THE LIBRARY – THE UNIVERSITY OF ...

מעריב
יום ו' כ"ט תמוז תשל"ד 19.7.74 גליון 9130 שנה כ"ו
1.- ל"י
העורך הראשון ד"ר קרליבך ז"ל
העתון הנפוץ ביותר במדינה • MAARIV

רוב הישראלים השוהים בקפריסין עומדים לחזור לישראל היום

כמה מהם, שחזרו לפנות בוקר, סיפרו על הקרבות בין המורדים לבין אנשי מאקאריוס

מאת רחל פרימור

כמה אורחים ישראליים שחזרו לפנות בוקר מקפריסין לישראל, מסרו כי כ־150 ישראלים שוהים באי:

„לכולנו שלום והכול מוכנים לחזור היום לארץ. בשדה התעופה, בבנק־לאומי של ניקוסיה, ... אחר הצהרים. מר חיים ... המבקשים לצאת — לאחר שאנשי הקשר ... לאותו עם הוא. ... בבתי־מלון מצומצמים, העובד בחברה לשירותי כלכלה ותיכנון, העוסקת בפרוייקט של סלילת כבישים בין פאמאגוסטה לניקוסיה, סיפר בנמל התעופה בן־גוריון:

„הייתי ביום ההפיכה במשרד לעבודות ציבוריות בניקוסיה. בשעה 8.20 החלו נשמעות יריות במרחק קטן מהמשרד. במקום קמה בהלה כללית, בעוד אני חושב שזה תרגיל צבאי שיגרתי, היתה תגובת עובדי המשרד, כי דבר מה חמור מתחולל בעיר. חלק גדול מהעובדים הצטופף ליד החלונות וציפינו לראות מה קורה. שמענו הרבה יריות באוויר, יריות מנשק אוטומטי. כאשר היריות היו קרובות לאזור המשרד, סגרנו יחד עם השאר את החלונות והאנשים החלו בורחים לבתיהם. במשרד סמוך פרצה שריפה, כתוצאה מהלוקי האש.

„מקום הרשו הכבישים"

„ברחוב שהוליך למלוני, ראיתי את אנשי המשמר ה־

(סוף בעמ' 2, טור 4, 5, 6, 7)

בתגובה ראשונה על ההודעה המשותפת

מחבלים דוחים החלטת סאדאת־חוסיין על „חלוקתו של הייצוג הפלשתינאי"

הודעה רשמית – רק לאחר התייעצות עם ערפאת וביקורו במצרים ★ שר־החוץ המצרי מנסה „לאזן" ההודעה

מאת עודד גרנות, סופר „מעריב" לענינים ערביים

רדיו המחבלים מקאהיר הכריז אמש, זמן קצר לאחר פירסום ההודעה המצרית־הירדנית לסיכום ביקורו של חוסיין במצרים, כי „הארגון לשיחרור פלשתין הוא הנציג היחיד של העם הפלשתיני בכל מקום בעולם הערבי. יש לדחות ולגנות נסיון של כל גורם ערבי לטעון לייצוג העם הפלשתיני".

היתה זו התגובה הראשונה של ארגוני המחבלים על פיסקה בהודעה המשותפת המצרית־הירדנית שבה נאמר, כי ירדן מכירה בזכותו של אש"פ לייצג את הפלשתינים שמחוץ לתחומי הממלכה ההאשמית הירדנית.

נראה, כי הודעה רשמית של אש"פ תפורסם רק לאחר התייעצות עם יו"ר הארגון, יאסר ערפאת, השוהה עתה באלג'יר.

במאמץ „לאזן" את ההודעה, כך שתתקבל גם על דעת ארגוני המחבלים, אמר הבוקר שר החוץ המצרי איסמאעיל פהמי, בראיון ל„אל־אהראם", כי ירדן הסכימה למעשה להכיר בזכותו של אש"פ לייצג גם את הפלשתינים בגדה המערבית של הירדן. פהמי ניסה לרמוז, כי הביטוי „הממלכה ההאשמית הירדנית", המופיע בהודעה, מתייחס למעשה רק לתחום הגדה המזרחית של הירדן.

חרף העובדה שמקורות של המחבלים כבר הודיעו כי ידחו נסיון של גורם ערבי למשוך לייצוג הפלשתינים בכל מקום שהוא, הביעו הבוקר מקורות מצריים בטחון, כי נכונותה של ירדן להכיר, באופן כללי, בייצוגם של הפלשתינים גם בגדה המערבית (אם כי לא נאמר כך במפורש בנוסח ההודעה המשותפת), תסלול את הדרך להתפייסות בין חוסיין לבין ארגוני המחבלים.

שדרים לסאדאת

עתוני קאהיר קושרים הבוקר כתרים לראשו של הנשיא סאדאת על „הבחזון" ... מות שהשיג במאמציו לפיוס בין ירדן לבין המחבלים. מדגישים, כי זו הפעם הראשונה שירדן הסכימה להכיר באש"פ כנציג חוקי של הפלשתינים והסכימה להשתתפות של משלחת עצמאית של אש"פ בוועידת ז'נבה.

„מהלומה לישראל"

פרשנים מצריים מתארים, כי שיחותיהם של סאדאת וחוסיין יכולות להיחשב כ„מהלומה קשה לישראל" ומשקפות התקדמות רבה בתחום תיאום עמדותיהן של מדינות העימות.

בראיון ל„אל־אהראם" אמר הבוקר פהמי כי ... תתכנס פיסגה זוטא בהשתתפות שרי החוץ של מצרים, סוריה, ירדן והנהגת אש"פ, כדי לתאם את המהלכים — לקראת הפיסגה הערבית בספטמבר.

גם בדבריו של פהמי יש כדומה סתירות פנימיות. ... שהודיע כי ירדן מכירה באש"פ ... הפלשתינים ... במערבית ...

ערפאת: „חוסיין לא מ... בזכויותינו"

(יו.פי.) בראיון לסוכנות הידיעות האלג'ירית, אמר אתמול יאסר ערפאת, כי חוסיין עדיין אינו מכיר בזכויות העם הפלשתיני ... ערפאת אמר, כי לא ... על פגישות בין נציגי ... לנציגי ארגון השחרור הפלשתיני.

החדשות

סאדאת העדיף את חוסיין כ„פארטנר"

... 3 מדרישותיו „על חשבון" ... בנושא ההפרדה, הייצוג הפלשתיני וההדיונים בוועידת ז'נבה

מאת עודד גרנות

... של קאהיר ליסוד רבת־עמון בתביעתה ... עם ישראל, עשויה להצביע על כך שה־ ... מצרים, לפחות בשלב זה, את המלך חוסיין על פני יאסר ערפאת.

ההודעה המשותפת, שפורסמה אמש — לסיכום ביקור המלך חוסיין במצרים — מגלה כי הנשיא סאדאת היענה לשלוש מתביעותיו העיקריות של המלך ... רבה על חשבונם של ארגוני המחבלים:

בנושא הפרדה הכוחות. חוסיין היתנה, כזכור, את ... בוועידת ז'נבה בהשגת הסדר להפרדת כוחות עם ... כוחות ההסדרים שהושגו עם מצרים וסוריה. ... התנגדות חריפה, מתוך שהבינו כי הדבר ...

(סוף בעמוד 2, טורים 8, 9)

ממשלה מתכנסת היום – תדון בהודעתם של סאדאת וחוסיין

דיון בהפרדה בחזית ירדן ובענין הייצוג הפלשתיני יידונו בישיבה ביום א'

... לקבל לידה את יריחו ולכונן שם מינהל אזרחי ירדני. ארצות הברית, שהיתה נתונה ללחץ ירדני בעניין זה — עודדה את ישראל להכנס לשיחות עם ירדן, אם כי לא ניסתה להשפיע עליה דווקא בעניין הפרדת הכוחות. עם זאת ידוע כי ואש־ינגטון מעדיפה ...

... לצרף הכרעה בנות של הפ־ ... הכוחות בחזית הסורית, ... מתוך הנחה שההסדר ... להיזקק של חוסיין ... של ארגוני המחבלים. בישיבתה ביום א' תדון הממשלה גם בענין ה־ייצוג הפלשתיני בוועידת ז'נבה. לאחר שיחות חוסיין ו־סאדאת ברורה עמדת היא: שבשלב הראשון של התוועדה ... כדי שלא להותיר ... ירדן. ... מישראל סיבה להתנגד לייצוג פלשתיני.

מקורות רשמיים בירושלים נמנעו עד כה מתגובה על ההודעה המשותפת המצרית־ירדנית. ... לבל, כי אמרו, ... נלמד בקפידה ...

כוח צה"ל פרצן הלילה 3 בתים בלבנון: חזר בשלום לבסיסו

מאת יעקב ארז, סופר הצבאי של „מעריב"

כוח של צה"ל פוצץ הלילה שלושה בתים בשטח לבנון, סמוך לגבול עם ישראל. כל חיילי הכוח שבו בשלום לבסיסם.

בכפר בוסתן, כחצי קילומטר מצפון לגבול, ליד אידמית, נהרסו שלושה בתים, סמוך לאחת־עשרה בלילה, בידי כוח רגלי של צה"ל, שחדר למקום. תושבי הבתים פונו לפני הפיצוץ. בבתים אלו השתמשו מחבלים, שחדרו באחרונה לישראל. מרבית החדירות האחרונות היו בגזרת קיבוץ אידמית הסמוך.

אחד הבתים שפוצצו שייך לצלאח עלי חורכי, הנחשב לאחד המסייעים העיקריים ל־מחבלים בדרום לבנון. אחרי ביצוע המשימה הגיע הכוח הרגלי חזרה לשטח ישראל. את פיצוץ הבתים בשטח לבנון יש לראות כפעולה שיגרתית של צה"ל.

ח"כ י. רפאל נתבע להתנצל „על הוצאת שם רע לעו"ד מירון"

הוזהר שאם לא יעשה כן — תוגש נגדו תביעה

מאת שאול הון

חה"כ ד"ר יצחק רפאל, מראשי המפד"ל, נתבע להתנצל תוך שלושה ימים, בשל הוצאת שם רע על עורך־הדין אליהו מירון. במכתב דחוף, שנמסר לו אישית אתמול, הוזהר ד"ר רפאל, שאם לא יתנצל, תוגש נגדו תביעה לפי חוק לשון הרע, בדרישת פיצוי בסכום גבוה.

את מכתב האזהרה של עו"ד אליהו מירון שיגר בשמו עו"ד ד"ר יעקב באומן. במכתב נאמר שח"כ רפאל השמיץ ברבים את עו"ד מירון, באומרו עליו, כי שידל את מנכ"ל בנק המזרחי להפקיד 3.5 מיליון דולר בבנק אי־בריטניה — לכרות שידע אז, כי בנקבו של הבנק הזה ...

עו"ד אליהו מירון הוא יועץ ... של בנק אי־בריטניה, הוא הוזן, כי הדברים שייחס לו ח"כ רפאל ... בשמו הסוב כ־ עורך־דינו של כן הוא תובע ... את התנצלותו ... של ד"ר רפאל על הדברים הללו.

לסופר „מעריב" נמסר אמש, כי אם יסרב ד"ר רפאל להיענות לתביעה להתנצל ...

ד"ר רפאל ועו"ד אליהו מירון ... „התנגשו" בשעתם ב... גולדה ...

יוון הסכימה להחליף את הקצינים היווניים במשמר הלאומי הקפריסאי

תורכיה טוענת: הסכמת אתונה „תכסיס", שאין בו כדי להפיג המתיחות

יוון הסכימה אמש, בעקבות לחצן של בעלות בריתה בנאט"ו, להחליף את 650 הקצינים היווניים העומדים בראש המשמר הלאומי שחולל את ההפיכה בקפריסין.

תורכיה הגדירה עם זאת הסכמה זאת כ„תכסיס" וסכנה שאין בו כדי להפיג את המתיחות בשאלת קפריסין. (ראה כתבות בעמוד 3).

בתום ישיבת חירום של מועצת שגרירי נאט"ו הודיעה יוון כי תוך היענות לבקשת רוב חברי המועצה ... את כל ... שלה ... הממשלה ... הקצינים ... בקפריסין ...

שגריר יוון במועצת נאט"ו ... קפריסין ...

בציג יוון במועצת נאט"ו ... כי יוון דוחה בתוקף את הטענה שהיא אחראית לאירועים בקפריסין. ... הקצינים היוונים ב־קפריסין. (יו.פי.).

ניקוס סאמפסון, שהכריז על עצמו כנשיא קפריסין, הציג אתמול במסיבת עיתונאים בניקוסיה שרשרת ממנוע של מכוניות, שלדבריו נהגו אנשי מאקאריוס לענות בה אסירים. (הצלום: איי.פי. רדיוטלפוטו)

„אובזרוור": 10 – 5 יהודים בורחים מסוריה מדי חודש

פרסום מבצע סודי במסגרתו נמלטו תשעים ושניים יהודי־סוריה לאירופה, אחרי שהגיעו ללבנון — פגע באפשרויות הבריחה ובמסייעים לה בביירות

מאת בצלאל פיצים, סופר „אובזרוור" בביירות

הסיפור שפורסם בפאריס, בדבר פעולה דרמאטית של הברחת 92 יהודים מסוריה דרך לבנון, במבצע סודי שאורגן על ידי סוכני ביון אמריקניים וקציני בטחון לבנוניים — הוא סיפור אמיתי, שאושר על ידי מקורות מוסמכים בביירות.

אך מבצע הבריחה של קבוצת היהודים הסוריים, בהם גברים, נשים וילדים, שיצאו בטיסת לילה חשאית מלבנון למערב — היה מבצע בריחה חד־פעמי.

מקורות המקורבים למבצע הבריחה אמרו לי, כי רשת הבריחה המתוחכמת הצליחה להעביר בכל חודש בדרך כלל 5 עד 10 יהודים סוריים דרך לבנון למדינות אחרות. הבריחות נמשכו כך עד מלחמת יום הכיפורים. בעת המלחמה ואחריה הופסקו פעולות הבריחה אלה, עד שיהודי לבנון עשירים ובעלי השפעה שיכנעו מוכבים אמריקנים להשתתף במבצע הברחת יהודים ...

סיפור המבצע על ידי כמה יהודים שהבילו מגע בשיטת ההברחה. הדבר גרם למבוכה לשלטונות לבנון ולשגרירות ארה"ב בביירות.

האמריקנים פעלו למען הברחת היהודים לאחר שהיהודי הלבנוני פנה אליהם, מתוך חשש שהמספר ההולך וגדל של יהודים סוריים המתרכזים בביירות, עלול לסכנם. יהודים אלה היו במצב של נרדפים בלתי פוסקים, הם התגוררו במחבואות, לא יכלו לקבל אישורי כניסה, או עבודה.

לבסוף הובאו כולם לבית ליד ביירות, הוכנסו כולם לתוך משאית קירור גדולה והוסעו לנמל התעופה בחצות הלילה, כדי לעלות למטוס, שיוציאם מלבנון.

החלק המסוכן של המסע הלילי, לדעת הסוכנים האמריקנים, היה כעבר דרך שלדה מחנות פליטים פלשתינים, שנשמרו היטב על ידי אנשים חמושים, בדרך לנמל התעופה. מארגני המסע חששו כי מחבלים פלשתינים יתנפלו על משאית הקירור ויתפסו את היהודים כבני ערובה, עד שישוחררו חבריהם מבתי כלא בישראל. כדי למנוע זאת נסעו עם היהודים סוכני־ביון חמושים בנשק אוטומטי.

בנמל התעופה ניצבו קציני בטחון לבנוניים סביב מטוס שכור, מיד לאחר נחיתתו, והרחיקו מן המקום את שוטרי משטרת נמל התעופה עד שהמטוס המריא לפאריס עם היהודים.

באורח רשמי לא ידעה ממשלת לבנון על המבצע והסיפור לא פורסם כלל בעתונות המקומית.

152 עמודים
בגליון החדש של את
הרכיבו לכם פוסטר צבעוני ענק של „נערת תמוז" של „את"

* ב.ג. מציע „הסדר": הוא יכהן מזכיר המפלגה, שרת — ראש הממשלה בתנאי שייבחרו שר־חוץ אחר ושר־בטחון אחר.
* גולדה מאיר מסבירה למה היא מקבלת, בניגוד לרצונה הצעת ב.ג. שתכהן כשרת־החוץ.

בפרק החמישה עשר
מיומנו של משה שרת
היום
בגליון ערב שבת של מעריב

בדים מקסימים
תוצרת חוץ (במדות קטנות)
למוכרות בוטיקים בגדי ילדים וכו'
טל. 473738

האזינו הערב בגלי צה"ל
בשעה 7.30
דידי מנוסי
מראיין את
מר
דב ברמאי
מנכ"ל האגודה למלחמה בסרטן
תכנית: „יום ששי הקצר"

מבחר עצום של מערכות סטריאו
„אודיות"
אחד העם 19 תל־אביב

כלי זכוכית
בצבעים
מפינלנד
אנטירה'
רח' קרן קיימת 27 ירושלים טל. 39770

המיטב התוצרת בעולם במחירים ללא תקדים
רדיו וטייפים למכוניות
כפר המדינה 28 (פנות תברה חדשה 102)
טל. 259194

מלאי מצומצם של שמלות כלה
נשאר עדיין
בהיכל הכלות
במחיר הזדמנותי החל מ־200 ל"י
היכל הכלות
רח' המסגר 48 ת"א
בין השעות 16.30—20.00

האופנה האחרונה בבית
מטבחי נוריה
אספקה מיידית
פרסים: בקיבוץ גליליה, טלפון 03-965097

323 מודעות ... מעריב ... עמודים: 46, 47, 48 ... 50, 51 ... מודעות דרושים ... עמודים: 41, 42, 43, 44 ... 54, 55, 56 ... מודעות בידור ... עמודים: 32, 33, 34

סאדאת תומך בתביעת חוסיין להפרדת כוחות עם ישראל

„הארגון לשחרור פלשתין" — נאמר בהודעה משותפת לשני השליטים — „הוא נציגם החוקי של הפלשתינים, אך לא של אלה החיים בממלכה ההאשמית הירדנית" — „ההפרדה, צעד ראשון לפתרון של שלום"

מאת סופר „מעריב" לעניינים ערביים

בהודעה משותפת שפורסמה אמש בקאהיר וברבת-עמון בעת ובעונה אחת, לסיכום ביקורו של המלך חוסיין במצרים, הובעה תמיכה בתביעתה של ירדן להפרדת כוחות עם ישראל והודגש, כי „הארגון לשיחרור פלשתין" הוא נציגם החוקי של הפלשתינים, פרט לאלה החיים בתחומי הממלכה הירדנית ההאשמית.

ההודעה שפורסמה בתום שלושה ימים של דיונים שניהל המלך חוסיין באלכסנדריה עם הנשיא סאדאת, כהד [illegible] וזה הישג חשוב ממדרגה ראשונה למלך חוסיין בה בשעה שיש בה כדי להחזיר מעט נפש לתקוותיהם של ארגוני המחבלים.

„שני הצדדים" — כך נאמר בהודעה — „הסכימו שיש צורך להגיע להפרדת כוחות בחזית הירדנית כצעד ראשון בכיוון של פתרון צודק בדרכי שלום".

בפיסקה אחרת בהודעה מכירים סאדאת וחוסיין בכך, ש„הארגון לשיחרור פלשתין" הוא הנציג החוקי של הפלשתינים, פרט לאלה החיים בממלכה הירדנית ההאשמית.

אין ההודעה מפרשת אם הכוונה רק לגדה המזרחית של הירדן או גם לגדה המערבית. בכל מקרה זו היא מהווה חריגה מהחלטת ועידת הפיסגה הערבית באלג'יר שקבעה, כי אש"פ הוא הנציג הלגיטימי היחיד של כל הפלשתינים.

מנוסח ההודעה עולה, כי הנשיא סאדאת אינו מוכן להתחייב כי יעמוד על שיתופם של הפלשתינים כבר בשלב הבא של ועידת ז'נווה. נאמר בהודעה, כי „שני הצדדים הסכימו על הצורך בשיתוף משלחת עצמאית של „הארגון לשיחרור פלשתין" בוועידת ז'נווה בשלב המתאים, כאישור לזכותו של העם הפלשתיני להגדרה עצמית". אולם פיסקה זו מבהירה, כי השתתפותה של משלחת המחבלים בז'נווה תהיה „בשלב המתאים", היינו — במועד מאוחר יותר.

ההודעה המשותפת המצרית-ירדנית אינה מתייחסת במישרין למאמצי הפיוס בין ירדן לבין המחבלים ומציינת רק, כי שני הצדדים הסכימו שיש צורך בתיאום רצוף וסדיר בין מצרים, סוריה, ירדן ו„הארגון לשיחרור פלשתין" כדי להבטיח „הבנה ערבית מוקדמת לפני חידוש פעולתה של ועידת ז'נווה".

נקודות אחרות בהודעה המשותפת:

● הדרישה לנסיגה מלאה של ישראל מכל השטחים הכבושים וירושלים בתוכם, וכן הבטחת הזכויות הלאומיות החוקיות של העם הפלשתיני הן „תנאי בל יעבור להשגת שלום קבע צודק באזור";

● גינוי „התוקפנות הישראלית האחרונה על מרחבים אזרחיים בלבנון". ההודעה מציינת, כי בכך הפרה התחייבויות בינלאומיות הקובעות אי-התקפה על אזרחים;

● פניה אל הקהיליה הבינלאומית לגנות את הפניות ההתבצעות „בתי-כיבה שלטונות ישראל להרכיב קבוצות „הרשות", שתפקידן יהיה לבצע מעשי טירור;

● הבעת דאגה של מצרים וירדן מן המאורעות האחרונים בקפריסין. שתי המדינות דורשות בכל תוקף „לשמור על האחדות הלאומית והעצמאות של העם הקפריסאי ללא התערבות זרה".

בסיום ההודעה המשותפת נאמר, כי המלך חוסיין הזמין את הנשיא סאדאת לבקר בירדן וסאדאת נעתר להזמנה. מועד ביקורו של נשיא מצרים ייקבע מאוחר יותר.

ההודעה המשותפת לא מסרה דבר בעניין הוועדה הצבאית המצרית-הירדנית שהוקמה בהמהלך ביקורו של המלך חוסיין לשם תיאום הפעולה הצבאית בין שתי המדינות.

המלך חוסיין יצא אתמול את אלכסנדריה בדרכו חזרה לרבת עמון. הנשיא סאדאת נפרד מן המלך בשדה התעופה הצבאי הסמוך לאלכסנדריה.

אחד מן השרים שנלוו אל המלך חוסיין בביקורו בקאהיר, טאהר אל מצרי, אמר בראיון לעתון הערב הקאהירי „אל מסה", כי יש לצפות בעתיד הקרוב לפגישה בין המלך חוסיין לבין נציג של המחבלים ומנהיגים ערביים אחרים. בה בשעה התפרסם היום ראיון שהעניק פארוק אל-קדומי ל„אל-נהאר" הלבנוני וכו טען אל-קדומי, מבכירי המנהיגים ב„אל-פתח", כי הפיוס בין המשטר הירדני למחבלים „כמעט בלתי אפשרי". „אני משער, כי המאמצים הנעשים ברוח זו על ידי ארצות ערביות יסתיימו בכשלון".

בראיון אחר שהעניק סאדאת לשבועון „אל-חוואדית" הלבנוני הדגיש, כי ועידת ז'נווה לא תוכל להתכנס לפני שהערבים יתאמו את עמדותיהם ויפשרו בין ירדן לבין המחבלים.

בתחום יחסי מצרים-בריה"מ הדגיש סאדאת את רצונה של מצרים לקיים יחסים טובים עם שתי מעצמות-העל והזכיר, כי הוא עצמו החליט להאריך את תוקף ההסכמים המעניקים הקלה ליחידות הצי של בריה"מ לכרות שמתקנים אלו „פוגעים בריבונותה הלאומית של מצרים".

סאדאת

חוסיין

פרס: על ישראל להיכון לחידוש המלחמה השנה

ישראל צריכה להתכונן לקראת סוף השנה לאיום מלחמתי מהצפון, כאשר המגמה הסורית היא ללבות את האש, ולנכונות אפשרית של משא ומתן על הסדר בדרום מצד מצרים — אמר אמש שר הבטחון מר שמעון פרס בפגישה עם משלחת של ראשי מלווה העצמאות משיקאגו.

שר הבטחון שהציג את האתגרים שבפניהם עומדת ישראל בתקופה הקרובה הצביע על ההתעצמות הגדולה של צבאות ערב בסיוע סובייטי.

השר אמר כי המלחמה הקרה בין מעצמות העל מתנהלת עתה במזרח התיכון אבל בזירה זו ידה של ארה"ב היא על העליונה. מר פרס הטעים כי הממשל האמריקאני מודע לעובדה זאת והוא מכיר בכך שבזירה זו בה השיגה ארה"ב יתרון ניכר על פני בריה"מ היא לא נאלצה להפעיל כוחות משלה.

מר פרס הוסיף ואמר כי לדעתו מעריכה הנהגת ארה"ב מצב זה ויודעת שישראל חזקה באזור זה כתנאי להצלחת העולם המערבי החופשי בעימות עם הגוש הקומוניסטי.

באולימפיאדת השחמט של הסטודנטים

ישראל גברה על שוויץ 4:0 מוסיפה להיות ראשונה בביתה

מאת אהמוב בורשטיין
שליח „מעריב" לאולימפיאדת הסטודנטים

נבחרת השחמט של הסטודנטים מישראל נחלה אתמול נצחון חשוב, שלישי ברציפות, כשגברה על נבחרת שוויץ 4:0. אולימפיאדת השחמט של הסטודנטים, בה משתתפות נבחרות מ-28 מדינות, נערכת במסייד שבצפון אנגליה.

הערב תתמודד נבחרת הסטודנטים מישראל עם הנבחרת החזקה של גרמניה המערבית, ואם תצליח לצאת בתיקו 2:2 גדולים סיכוייה לעלות לגמר א' ולהיות בין 10 הקבוצות הראשונות.

את הנצחון על שוויץ הביאו רדשקוביץ (שלא הפסיד עד כה שום משחק), בלשן, עגור ונוימן. ישראל צועדת עתה במקום הראשון בבית, עם 10.5 נקודות. אחריה הולנד 10 (לאחר שגברה אמש 4:0 על הונג קונג) וגרמניה המערבית 8.5 (שגברה 4:0 על תורכיה). לשוויץ 4 נקודות, הונג קונג 2 ותורכיה 1.

מחר תשחק נבחרת הסטודנטים מישראל עם הולנד ואז ייקבע אם עלינו לגמר א'.

גינוי במפלגה הליברלית למצדדים ב„הידברות עם העם הפלשתיני"

מאת ב. מיילס

המפלגה הליברלית הגיבה אמש בחריפות על שכמה מנבחריה (כגון ראש עיריית תל אביב שלמה להט, ח"כ יחזקאל פלומין וראש עיריית רמת-גן ד"ר ישראל פלד) פנו בקריאה משותפת עם נבחרי מפלגות אחרות אל הממשלה למצוא דרך להידברות עם העם הפלשתיני.

יו"ר המפלגה ח"כ ד"ר אלימלך רימלט הגדיר אמש בישיבת הנהלת המפלגה צעד זה כ„בעין הפרת אמון ציבורי ומפלגתי". הוא הטעים, כי הידברות עם הפלשתינים פירושה חלוקה מחדש של ארץ ישראל ושאיש לא קבע, כי העם הפלשתיני הוא רק בירדן ועזה ולא בלוד, ביפו, בצפת ובנצרת.

חברי המפלגה יכולים לעורר נושאים בתוך המפלגה ולדרוש רוויזיה בנושאים אלה אך אין להם זכות להופיע בהצהרה הנוגדת מצע שעל יסודו ביקשו את אמון הציבור.

אשר למנשר של שני חברי ליכוד ושני חברי מפלגת העבודה בעניין הרחבת בסיס הממשלה, טען ח"כ ד"ר רימלט, שהדבר אמנם תופעה חריגה, כי ח"כ ש.ז. אברמוב ממלא תפקיד ממלכתי מטעם המפלגה, אך הוא מגיע לידי גלוי על כך לסדר היום ולהביע בדיעבד בזכותו האישית של ח"כ ש.ז. אברמוב לעשות מה שעשה.

ראש עיריית רמת גן ד"ר ישראל פלד אמר, כי אם רוצים לשמור על שלטון ישראלי בשטח הגדה, יש לתת משהו לפלשתינים וכל המצדדים בפורום יודעים שצריך לוותר על הגדה או על חלק ממנה. אין המפלגה הליברלית מתאימה עצמה להתפתחויות, מתעלמת מן העם הפלשתיני ונרתעת מקבלת הכרעה.

ח"כ ש.ז. אברמוב אמר, כי לא נועץ בד"ר רימלט לפני שחתם על המנשר, כיוון שלא רצה להטיל אחריות עליו. הוא הוסיף, כי החותמים על המנשר הגיעו למסקנה שהגיע הזמן להזיז את המערך מהנקודה המתה ולחפש דרך לאותות לו שאפשר להידבר עם הליכוד מתוך נקודת-מוצא של פשרה.

יו"ר הנהלת המפלגה ח"כ שמחה ארליך אמר, כי הוא מחייב את מינשר הארבעה משום שיש בו נסיגה של ליובה אליאב מעמדתו הקיצונית נגד ממשלת חירום לאומית וכי מנשר זה עורר תזוזה בקרב המערך למען ממשלת חירום לאומית.

ח"כ יחזקאל פלומין טען, כי התימנתו בעניין הפלשתינים אינה סותרת עקרונית את עמדות המפלגה, אך מר נתן וייס אמר, כי בטרם שחתם על המינשר הפלשתיני היה על ח"כ פלומין להתפטר מן הכנסת.

„3 זקנים מתוסכלים"

ח"כ גדעון פת טען, כי אילו גח"ל לא פרשה מן הממשלה בשנת 1970, היא היתה יושבת בוועדת השרים לעניני בטחון ביום הכיפורים והיתה נוטלת חלק בהכרעות במקום שהעניינים יידתמו על-ידי „שלושה זקנים מתוסכלים". בעוד כחצי שנה תיאלץ הממשלה לנהל מו"מ עם ערפאת. יש להתנגד בכך, שאין במפלגה קולקטיביות רעיונית.

ח"כ אברהם כץ חייב את מינשר הארבעה וטען, כי ממשלת ליכוד לא קמה עד כה בגלל עניינים מיניסטריאליים פרוזאיים. הוא התנגד לשלילת זכותם של חברים להביע דעתם בציבור. פנחס גולדשטיין טען, כי ח"כ פלומין טעה טעות פוליטית. יו"ר המפלגה ד"ר אלימלך רימלט ביקש לסכם את הדיון בתום שמיעת דעת החברים, אך לא לנקוט אמצעים נגד החברים שנקטו ביוזמות אישיות.

מקור בכיר בוואשינגטון מציג עמדת ארה"ב:

השלב הבא בועידת ז'נווה ללא השתתפות הפלשתינים

מאת שמואל שנב
סופר „מעריב" בוואשינגטון

פקידים אמריקניים השלימו השבוע הכנת ניירות עבודה, לקראת ביקורו של שר החוץ, יגאל אלון, בוואשינגטון ב-28 ביולי.

מקורות אמריקניים אמרו הלילה, כי ד"ר הנרי קיסינג'ר ושר ההגנה האמריקני, ד"ר ג'יימס שלזינגר, ינצלו את ביקורו של מר אלון, כדי לסקור עימו מיגוון רחב של נושאים, החל ממאזן הכוחות במזרח התיכון, וכלה באפשרויות השונות לדו-שיח מדיני בין ישראל לבין מצריים וירדן.

מקורות אמריקניים אמרו, כי הממשל האמריקני מצפה שממשלת ישראל תגבש, בישיבתה הקרובה ביום א', שורה של הצעות אלטרנאטיביות לפו"מ עם מדינות ערב בתקופה הקרובה.

המקורות אמרו, כי על אף הצהרתו של המלך חוסיין בקאהיר, כי הוא רואה ב„ארגון השחרור הפלשתיני" נציג לגיטימי יחיד של העם הפלשתיני — אין ארה"ב סבורה כי כבר הגיעה השעה לדו-שיח ישיר עם הפלשתינים.

ארה"ב טרם השלימה את הדיון בכוונות ההגדרה „האינטרסים הלגיטימיים" של העם הפלשתיני, והיא סבורה כי המו"מ חייב להיות בין ממשלות ולא עם ארגונים.

נראה כי ארה"ב לא תגבש עמדה בנושא הפלשתיני, לפני שיהיה באפשרותה לדון בנושא זה עם שרי החוץ של ישראל, ירדן ומצרים, שיבואו לוואשינגטון בזה אחר זה, במרוצת שלושת השבועות הקרובים.

מקור בכיר אמר אתמול לסופר „מעריב" כי ארה"ב סבורה, שהשלב הבא של ועידת ז'נווה צריך להיפתח בהשתתפותן של המדינות אשר נטלו חלק בשלב הראשון של הוועידה, ללא צירופם של הפלשתינים.

משקיפים מדיניים בארה"ב אומרים, כי ארה"ב מגלה התנגדות קשה יותר להכרה בפלשתינים, כאשר חוגים מסויימים בישראל. משום כך, נוטה ממשלת ארה"ב להתעלם בשלב זה מהצהרתם המשותפת של הנשיא סאדאת והמלך חוסיין בקאהיר, והיא מעדיפה לנהל בז'נווה שיחות עם נציגי הממשלות השונות, ללא נציגיהם של הפלשתינים.

עם זאת, אמרו אותם המקורות, כי ארה"ב מודעת לאפשרות, שבמידה ויחול שינוי בעמדה הישראלית בנושא הפלשתיני — יבוא [illegible] בעמדה האמריקנית.

במלים אחרות: [illegible] ישראל תתמיד בהתנגדותה לנהל שיחות מדיניות עם ארגוני המחבלים, תאמץ גם ממשלת ארה"ב עמדה זו.

בינתיים נמסר, כי המשלחת הצבאית הישראלית בראשותו של האלוף הרצל שפיר, תגיע לוואשינגטון בראשית אוגוסט, ולא בסוף יולי כפי שסברו תחילה.

משקיפים בוואשינגטון אינם מצפים לקשיים במו"מ האמריקני-ישראלי בענייני רכש, אף כי ייתכן שארה"ב לא תמלא את כל בקשותיה של ישראל בשטח זה.

רוב הישראלים השוהים בקפריסין

(סוף מעמוד ראשון)

אורחי, חלקם חבושים בקלשניקוב, בעוד שריוניות של המשמר תופסות עמדות בצמתים ותוקפות תחנות משטרה סמוכות. טנקים קטנים מדגמים מיושנים, חרשו את הכבישים ויריות נשמעו מכל עבר. מאוחר יותר ראיתי גם שריוניות תוקפות את מעונו הפרטי של הארכיבישוף מקאריוס.

ממלונו במרכז העיר עבר הצעיר הירושלמי למלון „הילטון" המרוחק יותר, אך שם התברר לו, שהמלון משמש מוקד לחילופי אש בין המהפכנים ותומכי מאקאריוס. „כמה מתומכי מאקאריוס התבצרו בקומות העליונות של המלון ובידיהם רובי צלפים. הנהלת המלון ביקשה מכל האורחים לרדת למקלט וליד בריכת השחייה, שמול המלון, נעצרו חמישה צלפים מתומכי מאקאריוס על ידי מתנגדיו. חילופי היריות השאירו „צלקות" על חזית המלון".

„מצודה של פחד"

ביום ההפיכה שהתה בלימסול ס.ל. אזרחית תורכיה המתגוררת בחולון: „בשעה 9 בבוקר החל הרדיו משמיע מוסיקת לכת צבאית. כעבור שעה בישר הקריין, כי המשמר האזרחי השתלט על האי וכי מאקאריוס נהרג. המלון נהפך למצודה של פחד. עובדי המלון פחדו לדבר עם האורחים ולספר להם על המתרחש. הפחד הקיף גם את התיירים השונים, כאשר כולם מבקשים רק דבר אחד: לצאת מקפריסין ובמהירות האפשרית".

נוסעת זו, בדומה לתיירים אחרים אשר שבו מקפריסין, סיפרה כי בבתי המלון לא הורגש מחסור במצרכים והשירותים היו כבשאר ימות השנה.

בדרך הימה המובילה מניקוסיה לנמל הבינלאומי (המרוחק מן העיר כדי 20 ק"מ) הוצבו מחסומים של המשמר האזרחי. הנוסעים שהגיעו לישראל לפנות בוקר סיפרו כי כל מי שהציג דרכון זר לאנשי המחסומים, הורשה להמשיך בדרכו.

„הבריטים מגורשים"

הנוסעים סיפרו גם, כי שמעו שאזרחים בריטיים קיבלו הוראה לעזוב את האי במהירות ואנשי שגרירות ארה"ב בניקוסיה עברו בבתי המלון השונים והדריכו את האזרחים האמריקניים, שלהם שכרו מטוסים מיוחדים, כדי להוציאם מהאי.

כמה מהישראלים השוהים בקפריסין ביקרו בשגרירות ישראל בניקוסיה, המנוהלת על-ידי המזכיר הראשון מר כ. פלצור, בהעדר השגריר החדש, שמונה רק באחרונה ועדיין לא יצא למקום כהונתו.

„בדרך לעזה"

חוויה מיוחדת זומנה לאיש עסקים צעיר מנסיכות קטאר, אשר בא לקפריסין בדרכו לביקור-תרון אצל קרוביו בעזה. „על ההפיכה נודע לי בפאמאגוסטה, לשם באתי כדי לשהות קצת בחופשה. למחרת, כאשר ביקשתי לשוב לניקוסיה כדי להמשיך משם לישראל, לא הצלחתי לעשות זאת. כאשר בדרך מפאמאגוסטה לניקוסיה נעצרתי במחסום שהקימו אנשי המשמר האזרחי. כל סיפוריי כי אין לי שום שייכות למאורעות באי, בהיותי אזרח זר, לא הועילו ונאלצתי לבלות יממה שלמה בצד הדרך — כאשר אין ביכולתי להשיג אוכל או מים. רק לאחר שעוררתי מהומה — [illegible] אלי קצין מהמשמר ולאחר ששמע את [illegible] הבטיח, כי אוכל לשוב לפאמאגוסטה בבטחה".

אירופה תשמע הצעות הערבים לדו-שיח

מאת תמר גולן,
סופרת „מעריב" בפאריס

דובר משרד החוץ הצרפתי אמר אתמול בפאריס, כי מדינות הקהיליה האירופית ישמעו את הצעות הערבים בנושא הדו-שיח האירופי-ערבי, כאשר מזכיר הליגה הערבית ושר הנפט הסורי יגיעו לפאריס וייפגשו עם שר החוץ הצרפתי, השר הוא גם היו"ר התורן של מועצת השוק.

מקורות דיפלומטיים בפאריס הדגישו כי דברים אלה אינם מדוייקים, שכן, קיימות כבר תכניות מפורטות לגבי אפשרויות שיתוף הפעולה בין אירופה והעולם הערבי, ושני הצדדים ידונו בהן ב-31 ביולי.

עמדת ארה"ב הנוכחית כלפי הדו-שיח אינה ברורה. הצרפתים טוענים, כי ארה"ב אינה מתנגדת לדו-שיח, בתנאי שיהיה כלכלי ולא פוליטי.

בבירות אירופיות מנסים להרגיע את ישראל, כי אין בדו-שיח משום התנכלות לאינטרסים הישראלים באירופה, ואין חשש, כי תמורת נפט תסכים אירופה לויתורים כלכליים ותיכנע ללחצים פוליטיים. אך הדבר אינו ודאי.

שוויץ אסרה זמנית כניסת סטודנטים מצריים לתחומה

מאת שרי רובר, סופרת „מעריב" בז'נווה

ממשלת שוויץ החליטה להפסיק זמנית הוצאת אשרות כניסה לסטודנטים מצריים, המעוניינים לבוא לשוויץ.

עד כה הגיעו בכל שנה כ-14 אלף סטודנטים מצרים לשוויץ, כדי לחפש תעסוקה לחודשי הקיץ. השנה לא נמצאה תעסוקה ליותר מ-2000 סטודנטים מצריים, נוכח המצב הכלכלי בשוויץ.

מקורות דיפלומאטיים בז'נווה אמרו, כי הם חוששים שהפסקת הוצאת האשרות לסטודנטים המצריים עלולה להשתקף ביחסי שוויץ עם מצרים ומדינות ערביות אחרות.

בנק א"י - בריטניה יחל לשחרר ניירות הערך

מאת שאול אבירן

בנק א"י בריטניה יתחיל, כמה בעוד ימים, לשחרר את ניירות הערך שהופקדו אצלו.

אתמול בצהריים נפסקה השביתה בבנק והיום יהיו סניפיו בארץ פתוחים לקהל, לאחר שהיו סגורים כמעט ארבעה ימים.

המנהל המורשה של הבנק מר חנוך פינקלשטיין אמר לי הבוקר, כי חידוש העבודה יאפשר בדיקת חשבונות של הלקוחות שהפקידו ניירות ערך בבנק והשוואתם עם כמות הניירות הנמצאים בבנק.

לדבריו יוקמו הבוקר צוותים מיוחדים שיטפלו בכך והם יעבדו גם במוצאי שבת. הוא מניח שתוך יומיים, או לכל היותר שלושה, תסתיים הבדיקה והבנק יתחיל להחזיר ללקוחות את ניירות הערך שהפקידו בבנק. ניירות ששועבדו לבנק תמורת הלוואה לא יוחזרו.

עדיין לא נקבע אם יוחזרו כל הניירות ללא מגבלות של סכום או שיוחזרו כמו לגבי מזומנים — בשלב ראשון יוחזרו ניירות רק עד גג מסוים.

הפסקת השביתה תאפשר חידוש תשלומים אלה. היא הושגה אתמול לאחר שהתקבלה תביעת העובדים להבטיח תעסוקתם בבנקאות גם כשיימכר הבנק או סניפים שלו. בחלק מסניפי הבנק, בעיקר בתל-אביב, חודשה העבודה כבר אתמול אחר-הצהריים, אך ברוב הסניפים לא הספיקו העובדים אתמול לפתוח את הסניף לציבור.

סאדאת העדיף את חוסיין

(סוף מעמוד ראשון)

ראשית החזרתה של הגדה המערבית לידי המלך. תמיכתו של סאדאת בתביעת חוסיין להפרדת כוחות, גם אם לא ברור אם תיעשה לפני ועידת ז'נווה או אחריה, מנפצת את תקוותם של ערפאת וחבריו לבצע החזרת שטח כלשהו מן הגדה המערבית לידיה של ירדן.

✱ שאלת ה„ייצוג הפלשתיני". חרף העובדה שועידת הפיסגה הערבית באלג'יר קיבלה פה-אחד את טענתו של „הארגון לשחרור פלשתין" (אש"פ) לייצוג בלעדי של כל הפלשתינים, נאמר בהודעה הירדנית-המצרית המשותפת כי אש"פ הוא נציגם החוקי רק של הפלשתינים היושבים מחוץ לתחומי הממלכה ההאשמית. פיסקה זו בהודעה פירושה מתן לגיטימציה להופעתו של חוסיין בוועידת ז'נווה כמייצג אינטרסיהם של הפלשתינים בתחומי ממלכתו ומשום כך גם כמוסמך לפעול להחזרת הגדה המערבית לתחומי הממלכה.

✱ שיתוף משלחת אש"פ בז'נווה. גם בנושא זה קיבל הנשיא סאדאת את טיעונו של המלך חוסיין כי על משלחת אש"פ בז'נווה לעסוק רק בצדדים השונים של בעיית „הזכויות הלגיטימיות" ולהניח לו, לחוסיין, את הטיפול ב„שאלה הטריטוריאלית". מאחר שיש לפעול תחילה להחזרת הגדה המערבית, אין הכרח לשתף את משלחת אש"פ כבר עם התחדשות דיוני הועידה, אלא „במועד מתאים".

✱

מול ההליכה המצרית „לקראת" המלך חוסיין, אין בנוסח ההודעה המשותפת שום רמז לויתורים מצד המלך כלפי המחבלים. לא בעניין הייצוג הפלשתיני וגם לא בעניין תביעתם לחידוש הפעילות מתוך שטחו. (אין לדעת, בשלב זה, אם לא הושגו סיכומים כלשהם בנושא זה בעלומת ימי הדיונים).

אין גם ויתור מצידו של המלך חוסיין בעניין שיתופה של משלחת עצמאית של אש"פ בז'נווה, משום שבעבר כבר הודיע המלך על הסכמתו לכך — בתנאי שלא תטען המשלחת לייצג הפלשתינים תושבי הגדה המערבית.

✱

השאלה העומדת על הפרק עתה היא כיצד יגיבו המחבלים? שעות אחדות לפני פירסום ההודעה המשותפת המצרית-ירדנית טען פארוק אל-קאדומי, חבר הועד הפועל של אש"פ כי „סיכויי הפיוס אפסיים". אבל המצרים ממשיכים לגלות אופטימיות. בשלב זה קשה להבין על מה מתבססת אופטימיות זו, אם נביא בחשבון שגילוי הדעת, שפירסמו אמש סאדאת וחוסיין, הוא בבחינת אכזבה מרה למחבלים — אם לא מעבר לכך.

✱

סאדאת וחוסיין מדברים על הצורך בתיאום בין ירדן, מצרים וסוריה והפלשתינים כדי להגיע ל„הבנה ערבית" קודם כינוס ועידת ז'נווה. אין לדעת כיצד מקווה סאדאת להשיג „הבנה" זו, כאשר אחדים מארגוני המחבלים ממשיכים לדרוש מיגור מישטרו של חוסיין ורק השבוע נתפס אחד מאנשי „החזית העממית הדמוקרטית" על-ידי המודיעין הירדני בדרכו לביצוע מעשה חבלה ברבת-עמון.

על ישראל להביא בחשבון, כי המלך חוסיין, מצויד מן הגיבוי המצרי (וקרוב לוודאי גם הסורי) בעניין הפרדת כוחות, יחוש עצמו חזק די כדי להמשיך ולנקוט קו של נוקשות בתביעותיו הטריטוריאליות. במקביל ימשיך לתאם את שיתוף הפעולה והמהלכים הצבאיים עם מצרים וסוריה, כהכנה להצטרפותה של ירדן אל יתר המדינות — אם תתחדש הלחימה.

צרפתי צפוי לעונש מוות בביירות על ,שותפות ברצח'

נאשם כי היה מעורב בפשיטת צה"ל

מאת תמר גולן,
סופרת „מעריב" בפאריס

צרפתי בן 38, ז'אן פייר רונשייה, העומד למשפט צבאי בביירות וצפוי לעונש-מוות באשמת „שותפות ברצח", במעקבת חוקית, כביכול, בפשיטה הישראלית לביירות לפני יותר משנה — מוסר הבוקר העתון „ל'אורור".

שבו של האורח הצרפתי שהועמד לדין נמצא, כנראה, ברשימת האנשים אשר שכרו את המכוניות, אשר שירתו את יחידות-הפשיטה הישראלית ב-11 באפריל 1973.

רונשייה נעצר בביירות באפריל השנה, כשנה לאחר הפשיטה. לדברי „ל'אורור", הוא עומד עתה להישפט לפני בית-דין צבאי, ואם יימצא אשם, הוא צפוי לגזר-דין מוות.

בבית הנבחרים באנגליה דורשים לחדש עונש מוות

מספר חברי פרלמנט בריטיים קראו אתמול להחזיר עונש מוות, בתגובה על הפצצה שהתפוצצה ב„טאואר" ההיסטורי של לונדון וגרמה למותה של אשה ולפציעתם של 39 איש, כולל שבעה ילדים.

דובר המשטרה אמר כי ארבע מן הפצועות היו נערות אמריקאיות. כן נמסר כי חושדים שהפצצה הוטמנה על ידי אנשי „הצבא הרפובליקאי האירי".

ה„דיילי מירור" הלונדוני כתב אתמול כי קיבל אזהרה טלפונית מאדם בעל מבטא אירי, שתי דקות לפני ההתפוצצות, באחד האתרים הפופולריים ביותר של לונדון.

האלמוני אמר: „בדברים מפיצת פרוצו של הצבא הרפובליקאי האירי. הצפון הוא במורים. אנו מפציצים פצצות".

אדוארד גארדנר, ציר שמרני בעל השפעה בפרלמנט הבריטי, אמר כי הוא ומספר צירים אחרים יגישו הצעת חוק לחידוש עונש המוות על התקפות כאלה.

המשטרה בטוחה כי ההרוגה היתה בריטית. אולם מרבית הפצועים היו תיירים זרים. ביניהם ניו-זילנדי, רעיתו ההרה וילדיהם הצעירים.

מעריב

העורך: אריה דיסנצ'יק
המו"ל: הוצאת מודיעין בע"מ
בית דפוס „מעריב" בע"מ

תל אביב: מערכת, הנהלה, מודעות, דפוס: בית „מעריב" רח' קרליבך 2 (מיקוד 67132) ת.ד. 20010 טל. 287211. סניף ראשי לקבלת מודעות תל-אביב: שדרות רוטשילד 33 (מיקוד 65123), טלפון 621994.

ירושלים: המערכת: רח' הלל 14 (מיקוד 94581), טל. 221151. הפצה ומודעות: רח' הלל 16, טל. 231769.

חיפה: רח' הנביאים 29 (מיקוד 33104), טלפון 666468; 669020. הפצה ומודעות: רח' הנביאים 32, טל. 663254; 660051.

הודעה לבעלי רכב פרטי!!!
מבצע החודש בהנחות גדולות
נשיונל אטלנטיק — יצרני ציפויי חן למושבי רכב
מודיעה בזאת על
מכירה ישירה מהיצרן לצרכן
של ציפויים למושבי רכב
מבד מגבת סטרץ'
לרגל מבצע החודש ימכרו הציפויים במחיר מוזל
✱ ציפויי חן מיפה ומהדר את מכוניתך.
✱ ציפויי חן סופג את זיעתך ומונע התחממות מכוניתך — אידיאלי לאקלים החם של הארץ.
✱ ציפויי חן מצבע בצבעים יציבים ומרהיבים
✱ ציפויי חן מלווה בתעודת אחריות
„לאיכות וחן — אין כציפויי חן"
המכירה הקמעונאית תערך במחסן המפעל
תל-אביב, נשיונל אטלנטיק,
רח' מסלן (קודם רח' מרכז מסחרי) 61
(5 בניינים מזרחה מרח' העליה 21), בימים א'—ה' בין השעות 9.00—19.00 — בימי שישי עד 13.00.

„אין סיבה להתערבות תורכית" אמר נשיאה החדש של קפריסין

במסיבת עתונאים הציג את „קרבנות מאקאריוס" ✶ סברה באי: „מאקאריוס עלול לגרום צרות צרורות למשטר החדש"

מאת אנתוני מאן
סופר „דיילי טלגראף" בניקוסיה

ניקוס סאמפסון, נשיאה החדש של קפריסין, אמר אתמול לעתונאים זרים בניקוסיה, כי המיעוט התורכי באי אינו שרוי בסכנה [illegible] המשיך: „לחזור" למציאת פתרון לסכסוך הבין־עדתי.

„אין אני רואה סיבה להתערבות תורכית בקפריסין" אמר סאמפסון והבטיח שמשטרו יכבד את כל התחייבויותיה הבינלאומיות של המדינה.

1200 עצורים

אשר לארכיבישוף מאקאריוס אמר סאמפסון, שאם לא מת באמת, הרי הוא „מת עד כמה שהדבר נוגע לקפריסין" — מאקאריוס — אמר סאמפסון — נטש את אלה שהאמינו בו והעדיף להיות גולה.

הנשיא החדש, מוצק גוף, שחור שיער בעל סנטר מרובע לבוש חליפה לבנה, טען כי המדינה כולה נמצאת עתה בשליטתם המלאה של אנשיו ואפילו תומכיו לשעבר של מאקאריוס משתפים פעולה עם משטרו. נעצרו כ־1200 איש, אך לא היו מעצרים בקרב חברי המפלגה הקומוניסטית באי.

המעונים — באלונקות

סאמפסון הציג לעיני העתונאים מבחר מגוון של שוטים, אלות שרשראות ומיתקנים חשמליים, שבהם עינה, לדבריו, משטרת הנשיא מאקאריוס את קורבנותיה. כמה מן האנשים שעונו הובאו על גבי אלונקות לאולם שבו נערכה מסיבת העתונאים והוצגו שם לראווה. ידיהם או רגליהם חבושות או נתונות בגבס.

„במיתקנים אלה פגעה המשטרה בגבריותם של האסירים" — הכריז סאמפסון כשהוא מניף את המיתקנים החשמליים השונים לעיני העתונאים. „תשובתנו על כך היא שממשלתנו תכבד את זכויות האדם" — אמר הנשיא החדש.

הוא סירב לאמוד את מספר קורבנות ההפיכה. אך הבטיח שרשימת הקורבנות תפורסם בקרוב. עוד אמר כי הצנזורה תבוטל בקרוב ואמצעי התקשורת יחדשו את פעולתם.

„לא ביקשו הכרה"

לדבריו, לא נקטה הממשלה הבריטית עמדה נגד משטרו. אמנם שום ממשלה עדיין לא הכירה במשטר החדש בקפריסין, אך זאת „רק משום שלא ביקשנו הכרה" — אמר סאמפסון. עם זאת ציין כי קיווה שהעתונות הבריטית תנקוט בעמדה „אובייקטיבית יותר".

„מעמד הקצינים היוונים בקפריסין לא השתנה כלל" — אמר. מאז נסגר נמל התעופה של ניקוסיה, הגיעו לשם שלושה מטוסים מאתונה, שהביאו עמם ציוד־חירום רפואי.

חלק גדול ממסיבת העתונאים הוקדש למצגי אנשים שנעצרו בידי משטרו של מאקאריוס וסאמפסון כמו שכבר לם עונו בידי המשטרה. „איש לא עונה בידינו" — אמר. לאולם הובאו שלושה קצינים בכירים מן המשטרה החשאית של מאקאריוס, ובכללם מפקד המשטרה החשאית, אחד מהם בדרגת מייג'ור, טען כי תפקידה של המשטרה החשאית היה [illegible] האנשי המשטרה החשאית. כלל לא עסקו בעינויים. אשר למעצרים בידי אנשי סאמפסון אמר המייג'ור כי היחס אליהם היה הוגן בהחלט. הוא מבקש להודות לנשיא החדש על הטיפול הטוב שקיבלו. שני האנשים האחרים לא פצו פה.

הגינוי הרוסי

בסיום, הבהיר אמר מר סאמפסון, כי בקרוב יודיע מי יהיו שגריריה החדשים של קפריסין. הוא סירב להגיב על דברי הגינוי שפירסמה בריה"מ למשטרו. „לא קיבלנו שום איגרת סובייטית ואין אני יכול להגיב על מעשיה של ממשלה זרה" — אמר הנשיא החדש.

הגעתי לפאמאגוסטה ביום ד' בבוקר יחד עם 34 עתונאים אחרים מעשר ארצות. את הלילה בילינו על סיפונה של ספינת תענוג קטנה ששכרנו בביירות. ניסינו להתקשר באלחוט עם החוף, אך לא זכינו לתשובה. רק כאשר נכנסה ספינתנו לנמל פאמאגוסטה עלו על סיפונה שוטרים שהוציאו למקום קצין צבא יווני בדרגת מייג'ור.

אחרי שימועים שנמשכו שעות אחדות, הורשו לנו לרדת ליבשה ולשהות במשך הלילה במלון שעל חוף מפרץ סאלאמיס, מרחק קילומטרים ספורים מפאמאגוסטה. ציוו עלינו לא לעזוב את העיר. אתמול בבוקר, אחרי שנענתה בקשתנו לשמוע הצהרות מפי סאמפסון, נלקחנו לניקוסיה. הנסיעה ארכה 45 דקות ולאורך כל הדרך לא ראינו תנועה בשדות שמשני צידי הכביש, על האיזור כולו רבצה מעין שתיקה קודרת ואפילו עדרי הכבשים רבצו ללא תנועה על העשב. רק בכביש עצמו היתה התנועה נמרצת למדי. הנהגים ניצלו את ביטול העוצר.

מוסרים נשק

ביום ד' הוצפה כל התושבים למסור למשטרה את כל כלי הנשק שברשותם, אחרת יהיו צפויים למשפט צבאי. וכאשר נסענו למפרץ סאלאמיס מנמל פאמאגוסטה עדיין ראינו תורים של אזרחים נושאי נשק מדרגנים ליד תחנות המשטרה המקומיות.

באגגאסטיגה, כפר סמוך לניקוסיה, נעצרנו ליד מחסום דרכים. חיילים נושאי נשק אוטומאטי בדקו את תעודותיו של הנהג ואחר כך ויתרו לנו להמשיך בדרכנו.

תותחים על גגות

ארמון הנשיא בניקוסיה נהפך לתל חורבות שהשחיר באש. על גגות בתים סמוכים לארמון עדיין נראו תותחים קלים בעמדותיהם המאולתרות.

בניין משרד החוץ, מול הארמון, היה תפוס בידי כוחות קומאנדו חובשי כומתות ירוקות. חלקם חמושים בנשק אוטומאטי מסוגים שונים וחלקם ברובים בעלי עדשות טלסקופיות. כלי רכב משוריין ניצב על המשמר ליד הארמון.

סריקות באי

כוחות המהפכנים ערכו אתמול סריקות נרחבות ברחבי קפריסין במאמץ נחוש לבצר את המשטר החדש ולמנוע כל התערבות פעילה מצד מדינות אחרות. יותר מ־1000 תומכי מאקאריוס נכלאו, ביניהם גם אוהדים שמאלנים. נערכו חיפושים שיטתיים במטרה מוצהרת לתפוס את „אויביו הידועים" של המשטר. רבים מן העצורים נעצרו על פי רשימות שהוכנו מראש. „המהפכה שלנו הוכתרה בהצלחה מלאה" — אמר דובר של המשטר החדש. יחידות משוריינות של המשמר הלאומי ריכזו באזורי מפתח בעקבות שמועות על פלישה קרובה נפוצות ברובעים של בני העדה היוונית והתורכית.

מנהיגי העדה התורכית החלו מארגנים אמצעי הגנה לקראת כל אפשרות, לרבות חידוש מעשי האיבה בין שתי העדות.

חיל או"ם בכוננות

חיל השלום של או"ם, המונה 2300 איש, הועמד במצב כוננות מלאה לאורך הקו הירוק המפריד בין הרובעים של בני שתי העדות. ברחובות ניקוסיה ובערים גדולות אחרות מסיירים חיילים חמושים בנשק אוטומאטי, המקימים מחסומי דרכים ועורכים חיפושים ובדיקות זהות.

רבים במיוחד העצורים באיזור פאפוס, עיר הנופש בדרום האי, שהיתה מעוז לתומכי מאקאריוס ושממנה הצליח הנשיא המודח להימלט בסיועו של מסוק צבאי בריטי. פאפוס היא עיר הולדתו של מאקאריוס. כוחות המשמר הלאומי שחוללו את ההפיכה פועלים לביעור של כיס התנגדות אחרון זה ולביצור שליטתם בו.

דיפלומאטים מערביים בקפריסין מאמינים, כי מטרתו העיקרית של סאמפסון היא עתה להקנות מהימנות למשטרו ולגבש את שלטונו בעוד המדינות הנוגעות בדבר, ובמיוחד בריטניה ותורכיה, מקיימות דיונים והתייעצויות.

כמה דיפלומאטים משוכנעים כי בריחת מאקאריוס הנועזת מהווה מכה על משטרו של סאמפסון, שכן עתה יוכל הנשיא המודח לעמוד בראש הכוחות המתנגדים לסאמפסון ולמשטרו בתוך קפריסין.

משקיפים משוכנעים, כי בחושה היתה החלטת הקצינים היווניים של המשמר הלאומי להרוג את מאקאריוס, בידעם היטב עד מה רב כשרונו בגיוס תמיכה ובגיבוש רחש של תומכיו.

הפרלמנט התורכי מצפה לדו"ח על תוצאות הפעילות הפוליטית

עיכב החלטה על מתן סמכות לממשלה להשתמש בכוח בקפריסין ✶ התכונה הצבאית המקיפה — נמשכת

מאת ש. כהן,
סופר „מעריב" באיסטנבול

הפארלמנט התכנס אתמול לישיבת חירום בדלתיים סגורות, כדי לדון בפניית הממשלה לתת לה סמכות להשתמש בכוח — אם יהיה צורך בכך — בקפריסין. בסוף החליט הפארלמנט לדחות את המשך הישיבה למחר — שבה ישמע דו"ח מפי ראש הממשלה מר בולנט אג'ויט על שיחותיו בלונדון.

מר אג'ויט ממשיך בשיחותיו בבירה הבריטית והפארלמנט שמע דו"ח קצר מפי סגן ראש הממשלה, מר נג'מטין ארבאקאן. נודע שכמה מחברי האופוזיציה דרשו מן הממשלה לנקוט בפעולה — בלא לבזבז זמן.

באיסטנבול סבורים, שאם לא יניעו המאמצים הדיפלומאטיים הנוכחיים את יוון להוציא את קציניה מקפריסין, ולהחזיר בה את המצב לקדמותו — תנקוט תורכיה פעולה חד צדדית.

„נראה שנחושה החלטתם של התורכים להתערב אם יהיה צורך בכך... יש לנו הרושם, שהפעם מתכוונים התורכים באמת לממש את איומיהם" — אמר משקיף דיפלומאטי מערבי מנוסה. „48 השעות הקרובות יהיו קריטיות בעניין זה. אם לא תצמחנה מהפעילות הדיפלומאטית תוצאות בימי סוף השבוע, עלולה תורכיה לממש את תכניתה לפלוש לקפריסין."

בינתיים ממשיכים כוחות תורכיים להתרכז בדרום המדינה. יחידות צי עוגנות מול נמלי מרסין ואיסקנדרון, נכונות להרים עוגן ולהפליג לעבר קפריסין. גם חיל האוויר התורכי מעביר מטוסים לאיזור. כוחות הר עמדו במצב הכן גם בטראקיה, ליד גבול תורכיה עם יוון.

אניות תורכיות — בים התיכון

(עי"ר) אניות מלחמה של הצי התורכי נכנסו הערב לים התיכון, שם כבר מצויות אניות מלחמה, בריטיות, סובייטיות ואמריקניות.

הפרלמנט האירופי קורא: „להחזיר את מאקאריוס"

צרפת שותקת ✶ דובר צרפתי: „עניין בריטי"

מאת תמר גולן
סופרת „מעריב" בפאריס

בעוד הממשלות של הקהילייה האירופית מסתפקות בהודעה משותפת, המביעה דאגה מן המתרחש בקפריסין והתנגדות לכבד את עצמאות האי — יצא הפארלמנט האירופי, שמרכזו בשטראסבורג, בהכרזה תקיפה יותר ובקריאה להחזרת „ממשלתה החוקית של קפריסין" אל כנה.

הפארלמנט האירופי הוא גוף של חברי פארלמנט מכל המפלגות ב־17 מדינות מערב אירופה ויש לו סמכות בייעצת בלבד.

יו"ר המועצה הפארלמנטרית של מועצת אירופה, מר וודובאטו מאיטליה, קרא אתמול לפעול להחזרת הארכיבישוף מאקאריוס לשלטון בקפריסין, בנימוק שהוא „הנציג החוקי של הממשלה הקפריסאית. קפריסין חברה בארגון ולא יתכן שחברות זו תהיה בידי חבורת פוטשיסטים הנתונים למרותה של ממשלת אתונה" — אמר יו"ר הארגון.

בניגוד לעמדה תקיפה זו, שאין מאחוריה סמכות ביצוע, בולטת השתיקה המוחלטת של ממשלת צרפת, שכלל לא הגיבה רשמית על ההפיכה בקפריסין והסתפקה בהצטרפות להצהרה הכוללת של מדינות הקהילייה האירופית.

איש משרד החוץ הצרפתי אמר אתמול כי בעיית קפריסין היא קודם כל בתחום אחריותה של בריטניה, שערבה להקמת קפריסין כמדינה עצמאית, וכן בתחום מעורבותה של ארה"ב, המספקת נשק ליוון.

בעוד אמצעי התקשורת ביוון מרבים לדבר על מעורבותה הצבאית של ארה"ב ביוון, אין הם מזכירים את החוזים למכירת נשק שחתמה צרפת עם ממשלת אתונה.

חברי מחתרת נגד מאקאריוס ששוחררו על־ידי משטרו של סאמפסון, צוהלים בניקוסיה.
(תצלום: איי.פי. רדיוטלגראפו)

אקאריוס – בניו־יורק: דורש אר"ם ישים קץ „להתערבות יוון"

פילים בן,
סופר „מעריב" בארה"ב

שוף מאקאריוס ...ל לניו־יורק ד... ידי כמה מאות ... מספר רב של צלמים.

...זמן, ערך מא... בת עתונאים בנמל ... טיח האשמות כב... ת הצבאית באתונה ... הכריז כי בדעתו ... עצת הבטחון של ... ים קץ להתערבות ... יוון בקפריסין ול... שלטונו על כנו — ... על ריבונותה ו... של קפריסין.

הוא הביע שביעות רצון מעמדתה של וואשינגטון והביע תקוה שארה"ב תפעיל את שידוליה הטובים אצל מדינות אחרות, המתכוונות להצביע במועצת הבטחון בעד החלטה המגנה את פעולות אתונה.

כמה שעות אחרי כן הופיע הארכיבישוף בארמון הזכוכית של או"ם, כשהוא מוקף שוטרים ובלשים רבים. בכניסה המתין לו מזכיר או"ם ד"ר קורט ואלדהיים ובכך הפגין המזכ"ל כי או"ם עדיין רואה בו ראש מדינה החברה בארגון.

אתמול קיבל המזכיר הכללי מברק בו ביקש המשטר החדש בניקוסיה לדחות את כינוס המועצה (העומדת להתכנס, כנראה היום אחה"צ) כדי שהמשטר יוכל לשלוח את נציגו למרכז או"ם. ספק אם בקשה זו תיענה, אך יתכן שההחלטה זו תושהה. אשר לפעולה מעשית של המועצה, כל הדיפלומאטים במרכז או"ם תמימי דעים, שהמועצה לא תוכל לעשות יותר מאשר להעביר החלטה כללית בנוסחה.

נציג בריטניה באו"ם הודיע, כי על המועצה להחליט אם ההפיכה בניקוסיה היתה מאורע פנימי, החייב להישאר מחוץ למסגרת של פעולה בינלאומית כלשהי, או שמדובר כאן בקשר שמקורו מחוץ לקפריסין. בהתייעצויות שהיו אתמול במועצה הוחלט שיכירו במאקאריוס כבראש מדינה. נוסחה גם הצעת החלטה, בתום דיונים ארוכים, שעדיין לא ידוע מי מאחוריה. היא קוראת לכל המדינות לכבד את ריבונותה ועצמאותה של קפריסין וקוראת להוצאת כל הכוחות הזרים מהאי. זה נוסח מנומס לתביעה להוצאת הקצינים היוונים מניקוסיה.

בריה"מ סבורה, כי זו החלטה פושרת מדי בשבילה, והיא מתכוונת לתבוע תיקונים, שיכללו האשמות כבדות נגד ממשלת יוון ודרישה נמרצת להוצאת הקצינים היוונים.

אין להניח שתיקונים סובייטים אלו יתקבלו.

משקיפים דיפלומטיים בלונדון:

רה"ב תכיר בשלטון סאמפסון ... יוון תוציא את חייליה מהאי

...רשת ארה"ב שמשטר סאמפסון יבטיח זכויות המיעוט התורכי

מאת צבי לביא
סופר „מעריב" בלונדון

...האמריקניות ה... לפתרון המשבר ... בדרכי שלום מת... שת משקיפים דיפ... בלונדון, להשלים ... ם של ניקוס סאמ... שה — בתנאי ... צא את 1600 חיי... ו מן האי ומשטר ... בטיח את זכויו... המיעוט התורכי.

... תוכנית זו, אם ... אבד כמובן הנשיא ... מאקאריוס את מעמדו ...

... כל פנים כי ל... לא תסכים תורכיה, ... משלחת בולנט אג'... אתמול לדחות ב... הכרזת מלחמה על ... סאמפסון ומימוש ה... פלוש לקפריסין, כדי ... ת הסטאטוס קוו ל...

...מן זה ייאלץ עוזר ... האמריקני, ג'וזף ... לנת בעקבות מורו ... קיסינג'ר ולסיים את המשבר בשיטות דיפלומאטית הבזק.

סיסקו הובהל אתמול לפנות בוקר ללונדון אחרי סעודת לילה, שנמשכה עד אחר חצות בלשכת ראש ממשלת בריטניה, שבה השתכנעו הארולד וילסון ושריו ברצינות כוונותיה של תורכיה לפתוח בפעולה צבאית רבתי אם לא ייענו תביעותיה.

השכנוע של הבריטים כנראה גבר לשמע רמזים מצד התורכים בדבר התמיכה או לפחות העיכוב, שיזכו בו במבצעם הצבאי מצד בריטים, שריכזו כוחות צי בקרבת קפריסין. התורכים אף הציעו לבריטים מבצע צבאי משולב: להעמיד את כוחותיהם המוטסים לרשות המבצע, והבריטים רק יניחו למטוסים לנחות בשני הבסיסים שלהם בדרום האי, וכוחות הצבא התורכיים יסאטאו במבצע בזק את כוחות המהפכה הזולים של ניקוס סאמפסון. וילסון השיב בלאו תקיף.

אג'ויט עמד להמריא עם שחר לאנקרה כדי להמליץ לפני הפרלמנט התורכי על הכרזת מלחמה. אך אז נחת בלונדון ג'ו סיסקו, שנפגש עם ראש ממשלת תורכיה ודיבר בשם הנשיא ניכסון. מטרתו בשליחות בהולה זו היתה בראש וראשונה להרוויח זמן ולעצור את צבא הפלישה, שהתרכז בנמל האויר של עדאנה ובנמלי הים של מרסין ואיסקנדרון.

לאחר פגישתו עם ראש ממשלת תורכיה עמד סיסקו לצאת הבוקר לאתונה, כדי לשכנע את נשיא יוון. מחר יוטס לאנקרה ויביא את תשובת יוון, בתקוה שהיא תניח את דעת הפרלמנט התורכי.

בינתיים נערכו התייעצויות במשרד החוץ הבריטי בין שר החוץ ג'יימס קאלאהאן ושר ההגנה ושר החוץ בפועל של תורכיה, חסן איסיק. קאלאהאן דרש שתורכיה תנהג בהתאפקות. אבל השר התורכי אמר כי צריך לרסן את המשטר הצבאי באתונה, שהוא חסר מעצורים.

הבדיונאים התורכים היו אדיבים אך תקיפים בשיחותיהם הרשמיות והפרטיות עם עמיתיהם הבריטיים. הם הזכירו כיצד האפקה תורכיה ב־1964 וב־1967 והניאה את צבאה מהתערבות במשברים שהיו אז. אג'ויט אמר לסיסקו, שהתורכים אכן מוכנים להסדר בדרכי שלום, שיחזיר את המצב לקדמותו ויסלק מקפריסין לפחות את 650 הקצינים היוונים, אך אם לא יצליחו לונדון וואשינגטון לפעול בהחלטיות בכיוון זה, יתפרש הדבר כהשלמה עם תוקפנותה של אתונה, שתיאבונה אך יגבר לנגוס עוד ועוד.

לחוץ על היוונים

נראה שסיסקו הסכים ללחוץ על היוונים בכיוון זה, שכן במסיבת העתונאים הביע תקוה, כי ייפתח שלב חדש ביחסי הידידות התורכים־יוונים ושיזכה ארה"ב תעניק לשתי העדות בקפריסין הזדמנות זו לשיתוף פעולה חדש. „אינני יכול להרשות לבשטר היווני לשלוט בתורכים של קפריסין" — אמר. „בשטר ה... מעמיד לפני תורכיה בעיה בטחונית קיצונית".

הערבים באו"ם: ישראל ציידה מורדי קפריסין

מאת פילים בן,
סופר „מעריב" בארה"ב

חוגים ערביים במרכז האו"ם בניו־יורק, החלו בהפצת שמועות, לפיהן נטלה ישראל חלק בקשר להפלת נשיא קפריסין, הארכיבישוף מקאריוס. על פי השמועות סיפקה ישראל נשק לקבוצת מחתרת קיצונית, בקרב ארגון הא.או.קא־בי".

שמועות אלה נתקבלו בגיחוך כה רב, עד שאפילו דיפלומאטים סובייטיים באו"ם נמנעו מלתת יד להפצתן.

לכל ידוע היטב, כי הכוחות שהדיחו את הנשיא מקאריוס, זכים לתמיכה מלאה מצד יוון, ובכלל זה אספקת נשק בכמויות גדולות.

...ה"מ מוכנה להתפשר עניין העליה היהודית

צפויה: עליה של 45 אלף לשנה ויפסיקו להציק ליהודים המבקשים לעלות לישראל

...שמואל שגב
...סופר „מעריב" בוואשינגטון

...ת בריה"מ מגלה ... הגיע לפשרה בעניין ... היהודית מבריה"מ — ... למספר השנתי של ... בשאלת ההטר... זה המתפר ב... גישה שנערכה את... שר החוץ האמרי... הנרי קיסינג'ר, ... סנאטורים הנרי ג'ק... הם ריביקוף ויעקב ...

...העבירה אמרו מקו... נגרס, כי העמדה ה... כפי שהובנה על... הנרי קיסינג'ר, מהווה ... נסוגה ביחס ל... א פותחת פתח לפש... ריית בין השלטונות ... ים לבין סנאטור הנרי ג'קסון, אשר התנגדותו להעניק לבריה"מ מעמד של „מדינה בעדיפות ביותר" מהווה את המכשול העיקרי לעיכוב אישור חוק הסחר האמריקני בקונגרס.

המקורות אמרו, כי ממשלת בריה"מ מוכנה כנראה להתחייב להימנע מהטרדת יהודים המבקשים לעלות לישראל. אולם הבדיונים, העתידים בין סנאטור ג'קסון לבין ד"ר קיסינג'ר ייסובו סביב השאלה כיצד להבטיח שהערובות הסובייטיות אמנם יוצאו לפועל.

בעבר נראה היה, כי סנאטור ג'קסון יתפתה בקבלת מכתב מהנשיא ניכסון או מד"ר קיסינג'ר, כי בריה"מ מתחייבת להימנע מהטרדה. אולם נראה כי המכשול אינו מוכן או אינו מסוגל לתת התחייבות כעין זו בשם מדינה זרה. על כן יסובו המגעים הבאים בין ג'קסון לבין קיסינג'ר סביב השאלה: מי יערוב למה וכיצד יקבל הקונגרס הבטחות שהשלטונות הסובייטיים יפסיקו להציק ליהודים המבקשים לעלות לישראל.

ביחס למספר נראה, כי קיימת הסכמה ש־45 אלף עולים יהודים מבריה"מ בשנה יספקו את הקונגרס האמריקני ויהיו בהתאם ליכולת הקליטה של ממשלת ישראל. בנושא זה תהיה שאלה נוספת — מהיכן יבואו העולים וכיצד להבטיח שהם יצאו מכל חלקי בריה"מ ולא רק מן הרפובליקות האסיאניות.

מצפים, כי ד"ר קיסינג'ר יוועץ בימים הקרובים עם מנהיגי יהדות ארה"ב בנושא.

בנק המזרחי המאוחד בע"מ

תמצית מאזן ליום 30.6.74

מעוגל לאלפי לירות / בלתי מבוקר

	31.12.73	30.6.74
מזומנים, בנק ישראל ובנקים	444,668	403,447
ניירות ערך	142,547	183,414
הלוואות לממשלה	53,300	65,762
הלוואות ויתרות שונות	478,155	664,260
הלוואות מפקדונות למתן הלוואות	214,477	274,354
חשבונות אחרים	13,773	18,850
בניני הבנק, ציוד ורכוש אחר	12,068	25,696
התחייבויות לקוחות עבור קיבולים, אשראי, תעודות, ערבויות וכו'	248,532	341,409
סך־הכל נכסים	1,607,520	1,977,186

	31.12.73	30.6.74
הון, קרנות ועודפים	38,714	57,760
כתבי חוב הניתנים נדחים	12,100	12,100
פקדונות	1,071,968	1,246,694
פקדונות למתן הלוואות	217,014	274,072
חשבונות אחרים	19,192	45,151
התחייבויות על חשבון לקוחות עבור קיבולים אשראי תעודות, ערבויות וכו'	248,532	341,409
סך־הכל התחייבויות	1,607,520	1,977,186

בנק המזרחי המאוחד בע"מ
הבנק השומר אמונים לכל אחד

שר האוצר האמריקני, ויליאם סיימון, לפני צאתו מישראל:

הסכם ארוך טווח לסיוע כלכלי בין ארה"ב לישראל ייחתם לפני סוף השנה

הפרטים ייבדקו בקבוצות עבודה שיורכבו בקרוב, ויסוכמו בביקור רבינוביץ בוואשינגטון

מאת רחל פרימור

ההסכם ארוך הטווח לסיוע כלכלי בין ארה"ב וישראל, ייחתם כנראה לקראת סוף השנה, לאחר שקבוצות העבודה המשותפות אשר יורכבו בימים הקרובים, ישימו את עיבוד הפרטים הקשורים בהסכם. על כך מסר אתמול בנמל התעופה בן גוריון, שר האוצר האמריקני, ויליאם סיימון, בסיימו ביקור בן יום וחצי בישראל.

מר סיימון אמר לפני המריאו מלוד לערב הסעודית, כי למרות שהאינפלציה מטרידה את ישראל, הרי שמובטחת לה התפתחותה הכלכלית. עם זאת הדגיש, כי „בלי שלום בר-קיימא, אין אפשרות להשיג התפתחות כלכלית, ולכן מטרת ביקורי כאן תהיה להבטיח את התקדמותן הכלכלית של מדינות האיזור, כצעד לקראת כינון שלום בר-קיימא במזרח התיכון".

בסכמו את פגישות העבודה שניהלו כאן עם ראש הממשלה, מר יצחק רבין, שר האוצר, מר יהושע רבינוביץ, ו אחרים, תיאר מר סיימון כדיונים „נרחבים ומרוכזים בנושאים מדיניים, כלכליים ונושאי צרכיה הבטחוניים של ישראל". עוד אמר שר האוצר של ארה"ב, כי במהלך שיחותיו בישראל נבחנו גם האפשרויות השונות בהן יכולה ארה"ב לסייע לישראל.

מועצות משותפות

מר סיימון ציין, בין השאר, כי קבוצות העבודה המשותפות יעבדו לפרטים את נושאי קבלת הסיוע ממוסדות בנקאיים בינלאומיים לצרכי פיתוח התעשיה בישראל, עידוד השקעות אמריקניות בישראל, והיענות להשקעות שכאלה, והקמת מועצות משותפות שתהא עלנה דרך קבע בנושאים הכלכליים המשותפים לשתי המדינות. הצעות אלו ואחרות יעובדו עד להתחלת חודש נובמבר, ויסוכמו במהלך ביקורו של שר האוצר, מר יהושע רבינוביץ, בוושינגטון. בכך, יאושר את תגיבת חוזה הסיוע ארוך הטווח שתעניק ארה"ב לישראל.

בתשובה לשאלה אמר מר סיימון, כי ניתן לחזק את כלכלה של ישראל בדרך יציבה של מתן מילוות אמריקניים שונים — סיוע הניתן באישור הקונגרס; ניתן לסייע לישראל גם באמצעות „סיוע רך" אשר על טיבו דן עם עמיתיו כאן. בנושאים אלו ידונו קבוצות העבודה המשותפות.

שר האוצר האמריקני מר ויליאם סיימון בשיחתו אתמול עם שר הבטחון, מר שמעון פרס. צילום: עוזי קרן

סיוע לסוריה

לשאלה אחרת ענה שר האוצר של ארה"ב, כי עד כה לא נידונה האפשרות של הענקת סיוע כלכלי לסוריה. כאשר נשאל, אם שאלות הסיוע הכלכלי קשורות בנסיגה כלשהי של ישראל, אמר: „נושאים אלו אני משאיר בלעדית לטיפולם של הנשיא ניכסון ושר החוץ ד"ר קיסינג'ר".

מר סיימון לא השיב לשאלה, אם דן במהלך ביקורו במצרים באפשרות שארה"ב תפצה את מצרים על ניצול שדות הנפט באבו-רודס מאז מלחמת ששת הימים.

עוד אמר מר סיימון, כי במסגרת ביקורו הנוכחי לא יבקר באיראן, כפי שהוכנן לפני צאתו מארה"ב.

בהודעה המשותפת שהתפרסמה בתום ביקורו של מר סיימון בישראל נאמר, כי השיחות נערכו באווירה של ידידות והבנה „והיו צעד מועיל ראשון לקראת יישום עקרונות ההודעה המשותפת שנתפרסמה בתום ביקורו של הנשיא ניכסון בישראל".

ההודעה מוסיפה עוד, כי האורח קיבל מידע מלא על מצבה הכלכלי של ישראל ועל תחזיותיה בעניין זה לעתיד. ההודעה מסבירה גם, כי ראש הממשלה, מר יצחק רבין, הדגיש בדבריו את העומס הכבד של עול הבטחון, והשפעתו על כלכלת ישראל.

ההודעה מציינת בסיפוק את העובדה, כי תוך חודש ימים בלבד לאחר שהנשיא ניכסון ביקר בישראל, נעשית פעולה ליישום העקרונות וההצהרות שהועלו בתום ביקורו.

פגישה עם שר הבטחון

(ל.ע.מ.) לפני צאתו לנמל לוד נועד שר האוצר האמריקני עם שר הבטחון, מר שמעון פרס, לארוחת צהריים שהתקיימה בבניין משרד הבטחון. מר סיימון ופמליתו, שכללה גם את שגריר ארה"ב בישראל, מר קנת קיטינג, הגיעו למשרד הבטחון מסיור אווירי בשמי הארץ. בישיבת העבודה השתתפו הרמטכ"ל, יו"ר ועדת החוץ והבטחון של הכנסת, האלופים הרצל שפיר, בנימין פלד, ושלמה גזית, מנכ"ל משרד הבטחון ומנכ"ל משרד האוצר.

בהציגו את צרכי מערכת הבטחון הצביע שר הבטחון על הפער הרחב בין הכוחות הצבאיים של מדינות ערב והשקעות העצומות בחידוש הכוחות האלה, לעומת צה"ל וההשקעות בבטחון ישראל.

מדיניות של [illegible]

מר פרס הטעים, כי מדינות ערב ממשיכות לנהל מדיניות של לוחמה, הן כוננות של עוצמה שתגיע בטווח הקרוב לפני ל-1.5 מיליון חיילים, 10,000 טנקים וכ-3000 מטוסי תקיפה. כתוצאה [illegible] המוגברת של [illegible] בעצמות הערבית הגיעה לא רק טכנולוגית [illegible] של מערכות נשק מתקדם [illegible] ישראל [illegible].

שר הבטחון אמר, כי ישראל מבינה [illegible] ארה"ב, אלא חשה בצורך להודות על הסיוע [illegible] ומושיטה. אך [illegible] ישראל תוכל לעמוד [illegible] עתיד במבחן ההתמודדות. הסיוע הסובייטי לארצות ערב היא נקודה להבנה ולסיוע אמריקני גם בעתיד.

שר האוצר האמריקני, תודה לשר הבטחון על ארוחה ועל הדברים שהוצגו בפניו. בדבריו הצביע על מחויבה של ממשלת ארה"ב לחזק את ישראל ולהגיש לה הסיוע הדרוש להבטחת קיומה ועצמאותה.

לפני צאתו של האורח, דרכו לשדה התעופה בן גוריון, הגיש לו שר הבטחון שי — להב מברונזה, תקופה הכנענית.

סקירת נגיד בנק ישראל

בשיחה שקיים אתמול שר האוצר האמריקני עם נגיד בנק ישראל מר מ. זנבר, בבנק ישראל בירושלים, בהשתתפות חברי הנהלת הבנק, סקר הנגיד בקצרה את עקרונות המדיניות המוניטארית, שנוקט בנק ישראל למלחמה באינפלציה.

השר האמריקני התעניין במיוחד בשוק ההון, במדיניות ההצמדה ודמה הריבית בישראל וכן בהערכות של בנק ישראל לגבי תוצאותיה של מדיניות לריסון הביקוש אינפלציה.

ביקור ב„יד ושם"

מר סיימון ביקר גם ב„יד ושם" בירושלים. אל בלוו רעייתו, השגריר קיטינג ורעייתו ופמליה של [illegible] ומלווים.

את המבקרים קיבלו גדעון האוזנר, יו"ר [illegible] יד ושם, מר יצחק ארד, [illegible] הנהלת יד ושם, [illegible] מר חיים פנר.

נעצרו נערים שגנבו אוטובוס

חמישה נערים, בני 15, תושבי בני-ברק, גנבו ליום ה' אוטובוס שחנה [illegible] בבני-ברק, נהגו בכבוד דרך, פגעו במכו[illegible] שחנו ברחוב וגרמו להן נזק. עוברים ושבים ניסו לעצור את הנערים, אולם הם [illegible] את האוטובוס ונמלטו מן המקום.

שוטרי משטרת מרחב [illegible] מחוז תל-אביב הצליחו ללכוד שלושה נערים מבין החבורה. הם הועברו לידי מפלג הנוער. המשטרה [illegible] למעצרם של יתר בני החבורה.

הילל בוטמן, מנדוני לנינגרד הועבר למאסר מבודד בפרם

הסיבה: קיים שביתה בכלא

מאת אברהם תירוש

אסיר-ציון הילל בוטמן, שנידון במשפט לנינגרד השני לעשר שנות מאסר, הועבר בחודש שעבר למאסר מבודד למשך חודשיים.

בוטמן, הכלוא במחנה הכפייה בפרם, נכלא בבידוד בגלל שביתה שקיים בכלא. הוא הוגבל גם בתזונתו [illegible] לקרוביו — אחת לחודשיים בלבד.

במוסקבה נמסר, כי [illegible] פעילים יהודיים, שכבר נענו בעבר בסירובים על בקשות העלייה [illegible], [illegible] קיבלו [illegible] [illegible].

עוד נמסר, כי התביעה הכללית של מוסקבה דחתה את דרישתו של ויקטור פולסקי, מראשי הפעילים היהודיים במוסקבה, לסגור את התיק הפלילי שנפתח נגדו, בעקבות תאונה [illegible], כאשר צעירה [illegible] ליכה עצמה אל [illegible] מכוניתו.

המקרה אירע לפני כמה שבועות, ובתחילה היה ברור שאין כל אשמה כלפי פולסקי. גם הצעירה עצמה, שנפצעה, הודתה כך בבית-החולים. אך לאחר כמה ימים [illegible] חקירה נגד פולסקי, כנאשם ב„נהיגה בלתי-זהירה". גם הודיעו לו כי הוא יועמד לדין.

פולסקי טען, כי עדויות בתיק החקירה שונו וכי הבדיקה הטכנית ושיחזור המקרה שנערכו — נעשו שלא כראוי ושלא על-פי הנתונים [illegible]. הוא דרש, באמצעות עורך-דינו, לסגור את התיק. טלפונית הודיע לו פקיד התביעה הכללית ירוחין, בעל-פה, כי תביעתו נדחית וכי התיק הוחזר לחוקר, אשר ניתנה לו ארכה לסיום החקירה עד 26 בח.ז.

פולסקי ביקש להתלונן על כך בתביעה הכללית של הרפובליקה הרוסית, אך שם סירבו לקבל את תלונתו, בנימוק שלא היתה בידו דחייה בכתב של דרישתו מהתביעה הכללית של מוסקבה. נאמר לו, בתביעה הכללית של הרפובליקה הרוסית, כי אין תקדים לדחייה בעל-פה בלבד.

הפיכת גוי ליהודי אין לה כל־קשר עם פוליטיקה!

לכן, עמדתך בשאלה זו, כלל אינה תלויה בהשתיכותך המפלגתית, אלא רק בהשתיכותך לאומה הישראלית, אשר סוד קיומה המופלא במשך כל הדורות טמון בעובדה, שידעה להשמר מכל צורה של התבוללות ומנשואי־תערובת.

תנועה שאינה מקבלת זאת,
אינה תנועה יהודית וגם לא ציונית,
והיא מסוכנת לקיום המדינה!

התנועה למען שלמות האומה
רח' שלום עליכם 20 ת"א,
טלפון 282098

אנו קונים
מטבעות ומדליות
זהב
ישראליים
ומשלמים במזומן

מטבעות זהב

	כמות שהונפקה לציבור	מחיר הנפקה	(אנו) משלמים
הרצל 1960	10,010	50.—	4,100.—
ויצמן (זוג) 1962	5,702	600.—	4,300.—
בנק ישראל רגיל 1964	5,514	150.—	4,200.—
בנק ישראל קישוט 1964	(!!)800	250.—	22,000.—
מדליות זהב			
הצליינים	5,000	260.—	950.—
מצדה	3,000	120.—	975.—
בלפור	2,500	260.—	1,650.—
אל־על	2,000	260.—	2,400.—
קרן היסוד	1,704	260.—	2,550.—
שחרור (3 מדליות)	5,000	315.—	1,450.—
העובד המצטיין (תיירות)	(!!!)380	—	5,900.—
אוסף שלם של כל מדליות הזהב (14 מדליות)			21,500.—
מדליות בכסף			
המגבית המאוחדת 1962	764	75.—	2,400.—
„טיל" בחתימת ד. בן־גוריון 1962 (59 מ"מ)	580	—	1,850.—

דרוש לנו באופן דחוף
מטבעות חנוכה מהשנים:
1961 (ישלח נפשו)
1962 (חנוכיה איטלקית)
1963 (חנוכיה מרוקאית)

מטבעות ומדליות לישראל
שרות, יעוץ, מכירה וקניה
שד' רוטשילד 15 תל-אביב טל. 53768
„דחף"

למכירה
* פורד קומט מודל 65
* לארק 65 (מנוע שברולט, אובר־דרייב, חיסום)
* ציטרואן עמי מסחרית 65
*
לפנות בשעות העבודה: „קסטל" מפעלי פלדה בע"מ, ת"א, רחוב מרדכי אנילביץ 38, טל. 33327 263831 בשעות 17—8.

וילה
בהרצליה פתוח
להשכרה לתקופה ארוכה גם ישראלים יכולים לגדל ילדיהם בסביבה נעימה ובאויר הצלול מבלי להשקיע סכומי ענק בבנית וילה.
משכר הדירה וילה מרוהטת עם כל הנוחיות.
לפנות:
בעבודה 03-220661
בערב 03-228971
בשבת 03-938206

ציורי שמן
מסגרות עץ, אלומיניום וזכוכית בלתי מבריקה
„ארמון" אילת 47 (המשך דרך יפו ת"א) טל. 57112

ביום 17.7.74
נגנבה משאית „קליסדל" ליילנד 118-478
מבדים
כל המוצא יבוא על שכרו
854587 — 824855

למכירה, להשכרה או להחלפה!!!
דירת 3 חדרים באילת 564/5
לפרטים להתקשר לגב' זכריה 02-971607

למכירה
סמי גורד דבל
מודל 62 מנוע גדול 711
פרטים 065-40722 בית
065-40258 עבודה מגדל העמק.

קוני דירות
בצמרת הבירה
בנין 710
ובגבעה הצרפתית ירושלים
להתקשר דחוף לטלפונים 02-37165, 02-524318, 02-522306

מיטות ומזרונים לחדרי שינה
ישר מהיצרן לצרכן
אדלר
ת"א, נחלת בנימין 134 טלפון 825536

ממשלת ישראל מונעת ישוב הארץ

בפגישות שקיימנו השבוע עם ראש הממשלה ושר הבטחון הוברר לנו שאין הממשלה מוכנה לאשר ישוב יהודי בשומרון.

החלטתנו נחושה:

נאבק בספר הלבן היהודי!

אנו קוראים לציבור להזדהות עם מאבקנו.

מזכירות הקבוצה להתישבות באזור שכם
י. ארציאל, יד בנימין ד.נ. נחל שורק

חנה ואהרון אלסטר
שמחים בהולדת הבן
את לאריק
נכד ל:
חוה ויהודה ארקין — מאיר בנש
תל-השומר 14.7.74

לאהרון אלסטר ורעיתו
מיטב הברכות
להולדת הבן
מעריב

תמי ויוני יעוז
מודיעים בשמחה על הולדת בנם
גיא
אח לרועי
נכד
לד"ר אברהם ושתית כץ — יצחק ושרה יעקובסון
הברית נערכה בחוג המשפחה
ראשון לציון 15.7.74

מאושרים בהולדת
דפנה
אחות לקרן
בת
לפנינה ושלום וולפין
נכדה
ללונה וד"ר דוד גרשון — מניה וחיים וולפין
חיפה 18.7.74

לראש משפחתנו היקר טוביה
איחולינו הלבביים
ליום הולדתך ה־50
מאשתך: רחל ולימבן
בנך: אילן ורעייתו
בנך: ליאת ורבקה
[illegible]

למנהל המחלקה הרופאים,
האחיות וצוות עובדי
מח' שיקום בי"ח „הדסה" ירושלים
מיטב התודה וההערכה
על הטיפול, העידוד וההבנה
אריק ומוש
רפי שילר
מפצועי מלחמת יום כיפור

נולדתי
אחות לגיא ולגלית
בת לפנינה ועמיחי יכין
נכדה ל־
רחל ונתן פפר — ד"ר מרים ומשה יוחנובצקי
נינה — למרים בוכשטב
אסותא 16.7.74

צפורה (לבית רפתין) וחנן גדלר
מודיעים בשמחה על נשואי בתם
ורדה לד"ר פיליפ ג'ונו
ממלבורן — אוסטרליה
החתונה נערכה בסיאטל ארה"ב ב־23.6.74

זוגות צעירים
המעונינים להצטרף למושב בבקעת הירדן
לפנות בטלפון 283272
לקביעת ראיון.

בן בובה
תגליות במרחקי החלל
האסטרונומיה החדשה

בספר־החלל החדש־מהנהל הדיכות פותחים בפני האסטרונומיה המודרנית אפקים בלתי־שגרתיים בהבנת היקום והיצורים.
בן־ציון בובה — סופר כהונן לעצמו־כבת — סוקר בספרו המרתק את כמו הגלויות של האסטרונומיה החדשה, התוגרה להסיר את הלוט מעל היצירות בריאת העולם, טיבו של החומר והבאותם של חיים בכוכבי החלל.

הספר הופיע במסגרת הסדרה החדשה של ספרית „אפקים".

206 עמ' — 10.— ל"י

עם עובד

ידלין: עדיין לא סוף פסוק במגעים עם המפד"ל

מאת ב. מיילס

מזכ"ל מפלגת העבודה, השר אהרן ידלין אמר אמש בישיבת מועצת מחוז איחוד הקבוצות והקיבוצים של מפלגת העבודה בתל־אביב, כי מפלגת העבודה לא החליטה על סוף פסוק במגעים לצירוף המפד"ל לממשלה וכי ייתכן שמגעים אלה יתחדשו בעוד מספר שבועות.

השר ידלין הסביר, כי ה־מחשבה על הנוסחה „גיור כדת וכדין" איננה חדשה, היא הועלתה עוד בפני ועדת ה־מו"מ של המערך, ליב והר"צ בעת הקמת הקואליציה הנוכחית, כאשר לכל אחד היה ברור, כי המדובר על המגעים עם המפד"ל אחרי הקמת הקואליציה על מנת להחזירה לממשלה. הוא ביקש אז שלא להעלות את ה־נוסחה בעת הקמת הממשלה, כי ידע שהמפד"ל לא תקבל אותה.

כעת נשתנה משהו — אמר השר ידלין. הממשלה החדשה קמה והחלה לפעול, והיא פועלת על בסיס אותם קוי ה־יסוד שלהממשלה הקודמת בה השתתפה המפד"ל, כאשר הדבר ברור, כי הנוסחה עשויה להתקבל עכשיו על דעת המפד"ל. חשבתי לנכון להעלות את ה־נוסחה מחדש. פניתי תחילה לשותפים בקואליציה — מפ"ם, ליב והר"צ — ודיווחתי על המגעים שהיו בין חברי מפלגת העבודה לבין חברי ה־מפד"ל, ואחר כך הבאתי את הענין בפני הגוף המוסמך של המערך. במפד"ל החליטו מה שהחליטו, אך מפלגת העבודה לא החליטה שהגענו לסוף פסוק.

הפלשתינים

השר ידלין הדגיש, כי ל־מפלגת העבודה יש עמדה ו־החלטות יסודיות וברורות ב־ענין הפלשתינים המחייבות את כל שליחי המפלגה. הה־חלטות אלה אומרות: הסכם שלום עם ירדן מושתת על קיום שתי מדינות עצמאיות — ישראל ובירתה ירושלים המאוחדת ומדינה ערבית ממז־רח לישראל. ישראל שוללת הקמת מדינה פלשתינאית נפ־רדת נוספת ממערב לירדן. ב־מדינה הירדנית־הפלשתינית ה־שכנה תוכל לבוא לכלל ביטוי הזהות העצמית של ערבים פלשתינאים וירדנים ותוך ש־לום ושכנות טובה עם יש־ראל.

מפא"י

בהתייחסו להתארגנות להק־מת הסיבה מפא"י במפלגת העבודה אמר השר ידלין, כי מתחזקת הדעה בין חברי מפא"י שהוקמת התארגנות של הסיבה מרכזית במפלגה תביא לביטול המסיבות. אין כוונה להקים סיעה אלא לטפל ב־ענינים ארגוניים ובבעיות של מינויים הנגזרות על המפלגה בגלל שיטת השריון המסיבתי — הסביר ידלין. המסיבה הנ־יה בהתכונות של חברי מפא"י במזכירות המפלגה, כולל חב־רים בממשלה, בלשכה ובוע־דה המרכזת של ההסתדרות שאינם חברי המזכירות וגם חברים שאינם מוגדרים כחב־רי אחדות העבודה ורפ"י ל־שעבר. אחת הכוונות של ה־התארגנות היא למנוע פגי־שות בלתי רשמיות בעלות אר־פי מותנה.

גבתי דחה

השר ידלין הודיע, כי שר החקלאות לשעבר חיים גבתי דחה סופית את ההצעה לשמש כמזכ"ל המפלגה. מזכ"ל איחוד הקבוצות והקיבוצים ל־שעבר מאיר זרמי אינו רוצה בתפקיד ומשקו מעין צבי אי־נו רוצה לשחררו, אך עדיין נמשכים המאמצים לשדל את זרמי ואת משקו, שישמש כ־מועמד לתפקיד מזכ"ל המפ־לגה.

החוג על שם דוד בן־גוריון במפלגת העבודה שיגר אתמול מכתב אל מזכ"ל המפלגה השר אהרן ידלין ומזכירי המשנה ח"כ אברהם גיבלבר ומשה נצר בו הוא פונה אל כל חברי מפא"י לשעבר ב־מפלגה להביע מחאתם הנמ־רצת נגד הנסיון הפלגני להנ־ציח את משטר המסיבות ב־מפלגה על ידי ארגונה מחדש ומינוי עצמי להנהגת מפא"י לשעבר. החוג מודיע, כי הוא מתוך ידיהם של כל הגורמים במפלגה, העושים למען ביטול המסיבות בתוכה ופונה לחברי מפא"י לשעבר, המוצעים ל־הנהגת המסיבה, לדחות בשאט נפש את המינוי המוצע להם.

ועדת מפלגת העבודה ל־בחירת מזכ"ל חדש במפלגה החליטה אמש לפנות מחדש אל שר החקלאות לשעבר חיים גבתי להסכים להצגת מועמ־דותו לתפקיד זה.

---

* עובדי מפעל „שלל בוטה" באזור התעשייה בחולון, קיימו אתמול שביתה בת יום אחד. השביתה נערכה בגלל דרי־שתם של עובדי הציוד המכני הכבד לתוספת מאמץ בסך 100 לירות לחודש. ההנהלה סרבה להענות לדרישה זו.

ח"כ פרוש יעלה הצעת חוק לפזר את מועצת הרבנות

יתכן שהיא תזכה לקבלת הרוב הדרוש

מאת יהושע ביצור

ח"כ הרב מנחם פרוש עומד להגיש לאישור ה־ועדה המדינית של אגודי הצעת חוק פרטית שלו, הקובעת פיזור מועצת ה־רבנות הראשית ועריכת בחירות למועצה רבנות חדשה.

ח"כ פרוש אמר לסופר „מעריב" בכנסת, כי יש לפ־זר את מועצת הרבנות הרא־שית, מפני שהיא נהגת ב־דרכי אפלה בהענקת כשר לדיינים חדשים. לדבריו לא העניקה מועצת הרבנות ה־ראשית כשר לדיינות לגד־לי תורה מובהקים, כמו ה־רב קולין מתל־אביב והרב איארבך מטבריה. לעומת זאת העניקו חברי מועצת ה־רבנות הראשית לעצמם את הכושר לדיינות מבלי שעמדו בבחינות לדיינות, כנד־רש בחוק. לדבריו ספק אם חלקם היו מסוגלים לעמוד בבחינות הקשות הללו.

לדעת ח"כ פרוש יש לפזר את מועצת הרבנות הראשית, גם בגלל היחס שמגלה הרב גורן כלפי הרב עובדיה יוסף, דבר שאינו מאפשר שיתוף פעולה ביניהם וניהול תקין של מועצת הרבנות הראשית.

ח"כ פרוש אומר, כי קיבל עידוד ממספר חברים של סיעת המערך בכנסת, הסבו־רים גם הם שיש לפזר את מועצת הרבנות הראשית בג־לל הפוליטיזאציה המופרזת של מוסד זה. הם הבטיחו להצביע למען הצעת חוק זו. על־כן קיימת אפשרות שהצ־עת החוק תזכה לרוב הדרוש בכנסת, בשל מרת הרוח ה־כללית מדרכי פעולתה של מועצת הרבנות הראשית.

מציע להטיל מס רכוש של 5% על דירות פאר

מאת יהושע ביצור

ח"כ עזרי אמוראי מסיעת המערך עומד להציע היום בישיבת ועדת הכספים של הכנסת מס רכוש בשיעור חמישה אחוזים על כל דירה שערכה עולה על 400 אלף ל"י — במסגרת המא־מצים הלאומיים לספיגת כס־פים מן הציבור לשם בי־צוע המדיניות הכלכלית החדשה.

הטלת מס רכוש כזה, נדונה בממשלה, במסגרת המאמצים לספיגת כספים. אך הוא נגנז בגלל ההתנגדות שעוררה בין שרי הממשלה. לדעת ח"כ אמוראי יש לבצע את הטלת מס הרכוש הזה על בעלי דירות פאר, לאחר שהוטלו מסים כבדים נוספים על ציבור השכירים. הוא סבור כי דירות עד 400 אלף ל"י יכולות להיחשב כמגמות ברמות שונות, נוכח המחי־רים האינפלציוניים. אך די־רות שערכן מעל 400 אלף ל"י הן לכל הדעות דירות פאר, שמן הדין להטיל עליהן מס רכוש.

ח"כ אמוראי מציע שעל דירות כאלו יש להטיל מס רכוש של חמישה אחוזים, אותו יוכלו לשלם בשלושה תשלומים שנתיים שווים ב־משך שלוש השנים הקרובות. הצעתו של ח"כ אמוראי תידון היום בוועדת הכספים, ולפי התגובות הראשונות צ־פויה לה תמיכה של חברי סיעות שונות בוועדה. לא ידוע כיצד יגיב האוצר להצעה זו.

ח"כים ממערך, מפד"ל מוקד ורק"ח רוצים חידוש היחסים עם בריה"מ

חברי כנסת מהמערך, ה־מפד"ל, הכוסים, מרק"ח ו„מוקד" שוחחו אתמול על חידוש היחסים עם בריה"מ. כולם ברמה, שחידוש היח־סים יהיה לטובת שתי המ־דינות.

הכנס היה ב„בית סוקולוב" בתל־אביב.

עולה מבריה"מ, שניסתה להפיץ כרוזים, הורחקה בכוח בידי גברתנים.

מר יעקב ריפתין, יו"ר ה־ועדה הציבורית לחידוש היח־סים, ניהל את הדיון. הוא מקוה, שלפעולות לחידוש ה־יחסים הנעשות כאן יהיה הד בבריה"מ.

ח"כ דב זכין אמר, שראייה ריאליסטית לאומית ומפוכחת מחייבת את חידוש היחסים בינינו לבין בריה"מ, נוכח ה־היערכות המעצמתית בעולם וב־אזור.

ח"כ וירטל אמר בין השאר, שחידוש היחסים עם בריה"מ עשוי לפתוח יחסים עם המדי־נות השכנות באזור.

ח"כ שלום לוין הוסיף, שלא ישראל היא שניתקה את היח־סים עם בריה"מ ולכן על ב־ריה"מ לחדש את היחסים את־נו.

עוד נשאו דברים חברי ה־כנסת לבנבראון (רק"ח), מעיל („מוקד") ומלמד (מפד"ל). בקרב הנוכחים נראה „איש המסתתרים" יוסף ביי (גבמן).

ניסו להצית מועדון נוער בירושלים

אלמונים ניסו להצית אתמול אחר הצהריים את מועדון הנוער, שברחוב שבטי ישראל, בשכונת מוסררה, בירושלים.

פחית, שהכילה חומר דליק, הושלכה מבעד חלון המועדון. האש הסבה נזק לחלק מהרהיטים. כבאים כיבו את הדליקה כעבור דקות לאחר שפרצה. המשטרה חוקרת (ע).

ליאון בורנר ז"ל יובא היום למנוחות

ליאון בורנר, יו"ר מועצת המנהלים של קונצרן „עסיס" ו„האחים בורנר", נפטר אתמול בשנת ה־73 לחייו בבית חולים „אסותא" בתל־אביב.

המנוח, שהיה הבכור בין 4 האחים בורנר ניהל את הקונצרן לאחר שלושת אחיו נפטרו. לקונצרן שייכים המפעלים „עסיס" ברמת־גן, „מדף" לשימורי דגים בעכו, „ארדי" בהרצליה והחברה הא"י ל־בזהל.

ליאון בורנר נולד בבולגריה כבן לאחת המשפחות הציוניות הוותיקות, שמכנה יצאו מנהיגי הציונות בארץ זו. השתלם בשוויץ והתגורר עם משפחתו באיטליה. עלה לארץ ב־1936. היה פעיל ב„הגנה". יחד עם אחיו יסד תחילה את בית החרושת לסיגריות „אחים בורנר" ול־אחר מכן רכשו את בית החרושת „עסיס". הניח אחריו בת, נכדים ונינים.

הלוויתו יוצאת היום בשעה 11 לפנה"צ מבית החולים „אסותא" בתל־אביב.

ח"כ מנחם הכהן: שליחותי לארה"ב — ביזמת המפד"ל

מאת מ. שמריהו

ח"כ מנחם הכהן ממפלגת העבודה הכחיש אמש בשיחה עם סופר „מעריב" את טענתם של ראשי המפד"ל, שאין להם דבר עם שליחותו לארה"ב ושהייתה זו שליחות מטעם חברי מפלגת העבודה בלבד.

שליחותי לארה"ב באה לפי יוזמתם של ראשי המפד"ל שביקשו מאישים מרכזיים במפלגת העבודה, שכב יהלך מגעים על הצטרפות לממשלה להטיל על הסוליהוה למציאת דרך שתתקבל על דעת הרבנות וגדולי התורה — הסביר ח"כ הכהן. הוא הוסיף: הטלתי על עצמי שליחות זו לאחר שהיתה בידי הצעה בטוחה של פשרה שהיה בה לענות על הדרישות ההלכתיות בענין הגיור ויחד עם זאת מאפשרת מציאת פתרון מוסכם על ידי הידברות וסובלנות בין חלקי העם בגולה.

היום ייחתם הסכם הפיצויים עם פועלי מאפיית כץ

היום ייחתם הסכם הפיצויים עם פועלי „מאפיית כץ" בחיפה.

אסיפה כללית של פועלי „מאפיית כץ", אישרה אתמול את ההסדר, לפיו יקבלו 105 עובדי המאפיה, 112.5 אחוז פיצויים בממוצע. זאת, עקב סגירת המאפיה אחר פעילות רצופה של 38 שנים. באסיפה השתתפו נציגי מ.פ.ח.

עם חתימת ההסכם, יתחילו בעבודתם גם עובדי המאפיה, שכבר סודרו במאפיות אחרות, — והופסק שביתת השבת, שהתקיימה לפני המאפיה במשך שבוע.

האזינו הערב

אחרי חדשות השעה 7.00 בערב

בגלי צה"ל

לתכנית

„יום ששי הקצר"

דידי מנוסי מראיין את

שר השיכון מר **אברהם עופר**

...א נהג, המופעל מרחוק בגלי רדיו, פרי המצאה ישראלית, הוצג אתמול לראשונה ...עבודה, מר משה ברעם. המצאה זו תמנע פגיעה בחיי אדם בעת הפעלת טרקטורים ...ה. צילום: ישראל סמיונסקי, „ישראל סאן"

...ל הציג דחפור המופעל מרחוק

שימוש על גדות הסואץ ● מפעילו נמצא במרחק רב מן הרכב

...בן־הורין אתמול לרא־... הגשלם על ידי ... זרוכית, המופ־... של מאות מט־... „הסכתגר ב־מקום מבטחים במטה ראות. הכלי הוכנס כבר לשימוש מבצעי בבשיבות ביהודה בעת מלחמת ההתשה על גדות תעלת סואץ.

הרעיון של הפעלת דחפור מרחוק „גולר" במפקדת קצין הנדסה ראשי בעקבות האבי־דות שהיו לצה"ל מקרב מפ־עילי הדחפורים במלחמת ה־התשה, ומימושו נועד לחסוך בחיי אדם.

המכשיר נקרא „שלט רחוק". לראשונה הופעלו הדח־פורים במלחמת ההתשה ב־אמצעות מקרית הטווח. כי המשך שופרה המערכת ד־והמכללה למערכה אלחו־טית עד שהגיעה לרמת ה־ביצוע הנוכחי.

את המערכת האלקטרונית — שהיא היחידה המשדרת אל הדחפור, בו מוצבת יחידה קו־לטת — אפשר להרכיב בתנאי שדה תוך מספר שעות לכל סוגי הציוד המכני הכבד המצ־וי בשימוש צה"ל. בינתיים הרכיב צה"ל את המערכת על דחפורים מסוג „די־8".

על לוח הבקרה של מערכת ההפעלה האלקטרונית עומדים לרשות המפעיל מתגים שונים, באמצעותם הוא מתניע את ה־דחפור, נוהג בו לפנים, לאחור בסיבוב, מגביר את המהירות, גורף חול וכו'.

במסגרת ההדגמה שהתקיימה אתמול בבית־הספר המקצועי „נעורים" ליד נתניה, הריץ ה־מפעיל את הדחפור ללא נהג אל עבר קהל המוזמנים — ב־ניהם שר העבודה משה ברעם — ושינה את מסלול נסיעתו ברגע האחרון.

קצין הנדסה ראשי תת־אלוף יצחק בר־דוב ציין, כי בתקופה של מטוס ללא טייס, אין סיבה מדוע לא יפתח צה"ל את הטכנו־לוגיה שלו וינצל את הידע המקומי לרשותו למטרות נוספות. הוא סיפר כי ה־רעיון של דחפור ללא נהג הוא משום בעיקר ה„נגבה" במפעיל של ואחו ילדים.

התערוכה נערכה במסגרת טכס שנערך ל־29 מסיימי ה־קורס הראשון של מפעילי ציוד מכני כבד שנמשך 5 ש־בועות. בימים הקרובים ייפתח ב„נעורים" קורס נוסף ל־30 איש לפרק זמן דומה. בחודש ספטמבר יחל קורס שימשך חצי שנה. בבית־הספר „נעו־רים" נערכים זה 4 שנים קור־סים קדם־צבאיים למפעילי ציוד מכני כבד.

150 מיליון ל"י תשקיע „עמידר" בתכנית תלת־שנתית לפיתוח

150 מיליון ל"י תשקיע „עמידר" בתכנית תלת שנ־תית לבינוי, ופיתוח שיכו־נים. מועצת המנהלים של החברה אישרה אתמול תכ־נית זו.

יו"ר מועצת המנהלים של „עמידר", צבי אלדרוטי, ו־מנכ"ל החברה, אליהו לוי, שהציגו את התכנית לפני ה־מועצה, מסרו כי 43 מיליון לירות יושקעו כבר השנה, ב־ביצוע החלק הראשון של ה־תכנית. מנכ"ל משרד השיכון דוד ויינשל, אמר, כי התכ־נית משתלבת במדיניות מש־רד השיכון ובתכניתו להט־בת תנאי הדיור של משפחות המתגוררות בצפיפות של שלוש נפשות בחדר ומעלה.

מנהל „אגף הפיתוח" של „עמידר", שמואל ..., הס־ביר כי הכוונה היא ... תכנית משולבת של פעולות בי־נוי ופיתוח. הוא אמר, כי בשעתו נבנו בתים, עכמה עם פרוזדורים גדולים ביותר, כך שיש שטחי קרקע ניכרים בל־תי מנוצלים. הכוונה היא, ל־נצל את התשתית הקיימת ו־לבנות במקומות כאלה דירות חדשות ולהשלים את הפיתוח הסביבתי.

מנכ"ל „עמידר" מסר, ש־כל הכנסות החברה מהעלאת שכר הדירה בשיכונים, שהוכ־רזה בחודש זה, יוקדשו למימון התכנית התלת־שנתית.

סכסוך בין אנשי התחזוקה ב„אל על" לבין ההנהלה גרם אתמול לביטול טיסות

מאת רחל פרידמן

סכסוך שנתגלה בין אנשי התחזוקה של חברת „אל על" להנהלתה, הביא אתמול אחר־הצהריים לשיתוק עבודת אנשי התחזוקה ול־ביטול טיסות.

הסכסוך פרץ, כך אומרים עובדי התחזוקה, בגלל נסיון לשלוח כבתנאי־מטוסים מוסמך לטיסה שנועדה לצאת אחר־הצהריים לפאריס, שלא על־פי הסדרים שהופעלו עד כה.

נודע, כי איש התחזוקה ש־נועד לצאת בטיסה זו, נת־בקש על־ידי עובד בכיר של החברה שלא לטוס, ובמקומו נועדה טיסת־עבודה למכונאי בעל דרגה גבוהה יותר. לפי הסדרים הנהוגים בענין זה בחברה „אל על", הרי שבטי־סות קצרות יוצאים מכונאים עד דרגה 16, ולטיסות ארוכות מכונאים בעלי דרגה גבוהה יותר.

כאשר נודע לאנשי ועד ה־תחזוקה, כי לטיסה זו נת־בקש לצאת בעל דרגה גבוהה יותר, החרו להכריזם שלא ל־התייצב לעבודה כשפרות אחר־הצהריים, אולם כשמעות הד־בר היתה, שאנשי התחזוקה לא אישרו את כשירות ה־מטוס לטיסה החברה נאלצה לבטל את הטיסה.

יותר מ־130 נוסעים, שהיו רשומים לטיסה זו ואשר לא ידעו על הסכסוך שפרץ, הוו באולם היציאות של בית־הנתי־בות, לאחר שהשלימו את סי־דורי היציאה השונים. רק ל־אחר כ־3 שעות, לאחר שהוב־רר כי אין בדעת המכונאים להתייצב לעבודתם, הועברו ה־נוסעים לבית־מלון בקירבת ה־נמל.

אמש בוטלה גם טיסת „אל על" לניקוסיה, והיא תתקיים רק הבוקר.

אחר חצות שבו עובדי התח־זוקה של „אל על" לעבודה ת־קינה, לאחר שיושב הסכסוך. כל טיסות החברה ייצאו הבו־קר על־פי לוח־הזמנים המ־תוכנן.

---

* המשאל בין חברי „אגד" בשאלת האיחוד עם קואופ־רטיב „דן" יתקיים ב־12 או לכל המאוחר ב־15 באוגוסט — על כך החליטה אתמול מזכירות „אגד", שבחרה ב־ועדה כדי להכין את המשאל.

במלאת 10 שנים להעלאת עצמותיו טכס אזכרה לז'בוטינסקי

טכס אזכרה לזאב ז'בו־טינסקי, במלאת 34 שנים להסתלקותו ו־10 שנים להע־לאת עצמותיו להקבר להר הרצל בירושלים, היה את־מול באחוזת הקבר על הר הרצל.

כארבע אזהי"צ ניצבו במש־מרות כבוד ליד הקבר. את הטקס ניהל ראובן יילין, ברכו חבי הנאבלים. הקריא קטעים מכתביו של ז'בוטינסקי.

נר זכרון העלו נכדי ז'בו־טינסקי, קרוני האב, זר פר־חים ברוכי הביהו ח"כ בגין, בר יוסף קלרנן, בר אהרן צבי פרוש...

[פרשת העלאת עצמותיו של ז'בוטינסקי לפני עשר שנים ראה ב„ימים ולילות" בעמ' 11—10].

...לה הסובסידיה ...לב ולביצים

...פוג האוצר את העלאת מחיריהם

...ביצים, קרפ־... הסיכום ל־... ים הועלו את־... פניצה שקרי־... די האוצר וה־... כפי הסיכום ת־... ים סובסידיה ... ביפור ההתייק־... אה לא הוזל ... התקלאות ש־... ניין, כי התמורה לחקלאי תהיה ...ל מן ה־1.4.74. התמורה 90 אג־... נין תינתן תוספת ...ות פיצוי לכמד ...התייקרויות. החל עקב התייקרות ...אה מקביעת ה־... צור של 10 אחו־... לכל ליטר חלב ...תי אגורות נוס־...

התמורה לביצה לחקלאי הו־עלתה בשתי אגורות החל מן ה־1.4.74, מ־26 אגורות ל־28 אגורות. עקב ההתייקרות המס־פוא תינתן החל מ־20.7.74 א־גורה נוספת לכל ביצה. המחיר המובטח לפטמים הועלה מ־4.50 ל"י לק"ג חי ל־4.80 ל"י לק"ג, וזאת בעיקר עקב ייקור המספוא בשיעור של 13 אח־וזה לכל ק"ג. המחיר המובטח להודים זכרים עלה מ־5.40 ל"י לק"ג חי, ל־5.75 ל"י לק"ג חי, והודיות מ־5.20 ל"י לק"ג חי ל־5.55 ל"י לק"ג.

התמורה לקרסיונים הועלתה מ־4.73 ל"י לק"ג לחקלאי, ל־5.38 ל"י לק"ג, החל מן ה־20.7.74 תוספת של 13 אג' לכל ק"ג. בתמצית השנה שמחודש אוקטובר שנה שעברה, עד חו־דש אפריל השנה התייקרו ה־תשומות בחקלאות ב־40—45 אחוזים.

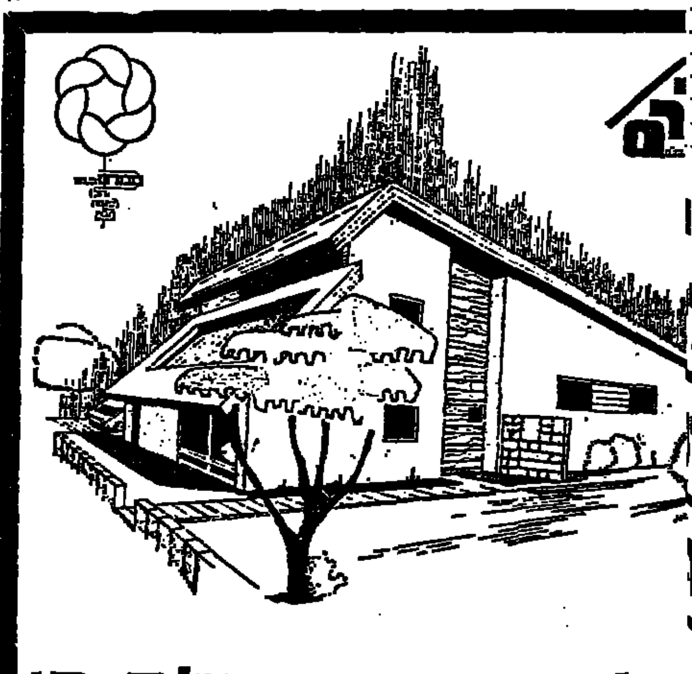

...זלה מכירת שלב ב' של „אירם 80"

...קום: ברעננה — ברח' הטייסים — באזור וילות מפותח על ...עה גבוהה, בונה חברת „ממרם" באמצעות „אירם" מהנדסים ...נים, שכונה חדישה הכוללת 80 יחידות אקסקלוסיביות טפוסים שונים.

...נון הפנימי: 5—3 חדרי שינה, סלון, פנת־אוכל, 3—2 ...רותים, מטבח מרווח, חדר כביסה, גינה וחצר שרות.

... הסביבה: בשכונה תבוצענה עבודות פיתוח וגינון נרחבות, ...רכז מסחרי קטן ייבנה במקום לנוחיות התושבים.

„ממרם" — פתוח נהול ותכנון בע"מ

...ירם" ...דסים בע"מ

...יהודה המכבי 49, תל־אביב, טלפונים: 444567 — 454121

משרד החינוך והתרבות / אגף הנוער / המרכז לידיעת הארץ / והלשכה להסברה ולמה אדם

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל / המרכז לתרבות ולחינוך / המחלקה להשכלה

אוניברסיטת תל אביב / החוג לגיאוגרפיה / המכון לארכיאולוגיה / המכון לחקר שמירת הטבע

מכון לידיעת הארץ ע"ש ח. אבשלום

מודיע על פתיחת מחזור נוסף של

לימודי ארץ ישראל - מגמה למורים ולמדריכים

בשנת הלימודים תשל"ה

הקורס מיועד: למורים בבתי הספר היסודיים והעל־יסודיים, מדריכי גדנ"ע, מדריכי נוער בחינוך המשלים ובבתי ספר שדה השואפים להתמחות בידיעת הארץ בכלל וברכוז נושא הטיולים במוסדותיהם בפרט.

התכנית: פרקים בגאולוגיה, גיאוגרפיה פיזית, היסטוריה כללית ושוטפת של ארץ ישראל, ארכיאולוגיה והיסטוריה של הארץ, החי והצומח בארץ ישראל.

היקף ומשך הלימודים: 1200 שעות הוראה בתוספת 40 ימי סיור בשנתיים. הלימודים יתקיימו במשך שתי שנות לימודים בימי ג' אחה"צ ובמשך כל ימי ד', בתוספת ריכוזים לימודים וסיורים בימי פגרה.

עם סיום הלימודים יזכו הבוגרים לתעודת גמר של מכון אבשלום. המסיימים, שיתקבלו לאוניברסיטה לחוגים הקשורים לנושאי הלימוד בקורס, יובאו בחשבון הישגיהם במקצועות החופפים.

שכר לימוד: 600 ל"י לשנה.

פרטים והרשמה בכתב: מכון אבשלום, ע"י הפקולטה למדעי הרוח, אוניברסיטת תל אביב, רמת אביב, ת"א. בטלפון: 416735 בכל יום בשעות 09.00—13.00 ע"י פניה אישית: חדר 146, בנין גילמן, קרית האוניברסיטה של ת"א, רמת אביב, ת"א.

هكذا من الأصل

יעקבי מסתייג מטיסות־שכר

היה אורח חיפה

מאת ראובן בן־צבי

יכול להיות שהממשלה תבדוק מחדש את מדיניותה בענין טיסות שכר לגבי העתיד, אך הייתי מציע לעצמנו שלא להיות פזיזים, ולהזהר מלפגוע את שמי הארץ לכל אחד — אמר אתמול שר התחבורה, גד יעקבי, בתשובה לשאלת סופר „מעריב". השר הוסיף, כי תמורת טיסות רגילות אנו מקבלים תמורה זכויות נחיתה לחברת „אל על" ואילו בטיסות שכר לא מקבלים כל תמורה והן עוד נתמכות בחברת התעופה הלאומית.

שר התחבורה הוסיף ואמר: בלי להכנס לפולמוס עם שר התיירות, לא הוכיחו עצמן טיסות השכר לסקנדינביה. אלו אושרו לזמן מסויים, תוך הודעת משרד התיירות, כי ניתן להביא בתקופה זו 100 אלף תיירים מסקנדינביה, אך משעבר המועד, נתברר כי הגיעו רק 35 אלף. אנו חייבים להיות רגישים בצורה בלתי רגילה לגבי „אל על", כי יש לה תפקידים מעל ומעבר לחברת תעופה רגילה — ר' מלחמת יום הכיפורים והכיוצא בזאת.

במסיבת עתונאים שקיים בחיפה אמר עוד שר התחבורה, כי לקראת החורף תופעל הרכבת בקו חיפה—תל־אביב בחלק האיר של המסילה, במהירות של 120 קמ"ש והנסיעה תימשך שעה אחת. עם בואם של קרונועים מאיטליה בחודש אוקטובר עד מארס וסיום עבודות במסילה ליד חדרה ר' בנימינה — תימשך הנסיעה 52 דקות בלבד. הנסיעה בקו נהריה־חיפה תימשך עם סיום החלפת המסים 40 דקות בלבד ובשלב הסופי מחצית השעה.

עוד אמר שר התחבורה, כי בחיפה עומדת לקום סיירת בטיחות, מורכבת בעיקר מסטודנטים מקומיים. ועדה מיוחדת, שבראשה עומד מפקד סיירת הבטיחות בתל־אביב, בודקת עכשיו נושא זה. ועדה אחרת מונתה לבדוק את האפשרות להקים חברה משותפת לעיריית חיפה ועיריות הסביבה ומשרד התחבורה, כדוגמת חברת נתיבי איילון בתל־אביב, לפיתוח מערך תחבורתי למרחב זה. לחברה זו הוצע השם „חברת נתיבי הכרמל". השר גילה, כי נמצאת בהכנה בשלבים אחרונים תכנית חומש לשיפור בתחבורה בחיפה, שביצועה יסתכם במאתיים מיליון לירות.

שר התחבורה היה אתמול אורח ראש העיריה יוסף אלמוגי.

שר התחבורה גד יעקבי (מימין) וראש עיריית חיפה יוסף אלמוגי, במסיבת עתונאים בעיר, שנערכה אתמול. (תצלום: י.ם.פ.א.)

המפקח על הבנקים ומנכ"ל בנק ישראל יבהירו בבית משפט מצב ערבויות בנק א"י־בריטניה

בעקבות הטלת עיקול על נכסי חברה שקיבלה ערבות מן הבנק

מאת שאול הון

המפקח על הבנקים ד"ר מאיר הה, ומנכ"ל בנק ישראל, ד"ר אליעזר שפר, נתבקשו להופיע ביום א' בבית המשפט המחוזי בתל אביב, כדי למסור עדות בפרשה הקשורה לבנק א"י בריטניה. את הצו נתן אתמול השופט המחוזי מר ש. ה. לובנברג בתל־אביב.

את הבקשה הגישה חברת „גוית קונסוליום" להשקעות בפיתוח בע"מ, באמצעות עורך הדין יצחק לאלו. הבקשה הוגשה כדי להסיר צו עיקול וצו למינוי כונס נכסים, שניתנו נגד חברה זו על פי בקשת „המשביר לצרכן" בע"מ. „המשביר לצרכן" מכר לחברת „גוית קונסוליום" מגרש ברחובות, בשווי 3.6 מיליון ל"י. חלק מהכסף שילמה החברה במזומנים, ועל סך 1.9 מיליון ל"י קיבלה ערבות בנקאית של בנק א"י בריטניה.

אולם, עם התמוטטותו של בנק זה, הגיש „המשביר לצרכן" בקשה דחופה לבית המשפט המחוזי בתל־אביב, באמצעות עוה"ד רם ערב, והטיל עיקול על הנכסים ברחובות. עוה"ד ברוך גייכמן נתמנה, לבקשת „המשביר לצרכן" ככונס נכסים על משרדי „גוית קונסוליום" ברח' אלנבי 95 בתל־אביב.

עתה טוענת חברה זו, כי לא היה שום צורך בהטלת העיקול ובמינוי כונס נכסים עליה, פעולות שנעשו להבטחת חובה ל„המשביר לצרכן". החברה טוענת, כי הערבות הבנקאית שניתנה על ידי בנק א"י בריטניה, היא בטוחה, והוצאה בתום לב, ומתוך שיקולים מסחריים טהורים. כן טוענת החברה, כי בנק ישראל קיבל על עצמו לכלא את התחייבויותיו של בנק א"י בריטניה, ועל כן אין צורך בהטלת העיקול ובמינוי כונס נכסים עליה.

החברה ביקשה להזמין את נגיד בנק ישראל, מר משה זנבר, כדי שימסור עדות בפרשה זו ויחזק את טענותיה. לבקשה זו לא נענה השופט מר לובנברג, שלפניו נתברר הענין. אולם, השופט הורה להזמין לצורך כך את ד"ר מאיר הה ואת ד"ר אליעזר שפר כדי שיבהירו לשופט מהו מידת העזרה של בנק ישראל את התחייבויותיו של בנק א"י בריטניה בנושא האמור.

שניהם יופיעו ביום א' בפני השופט ויענו על שאלות שיוצגו לפניהם בפרשה.

מונע מנהלי עזבון חדשים לנכסי בעל המניות העיקרי של בנק א"י־בריטניה

מאת שאול הון

התמוטטותו של בנק א"י בריטניה גרמה אתמול פעולה במשפחה בלתי צפויה: טיפול חוזר בצוואתו של המנוח נחום זאב ויליאמס, שהיה בעל מניות עיקרי בבנק א"י בריטניה ונפטר לפני 3 שנים. הבקשה, שהוגשה אתמול לבית המשפט המחוזי בתל־אביב, נועדה למנות עוד שני מנהלי עזבון לנכסים שהותיר אחריו המנוח.

הבקשה הוגשה מטעם עזבון המנוח, באמצעות עורכי הדין ארנון לוי ויאיר לנדאו. בבקשה נאמר, כי נחום זאב ויליאמס, שהיה בעל נכסים בלונדון ובישראל, נפטר בירושלים בתאריך 30.10.71. הוא השאיר אחריו צוואה שבה מינה למנהלי עזבונו את 3 התנין: הארי לבדי הייבנר פולראד פלוגדן, ויהושע בן ציון (מנכ"ל בנק א"י בריטניה) בתל־אביב. על צוואתו זו חתם המנוח במעמד עדים עוד בתאריך 27.8.58.

מבחינה מעשית הוטל התפקיד בישראל על מנכ"ל בנק א"י בריטניה, יהושע בן ציון. עתה, נוכח התמוטטותו של הבנק, וכאשר נתברר ליורשים כי יהושע בן ציון לא יוכל להמשיך בתפקידו זה, ביקשה המשפחה למנות עוד שני מנהלי עזבון זמניים על הנכסים: את עוה"ד ארנון לוי ויאיר לנדאו בתל־אביב.

המשפחה מציינת בבקשתה, כי יש דחיפות רבה במינוי מנהלי העזבון הללו, כמו שצריך לאתר בדחיפות את נכסי העזבון ולטפל בהם, לבל יפגעו האינטרסים החוקיים של היורשים החוקיים על פי הצוואה.

הבקשה הובאה אתמול לפני השופט המחוזי מר שלמה אשר מתל־אביב, שנעתר לבקשת המשפחה ומינה את שני עוה"ד הנ"ל למנהלי עזבון זמניים.

חשוד בהברחת תכשיטים בשווי 200 אלף ל"י

יקותיאל יעקובוב, המכונה גם יעקבי נבוגנוביץ, תייר בן איראן, נעצר כחשוד בהחזקת פניגים כלאכוהיה ואבני חן מוברחות, בשווי של 200 אלף ל"י.

התייר שוחרר אתמול בערבות של 50 אלף ל"י, לפי צו של שופט בית משפט השלום בתל־אביב. השופט ציוה בין היתר, לעקל דירתו של התייר, ברחוב הרב קוק 15 בתל־אביב, ולהפקיד את דרכונו עד לגמר ההליכים המשפטיים נגדו.

ב־9 ביולי, השנה, ערכו פקידי המכס בנמל התעופה בן־גוריון חיפוש במזוודתו של התייר, שהגיע ארצה מאיטליה. הם גילו להפתעתם בכבודה ארבעה תיקים עם תחתית כפולה. אנשי המכס לא העירו באוזני התייר, שגילו אותו, ושלושים עינו חיפוש פתע בדירה שלו בתל־אביב. שם גילו את התכשיטים המוברחים.

עיריית ירושלים ביטלה המדחנים

עיריית ירושלים החליטה לבטל את המדחנים בעיר, בגלל אי הקיבוצם, והסדר האפשרות לפקח עליהם.

במקום המדחנים, מיכמה העיריה כבר בענין הצעות לשיטה חדשה לחניה ובידבוב. אלה עומד הבינות להסכים.

ירידות בצמודים למד[ד]

בסדרות האחרונות של מילוה הפיתוח ברירה ✶ בענפים אחרים היתה המגמה יציבה, תוך נטיה לעליות ב[...] מילוות הקליטה והבטחון (6.5%) ✶ שערי המניות הוסיפו לרדת ✶ מחיר הנת"ד לא השתנה (4.70 ל"י)

מאת ש. אביטל

בעקד בשוק המניות נמשך אתמול הרפיון והוסף הקניה, מלווה בהמשך הירידה בשערים. חלה תפנית כלפי מטה בשוק הצמודים, בעיקר בשערי הסדרות האחרונות של מילוה פתוח ברירה. אחד הבנקים הגדולים מכר אתמול בשוק כמות של כ־9 מליון ל"י של מילוה ברירה מן הסדרות האחרונות. בבורסה סבורים שמציב בנק זה הוציא לפועל הוראותיה של אחת הקרנות המשקיעות באגרות חוב צמודות למדד, לאחר שהוציאה לבצע החלפה (סוויץ) בהשקעה יותר מובן (כבאגה בנקי המלווה של 5.5 אחוזים).

שערי המניות נעו כאמור כלפי מטה תוך התכנסות עכבת בענף העיסקות. הוצע כל כ־80 אלף ל"י ע"נ ברם לבעיית שערי מניות בנק לאומי ב־2 נק' בפתיחה ועד 1.5 נק' בשלב השני. שערי המניות בענפי השרותים והמקרקעין ירדו בצורה חריפה, לפעמים ב־7 עד 8 נק'. מסחר ענף נצרך במניות הרגילות של „רסקו".

במחיר הנת"ד לא חל שינוי והוא נסחר ב־4.70 ל"י, תוך מחזור של 176 אלף דולאר. ברחוב חלה עליה במחיר דולאר ונמסר על מחירים שנעו סביב 5 ל"י, לעומת 4.95 ל"י בתחילת השבוע.

המחזור בשוק המניות הגם אתמול ב־2.1 מליון מתוכו 450 אלף ל"י בשלב השני. נפח העיסקה באגרות החוב היה 15.3 [מליון] ל"י.

יוגדל ההון הרשום של בנק המזרחי

בנק המזרחי המאוחד [הודיע] אתמול לבורסה על [החלטת] הדירקטוריון לאסיפה יוצאת מן הכלל על [הגדלת] הון המניות הרשום של[ו] בסכום נוסף של 60 מליון על ידי תוספת של מליון רגילות א' בנות 1 ל"י 11.8 מליון מניות רגילות 5 ל"י.

8 אחוז דיווידנד ב„שמן"

„שמן" הודיעה אתמול [על] הכרזת דיווידנד שנתי בו[נוס] של 8 אחוזים על המני[ות ה]רגילות מסוכרות א' ל[...]

אשנב הבורסה

המדדים הקבוצתיים

המדד הכללי	268.81	—1.54
כספים וביטוח	233.11	—0.79
בנ. מסחריים	258.09	—0.67
בנ. למשכנתא	220.06	—1.00
מוסדות מימון	184.69	—0.33
חברות השקעה	213.95	—1.78
תעשיה	426.21	—1.98
מסחר ושירותים	383.64	—2.95
מקרקעין ובינוי	221.80	—1.54

מדד פ"א לערך ההשקעה ב־29 מניות פעילות (100=31.12.72): 98.49 —1.82

שערי המניות

	השער אתמול	השינוי ההפר	המחזור באלפי לירות
בנקים ומסחריים			
אי.די.בי. רג'	220		30.1
המזרחי ב'	176	—2.0	45.8
פועלים ב'	289		1.5
לאומי ע"ש	237	—3.5	110.3
בנקים למשכנתאות			
אגודוקאי מ'	252.5	—1.5	5.0
פיתוח ומשכנתאות	258		1.9
טיכון בכ'	177		16.2
כפתות רג'	269	—1	11.9
מוסדות מימון			
אוצר להתעשיה	206	—3	4.9
ביטוח			
איילה	450		13.1
הסנה	250	—5.5	5.4
כהר	325	—5.0	2.0
בעלי השליטה			
בית הרכב	72	—3.5	4.0
דלק ב'	149.5	—3.5	15.0
עירוד 10 כ'	174.5	—8.5	9.5
מגנה ההשקעה	167.5	—0.5	3.0
ההשקעות			
אמפא	177	—9.5	
אפריקה 10	299	—3	3.1

	השער אתמול	השינוי ההפר
הכשר הישוב מ'	160	—5.0
ישפרו	139.5	—8.5
ישרס	156.5	+2.5
נאות אביב	87	—2
רסקו מב'	92	—0.5
תעשיה		
אלקו 2.5	97	—3.0
אלקטרה 5	204	—6.0
אתא ג'	121	—5.5
דובק מב'	436.5	—9.0
כבלים	180	—3.0
מבע ע"ש	910	—3.0
מפעלי נייר	288	—9.0
עלית	309	+0.5
תעל	217	—12
חברות להשקעה		
אלרון מ'	170	—11.5
פועלים מ'	227	
„פז"	96.5	—3.5
וולפסון 10 מ'	92.5	—1.5
דיסקונט כ'	172.5	—7.0
המזרחי	117	—3.0
לאומי	202	—5.0
כלל השקעות	207	+3

שערי אגרות חוב

מילוה קליטה 64		
64	361	+0.5
65	328	—4.0
מילוה קליטה 65		
65	322.1	+0.6
66	290.5	+2.5
מילוה קליטה 66		
(118.7) 66	300	+2.0
(116.7) 67	300	+1.0
מילוה בטחון 68		
א'	155	—1.9
ב'	155	—4.0
ג'	152.5	—1.5
ד'	147.5	—2.5
ה'	146.3	+0.4
ו'	144.5	+0.5
ז'	137	+1.0
ט'	120.7	—0.8
י'	138.3	+1.3
י"ב	121	—3.8
י"ד	123.5	—1.3
מילוה בטחון בנקאי 68		
י"א	155.3	—2.2
י"ב	153	—2.0
י"ג	144.5	+0.5
י"ד	121.3	—1.3
מילוה בטחון 69		
כ"א	272.5	
מ"ב	276.2	
מ"ג	271.7	
מ"ד	271.5	
מ"ה	274	
מילוה בטחון בנקאי 69		
י"א	120.2	
י"ב	121	
י"ג	279.8	
י"ד	288	
ט"ו	286.6	
ט"ז	279.5	
י"ז	277	
י"ח	215	

בנק לאומי

	מחיר פד[יון]	מחיר הקניה
צמיד	64.84	168.98
גביש	53.51	157.39
בדולח	70.2	174.7
שמיר	11.26	113.83
פ"א	15.9	323.4
יגדל	119.3	122.6

המנהל: פיא

דוקרם ביח"ר לסריגים ושמלות
מכירת חסול עודפי יצוא
ז'קטים לגבר, חליפות לאשה מצמר וז'מש
✶ שמלות ✶ סוודרים
✶ כותנות ✶ חולצות
גם מידות גדולות
● הזדמנות שמלות קיץ מ־50 ל"י
● שורטס וחולצה הזוג 35 ל"י
● חוטי לורקס לריקמה צבעים מרהיבים
ת"א: שד' רוטשילד 75, שעות 8.00—17.30
לוד: ג"י טלרד שעות 8.00—16.00 פרט ליום ששי

מפעל לקונפקציה
בסביבות ת"א
למכירה או להשכרה
לקבלת פרטים נא לפנות: טל' 443985
בין השעות 16.00—19.00

צה"ל מגבש הצעות לשיפור תנאי שירות של איש קבע

מאת יעקב ארז

סופר הצבאי של „מעריב"

באגפי המטכ"ל מתגבשת ההצעה הסופית לשיפור תנאי השירות של איש צבא הקבע. ההצעה תועלה בדיון בממשלה, אחרי שתוגש לשר הבטחון.

שר הבטחון, שמעון פרס, הקים אף הוא ועדה מיוחדת, לבדיקת תנאי חייהם ושכרם של אנשי צבא קבע.

על פי ההצעה, הנדונה באגף כוח האדם של צה"ל, שבראשו עומד האלוף משה (גוטיק) גדרון, יוחלו שינויים בתוספות השכר המשולמת למתגייסים אנשי קבע. הכוונה לתוספות הניתנות לטייסים, לאנשי קומאנדו ימי, לצנחנים ולאנשי צבא הקבע המשרתים בשטחים הקידמיים והזכאים לפיכך, לתוספת מיוחדת.

יושם דגש מיוחד על תנאי החיים של אנשי צבא הקבע שאינם מקבלים תשלום עבור שעות נוספות.

ההצעה מתייחסת לשיפור תנאי החיים של איש צבא הקבע בשטחים הקידמיים ולא רק להעלאות בשכר. נגדים בימיקום (יחידת מדפני תירום) יזכו לתוספה לביתם.

קצינים זוטרים ונגדים המשרתים בשטחים הקדמיים יקבלו רכב לנסיעות פרטיות. מתגבשת הצעה באגף אפסנאות, כי לצורך זה ישבוד רכב פרטי אורזה, כדי לא להעמיס על משק הרכב של צה"ל.

יוענק פיצוי כדירה, בהשלום שכר דירה, ויוכפל המענק להתחנים לשירות קבע, עד גיל 30, בסכום של 5,000 ל"י לסכום של 10,000 ל"י.

הסגל האקדמי הזוטר בב"ש הודיע על סכסוך עבודה

מאת שלמה גבעון

הודעה על סכסוך עבודה מסר אתמול ועד הסגל האקדמי הזוטר באוניברסיטת בן־גוריון בבאר־שבע, בהודעה שנמסרה להנהלת האוניברסיטה נאמר, שאם המחלוקת, שפרצה בין ועד הסגל הזוטר לבין הנהלת המוסד, לא תוסדר, תפרוץ שביתה ב־1 באוגוסט.

יו"ר ועד הסגל האקדמי הזוטר באוניברסיטת בן־גוריון, בר שלמון, מסר אתמול, שרקע הסכסוך הוא אי־ביצוע הסכם העבודה מצד הנהלת האוניברסיטה בבאר־שבע. לדבריו, נקבע בהסכם, שתנאי העסקת הסגל האקדמי הזוטר באוניברסיטת בן־גוריון — אסיסטנטים ומדריכים — צמודים לתנאי הסגל הזוטר באוניברסיטה העברית בירושלים.

הסעיף העיקרי בהסכם, ששני הצדדים חלוקים עליו, הוא תשלום מענקי ההשתלמות לאנשי הסגל. מענקים אלה שולמו, לדברי מר שלמון בכל האוניברסיטאות בארץ, פרט לאוניברסיטת בן־גוריון. לדבריו, לא ביצעה הנהלת האוניברסיטה גם את ההסכם בדבר תשלום דמי הבחינות במועדם. תשלומים אלה בוצעו, לדברי מר שלמון, רק בחודש האחרון, באיחור כל שנתיים.

נמסר עוד, שהסכם העבודה לשנים 1972—1974 בין הסגל האקדמי הזוטר, לבין הנהלת אוניברסיטת בן־גוריון, נחתם רק בחודש מאי השנה, עם תחולה רטרואקטיבית מתחילת 1972. בהסכם זה נקבעה תוספת של 200 לירות לשכר היסוד, החל מ־1.3.74.

במגעים שהתנהלו בין הצדדים עד להודעה על סכסוך עבודה, הציע ועד הסגל האקדמי הזוטר לוותר על תשלום מענקי ההשתלמות, ולהכיר בתוספת של 200 לירות לשכר היסוד, רטרואקטיבית מתחילת 1972.

מהמחלקה ליחסי ציבור של אוניברסיטת בן־גוריון נמסר אתמול, שמנכ"ל האוניברסיטה, מר ישראל בן־אברהם, מבקש להימנע, לפי שעה, מכל תגובה, כיום שהוא זקוק לזמן כדי ללמוד את הנושא. נודע, שבינתיים נפגשו נציגים בענין זה בין ועד הסגל הזוטר לבין רקטור האוניברסיטה.

ההודעה על סכסוך העבודה נמסרה גם לממונה על יחסי העבודה.

אם תפרוץ שביתת הסגל הזוטר, תשותק, למעשה, כל האוניברסיטה בבאר־שבע. לא יקוימו בחינות מעבר במדעי הרוח ובחברה והחיילים מבוגרים, שאמורים היו להמשיך בלימודיהם בתקופת החופשה, כדי להשיג את הפיגורים, יפגעו בלימודים.

ארבעה חשודים בהכאת צעירה ונסיון לאנסה

חשודים גם כי איימו עליה במעשי אלימות כדי שתשנה עדותה במשטרה

ארבעה בחורים, בני 22 עד 24, תושבי בת־ים, נעצרו כחשודים בתקיפת צעירה בנסיבות אכזריות, בנסיון לאנסה.

הצעירים פגשו את הבחורה, בת 22, במועדון „נרקיס" בתל אביב לפני כשבוע. במקום נפגשים עולים מבריה"מ. הבחורים הציעו לבחורה לקחתה לביתה ברמת־גן. היא הסכימה, אולם במקום לנסוע לביתה, הביאו אותה, בניגוד לרצונה לביתו של אחד הצעירים בבת־ים, שם היכו אותה באכזריות וניסו לאנסה. הצעירה הצליחה להימלט ומסרה תלונה במשטרה.

כדי לשכנעה שתשנה את עדותה, איימו הבחורים על הבחורה במעשי אלימות. הצעירה ניסתה, אמנם, לשנות את גירסתה — אולם המשטרה המשיכה לחקור בפרשה, ואתמול נעצרו ארבעה חשודים. המשטרה מחפשת אחר שני חשודים נוספים.

למד שחיית הצלה-בקורסים למצילים חובבים
רשות הספורט והחינוך הגופני מקיימת,
באמצעות מפעל המציל החובב
קורסים למצילים חובבים -
לתלמידים שסיימו כתה ח' ומעלה
משך הקורס 4 ימים
פתיחת הקורסים בכל יום א' בבריכות השחיה דלהלן:
✶ תל־אביב: בריכות „גלית", „גלירמל", „גורדון".
✶ חיפה: בריכות „מכבי" הר הכרמל.
משרד החינוך והתרבות / רשות הספורט /
המנהל לפעולות ספורט עממיות.
10 שנים למפעל
לשכת הפרסום הממשלתית

בית החלמה
„חמדת הרים" בע"מ
החלמה והמשך טיפול במחלות
מכל ענפי הרפואה
פיקוח ע"י צוות רפואי במשך 24 שעות ביממה
(באישור משרד הבריאות)
על גבעה בקרבת הגבעה הצרפתית בירושלים
כשר — באישור והשגחת הרבנות הראשית לירושלים
פרטים: טלפון 02-254265, 02-254266, ת.ד. 788 ירושלים.

סנפיר כלי שיט בע"מ
למתחילים, חובבים ומתקדמים:
„גלית"- מפרשית הכיף 3,145 ל"י
„גלית המתיץ" 4,195 ל"י
(High Performance) לבצועי שיא
„420" מיוחדת 6,295 ל"י
למקצוענים, אגודות ובתי־ספר:
„420" תחרותית 10,495 ל"י

אחרי ההצלחה הגדולה ביריד המזרח
חברת „ריביירה" בע"מ מעניקה:
✶ תנאי רכישה טובים יותר
✶ הדרכה מעשית חינם
ריביירה
ציוד קמפינג, כלי רכב וקרוונים בע"מ
תצוגה מתמדת ומכירה בעיר המכוניות בכיש החוף — טל. 930308

לוח מעריב

המשרד הראשי: בית מעריב רחוב קרליבך 2: הסניף המרכזי לקבלת מודעות בת"א: שדרות רוטשילד 33. מ־8 בבוקר עד 6 בערב

מחיר מלה: ביום חול — 2.30 ל"י בערבי־שבתות וחגים — 3.— ל"י

לוח ירושלים

דירות מרוהטות

מיידי 2½ קומפלט + טלפון + חימום. 37094, 19.00—21.00

ביקוש עבודה

רואה חשבון יודע באנגלית ועברית ת.ד. 2150 עבור 400

חנויות

במרכז חנות 90 מ"ר אגריפס 22 בשכ"ית 532348

(סוף מעמד 51)

דירות

למכירה בבניינים חדשים עם או בלי דירות קניות טלפון 02—522098

מכוניות למכירה

הזדמנות מיוחדת למכירת דר כון — אחות מקורה 1973 1400 ד' ל', 55,000 ק"מ טלפון (02)30099 (לא בשבת)

לוח חיפה

מכוניות למכירה

אופל רקורד 1700, 71, מסם לשנה תוספות 730206

אופל קדט ליקס 66 טלפון 728014

היליס מגרד 4 צילינדר 1968, אוברול רדיו, 730206

מאונטן עם ארגז מנוע מודל 65 טלפון 570432

פולקסווגן 1957 — מצב מצוין מנוע 68 מסם באפריל טלפון 04—86037

פיגו 404 מכויש 68, פיג'ו 403 58, מסם שנה 714973 מ־16.00—8.00 חוץ משבת

טוסיקו מסחרית 68 — 130,000 מסם לשנה 730273 בערב

אופל קדט 63 מנוע 70 טל' 520906

אוסטין 1964 נהדרת + מסם 12 + צבע טלפון 526978

היוסיקות 1500 1969, יד ראשונה 255562, 923117

מוריס 1300 1969 + רדיו מסם בדצמבר טלפון 85294

היהשבר 1967 או עמי—6 מכויש 1968 יד ראשונה, רגיל נסיעה 252904 לא בשבת

אופל מסחרית רקורד 1967 מסם לשנה טלפון 321548

למכירה סנור סוסותא 1968 מנוע מודל טלפון 222193

רהיטים

למכירה מטבל ישיבה דני + 2 כורסאות תיק 719237

חנויות

למכירה חנות באזור התעשיה הדר הכרמל מתאימה לכל מטרה טלפון 663907 מ־13.30 עד 15.30

חנות מכירה ברמ"ם לכל מטרה ברחוב האילנות כרמל סנר ... 067—37393

(סוף מעמד 49)

דירות למכירה

בקריית־מוצקין 65, 3 חדרים 732196 105,000 לא בשבת

במבצע קריתחיים קריותים — דירות 3½ חדרים 730206 דיוקן

בקריית מוצקין 60 מ"ר 3 חדרים וארונות מטבח 713636

דירות 3 קי"ב 65 מ"ר מוצקין טלפון 712040

דירה מסודרת 3 חדרים קרית חיים מערבית טלפון 331710

בקריית ים או הנריימה סולף 1, — 3 חדרים ארונות קיר 730206 טל' 120,000

דירות להשכרה

באחוזה 4 חדרים גנה נפלא דוד שמש 04—241354 חוץ משבת

דרושה מטפלת לחצי יום ברו־ממה, לבן 1½, 244139

להשכיר דירת 3 חדרים מאו־ גוסט צילינדר 16 קריית־חיים

דירות מרוהטות

במוצקין מרוהט להשכיר 2 ד' הול. טלפון 04—710027 מאוגוסט

להשכיר דירה בת 2 חדרים בהדר טלפון 524705

3½ חדשה, מרוהטת מלא. במור־ בן נות שאנן 222451 לא בשבת

ביקוש דירות

מחפשת לקנות 3½ בדרום־טוש תי בכרמל 81181, 88773

מכירות

עמית אקרילן ירושלמי 4 (ב־ סולן) 2 ומכונת תפירה 254325

תנור אפיה + גריל חשמלי במצב טוב 200 ל"י 526108 — בערב

עסקים

(סוף מעמד 45)

גן ילדים, גדול ומסודר עם חצר מרווחת בצפון ת"א ב־ מכירה טל' 449272

זכות הזקקת דברי מזון טלפון 235014 בשעות הערב

בשכירות חנות 30 מ"ר + כח + טלפון בסביבת התחנה המרכזית מתאים לבריכה, תעשיה עירות טלפון 257859

הלוואות לכל צגו ובפיתוח לי־ יבואנים !!! 03—231066 שעות 8.00—12.00

בשכירות חדרים למשרדים ובית מלאכה, יבנה 19 טל. 241832

מעוניין בממסר למונית שמיר עירוני טלפון 985603 בערב

למכירה קיוסק, במרכז תל־אביב אחרי 8 בערב 283896

חנויות

(סוף מעמד 45)

בשכור הרשי מכלת, הכנסה טובה, ארלוזורוב 54 פינת תושר מתאים רמת גן, אולר

חנות למכירה ברחוב דיזנגוף פינת התערוכה טל' 222597

למכירה/להשכרה חנות פינתית חזיתית 73 מ"ר לכל מטרה. 21.30—18.30 235103

למכירה או להחלפה למגורים, מכלת מעריה בבת ים טלפון 867653

ברמת־גן חנות חשמל מבוססת + מסערה במרכז רמת־גן קריניצי 40

במרכז הרצליה למכירה חנות טל' 985715 מ־8—12

משרדים

(סוף מעמד 45)

אולם מרווח בצפון ת"א מתאים למשרד או עסק טל. 448272

מחסנים

(סוף מעמד 47)

בשכירות מרתף יפה 30 מ"ר — בחנות בבני־ברק ליהודה למשרד או עסקים אחרים 228733, 442668

אולמות

(סוף מעמד 46)

להשכרה אולם לטקסן ע.ב. + מעלית 136 מ"ר הרב חאורנים 29 אזור התעשיה בתים

מבני תעשיה

(סוף מעמד 45)

להשכרה שתי קומות במרכז 155 מ"ר וקומה א' 155 מ"ר סה"כ 310 מ"ר אפשרי גם ב־ נפרד במקום מרכזי ברמת־גן — בגלל כח חשמלי ושטחי חל־ קי בתלפון לפנות 756812 בשעות העבודה

בתי מלאכה

למכירה 90 מ"ר בחולון־צוות ק"ב לפתוח טלפון 761139 בערב ובשבת

מגרשים

טמטים ריגה תורנה רמת־גן שורות אריב, ויאמן 23 גבעתיים 202244

מכירות

(סוף מעמד 47)

מכונת סיכום לכפל משלית „אותר" — 390 טל' 286566 ב־ עבודה

אחת לי"א אנשים ושולחן לי מקוש, רח' יהודה המכבי 68 נוסקובסקי

מכשיר להעתקות ואור מצב מצוין בהזדמנות 983326

הבנר השלם ונו בהזדמנות ב־ מצב טוב טלפון 826690 שבתאי

למכירה מכונת בתיבה חשמלית הרמס אמבסדור להתקשר טל' 264153

מקרר ג'י.אי. בהזדמנות — 21x3 ואם תרשה — 2,250, בבית 238269

מושב לים מקרר 35 כולל גם חיתולים ומגעים. חגים טלפון 455813

מכונות עם 14/16 (סכום) אר־ בלוקים (ריהוליד) ויוגב חר־ שים, טלפון 821388

מערכת סטריאו מצוינת, פיים סי. סי. 330, פיים דק סק־ סות, סיונר מרנץ, אמפליר דיינקו 50 וט, דמקולים סוני, מכונת בי.אם.אר. הכל ב־ מחיר עממי — פיים סיונר ... בסי ... כורסא ...

4 גלגלי שינה במצב מצוין ב־ הזדמנות, 03—612862

„כתיבה" מאור אמפליפייר שני רמקולים „סנואי" סטריאו, — 820743

לגלגל נסיעה — סטריאו קנון ומיום פילימס סטריאו, 759840

רמקולים גם להרכבה עצמית מטיפוסים שנבחרו קול מערכות סטראו מי־ארד לירות נאור טל' 845041 בערב טל' 821609 לא ב־ שבת

למכירת מתרסה טוסטוסר 500 אונד 2000 בכמצב מצוין, טלפון 829872 בעבודה

לתאומים עגלת טיול 2 225 — כסאות גבוהים 120 — 449067 ב־ ערב

סויטפרקורדר עם רדיו ואמגנים באור גרמני ז'בומינסקי 6 בת ים 866245

ציוד ורוויזם מלא למספרת ל־ מכירה במחיר הזדמנותי טלפון 298231

מיקסר כל התלקים 480 ל"י טל' 737083

למכירה מגנט אי.אם. 2600 ל"י 418532

תוצאות הדיות תוצרת חוץ — בכמויות 982018 כל' ושבכת

וילונות, נברשות, סטיים, פמי־ פון, שמיכות, מיקסר, סלון, טולתן + 6 כסאות, בר, מלור זיה, מקרר, כלי מטבח ועוד. אליעזר 24/11 בנים מ־4 עד 8 בערב

רהיטים

(סוף מעמד 47)

רהוט סלון חדש למכירת ספה ושמי כורסאות וספרית — 18.00—8.00 מגריש 050—23418 בשבת

ארון עץ 4 דלתות מצוין מ־ 8.30—13.30 410854

למכירה חדש שינה קומפלט חדש לא משומש 738181 — 58976

למכירה בהזדמנות דהוט להגנת מכשירי כתיבה טלפון 853492

רהיט משרד

(סוף מעמד 48)

כורסאות מנהלים גבוהות בחד־ רמנות, מושבים ופטלי הפזי־ נה מחירון לצרכו. 59107 ובע־ רב 853649

מקררים

(סוף מעמד 47)

בהזדמנות למכירה מקרר פריג־ מן 13 במצב מצוין עם אתר־ יות שרף דיזנגוף 84 תל־אביב

למכירה אמקור 10 במצב מצוין בהזדמנות. טלפון 906494

מקרר פריגמן 13 במצב חדש להתקשר טל' 853317

למכירה מקרר מסחרי עם ויט־ רינה 8—13 985715

טלוויזיות

(סוף מעמד 47)

טלוויזיה מצוינה למכירה טל' 30205 752196

למכירה בהזדמנות טויוטה סוד חרית 1109 1971 במצב מצוין. טלפון 453444

פריבד 4 מודל 70 מצב מצוין 9500 טלפון 853852

1972—1973

פיגו 404 אוטומטי 72 60,000 ק"מ, רדיו ומאוורר 34,500 ל"י. טלפון 521766

פיאט 127 — 1973 לאחר השב־ רה המחיר 20,000 לירות טל' 06323368

למכירה הטובה ההשל מודל 1973 שקולים שבנות הב"ד — 1176/23 קרית מלאכי, מרס לשבת

פולקסוגן 73 מסחרי גבוה — 40,000 ק"מ. בהזדמנות 902136

סוברו 1400 די. אל. 51000 ק"מ מודל 73. טלפון 733642, גם ב־ שבת

פולקסוגן 1300 מרוסה 23000 ק"מ — 27,500 742697

מרכז מצב 1972 מסם לשנה הרצל 116, רחובות, מ־9—19

למכירה סאאב 99 — 1973, טל. 739044 מצב מצוין

פרגיום 73 תא כמול אוטומטי 051—91249

ראשאורד קופה 1973 בי.אם.אר. רדיו, פיים מסם נהדרת 22,000 ל"י — 414438

אופל אוטקונה 73 1300 אדומה הזדמנות 34,000 ל"י 875842

רנואו טוכר בהזדמנות מרווחת 1300, 1972 + מסם לשנה. טל' 251603

רנו 12 סטיישן, 73, 13,000 ק"מ, 32,000 לירות, בטלפון 758791 משעה 12 עד 18, לא בשבת

למכירה בהזדמנות פורד קורטינה 1972 מצויינת טלפון 453444

פיגו 404 אוטומטי 1972 יד ראשונה טלפון 794070

פיאט 127 — 1973 מסם שנה 25,000 ביום 39561 בערב 982719

סובארו 72 — 1300 47,000 טל' בעבודה 479521 בבית 787323

פיגו 404 מודל 1972. לפנות ל־ מנהל המשק בחברת רופין. טל' 053—98383

1974

מאטס פולקסווגן אוטומטי 1974 ק"מ 9,000 457114 16.00—19.00

בהזדמנות פיאט 238 סנור 16.00 840090 חרשה 1974

אופנועים וקטנועים

(סוף מעמד 48)

קטנועה סירה 64 למכירה ב־ מצב טוב. טלפון 766283 רמת יצחק

ביקוש מכוניות

(סוף מעמד 48)

דרושה פיאט 600 68/69 עד 60,000 ק"מ. 765376

שרותים

(סוף מעמד 48)

הדרכה לרכישת הדירות, כיש־ רדים, אולפנות ונקיון יסודי — 751556

התאמלות ומסגים

(סוף מעמד 48)

„אולפנות המסגי" בסמול משה־ דר אורה: ערסיות! סוריות! 03—245957

טיולים

(סוף מעמד 48)

לטיולי טיול חלום!!! באנר־ בוסם חמישה ימים במולית אר־ סירה, סנמה, מדבר וים, כצב רוח טוב, ושק שינה. פרטים: 16.00 מ־ 03—720994

נופש

בית מרגוע צמחוני באשקלון דיאטות מיוחדות להרזיה. טל' 053—23513 053—96316

כלי נגינה

(סוף מעמד 47)

למכירה פסנתר צימרמן אורגני־ גלי במצב מצויין טלפון 844615

למכירה בהזדמנות אקורדיון לייתי אימלקי 80 בס 03—290439

סירות

(סוף מעמד 47)

בהזדמנות לרגל נסיעה מפר־ שית „גליה" טלפון 736434

למכירה סירת מירוץ 140 כ"ס. טלפון 224029 דודו או 448641 נ'ורג'

מכוניות למכירה

(סוף מעמד 48)

וגמה 400, בשושי קרן היסוד 22 רעננה, ארד, ובשבת 15.00— 19.00 : 932374

רנו אספקה מהירה כולל רנו 4, רנו חדיה. 063—26806

עד 1963

דודג' 1959 במצב טוב 3000 ל"י לפנות 734758

מיני מינור 1963 לפני אוברול. 16.00 אחרי 412231

בהזדמנות ג'יפ 58 + מסם ב־ מצב מכני טוב. 477871

הנמושיה 61 — חצי שנה מסם טלפון 902935

1964—1965

דיליס מסחרי 1964 4 צילינדר מסם 10 חודשים, רופין 1958 לאחר תאונה 921510

מסחרית פורד טרנזיט 1965 ב־ הזדמנות מסם 5 חודשים טל' 758197

קורטינה 64, אוטומטי + רדיו 842602

קורטינה מסחרית 64, מנוע מודל (שנה). טלפון: 79697 796967

טנדים מסחרי (אוקספורד) 1964 לאחר שיפוץ כללי 447952

אופל רקורד 65 שנה מסם ב־ מצב מצויין. 870743

פולקסווגן קרמנגיה 1965 — 984377 בבית; 820181 במשרד — גת

קונסול קורטייר 1964 במצב מצויין, מסם לשנה 867668

הנמושיה 65 + מסם + רדיו 17.30—20.00 בערב 03—246637

הנמושיה 64 — מנוע 73 מצב מצויין טלפון 828867

1966—1967

סטיישן פורד קונסול 1966 מנוע 6 צילינדרים וג'ליים. טלפון ב־ עבודה 932360, בערב 723003

פרמל מרמי מנוע פורד 1966 לטלפן 872726 בתים

מוסקוביץ 1967 ג'יר רגיל, אוטו־ חוף — 932346

מכונית ציפרואן 19 א.ד. שנה 66 785466

קונטסה 1300 66 שמורה היטב + רדיו. טלפון 792346

למכירה „הילמן" סטיישן אר־ טומטי 1966 בערב — 449339 230121

פיג'ו 404 סטיישן 1966 במצב מצוין רחוב 925685

הנמושיה 1300/66, מצוינת, רדיו, נגנן, ותוספות. 944440

1968—1969

נ.ס.או. 76, 1000 מצוין מצד אוברול, צבע חדש, 9,000 ל"י 250738 — בבית 258015

פורד מאוטס אמרס שנת 1969 אוטומטי במצב טוב מאוד — 22,000 לירות טל' 847247

פיאט 204 — 1969 70,000 ק"מ במצב מצויין 758897

הקסטל ויאסור 69 בפצב טוב + מסם ורדיו. 879891

פולקסווגן מסחרי גמור וריאנט 1969 1600 במצב מצויין. בעבר דת 03/821553 ; בבית 03/932764

פולקסווגן מסחרי ורינט 1600 שנת 1969 טלפון 851730

פיגו 404 סטיישן 1969, אוטו־ חוף טל' 932346

הרכב אוטומטית 1968 במצב חדיש טלפון 799069

פרונטי 1968 2000 מסם, צמי־ גים, וצבע הרש, מסודרת. 252173

למכירה פיאט 850 — 1969 אחרי 19.00 טלפון 03/739619

1970—1971

פיאט 124 סטיישן יוני 71, רדיו, מסם. 477433

סובר 71 — גיר ויילכון במצב מצוין, מסם לשנה 91538—051

פורד טרנזיט 1970 100,000 ק"מ יד ראשונה 924048

שאר מדורי ה„לוח" בעמודים: 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51

הצעות עבודה

(סוף מעמד 45)

חברת צעירה יוצאת לחופש לב־ אות או נסיון אחר דרושה לי עבודה 765942

אבטי תעשייתי בוכום כולל ניקוי, דרוש למפעל מחבת ב־ הרצליה. טלפון 03/932360

גן מעון יום רבקה מביבת קולנוע רמת־גן מבקשת עוזרת לגננת + מטפלת 798856 משעה 17.00

דרוש טוכן מורשה בתנאים טו־ בים למשרד פרסום תנא, גרינבר־ ברג 19 מ־3.00 — 5.00 אחה"צ

לחברת שיווק ארצית דרו־ שים/ות טוכנים/ות להפצת מו־ צר בפיזוזיות מבוקש בשעות ה־ מנאי הכנסה גבוהה (100—200 ל־ יום) חברה דינמית בע"מ — ירושלים ינאי 6, טלפון 233223 בין השעות 8—13

פקידים

לחברת מנוסה למשרד עו"ד לאחר הצהריים טל. 621118

למשרד עו"ד דרושה פקידה/כה בבית. להתקשר טל. 613482

לבנק בתל־אביב דרושה מפעילת נשיונל בעלת נסיון במכונה מ־ דגם 32 עם מכונת כתיבה. בהצ־ עות לפנות לת.ד. 4333 ת"א — „עבור בנק" 61040

לחברה לשווק דרוש/ה מנהל/ת חשבונות עצמאי/ת, שעות עבר דה 8.30—16.30, צייטלין 8 תל־ אביב 269550

לסוכנות ביטוח גדולה דרושה פקידה ראשית, תנאים טובים. טל': 237303, 248075 ת"א

דרוש מנהל חשבונות ארטיזנים מרמור לחברה בת"א. מוריות מובנות ת.ד. 20050 תל־אביב ל־ מספר 4949/03/5

דרושה פקידה (מזכירה) באנג־ לית רצוי גם עברית לעבודה זמנית או קבועה בין שעות 8—16 ת.ד. 20050 תל־אביב ל־ מספר 4949/03/5

עוזרות ומטפלות

דרושה מטפלת לחצי יום דו־ ברת אנגלית ליונגל הרצל 50 ק"ת

מטפלת לתינוקת בת 4 חודשים ברמת השרון טלפון 476888

ביקוש עבודה

(סוף מעמד 45)

מבוקש להגיוה פענוח בעבר דות שונות בבית. טלפון — 866489

נהג צעיר + מגדר מחפש עבודה לטלפון 876082 בבית

שידוכים

(סוף מעמד 49)

בת זוג

עמוד בתי יהודתי נהמדה 25/165 מתפשת בחור טוב וסו־ סודר עד 35 לנישואין ת.ד. 29089 ת"א

נאה מכוססת מצויינת בתנאים 55, חיפה ת.ד. 7030

בן זוג

פרטי: מכנאים חמודים 28/178, 25/176 מסודרים + רכב, מעו־ נינים בשתי משכילות יפות. ת.ד. 36122 ת"א

צנובי מצויירת 48/180 מעונין במתאימה לנישואין עד 38 ת.ד. 564 רמת־גן

תנורי בשול ואפיה

(סוף מעמד 47)

בהזדמנות תנור אפיה בישול טל' 03/239052

חיות בית

(סוף מעמד 47)

גורי רועה גרמני נהדרים ד תעודות 04—714591 אחרי שבת

למכירה גורי שנאוצר ננס נהד־ רים עם תעודות 479306

(סוף מעמד 46)

להשכרה דירת 2½ + חצר בבית דו משפחתי בראשון לציון. טלפון 946321

2½ חדשה, בדיזנגוף (הבית). 7.30—9.00 03—239287 בוקר

בבנ"ה דירת 3 חדשה וטלפון בירושליהו. להתקשר 32749

בנוה אביבים להשכרה דירת 4 חדרים, קומה שישית, מראה לים + טלפון + הסקה מרכזית + מעליה + חניה. 03—745891

[illegible]

הרצליה שכון לרום 2 כניסה פיידות. 03/858566 03/810888

ליד אלנבי 3 + טלפון למגורים/למשרד 286326 מ־17—19

בשכ"ה 2 חדרים והול מואר בפ"ת 915668 אחה"צ

בדמי מפתח

2 חדרים גדולים אחרי שיפוץ בסביבת התחנה המרכזית — 825179, 918014

ברמ"ם, במרכז רמת גן 2 + ס"א ק"ק מקסימה 732723

2 גדולים והול ק"ב, חזית, רחוב בדיהודה 458208

ברמ"ם דירת הדר קומפלט + גג, בסביבת הבימה טלפון — 732910 מ־16.00

דירה הדר ברמי מפתח + מרפסת ברחוב בורוכוב 34 ת"א משפחת גרינברג

דירות מרוהטות

(סוף מעמד 46)

2 חדרים מרוהטים קשונג'ניצר בצרון 2 ת"א. משעה 16.00

בצפון 3 חדרים ק"ב מרוהטת למשפחה + טלפון 477433

דירה 3½ חדרים חדשה, ריהוט חלקי. טל. 03/728341

בצפון 2 חדרים מרוהטים עם טלפון 239980, 790778

להשכיר דירה מרוהטת וטלפון עם שותף, תל־אביב 414416

מידית בצפון שניים מרוהטים וטלפון 458714 או 442133

בצפת 3 חדרים מרוהטים גג, מקרר בשכ"ת טלפון 03/441970

בגבעתיים 4 חדרים 150 כ"ה, רהוט מלא, גג, פריג'ידר, מכר נת כביסה וטלפון 900 ל"י, טל' 258064 מ־8—19

שניים מרוהטים, מטבח משוכלל + מרפסת + טלפון לשנה 38160

3 חדרים, האוניברסיטה 86 כניסה שלישית, ק"ב, דירה 4

מרוהטת 3 חדרים ברמת־אביב, בתים. — 866495 מ־20—22

בחולון תל־גיבורים 2 + הול + טלפון מרוהטים קומפלט 260669

במרכז בגבעתיים דירת 2 פרד הפת + פריג'ידר + גג. — 266830

2½ חדישה, רהוט חלקי מול בילינסון פ"ת טל' 910976

שני חדרים, מרוהטת + טל־ פון במקום מרכזי ושקט טל' 52990 20.00—17.00 (מרס ל־ שבת)

להשכרה דירת חדר וחצי מרוהטת בסביבת דיזנגוף לבר רות. 750 ל"י. טל. 247018

חדרים מרוהטים

(סוף מעמד 47)

להשכיר חדר מרוהט לבחורה. טלפון 766283, רמת־יצחק

להשכיר חדר יפה מרוהט קומ־ לם לטלפן 844030 בתים

חדר גדול, בוילה + שרותים גן פריג'ידר לבחור 743599

ביקוש דירות

(סוף מעמד 47)

מבקשים דירה מרוהטת בתל־ אביב לאונוכם בלבד 471537 ב־ שבת

מגרשים

(סוף מעמד 47)

[illegible] מגרש 860 מ"ר באזור שקט קרוב למרכז כולל כניסה פרטים — ארשה פרטית — 03/926997 ללא מתווכים

מעוניין לקנות בחולון 6742 — 6747 — 6762 — 6751 — 5026 — 450935 ובשבת 623664

בהרצליה פיתוח 1260 מ"ר נמו מבנים לבניה „בר־קייע" טל' 725014

לקניה ולמכירה מגרשים בבה־ ים, חולון וראשון־לציון. תיווך זילברבוך, בתים טלפון 868995

חקלאות

(סוף מעמד 47)

מעוניין לקנות ציוד לשכוורת [illegible] במצב טוב טלפונים 914948 750746

מעוניינים לקנות המפות ודרים [illegible] 055/91004

למכירה משק במושב מגולה ל־ [illegible] 051—91862

טרקטור 135 [illegible]

טרקטורים

(סוף מעמד 47)

למכירה טרקטור פרגוסון 15 [illegible] 962355

[illegible] 051—91249 051—92652

צעורים

(סוף מעמד 47)

מורה נוהגת שיעורים פרטיים [illegible] 765943

חדרים

(סוף מעמד 46)

[illegible]

דרושים • מהנדסים · טכנאים · בימאים · שרטטים · מחסנאים • • • דרושים מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים • •

למוסד צבורי ארצי

דרושה

פקידה - מזכירה

(אחרי צבא) למשרה מלאה (4—8), השולטת בשפה העברית והדפסה במכונה.

רצוי נסיון אדמיניסטרטיבי.

נא לפנות לת.ד. 7065 ת"א, תוך מתן פרטים על השכלה, נסיון ודרישת המשכורת.

למלון „פרק" נתניה

דרושים טבחים

מועמדים מתבקשים לפנות למלון ברח' דוד המלך 7, נתניה, טלפון 053—92525

להוצאת ספרים בהוצ' דרוש/ה מוכר/ת ידיעת אנגלית ועברית חיונית (רצויה ידיעת שפות אחרות). שעות העבודה 8.00—16.00 (אפשר פחות). רק מועמדים עם נסיון המלצות יפנו לדר' רה, סטימצקי הנבי אות 82 חיפה בין ה־ שעות 9.00—13.00

למפעל טכסטיל

דרוש מחסנאי מנוסה

לפנות ת.ד. 1116 רמת־גן

לחברה אמריקאית דרושה עוזרת למזכירה כשורים: ידיעת אנג־ לית על בוריה, הד־ פסה עברית אנגלית תנאים טובים להתקשר: 230497, 223667

מוסד הטכניון למחקר ופתוח בע"מ

מודיע על המשרה הפנויה הבאה: בתחנה לחקר הבניה

פקידה כתבנית מדעית

הכשירויות הדרושות: השכלה תיכונית, ידיעת השפה העברית על בוריה, כולל הדפסה, ידיעה טובה בהדפסה אנגלית, נסיון בעבודות משרד רב גוונות.

מועמדות מתאימות נא לפנות בכתב, בצרוף קורות חיים, פרט השכלה והנסיון המעשי, ליחידת המנגנון, מוסד הטכניון למחקר ולפיתוח בע"מ, בית־הסנט, קרית־הטכניון, חיפה 32000 עד יום ו' 26.7.74 בציון מס' המכרז 67/74.

מורים

דרושים לשעות הבוקר ו/או הערב בכל המקצועות

ת.ד. 155 הרצליה

בירושלים

דרוש מנהל חשבונות

סוג כ' ד'

נסיון של 3 שנים לפחות.

טל: 224523

דרושה נקבנית

בעלת שמתים נסיון לפחות

פרטים טל. 613299 ת"א, יהודה הלוי 77, תל־אביב

מלונות דן

לעבודה במשרד הראשי בת"א והמלון אכדיה הרצליה

דרושים מנהלי חשבונות

לקביעת ראיון נא להתקשר טלפונית 03-241111 למנהל כח אדם.

לחברת יבוא נודעת בת"א

דרושה:

כתבנית -

עברית, אנגלית

ליום שלם, או לעבודה חלקית

לטלפן: 624115, תל־אביב

חברת כיתן דימונה בע"מ

מחפשת

קניין שוק מקומי

רצוי נסיון קודם בתחום הקניות

העבודה בתל־אביב

לפנות לת.ד. 2147 תל־אביב עבור „קניין"

לחברת שיווק ארצית

דרושה פקידה

עם ידע בהנהלת חשבונות ופקידות כללית, נסיון של שנתיים בעבודה.

בהצעות נא לפנות: טלפון 250312 תל־אביב בין השעות 11.00—13.00 לפנה"צ.

למפעל ותיק בתעשיית הפלסטיק

דרושים:

1. **צעיר לאחר צבא** כעוזר לאיש אחזקה

2. **עובדים לעבודה במשמרות**

לפנות טלפון: 824966

מודעות דרושים גם בעמודים 40, 41, 42, 43, 44, 52, 53, 54, 55, 56

כ ל ה !!!

מבצע מיוחד עבורך

שמלת חופה מפוארת תוצרת חוץ, תסרוקת, קוסמטיקה — איפור, מניקור, פדיקור וארוחה, הכל

ב־500 ל"י בלבד

אצל „ברוריה"

הסלון בעל המוניטין

פתוח מ־9—18.30

תל־אביב, רחוב אלנבי 13, טלפון 57993

מסז'יסטים לספורטאים

קורס השתלמות מיוחד

למסז'י ספורטיבי

15.8.74 — 15.9.74

3 פעמים בשבוע אחה"צ

הרצאות רופאים בנושא:

„פגיעות ספורטיביות ושיקומן"

ביה"ס למסז'יסטים (ווה) „טולמן"

תל־אביב, שד' קק"ל 35, טל. 225229, 237682

מגבתיה

רהיטי קמפינג

KETTLER

מבחר עשיר

מחירים נוחים

קמפינג

הגדולה

בחנויות הספורט

אלנבי 128

ליד הדואר המרכזי

טל. 625775 ת"א

למכירה באשדוד

מפעל לקונפקציה

אפנתית ליצוא

עם ציוד שלם וחדיש

לכל המעוניין: טל. 055-23627 ת.ד. 149 אשדוד.

דרושה

דירה גדולה

ברובע היהודי בעיר העתיקה ירושלים

לשנה

טל. 02-234570

הפסטיבל הישראלי 1974

האנסמבל הקאמרי הישראלי

מנצח: **פנחס צוקרמן**

סולנים: **יוג'ניה צוקרמן, פנחס צוקרמן**

תכנית:
מוצארט — קונצ'רטו לחליל בסול מז'ור, ק. 313
מוצארט — קונצ'רטו לכינור בסי־במול מז'ור ק. 207
מוצארט — סימפוניה בדו מז'ור („יופיטר") ק. 551

העתונות על יוג'ניה ופנחס צוקרמן:

לפני כשנתיים הופיעה יוג'ניה בפני הקהל הניו־יורקי בקונצרט־בכורה וזכתה לבקורות נלהבות. **ידיעות אחרונות, 1.8.73**

גם בניצוחו היה צוקרמן מעשי וצנוע, ידע כיצד צריך ללוות את הסולן וליצור מעוף תזמורתי.
צוקרמן היה מזהיר בגמישות ומתיקות הטון היחיד במינו שלו ועדינותו האלגנטית של ביצוע. (מנין לישראלי זה רפינמאן צרפתי וירטואוזי?)
מעריב, 7.8.73

זה קונצרט מהסוג שאתה מצפה שלא ימחה מזכרונך זמן רב. ערב שכולו מוצארט מזוכך ואמיתי ש„האשמים" בו הם צמד הצעירים צוקרמן.
דבר 10.8.73

פנחס צוקרמן התגלה כאן כמנצח מצוין, המכיר את סגנון מוצארט, ועם זאת הוא שולט יפה בתזמורת ובפרטיטורה.
על פנחס צוקרמן הכנר כבר עמדתי לא אחת ברשימותי האחרונות. כנר זה, בעל האיכויות הצליליות המיוחדות במינן, בצד הטכניקה הכבירה — הגיש מוצארט נאמן, אותנטי, מלא ברק ולא חסר את העמקות הנפלאה.
על המשמר, 10.8.73

23.7 — ירושלים, בנייני האומה, בשעה 20:30
25.7 — גן לאומי קיסריה, תיאטרון רומי, בשעה 20:30

אגרקסקו - חברה לייצוא חקלאי בע"מ

רחוב הארבעה 20, טלפון 264264, ת"א.

הרינו מודיעים לציבור המגדלים כי לרגל ספירת מלאי שנתית
יסגרו מחסני החברה בלוד החל מ־21.7.74 עד ה־3.8.74 כולל.

במשך התקופה הנ"ל לא תתקבלנה ולא ינופקו חומרי אריזה.

המחלקה לחומרי אריזה

קיטנת גבעת השלושה

נותרו מקומות רק למחזור ד': 13.8-26.8

בדבר פרטים נא לפנות לטלפון: 911288, 908227, 908228 או ע"י בקור בבקום 8.00—12.00 בהנהלת ההלבשה ו־4.00—6.00 אחה"צ במשרד הקיטנה

דרוש להשכרה שטח של 200-300 מ"ר

בסביבת רח' החשמונאים, קרליבך, לינקולן תל־אביב,

עבור חנות מכירות ומשרדים חניה נוחה ואפשרות פריקה וטעינה הכרחית.

בהצעות רציניות נא לפנות ת.ד. 7082 תל־אביב.

מכרז מס' 2/74

אנו מעמידים למכירה

מכונית מס' 260-545 תוצרת פורד טאונוס מ/20
שנת יצור 1969.

את הרכב הנ"ל אפשר לראות בחניון המרכז החקלאי שדרות שאול המלך 8, תל־אביב, מהיום עד התאריך 28.7.74 בין השעות 8 בבקר עד 12.30 בצהרים.

יש לפנות לחדר 631 קומה 6. את ההצעות יש לשלוח במעטפות סגורות ולציין על המעטפה מכרז 2/74 ת"ד 40004 — קרן בטוח ופנסיה לפעלים חקלאים.

למכירה
סכין הגילוח האנגלי
"ג'ול פלטינום"
בחפיסות של 5
עולה בטיבו על מרבית סכיני היבוא זול מהם.
טל: 258752.

למכירה
מכונת הדפסה אופסט
רבע גליון גדולה
טלפון 02-289837

שרסר

ת"א, רח' שינקין 20
טלפונים: 286918
286969
281554

שטיחים
טפטים
ריצוף פי.וי.סי.

מבחר עשיר - תוצרת חוץ
יבוא • סיטונאות • קמעונאות
צוות מומחים לביצוע עבודות

פתוח מ־8.00-7.00 בערב ללא הפסקה

למכירה בהזדמנות
מחפר וטלוק
במצב מצוין
טלפון 057-71653 באר־שבע, בשעות הערב.

למכירה עגלה

נגר סירני
במצב טוב
9.60 מטר אורך
לפנות לטל. 30344
ת"א 846923 בערב.

מעונינים בנגריה

בת 70—100 מ"ר
בשכ"ד
רצוי באזור חיפה והמפרץ
לפנות בכתב
לת.ד. 6277 חיפה

למכירה
סירה חדשה
פלסטרון 144 מנוע 85 כוח
מרים הידראולי
עם כל האביזרים
טל. 751650 799605

מומחה לבניה

וכל מיני עבודות שפוצים
טל. 827607

אוניברסיטת בר־אילן

הועדה לדוקטורנטים

הודעה

הועדה לדוקטורנטים מודיעה בזה על פתיחת מסלול לימודים לקראת התואר השלישי

במחלקה לערבית

מגמות ההתמחות העיקריות:
1. תרבות האיסלם
2. ספרות ולשון ערבית — יהודית
3. בלשנות ערבית

המסיימים בהצלחה יזכו בתואר „דוקטור לפילוסופיה".

טפסים להגשת מועמדות ומידע נוסף על מסלול זה, וכן על יתר המחלקות המכשירות דוקטורנטים לקראת התואר השלישי ניתן להשיג ע"י פניה אישית או בכתב אל הועדה לדוקטורנטים, אוניברסיטת בר־אילן, ר"ג.

למכירה במרכז תל־אביב
אולם תצוגות
על שטח של 200 מ"ר
עם דייר מבוסס

נכס מצויין זה, באזור רח' בן־יהודה ומוגרבי, יעניק לך רווחים גבוהים על השקעתך. הדייר משלם שכר דירה שנתי צמוד בשעור 90.000 ל"י.

*

הנכס מצוי בבנין חדש יחסית והינו במצב מצויין. יש בו מערכת מיזוג־אויר ושטיחים מקיר אל קיר.

*

מחיר מיוחד של 4,000 ל"י למ"ר.

*

נא לטלפן: 03-784131 בין 9 לפנה"צ ועד 3 אחה"צ
03-932939 לפני 8.30 בבוקר או אחרי 6 בערב.

דירות הדרום

משרד מכירות:

נכסי הדרום בע"מ ויצמן 22 נס ציונה

מציעה למכירה 3 1-4 חדרים בבנין של 4 קומות פנטהאוז

לוקסוס מלא, מעלית, מקום מרכזי.
כניסה תוך 16—20 חודש.

תנאי התשלום: בהרשמה —.5.000 ל"י
בזמן חתימת החוזה —.55.000—40 ל"י
משכנתא עד —.25.000 ל"י
היתרה בתשלומים נוחים עד הכניסה.

פרטים נוספים והרשמה: נכסי הדרום בע"מ

מכרז
אגודה שיתופית חקלאית

מבקשת לקבל הצעה עבור

ביצוע חריש ועיבודים במטעי שקדים ומישמש

עבור חברי האגודה המחזיקים שטח של כ־3,500 דונם. שטחי המטעים נמצאים בגלילה.

בעלי ציוד מתאים יפנו בכתב בתאור הציוד העומד לרשותם ונסיון קודם בעבודה הצעה בהיר להם. 93334 ה"א עבור „הריבה".

אין האגודה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או הצעה כלשהי.

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
מועצת פועלי חיפה

מכרז לפרסום שלטים באיצטדיוני מפ"ח

1. מתבקשות בזה הצעות לרכישת הזכות להצגת שלטי־פרסום באיצטדיוני הכדורגל של מועצת פועלי חיפה.
2. פרטים ניתן לקבל במועצת פועלי חיפה, החלוץ 45, חדר 607.
3. המועד האחרון להגשת הצעות: 15 באוגוסט 1974.
4. אין מפ"ח מתחייבת לקבל הצעה כלשהי.

משה נס — מזכיר מועצת פועלי חיפה

אולם מחשב להשכרה

רצפה צפה 100 מ"ר
חדרי משרד 110 מ"ר

כולל: מתקנים, מזוג אויר מלא, תקרה אקוסטית, לוח חשמל וכח 80 קילוואט אמפר + כלפון

ההשכרה ל־4 שנים, המתקנים למכירה

לפנות: טלפון 286859 8—7 בבקר ובערב

מכונת חיתוך פולאר
80 ס"מ
למכירה

לטלפן: 823993, 826514, 55329.

האגודה למען החייל בישראל

ההנהלה

רח' הארבעה 8, תל־אביב, טל. 262291

כל אלה שזכו בפרסים
בהגרלת האגודה למען החייל תשל"ד (1974)

ולא באו לקבל אותם בטקס חלוקת הפרסים אשר התקיים ביום ד' 10.7.1974 בבית־ספר „אליאנס" ברמת־אביב, מתבקשים לפנות למקומות הבאים, בכל ימות השבוע, בשעות העבודה:

- **זוכים מאיזור הדרום** יפנו לסניף האגודה בבאר־שבע, בית החייל, טל. 057-77013.
- **זוכים מאיזור ירושלים** יפנו לסניף האגודה בירושלים, בית החייל, שד' בן־צבי, טל. 02-527172.
- **זוכים מאיזור נתניה** יפנו לסניף האגודה בנתניה, בית החייל, רח' מקדונלד 7, טל. 053-27875.
- **זוכים מאיזור הצפון** יפנו לסניף האגודה בחיפה, רח' בלפור 5, טל. 04-664182.
- **זוכים מאיזור תל־אביב** יפנו למחסני האגודה, רח' המכתש 5, אזור (איזור התעשיה חולון) ליד תחנת הדלק של חברת „דלק", טל. 852704, בימים א, ב, ג, ה, משעה 09.00 בבקר עד שעה 14.00 אחה"צ; בימי ו' וערבי חג, משעה 09.00 בבקר עד שעה 12.00 בצהרים.

הפרסים יימסרו לזוכים עד ה־10.9.74 ועד בכלל, מאחר ותוקפם של כרטיסי ההגרלה תשל"ד—1974, יפוג בתאריך הנ"ל.

על הזוכים להביא אתם פנקס־זהוי בנוסף לכרטיסים שבגורל מספריהם עלו פרסים. זוכים שקיבלו את הכרטיסים באמצעות הדאר, מתבקשים להביא אתם גם הקבלה המאשרת את התשלום עבור הכרטיסים שקיבלו.

אלבן
חברת רכוש והשקעות בערבון מוגבל

מתכבדת להציע לך

דירה שתאהב לגור בה

בבית שבנייתו נשלמה ברחוב בורלא 39 תכנית ל'.

נותר מספר מצומצם של

דירות פאר בנות 4½-5 חדרים
ודירת פנטהאוז

בעלות תכנון מודרני ועדכני
בביצוע וגמר ברמה הגבוהה ביותר

מעלות נוספות:

גז מרכזי	הסקה מרכזית	אנטנה מרכזית
אמבטיות מהודרות	מטבח מרווח	טלפון פנימי
הכנה לטלפון חוץ	גינון ופיתוח	
מרכז מסחרי ליד הבית		

דירת חלום לכל אשה ומשפחה

משרד מכירות:
אלבן, חברת רכוש והשקעות בע"מ
רחוב בן־יהודה 4, טלפונים 296264/5/6
שעות המשרד: מ־8 בבוקר עד 4 אחה"צ
הקבלנים: קלנר־גרבוז־שוסטר; האדריכל: קלנר.

נכי רדיפות הנאצים
מתבקשים לטובתם לחתום על ההצהרה הבאה

לגזור ולשלוח לכתובת שלנו
אגוד נכי מחנות הנאצים, פתח־תקוה ת.ד. 482

הנני מצטרף לדרישותיכם:
א. שממשלת ישראל תבטל את ההפליה שבחוק נכי רדיפות הנאצים 1957, תכבד את התחייבותה וחתימתה על הסכם לוכסמבורג. התחוקק חוק המבטיח לנו פצויים בגובה התשלום שממשלת גרמניה משלמת לנכים דומים, רטרו־אקטיבית מ־1948.
ב. שתשנה את הנוהלים הקשים ובלתי צודקים לגבי הוכחת הנכות, בנוהלים אנושיים.
ג. הצהרתי זאת איננה חייבת בכל תשלום שהוא.

השם ____________
הכתובה ____________
ת.ז. מס' ____________

חברת כיתן דימונה בע"מ
מכריזה
על מכרז רכב

סוג הרכב	שנת יצור	סוג	תאריך טסט	מס' רשיון	הערות
כרמל דוכס	1969	פריווט	10.6.75	292-839	טסט שולם
אופל קומדור 6	1969	פריווט	16.10.74	255-605	טסט שולם
פורד טאונוס 20	1969	פריווט	15.12.74	257-794	טסט שולם
טריומף	1970	פריווט	16.9.74	268-749	טסט שולם
פורד 17	1968	פריווט	16.11.74	245-191	טסט שולם

המכוניות נמצאות במגרש החניה של המפעל בהדר יוסף, וניתן לראותן ולקבל פרטים עליהן כל יום מ־8.00 עד 12.00 אצל מנהל המשק במקום.

במלאת ארבע שנים לנפילתו של
יקירנו, מחמדנו הבלתי נשכח

סמ"ס משה גולדווסר הי"ד

תערך אזכרה ביום ראשון ב' אב תשל"ד 21.7.74.
מתאספים ברחוב צה"ל 52 בשעה 4 אחה"צ.

המשפחה

שלושים לנפילתו
של
ואחינו היקר

סמל ...סים
...הרב שלמה

...שדי
ז"ל

לאליהו ורחל ויליאן

אתכם ביגונכם
במלאת שלושים להבאתו לקבר ישראל של

דני הי"ד

שנפל במלחמת יום הכיפורים

חברי ועובדי
קואופרטיב „אלוניה"

מינהל המחקר החקלאי — מרכז וולקני
בית דגן

משתתף באבלו של

יעקב מייסנר

על פטירת

האם

הנהלת המכון להגנת הצומח
וחבר העובדים

לאל"מ גדעון דן

במות

אביך ז"ל

משתתפים בצערך

מפקד החיל ופקודיו

לניצב תבורי חיים

השתתפות כנה באבלך
על מות

אביך ז"ל

הנהלת עין בוקק ועובדיו

לשמואל כהן ומשפחתו

אתכם בצערכם על מות

האב ז"ל

עובדי חב' עוז להשקעות בע"מ
וההנהלה

לעמוס ולמעו' פרפרה

אתכם באבלכם הכבד עם מותה של

אמכם ז"ל

ציבור העובדים
והנהלת קליל חיפה

למרים סמרולוביץ

איתך באבלך על מות

אביך ז"ל

חבריך לעבודה
החברה למדידות והנדסה אזרחית
(71) בע"מ

מעוניין בסוכנות
או הצעה אחרת

ברשותי — חנות 50 מ"ר
+ גלריה, במרכז ר"ג.
בהצעות רציניות לפנות:
ת.ד. 2833 רמת־גן

מעוניינים
במגרש לבניה
על הכרמל

בסדר גודל של
כ־1—2 דונם.
בהצעות כולל מחיר
לפנות טל: 83284—04

במלאות שלושים לנפילת בננו ואחינו היקר

סמ"ר דני סנש הי"ד

תערך אזכרה בחלקה הצבאית בבית העלמין בנהריה, ביום רביעי 24.7.74 בשעה 4.00 אחה"צ.

המשפחה

לגב' אידה אשכנזי

אתך אנו באבלך הכבד
במות עליך

אביך ז"ל

הנגיד
ועובדי בנק ישראל

להברנו **אדי סוורד**

אתך באבלך במות עליך

אביך ז"ל

אלסינט בע"מ
ההנהלה וציבור העובדים

לחברנו לעבודה

מר מנשה שרעבי

תנחומינו הכנים בצערך הרב במות עליך
אמך היקרה

שושנה ז"ל

ההנהלה וחבר העובדים
פיתוח מזרח ירושלים בע"מ

ליצחק ושלמה ברקוביץ

השתתפותנו הכנה באבלכם במות

אמכם ז"ל

בית „פיאט"

לאלי רמין ומשפחתו

אתכם באבלכם על מות

האב ז"ל

חבריך לעבודה
קבוצת חברות איזנברג א.פ.מ.

ללאה ויניקוב

אתך באבלך הכבד

תכנון ד. איתן בע"מ

למאיר נהוראי

ההשתתפותנו הכנה באבלך הכבד בכות עליך
אחיך

אהרון ז"ל

מכבי קרית מוצקין
מכבי קרית ביאליק
ההנהלות והספורטאים

במלאת שלושים לפטירת יקירנו

קוז'וך יחזקאל ז"ל

תערך אזכרה וגלוי מצבה מחרתיים, יום ראשון, ב' באב, תשל"ד 21.7.74 בבית העלמין בכפר סמיר, חיפה. נפגשים בשעה 14.30 ליד השער הראשי. התחבורה בשעה 14.00 מרח' מסדה 34.
לכל מכרינו תודה.

המשפחה

במלאת שנה לפטירתו של בעלי ואבי היקר

דוד שטילרמן ז"ל

תערך אזכרה ביום שני ג' באב 22.7.74 בשעה 5 אחה"צ בבית העלמין ע"י שכון הותיקים בנתניה.
המונית תצא מבית המשפחה ברחוב אוסישקין 39 נתניה, בשעה 4.45 אחה"צ.

המשפחה

לש. סורוקר
מנכ"ל משרד התקשורת
ומשפחתו

משתתפים באבלך הכבד

במות אמך

דבורה ז"ל

בית תדיראן

לשמחה סורוקר ומשפחתו

אתכם באבלכם הכבד

במות

האם

מערכות כור, פתח־תקוה

למלכה אברמוביץ
ובני משפחתה

אתך באבלך הכבד

במות

אביך ז"ל

אוקטובר בע"מ
ההנהלה והעובדים

מזועזעים ומשתתפים בצער המשפחה
על מותו ללא עת של

אבי גדיר ז"ל

עדיאב בע"מ
אשר בן־יוחנן
וחבריו לעבודה

החוג לכלכלה אוניברסיטת ת"א
אבל על מותו של

אבי גדיר ז"ל

ומשתתף בצער המשפחה

במלאת שלושים לפטירת האחות

תחיה שטיינמן ז"ל

עולים לקברה לגלוי המצבה ביום ראשון (21.7.74), ב' אב תשל"ד.
נפגשים בשעה 4.00 אחה"צ ליד השער הראשון של בית העלמין בחולון.

יקירנו

סמל דוד (חורי) כל טוב
הי"ד

שנפל בסיני במלחמת יום הכיפורים (10.10.73)
יובא למנוחות בבית הקברות הצבאי בחיפה, ביום ראשון, ב' מנחם אב תשל"ד (21.7.74). ההלויה תצא בשעה 5.00 אחה"צ מביה"ח „רמב"ם". אוטובוס מיוחד יצא בשעה 4.30 מאחורה, רחוב קרית ספר 17, ליד ביתנו.

המתאבלים:
הוריו: יעקב ורחל כל טוב
אחותו: גילה ובצלאל אפשטיין
וכל בני המשפחה

ביום ראשון, 21.7.74, ב' באב תשל"ד
יום השלושים לפטירתו של חברנו

גרשון כהן ז"ל

נעלה לקברו לגלוי המצבה בשעה 4.30 אחה"צ.
בערב נתייחד עם זכרו בשעה 9.15

המשפחה וקבוץ בית־זרע

במלאות שנה לפטירתה של
אשתי, אמי וסבתנו היקרה

מרת רבקה גפן ז"ל
לבית מרלכוים מונגרוב

תתקיים אזכרה ביום ראשון, ב' באב תשל"ד (21.7.74) בשעה 4.30 אחה"צ, בבית העלמין בקרית שאול. אוטובוס יצא בשעה 4.15 מרח' ארלוזורוב 26 תל־אביב

בעלה: מנדל גפן
בנה שמואל ובני ביתו

למלאת שנה ראשונה לפטירת יקירנו

יהודה בלאו ז"ל

עולים לקברו בבית העלמין החדש כפר סמיר חיפה ביום רביעי, ה' מנחם אב תשל"ד (24.7.74) בשעה 4.30 אחה"צ.

המשפחה

במלאת שנה לפטירת יקירנו

הרב שלמה טרשנסקי
ז"ל

נקיים אזכרה על קברו בבית העלמין בהר־הזיתים (הכניסה מול מלון אינטרקונטיננטל), ירושלים ביום ראשון, ב' באב תשל"ד 21.7.74 בשעה 4.00 אחה"צ.

רעייתו — פרל טרשנסקי
בנו וכלתו — יצחק־זאב ונעמי
הנכדים — דוד, צבי ומשה

במלאת שנתיים לפטירתו של
בעלי, אבינו, סבנו ואחינו היקר

נפתלי פיער ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו בבית העלמין בנחלת יצחק, ביום שני, ג' באב תשל"ד (22.7.74), בשעה 17.00.
נפגשים ליד השער הראשי ב־16.45.

המשפחה

במלאת שנתיים לפטירת אחי היקר

חיים קלינגר ז"ל

תערך אזכרה ליד קברו בבית העלמין בחוף הכרמל.
ביום ראשון ב' באב 21.7.74. נפגשים ליד שער בית העלמין בשעה 5.00 אחה"צ.

המשפחה ומכיריו

במלאת ארבע שנים לפטירת יקירנו

אלכסנדר תנאל ז"ל

תערך אזכרה ליד קברו ביום ראשון, ב' באב תשל"ד (21.7.74), בבית העלמין האזורי בחולון, בשעה 5 אחה"צ.
נפגשים ליד השער החדש.

המשפחה

לאריאל אלינון ומשפחתו

אתך באבלך במות

אביך

בית מפעלי תובלה בע"מ

כל אלה שוכ...

אלבן

דירה שתאהב...

דירות פאר בנות 5...

דירת חלום לכל אשה

אלבן

...ודמנות
...כירה
...ל נסיעה
...קסווגן 1600,
...ת כביסה
...יסטלי"
...יזיה „סנדברג"
...כות אוכל פורצלן
...ה, כיסוי למיטה
...וים ועוד.
שמור כחדש
743469

קבלת מודעות
בשעות הלילה
(24) לכל העתונים
718018

...כי רדיפות ה...

...צין בקנית
חרשה
...ומשת
...יבוד גס
057-9741

...ה בדמי מפתח
...בנה
...פרץ חיפה
...שמל, כח ומים,
...ם ושרותים בגודל
...מ"ר מבנים ו־300
...חצר מגודרת
...של 150,000 ל"י
...צות רציניות לפנות
04—979156
04—83284

...גל סגירה
...ירה מיידית
הציוד של
איסטנבול
...פו 57 ירושלים

חברת ביתן דימונה
מכריזה
על מכרז

...הזדמנות
...25 דבל־קבינה 71'
...ל סנדר 72
...ון מיניבוס 71'
...שיישן 59'
03-289841

هكذا من الأصل

אנו מודיעים בצער על פטירת
ראש משפחתנו

ליאון בז'רנו

ההלויה תצא היום יום שישי, 19.7.74 בשעה 11.00
מבית החולים אסותא, תל־אביב, לבית העלמין בקרית שאול

המשפחה

אנו מודיעים בצער על פטירת
יו"ר מועצת המנהלים

ליאון בז'רנו

ההלויה תצא היום יום שישי, 19.7.74 בשעה 11.00
מבית החולים אסותא, תל־אביב, לבית העלמין בקרית שאול

**הנהלת מפעלי עסיס
והאחים בז'רנו**

ביום ראשון 28.7.74 בשעה 11.30 לפנה"צ יתקיים טקס הסרת הלוט מעל מצבה הזכרון לזכר בנינו היקרים שנפלו במלחמת יום הכפורים בתל־פרס, ברמת הגולן

סג"מ אפשטין קובי — סג"מ כופר רוני
סג"מ קלינגר אבי
סמ"ר אהרון דוד — סמל אריאב שי
סמל דוד יונה — סמל זכריה מאיר
רב"ט אושר ברל — רב"ט חורי גירר
רב"ט לוי שמעון — רב"ט לביוב אהרון
רב"ט ברונר רוברט — רב"ט סופיר כמוס
רב"ט פלדמן דורל — רב"ט רייס יצחק

אוטובוסים יצאו בשעה 08.00 בבוקר מתחנת רכבת ארלוזורוב בתל־אביב

המשפחות השכולות

אנו מודיעים בצער על פטירת
יו"ר מועצת המנהלים

ליאון בז'רנו

ועד עובדי עסיס

אנו מודיעים בצער על פטירת
יו"ר מועצת המנהלים

ליאון בז'רנו

ארגון הפקידים
במפעלי עסיס והאחים בז'רנו

על מותו של מנהלנו היקר

ליאון בז'רנו ז"ל

אבלים
בית „ארדי"
ההנהלה והעובדים

אנו מודיעים בצער רב על פטירתו של
מנהלנו האהוב

מר ליאון בז'רנו

ומשתתפים בצערה של המשפחה

„מ ן"
תעשיית שמרי מזון [illegible] בע"מ
ההנהלה וצבור העובדים

במלאת שלושים לפטירתה של אחותי, אמי
וסבתנו היקרה והבלתי נשכחת

אלה כץ ז"ל

לבית מילר

נערך אזכרה וגילוי מצבה ביום ראשון, ב' באב תשל"ד (21.7.74) בשעה 17.00 בבית העלמין החדש ליד כפר סמיר חיפה. אוטובוס יצא בשעה 16.30 מגן הזכרון מול עירית חיפה.

המשפחה המתאבלת

במלאת שלושים לפטירת יקירנו

מקס (מאיר) צנגוט

ז"ל

תערך אזכרה וגלוי מצבה על קברו ביום א. 21.7.74 ב' מנחם אב בשעה 17.00 בבית העלמין בנס־ציונה.
תחבורה תצא בשעה 16.45 מבית המנוח רח' רמז 25 נס־ציונה.

המשפחה

במלאת 8 שנים לפטירתם הטראגית של יקירנו

סני וחיים בלנרו ז"ל

אב ובן.
הרצה — דורוהוי — חיפה

נתייחד עם זכרם ביום חמישי, ו' באב תשל"ד (25.7.74), בשעה 4.00 אחה"צ, בבית העלמין הישן חוף הכרמל, חיפה.
מוקירי זכרם נפגשים ליד שער 2 (מצבה דוד).

טובה — בת זוג ואם
זאב — בן ואח
אסתר — בת ואחות
וכל בני המשפחה

במלאת שנתיים לפטירתו של בעלי, אחי ואבינו היקר

ר' צבי ב"ר חיים טלר ז"ל

מיהוד

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום ראשון, ב' באב תשל"ד (21.7.74), בשעה 16.00, בבית העלמין בחולון.
נפגשים ליד השער הישן.

משפחת טלר

במלאות שנה לפטירת אמי האהובה

אסתר פפירמיסטר

ז"ל

נעלה לקברה להתייחד עם זכרה בבית העלמין החדש בכפר סמיר, ביום שלישי, ד' באב תשל"ד (23.7.74) בשעה 6.00 אחה"צ.
נפגשים ליד ביתה, ברחוב מונטיפיורי 17, חיפה, בשעה 5.30 אחה"צ.

בנה איתמר לימור והמשפחה

במלאת שלושים לפטירת בעלי, אבינו וסבנו היקר

אברהם שנער

(שניידר) ז"ל

נקיים אזכרה וגלוי מצבה ביום ראשון, ב' באב תשל"ד (21 יולי 74) בשעה 4 אחה"צ בבית העלמין קרית־שאול.
נפגשים על יד השער.

המשפחה

טכס אזכרה וגלוי מצבה
במלאת שלושים לפטירת יקירנו

גדעון אלדר

(ארליך) ז"ל

יתקיים ביום א' ב' מנחם אב תשל"ד (21.7.74) בשעה 17.00 בבית העלמין החדש כפר סמיר חיפה.

המשפחה

ביום רביעי, ה' באב תשל"ד, 24 ביולי 1974
תתקיים בשעה 5.45 אחה"צ
בבית הקברות בקרית שאול
אזכרה ל־

שרגא הלל
פייבל קנובלר ז"ל

אוטובוס יצא מרחוב הגבי (ליד התחנה המרכזית), בקרבת התחנה מס' 24, בשעה 5.00 אחרי הצהרים; מבני־ברק, רח' אברבנאל 38, בשעה 5.30

המשפחה

ביום השנה לפטירתו של יקירנו

משה ירחמיאל ליבהבר ז"ל

ב"ר שלמה ז"ל

נעלה לקברו להתייחד עם זכרו ביום שלישי, ד' באב תשל"ד (23.7.74), בשעה 4.00 אחה"צ. בבית העלמין הישן חוף הכרמל חיפה (שער 2 סמוך לבית העלמין הצבאי).
אוטובוס יצא בשעה 3.30 מבית המשפחה ברחוב הרבנן 16א, חיפה.

המשפחה

במלאת שנה לפטירתו של יקירנו

יעקב (קובי) אלבוחר

ז"ל

נעלה לקברו להתייחד עם זכרו ביום ראשון, ב' באב תשל"ד (21.7.74) בשעה 10.00 בבוקר בבית העלמין בגבעת שאול, ירושלים.
נפגשים בבית הוריו, [illegible] 8, בשעה 9.30

המשפחה

במלאת שלושים לפטירת בעלי, אבינו וסבנו היקר

דוד יעקובוביץ ז"ל

נקיים אזכרה וגילוי מצבה ביום ב' ב' באב 22.7.74 בשעה 5.00
נפגשים ליד השער בבית הקברות קרית־שאול.

המשפחה המתאבלת

בצער רב אנו מודיעים על פטירת יקירנו

לזר יעקב לוי ז"ל

ההלויה תתקיים היום יום שישי כ"ט תמוז תשל"ד (19.7.74) בבית העלמין בחולון.
נפגשים ליד השער החדש בשעה 12.00 בצהרים.

המתאבלים:
רעיתו: מרה
בתו: דליה ביטון
בנו: יעקב

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של
ראש משפחתנו היקר

גבריאל רחמים ז"ל

ב"ר רחמים ז"ל

הלויה התקיימה ביום חמישי כ"ח תמוז תשל"ד 18.7.74 בבית העלמין בחולון.

המתאבלים:
אשתו, ילדיו
וכל בני המשפחה

בצער רב וביגון אנו מודיעים על פטירת

חוה פריימן בת זאב ז"ל

(לבית דזאלושינסקי מצ'נסטוחוב)

ההלויה התקיימה אתמול כ"ח בתמוז תשל"ד (18.7.74).

המשפחה המתאבלת

בצער וביגון, אנו מודיעים
על פטירת ראש משפחתנו

ר' שלמה זלמן פרוש

ז"ל
ב"ר אליהו

לאחר מחלה ממושכת, ההלויה התקיימה אתמול כ"ח תמוז תשל"ד (18.7.74).

המתאבלים:
רעיתו שושנה, עדי אריאל ועופרה, נכדיו וכל המשפחה בארץ ובחו"ל

ביה
ביום ראשון ב' מנחם אב (21.7.74) בשעה 7 בערב
תתקיים אי"ה
אזכרה לבנו יקירנו

משה ז"ל

בישיבת מרכז הרב בה למד, ירושלים קרית משה.

פרופ' יוסף שטיין וב"ב

במלאת שנתיים לפטירתה של אשתי, אמנו היקרה

צפורה שמש ז"ל

(מפולניה)

נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה ביום ראשון ב' באב (21.7.74).
נפגשים בבית העלמין חולון בשעה 4.15 בשער החדש.

המשפחה

במלאת שלוש שנים לפטירת יקירנו

ישראל זילבורג ז"ל

נעלה למקום מנוחתו בבית העלמין בחולון ביום א', ב' באב תשל"ד (21.7.74)
ידידיו ומוקירי זכרו נפגשים ליד השער החדש של בית העלמין בחולון בשעה 16.45

המשפחה

הננו מודיעים בצער על פטירתו של יקירנו

ר' אריה יצחק

בן ר' יהושע דוד שטמין ז"ל
[illegible]

ההלויה נערכה ביום שלישי, כ"ו תמוז תשל"ד (16.7.74) בהר המנוחות בירושלים

הכורים באבל: [illegible]
וכל בני המשפחה

מעריב לספורטאים

השופטים העניקו לצרפת נצחון שלא הגיע לה

התנכלו במכוון לנערי ישראל שנוצחו 67—69 ✶ היום נגד תורכיה

שירות „מעריב לספורטאים"

שני שופטים — מקפריז ורומניה — גרמו אמש שערוריה, כאשר התנכלו במזיד ובמכוון נגד נבחרת ה-נוער של ישראל בכדורסל, במשחקה עם צרפת — וסייעו בצורה בולטת למארחים לזכות בתוצאה 69—67. במחצית הוליכה ישראל 39—37.

עוד זמן רב לאחר שנסתיים המשחק, שרה המבוכה בערב השני של אליפות אירופה לנוער באורליאן, עמדו מאות הצופים באולם והתווכחו על השיפוט השערורייתי.

משלחת ישראל החליטה להגיש הבוקר ערעור על השיפוט המקומם.

שני השופטים העניקו לצרפת את הנצחון בהולמותיהם המרוחות. הם „הדביקו" עבירות לכל שחקני נבחרת ישראל ושלושה מהם יצאו עם חמש עבירות (אור גורן, תובל שומוט וגלעני ששון) — כאשר אצל כל אחד היו לפחות שלוש עבירות מדומות.

יתר על כן: השופטים מנעו מן הנבחרת הצרפתית בחוזר חוץ. כאשר זה הגיע לנבחרת על פי כל דין — והעבירוהו לצרפתים; כמו כן איפשרו המארגנים לשחקן צרפתי, ששלשום הורחק מן המגרש בגלל התוצאות לשופט (והיה צריך להיות מושעה ממשחק אחד לפחות) — לשחק נגד ישראל.

ועל כל אלה ניתוספה עוד של הנבחרת הישראלית מכה נוספת, כאשר שחקנה המצטיין שייאל בר-צבי מהפועל חיפה, נקע את רגלו בתחילת המחצית השנייה, אמש.

אין ספק כי הישראלים עמדו אמש בפני טרגדיה ספורטיבית שהכל היו נגדה — לפריצה שהציגה משחק הקרבה, לחימה, טובה ויכולת שקולה מול יריב ביתי עדיף בגובהו.

במחצית הראשונה התנהל הדו-קרב צמוד מאוד: 9—11 לישראל; 15—15; 19—19; אם וכה איזה צד ביתרון היה זה רק של 2—4 נקודות. כך גם אירע במחצית השנייה כי אשר ישראל הוליכה בפער של 5 נקודות, אבל אז נכנסו השופטים לתמונה וגזלו מאיתנו את סיכוי הנצחון.

המשחק היה רב מתח והישראלים לא היו רחוקים מלהשיג את מטרתם. הם עברו לסירוגין משמירה אזורית לחיצת לרגילה, ואחר כך למעורבת, כאשר הם מפקידים את דני ברנה לשמור על הכוכב הצרפתי דוביבוה, שערב קודם קלע 33 נקודות לצרפת ואמש הסתפק ב-13.

ברנה היה השחקן המצטיין של ישראל אמש, אבל זכבל שלא הגביר את הקצב, במקום להאיץ בו, כאשר הצרפתים נראו תשושים מאי יכולתם „לברוח" עם יתרון.

30 שניות לפני הסיום, עברה הנבחרת לשמירת לחץ אישית על כל המגרש. במקום עקנר צלנר נכנס חיים הוד — אבל זה „שכחו" שאינגו נמצא בליגה בארץ והיצוע שיקול לא נכון בכניסה לפל הה... צרפתים המשו מספר את הכדור והעניקו בו עד לסיום.

קלעו לישראל: דני ברנה 21, אור גורן 14, שריאל בר-צבי 12, אברהם חמו 10, תובל שומוט 4, גד צירקוס 4. כן שיחקו צלנר והוד.

הערב תתמודד ישראל עם תורכיה ואם תנצח יש לה עוד סיכוי שתוכל להיאבק על המקומות 5—8.

תורכיה נוצחה אמש במשחק מותח על ידי יוון 62—68; שוודיה הפתיעה את יוגוסלאוויה כשהוליכה במחצית 24—32 ונוצחה רק 50—54(1); צ'כיה—מערב גרמניה 63—54; צרפת—יוון 81—65.

לאחר משחקי אמש יש לצרפת, יוגוסלאוויה וצ'כיה — 4 נקודות כל אחת; ליוון, לשוודיה — 3; לישראל, תורכיה ומערב גרמניה — 2 נקודות.

בבית השני הפתיעה איטליה כשהובילה לבריה"מ הפסד שני (שלשום ניצחה אותה ספרד) 61—59. הנבחרת הרוסית הגיעה לאליפות לאחר שקיימה עשרים משחקי מבחן ברחבי ארה"ב... הולנד — פילנד 68—63, פולין — אוסטריה 119—53; ספרד — בלגיה 88—68 (שמש הישראלי אסף).

טניסאי מצרי סירב לשחק נגד ישראלים

מאת סופר „מעריב"

טניסאי מצרי בן 23 פרש אתמול ממשחקי טורניר בינלאומי בהוליליק, צפון אנגליה, לאחר שההגרלה העמידה לו משחק זוגות (עם דרום אפריקני) נגד הצמד הישראלי ראובן פרגס ויאיר ורטהיימר.

המצרי, עלי דאודי, סירב לשחק נגד הישראלים והודיע לשופט הראשי של הטורניר: „אני מצטער מאד, אינני יכול ואינני רשאי לשחק נגדם... אני עלול ללכת משום כך לכלא..."

דאודי, שקיבל חופשה משירות צבאי כדי לשחק טניס בעולם, אמר כי לא עמד במגע עם שום גורם מדיני מטעם מצריים, „אבל הייתי מביא על עצמי צרה גדולה, אילו שיחקתי נגד פרגס וורטהיימר".

שני הישראלים התכוננו למשחק נגד המצרי ושותפו. אמר: „חבל מאד שלא נתנו לנו „שאנס" לשחק. רצינו לשחק נגדו טניס ותו-לא... חבל מאד, שכן מחוץ למגרש דווקא היינו ידידים..." אמר פרגס.

הירושלמים הצעירים נוימן וברשי יוזמנו לאימוני הסגל

מאת דורי קלנר

דני נוימן (ביתר ירושלים) ואריה ברשי (הפועל ירושלים) יוזמנו לסגל הנבחרת הלאומית, בכדורגל, העושה עתה במחנה אימון במכון וינגייט, לקראת יציאתו בחודש הבא לחו"ל.

המאמן הלאומי, דוד שוויצר, העדיף את שני הירושלמים הצעירים, על פני שחקנים ותיקים — ומטרת הזימון היא לאפשר להם לרכוש נסיון בינלאומי במחנה שייערך ברומניה ובעיקר אחר-כך בטורניר משחקי אסיה בטהרן.

צירופם של נוימן וברשי לסגל בא בעקבות אי-הופעתם של שלושה שחקנים (פרץ, מסוארי וברגר) למחנה האימון.

שוויצר דיווח אתמול לועדת הנבחרות, בישיבה שנדון בה על הזימונים החדשים והיום יישלחו ההזמנות לשחקנים. בישיבה הועלתה גם בעיית התשלומים לשחקני הסגל ונראה כי ועדת הנבחרות שוקלת את בקשת השחקנים ברית אחידה ותגיע עימם לידי הסדר בבעיה זו, כבר בימים הקרובים.

כל שחקני הסגל נטלו אתמול חלק באימוני הכושר (שעתיים בבוקר ושנה לפנות ערב) ורק השוער, יצחק ויסוקר, איחר לאימון הערב בגלל קשיים הנגרמים במקום עבודתו, קואופרטיב „דן". נודע, כי בימים הקרובים ייעשה נסיון לפתור את בעייתו של ויסוקר והוא ישוב להתאמן באופן סדיר עם חבריו.

לאחר אימון הערב, אתמול, ניתח המאמן שוויצר לפני השחקנים את משחק הגמר של הגביע העולמי, וסרט המשחק אף הוקרן לעיניהם.

הנבחרת תמשיך באימוניה בשבוע הבא במכון וינגייט, ובשבוע שלאחריו תצטרף למלון „שלום" בירושלים. האימונים ייערכו או במיתקני האוניברסיטה.

הופסקה הופעת בית-שאן במבחנים

נענשה במשחקים ללא קהל, בסיבוב א' בעונה הבאה

קבוצת הפועל בית שאן נענשה אתמול על ידי ועדת המשמעת של ההתאחדות לכדורגל, בהפסקת משחקיה במסגרת ליגת המבחן לעלייה לליגה א', וכן מסקה לה הודעה שבעונה הלינה הבאה, לפיו כל משחקיה הביתיים, בסיבוב הראשון (ליגה ד' בבית) יהיו ללא קהל ובמגרשים שיאושרו מראש על ידי ועדת הליגה.

כן מסקה הודעה על כך, שתוצאת המשחק שקיימה הפועל בית-שאן עם מכבי חדרה, במסגרת המבחן, תהיה 3—0 לחדרה.

העונשים הוטלו על הפועל בית-שאן בעקבות דו"ח השופט שוהם, על פיצוץ המשחק בינה לבין חדרה. השופט האשים את קהל אוהדי בית-שאן בהתפרעות ובנסיון לפגוע בו ובקוונים.

בנסק הדין קבע חבר ועדת המשמעת, עו"ד רוזאל, כי היתה זו התפרעות חמורה ביותר ובלתי מקובלת אף במושבים ישראליים...

גזר הדין הטיל על בית-שאן לשאת בהוצאות הנזק שנגרמו למגרש מכבי נתניה, שם נערך המשחק.

מרת חסיה פינקוס, אלמנתו של א. ל. פינקוס ז"ל, מי שהיה יו"ר הנהלת הסוכנות, חושפת את הלוח מעל לשלט על מעון העולים בבת-ים שנקרא על-שם בעלה המנוח. (צילום: יצחק פרידין)

בבת-ים נקרא מעון עולים על שם אריה פינקוס ז"ל

שמו של אריה פינקוס ז"ל, שהיה יו"ר הסוכנות היהודית וההסתדרות הציונית, נקרא אתמול על מעון העולים ברמת-יוסף, בבת-ים.

בטקס, בו השתתף יו"ר הנהלת הסוכנות, הועלה זכרו של פינקוס בידי הרב מרדכי קירשבלום, יו"ר-עמית של מחלקת העליה והקליטה של הסוכנות. רעיית המנוח הסירה את הלוט מעל שלט ההקדשה.

לאחר הטכס נערך דו-שיח בין קולטים ונקלטים, אותו הינחה מנכ"ל הסוכנות היהודית, מר משה ריבלין, וסיכם מנכ"ל מחלקת העליה והקליטה, עוזי נרקיס.

פרופ' יהודה הרית, שעלה מבריה"מ, טען בדיון, כי המדינה אינה מנצלת ידע מדעי וטכני של העולים, הרוצים לתרום את חלקם לפיתוח המדינה. עוד אמר, כי הכפילויות בין הסוכנות היהודית ומשרד הקליטה, פוגעות בעולה.

מר יוחנן סימון, שעלה מצרפת, קבל על חוסר הסברה בקרב הקהילות בחו"ל. הוא אמר, כי משום שאין מציגים בפני המועמדים לעליה את הבעיות הצפויות ואת האפשרויות הכלכליות בארץ, הם באים לישראל ונתקלים במציאות לא ידועה. הוא טען גם, כי אין קשרים בין עולים צעירים וישראלים.

ספיר למורים בתפוצות: הגבירו החינוך - אני אשיג האמצעים

מאת יוסף וקסמן

בקריאה „הגבירו את החינוך — את האמצעים אני אשיג" — יצא אתמול יו"ר הנהלת הסוכנות, ח"כ פנחס ספיר, בהופיעו לפני משתתפי כינוס המתכנסים מהתפוצות, המתקיים בירושלים.

ח"כ ספיר „התודה", כי לא תמיד הביט בעין טובה על השליחים הפועלים בגולה, ולא פעם אף שאל את עצמו מדוע יש כל כך הרבה שליחים... ואולם, לא כך יש לראות את המורים הישראלים שלימדו בגולה, משום שהם עשו עבודה חשובה ביותר. „העלייה לטווח ארוך תלויה בחינוך, ויש לטפל בחינוך יהודי — וגם בחינוך דתי — ואינני מתבייש לומר זאת, כי לחינוך דתי יש חלק חשוב בשמירת היהדות. גם שיעור ההתבוללות ונישואי התערובת תלויים בחינוך" — אמר ח"כ ספיר. הוא הדגיש, כי ביקש מנהל המחלקה לחינוך בגולה בסוכנות, חיים פינקלשטיין, להכין תכנית להרחבת החינוך היהודי בגולה, וכי הוא מתחייב להשיג את האמצעים הדרושים לכך.

סגן ראש עיריית חיפה שלח מכתב התפטרות

סגן ראש עיריית חיפה צבי ברזילי הודיע השבוע בכתב לראש-העירייה יוסף אלמוגי וליו"ר סיעת המערך במועצת-העירייה יוסף בלושטיין, כי „במצב שנוצר איני רואה דרך להמשיך בתפקידי כסגן ראש-העירייה וכיו"ר ועדת החינוך בעירייה". היום עומדת להיערך בעירייה פגישה בין יוסף אלמוגי וצבי ברזילי, בה יידון פנייה זו.

ביום שני השבוע החליט ראש-העירייה להקים ועדה (יוסף בלושטיין — יו"ר, וחברים בה אהרון שפירא ואברהם דינינו), לבדיקת אפשרויות ניצול המרכזים הקהילתיים לאיכסון גני-רשות לגילאי 3—4 בחיפה. זאת משום שמספר הגנים העירוני אינו מספיק. אעפ"י שאגף החינוך הודיע בהנהלת העירייה, כי בעייה זו נפתרה. באותה הישיבה עורר הדבר את רוגזו של ראש-העירייה, והוא ביקר קשות את אגף החינוך, ואילו בישיבה האחרונה הוא החליט על הקמת הוועדה, כדי למצוא פתרון מניח את הדעת לבעיה זו.

סגן ראש העירייה צבי ברזילי, יו"ר ועדת החינוך העירונית, נפגע מהחלטה זו, ולאחר הישיבה הגיש את מכתב-ההתפטרות לראש-העירייה וליו"ר הסיעה.

500 הושבעו למשמר האזרחי בפתח-תקוה

מאת מרדכי אלקן

500 תושבי פ"ת, שהתנדבו למשמר האזרחי המקומי, הושבעו אמש בידי מפקד משטרת מרחב המרכז, סגן ניצב דוד קראוס, בטכס שהתקיים באולם שרת בפ"ת. 100 מתנדבים נוספים יושבעו בקרוב. במתנדבים 10 נשים.

מפקד משטרת מרחב המרכז, מסר, כי פ"ת תחולק לרובעים, בכל רובע תפעל קבוצת מתנדבים של המשמר האזרחי עם מטה רובע. המתנדבים יחומשו ברובים אמריקניים חצי אוטומטיים. כן אמר, כי המשטרה תקבל לתפקיד רכזי מטה רובע, גם מתנדבים בשכר.

מפקד המשמר האזרחי בפ"ת, קצין משטרה לשעבר, סגן ניצב דוד שמילר, ראש עיריית פ"ת, ישראל פיינברג, ויו"ר מטה המשמר האזרחי בפ"ת, חיים ביילי, קראו למתנדבים החדשים, לפעול לגיוס מתנדבים נוספים למשמר האזרחי ולשלש תוך תקופה קצרה את מספר המתנדבים.

לאן השבת?

כדורגל

מבחן לאומי

שעריים — מכבי חיפה (בלומפילד, 3.45)
מרמורק — הפועל עכו (מכבי נתניה, 5.30)
שמשון — הכח ר"ג (בלומפילד, 5.30)

מבחן ליגה א' צפון

מכבי חדרה — מגדל העמק (הפ' נתניה, 5.30)
מתנה יהודה — בית-שאן (נצרת עלית, 5.30)

מבחן ליגה א' דרום

הפועל אשקלון — מכבי חולון (הפ' פ"ת ישן, 5.30)
מכבי יבנה — ביתר יפו (עמידר, 5.30)
כפר שלם — הפ' רמלה (הפ' ירושלים, 5.30)

מבחן ליגה ב' צפון א'

ביתר תל-חנן — תנור (נצרת עלית, 3.45)
עין-זיתים — בני עכו (מכבי חדרה, 5.30)

מבחן ליגה ב' צפון ב'

צופי חיפה — הפ' זכרון (הפ' נתניה, 3.45)
ביתר ג' אולגה — נצרת (ביתר נתניה, 5.30)
יקנעם — הפ' בנימינה

מבחן ליגה ב' דרום א'

מכבי בת-ים — רמת-השרון (הפ' רעננה, 3.45)
צעירי יפו — עליה (הפ' רעננה, 5.30)
בני תקוה — הפ' צפון (הפ' רעננה, 10.30)

מבחן ליגה ב' דרום ב'

מכבי אשקלון — הבירה (מכבי נתניה, 10.30)
ביתר אשקלון — צעירים (מכבי פ"ת, 10.30)
מכבי קרית גת — רחובות (הפ' פ"ת ישן, 10.30)

כדורמים

גבעת-ברנר — אתיקים (3)
הפ' ת"א — מבצע (5.30)
מכבי חיפה — אס"א ר"ג (6)
גבעת-חיים — ב.ב.ע. (5)

קליעה

אליפות הפועל ברובה אויר אולימפי לקבוצות ובודדים, דרגה לאומית, תתקיים מחר ב-9 בבוקר, במטווח ת"א.

אליפות הפועל באקדח ספורט דרגה 25 מ' לקבוצות ובודדים תהיה מחר ב-9 בבוקר במטווח ר"ג.

אופניים

ביהוד אתגיים לבוגרים ונוער במסלול ב"ש-עוד-ב"ש יערכו מחר. הזינוק ב-6 בבוקר בבאר-שבע.

זכו בהגרלת הפיס

בסך 250,000.— ל"י זכו המספרים: 111704 ; 546290. ובלי ספח בסך 150,000.— ל"י.

בסך 50,000.— ל"י זכה המספר: 726190.

בסך 12,500.— ל"י זכו המספרים: 261763 ; 775272.

בסך 6,250.— ל"י זכו המספרים: 580611 ; 067161 ; 152799 ; 607430.

בסך 1,250.— ל"י זכו המספרים: 051539 ; 057111 ; 066967 ; 097715 ; 119429 ; 182228 ; 216672 ; 248625 ; 274425 ; 342519 ; 343942 ; 397250 ; 449005 ; 463554 ; 552567 ; 556261 ; 565841 ; 698660 ; 734152 ; 763447 ; 787849.

בסך 600.— ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב- 03231 ; 13349 ; 24272 ; 31725 ; 33127 ; 33397 ; 48888 ; 64422 ; 71636 ; 93859.

בסך 250.— ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב- 00027 ; 08972 ; 23737 ; 31892 ; 32287 ; 33156 ; 33990 ; 36995 ; 41941 ; 41982 ; 48424 ; 51125 ; 54780 ; 63144 ; 68061 ; 71631 ; 73410 ; 75416 ; 75900 ; 81634 ; 82380 ; 84612 ; 86025 ; 93363 ; 98441.

בסך 100.— ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב- 0960 ; 2321 ; 2529 ; 4544 ; 4752 ; 7318 ; 8666.

בסך 50.— ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב- 0245 ; 0955 ; 1282 ; 1351 ; 1907 ; 2544 ; 2738 ; 2833 ; 2871 ; 2906 ; 3007 ; 3351 ; 3583 ; 3966 ; 3990 ; 4201 ; 4451 ; 4514 ; 4968 ; 5297 ; 5514 ; 5578 ; 5785 ; 5933 ; 6086 ; 6224 ; 6632 ; 6894 ; 7660 ; 7709 ; 8009 ; 8269 ; 8722 ; 8975 ; 9520 ; 9718 ; 9826 ; 9891 ; 9987.

בסך 6.— ל"י זכו כל הכרטיסים עם ספח שמספריהם מסתיימים ב-8 ובלי ספח בסך 4.— ל"י.

הגרלת הספחים

בסך 5,000.— ל"י זכו כל הכרטיסים עם הספחים שמספריהם מסתיימים ב- 07833 ; 20674 ; 27991 ; 48196 ; 99185.

בסך 1,000.— ל"י זכו כל הכרטיסים עם הספחים שמספריהם מסתיימים ב- 0913 ; 3954 ; 4251 ; 8101 ; 8927.

זוטא בהגרלה 29/74

בסך 30.— ל"י יזכה כל כרטיס זוטא שמספרו מסתיים ב- 070 ; 813.

בסך 10.— ל"י — שמספרו מסתיים ב- 114 ; 248.

בסך 8.— ל"י — שמספרו מסתיים ב- 07 ; 34.

בסך 4.— ל"י — שמספרו מסתיים ב- 17 ; 18 ; 21 ; 22 ; 23 ; 25 ; 26 ; 28 ; 41 ; 49 ; 52 ; 57 ; 59 ; 63 ; 66 ; 68 ; 74 ; 88 ; 91 ; 92 ; 94.

לפידות
חברת מחפשי נפט לישראל בע"מ
מכרז 3/74
מוצעים למכירה:
1 מכונות נושעים צישראון דיזאן 6 שנת ייצור 1969
5 מכונות נושעים צישראון דיזאן 6 שנת ייצור 1971
2 טנדרים פג'ו 404 שנת ייצור 1968
2 טנדרים פיאט 238 קבינה כפולה שנת ייצור 1972
1 טנדר שברולט שנת ייצור 1966
חלק מהמכוניות הנ"ל מפורקות ואינן במצב נסיעה. כלי הרכב נמכרים במצב כפי שהן ללא אחריות החברה לגבי שלמות ותקינות החלקים והאביזרים.
את כלי הרכב ניתן לראות, במחסננו בחולון ליד אשקלון, בימים 21 עד 25 ביולי 1974 בין השעות 08.00—15.00.
הצעות קניה, ע"ג טפסי הצעה של החברה, יש להכניס לתיבת המכרזים, במשרדי החברה ברמת אביב, במעטפה סגורה ומסומנת „מכרז 3/74" עד יום ב' 29 ביולי 1974 שעה 15.00.
בהצעות הקניה יש לציין מחיר מלא עבור כלי הרכב (כולל מסים) ולצרף שק בנקאי בגובה של 20% מערך ההצעה.
אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא, והיא שומרת לעצמה את הזכות לבחירת הצעות חלקיות בלבד.
י. אבירם
מנהל מחלקת המשק

...אי כפר חרוב מנעו עיבוד ...קעות שנמסרו לעין זיוון

המריבה הוא של 1100 דונם, שאנשי כפר זיוון ... שנועד להימסר להם עוד בראשית השנה

...שיד הראובני ... מחברי קיבוץ ... בדרום רמת הגולן ... יצבו אתמול ב... הטרקטורים של ... עין זיוון, ב... צפונה של הרמה, מנעו מהם להתחיל בעבודות העיבוד בשטח של 1100 דונם ליד כפר חרוב, שנמסר לפני כמה שנים לעיבוד לאנשי עין זיוון אך נועד מלכתחילה, בהסכמת עין-זיוון, להימסר לכפר חרוב עם הקמת הקיבוץ התהיש בראשית השנה.

קבוצה של חקלאי עין זיוון עם כמה טרקטורים הגיעו ב-7.30 בבוקר לשטח המריבה בדרום הרמה והחלו בעיבוד השטח. כעבור שעה לערך הגיעו לשטח עשרות מחברי כפר חרוב, ובטענה שהשטח הזה שייך להם מנעו מאנשי עין זיוון להמשיך בעבודה. חברי כפר חרוב ניצבו לפני הטרקטורים של עין זיוון ומנעו מהם כל אפשרות לנוע בשטח. במקרים אחרים חיבלו בטרקטורים והוציאו אויר מגלגלי טרקטורים אחדים. ריב דברים בין חברי שני הקיבוצים הפך לתגרת ידיים ואנשי כפר חרוב הורידו בכוח מהטרקטור אחד מחקלאי עין זיוון.

אנשי עין זיוון הזעיקו את המשטרה, שרשמה תלונה נגד אנשי כפר חרוב על חבלה בטרקטורים.

בצהרים הגיעו לשטח המריבה נציגי התנועות של שני הקיבוצים היריבים (הקיבוץ המאוחד ואיחוד הקיבוצים) וכן מנכ"ל המחלקה להתיישבות יחיאל אדמוני ומנהל חבל הגליל, אהרון נחמני, ופתחו בשיחות עם חברי שני הקיבוצים. מאמצי התיווך נשאו פרי והוסכם כי כל העבודות בשטח המריבה יוקפאו למשך עשרת הימים הקרובים. עד אז תעשה המחלקה להתיישבות מאמץ להקצות לעין זיוון שטח לעיבוד חקלאי, בשטחים המוכשרים בימים אלה על ידי הקרן הקיימת במזרחו של דרום הגולן, באיזור חיספין.

הסדר-ביניים

מנהל חבל הגליל במחלקה להתיישבות של ההסתדרות הציונית, אהרון נחמני, אמר לסופר „מעריב" כי השטח ליד כפר חרוב נמסר לעין זיוון לעיבוד עד שיעלה הקיבוץ החדש על הקרקע. הדבר נעשה תוך הסכמת עין זיוון להכיר בבעלות כפר חרוב על השטח. מסירתו הזמנית של שטח זה לעין זיוון נעשתה כדי להשלים לקיבוץ שבצפון הרמה, החוסר קרקע חקלאית בקרבת הבית, שטח מתאים לעיבוד חקלאי בדרום. ההנחה היתה שבינתים (עד להתנחלות כפר חרוב) תשלים הקרן הקיימת את הכשרתם של אלפי דונם קרקע בדרום רמת הגולן ושם ניתן יהיה להקצות שטח מתאים לעין זיוון, במקום השטח שיוחזר לכפר חרוב.

בינתים פרצה מלחמת יום הכיפורים ועבודות הכשרת הקרקעות בדרום-מזרח הרמה נפסקו לתקופה ממושכת. גם כשהתחדשו, אחרי הפסקת האש, נעשית העבודה כיום בקצב איטי ביותר ועם ציוד מוגבל, בהשוואה למספר הכלים שהופעלו שם לפני המלחמה. כשהתחדשו לאנשי עין זיוון כי יהיה עליהם להחזיר את השטח לכפר חרוב, הובטחה להם אדמה לחילופין ואף פיצוי כספי תמורת התקופה שבה לא יהיו להם הכנסות מעיבוד השטח הזה.

לפני כחודש ימים הבטיחה המחלקה להתיישבות לעין זיוון, כי תוך שבועות יקבלו את השטח החדש שהובטח להם באיזור שמכשירה הקרן הקיימת. אלא שבינתים הוחלט לבצע בכל הרמה מדידות של השטחים החקלאיים ואלה טרם הושלמו. עתה, בעקבות הסכסוך שפרץ אתמול בשטח המריבה, חזרה המחלקה להתיישבות הבטיחה לעין זיוון, שהשטח החדש יימסר להם תוך השבועים הקרובים. אנשי עין זיוון הודיעו אתמול כי הם עומדים על כך שהפעם לא יידחה מילוי ההבטחות שניתנו להם תוך עשרת ימי הקפאת העבודה בשטח המריבה, אם עד אז לא יוכלו לעלות על השטח החדש, יחזרו לעבוד בשטח המריבה.

גדל מספר המורים שייהנו ממענקי השתלמות

הסכם בדבר הגדלת מספר המורים, שייהנו בשנה הקרובה ממענקי השתלמות, הושג אתמול במסגרת המו"מ בין משרד החינוך לבין הסתדרות המורים, לקראת חתימת הסכם שכר חדש. במספר המורים שייהנו מן המענקים יהיה 3000 — פי 3 ממספר המורים שנהנו מהם בשנה האחרונה.

המורים דורשים גם תוספת שכר בעד שעת חינוך למורי כיתות ב', ג', ד', ותיקון עיוותים בשכרם של מנהלי בתי-הספר היסודיים בהשוואה למנהלים בתיכון. שני נושאים אלה שנויים עדיין במחלוקת, והמו"מ עליהם ימשך בימים הקרובים.

...רב אנו מודיעים על פטירתו הפתאומית של יקירנו

...ריק בר' אברהם גולדמן ז"ל

תצא היום יום שישי כ"ט תמוז תשל"ד (19.7.74) בשעה 12 בצהרים מבית הלוויות העירוני ...רחוב דפנה 5 ת"א לבית העלמין בחולון.

אוטובוס יעמוד לרשות המלווים.

המתאבלים:
בתו וחתנו: שלומית ומריוס שוייצר
נכדיו: איתן ונעם
אחותיו, אחיו וכל בני המשפחה

...ער רב אנו מודיעים על פטירתו בטרם עת של בעלי, אבינו, אחי וסבי היקר

...מן בר' יהודה זילברמן ז"ל

תצא היום יום שישי כ"ט תמוז תשל"ד (19.7.74) בשעה 9.30 לפנה"צ מבית הלוויות העירוני רח' דפנה 5 ת"א, לבית העלמין בחולון.

המשפחה המתאבלת

...אשון, ב' באב תשל"ד (21.7.74), תתקיים אזכרה וגלוי מצבה

לאבינו וסבנו היקר

...טביה בן-דוד ז"ל

מכפר יחזקאל

בשעה 4.30 אחה"צ.

המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירת אשתי, אמנו וסבתנו היקרה

חיה נוימן ע"ה

בת ר' צבי ז"ל לבית שטרובל

מבנדין — סוסנוביץ — פולין

...תתקיים היום, יום שישי, כ"ט בתמוז תשל"ד ...(19.7.74), בשעה 11 לפנה"צ, בבית העלמין בחולון. ...יצא מבית המנוחה ברח' רינגלבלום 12, קרית שלום, ת"א, בשעה 10.30.

המשפחה המתאבלת

הורינו היקרים

...ניה ונח זרצקי ז"ל

אינם

...הבים והנעימים בחייהם ובמותם לא נפרדו.
...ויתם התקיימה בירושלים ביום חמישי, כ"ח בתמוז תשל"ד (18.7.74).

זאבה ויוסף כהן
ד"ר ברוך ויהודית רז
הנכדים
המשפחה בארץ ובחו"ל

...מלאת שלושים יום לפטירתה של יקירתנו

...ורים נוימרק ז"ל

...ים אזכרה וגילוי מצבה בבית הקברות ...ן, ביום ראשון, ב' באב תשל"ד (21.7.74), ...ה 4.00 אחה"צ. נפגשים ליד השער החדש.

המשפחה

...משפחת ברונשטיין

...משתתפים בצערכם ומבכים מרה את מותו של מנהלנו היקר

...צחק ברונשטיין ז"ל

חברים ועובדי
מוניות נורדאו

מודעות אבל גם בעמוד 9

هكذا من الأصل

מעריב

עמוד 12 | יום ו' 19.7.74 — כ"ט בתמוז תשל"ד

פרס בינלאומי למדעי הארץ לפרופסור פקריס ממכון וייצמן

מאת אברהם פלג

פרס ומלסן לשנת 1974 — הנחשב ל„פרס נובל" ב־מדעי הארץ — הוענק ל־פרופ' חיים לייב פקריס מ־מכון וייצמן. הפרס, המוע־נק על ידי אוניברסיטת קו־לומביה בארה"ב, כולל מד־לית זהב ו־25 אלף דולר.

מכיון שמוסד נובל אינו מעניק פרסים במתימטיקה ו־באסטרונומיה, נחשב פרס וטלסן לאות הערכה מדעי ה־גבוה ביותר בתחומים אלה ו־הוא ניתן למדענים התורמים להבנת האדמה, ההיסטוריה שלה והקשר שלה ליקום. ב־נימוקי ועדת השופטים שהח־ליטו להעניק פרס זה לפרופ' פקריס נאמר, שהוא התבלט כמולל בישום שיטות נרחבות במתימטיקה לפתרון קשת רח־בה של בעיות יסוד בגיאולוגיה ובגיאופיסיקה.

עם הגיע הידיעה על קבלת הפרס, אמר פרופ' פקריס ל־סופרנו: „הלוואי על כל יהו־די פרס כזה. אילו נתגשמה משאלתי, היינו יכולים לפ־תור את בעיות תקציב בדי־גה ישראלי...".

*

פרופ' פקריס נולד ב־1908 בליטא, ועבד בעבודה מדעית בארה"ב ובמקומות אחרים ב־מערב. בשנת 1948 נענה ל־הזמנתו של ד"ר חיים וייצ־מן ז"ל להקים מחלקה למתי־מטיקה שימושית במכון וייצ־מן ומאז עבד פרופ' פקריס בראשות מחלקה זו, עד לפני זמן קצר, עם פרישתו לגימ־לאות. בוועדה המייעצת למח־לקה היו — בין השאר — הפרופ' אלברט איינשטיין ו־רוברט אופנהיימר. פרופ' פק־ריס עיבד תוכנית לבנות ב־מכון מחשב אלקטרוני, וד"ר וייצמן הקדיש למטרה זו 50 אלף דולר, חמישית מכלל ה־תקציב של המכון. מאז נבנו על ידי פרופ' פקריס וחבריו כמה מחשבים גדולים, שניים מהם בסידרת „גולם" והבדען זכה לכינוי „המהר"ל המדעי של הגולם ברחובות". שופטי הפרס מציינים: „יחד עם עמיתיו במכון וייצמן תיכנן פרופ' פקריס 3 מחשבים, מ־המשוכללים בעולם, המתאי־מים ביותר לפתרון בעיות גי־אופיסיות".

פרופ' פקריס פיתח שיטות חדשות שלפיהן פתר את בעי־יה שרדינגר לאטומים דו־אלקטרוניים. פרופ' שרדינגר ניסה לחזות באורח מתימטי — תוצאות תהליכים כימיים. הוא פתר באמצעות המשוואות שלו תהליכים באטום מיבנן שמכיל אלקטרון אחד. פרופ' פקריס וחבריו, ד"ר אכד ו־ד"ר שיף, פיתחו שיטות חד־שות לפתור באמצעות משוואה מתימטית את מבנה האטום המכיל 2 אלקטרונים ובכך הגיעו למחסום שטרם עבר אותו שום מתימטיקאי בעולם. את עבודותיו של פרופ' פק־ריס בתחומים האמורים הג־דירו שופטי הפרס כ„עבודה קלאסית".

כן עסק פרופ' פקריס ב־מחקרים של השדה המגנטי של כדור הארץ ורעידות כ־דור הארץ: חישוביו לתדירות הזעזועים של הכדור היו ה־מפורטים ביותר מסוגם ושימ־שו כבסיס להתקדמות נוספת בסיסמולוגיה. במחקריו גילה כמאה „צלילים" של כדור ה־ארץ בשעת רעידה. עבודה זו סייעה לקבוע את מבנה כדור הארץ.

*

במסגרת המחלקה למתמ־טיקה שימושית במכון וייצ־מן ערך פרופ' פקריס עם עמיתיו שורה ארוכה של סק־רים גיאופיסיים בישראל. ה־מחקר הראשון של המחלקה היה חיפושי נפט באמצעים גיאופיסיים. כן יושם שיטות גיאופיסיות לחיפושי מים ב־מקומות שונים בארץ.

פרופ' פקריס נבחר ב־1952 לאקדמיה הלאומית למדעים של ארה"ב ובשנת 1964 כח־בר האגודה האסטרונומית ה־מלכותית באנגליה. בשנת 1966 זכה בפרס רוטשילד ובשנת 1971 נבחר כחבר חוץ של ה־אקדמיה האמריקנית לאמנות ומדעים. לפני מספר חודשים נבחר כחבר חוץ של האגודה האמריקנית לפילוסופיה. פרופ' פקריס הוא חבר האקדמיה ה־ישראלית הלאומית למדעים.

ז'יסקאר מודה לישראלי שבירכו משנבחר נשיא

מאת יוסף וקסמן

נשיאה של צרפת, ואלרי ז'יסקאר ד'אסטן, שיגר מכ־תב תודה אישי, בכתב ידו, לישראלי מר מנשה אלישר, נשיא לשכת המסחר בירו־שלים. הוא הודה לבני אלי־שר על שבירכו להבחרו לנשיא.

וכך כותב נשיא צרפת: „אני מודה לך על הברכות שהואלת לשלוח אלי, ואני מאחל שנפתח יחד תקופה של קידמה וצדק למען צרפת. מסור לך בכל לב, ואלרי ז'יסקאר ד'אסטן.

מר אלישר, המיודד עם אביו של נשיא צרפת, כתב במכ־תבו לנשיא, כי הוא וידידיו הכנים של צרפת רוצים לר־אותו מצליח להנהיג את בני־עמו לפי יסודות היושר, הצדק והמוסר.

ירוחם משל: מחיר החלב לא יועלה

מאת סופר „מעריב" לענייני עבודה

מזכ"ל ההסתדרות, ירוחם משל, אמר אתמול בעת סיור במחלבות „תנובה", כי מחיר החלב לא יועלה עד לחודש אפריל 1975, מאחר שהחלב נימנה עם 14 המוצרים ה־חיוניים, אשר הממשלה הב־טיחה לא להעלות את מחיריהם.

פרופסור ח. ל. פקריס

פירצה בחוק החיילים המשוחררים עלולה לפגוע בזכויות העבודה של אנשי מילואים

אזרח ששרת 200 יום במילואים הסתכסך עם מעבידיו ✶ פרקליטם גילה „פירצה" והשופטים הנדהמים נאלצו לקבוע: המעבידים אינם חייבים להעסיקו מחדש

מאת דוד זהר

מבוכה רבה נשתררה אתמ־מול במשרד הבטחון בחי־פה, כאשר חייל משוחרר, שפוטר מעבודתו בשובו אחרי כ־200 ימי שירות מי־לואים, הופיע במשרד עם פסק דין מבית הדין לעבודה בחיפה והודיע כי השופטים שדנו בעניינו מצאו כי חוק החיילים המשוחררים (ש־נועד למנוע פגיעה בזכויות העבודה של חיילי המילו־אים שהשתחררו משירות ב־משך) התגלה כמחסר כל תוקף חוקי.

למקרא פסק הדין, התקשו אנשי ועדת התעסוקה לחוק ה־חיילים המשוחררים שבמשרד ה־בטחון להאמין למראה עיניהם ובו במקום הורץ מכתב ליועץ המשפטי של משרד הבטחון לקבלת חוות־דעת משפטית.

פסק דין זה, שהתקבל ל־אחר דיון קצר, מותיר, למע־שה, את כל חיילי המילואים המשוחררים, חסרי הגנה חוקית בכל הנוגע לאפשרות של פי־טוריהם במקום עבודתם או הרעת תנאי עבודתם.

בדיון המשפטי התברר כי הליקוי בחוק נעוץ במילה אח־ת בלבד, אשר משמעותה מר־חרה חוק קודם.

החייל המשוחרר שלגביו ני־תן פסק הדין המפתיע הוא בר אליעזר שוסטרמן, תושב קרי־ית־ים ואב לשני ילדים, שעבד כהנדסאי בבנין אצל חברת בנ־ין קבלנית גדולה, „נווה קרית־ים". בר שוסטרמן הועסק כא־מור בשובו לעבודתו הודיעו לו מעבידיו, כי החליטו להפסיק את העסקתו ולבטל לו פרמיה שבועית. על רקע זה נראה לו כהרעת תנאי עבודתו, נוה־ג יותר העבודה ביניהם.

פונה לוועדה

בר שוסטרמן, מצוייד בתעו־דה של חייל משוחרר, שני־תנה לכל חיילי המילואים שבי־לו לבעלה כ־75 ימי מילואים, פנה לוועדת התעסוקה לחוק ה־חיילים המשוחררים שליד משרד הבטחון והגיש תביעה נגד מעבידיו. ביום 2 ביוני ש.ז. התכנסה הוועדה ודנה בעניינו. היא הוציאה צו שקבע:

● התובע, אליעזר שוס־טרמן, הינו עובד קבוע אצל הנתבע, כמשמעותו בחוק חיי־לים משוחררים (החזרה לע־בודה) תש"ט 1949.

● על הנתבע החובה להח־זיר את התובע לעבודה לת־קופה שאינה פחותה מ־6 חוד־שים, בתנאים שאינם גרועים מן התנאים שבהם התקבל לע־בודה. לחברה ניתנה זכות ער־עור.

הערעור והמענה

ואכבן החברה ערערה על קביעה זו בפני בית הדין ה־אזורי לעבודה בחיפה. כאשר החל להתברר הערעור לפני השופט א. גרוס ושני נציגי ציבור, היה י. וידואטר וא. ליטני. הופתעו השופטים כ־אשר עורך הדין החיפאי הצ־עיר, יגאל פוקס, בא כוח ה־מעבידים, העלה לפניהם את הטענה כי התובע „אינו חייל במובן החוק", וכי הוועדה ל־תעסוקה לא היתה מוסמכת ל־צוות על שילוחו להחזירו ל־עבודה.

עו"ד פוקס הציג לפני ה־שופטים את נוסח חוק החיילים המשוחררים (החזרה לעבודה) תש"ט 1949, והסביר: חוק זה, שהתקבל לאחר מלחמת העצ־מאות, קובע שחייל משוחרר הוא מי ששירת „שירות צבאי" או כל שירות אחר אשר שר הב־טחון יכריז עליו ברשומות כ־„שירות צבאי" לענין חוק זה. הפירוש של אותו חוק מתייחס גם למונח „שירות חלקי" ש־שר הבטחון מכריז עליו ברי־שומות כשירות חלקי. עוד הוסבר באותו חוק שמי ששירת „שירות חלקי", אין חוק החי־ילים המשוחררים הנוגע להחז־רה לעבודה חל עליו והוא אינו נחשב ל„חייל משוחרר" במובנו של חוק זה. לאלה ש־שירותו „שירות חלקי" יש זכוי־ות פחותות ומצומצמות ביו־תר — ואין הם מוגנים בנושא העבודה.

הצו של שר הבטחון

כאשר פרצה מלחמת יום ה־כיפורים, פירסם שר הבטחון בו ביום (6.10.73) הכרזה ב־רשומות, שבה נאמר כי כל שירות מילואים אותו שירת יוצא צבא החל ב־6 באוקטובר 73, על פי צו גיוס חירום, ייראה כ„שירות חלקי" לצורכי חוק החיילים המשוחררים (הח־זרה לעבודה) 1949. טען עו"ד פוקס: „הרי שיניני הרואות כי החוק מזכה רק את אלה ששירתו „שירות צבאי" ונקבע במפורש שהדבר לא חל על אלה ששירתו „שירות חלקי". יהיה קשה להאמין שהדבר נע־שה בהיסח הדעת".

מופתעים וקובעים

ואמנם, השופטים המופתעים, שעיינו שוב ושוב בנוסח ה־חוק, כבאו שאכן כך הדבר.

בפסק דינם הקצר קבעו: „החובה להחזיר לעבודה חייל משוחרר עפ"י סעיף 6 לחוק האמור אינה חלה על מי שהיה בשירות חלקי. אין מחייב מעביד לקבל חייל שירות חלקי חזרה. לעבה השופטים קבעו כי חוק החיילים המשוחררים ראות שנה, 1973, לא כל תוכו את החובה להחזיר משוחרר לעבודה.

„על יסוד הפרוטו־של המפמות" — המ־עוד השופטים — „אל שוסטרמן נחשב לחייל משוחרר עפ"י חוק החי־המשוחררים — 1949 למת החזרה לתעסוקה ליד משרד הבטחון, לפיה חייבו המעבידים החזירו לעבודה. לא [illegible] כדין. לפיכך הם [illegible] הצו שניתן נגד ה־דים".

החלטה זו נפלה כרעם [illegible] הקהל שישב באולם, ב־כמה עורכי דין ולקוחו־שבאו להתדיין באותו [illegible] אחד מהם, עו"ד ש. גילפ־[illegible] למשמע החלטת ה־[illegible]טים, ביקש לדחות דיון [illegible] והחל מיד להריץ [illegible]בים למשרד הבטחון [illegible] אחרים.

מר שוסטרמן, הוציא [illegible] חוברת שחולקה לח־המשוחררים על ידי [illegible] הנושאת את השם „זכויו־[illegible] חיילי מילואים ומשפחות", הראה אותה לשופט [illegible] אמר לו: „אדוני, מה [illegible]תם? האם פירוש הדבר [illegible] רבבות חיילים [illegible] ויהיו [illegible] עתה לחסדי מעבידיו [illegible]" אבל כך הראה לו את ה־[illegible] בחוברת המסביר לחייל [illegible] עפ"י החוק מעבידו חייב [illegible] לו חזרה בתנאים שאינם [illegible]עים מהתנאים בהם הועסק [illegible] גיוסו.

„יש פירצה בחוק"

ואמנם, מר שוסטרמן [illegible] מיד למשרד הבטחון. ה־[illegible] מר לסופר „מעריב" כי [illegible] גם ליזום מיד פגישה עם [illegible] כנסת בעניין זה. „אם [illegible] ששירתתי קרוב ל־200 [illegible] במילואים לא נחשב לחייל [illegible] משוחרר — אז מי כן חייל [illegible] משוחרר? פסק דין זה [illegible] כמו בדיחה מסוג המזמ־[illegible] שחור".

הציוד שנשלח מאבו־רודס למזרח הרחוק כלל גרוטאות שהיו בבעלות מש' הבטחון

מאת רזי גוטרמן וברוך מאירי

בתוך הציוד שנשלח ב־אניה „דליה" מאבו־רודס למזרח הרחוק, היו גם כמויות גדולות של גרוט־אות, שהיו שייכות למשרד הבטחון ונמכרו על־ידו ל־סוחרים ישראליים.

הציוד של משרד הבטחון היה מרוכז כאן תום מלחמת ששת הימים באבו־רודיס. סכוכה לאבו־רודס. לאותו איזור הובאו באחרונה גם כמויות גדולות של ציוד, ש־נרכשו בידי סוחרים מידי חברת „נתיבי נפט", ושהיה מרוכז בשדות הנפט באבו־רודס. אותה חברה זכתה ב־מיכרז של משרד הבטחון, וזכתה גם במיכרז של „נתיבי נפט", והיא שהטעינה את ה־ציוד על האניה „דליה" ו־שלחה אותו לטייוואן (פור־מוזה).

דובר משרד הבטחון, נפת־לי לביא, אמר בתשובה ל־שאלה, כי המשרד מכר מ־אבו־רודיס גרוטאות בלבד. לדבריו, התפרסם המיכרז ל־מכירת הציוד עוד בחודש ספטמבר אשתקד. 8 חברות הגישו בזמנו הצעות למשרד הבטחון, וזכתה החברה ש־הציעה מחיר, שהיה זול ב־הרבה מכל השאר. מר לביא אמר, כי הוצאת הציוד מן השטח על־ידי הקונים החלה רק לפני שבועות אחדים. הוא הדגיש, כי היתה ביקו־רת מתאימה כדי לוודא, ש־יוצאו מן המקום רק הפריטים (גרוטאות) עליהם סוכם, ולא יילקח ציוד שהיה מחובר ל־קרקע או לביבים.

החקירה בטייוואן

החוקר שנשלח מטעם בעי־רות ישראל לחקור בטייוואן, אם הוטענו על האניה „דליה" גם פריטים אחרים מלבד ה־גרוטאות — ממשיך בינתיים בחקירתו. עובדים בחברת „נתיבי נפט" מסרו ל„מעריב", כי ייתכן שחלק מן הציוד שהיה באבו־רודס, ונמכר על ידי החברה כגרוטאות, היה שווה הרבה יותר מ„ערכו ה־הוהותי". כדובר, בין השאר, בחלקים שונים של ציוד קי־דוח, שבחיבוציהם — בעיקר בגליל ההלוחה — נראים כ־גרוטאות. אולם בתוכם יושב [illegible] ב־יותר. בבקיעה כזה יקשה ל־אבחן את ההלוגה על ציוד יקר כגלעם, שכן ציוד כזה נמכר מלכתחילה כגרוטאות, במסגרת העיסקה הכללית.

בחקירת סופר „מע־ריב" באילה התברר, כי ה־סחורה כתותה על האניה „דליה" נשלחה למזרח הרחוק על־ידי „חברת ספינות בע"מ". במיצהר [illegible] כי מדובר בגרוטאות בלבד. הסחורה לא נבדקה על ידי [illegible].

„ספינות [illegible]" התבה על שלוחה [illegible], שבספ־רם צוין כ־4, 5 ו־6. בספר במספר 4 הוצהר על 306 טו־נות גרוטאות. במספר 5 היו 382 טונות, ובמספר 6 היו 1,732 טונה גרוטאות. בספ־רות מס' 4 ו־5 הוצהר, כי הסחורה מיועדת ל„אורוד הואה באן קורפוריישן" בנק בבירי שבטייפה (בירת טייוואן). המיסמכים יועדו ל־„בריאה קורפוריישן טייפה". במשלוח מס' 6 (1,723 טונה גרוטאות) לא צויינה כתובת מקבל הסחורה ומקבל המס־מכים. המכמן הושאר התת „הסתמה" של חברת הספנות, אך הוסבר, כי דבר זה מקובל בדרך כלל ביצוא סחורות ל־[illegible]. עד כדי, כי את עבר זה ההטענה של האניה „דליה" עבו בידואים מסיני.

מי שהקים את פרשת מכירת הציוד באבו־רודס, עובד „נתי־בי נפט" [illegible], דחה [illegible] את [illegible] של [illegible] גידין, מנהל „נתיבי נפט" לשעבר, כאילו הציוד [illegible] ניתן למכור במסגרת [illegible] על הציוד, לדבריו [illegible]. לדברי [illegible], הוא כלל לא דיבר עם גידין ב־[illegible].

אוזיל ציטרין מודלסבג
תל־אביב, ככר מלכי ישראל 5, טל. 224514
בין השעות 8—1, 4—7

למכירה דירות יוקרה
בכיכר המדינה
וכן חנויות ומחסנים
אחד העם 112
דירות בנות 3—3½ חדרים

להשכרה
דירה בת 4 או 5 חדרים
במקום היפה ביותר בת"א
ליד „שיכון הצמרת".

מערבות
אזעקה
לבתי־עסק ומגורים
למפעלים ומחסנים
✶ אולטרסוניק ✶ מיקרו גלי
✶ חיוג טלפוני ✶ אינפרא אדום
✶ מערכות קונבנציונליות
✶ טלוויזיה במעגל סגור
מאושר ע"י
מכון התקנים של חברות הביטוח בארה"ב
יעוץ והתאמת המערכת לצרכיך המיוחדים
בתנאי רכישה או שכירות
למכירה גם למפיצי ומתקיני מערכות אזעקה
חברת השמירה בע"מ
שומרת על כל היקר לך
תל־אביב: רח' אנגל 8
טל: 621975, 623084
ירושלים: רח' כורש 12, טל: 227865-6
חיפה: רח' הנמל 33, טל: 640972-3-4
באר־שבע: רח' הדסה 36, טל: 77598

בית הטקסטיל בע"מ
משווק בלעדי של
אופק אריגי טקסטיל בע"מ
רחוב הרצל 15 תל־אביב
מודיע בזה
שהחל מיום ראשון 21.7.74
מספר הטלפון החדש הוא
53803

לקראת חופש הקיץ
מרטיבי לילה
לטובתכם פנו מיד אל:
תל־אביב: „נדורי", טל. 747704, 3—8 בערב
ירושלים והדרום: טל. 02-31416, 2—5 אחה"צ,
„נדורי", ת.ד. 257
חיפה: „נדורי", טלפון 242302, 5—8 בערב

בה
טיולי
הכפה הסרוגה
אוכל כשר, שמירת שבת
מבחר של טיולים
לאירופה ולארה"ב
וטיול צעירים
פנה לסוכן הנסיעות שלך או
לאינטרנציונל בע"מ
שד' רוטשילד 10 ת"א
טל' 54541-2-3

50% הנחה
במבצע חיסול עודפי יצוא
שמלות וחליפות לגברות
המבצע יתקיים במפעלנו במשך שבוע
מ־21.7 עד 28.7 בשעות 8.00 עד 4 אחה"צ
גבי־מודל בע"מ
תל־אביב, רחוב לבנדה 32

חנות
זינגר
דיזנגוף 112, טל. 238736
שלמה תורן
והצוות המעולה
שעבר מנחלת־בנימין
מציעים לך:
✶ מכונות חדישות
✶ שרות מעולה
✶ חלקי חילוף
✶ מחטים SINGER לתעשיה ולבית
✶ תיקונים
✶ אביזרים שונים
✶ שרות לעולה

מחפש
דירה
פנה אלינו
עוד היום
לין־דר
חברה לנכסים והשקעות בע"מ
ירושלים
רח' שמאי 12 ב', ירושלים
טל. 02/233778, 02/221937
תל־אביב
רח' גורדון 11, טל. 03/233144
סניף גבעתיים
הרצל 11, טל. 765187, אחה"צ

מבצע החודש!!!
בהנחות גדולות!!!
מרכז לציפויים למושבי רכב מבד מגבת סטרץ' ופולאסטר
בצבעים מרהיבים ועליזים
מהיצרן לצרכן
במחירי פרסומת
ההרכבה במקום —
ללא תשלום!
„פאר" שלמה 111 ת"א
(ע"י קולנוע זהר)

הזדמנות!
למכירה
משאית הייבר
B61 ארגז מתכת מק
מנוע 711 גיר 5X4
מצב טוב מאד.
טלפון 03-904519

חדרי שינה
ארונות קיר
מטבחים
רהיטי דהן
תל־אביב- בן יהודה 118/א
החשמונאים 91
אבן גבירול 18
חיפה - הרצל 13
ירושלים - יפו 30
בארשבע- הרצל 114
אשדוד - רוגוזין 15

גזור ושמור
חדש בישראל
מומחה להסרת שומן
מחלקי גוף שונים
בשיטות היפניות החדישות ביותר ללא דיאטה! ללא כאב או סבל! ללא גרימת נזק בלשהו לבריאות! תוצאות מוצלחות — מובטחות. מבצעים גם עיסוי רפואי והתעמלות רפואית.
בקרו אצל מסטר ג'ו מאוסטרליה
מלון גת טבריה
רחוב החשמונאים טל. 067/20110
נא לקבוע תור מראש. מדברים גם: רוסית, אנגלית ושפות אחרות. למקבלי הטיפול איכסון במלון גת, בתנאים נוחים.

יבולי הבשור
חברה למיון ואריזת ירקות בע"מ
למכירה
מערך למיון פלפל ליצוא
את המערך ניתן לראות בסככת יבולי הבשור בגוש מבטחים.
בדבר פרטים נוספים נא לפנות לת.ד. 2063 באר־שבע, טלפון 057-78307.

למכירה
טרקטור 944
מודל 69—70
✶
לפנות 942087

למכירה
מעבדת שיניים
בצפון תל־אביב
טלפון 842597
בין 9.00—12.00

בגדי עור וזמש
מוצרי יצוא
נרכשו מכונסי בית המשפט
בטלדרסים לגברות 250.— ל"י
ז'קטים לגברות 350.— ל"י
ז'קטים ובטלדרסים לגברים 350.— ל"י
מעילים לגברות 450.— ל"י
מעילים לגברים 590.— ל"י
✶ המכירה במזומנים בלבד
המלך ג'ורג' 88 תל־אביב

אויר צח
חוף ים נפלא
נוף נהדר, אלה חלק
מהדברים שנתניה מציעה לך.
דירות עלית פונקציונאליות
בנות 2, 3, 4 חדרים
ברמה בין לאומית
ברובעים האקסקלוסיביים שליד חוף הים, אלה חלק מהדברים שרמון ספז מציעה לך.
Raymond SFEZ co.
23 DAVID HAMELEKH
1 USSISHKIN
NETHANYA, 053-92005

נגנבה
סוסיתא
מסחרית
1965 — 108-593
המוצא הישר
יבוא על שכרו
טל. 924902

שעורי תורה
ניתנים בהתנדבות
בקבוצות
ת.ד. 363 בני ברק

למסירה בדמ"פ
5 חדרי משרד
כולל מרכזית טלפונים
ת"א (ע"י מוגרבי) טל. 31810, 31880

... ער ... של שב ...
משה ז'יק
... ני בתח ...

מעריב של שבת

שינוי בתחזית

משה ז"ק

נה חייבת להיות מצרים — כך הכ־
פני שלושה שבועות ראש הממשלה,
, רבין. והוא הסביר אז, שהממשלה
בירדן לא תוכל לשבור את התוסמ
בים לישראל, רק מצרים יכולה לע־
, ומשום כך ייחד לה את המקום
בשלב הבא של המו"מ הישראלי־
מגרת ועידת ז'נבה או מחוצה לה.

ודרו את חכמתו של ח"כ אבא אבן,
ע לנכון (דווקא בלונדון) לכחות
ל דעתו זו של ראש הממשלה. אך
שלושה שבועות וכבר אנו מרגישים
זוית: הממשלה תקדיש את ישיבתה
זון לנושא הפלסטיני, מתוך שהיא
שאלת המשא ומתן על הגבול המז־
רחי עם ירדן, דחוקה.

להסכים לדברי הביקורת של ח"כ
, אם אכנה צריך היה ראש ה־
קבוע עומבית את סדר הקדימויות
ים במו"מ עם ישראל, האפשר גם
קורת זו, ולא רק משום שבאבורה
אל אלא במקום זה. אך דבר אחד
שמורה הבהירה בתחזית המדינית
הממשלה לא היתה חיונית לישראל
סיפה אמינות לכוח עמידתנו ב־
ז.

של מר רבין, כי ממשלת ירדן
די לפרוץ את החומה, היא נכונה.
יחוצה בין המחבלים לבין מצרים,
תו של חוסיין יכולה לחזור, ולהא
ים עם ישראל. ישראל למדה להכיר
במגעים לאין ספור, שהיו לשרי כפ־
אל עם ראשי השלטון ברבת־עמון.
בן, המו"מ עם מצרים עשוי להיות
התוצאות החיוביות במצאות „בהישג
ן חביב על ד"ר קיסינג'ר, כימי ערב
נאם): מצרים יותר חזקה, יוקרתה
ערבי גדולה, והיא יכולה להרשות
יותר קלות להגיע להסכם עם ישראל,
רעת לוב ועיראק וארגוני החבלה.
ש הגיון בכך, שממשלת ישראל
בשלב הבא של ועידת ז'נבה נערכת
מצרי. התרכזות זו עשויה להביא
ות תאוצה לתהליך המו"מ. שהאמ־
ואים בו יסוד לשקט במזרח התיכון.
, הישראלית התבססה על ההערכה
ת בענין זה, שאותה שמעו שרי
פיו של ניכסון בביקורו בירושלים,
קיסינג'ר בעת המו"מ להפרדה עם
ורי גם טעמו של קיסינג'ר היתה,
לא תוכל להתקדם לעבר הסכם נוסף
ה, אם לא נגיע תחילה לכלל הסכם
ם סוריה.

שבהערכה זו לא נסתר על ידי
ות האחרונות. כל הרוצה בהתקדמות
אייב היה להתמיד בדעה זו, גם אם
היה להכריז עליה פומבית. אך אם
בתחזיתו של ראש הממשלה, הרי
ומת השינוי בהערכה הישראלית,
רצוי לה לישראל, אלא משום ש־
שובשו לא ההערכות בוואשינגטון,
ונות בוואשינגטון. הלה מי שאמר,
שראל להוליך מלך בענין הגבול
גלה, ומיד הכבנו, הנה אנחנו עור־
בנושא זה. וכבר במסרים עלינו
וואשינגטון, ששם מוכים לרעיונות
מי שר החוץ, יגאל אלון, כשיגיע
ד עשרה ימים.

שלושה שבועות אלה לא נתחזק
ל חוסיין ולא נתחולל שום דבר ב־
יכון, שיכול היה לשנות את ההגיון
של ישראל, כי המו"מ עם מצרים
ות עדיף על כל נושא אחר.

ה בקפריסין, שכתנו ממערב, לא
שפיע על הגבול המזרחי שלנו. ה־
יוזמה שבתחולה היו כמה הכרזות
פקידים בוואשינגטון, ובם הכרזות
גיסוה ממשלת ישראל להתמודד,
אלא קיבלה כיד את הדין ההלכה,
הפלסטינית נעשה נושא דחוף, לדיון
הממשלה הקרובה.

■

שהממשלה חייבת היתה למצוא זמן
דיון בנושא הפלסטיני. כל בכש־
לבהון כפעם לפעם בעיה זו.
עם בעיה זו במשך עשר השנים
, כאן הוקם „הארגון לשיחרור
וכל הזמן קיבלנו בתגובות על פעו
לה, תוך כדי תגובות אלו עברו עלינו
והבוה, אם לא לכלול את בלהמוה
ב צהחולו תמורות שינוי בתפיסו־

לחמת ששת הימים היה מי שסבר,
ל להמשיך להיות מול האיום של
, אם לא נפגל כיד נגדם. ואילו משה
יה או כחוץ לממשלה, סבר, שהסכנה
היא מדינות ערב ולא המחבלים,
ביבה „באנדיטים". הוא התנגש או
ז זו עם הממסד הצבאי, שהיה בוא־
יצחק רבין. ואילו הבעת עמענו
ק רבין, שהסכנה העיקרית איננה
הפלסטינים, אלא עלינו להתרכז
אבות — בצבאות ערב. כמש כפי
ית אז, לפני שהתדרדרנו למלחמה
נעה.

יש מקום לבחון את כל הענין
אשר דיון ברגע זה כתפרס בהא־
אילו קיבלנו כיד את הפיסתם,
בדע — כדי"מ עם חוסיין או ב־ייש
המחבלים.

„הוואמה" מהירה מדי זו של העמדה של ממשלת ישראל לנידנודים שבעמדה האמריקנית, בחיפושי הדרך התהדיות של מומחי הסטייט־דיפארטמנט, אשר אינם יודעים כיצד להמשיך בתהליך המו"מ במזרח התיכון, איננה מצילה את המשא ומתן, אלא להיפך, מכניסה אותנו למבוי סתום. כבר בשלב זה של ועידת ז'נבה.

לכאורה, יש בכך משום היעצות לעצה הטובה של המומחים בוואשינגטון, כי אי־אפשר לנהל מו"מ עם מצרים, בלי להסדיר לפני כן את הבעייה הפלסטינית. אבל כבר בתשובה זו יש משום מילכוד, משום הנחת מוקש על סף השלב הבא של ועידת ז'נבה. נכון, סאדאת הכריז בראיון בבי.בי.סי., כי הוא לא יבוא לז'נבה אם לא תוסדר תחילה השאלה הפלסטינית. אבל לא כזאת היתה התרשמותו של שר החוץ הבריטי, שנפגש ימים אחדים קודם לכן עם נשיא מצרים. הוא גרס אחרת: סאדאת יהיה מוכן למו"מ משמעותי עם ישראל, בלי להסדיר תחילה את התביעות הפלסטיניות.

הדעות החדשות בוואשינגטון, שאין סיכוי למו"מ עם מצרים, לא הועמדו עדיין במיבחן ישראלי. ממשלת ישראל לא השיבה בלאו מוחלט ולא בחנה על־ידי כך את כוח עמידתו של סאדאת. לעומת זאת נוצר הרושם בעולם, בוואשינגטון ובקאהיר, כי רק אמרו האמריקנים מלה אחת שונה, ורק אמר סאדאת לאו, וכבר ישראל „מתקפלת" ומחפשת דרכים להידבר עם הפלסטינים.

תדמית זו שאנו יוצרים, שיש מפרשים אותה כשיא של חכמת הגמישות, מתפרשת בארצות ערב בצורה שונה לגמרי: כשיא של חולשה. משום כך היא עלולה גם להכשיל כל סיכוי של הסדר או הסכם ולדחוף אותנו למעשה ביותר מהירות אל עברי פי המלחמה.

■

להיה ודאי מי שיאמר, שלמעשה החליטה כבר פעם הממשלה לנהל מו"מ עם ארגון חבלה. ההחלטה בדבר המו"מ לשיחרור הילדים בבית הספר במעלות היה, מבחינה מסויימת, החלטה כזאת. היא לא בוצעה. בסופו של דבר לא נכנסה ממשלת ישראל למו"מ המסוכן הזה, שהיה נידון מראש לכשלון.

אך אין כל ספק, שעמידתנו שלנו נגד אירגוני החבלה מהווה מחסום רציני בפני כמה וכמה מומחים בוואשינגטון, שהיו רוצים להוליך לממשלת ארה"ב להתקשר עם אירגוני החבלה, מתוך חשבון לטווח ארוך, שמא באחד הימים הם יתפסו את השלטון ברבת עמון או בביירות או בכל ארץ ערבית אחרת.

דרכן של ממשלות הוא לשלוח לחמן על פני המים, באמצעות דיפלומאטים גלויים או סוכנים סמויים, אל כל מיני אירגוני מחתרת או קושרים: הראייה — אפילו לקבוצת המהפכנים של נאצר וחבריו היה קשר עם המודיעין האמריקני.

כנראה, ודה מישהו בוואשינגטון, שסבר, שהגיעה השעה להרחיב את הקשרים הספויים־המקריים בין ארה"ב לבין אירגוני החבלה. אותם פקידים החלו לגלגל רעיונות אלה ב„הכרזות ניסוי", בפורומים שונים, אולם הם עדיין רגישים לדעת הקהל האמריקנית, שלא תוכל לעכל קשר רשמי של ארה"ב עם אירגוני טירור. משום כך מחפשים עכשיו אותם פקידים תעודת־הכשר ישראלית. לאו דווקא החלטה מפורשת של הכרה ישראלית ב„אירגון לשיחרור פלשתין", או ישיבה ליד שולחן אחד של דיונים או משא ומתן רשמי בוועידת ז'נבה. מספיק לאותם הפקידים, שיתחיל להתגלגל הענין, כישראל תביע נכונות כלשהי, בתנאים כלשהם, לדון עם אירגונים אלה. אז לא חשוב כלל מה תהיינה התוצאות הסופיות של התנאים הישראליים, כיצד יתגלגלו הענינים בסופו של חשבון, אם נשב עם המחבלים בז'נבה או לא נשב. תיווצר אווירה נוחה בדעת הקהל האמריקנית, בעתונות האמריקנית, שישראל שינתה את יחסה אל אירגוני החבלה הפלסטיניים. זו תהיה תעודת־ההכשר ל„ניסויים" אמריקניים שונים. אם הניסויים יצליחו — ניחא, לא יצליחו — יחזרו בהם.

היחסים בין ישראל לאירגוני החבלה אינם עד כדי כך עקרוניים לגבי אותם הפקידים. הם עורכים ניסויים עלינו: ועובדה היא, שהם משנים את „הלכותיהם" מפקידה לפקידה. הניזה, שהמו"מ יימשך.

■

אין זה מתקבל כלל על הדעת, שהממשלה איננה מודעת לסכנות אלה של ההלכודה, מצד אירגוני החבלה.

יש להניח, שהיא תנסח את עמדתה בנוסחאות כאלה, אשר ימנעו מאתנו את ההכרח לשבת עם אירגוני החבלה ולהתדיין אתם על גבולנו המזרחי. כי אילו זה היה כך, מוזמנת לנו מלחמת התשה, ביוזמת המחבלים, שירצו ודאי לתקוע את צבאות סוריה ומצרים, אשר ראו בפעולות־התשה גורם כאין להסכבי המרידה.

הממשלה ודאי הנחתה את הוראותיה לשר החוץ יגאל אלון, בבואו לוואשינגטון, בצורה כזאת, שבמגעים הדיפלומאטיים עם האמריקנים לא יהיה מקום לטעויות ביחס לעמדתנו. אבל הסכנה כמובן לא במה שייאמר בשיחות הדיפלומאטיות, אלא כיצד יבינו בעולם את היחס הבסיסי שלנו. כיצד יפרשו אותו בוואשינגטון ובקאהיר. האם יראו בו סימן להזהה ישראלית, שאנו מוכנים לתאם את העמדות שלנו עם התמורות בעמדות האמריקנית, או שאנחנו נאבק לא רק בשיחות הדיפלומאטיות אלא גם בגיוס דעת קהל עולמית נגד כניעה אמריקנית לאירגוני החבלה.

אפשר לזכות בהשוואות של כותבי מאמרים ראשיים בעתונות המערב, על הגמישות הישראלית המחודשת, על נכונותנו לנהל מו"מ עם אירגוני החבלה. אך השוואות אלה לא יוכלו לעצור בעד מלחמה, שאליה אנו עלולים להתדרדר, אם נדרוך על המוקש ששמים לרגלינו על סף ועידת ז'נבה: מוקש ששמו אירגוני חבלה.

ההשוואות חשובות. אבל השלום חשוב יותר.

יש עדיין בידי הממשלה למנוע התדרדרות זו ולשכנע את ידידינו בוואשינגטון, שבתוך המסגרת השבירה של ועידת ז'נבה רצוי יותר, שנחפש נושאים שבהם אפשר להגיע להסכמים מהירים, ולא נבחר לנו דווקא את הנושא הקשה ביותר, גם אם לרגע נדמה, שסאדאת איננו מוכן לסדר יום כזה של דיוני ז'נבה.

יש בכוחה של ישראל להשפיע בוואשינגטון בכיוון זה. אך לשם כך דרוש, כי בוואשינגטון יאמינו, שאכן תעמוד ישראל על תביעתה זו, וכי תהיה מוכנה גם למאבק מדיני בוואשינגטון וגם למיבחן מעשי בז'נבה בנושא זה.

אך משום מה מצהרותיו הזולטות אחרות של ראש הממשלה השבוע, אף בעיני פנים, ל„איתותי" לאמריקנים, שממשלת ישראל לא תעמוד על בעמד־של־קדימות של מצרים במשא־ומתן בז'נבה.

העובדה, שראש הממשלה סגר את הדלת בפני המגדיל, ביום שחוסיין הגיע לקאהיר, בהפרשה של ידי גורמי חוץ, כי על־ידי כך פתח יצחק רבין את הדלת לחוסיין. אשלייה זו, הנוצרת בעולם, סוגרת בפנינו לבין הדרך המוליכה לקידומו של המו"מ בינינו לבין הערבים — הדרך של מו"מ עם מצרים.

המיבחן של הממשלה אינו ב„הדמית הגמישות" שבהצהרותיה יוצרות, אלא באמינות שהכרזות אלה מעוררות.

ראש הממשלה הכריז, מתוך שיקול דעת, כי „הראשונה חייבת להיות מצרים". הוא חייב לפחות להעמיד למיבחן הצהרה זו ולא לאפשר טיפוחה של אשליה מסוכנת, כי מספיק „הרהור בקול" בוואשינגטון כדי שממשלת ישראל תשנה עמדתה.

אשליה זו פוגעת בסיכויי המשא ומתן האפשרי, — הנמצא ב„הישג יד" ומסכנת לשלום.

אצלנו...

מאת שלום רוזנפלד

כבר קבע צ'רצ'יל ששני עמים היסטוריים יש להם הכשרון להרוס את עצמם מבפנים.

מצדנו רק נוסיף, כי ההבדל בין „מלחמות היוונים" לבין „מלחמות היהודים" הוא רק בסוגי הנשק.

♥

לבי לבי לארכיבישוף מאקאריוס: הגורל המר השאיר אותו בחיים, למען ייווכח מדי יום ביומו מחדש, עד כמה נכונות השמועות שהוא מת.

♥

ההיסטוריון ישפוט באיזו מידה אשמה „מדיניותו הניטראליסטית" של מאקאריוס בעובדה שקפריסין הפכה לאי התערבות.

♥

על יומניו של משה שרת: הרי לך מדינאי שעשה היסטוריה על ידי עצם כתיבתה.

♥

לרבים מן הגאונים הפיננסיים המצויים שתי פנים: אחת — כפי שהן נראות מבעד לאשנב הקופה; שניה — כפי שהן ניבטות מבעד לפשפש הכלא.

כל הספקולנטים שהפיצו בשבועות האחרונים שמועות על החלפת הלירה הישראלית במטבע בעל שם חדש, נוכחו לדעת כי „שקל אין לו רגלים".

♥

אזרחים רבים עוקבים אחר הפולמוס הנוקב בין השופטים, בנושא של עינויי־דין, בהרגשה של שמחה לעד.

♥

הירהורי כ' וכ"א תמוז: דיוקניהם העצובים של הרצל וביאליק הביטו בנו מעל שטרות־כסף שהחליפו ידים במהירות מסחררת, כשלבם מתחמץ בקרבם על הפיחות שחל בערכינו.

♥

מפנקס ההגדרות

המיתולוגיה המודרנית היא קטלוג אינסופי של מיתוסים שנהרסו.

♥

הקוף — מוצאו מן האדם. קביעה זו תקבל את ביסוסה המדעי ביום שהקופים יוציאו מקרבם דארווין משלהם.

פרשת הבנק ושאלת החשבון

ה. יוסטוס

בכל מה שנחשף בפרשת בנק אי־בריטניה, עיקרה של החומרה אינו דווקא בפרטי המניפולציות הפיננסיות והסיכונים הספקולטיביים שחרגו מגבול המותר, אשר הבנק עסק בהם, ואשר הביאוהו עד משבר.

מבלי להצדיק, כמובן, את הדרכים שבהן הלך ומבלי לגרוע משהו ממידת הפסול שבהן, אפשר בוודאי לטעון, כי היו דברים מעולם, כי „תקרים" כגון אלה קורים לעתים בעולם הפיננסי, שהגורם הספקולטיבי הוא חלק בלתי נפרד ממנו. וקורה — אף שאסור שיקרה — כי אין עומדים על מצבו של בנק בעוד מועד.

האמנם, מה שמזעזע בפרשה זו הוא לא מה שנתגלה ומתגלה עכשיו.

מזעזע מה שידוע היה אתמול, במשך שנים — כשהבנק הוסיף לנהל את עסקיו כרגיל, מבלי שהדבר הפריע לאיש, כולל המפקח על הבנקים.

ואין המדובר באיזה חומר סודי וכמוס.

המדובר בעובדות שהיו ידועות לכל, שפורסמו ברבים: בפסק־דין שהוצא לפני כשלש שנים, ושנשנו ופורסמו שנה לאחר מכן — ואף ביתר בהירות וביתר תוקף — בפסק דין של בית המשפט העליון.

ואיש לא קרא את הדברים? איש לא ראה אותם ולא שמע עליהם?

המדובר בפעולת עיסקה של בנק אי־בריטניה אשר, כדבר שופט בית המשפט העליון, „ריח של גזל" נודף ממנו. במעשה של „שליחות יד בכספי הזולת", לדבר שופט בית המשפט המחוזי בפסק דינו: נסיון „להתחמק מהחובה הברורה להחזיר (למשקיע מחו"ל) את כספו".

שנים באלף המשקיע הזה, אשר העביר לבנק כך של מאה אלף דולאר להאבק עד שמנהל הבנק הוכרח בשתי ערכאות להודות, כי אכן קיבל את הכסף. „על כגון זה" אמר שופט בית המשפט העליון בפסק דינו, „היה הנביא זועם", והוסיף: „לולא נותר לנו שריד (בבאור הבנקים) כסדום היינו ולעמורה דמינו". והוא קבע במפורש, כי אין הבנק ראוי לשמש לא כבנק ולא כנאמן. והוא המליץ להמציא את שני פסקי הדין למפקח על הבנקים. וברור שהם הומצאו.

והבנק המשיך לפעול. ועוד איך, והשיש חודשים לאחר שבית המשפט המחוזי קבע את אשר קבע ואמר את אשר אמר, אף הפקיד בו בנק ישראל שלשים מיליון לירות.

העסקים נמשכו כרגיל. דבר לא אירע לא לבנק ולא למנהל שנשאר על כנו.

איך ניתן להסביר זאת?

איך ניתן להסביר התעלמות זו. התחמקות כזאת מהמסקנות שהתחייבו להסיק ניצבה בבהירות כזאת ובתוקף כזה — ואשר אילו הוסקו אולי — ואפשר לומר: בוודאי — לא היו הדברים מגיעים לאן שהגיעו?

התשובה הרבה יותר מורכבת מן הנראית אולי לעין, מזו המוכרת והמוחשת, השגורה בפה, הנזרקת בכל ריוחות ספרה, והכל יגות מבהאל — כי „הכל גנבים".

איש לא גנב ב„חרד". איש לא האשם בה במעילה. ולא בכך היתה חומרתה של פרשה זו שכה הרעישה בשעתה את הארץ.

יותר מזה: עיקרה של החומרה אף לא היה בבקורה שהכל עמדו והצביעו עליה וריכזו בה את כל הזצים: בביזבוז הכושל שהביא להחברה (קרי: לציבור) את המסדים העצומים.

השאלה שנחקרה בסימן שאלה חמור ובלתי מובן ובלתי מוסבר היותה, ביסודה, זו הניצבה גם בפרשת בנק אי־בריטניה: שאלת השנים שבהן הלכו ונצטברו ההפסדים מבלי שאיש הרגיש בכך, מבלי שאיש הבחין ב„סימנים" שעלו בה, והתריע עליהם והסיק מהם את המסקנות שתבעו.

והרי ה„סימנים" — גם אם לא נגלו לעין הציבור כולו — לא היו סוד כמוס לכל ובוודאי שהיו גלויים וידועים לאלה שחייבים היו לדעת, למספר לא קטן של „צנועים", ואיך ניתן להסביר, שבמשך כל אותן השנים שבהן הלכו הדברים והידרדרו בצורה והבהיקו כבהם נידרדרו, נבכלו בה, בחברה זו, העסקים כרגיל, כאילו לא אירע דבר?

כך ב„חרד". השחרה ארוכה למדי. השאלה הניצבת איננה נוגעת אך ורק לנעיבות ולמפילות, ואף לא לתחום של עסקי ממונות בלבד.

התשובה עליה איננה מתמצית בבצע כסף — ב„הכל גנבים" — שאילו כך היו פני הדברים לא היה עוד מקום להקשות ולתרמה. הכל היה ברור ו„מובן".

חורי השאלה איננה מופנית כלפי אלה אשר הנוכלות אומנותם.

●

התשובה נעוצה בתפיסה — אם תרצו: ב„השקפת עולם" — שפשתה והשתרשה במערכת חיינו הציבוריים: תפיסה שהעלתה סולם של ערכים ועדיפויות משלה, שהולידה מושגים ונוסחים ונורמות משלה, ובקביעת המושגים, הנוסחים והנורמות [illegible] כל הדברים אין עמם ערך נמרץ — קבועים ומוגדרים ומבולים, הם מותאמים ומושלכים לצרכי החשבון „העובר ושבי": החשבון של „שבר המספר", שטוטו והמציאות — הבחונות.

זו התפיסה — ואם תרצו: ה„פילוסופיה" — שלפיה עיקר החומרה ועיקר הסכנה שבעיוותים הוא בגילויים, בחשיפתם — ב„השלכות" העלולות להיות לכך, ב„רושם" שהדבר עלול לעשות על הציבור, במידה שבה עלול הדבר לפגוע ב„תדמית", „לסבך עניינים", לגרום לקשיים „ללא צורך", לערער „שלום בית" במפלגה או בקואליציה וכדומה.

וכך: כאן „כדאי" וכאן „לא כדאי".

וכך קיים רוחצה יקיים — ולאו דווקא כמעשה של קנוניה אפילה — אלא מתוך שכנוע עצמי, התחמק לאמונה שלימה, ולעתים אף תמימה, שאכן בא הדבר לשרת את המטרה הנעלה של טובת הציבור.

זו התפיסה: אל תעירו ואל תעוררו עד... עד שייפרוץ החשבון הכראוות.

זו הדרך — אמונה, שגם כשמתגלה עיוות, כשהוא מתפוצץ ופורץ ברעש התפוצצ — איש אינו „מתעורר". האין העיניים נפקחות לרווחה לראות את הנגע כמות שהוא, ובמקום לאחוז בשורשיו לעקרו, מופנים המאמצים לטשטוש, להחזרת ה„עטרה" ליושנה — ועולם כמנהגו נוהג.

ואף הרואים את התמונה כמות שהיא, היודעים ומבינים את מהותה ומשמעותה ערגים לה „אמן" — נדמה, מבלי לחוש כבר כי הם נכנסים לפוזין הגוזות ועוצמים עין באשלייה מרגיעה.

וכך מחליקים על פני עיוותים, וכך עוברים עליהם מקלות כזו לסדר היום.

והם מתפשטים הולכים ומכרסמים ביסודי היסודות מוזות לפני השטח, המכוסה במעטה של מליצות רמות ולשון גבוהה.

וכאמור, לאו דווקא רק בתחום הממונות. שכן עוד ניתן מפעם לפעם לעסוק ולהתריע ולהצביע על נזק שבעין.

ולמותר לומר, כי לא חסרון הכלים הוא הקובע את מידת חומרתן של העיוות ומשכבות אשר בהובה.

●

בכל שתפנה אתה רואה את העיוות נצ ועושה את דרכו והפך לאורח, לנדל, שכל המערער עליה ניצב כיוצא דופן, כסרון הבביים, כמורע מהמה לשוא ושוגב באינטרסים של המדינה והמוסדות.

והכל שהפנה אתה נתקל בחומת ה„חשבון", העיהלה — כרגיל — ב„טובת הציבור".

ישבנו פעם חברת ידידים, והשיחה נסבה על גילויי השחיתות במדינה. אחד הנוכחים, איש הסוכנות — ובעל תפקיד מרכזי בה — השמיע אף הוא את דעתו ואמנם, יצאו הדברים מלבו אך כאשר העירותי מה שהעירותי על העיוותים בסוכנות, הגרעם מאד ושפך לומותי כי לא ייתכן להטיל דופי בהכללות ואם יש בידי עובדות, אדרבה, אציג אותן והוא נוטל על עצמו לברר אותן אחת. ימים מספר לאחר מכן נפגשנו ומסרתי לו שורה של עובדות־השגות. והוא רשמן אחת אחת. ויודע אני את יושרו של האיש והובטחתי כי אכן בררן. ומאז חלפו שנתיים ומעלה. ועם לאן שתפנו.

צאו וראו מה נאמר ומה נכתב על הטלוויזיה שלנו. טלו את הפרוטוקולים של הכנסת וראו את דברי הביקורת הקשים שהוטחו בה, בתוכנה, בדרכה, ודבר אינו זז. וגדול כוחו של החשבון מכוחם של כל השענות והנימוקים והצרכים גם יחד. כי אכן, אין זה פשוט „להזיז" דברים, כי זה חייב לפגוע במישהו והפגיעה עלולה „לסבך ענינים שלא לצורך"...

או טלו את נושא ההסברה. וכי מה לא נאמר כבר על נושא זה ומי מי איננו רואה ואינו מכיר בחשיבותו הלאומית של מכשיר זה? ודבר לא זז, למעשה. וכל הנסיונות שנעשו לסלול את הדרך לשינוי יסודי נתקלו, על פני השנים, ב„חשבון" הקובע.

ואפשר להוסיף ולמנות ולהצביע לעבר לכאן ולעבר לכאן, על עיוותים גדולים וקטנים, ושבוודאי אין חומרתו של האחד דומה לחומרתו של האחר.

אבל לכולם מכנה משותף: זה שבלשהן מהות התפיסה הזאת של „אל העירו ואל תעוררו", אותו סבך השבתונות של סולם צרכים ועדיפויות שכל כולו איננו אלא חשבון צר של נוחיות המתמקות, ובכולם משתקפת אותה סכנה האורבת למדינה, לחוסנה הפנימי וליכולתה לעמוד במבחנים ולחולל את המעשים אשר הימים תובעים — ויתבעו ממנה.

●

כי אכן, אין לך סכנה גדולה מזו הטמונה ב„חשבון", אשר במקום לחדד את חושיה של האומה, במקום להחדיר בה את תחושת הערות שתלווה את כל מעשיו וצעדיו והבא תלוייה לנגד עיניו תמיד — הוא מקהה אותה ומעלה לפניה תמונה שכה, אמנם אין העיוות מוצג חלילה כמעלה, אך כתופעה אשר מידת השלילה שבה נקבעת לפי הצורך — ולפי הצורך אפשר ואסור גם להתעלם ממנה — ולפי הנוחיות. המשכון, המלמד את האומה לא להזדעזע, אף לא לפרוץ דרכים חדשות. ונתון בידיו קנה כידה בנוקם ופרדיס מסושטש של המושג הנעלה מכל: טובת המדינה.

לידתה של „ישות"

חנוך ברטוב

הפרט הקטן

קול השלום וקול המלחמה

שלא כמו ערב מלחמת ששת הימים, אין הערבים קוראים היום בקול אחד להיסורלה של מדינת ישראל. עכשיו ניתן להבחין בשני קולות, שניהם לא צלולים ולא חד־משמעיים, זה המכריז, כמו סאדאת אל הדנים כי „עם רצון טוב בדינוה נוכל להגיע לשלום הרבה יותר מהר משניתן ל־שער" וזה של שר המלחמה שלו, כי מצרים מסוגלת לחזור על ההפתעה של יום־הכיפורים.

בקולות החדשים אסור לזלזל. נכון עושים יצחק רבין וצמיתיו בממשלה החדשה, ש־הסתלקו מניסוחים משובשים אשר קנו להם שביתה אצלנו בין ששת הימים לבין יום הכיפורים, ואת היחסים השוררים באיזור מציגים הם באורח ריאליסטי יותר ואת כשרונותיה המדיניות של ישראל הם מנסחים בלשון חיובית יותר. גם אם נפעיל לצורך שלילת קיומם של הפלשתינאים את כל אוצר המליצה העברית ואת מלוא הפאתוס הנבואי האמיתי או המזויף, לא תעלם המציאות.

המציאות, בלוז שלה, היא המאבק על ארץ־ישראל, שבפי הערבים היא פלשתין. בעיני רובנו, ארץ־ישראל היא „ארץ הצבי", או „נחלת שנים־עשר השבטים", או השטח משתי גדותיו של הירדן, אשר עליו נתן חבר־הלאומים מנדאט לבריטניה, כדי לכונן בית לאומי לעם היהודי. השאלה אם היו, או לא היו, פלשתינים כישות ערבית מיו־חדת, היא נושא נכבד לעצמו, אבל היא עניין שהערבים עצמם צריכים לענות בו.

אותנו צריכים לעניין צרכיה ואפשרויותיה של מדינת ישראל. כאשר הולקה הארץ ב־פעם הראשונה והוקמה האמירות של עבר־הירדן, לא היה בכוחנו אלא למחות על כך. לא הפסקנו בשל כך את בנייתה של העצמאות היהודית, ולא ראינו בזה את „התחלת הסוף", כי אם תנאים חדשים, שבמסגרתם הונחו היסודות למדינת ישראל. וגם הקמת המדינה לא נתאפשרה, כידוע, אלא בזכות הסכמתנו לחלוקה השניה — זו שנראתה אז לרבים מאתנו כמיטת־סדום. מאותו בסיס בלתי־אפשרי נוהלה מלחמת־העצמאות ונקבעו קווי שביתת נשק, שבתו־כם התפתחה המדינה בקצב, שעורר השתאות והערצה בעולם כולו. מתוך הגבולות ההם יצאנו למלחמת ששת הימים. העובדה, שזה שבע שנים ויותר מחזיקים אנחנו בכל שט־חה של ארץ־ישראל המערבית, כשמשמעותה העיקרית מבחינתנו היא, שניתן לנו להשת־תף בעיצובם הקבוע של היחסים בין מדינת ישראל לבין שאר התושבים בארץ־ישראל (פלשתין) ההיסטורית (ו/או זו של המנדאט המקורי). זאת עלינו לעשות בהתאם לצרכי־נו ואפשרויותינו.

מן הבחינה הזאת, מוצאה ממשלת רבין, לעניות דעתי, את הקו הנכון. יצחק רבין היה ומתמשם במסגר „ירדני־פלשתינאי", מדגיש את הצורך בהסכם של פשרה הכבו־סס על קיומן של שתי מדינות בלבד בשטחה של ארץ־ישראל ההיסטורית. שר החוץ יגאל אלון הוא אולי העקבי ביותר באיזור את הפשרה הזאת, המתחשבת בצרכי הבט־חון של ישראל מכאן ובקיומו של ייעוד ערבי־פלשתינאי צפוף בכבת בתחומי־הארץ מכאן. אהרן ידיב החזיר את ההסברה הישר־אלית אל הכיוון הנכון, והחזור, בשעה שהוא הדגיש על השאיפה לשלום ועל הנכונות לנהל מו"מ עם כל מי ששותף לשאיפה הזאת ואינו מתנה שלום כזה בהסכמתנו מראש להסילה של עצמאות ישראל.

* * *

אבל מן הצד הערבי, שומעים אנחנו בלילהים שני קולות, ועם כל רצוננו הכבוד להמשיך ולהזקק בהבלי־הקסם של הלילי־השלום, אינו יכולים להשתחרר מן ההרגשה, שקשי הקולות האלה מהווים הפליא. כולנו חשים כמו כמפחן פרס, ש„הצהרותיו על סאדאת משתבות כמו בנגי־האמודי" ושי עמדתנו צריכה להקבע לא רק על־פי דברי־השלום כי אם גם על־פי תכונת המלחמה.

בעבר היה מעין בורשון לזלזל בדיבוריהם של הערבים. יום הכיפורים המר והמבהר צריך ללמד אותנו לנהוג בהם כבוד, גם באלה המבטיחים לשים קץ לכצב לחמה הנבקר זה 26 שנים גם ברמזים על מתקפת־פתע, על הצברה כתיבה לשעתים ה„כדולי־ליפי" בהתאם להסכמי־ההפרדה, או כדברים המפורשים של שר החוץ המצרי על אפשרות כל שקיפה עבודה הארים: „אין להם אף פעם יותר מ־300 איש בבקים באותו זמן, ומרביתם נשארים במקלטים". או בידיעה שמסר עליהן שר הבטחון על הנעשה בסיני, כי ההכרזות המלחמתיות של סאדאת „נראות היטב בהכנות על־פני השטח ובביצועים לאורך הקודים".

הלוואי ויתנהל הכל בציפוף, ומאותה עבדה כיפהגדית, שבסיפר לנו עליה אורי אבנרי יתחיל השלום, ואלי באמת תימשך הרגיעה כל הקיץ וכל החורף ונגיע בלי־דיה לגיבות ונמצא מתכת עם הסודים באלה־ארקאים. עלינו להיות בהתלם בהתנים, ביוקבים, נכונים לפשרה מכובדת. אבל, האם רשאים אנחנו לעצום עין — לרגע אחד — ולא לראות גם את מה שמיקדר לו בקצה־האפק? האם נאטום רוב את אוזנינו לקול ה ש נ י, קול המלחמה?

* * *

ביום שנחתם הסכם ההפרדה בקילומטר ה־101, נקלענו, חיים גדי ואני, אל הבבה הסוריאליסטית ההיא שבלב המדבר המצרי. היינו „בסביבה", ולא כעיתונאים, וכך נעשינו עדים לאותו מאורע. זה היה לפני שבת חדשים, ב־24 בינואר.

כשהתנו שם, בכפר, עם דה בורשגרייב, מביב „ניוזוויק", וכה שאמר לי באנגלית והר ואמר לחיים גורי בצרפתית. הוא סיפר לא רק על עניינים שקדמו ליום־כיפור, על ביקורו בישראל באביב שבעים־ושלוש ועל כך שבפר, לדבריו, בירושלים, כי אם לא ישפר הקפאון ייצא סאדאת „עוד השנה" למלחמה.

הוא דיבר גם על העתיד. הוא אמר, כי בשלב הזה של ההפרדה אין לסאדאת כל כוונה לפתוח את התעלה לשיט, לגשת לשיקום־כבש של ערי התעלה, „או לפרק את הנביהים". אם לא תהיה נכונה ישרא־לית נוספת, אבל בצליל המיוחד והיחיד שבקולו, זה עלמצויאל ביומי המלחמה בסוי־

דודי ראדיו קאהיר, תהיה עוד מלחמה באוק־טובר, אמר.

אני מודה: השיחה ההיא אינה מרפה ממני. גם לא הדברים, שאמר לי באותו מקום נציג „רוח אל יוסוף", השבועון המצרי שהצטיין בין השאר בפירסום עלילת־הדם של דמשק כ„סיפור אמיתי". הוא חזר על כל השאבלונות הישנות.

אני מזכיר זאת לא מפני שאין חשיבות, לדעתי, לקולות השלום, כי אם משום שגם־מע גם קול מלחמה. בימים אלה, בכל החד־נות, מאיימים עלינו מנהיגים מצריים וסוריים ב„הפתעות".

* * *

אמר לי חבר: בסיוטי־לילה נגלה לי „התסריט" דמיוני של הדרך. לוועדת אגרנט שנייה.

הממשלה הזאת טובה, לדעתי, מכמה בחי־נות, אבל קודם־כל משום שבנסיבות שבהן הוקמה היתה הטובה בכל האפשרויות. עד היום גם טיפלה היטב בעניינים פנימיים וחיצוניים שונים.

אבל עם ישראל עומד שוב לפני מבחנים חמורים, ולשם כך דרוש הרבה יותר משאנו חשים בו ברגע זה. זה נושא התסריט.

אנחנו אוהבים כולנו לקונן על „הציבור". מה לא הונחת על ראשו של „הציבור" מאז יום הכיפורים, ולא רק בשדות־הקרב, כי אם במיסים, התייקרויות, ירידת ערך המט־בע — ואף־על־פי־כן התחושה הכללית אינה שהמאמץ קשה מנשוא, כי אם שאינו מספיק, שאיננו ערוכים כדרך שצריך להיות ערוך עם במערכה. די לראות את הבזיון הנמשך של המשא־ומתן על „גיור כהלכה", כאשר אפילו אנשים המצויים היטב בסוגיה זו הם כלבלבד של המפד"ל אומרים לי, כי אילו באמת היתה זיק ההלכה לנגד עיני הפוסקים היה ניתן לפתור כל זה בחמש דקות!..

אין תחושה של חירום לאומי. מתרכזים במלחמות מדומות, ומסיחים את הדעת מקול הסכנה האמיתי. מן הבחינה הזאת, יש משהו מעודד כאחד בהתחברות שבין ארבעה חברי־הכנסת, שאחד מהם היה יונה־שביונים והד־אחר נץ־שבנציצים ובהתחשבותם שיש צורך באיחוד לאומי על בסיס של ריאליזם מדיני, שאינו מנוגד לאמונה בציונות הגדו־לה.

אולי נפתח כאן פתח לקואליציה לאומית רחבה יותר, שהדיה מיוסדת על כמה עיק־רים משותפים לרובנו ולא תכלול את ה־קצות הזוגלים בבלתי־אפשרי מכאן וב־מרשם לכלייה לאומית מכאן.

* * *

אבל זהו רק צד אחד, ואולי לא העיקרי. בתסריט הדמיוני של חברי ממלאת התפקיד ראשי הכוונות הלאומית שלנו למקרה שיבקשו להפעיל את „האופציה הצבאית" לעומת או במקביל ל„אופציה המדינית". שאלותיו נובעות מאופיו של כרים בגון זה, התחייב להתנהל בהגאים שונים. כשם שהזהוה זו מינה לפני יום הכיפורים לראות בהו־התרוצה של צה"ל תשובה יחידה, כך טעות היא לא להבהיר היטב לערבים שהד־אופציה הצבאית אינה דרך חד־סטרית.

האם נלמדו כל הלקחים מודית אגרנאט, וכוונתי קודם־כל ללקחים אלה הקשורים להפעלה יעילה ובהידה של כל משאבינו האנושיים המושקעים בשירות כוחנו הצבאי?

למשל לשמוע על תקציבים של עשרות מיליארדים בשנה, על עזרה אמריקנית הב־גיעה לשני מיליארדי דולארים. האם אין הכסף מהווה עוד מכשול להחזקתם של טובי האנשים בצה"ל ולמשיכתם של אנשים נוספים הדרושים לו בתהליך שיקומו וגידו־לו? אנחנו שומעים מצד אחד על המסתערי־בנייה ועל הבטחת־בנייה, אך האם בטוחים אנחנו שאיננו, דיה בעתיד לא יזכיר מה שישבענו בעבר, כי בשל העדר תקציבים, אנשים, ציוד לא בוצע כל מה שצריך היה להתבצע, ומייד?

למשל: כולנו קראנו בחלחלה את דו"ח מבקר־המדינה על כלי־רכב, כלי־מלחמה, שלא עברו טיפול בבשך שנים אחדות. האם נבנה עכשיו הכל, שלא תקבע איזו ועדה בעתיד, כי בשל מחסור במכונאים, סדנאות או כסף, נותר כלי־מלחמה אחד, שלא הוכנס לקרב?

כן, אני זוכר היטב כמה דיברנו כולנו — ואיני מוציא עצמי מכלל זה — על הצורך לרכז את כל מאמצינו בתיקונה של החברה, בסגירת פערים, ביתר שוויוניות, בחינוך וכיוצא בזה. גם היום עודני סבור, שכוחה של המדינה — ואם תרצו, גם עוצמתו של של צה"ל — אינו אלא השתקפות כוחה של החברה. עוד יהיה עלינו לטרוח הרבה עד שנגיע לשלב מניח את הדעת בעיצובה של החברה הישראלית.

אבל אז, לפני יום הכיפורים, כשעטו על דבריהם של אלה ששיכנעו אותנו, כי המל־חמה רחוקה ובראש־וראשונה בזכות כוח־ההרתעה של צה"ל. את כוח־ההרתעה הזה — להבדיל מן היכולת לבלום את האויב ולהפוך את פני המערכה — צריך לבנות מחדש. חלק מן הבנייה הזאת מחייב את שיתופו של כל הציבור באזרחיות, בעשייה, בתחושה שזהו הדבר החשוב והיקר ביותר בשעה זו, ואליו יש להפנות את טובי האנ־שים, את היקרים במשאבים. הזהות עבוקה זו היתה בעבר, והיא גם בעתיד, כתנאי העיקר.

בזה לא רק יוחש תהליך שיקומו הכמותי והאיכותי של כוח־המגן, כי אם ירבו ה־סיכויים להשגת התכלית האמיתית של הכוח הזה — הרתעת האויב מן המחשבה לנסות שוב את המלחמה כתהליך למשא־ומתן ול־הסדרים. בזה העירבה העיקרית, שלא יתפתו סאדאת ואסאד לנסות שוב את האופציה הצבאית.

זו הסיבה שנכיר כולנו בצורך הדוחף להעניק משמעות לשיטה „עם לוחם", לגייס את כל הכוחות העצומים הגנוזים בנו. אם כך נעשה, יחשוב האויב שבע פעמים לפני שיתכנן „הפתעות", העלולה להתהפך על ראשו בפתח ביתו שלו.

* * *

טוב לשמוע גם את הקול החדש של סאדאת, אפילו הוא מדבר רק על „הסדר כלומי" ולא על „הסכם שלום". אבל הפעם לא נוכל לומר, שלא שמענו גם את הקולות האחרים. הם נשמעים היטב. למען סיכויי השלום, צריכים להישמע בצלילות גם מבדינו שני הקולות.

השולחן המרובע

מיום שהמציא דרידוש, או סמיון כלך הבול־גרים, המכונה „אחן העכבר", את העגול, בקשו אויבי המין האנושי לרבעו ולא עלתה בידם. איני טועה ודאי הרבה ואם טרחה אני מעט, בקשו, על כל פנים, לעגל את המרובע!

על קפה הפוך

חברי הכנסת אליאב, הלוי, לוין, אברמוב הב־ליזו בכך. שוב אינך יודע היכן נגמרת ארץ־הצבי ד־מתחילה, סוף סוף, ארץ־ישראל־השלמה.

את חבר הכנסת הלוי יכול אני עוד להבין! מא־סר עולם מאצ'וריה אי־בנו, בדיוק, העונש שהוא סבור כי שופט נבון חייב לגזור על עצמו.

הופעתו על מסך הכסף הקטן היתה, משום כך, סימפטית. כל מי שראה אותו יורד ב־חבל, שורקו לו חבריו, כחלוצה האו, איחל לו הצלחה במנוסתו.

בניע לו — ואנו מחזיקים לו אצבעות!

יהיה רצון שקאנון, מקלאהי, מאגיקס, ושאר כל יקירינו בטלוויזיה לא יחזירוהו, חיש־מהר, ב„בלי לידי", או „ב־אק פריא", למקום מעצרו!

אך מה רוצה ידידנו אליאב ומה טעם הוא רוצה בכך פ ת א ו ם?

ירחים על ירחים היה מראשי הפלגנים בתנועתו. לדיין, שהכריז ואמר כי היה מוכן לתת ה ר ב ה תמורת שלום, לא האבין. עם גולדה, שאינה מאנשי ארץ־ישראל השלמה, לא מצא לשון משותפת. אבן היה הסוד עליה. אלון וגלילי, יוצאי נפן, גינוזר, חניכי ארץ־ישראל העובדת, דמו עליו כמייסדים את הסוציאליזם שלו בטוסים ואם איני טועה, אף בעקריבם. כולם טעו, הטעו, השאו, הה־טאו ולא בלבב תמים רצו, כביכול, בכליה. אפילו המהאהבה נראה לו אדם שונה, לבוא עמו בדברים על בסיס פרוגרבי. רק בבגין לא מצא הבנה. רק לאחיו היה זר וביזי.

לפתע פתאום, הלוי, אברמוב...

יונה, אני מבין! אף ר ק יכול אני להבין — אפילו לאהוב, לכבד — מבלי שאסכים לדעתו, אך רבונו־של־עולם, אביבה? זה לכאן, זין לשם? האמיבה היא בייה הדסה בעולמנו הבוד־פוליטי.

המכתבים

על מכתבי־האיום שקיבלו המהגלים לי־ממשלת ישראל בהאר כעלוה אבר כבר ידידי, שלום רוזנפלד, כל מה שצריך היה לאמר. הצרה־הרב הפליגה בהתכתבה היבה מעבר לערכם האמתי. בשום־פנים אין בידנו להבין כה יכלו חכמינו, יושבי־לשכת הגזית בירושלים, להבחין ממכתבים שהאנשים הנכר־בים בבקום הנכון לא ילמדו בכל כלה היה, כל הנהפה בשטח, שעה אחת קודם! אם לא לאור מסקנותיה של ועדת הרב ענבה, כי אז לאור ה מ ס ק נ ו ת שאפשר להסיק אילו מסקנותיה, נהדרו להורי הגהלה, נוסד־אר־החביב אשר למחזירנו, לראות במכתבים שבושטו לבוא שמגה צילה ו ד ו ן, שלא לאמר הזן כפורים! נבצא מי שאמר אפילו כי לא בהנוגג אלא, אדרבא, ב ב ד י ה עצבם מי שעבבם.

ב ר בכל הוא הפקיד שיש בידי הוקיזי הנודדים לעקר מפתה כל יוכה. הייתי איבה, כ ר ו ס כ ל ר צ ו ן ליוכה! בשעה לך ושוב, צפה לכשר, הוראה, הנדיה הכיו לברכבה, עד שלא הדפק בנוסים!

יודאיקה לוולגריזטורים

אלמלא החזקותי, בכספי הבוצע, בדיגה, עוד, עתון, הייתי בלקט ובוציא אולי לאור אנציקלופדיה־של־יהדות־תרבותית. בין הד־שאר הייתי מרהיב בה, כמיבן, את הדיבור על ערכים כיתא ב„היפי", „ביטניק", „הודי", „גוזר", „סבים פסיכודליים", „בדיר ובליים", „ספרי ביס", „פרטסאים יפרסומיה", „בדד רגלנים המרים", „פרופיסורים של מלחזירה", „מגורים הזורגלים".

כל אנציקלופדיה צריכה לעורכים. את העורך האוניברסלי של „בלי־כות התפי" הייתי בגמר עצה בצלום שהובא, ב־ימים אלה, על דפי עהד־ניבו: בשמלה שנהפרה כ־כפיות, מגיעה כים ישראל — אם איננו טועה בפי־ליפינים — ספר הגייך ל־מים יונייבדים.

אל, אל, ישראל!

חד גדיא

הרע במיעוטו

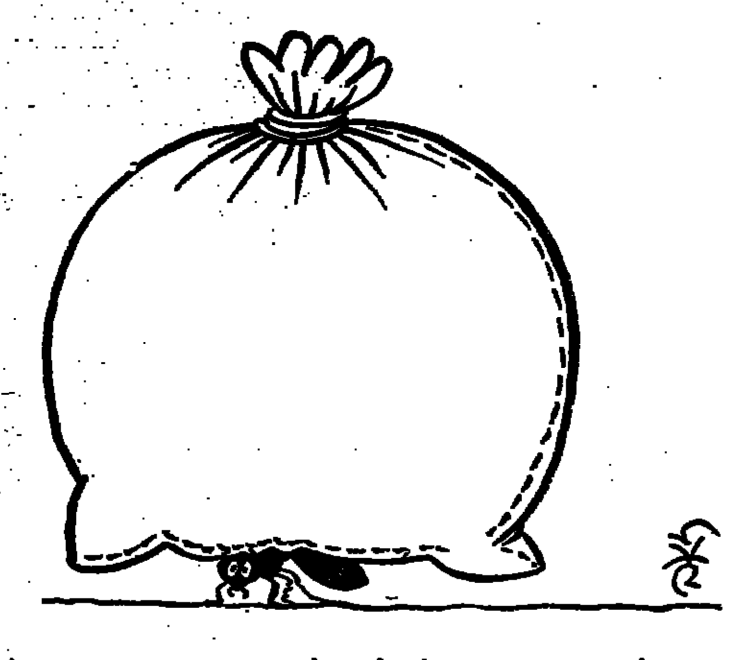

אדוני כלכלן?

— כבדומני. מכל מקום אני יוע־צו של שר האוצר.

— אתה עורכה את המסים האלה?

— מדוע אתה שואל?

— המס הכולל הוא 102¾ אחוז היום, אדוני!

— ייתכן, לא ספרתי. מה הבעיות?

— אנחנו משלמים יותר ממה שאנו מרוויחים?

— ההפרש הוא 2¾ אחוזים סך הכל. זה לא סוף העולם.

— אבל למה לי לעבוד?

— כדי לפרנס את משפחתך. חוץ מזה, זה רק זמני. אם הסיבאס ימליץ ויאשר, ובכנה הבא נצליח להבין מה זה בעצם מס ערך מוסף, אז אין זה מן הנמנע, שנוריד את המס היחיד ל־98%. רוב התהיו לפחה כבאה אחוז.

— בשני אחוזים.

— הגבירו את פריון העבודה.

— בהחלט. אבל לפת־עתה המסים עוד גבוהים במקצת.

— בלי ספק. שר האוצר כבדע לדבר. הרבה תלרלבנו. חלק מן הבעיות הכיה, שבא יפגע בהחזות היציבה אם האנשים יחייבו להוסיף 2¾ אגורות על כל לירה שמשתכרים. אבל בסוף לא היתה ברירה.

— למה לא?

— סיכון היה בדרך.

— האם הוא התריעם בגובה המסים שלנו?

— היה כלא התפעלות. סיפרנו לו, שאנו עומדים להטיל מס רווח־הון על אלה שקנו „מילווה בדצון" בשבת דבבדה. ב־1988 יראו הבכורים את כספם בחזרה צמוד לבדם. כן הזין איפוא שיהודיבו עתה בתכלום מיקד־מות. אבל רביבויק התהרס ברגע האחרון.

— למה?

— הוא לקרעוד במסד המסים ב־מדינה.

— יש בזה ביטחה. אם עד כה היינו בב־שליש של המסבים, הרי מעכשיו יהיה כולם.

— זה הרע במיעוטו. מכל מקום, זה מקרב אותנו לחברה שוויונית. בסופו של דבר אנחנו מדינה לבני־ביניה.

— על זה אין ויכוח.

— אל תבכה, אדוני, כאנחנו רק יראנו את הבעיה הזאת. באמצע יולי היה עוד המס הכולל גבוה לבדי, 87¼ אחוז סך הכל. אולם באוקטובר התיקרו הבילים וגם הבבק עירוני־ארץ־ישראל־היפה תפגיר באיזה מקום כמה מיליארדים. היה צורך להטיל מילווה רב־שנתי חד־פעמי בשיעור של 7¾ אחוזים על כל המשכורות במדינה, אבל מזכיר ההסתדרות התנגד בכל תוקף. לבסוף הוא ניצח: הטלנו 15¾ אחוז על מחצית המשכורות. זה העלה את הכולל שלך אוטומאטית ל־102¾ אחוז. לא היתה ברירה.

— אי אפשר היה לעצור ב־100 אחוזים? כדי לעודד את היוזמה?

— איך? א י ך? מה היו אומרים מיעוטי־היכולת? להם כבלים ולצ־עירים לא?

— בעצם מהי הכנסת האדם לכס הכולל?

— בעל הכנסה הדדית של 1600 לירה גם.

— אלה העבידים לדעתך?

— הכל יחסי. כסרתנו, כאמור, להג־ביב את עקרונות החברה הסוציא־ליסטית־הקהילתית: כל אחד עובד לפי יכולתו ומשתכר לפי קבלות.

— לפעמים נדמה לי, שהסוציאליזם הוא מכבר בבבל גינקולוגים.

— ייתכן. בכל מקום הרוב השקט בתלם כבסי־ביקה סביר. ואם לא נצ־ליח למנוע התעכרות, לפחות נכריח אותם לרמות. הייב חלקי.

— אני לא ארמה.

— זה ענייניך, אדוני. החוק עוד לא מחייב אותך, פורמאלית. אל תשכח, שמס ההכנסה עצמו הוא עדיין אפסי, 65 אחוז גרידא, השאר הם כילויים, הטקעה פאנטאסטית. בסוף הבאה פיאוכ תקבלו הון.

— אז כבר בהיה יבש אבות בתוך האהבה.

— נבמיק את הגויה. בכום אופן אין זה יכול לכבוש היורץ לפידוק עול המשק. ובפרט כשהאוצר הולך לקראת האורה עד קצה גבול היכולת. רק אתמול שיחררנו מהיטל רווקים את ראשי המשפחה עם ילדים מעל גיל 65. מה אפשר עוד לעשות, למען השם?

— לבלום את האינפלציה.

— אתה חושב?

— אני שואל חוזר ושואל את עצמי כל העת: הנה הארץ, שבה המסים הם הגבוהים ביותר בעולם, שבה הכסף נספג בלי הרף בידי השל־טונות, ובכל זאת תמיד נמצאים סכו־מים עצומים בידי הציבור. איך זה ייתכן?

— מיסתורין. יש אומרים, גם. חוויה קאבליסטית.

— לצערי, לי אין פרוטה לבזבז, כי אני משלם מס אמת.

— אדוני בריא?

— לא יודע. כבר הייתי אצל רופא.

— מה הוא הורה?

— ציק עצמי.

— יופי! תלשין עליו ותקבל עשר אחוזים נטו!

— אין לי חשק. אני רוצה לחיות במדינה, שבה אפשר להתפרנס בכבוד בלי רמאות.

— לא יפה לרדת מן הארץ.

— גם לדעתי. אבל אני, באופן אישי, הולך הקיץ לקראת פשיטת רגל בטוחות.

— מה קרה?

— יש לי המון עבודות.

— טוב, אז נקרא אותך למילואים.

— רוב תודות.

— אתה רואה, אדוני, יש פתרון לכל דבר.

א. קיש

לא תגנבו ולא תכחשו ולא תשקרו איש בעמיתו

ויקרא יט א

ישראל שלבד

יעקב שרת ● השלמה

לאט לאט, לאט לאט הקיץ בתבשל ● וכשהו במרחקים מולנו מתנחשל ● עוברים ימים וחודשים, בשקט, בבהמה ● ועוד מעט תמלא שנה ומעמה למלחמה ● וברגע הרפיית הבהה, רוגע בחזית ● אתה שואל פתאום: ● „בכל זאת, מה ההוויה?"

האם יופר תוק המחזור אצלנו באזור ● ומלחמה מספת שוב אלינו לא תחזור? ● ומה הערובה ששיכורי ההצלחה ● שמעינו לא ירצו לחזור ולנסות כוחם? ● הם עירערו את האיזון, הכל זורם סביב ● אך מה כיוון הזרם — היודעת תל־אביב?

היש שוקל צפונות עתיד אי־שם בישראל ● או שמא היהב על דוד סס משיודאל? היש מיפלס מן האילתור ומכיבוי־שריפות ● בכלל, האם יכון שלום רב בממלכת הסופות? ● „כל הכבוד לקיסינג'ר" לא פעם אמלמל ● אבל הוא בר־הפוגה חולף שלא כישראל ● השיקולים רק מצטלבים וחופפים זמנית ● כבלות הכל הוא שם; אנחנו פה מול חוד חנית.

הרגעני נא הרגע אבל מאז המלחמה ● מדוע לשלום יפנו הערבים, אתמהה ● ואין לי פתרונות לפרוץ מעגלות קסמים שבחזון ובשוגג חושקו ברבות שנים ● אני משלים לחיות בכוב ורע מול איומים ● לחלום שלום ומלחמה לסירוגין כל הימים ● אני משלים עם כורח להיכון לכל רעות ● ובשכל יהודי חריף בריח עם הזמן לברוח.

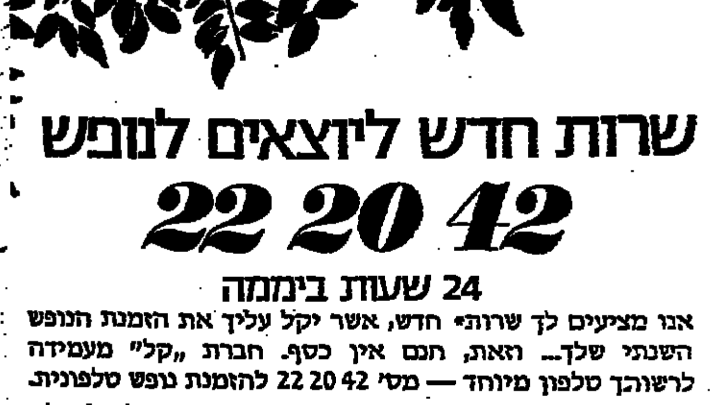

שרות חדש ליוצאים לנופש

22 20 42

24 שעות ביממה

אנו מציעים לך שרות* חדש, אשר יקל עליך את הזמנת הנופש השנתי שלך... וזאת, חנם אין כסף. חברת „קל" מעמידה לרשותך טלפון מיוחד — מס' 22 20 42 להזמנת נופש טלפונית.

בטלפון זה תוכל לקבל את מלוא האינפורמציה על כל מלון ובית הבראה בארץ, על טיסות „ארקיע", ירח דבש, תכניות נופש מחולות ועוד.

נאמר לך בברור אם יש מיזוג אויר, בידור, בריכה, מה המרחק מהים וכו'.
עם סיכום ההזמנה נשלח לביתך
או למשרדך את שובר ההזמנה,
ע"י שליח מיוחד.
וחשוב ביותר: חברת "קל" אחראית שאכן יועמד לרשותך החדר בהתאם להזמנתך.

אנא התקשר לטלפון 22 20 42,
ותהנה משרות חדש חינם.

* בשלב זה מוגבל השרות לאזור ת"א בלבד.

חברת קל בע"מ רחוב גורדון 28 תל־אביב

...רע במיעוטו

המרקחה הפלשתינית

[קי]סינג'ר הזהיר: על ישראל לבחור בין מו"מ עם חוסיין [ב]ין מו"מ עם הפלשתינאים — אחרת צפויה לה „קטסטרופה"

סיסקו מכשיר את הלבבות לקראת שינוי עמדתה של ארה"ב בשאלה הפלשתינאית ● ההצבעה בממשלה על דחיפות הדיון הפלשתינאי היתה איתות לוואשינגטון ● אלון גורס, כי „אין להשלים עם הסטאטוס קוו אבל אין גם להיזקק לריצת אמוק" ● הבין לישיבת הממשלה „נייר" על אש"ף ● רואה פתרון אפשרי במסגרת הפדראטיווית שהציע חוסיין ● ערפאת הזמין סקר על יכולת הקיום של מדינה פלשתינאית בגדה

[מא]ת יוסף חריף

[ל]פני ימים אחדים פסק שר החוץ האמריקני, ד"ר הנ[רי] קיסינג'ר, במעמד סגור — מחוץ לוושינגטון — [ש]ישראל להחליט אם היא [ת]תדיין עם חוסיין או עם [...]נים, אבל עליה להח[...]כן אם תסרב לבחור באחת [ה]אפשרויות העומדות בפניה [...] „קטסטרופה" לגביה.

[...] סתם ולא פירש מה מאחורי [...]דבר הזאת. הוא רק חזר והד[...] [...]וושינגטון אין עבודה מגובשת משל[ה ל]בי הבעייה הפלשתינאית, אין לה [...]עה זו כיצד ניתן לקדם פתרון. [...] הוא יודע שעל ישראל להחליט עם [...] רצה לנהל משא־ומתן, כשם שה[ם] יצטרכו להחליט אם הם רוצים [...] ישראל או עם חוסיין.

[...] האמריקני נמנע מהבעת דעה [...] בנושא רגיש זה, אבל אין הוא [...] כן ההתבטאות במעמדים סגורים [...] ובאשר הוא נדרש לנושא מבקש להבהיר לישראל, כי עבר הזמן, [...] להתיר לעצמה סחבת. עכשיו — [ק]יסינג'ר בהעמד פנימי אחר, ב־ — נוטלת ישראל על עצמה בכך שאין היא מקדמה כלל עם ירדן והפלשתינאים.

[...] הממשלה השבוע התנהל ויכוח [...] יש לראות בנושא הירדני־פלש[תינאי] דחוף לעצות בו מיד או, כפי [...]ר גד יעקבי, לדחות את הדיון [...] המוגדר מפני ש„אין בו דחי[פות]" [...]לטתה של הממשלה ברוב גדול [...] בנושא הפלשתיני — ראש [...]בע את הדיון לשהרחים — היתה בשורה טובה לוושינגטון: קיסינג'ר [...] כוונה של ממשלת־רבין, כי [...] המכשול ללחוץ על ישראל בשלב [...] של הידברות עם ירדן. נראה, כי [...]שם על „בשלב זה" — כלומר, [...] של ממשלת רבין. בשים לב ל[...] התהליכים ששר־החוץ האמריקני [...] הם לשם הכחשת הסכנה שבהת[...] הירדנים והפלשתינאים, יש להניח, [...]תן לא היתה מהססת „להשפיע" [...]ל בדרך נמרצת יותר כאשר [...]צה כי „על ישראל להחליט".

[...]וע שינה רבין דעתו

[...] שברצים הכריז ראש הממשלה, [...]ן, כי הפארטנר לשלב הבא של [...]ל הסדרי־שלום היא שוב מצרים. [...]גורם ממלכתי, הסביר על שום [...] סיבות להידבר שוב עם... ירדן. [...] דבר זה לשבהו של ראש [...] ולומר שהוכיח, כי אין הוא דוקי[...] [...]ב ואין הוא שבוי בידי החלטות [...], אלא כצסיין הוא ב„פתיחות" לשנות עמדה עם השתנות הנסי[בות] [...] על־פי־כן מתקבל הרושם שההת[...] [...]שראלית הנכונות „ללכת על ירדן" כראסונה בתור בסיבוב זה של [...]פני מצרים, ואם במקביל לשיחות [...] כושפפה בכל זאת כלשהו מהלכי [...]שינגטון.

[...] שיש הגיון בהידברות עם ירדן [...]פני שאמרת הראה עצמה ירדן [...]א עלולה להתקרב על כורחה ל[...] [...]ארגון הפלשתיני כתוך מגמה לבוא [...] הבנה — אפשר היה גם „להגיע [...]פיים. אין זאת אלא שנוסף על [...] העצמי" של ממשלת ישראל לנסות שוב עם ירדן, עשתה גם מהו האוירה בוושינגטון, שאליה צפוי יגאל אלון. להגיע. קיסינג'ר עצמו [...]„לחוץ" על ישראל אפילו בדרך [ה]פומבית. להיפך, הוא מצדו בשי[...] [...]יע כאשר מתעוררת שאלה, הסבי[ר] [...] מפני שינוי וסחף בעמדה האמרי[קנית] [...] הפלשתינית. הנה דוגמה: [...]ורסמה ההודעה המשותפת של [...]ז'נייב, כתום הפיסגה במוסקבה [...]שר־החוץ, יגאל אלון, אמר עליה [...]הממשלה, שיש בה שינוי בעמדה [...]ת בשאלה הפלשתינית) כשאל ד"ר [...] האם התבליכה בהזמנתם של ה[...]ם (וברור שהכוונה לנציגי המחב[לים] [...] לסהם פלשתינאים) אל הועידה [...]ה עכיית רצון הרוסים? הוא השיב: לא... המשפט המדבר על הזמנת [...] אחרים" (כוונה לפלשתינאים) [...]ה במלה כנוסח ההזמנה המקורית [...]נוה... אין בו תוספת ולו גם של [...], לכתב ההזמנה המקורי...".

[סי]סקו והפלשתינאים

[...]ל כל דבר — הוסיף קיסינג'ר — [...] קיצור מסויים. לכן במקום שבי[...] [...]ידי נאמר כי הנושא של הזמנת [...] אחרים יהיה ב כ ל ב ה ר א ש ו ן [...]לידה, — נאמר כאן בהודעה המשו[תפת] [...]בסות שהנושא יהיה בועידה ב ד ג ו ז ה".

[ק]יסינג'ר כשהק כלפי חוץ את הפר[...] [...]ניט זנה ומלאכתו — מלאכת ה[...] [...]בישראל צריכה להידבר עם ה[...] [...] — צפויה, בשלב זה, בידי גבגי, [...] היא, לכאורה, „הפקיד הבכיר", כי היתכן פגישה רמה־דרג בין פלשתינאים לבין פקידים אמריקניים הוא, סיסקו, כהרגו עתה בתפקיד [...]ה הלבבות לקראת השינוי שעתיד [...] בעצם כבר חל — בעמדת ארה"ב [...] הירדני־פלשתיני. כך, למשל, ידע [...]פר בהצהרה־חוץ של בית־הנבחרים [...] כי „חלק ניכר של הפלשתינים" [...]ל כסכנה. שיש לנצל את האופציה [...]זה כמאבקם להגנת זכויותיהם וכי [...]אפה מוכן להשתתף בועידת־ז'נבה [...]לא על יסוד החלטת מועצת־הבטחון [...]אה, לא רק משום שבאותה החלטה [...]ק על „פליטים" ולא על פלשת[...] [...]לא משום שמדובר גם על הצורך [...]לום צודק ובר־קיימא).

[...]יהודים אין קיסינג'ר מסתיר דעתו [...] פלשתינאי, אם כי עד כה לא יכלה ישראל להציל דבר וחצי דבר לגבי משמעות המושג של „האינטרסים הלגיטימיים של ה־עם הפלשתיני" (להבדיל מן הנוסח המקובל על הסובייטים והערבים — „הזכויות הלגי־טימיות וכו'"). אבל עד כה לא יעץ קיסינ־ג'ר מפורשות שישראל תסכים להזמנתם של הפלשתינאים לועידה. בין שאר הסיבות של ד"ר קיסינג'ר להימנעות מהבעת עמדה סו־פית מצוייה אולי גם זו: רק לפני כחצי שנה הבטיח לישראל, כי דבר כזה לא ייעשה אלא בהסכמתה. ראש הממשלה לשעבר, גול־דה מאיר, איימה ברורות, שישראל לא תלך לועידת־ג'נבה אם יוזמנו הפלשתינאים אליה (באותו זמן איש עוד לא חשב על התחכ־מות כעין זו, שהפלשתינאים יופיעו, אם יופיעו, תחת חסותם של הירדנים). קיסינג'ר לא הסתפק בהבטחה של עצמו. ואולי אחרים לא הסתפקו בה. מכל מקום, הוא דאג, שה־נשיא ניכסון אישית יאמר משהו בענין זה. ואמנם ב־18 בדצמבר 1973, שלושה ימים לפני פתיחת הועידה בג'נבה, שיגר נשיא ארה"ב איגרת אישית אל ראש ממשלת ישר־אל בענין השתתפות הפלשתינאים בועידה ובה נאמר בין השאר:

„...ההשתתפות בשלב מתאים של הועידה של כל מדינה נוספת, קבוצה נוספת או ארגון נוסף, תצריך הסכמת כל המשתתפים הראשונים, שתהיה להם הזכות להחליט על משא ומתן עם כל מדינה, קבוצה או ארגון שלהשתתפותם לא הסכימו. סמכתי ידי על הבנה פורמאלית בענין זה".

עד כה מוסיפה וושינגטון לטעון בענין זה „לא החלטנו" לגבי השתתפותם של הפלש־תינאים בועידה, אבל נראה, כי ההחלטה לא נפלה, לפי שעה, לא מפני שארה"ב מהססת אם להחליט בזיוה, אלא פשוט מפני שבהידברות הקרובה עם הפלשתינאים שה„פקיד הבכיר" בישר עליה ובהידברות עם ירדן טרם הושגה נוסחה, שתניח את רצון שני הצדדים, ירדן והפלשתינאים. כשהבנה כזו תושג, בסיוע אמריקני או בסיוע מצרי, לפי בקשת האמריקאים (אין כלל ספק, שנושא זה נדון עכשיו בשיחות סאדאת־חוסיין במצרים) — תגיע גם שעת ההידברות הגלויה עם ישראל. עד אז יוסיפו, מן ה־סתם לומר לישראל „לא החלטנו" וימשך הערפל בנוגע ל„אינטרסים הלגיטימיים" של הפלשתינאים וכל כיוצא באלה.

□ אלון יפתח את הדיון

באווירה זו של ערפול וחוסר ידיעה — הן לגבי מה שמתבשל אי־שם בוושינגטון והן לגבי המתרקם והולך בין מדינות ערב, ובראשן מצרים, לבין ירדן והפלשתינאים — ניגשת ביום א' הממשלה לדיון בבעייה ה־פלשתינאית.

בדומה לשר־החוץ האמריקני נמנע עד כה גם שר־החוץ הישראלי להתבטא בנושא הפלשתיני בפומבי. הוא לא נסחף על־ידי נחשול ההתבטאויות בנושא סבוך זה שפרץ בשבועות האחרונים והציף את המדינה. יגאל אלון גזר על עצמו שתיקה מדעת גם כאשר יוחסו לו כוונות שהוא מתנער מהן. כך, למשל, נאמר עליו שהוא בעד הכרה ישראלית ב„ישות הפלשתינית". עתה חייב הוא לצאת משתיקתו. לפי בקשתו של ראש הממשלה יצטרך אלון לפתוח את הדיון ה־מדיני וממילא יאמר סוף־סוף כיצד רואה הוא את הבעייה הירדנית־פלשתינית ומה שחשוב יותר מה עתיד הוא לומר לעמיתו האמריקני, ד"ר הנרי קיסינג'ר, כשייפגש עמו בסוף החודש בוושינגטון. הלא ידוע הדבר, ששר־החוץ האמריקני מחכה לאלון כדי לשמוע חדשות מפיו. הן מיד אחריו יבוא שר־החוץ המצרי, איסמעיל פהאמי, וראש ממשלת ירדן מתעתד אף הוא לפקוד את וושינגטון — והעיקר הועידה־דינוזה ב־פתח ו„מורחים לנוע", כפי שאומר קיסינג'ר, „העיקר לנוע"...

נראה, כי יגאל אלון אמנם חש, כי זהו יומו הגדול וכי רבים, כאן ובחוץ, מצפים לשמוע מפיו הלכה ברורה, אם לא פסוקה, בענין קבע־גורל זה, שהוא מבחן רציני לשר חוץ המתיימר להשפיע על עי־צוב המדיניות.

אבל מבחינה אחת לפחות עשוי מר אלון „לאכזב" את היושבים ומחכים עם העט ביד לשמוע ולראות אם הוא נושא עמו איזו תכנית חדשה, כעין „תכנית אלון — 1974". איך אמר השבוע, באחת ההתייעצויות במש־רד החוץ: „אומרים לנו שאין להשלים עם הסטטוס קוו וזה נכון, אבל בנושא הפלש־תינאי אינני גורס גם ריצת אמוק". כיוון שכך, אין הוא רואה עצמו חייב כבר עכשיו להציע הצעות מפורטות ואין הוא סבור, שעל הממשלה לקבל בשלב זה החלטות. די לה אם תלמד את הבעייה לעומקה ולא תתיירא מלראות את ההתפתחויות החדשות. משום כך, כך אומרים לנו, עתיד שר החוץ לאכזב את כל אלה שציפו לבל־של „ניי־רות" — כפי שבישרו הידיעות — שהוא מכין בנושא הפלשתיני.

□ „הנייר" של אש"ף

בסך הכל עתיד מר אלון להביא עמו ל־ישיבה „נייר" אחד בלבד, שבו משתקפת מציאותו של הארגון לשחרור פלשתין — זה הארגון שמדינות ערב כולן, להוציא את יר־דן, רואים אותו כנציגם היחיד המוסמך של הפלשתינאים. מנייר זה ניתן לראות, למשל, מי ומי כבר הכיר באש"ף כאילו היתה זו „מדינה בדרך", אם לא למעלה מזה. הכירו בו יוגוסלביה, רומניה, ציילון ואחרות וברית המועצות עומדת בתור להכרה בו. מנייר זה ניתן גם לראות את העוצמה המתרחבת של אש"ף על המפה הדיפלומטית: יש לו לאר־גון זה נציגויות דיפלומטיות בדרגות שונות בבירות שונות ובארגונים בינלאומיים שו־נים. לחלקם הוא צורף כ„משתתף" ולחלקם — כ„משקיף" (הדבר תלוי, באופיו של ה־ארגון הבינלאומי — אם זהו ארגון של ה־או"ם ניתן לאש"ף במעמד של משקיף ואם זה ארגון, שאינו שייך לאו"ם, כמו, למשל ארגון הצלב האדום הבינלאומי — דינו כי מכהתף, במעמד המעניק לו זכות הבעת דעה והוא שווה לחברים מן המנין כמעט בכל. להוציא הזכות להשתתף בהצבעה). כך זכה אש"ף באחרונה למעמד מכובד בועידת הצ־לב האדום ובועידה שרבה בקאראקאס שבונצ־צואלה במשפט הים.

שר החוץ אינו מבקש בכך לומר לממש־לה שעליה להסיק מסקנות בהרצות לגבי אר־גון זה שהוא עצמו שולל אותו בתכלית, שכן אלון מאמין, כי „הרוב הדומם" של הפלש־תינאים עלה בערכו אף על הארגון המיליי־טנטי הזה, שקנה לו עצמו מעמד מרשים בזירה הבינלאומית. דומה, כי אלון חותר לכך, שהממשלה תראה מתוך ריאליזם מפו־כח את כיווני ההתפתחות דווקא כדי לחזק את התיזות „הישנות" שלו, שערכן רב ל־הערכתו היום לא פחות מאשר בעבר. אך זה כבר שייך ל„תורה שבעל פה" שלו, שהוא עומד להגיש מרגש במסשלה בלא להעלותה בשלב זה בכתב על גבי „נייר" רשמי.

□ „ישות" מהי

לקראת ישיבת הממשלה נטל השבוע יגאל אלון מילון עברי כדי לעמוד על משמעו המדוייק של הערך „ישות". והקשר מובן: כיון שיחזו לו שהוא מציע להכיר ב„ישות הפלשתינאית" — הוא רצה לדעת במה בע־צם „מאשימים" אותו. ובכן, מילונו של אבן שושן קובע, כי „ישות" זו ה ו ו י ה, קיום, מציאות. אלון הגיע במלוא הרוח לו. כאשר הוא מדבר על „ישות פלשתינ־אית" אין הוא מתכוון אלא להכרה במציאותה ובקיומה של הבעייה או כפי שהוא עצמו התבטא בענין זה: „במשך מאות בשנים היה בארץ אוכלוסיה ערבית משורשת, שפיתחה במרוצת הזמן קווי־יסוד משלה. גם אם היא לא קודמת עוד ונידים... יש התגש־שים שאם בניר של זכויות של צ י ב ו ר זה, הרי זה כאילו שללנו את הזכויות מעצמנו... בדברי על הפלשתינאים ועל פתרון הבעייה הפלשתינאית, לא ליסודות המיליטנטיים וה־טרוריסטיים שבהם אני מתכוון. לאלה אין פתרון ולא הם, יש לקוות, יחרצו בסופו של דבר את גורל עמם".

מכאן — הכרתו של אלון היא לא בישות „הפלשתינאית" כישות לאומית אלא בצ־בור „הפלשתינאי". יש לשער, כי בממש־לה יבהיר בדיוק מי אותו „צבור" שאליו הוא מתכוון וכיצד ה ו א רואה את פתרון בעייתו.

מסתבר, כי סתרי תורה רבים אין במשנתו המדינית של יגאל אלון. הנה כי כן, הוא אומר ברורות: „כדגם אפשרי לפתרון הבע־ייה, אני רואה את המסגרת הפדרטיבית שא־מץ לעצמו המלך חוסיין, תוך הסתייגות מוח־לטת מתפיסתו הטריטוריאלית". כלומר, כי־צן פדרציה ירדנית־פלשתינית „אבל מטע־מים מובנים אינני סבור, כי עלינו להשאיר את המונופול הבלעדי לפתרון הבעייה הפ־לשתינאית בידי בית המלוכה ההאשמי". וב־קובצו זאת מוסיף מר אלון: „בכל הסדר יהיה צורך להתחשב בגורם הפלשתינאי וב־ביחוד באינטרסים של האוכלוסיה הערבית בגדה המערבית, שכן הסדר אשר יוכל לא יוכל להיעשות ללא התחשבות כזאת.

פעם סבר מר אלון, כי ישראל שגתה כש־לא עודדה בשעתו את הקמתו של המינהל העצמי בשטחים, דבר שעשוי היה, לדעתו, „לחזק את מעמדם של המתונים והמפוכחים בקרב הציבור הפלשתינאי. ואף להופכם לגו־רם מרכזי ומוכר בבוא עת השיחות. ואפשר היה להקים מינהל כזה בלי לקפח את ה־אופציה־למשא ומתן על שלום עם ממלכת ירדן".

עתה, אין לדעת אם באה „עת השיחות", אבל היום סובר, כנראה, גם יגאל אלון כי אין עוד זמן לניסויים כאלה. הזמן דוחק, המציאות דוחקת ו... האמריקנים דוחקים.

□ הצד המסרב ישא באחריות

עתה יש הכרח לנסות להידבר עם ירדן לאור המציאות החדשה: ושר החוץ סובר, כי הגיעה העת ללכת לקראת פשרה. ומה אם הצד השני — במקרה זה ירדן — אינו רוצה בפשרה, הלא מי כיגאל אלון יודע מכלי ראשון, שחוסיין לא מוכן היה עד כה לפש־רה שתתקבל על דעתה של ישראל. על כך יש לאלון תשובה: „מוטב שלא אנו, אלא הצד המסרב להתפשר ישא במלוא האחריות של הפרת השלום באזורנו".

להערה זו של מר אלון יש כיום משמעות מיוחדת לאור העובדה, שבכל הדיונים האח־רונים בממשלה ובפורומים ממלכתיים אח־רים מובאת בחשבון האפשרות של התחד־שות המלחמה לא פחות, ואולי יותר, מן האפשרות שישראל עומדת לפני הסדר שלום, אפילו לא שלום חוזי וסופי.

למה מתכוון שר החוץ כשהוא מדבר על „פשרה"?

מבחינת הטווח הרחוק — ל„תכנית אלון". לטווח הקצר — הסדרי ביניים. הוא סבור, כנראה, שאפשר להגיע להסדרי ביניים גם עם ירדן.

ומה הדבר המעשי שהוא מביא עמו ל־וושינגטון?

כיון שהממשלה תימנע מקבלת החלטות מחייבות בתום הדיון המדיני, לא יוכל מר אלון להציג בארה"ב אפילו מסכים הרוב בממשלה, שהרעיון הפדרטיבי של המלך חו־סיין יכול לשמש, כדברי אלון, „דגם אפשרי לפתרון". אבל דבר אחד יבקש אלון להב־טיח: שארה"ב, השקודה בימים אלה על מציאת נוסחאות של פשרה תדע בבירור על מה ישראל לא תהיה מוכנה להתפשר בשום פנים ואופן: על תכנית הפשרה שארה"ב גיבשה אותה במסמך בדצמבר 1969. זו הפשרה ה־ידועה כתכנית רוג'רס לגבי ירדן. תכנית זו רואה כגבולות השלום עם ירדן את קווי שביתת הנשק מ־1949, תוך עשיית תיקונים קלים באזור לטרון (תמורת ויתור על עזה לטובת ירדן) והירדן שטחים נרחבים בתוך הגדה המערבית. ישראל מכירה היטב את הטיעון האמריקני, כי בעידן הטכנולוגיה אין „לקווים גיאוגרפיים" משמעות רבה. כל כך (לא אחת הביאו לנו את הדוגמה: הנה ב־1967 היו המצרים ברצועת עזה וישראל הצ־ליחה בה לנקלה להציאם. ולהיפך עד לתעלה ואילו ב־1973 — היו הישראלים ליד התעלה והדבר לא מנע את המצרים מלחצותה ולכ־בוש שטחים בסיני). אלון יצטרך, איפוא, לעקור מלב האמריקנים תפיסה זו, שמשר־ם במציאות היא תמיכה אמריקנית בדרי־שה הערבית לנסיגה ישראלית, אם לא מכל הרי לפחות מרוב השטחים.

בענין זה יש ליגאל אלון משנה ברורה: „אמנם שום גבול אינו חוסם הרמטית ואין בו כדי למנוע מראש אפשרות של פריצתן של מלחמות בעתיד אבל בגבול איתן ובר־טוח — יש אלמנט הרתעה חזק המבצר את השלום בעצם קיומו. הוא מבטיח נצחון בפ־חות אבידות כאשר המלחמה בכל זאת פור־צת. ומה שחשוב לא פחות: הוא מפחית בהשוואה לעבר, את הצורך להזקק לאסטר־טגיה של מיתקפת נגד מקדימה".

□ חשיבותם של גבולות אסטרטגיים

והיה אם יישאל האם גם בעידן הטילים, המטוסים העל־קוליים והטכנולוגיה הצבאית המפותחת יש ערך לגבולות אסטרטגיים? תשובתו של אלון חד משמעית: „כן, ואולי יותר מאשר בעבר, כי ההיסטוריה הצבאית מלמדת, שבאמצעות המצצות והמגננות בלבד אין מכניעים עם אמיץ הנלחם על חייו ועל חרותו. ברוב המלחמות מיגורו של הצבא, כיבושו של השטח וההשתלטות על טריטוריות היעד והעם היושב בה. ה ם המביאים את הנצחון הצבאי".

אלון מוסיף להאמין כי תכניתו עונה על הדרישות האסטרטגיות של ישראל.

אין אנו רואים, לפי שעה, שקיסינג'ר קו־נה „סחורה" ישראלית זו, אבל „חשוב, כפי שאמר השבוע יגאל אלון באחת ההתייעצו־יות, שארה"ב תדע על מה ישראל ל א תוו־תר".

מבחינה זו נודעת, איפוא, חשיבות מיוחדת לנסיעתו הקרובה של שר החוץ. היא באה בעת שאי־שם בוושינגטון רוקחים איזו מר־קחת ירדנית־פלשתינית, שישראל אינה יכו־לה לשער את טיבה.

אם מקבלת וושינגטון את הכרזתו האחרונה של נשיא מצרים, אנואר סאדאת, כי „פלש־תין היא לב הסכסוך" ובלי הפלשתינאים לא תלך מצרים לז'נבה, נקל לשער, כי הלחץ על ישראל לא ירפה, אלא להיפך. אין זה אומר שקיסינג'ר ילחץ על ישראל להציע מיד תכנית לירדנים, תוך הבאה בחשבון של „האינטרסים הלגיטימיים של הפלשתינאים". אך מובטח לו, לאלון, כי ישמע את אשר אמר שר החוץ האמריקני, שישראל לא תוכל להתעלם עוד מן הפלשתינאים. לא מכבר התבטא קיסינג'ר בחוג מצומצם, כי בפני ישראל עומדות שתי אפשרויות: להתעלם מן הפלשתינאים או ל ה י ד ב ר עמם תוך נס־יון למתנם. אלא שעל כך — הוסיף קיסינ־ג'ר — הוא רוצה לשוחח עם ישראל לפני שארה"ב תחליט לגבי הצעד הבא לגבי ה־פלשתינאים.

ובכן, זה הנושא המכריע הבצעה ליגאל אלון בבואו לוושינגטון בפעם הראשונה כשר החוץ: אין ספק לאיזו משתי האפשרויות נו־טה וושינגטון.

□ „ערפאת הזמין מחקר"

כישראל כן ארה"ב אינה רוצה במדינה שלישית — פלשתינאית — בין ירדן לבין ישראל. ארה"ב מסכימה עם ישראל, שמדינה פלשתינאית עצמאית תהיה בעצם מאחז סוב־ייטי נוסף של ברית המועצות באזור, שהרי כמעט כל ארגוני הטירור, לרבות פתח, מקיי־מים קשר הדוק עם מוסקבה ועם ארצות הגוש הקומוניסטי. אם תקום מדינה בראשות אש"ף יש חשש סביר, כי תפנה לגוש המזרחי, ותיתמך על ידו מבחינה כלכלית וצבאית. אבל גם בענין זה אין לראות תמימות דעים גמורה בין וושינגטון וירושלים. יש בוושינג־טון מי שרואה באש"ף, להבדיל מארגוני מחבלים קיצוניים אחרים, גורם מתון. בושה, שמבכה התבטאויות של ג'וזף סיסקו ניתן להסיק, כי גם הוא אינו מתירא כל כך מאש"ף. מכל מקום, האמריקנים סבורים כי למרות „האמנה הפלשתינית" ולמרות ההצה־רות התוחרות כל ונייחת ארגוני המחבלים, מאמין יאסר ערפאת, ראש הארגון לשחרור פלשתין, שאמנם ניתן להקים מדינה פלש־תינית על חשבון ירדן וישראל כאחת. אם תבקש סימן לשפיות דעת ולריאליזם יצביעו, מן הסתם, האמריקנים על כך, שיאסר ערפאת הזמין בימים אלה אצל כלכלנים אמריקניים מחקר לשם בדיקת יכולת הקיום של מדינה פלשתינית עצמאית בשטח הגדה ואולי ה־רצועה. משמע, כך אומרים, גם לערפאת יש ספיקות ומכאן שייתכן כי את החזות הצבאית של הפלשתינאים יתפש אולי בכל זאת ב־מסגרת פדרציה ירדנית־פלשתינית.

משום כך מעודדת עתה וושינגטון הידב־רות בין ישראל לבין ירדן — במקרה שמצ־רים לא תהיה מוכנה להיות שוב הפארטנר של ישראל לשיחות בשלב השני — ואולי גם בין ישראל לבין הפלשתינאים במסגרת ועידת ז'נבה.

□ חוסנה של הממשלה ב...חולשתה

ייתכן כי שאלת הייצוג של הפלשתינאים בועידה זינוה אינה. כבלות הכל תמורה כי־כך, כל עוד אין מדובר בנציגות נפרדת של אש"ף, אלא בייצוג פלשתינאי כחלק מן ה־משלחת הירדנית. יש הסוברים, שהסכמה מצד אש"ף להיות מסובה על שולחנה של ירדן בועידה לא רק שיכולה להיחשב כי הכרה בצדו בעקרון, שהפתרון לסכסוך חייב להיעשות בדרכי שלום ובאמצעים מדיניים, אלא גם כסימן נכונות להגיע לפשרה במס־גרת ירדנית פלשתינית. אבל כל אלה הן השערות ואפילו שר החוץ הודה השבוע בממשלה כי „המצב אינו ברור עדיין".

אבל יש דבר אחד שהוא בכל זאת ברור. כל נוסחה שעשוייה ארה"ב להעלות — לפי שעה היא נמנעת מלעשות זאת — תהיה רחוקה, רחוקה מאוד לספק את ישראל. אין לדעת כיצד תנהג וושינגטון כשתחשוב שה־גיעה השעה „להשפיע" על ישראל לרכך במקצת את עמדתה. היא נמנעת מלעשות זאת מנימוק „המכאני": באזור מתגידולים האוצריים הסביר ג'וזף סיסקו כי בשל ח ו ל ש ת ה של הממשלה החדשה בישראל עלול כל מהלך (במיכוור הירדני) הנוגע ליהודה ושומרון להעכירה. בלחצים פנימיים קשים". משום כך אין וושינגטון רואה טעם להפעיל על ממשלת רבין לחצים.

כיזור, אבל זוהי עובדה — חוסנה הארעי של ממשלת רבין הוא... בחולשתה. אבל לא לעולם „חוסן" כוח...

הפתיחה: מלחמת־התשה בשיתוף המחבלים

במלאות שנה למלחמת יום־הכיפורים עלולים הערבים ליזום התלקחות ✶ הצבא הירדני משפר ציודו בעזרת ארה"ב ומשנה פניו — מוסקווה חידשה את האספקה הצבאית למצרים ✶ הסורים והמצרים מתאמנים אימונים נרחבים ✶ כמעט אין פעולות־שיקום בערי־התעלה ✶ האם יוכלו צבאות ערב להפתיע שנית את ישראל?

מאת יעקב ארז,
סופרו הצבאי של „מעריב"

לדעת גורמים צבאיים ובט־חוניים יהיו החודשים אוק־טובר־נובמבר של שנה זו המועד הקריטי הראשון ל־ישראל: במלאות שנה למלחמת יום הכיפורים עלולים הערבים ל־התפתות וליזום שינוי של המצב, שנקבע בהסכמי הפרדת־הכוחות בין ישראל ובין מצרים וסוריה. אולם הפעם צפויה התלקחות ב־שלוש חזיתות — כי הפעם כמעט ודאי הוא שתהיה פעילות גם בגבול ירדן.

בסוף חודש מאי השנה נסתיימה מלחמת־ההתשה בצפון, שנמשכה 80 ימים, בהסכם ה־הפרדה בין ישראל לסוריה. כיקיקים צב־איים בישראל ראו אז שני יתרונות ברורים להסכם זה:

✶ אי־ויתור על עמדות־הגנה ברמת־הגולן, וצמצום הכוחות הסוריים בקרבת הגבול.

✶ הידוק היחסים עם ארה"ב, והבטחת רכש מוגבר ושמירה על הפוטנציאל הצבאי של ישראל, הנשען על הספקה רבה־שנים מ־ארה"ב.

הסכם־ההפרדה בין ישראל לסוריה מבוסס על רצועות דילול צבאיות ועל חיץ של ה־או"ם בין הכוחות. רצועות־דילול אלה נוע־דות, לדברי מומחים צבאיים, למנוע אפש־רות של מיתקפת־פתע, של „התקפה מהגלג־לים" כפי שביצעו הסורים ביום הכיפורים אשתקד. החיץ של האו"ם נועד למנוע הת־נגשויות מקומיות, העלולות לגרום התלק־חות החזית כולה.

○ חיילים בדמות אזרחים

הגבול החדש־ישן שבין ישראל לסוריה יש בו „כיסים" סוריים לכנים באזור רפיד ב־דרום ובאיזור קונייטרה בצפון. צה"ל עצה באבן הגלוי רב באיזור זה. הוקמה מערכת־הגנה גם סביב שני הכיסים האלה, מורכבת מסוללה של עפר, בגידור ומדרכים סלולים. לפי ענה שבלים הסורים על הסכם ההפ־רדה, פרט להיגיעה קלות. אמנם היו ידיעה, שבניגוד להסכם הכניסו הסורים טנקים לעיר קונייטרה. אך בבדיקת האו"ם לא נמצאו שני הטנקים, שאליהם התייחסה התלונה הישרא־לית.

עם זאת ייתכן, כי חלק גדול מן „האזר־חים", ששבו לקונייטרה, הם חיילים סורים, המתלבשים ברחובות העיר בבגדים אזרחיים וללא נשק. לפני זמן קצר סיפרו חיילי צה"ל, שהיו בהבקית בעל גבי הסוללה שהוקמה, כי אחרי שקרבו אליהם כמה אזרחים סוריים ושוחחו עמם שיחה קצרה, הבחינו כיצד „אז־רחים" אחרים עוצרים את הסורים האלה, מכים אותם ומוליכים אותם עמם.

כלכוהם הסכם־ההפרדה צייצו מומחים צבאיים את יתרונן של רצועות הדילול. בחי־זית־הצפון יש שתי רצועות כאלה. הקרובה לקו־הגבול רחבה בין 6 ק"מ בדרום ל־15 ק"מ בצפון, הכוח הסורי, שמותר לו להחזיק שם על־פי ההסכם, מוגבל ב־6000 חיילים, 75 טנקים ו־36 תותחים קצרי־קנה. עד להפ־רדה תנו באיזור זה 400 טנקים סוריים, 500 תותחים ו־40 אלף חיילים.

רצועת־הדילול השניה, שרחבה 10 ק"מ נו־ספים, מגבילה את הכוח הסורי ב־450 טנקים ובארטילריה שטווחה מוגבל ל־15.4 ק"מ. רצועת הדילול מוצבות, לדברי המומחים, ביבוע התקפה פתאומית, לכן בעבר היה רוב הכוח הסורי מרוכז לאורך הגבול, ובכח אותו אמצעי היה להפעילו ולהזיזו אל קווי הביצורים של ישראל.

אבל עכשיו — ביוזמי אנשי ההודעות, שבקודון בדמשק, כי סוריה תסלק את אנשי האו"ם, המוצבים בין הכוחות, אם לא תגיע ישראל לכלל הסכם עם ירדן עד החדש נו־במבר הבנה — אין לראות את אנשי־האו"ם כ„בוהה בטחונית". ישנה אפשרות שהסורים יפעלו במהירות. וייגשו תוך פרק־זמן קצר כוחות גדולים אל הגבול, כדי לבצע פעולה התקפית.

הסכם־ההפרדה בדרום מתבסס על שלוש רצועות דילול:

✶ רצועה מצרית מצפון לתעלה.
✶ חיץ של כוחות־האו"ם.
✶ רצועת־דילול ישראלית.

○ „מוצבים קיפודיים" בדרום

ברצועת־הדילול המצרית אין חשיבות גדו־לה להגבלת הכוחות: 4000 חיילים, 36 תות־חים. וכמה עשרות טנקים. אבל ישנה חשי־בות צבאית להכנות, שעושים המצרים ברצ־ועה זו, על השטח המזרחית של תעלת סו־אץ.

לאורך רצועת־הדילול שלהם הקימו המצ־רים מערכת של מוצבים וביצורים, שאינה מתבססת על הדוקטרינה הסובייטית. המערכת כוללת קווית ובה שלושה קווי־הגנה ומוצבים מקבילים. המערכת בנויה בשיטה המערבית של „מוצבים קיפודיים". מוצבים אלה מאפשרים הגנה על רצועת־הדילול ועל התעלה, בלא לחייב ריכוז כוח גדול למשר־מות הגנה, כמו שהיה מבוצר לתעלה לפני מלחמת יום־הכיפורים. „מוצבי־הקיפוד" ה־מוצבים מוקפים גדרות ושדות מוקשים, וה־מערכת נועדה לקלוט כוחות גדולים הרבה יותר מן הרשאים להימצא ברצועת־הדילול על פי ההסכם.

המצרים הכינו משטחי־צליחה רבים מאוד לאורך התעלה. לפי שעה אין להם צורך לפ־רוש על התעלה גשרים, שיעכבו את עבודות העיקור הנעשות עכשיו. במשטחי־הצליחה יכולים המצרים להעביר תוך לילה אחד כוח צבאי, המבוסס ב־100 אלף חיילים ומעלה. הם עשו זאת במלחמה, ואין שום סיבה שלא יצליחו בכך בכאשים בעתים באש.

○ אימונים נרחבים

עובדה מאירגה אחרת, שיש להסיק ממנה מסקנות מהותיות, קשורה בביצוע הפעולות של המצרים בשיקום ערי־התעלה. „מפעל השיקום" נפתח בקול תרועה גדולה; אך בזמן האחרון אין סימנים שאכן נעשות שם פעולות שיקום ובניה בקנה מידה ממשי. יש־נם סימנים מבוררים שהפעולות הללו הן סמ־ליות — אולי הכנה לפעולות־שיקום בע־תיד, אם אכן תגשם בנויים את כוונתם.

הצבא הסורי והצבא המצרי עוברים עתה פרק של אימונים נרחבים. בהם מבקשות מיפקדות הצבאות האלה לייסם את לקחי־

(סוף בעמוד 26)

שרות חדש ליוצא[...]
20 12
24 שעות ביממה

هكذا | من الأصل

המרקחה הפלשתינית

הדילמה של וואשינגטון: בין חוסיין לערפאת

מאת פיליפ בן
סופר "מעריב" בארה"ב

ארה"ב נחרדת למראה המחיר שמשלמת מוסקווה בעד חוסר־הקשר עם ישראל ✶ הערביים הסתלקו מנסיון "לעדכן" את ההחלטה 242 במושב־העצרת של האו"ם ✶ מדינות האו"ם מנסות להתחבב על יאסר ערפאת ✶ מה עדיף: ירדן גדולה שתשתעבד לעיראק, או מדינה פלשתינית קטנה העלולה להיגרר אחרי מוסקווה

זה חמש שנים מאז 1968 קרה אך לעתים רחוקות, שראש מדינה או שר חוץ, שבא לאו"ם כדי להביע דעתו על ענייני מדיניות העולם, לא תבע, בהגיעו לפרשת המזרח התיכון, "ביצוע כל סעיפי החלטת מועצת הבטחון מספר 242". זוהי התרופה שהמליצו לה גרומיקו וצ'אושסקו, מארשאל טיטו, ההונגארים והבולגארים, כמעט כל האפריקנים, נציגי אסיה, רבים מנציגי אמריקה הלאטינית, וגם נציגי מדינות אירופיות שונות.

ההחלטה 242, שאושרה ב־22 בנובמבר 1967, נערכה בידי לורד קאראדון, נציגה של ממשלת וילסון הראשונה באו"ם, והיא קוראת לנסיגת ישראל משטחים שכבשה ב־1967, ולהפסקת כל לוחמה מצד הערבים נגד ישראל. היא נהפכה לכעין פרה קדושה, שאיש במרכז האו"ם אינו מעז לנגוע בה. מספר־הקסמים "242" מופיע במאות הודעות רשמיות, שפורסמו במוסקווה ובוורשה, בבלגראד ובברלין המזרחית, בלוסאקה ובקאמפאלה, בהאוואנה ובסאנטיאגו, בסיום "ביקורי ידידות וסולידאריות" לאין מספר.

● אפשרות פירושים שונים

הדברים נשתנו אחרי אוקטובר 1973. ההודעות הרשמיות של מוסקווה, של בלגראד, של סופיה, של ניו־דלהי ושל האו"ם שוב אינן מדברות על ההחלטה 242. המספר נתחלף ב־338: זה מספר ההחלטה בדבר הפסקת מעשי האיבה של מלחמת יום־הכיפורים.

טעם החילוף ברור למדי. ההחלטה 242 מדברת על יישוב הבעיה של "הפליטים הפלשתינאיים", ולא יותר. ההחלטה 338 איננה מזכירה בעיה זו כלל — ולכן היא ניתנת לכל מיני פירושים. למתנגדים לפירושים כאלה, המביאים קטעים מנאומים ומהודעות רשמיות מן העבר, שכולם שופעים מס־שפתיים לפרה הקדושה 242, משיבים כי ההבדל איננו רב — שכן באחד מסעיפיה של ההחלטה 338 מוזכרת ההחלטה 242.

זוהי תשובה של צביעות — אף שבבחינה מכנית היא נכונה — שכן יש משמעות מדינית רבה לעובדה, כי שוב אין חוזרים על אותו מספר־קסמים. משמעות — ביחוד משום שבמוסקווה מונחת המשאלה להפיק רצון מאת יאסר ערפאת, בלא לנעול את הדלת בפני התפתחויות ממנו במקרה שישתנה המצב. ולא עוד אלא שאיש איננו אוהב להודות, שישנה את דעתו — וביחוד לא מקצועני המדיניות והדיפלומאטיה.

● שכנעו את הערבים

עוד לפני שבועות אחדים פיתו בבירות ערביות שונות בנקיטת יוזמה במועצת הבטחון למען שינוי ההחלטה 242 לשם "עדכונה"; כלומר, שוב לא ידובר בה רק ב"פליטים הפלשתינאיים", אלא יושם דגש ב"אינטרסים" — יתרה מזו: ב"זכויות הבלתי נכללות" — של "העם הפלשתינאי" ואולי אף של "העם הערבי הפלשתינאי".

דומה שכעת הסתלקו מיוזמה זו — אולי משום שמישהו (מוסקווה?) הסביר למנהיגים הערבים, כי יוזמה כזאת אין לה סיכויי הצלחה מרובים, כיון שנציגים רבים מדי, מכל הצבעים ומכל האידיאולוגיות, יצטרכו לחזור בהם מדבריהם ולהתכחש להכרזותיהם עד לא מכבר בדבר דבקותם במספר 242.

מסתבר כי הנימוק, ש"העיקר הוא כשוב אין מדברים על 242, אלא על 338", הוא ששיכנע את המנהיגים הערבים שלא לצאת למערכת־החלטות כזו במושב הבא של עצרת האו"ם, שתיפתח באמצע ספטמבר. אולם כבר עכשיו ברור, שבעיית "פלשתין" תתפוס מקום בראש בעצרת הסתיו גם במרכז האו"ם וגם בחילופי הדיעות בין המעצמות השונות — זירה חשובה לאין שיעור מזירת גורד השחקים ירוק־הזכוכית במנהטן.

● המחיר ששילמה מוסקווה

בראש המדינות, שהתפתחות זו מציבה לפניהן בעיות קשות, ניצבת ארצות־הברית. לגבי וואשינגטון כרוכה הקמת הבעיה הפלשתינית מכבר בשני שיעבודים כבדים כאחד: הישראלי, והירדני. אליהם מצטרפת הדאגה, שמדינה פלשתינית נטולת־משאבים — כפי שהיתה ארץ־ישראל כולה במשך דורות — בהכרח תיהפך לגרורה של ברית־המועצות, אחת הגרורות הצייתניות ביותר, דלקן כהכוכה מהבדה באיזור, שהוא כבר רווי חומר־נפץ לכדי.

מצד אחר, איך תקיים ארה"ב את מעמדה החדש בעיני העולם הערבי, שפקידי הרשות האמריקניים מתגאים בו כל כך? איך תשמור על רצונם הטוב של סאדאת ושל פייצל ושל חאפז אסד, אם תוסיף להתעלם מערפאת? זאת ועוד: בזמן האחרון ראו אנשי־הרשות האמריקניים בעיניהם, איזה מחיר נאלצה מוסקווה לשלם משום שאין לה קשר ישיר אל ישראל; ולכן אי־אפשר שלא יתחייבו למגע עם הארגונים הפלשתינאיים, ו יהא בדרג נמוך.

כיון שאין בחיים תרופות־פלא לכל התחלואים ואין פתרונות קלים לכל בעיה — כפי שמבקשה הפרסומת המסחרית האמריקנית לשכנע את קוראיה — נמנעים אנשי הרשות האמריקנית מלהציע בעצמם פתרונות, אלא מבקשים אותם מזולתם. בהקשר זה יש חשיבות ראשונה במעלה לביקורו של שר החוץ יגאל אלון בארה"ב בקרוב: הוא יכול להיות בגדר מבוא לפיתוח קו אמריקני חדש לגבי המזרח התיכון, לקראת המבחנים הקשים הצפויים בסתיו ובחורף של סוף שנה זו וראשית השנה הבאה.

● להשקיע או לא להשקיע

במידה שאפשר לעמוד על כך, יש בענין זה בארה"ב — כבארצות אחרות — שתי אסכולות:

✶ לפי האחת חוסיין הוא המנהיג הערבי היחיד, שיש לו אומץ להתייצב מול ישראל — והוא כבר עשה זאת. בין השנים תיתכן שום פשרה קיימת, אפילו יש לסמך כשותף, כיון שחילוקי־הדעות בין הם יסודיים. חוסיין הוא גם המנהיג היחיד, שבעתיד לא ירתע מעימות עם ערפאת, אף פייצל, הבוחל בערפאת, למען צודק, המורת הבטחה ש"מחבליו" יוציאו מכלל תחום פעולתם את ממלכות ... ביניכיות, אחד ממשטרי־האוטוקראטיה המועטים שעודם קיימים בעולם. ... להם זו מדגישים את ההכרה "לחזק את חוסיין", הם רוצים שבנטל זה ... ישראל.

✶ לדעת האסכולה האחרת תתגלה ... זה או מאוחר כל השקעה בחוסיין ... כיון שמשטרו לא יוכל להחזיק מעמד לא ... ימים — אף שבית המלוכה ההאשמי ... בשלטון בירדן כבר חצי יובל שנים. ... זו גורסת שישראל וארה"ב אינן ... לתת יד לחידוש "ירדן הגדולה", שעם מותו של חוסיין מחר או מחרתיים ... ליפול תחת שליטתה של בגדאד, ... כיום החשובה שבגרורות ברית־המועצות בעולם הערבי; מדינה פלשתינית קטנה, ... שה מבחינה צבאית, תהיה פחות מסוכנת ... לדעת אסכולה זו.

■ מתתיהו פלד

על מדינה שלישית בין הים והמדבר

דומה, כי המימרה הידועה כי את אשר לא עושה השכל עושה הזמן, שוב זוכה לאישור בקשר לעמדתנו לבעיה הפלשתינית.

לפתע, כביכול, נעשה ברור לכל כי השאלה הגדולה אינה אם קיים עם פלשתיני שבעיתו טעונה פתרון, אלא עם מי נדון על דרכי הפתרון לשאלה זו. אילו לא יגענו לזמן לחלוף במשך שבע שנים כי או אולי לא היינו עומדים בפני הדילמה הקשה של בחירה בין שיתוף בענין זה.

אולי יהיה מי שיערער על כך שבעיתנו ברגע זה היא בחירה בין שיתוף. זאת מתוך הפלגה הדילה אינים עם ההודעה לארגון השחרור הפלשתיני (אש"ף) הצליח לזכות בהכרה בין לאומית רחבה כמייצג הבעיה הפלשתינית. ודאי יהיו כי שיטענו כי בעצם, מעולם לא היתה לנו בררה אחרת אלא לקבל ארגון זה כמייצג הבעיה הפלשתינית, ולהכליב עם בנטעותיו — ומשום כך גם לא יכולנו להתייחס אל הבעיה עצמה במונחים של מדיניות מציאותית. אלא שגישות כאלה, המטילות לראש את הבעיות הצדדיות הפלשתיניות בידי אחרים לא היו צודקות בעבר, ועדיין אין הצדקה לקבלן גם עכשיו.

עדיין יש בידי ממשלת ישראל להעדיין בשאלה הפלשתינית עם נציגים מוסמכים של העם הפלשתיני היושב בארצה, שהוא רוב בניינו של העם הפלשתיני בכלל. בעבר לא יכול היה להיות ספק כי הנציגות המוסמכת של הפלשתינים היושבים לקום כתוך הרובע הכבושים שממערב לירדן, שכן זמן רב כאשר לא היה ארגון השחרור לקובל כמייצג בלעדי של העם הפלשתיני אפילו בקרב המדינות הערביות. אלא שאז, בימים שהדבר היה אפשרי ואיש לא יכול היה להתלהות על הידע אפשרות אחרת, כירבה הממשלה להכיר כי הבעיה קיימת בכלל. באותן שנים שלאחר מלחמת ששת הימים, עסקה הממשלה בעליבות ובהתנגדות במניעת התגבשותה של נציגות פלשתינית בשטחים. אישים יכולים מבוגלים להיות את גרעינה של הנהגה פלשתינית מקומית גורשו או הושתקו בדרכים אחרות.

גם רב כינוי הכוח הממשלה, כי יהודי השר ללא חוק ישראל גלולי, כי אילו היינו קמה נציגות מוסמכת של הפלשתינים בשטחים. כי אז לא היינו יכולים שלא לבוא איתה בדברים; אלא לנציגות זו אינה קמה יפסוק "אין עם מי לדבר". הציבור הישראלי לא ידע, ואולי לא התעניין לדעת, כי באותם הימים עצמם היו נסיונות של אישים בלתי תלויים בגדה המערבית להתגבש ולהתייצב בפני ממשלת ישראל כמייצגי העם הפלשתיני על מנת להפש במשותף דרכים לפתרון הבעיה הפלשתינית על יסוד הכרה בישראל והדך עשיית שלום עמה. כל המשימות הללו הובסו בשיטתיות. זכור המקרה של דייר עזיזי שבחרה אף להביע את עמדתו בכתבים ובמאמרים, אך לא זכה לכל הענות מצד ממשלת ישראל, עד שהולית הבלגים הפליגה לירות פגז על בקעה לביתו. הרמז היה ברור כאשר; לא רק זה שהמבדלים המעשים מפני ההבהמה על מנהיגות פלשתינית המבונות בהסדר עם ישראל, אלא בימים שכבעם ולא עלה בידי הוליות הבלגים להחזר לפתוח החיקים הכבושים ולפגול בהם, עלה כל זאת בידי הוליה קפצה הדין לביתו של דייר עזיזי להגיע אל

יגדה ולהסתלק משם לאחר ביצוע המבצע בשלום.

●

אין מקום לספק: במשך שבע שנים כמעט בשטחים עשינו כל שהיה ביכלתנו לבלום התפתחותה של מנהיגות אותנטית בהם, שהיתה מסוגלת להנהיג את עמה לקראת הסדר של שלום וקיום־יחד עם ישראל. בכך לא הצלחנו לסלק את הבעיה הפלשתינית מעל סדר היום, אלא רק למנוע את התגבשותה של מנהיגות שאיתה יכולנו להגיע לכלל הבנה הדדית. התוצאה הטבעית, הבלתי נמנעת, שלא היה כל קושי לחזותה מראש ואף להזהיר מפניה, היתה זו שמנהיגות העם הפלשתיני נפלה לידי אחד הרבה מאבקים, בידיהם של מנהיגי ארגון השחרור. דבר זה התרחש בעצם רק לאחר מלחמת יום הכיפורים, שכן עד לוועידת הפסגה באלג'יר לא הוכר ארגון השחרור כמייצג הבלעדי של העם הפלשתיני.

לפיכך אפשר אולי לאמר כי שר ההסברה גומל לנו טובה על כך שהעמיד לנו הגדול ונעבירנו בפני ההכרח להתרגל למחשבה, כי דווקא הארגון האחראי לכל פעולות הטרור שנעשו נגד ישראל, הארגון שהודה חמנה לביטולה של כלילת קיומה של ישראל, הוא יהיה שאיתו נאלץ לבוא ולתת בסופו של דבר. אין כל קושי לשער את הנתונים שתביאו את ממשלת ישראל לכלל מתן כיות כוח לארגון השחרור. בצד אחד יהיה אצלנו התנוה, כי יהיה בידינו לכפות על העולם הערבי ועל העולם כולו השלמה עם המצב שנוצר לאחר מלחמת ששת הימים והלא רצינו כלל לשנותו. ובצד שני היה ביננו כי שדאג להזין את הציבור בכל פרטי הפרטים של נפתולי המחשבה המדינית והאידיאולוגיה המעוקמת של אישי ארגון השחרור, שבהם הכתובת על בלאו הכי "אין עם מי לדבר", כמוס הפלשתינים אינם מגיים אלא בהשמדת ישראל.

כך חבור פגמה מדינית של התעלמות, כן הבעיה הפלשתינית, דיכוי של כל נסיון להקים נציגות אמיתית של תושבי השטחים והפצה שיטתית של תורת ארגון השחרור בקרב הציבור הישראלי, וביחוד סייעו כל אלה ליצירת הרגשה כי בשאלה הפלשתינית עומדים אנו בפני חוסר ברירה קלאסי, על פי מיטב המסורת הישראלית האומרת כי בהעדר ברירה יש להציג את חוסר הברירה כניצחון בברית.

התוצאה המעשית — אם להתייחס לענין רק בצורה שכלתנית — היא שסוף סוף הושגה הכרה, והמצאת נוצר מצב שכמעט אין עם מי לדבר זולת ארגון השחרור, ואת דווקא בזמן שראש ממשלת ישראל מודה בלוי כי קיימת בעיה פלשתינית כי היא חייבת למצוא את פתרונה, אלא שלהתנהג זוכה כי אין כפגענו ברירה אלא לדון על כך עם ארגון השחרור. זאת קשה לנו לעכלת, באמה: ויתכן שמולנו עודנו כשתוק לנו ואין הכרח לעשות זאת.

●

ארגון השחרור מעולם לא הוסמך בדרך מוכרה כל שהיא לייצג את העם הפלשתיני. עד לפעולות ההגנובה האחרונות נגד מבטות הפליטים בלבנון אפילו שרר מתח חמור בין הארגונים לבין אוכלוסית המחנות, שאינה רווה נחת משלטון הטרור הפנימי של מנהיגי הארגונים השונים, שהם מקיימים תוך מריבות בלתי פוסקות ביניהם לבין עצמם. אין כל ספק כי ארגון השחרור מעולם גם לא קיבל יפוי כוח מתושבי השטחים ליצגם במוסדות העבית. בקצרה, זהו ארגון שאינו מייצג לעשה אלא את עצמו. זאת הוא עושה בצורת כלי הנשק שלרשותו, אך בעיקר כוחו נובע מהתמיכה הפוליטית שלו מכל אחד מן הארגונים מקבל במדינות ערב — כבלכל ארגון הפוליטיות שלו מביניהן.

אין כוונתי פה בהגנתה מתורה, אלא בארגונים הפועלים בגלוי, כתוך במחנות ושבטי ובחירות ללא גבול. ה"כופיה" של יאסר ערפאת ושקפיו השחורים הצליחו יפה להעצים לו דמות של לוחם במהרה בעיני צלמי העולם, אבל אין כל דמיון בינו לבין מנהיג בתחנת אמיתי. ולמי שברור דבר זה, גם אין הרגשה של העוצה יתירה כלפיו וכלפי כצלליה. תושבי "השטחים" יודעים יפה כי האיש ומה עיכו האנשים המגיעים. אך לכרה זאת, אין להתעלם מהר שניו הישגי ארגונו. תוך זמן קצר השיג ארגון השחרור את הכרתן של למעלה ממאה ממשלות, ובעבר בין לאומי מבהעבר העולם. ובאחר ... שאין כמו ההצלחה להעיד על עצמה, החלה לאחרונה להתפתח גישה גם בשטחים האוכלות, כי התמיכה בארגון השחרור עשויה להיות עכשיו הדבר הנכון ביותר מבחינה מדינית, שהרי הישגיו עולים על הישגיהם של כל הגורמים הפלשתינים האחרים

(סוף בעמוד 26)

ביהודה ושומרון "שומרים על האופציות"

מאת ראובן בנגל

עתה, אחרי יותר משבע שנים תחת שלטון ישראלי, כבר יודעים תושבי הגדה והרצועה — ובמיוחד המנהיגים והמשכילים בהם — לפרט את הלכי הרוח של היהודים, לא פחות משיודעים היהודים לפרש את חקרי הנפש של הפלשתינים שבשטחים.

הצהרת שר ההסברה אהרן יריב בענין אש"ף נתקבלה בליגלוג ✶ משאירים את כל הדלתות (והקופות) פתוחות — גם את הדלת (והקופה) הישראלית ✶ למחרת ההודעה על המדיניות הכלכלית החדשה, קיבל ג'עברי המחאה משלטונות ישראל כמענק למיכללה המוסלמית ✶ חוסיין מזהיר את תושבי יהודה, השומרון והרצועה, כי יבולע לקרוביהם בעבר הירדן המזרחי

הם למדו להבחין בין הרצאה של שמאלנים ופרופסורים בזכות ישות פלשתינית לבין הצהרות של חברי ממשלה ואנשי הממסד הפוליטי הקובע. לכן כיהודי העתונים הערביים אצלנו להגיב על הצהרות הכבה כרצבה של ראש הממשלה יצחק רבין (אי־הכרה בישות פלשתינית) ושל שר ההסברה אהרן יריב (נכונות לדון עם "ארגון השחרור הפלשתיני" אם יכיר בישראל ויסתלק מן האמנה הפלשתינית).

☐ נימה של ליגלוג

"אל־שעב", שהופיע בבאמר בעריכת עם כתפים לבים של הבגורת, כתב ... "איש האמ" (רבין) ולממשלה שאינה "חושבת" (המדכאת של בפל המאמר הראבי) להכיר בזכות ה־פלשתינית, ו"הכוחו" ושוב: מדכאת בעקרו שלה היהודי, המזבנך, המסוגל המקובל הוא המכסר הירדני.

נימה ליגלוג יש בדברים על הצהרתו של יריב, "הבבקש כן המהפכה הפלשתינית לבטל את עצמה במו ידיה, עלידי בקשתו ושל שר ההסברה) שהעצה דברים שבמוהקים את הדבין הפורה, כמו ביטול האמנה הפלשתינית. אין אנו מכירים עם אחד בעולם, המסכים לבטל את ידיה חבותיו ברצונו, כל השכר אם ההכר בא כתנאי באויבי.

"אל־פאג'ר", בעל הנטיה המארקסיסטית, כתב, כי הצהרתו של יריב כשקפה את הפיצוף ההדדיישן של מפלגת העבודה. הוא בבקש כל דבר הבורית הכונה הגדולה שיצאה לפלשתינים בזה, כלא יתן להם דבר. גם "אל־שעב" כלגלג על מה שהוא כבדיר "צמת מבולה, שאימץ לעצמו כר ההסברה", בגלל ההכרת שלו לעלות על "העגלה האמריקנית ההדרמית".

☐ בסימן שילושים

גם על ההכרזות והראיונות של ראש הממשלה יצחק רבין הגיבו הפלשתינים בשטחים כבבקקים לפקות צינה הפלשתינים ולפגה את מהם. מהמר אבו־שלבאות, כדוברת הכנוגבים של הישות הפלשתינית בגדה, כתב: "בכל שלה הכנים מסבעת עדיין בשבילים הצרים של כמבלה האבה, אף יגבר גסתון ליצר שיבולים אלה אינם כבדילים לשלום". "אל־שעב" הלאה... כשבכם גם הוא, ש"הפלשתיני" רבין־אלון־פרס מבטיך את כדיניותו של ה"שילוש" גולדה־דיין־גלילי, שהאבא

(לפי הגתון) את כדיניה ה"שילוש" בין־כרון־כהנא, שהמאמין שזה הוא אי־הכרה בעם הפלשתיני.

אם הפקורת בהזרה כבגנג אוזרה ואישים, "כפי שבדיניותו על הכד לה הקודם הביאה לכהובת אוקטובר, כך הבבא מדיניות של השילוש הנוכחי בהכרה לכהובות המבקשה, הרי ההתבקקות הכנכה של האבגה הערבית בהפסקית אנו, בדיעות דבנה ובהתלכות איבנה".

☐ שיעור בשמירת אופציות

בשבר, ... ההצהרות הישראליות הצליחו לבלבל את "היהודים בגדה" הפלשתינית, אבל לא את הפלשתינים עצמם. ... הבגינה הכללית כהכרה, שיהיה כהכבד עלי אל־ג'עברי, שהמבין אלוי את חבר הכנבה כנה דיין הדייתי לאיחרת צהרים בכנה בעבקה. ג'עברי הוא ביכולתן בנבות הערבי החביב הפגרן את העזי כנוי האישים לדיין בבין, שהתגיעו גם בלי התנאי הבלי הכבכבה, יום לקבר למבקרן אינגן כלכל ברוכים בכבינות ה"מיכללה המוסלמית בחברון", כבכות באינה את כר ההכד יגאל אלון וכר ההגבק, אהרן יריב.

בדבריו ההגבים וכבגה ביהיו ג'עברי איך אפשר ליכבור את כל האופציות פתוחות, בלי להתחייב לצד כלשהו ובלי להתבחב עם צד כלשהו. כבו בגן לימדו בענין זה לפלשתינאים הישראלים הגבוכים.

☐ בלי תכתיבים

במכתב גלוי של ג'עברי לבבוא כתבה: אפשר היה לבבוא תביבת בגדה, "ארגון התחדור הפלשתיני" בעיניו ליבות, שקלת והבירון הכדר דלי של חוסיין, והבבבה הבבבאבה של הנבברי השטחים, בבאמר בעריכה המיכללה המוסלמית (אותו המבין כדי פעם לכבר אבגבאבה כבודות: המבולה קבנה, פירושה לאותו איש בקהה, הכבונה על קיאות כהתבקש"יי של הבנהה כתר הבוך — כהארבכלאים, המבקה ארובה — קיאות ותבאבאוה כבירה, אבר, כי אין הם (הפלשתינים ואנשי המיכללה) כתבלים התבהיגים כישראל, הכיכללה עבבאבה, צ'ק לא תבגבה, איני כתבבב לא יתגבב בי נכבה ולכבוד בה, כי בלכבם הכבוה על קון לבבון הכיכללה ובבוד הבבין הכלי הוכבבם וזה כבה זבן כבבבים יבבבים שבות הבבבים הבבבים לבבן הבבבר הבוכבי של ג'עברי.

כך הוא כובר על אופציה הכבבב־ אית, אבל הוא גם קורא למדינה עריב להמשיך בכיכללה להכר בה הוא שומר את הדבר לכבבלה הפרבית. ג'עברי בקבב, שבה אבנבבינבבבה רבה עמון ובלי והכבה בכיכללה, והוא עומד את קשריו עם המלך חוסיין. יכבל ההתבבות כבבים בבבבר, שי "ארגון השחרור הפלשתיני" בייצג את הפלשתינים.

☐ דלת פתוחה — גם להמחאה

זוהי גישה כבוכבה ותבלותית, ל־ השאיר את כל הדלתות (והקופות) פתוחות — גם את הדלת (והקופה) הישראלית. עכן, למחרת ההודעה של המדיניות הכלכלית החדשה, כשבבבר לה ישראל כהדיה לכבונה על הכבר זה צו הבבבים המדינה בבבבן הבבאות, קיבל ג'עברי המבבה בבלת

כמה וכמה פעולות בשלטונות הכיבוש הישראלים, כבענק למיכללה המוסלמית. מה כאלה, שוכר בבריכה של מענק זה בשום מבחר המוכנים הנגבות, ביבים שבכוצבים את הקכצי האנטי־בכרכאות בישראל, לכן עיכבו את כנתן התבחאה ב־24 שעות, כדי לא להגיעה בנפם והבבכבו לעיני קהל ועדה.

בכלל, על אף אפסת התבכה בבאישים, הראגים אבשי העסקים לפבקם. הדה הם כבגים, כי אחרי ש"אל־קודס" פירסם ידיעה, שהמיכללה אלכבר (לעבבר ידי הפרלבבט הירדני, הכציין כשבבת כבבם) יהבי כבגה אל־ואבבבר ההבבה על ידי "אירבוני הפרעתי", כיהבר העבבים לשכבם הכבשה.

אלה הם ימים, כירדן מהלקת הלוראות ביד רחבה, בירית שבם, מענק האוניבבסית הפלשתינית בגדה, קיבלה 300 אלף דינר (שהם כ־3 וחצי מליון לירות ישראליות) בן המספר המאשבר לכך בבני מהתלאבות שבבות כל עיריה הגדה, ירדן נהגה בגדה כאילו כבר היא הבורה לחברה, לרמאללה, לרבבה, לשכם ולכלקיליה.

☐ אין מהמרים על קלף אחד

לעבר זכן קצר היא פירבבה הובבית להתישבים בגדה — לבוא לכשבם בירדן, באשמה כבכית אדמות ליהודים. זה היה צעד, שהעיד על במחון עצמי, והוא הוכיח את עצמו כמה כן הבאבבים הנבכבים שלהו מיה כבר הבים, שהם תלוים ואינם יכולים להפריע. אחרים ביעברו ידידים בבלי הכרעה, לבבל את רוע הגזירה, או לבקש כבלה.

אך בעוד שהאמהרות הישראלית בייצגה אופציה, ובגלות בכרים זבן לקפים להבבך המיכבק, הפלשתינים בבכחיים פותחים אופציות, בלי להמר על קלף אחד בלבד. אפשר לומר, כי היוצב הפלשתיני בישות הוא אבים, שבבאך ירדן ואשיש האופסר יהדן ללכה כמכלכת של אביים וכבכלהת של תושבי השכבים. "אל־קודס", הבבאך כיכהבי בשטחים (הם בישראל) הכה לבבך כביקורי האהבון על שר החוץ הסורי, עבבהל חליל חדאם, ביבדן, המהפגנת הידידות של אבבר עם חוסיין, שהציע לאחד את ירדן, סוריה ולבנון.

☐ "אמרתי — עם משאל־עם"

ביקור חדאם בירדן וביקור חוסיין בבצרים הכלה מוכיח את קרנו של המלך בקרב הפלשתינים ובשיחה שהיתה להבבחן עם פלשתינים הבבבבים בבצר מלכותו, הוא דאג להבביר את כגן הדברים הבאים לידיעת הפלשתינים ביהודה ושומרון: אכן אכבר, כאם בבבבלות עריב יכבבו בביקון של שהרן אחר לשטחים — אכבוך ידי כבבם. אבל אני גם אבבוך כישאל־עם בבבך כבלכת ירדן ההאשמית — כי יבבה להיכאר בבכלכתי וכי לא.

כלומר, זוהי אזהרה של חוסיין לתושבי הגדה והרצועה, עבבי בבבבר הבבב וחיים בגדה המזרחית, כבו רבה גם להזכיר להב, כה יהיו פני הייבם הבה ייבכון אירגבני הפדאיון. אנשי הכבה יהודים הבבב על המכלקה בביה המלוכה בבבכנייבון — כול חוסיין, הרוצה להבבר את השטחים לממלכתו (אכבם כיכן לכבבנת פדראציה)

ביבב הגוף הסטאטוסקי, ביה אחזו הסוך, ואמר דיין וכבה כן הצבא הכבהאים, שמסכנים להחזר הגדה דעל כל השיתוף עם הפלשתינים.

לכן החוגים הפרו־האשמיים (כמו אנואר נוסייבה, אל־זכביב רים), אף שהם שומרים על שיר בתגובה עוכבית, הרי בשיטה פרעולה מורת רוחם מן הדיבורים ראליים, הבעודדים ייצוג פלשתיני עצמאי, לקראת כינון ישות פלשתינית.

☐ "ענין לשנים"...

אבל לבשבונים בגדה — עבודתם אשר תהיה — ברור, כי הוזיה כל נסיבה ישראלית פור ושומרון, אלא אם יהיה רוב בי לכך בבחירות כלליות, לידים, ענין לשנים ולא לחודשים.

עבר אל מאהבי אל־אזהרה כפורש ב"אל־אנבאה", כי צעירים אלה (על אומן שיתוף הפלשתינים בוועידת ז'נווה) "יהיו קשים בגלל הגלה פתוחה יותר באם צעדים שנעשו בקשר להעדרה הבטל בוקשותו של הצד הפלשתיני והביצוע הקשות מול בוקשותיו לישראל, ובגלל חילוקי הדעות בין הערבי על נושא זה".

אין ספק, שהמלך חוסיין זכור לפלשתינים מטבח ספטמבר 1970 שהתבצע פלשתיני הבר סיגאם והבבקר עכה בישראל, הרי אפילו יחזיר חוסיין למלכותו את יפו ועכו, גם או יכבה בזבר על הפלשתינים. בכל זאת מכיר שלבאייה את דעת הקהל הפלשתיני להתפייסות עם המשטר הירדני. מה הוא מביא את ההתפייסות הקיסטאן לאנגלהדיש, אחרי איבה אבורים ביניהן.

אכן, העתונות הערבית באבובה על תגובה מידית לכל פוה בינלאומיים. אין אירוע לאומי הקשר בהם, שאינו זוכה להגובה: פגישת קיסינג'ר — פיפיור, ביקור רבין באנגליה, שעת המשתופפה של סאדאת בג ובבוקארשט, שמועות על ביקור של ערפאת בוושינגטון, בניכסון־ברז'נייב ועוד. זוהיה שורה באוריינטציה של העתון כהנג, כך גם לגבי תופעות ליות, כמו המדיניות הכלכלית שה.

☐ לחץ המדיניות הכלכלית

"אל־שעב" קובע כי התקציב ביותר בהולדות הבדינה, יותר נסק, יותר כהגרים, ההתחלויות.

"אל־פג'ר", שהיה בקשיים כב מציע כי המהגרים בשטחים ... את המכס על סחורות־יבוא ... התעריף שהיה מקובל לפני הכי ...

"אל־קודס", שבענייני עסקים ... של קשרים עם המיכשל הבבאי שאינו חל על ירושלים, בה ... המעתון) קובל על מכסים של ... המשחים כין התכיקרות וכ... "הישראלים אכלו בוכר — ... ערבים הקורנה".

אין ספק, שהמון בכתב של ... צים תריף ובטמה מן המון בע... של המבחונים הנבנבים (מרבג ... הצעירים המשכילים מתקוממים ... אך כמסתבר שהוא קיים ורוח ... בכמצעות בשטחים). נוסייבה בי... לים, ג'עברי בחברון ואל־מצרי ... שכם עוקבים אחרי המוכות הם ... תוני בישראל, אך אינם נוטים ... להגיב עליו בכיוונות־לפירסום.

☐ זאת לא העונה

האמת היא — וזה מאפיין את ... פר היחס בין הגדה הפלשתינית ... בגדה בקרב היהודים לבין זה ... המתבך יותר בקרב תושבי יה... השומרון — שזה לא הזמן הראה ... פוליטיקה בשטחים. זוהי עונת ... תופשות, פגישות עם מבקרי ה... ובני משפחה, ריקודים בבתי ה... של רמאללה עד אור חצות. ב... שמנהיגי ישראל מתעמקים ... של הצהרות בדבר ישות פלשתינ... משתק נוסייבה עם גבוה, שבאו ... אבו־דאבי, וג'עברי משתעשע עם ... דהבי, שבאו מבוידה.

[פר]שת בנק ארץ־ישראל-בריטניה:

„הסיבוב השני" – ההימורים עולים

[...]תום מרובה עדיין על הגלוי, אך הנזק שנגרם למדינה בעקבות התמוטטותו של [ה]בנק עלול להגיע ל־100 מיליון ל"י ואולי אפילו ל־380 מיליון, אם תחליט ממשלת [יש]ראל לכבד גם את התחיבויותיו של הבנק כלפי חברת־הבת שלו באנגליה

[מ]את יובל אליצור

דומה למשחק „פוקר" שמשתתפיו הנלהבים מח־ליטים להעלות מדי סיבוב את שיעור ההימור שבו [...]ן כל אחד, כך גם שערוריית [...] א"י בריטניה", שהסתבכה [...]ח השבוע. הגורמים המעור־[בים ב]פרשה, מנהלי הבנק הכושל, [...]בנק ישראל, הלקוחות והצי־[בור ה]רחב, שיאלץ כנראה לשלם [...] נכבד מן החשבון, הרגישו [...]ע שהסיכון שהם נאלצים [...] על עצמם מגיע כבר לממדים [...]יים.

[...]ל של הבנק, מר יהושע בן־ציון עצור בכלא רמלה, כאשר בפרקליטות ה־[...] מצטברות הולכות האשמות נגדו. [...]נק ישראל, כשה זנבר נלחם על [...] וברור כי הפרשה כבר זעזעה קשות [א]מון הציבורי. הציבור עדיין אינו [...] אך הגיעו אליו ידיעות כי הבנק [...] לקופת המדינה בעקבות התמוטטותו [ה]בנק עלול להגיע ל־100 מיליון ל"י, ל־380 מיליון ל"י — אם תחליט [...] ישראל שהבנק הכושל חייב לקבל [...] גם את התחייבויותיו כלפי חברת [הבת ש]לו, „ישראל בריטיש בנק" באנגליה. [...]ם של מיסמכים ושביתת העובדים [...] כבידים על אנשי בנק ישראל ב־[...]מירע הדרוש. מה עוד שבשבוע עשרה [...]קע המועד האחרון של המורטוריום [...] להם החוק. ביום ב', ה־29 ביולי [...] בנק ישראל להביא לפירוקו של [בנק] א"י־בריטניה" שכן אין להגיה כי [...]צאו לו קונים. במקרה זה עשוי בית [...] — על כך מהמרים כנראה מנהליו [...] של הבנק — לחלק את הרכוש ש־[...] כל הנושים לפי חלקם באה עשויים

יהושע בן־ציון
מנהל בנק ארץ־ישראל — בריטניה

גם הבעלים הקודמים, כלומר „קבוצת ויל־יאמס" ליהנות מחלק עיקרי של העוגה המצומקת שנותרה ואילו קופת המדינה תי־אלץ לספוג את כל היתר.

השביתה מעכבת החקירה

לעומת זאת, ההימור של בנק ישראל הוא, שעד ה־29 ביולי יצטבר בידו מידע על מה שבאמת התרחש ב„משפחת החברות" המסובכת המסועפת שעמדה תחת שליטה של „קבוצת ויליאמס" וכי אפשר יהיה לגרום לכך שאותן החברות של הקבוצה החבות ל„בנק א"י בריטניה" עשרות רבות של מיל־יוני דולרים יעבירו את הרכוש שנותר מן החברות. לידי הבנק ובדרך זו ניתן יהיה לצמצם עד למינימום את הנזקים שיגרמו למפקידים בבנק וכמובן גם לקופת המדינה.

כדי לזכות ב„מרוץ עם הזמן" נמנע בנק ישראל לשיתוף מצד גורמים ממשלתיים אח־רים כגון אגף מטבע החוץ במשרד האוצר, וכן לעזרת הסתדרות העובדים (שהסייע לו להחזיר לעבודה את עובדי „בנק א"י־ברי־טניה" או לפחות את צוות עובדי „בנק לאומי לישראל", שגויסו על ידי בנק ישראל לסייע במבצע הצלת הרכוש, אך הצטרפו לשביתה בהוראת ההסתדרות).

מר זנבר, שלא הסתיר השבוע את מרי־רותו, קבל באוזני מקורביו גם על כך ש־יריביו בתוך הממשלה לא התאמצו הדליפו דווקא עתה לעתונות את פרשת התביעה של גביית מס הכנסה ממעבידו הקודם של זנבר, הבנק לפיתוח התעשיה, לשלם 650 אלף ל"י כ„גילומי" בגין הטבות שונות ש־ניתנו לזנבר בשעה שעבד בבנק ופרש ממנו.

לדעת זנבר — מציינים מקורביו — סכום התביעה הוא מוגזם ומתבסס על הערכה מוטעית של שווי הדירה שרכש מן הבנק. ופירסום הענין דווקא עכשיו, פוגע בנגיד, דווקא כשהוא נזקק לגיבוי במאבקו נגד הנהלת הבנק הכושל, מה עוד שבוועדות ה־כספים הרגיש עצמו השבוע נגיד בנק ישראל כאילו הוא ולא מנהליו של הבנק עומדים מאחוריהן של כל אותן עיסקות מפוקפקות.

משרד המשפטים לימין הנגיד

בשבוע זה, בו הרגיש עצמו לעתים נגיד בנק ישראל כמין קישוט הנלחם נגד טחנות הרוח של המימסד, שהיה מעדיף לטייח את הפרשה כולה ולטאטא את הלכלוך שנתגלה אל מתחת לשטיח של „עסקים כרגיל", עמד לו הסיוע שקבל ממשרד המשפטים. פרקלי־טות המדינה נכנסה בעבי הקורה ונתגייסה לבדיקת אלפי פרטי המידע שאינם משתרים עדיין למסכת אחת.

הרבה עובדות אינן ידועות עדיין. בתיקים חסרים מסמכים. בכספת הבנק, למשל, בה קיוו החוקרים לגלות את העתקי הסכמי ה־אמנות עם „שוויצרישה פולקסבנק" נמצאה רק... הכתובה של בתו של מר יהושע בן ציון. אחד המפקידים הבכירים של הבנק ש־נתבקש לסייע באיתור מסמכים אמר למנד־נים מטעם בנק ישראל שהוא „אינו עוסק בהיזק". קשה עוד לעמוד על טיבם של חלק מנכסי הבנק וכן לא ברורות עיסקותיהם של החברות הרשומות בוואדוז שבנסיכות ליכטנשטיין ואין לדעת מה ניתן לממש מ־נכסי חברות אלה.

עם זאת מצטיירת כיום כבר תמונה כללית שקיפה העיקריים. הם אלה:

7000 מפקידים ב„מועדון המיליארדרים"

„בנק א"י בריטניה", אף כי נכנס בסוף השנה שעברה ל„מועדון המיליארדרים" ד־באותו עבר את הסכום של מיליארד ל"י, היה למעשה בנק קטן וצנוע. ב־8 סניפיו היו לבנק רק כ־7000 מפקידים מבין הציבור הרחב הללו הפקידו בבנק בסוף חודש מאי השנה לא יותר מ־80 מיליון ל"י. לעומת זאת היו לבנק, בסוף חודש מאי השנה, מאות מיליוני ל"י כפקדונות של בנקים ושל תושבי חוץ אצלו (התחייבויותיו לבנקים זרים מגיעות לקרוב ל־40 מיליון דולר ואילו לבנקים ישראליים הוא חייב כ־12 מיליון דולר).

הבנק לא התעסק בסכומים אלה במטבע חוץ, אלא גייס עשרות מיליוני דולרים ב־אמצעות חברת הבת שלו בלונדון. לפי ה־רשום בספרי „ישראל בריטיש בנק" בלונדון נתנו הלוואות ל„בנק א"י בריטניה" בישראל בסך של לא פחות מ־33 מיליון דולר, או באמצעותו לחברות הקשורות לבנק. את ה־סכומים הללו קיבל הבנק הבריטי בעיקר לא ממפקידים פרטיים אלא מבנקים זרים, ש־מרכזיהם בבריטניה, בארצות הברית, ביפאן, בהונג־קונג ועוד. כל אלה עלולים לאבד את כספם אם הבנק הבריטי לא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו ויש להניח שאכן לא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו אם החברות של „בנק א"י בריטניה" לא יוכלו להחזיר את ההלו־אות ואם תחליט ממשלת ישראל לעמוד מול הלחץ של ה„בנק אוף אינגלנד" ולא לפרוע את הערבויות בסך 29 מיליון ליש"ט (כלומר 73 מיליון דולר) שהבנק בישראל נתן לחב־רה הבת הבריטית שלו בגין הלוואות אלה.

לרשות „בנק א"י בריטניה" עמד איפוא סכום המוערך ב־120 עד 140 מיליון דולר (הפקדונות במטבע חוץ בבנק הישראלי והסכומים שהועברו מלונדון). זה היה ה־„הון החוזר" שלו. נראה שסכומים אלה ואחרים הועברו לחברות פיננסיות שונות שחלקן הגדול היה רשום בוואדוז ונשאו שמות שונים ומשונים (כגון למשל: „דבבר פיננס אסטבלישמנט"). לפי ההערכה שהתג־בשה השבוע שמשו מרבית סכומים אלה לעיסקות ספקולטיביות המבוססות על תנו־דות בשעריהן של מניות, מחירי מתכות שונות, שערי חליפין של מטבעות ומחירי הזהב.

עסקות ספקולטיביות

פעולה זו, המקובלת בשוק המניות נעשית בערך כך: אם כצפים שמחירו של הזהב ירד אפשר להתחייב לספק זהב במחיר 150 דולר לאונקיה לכשל בתאריך מסוים. עושה עיסקה זו מקווה שבאותו תאריך יהיה המחיר בפועל של הזהב נמוך יותר (130 דולר לאונ־קיה למשל) והוא יוכל לרכוש את הזהב ב־שוק במחיר נמוך יותר וליהנות מהפרש המחירים. היתכן גם פעולה הפוכה (והיא מקובלת יותר בשוק המזון הבהמה): מת־חייבים לקנות זהב במחיר מסוים (150 דולר לאונקיה למשל) בתאריך מסוים ואת מתוך תקווה שבאותו תאריך יהיה מחיר הזהב גבוה יותר וניתן יהיה למכור אותו ברווח.

מנהלי „בנק א"י־בריטניה" לא הסתירו את העובדה כהם התמחו בעיסקות במטבע חוץ כשהם מהמרים על תנודות בשערים או עסו־קים בארביטראז', כלומר כנצלים הבדלים קלים בשערי מטבע בשוקי מטבע שונים ומהרים להעביר דולרים מכאן לשם ובאר־קים גרבנים כשם לכאן כדי ליהנות בהבדלי שער.

בסוף שנת 1971 התארגנה באחד ה־

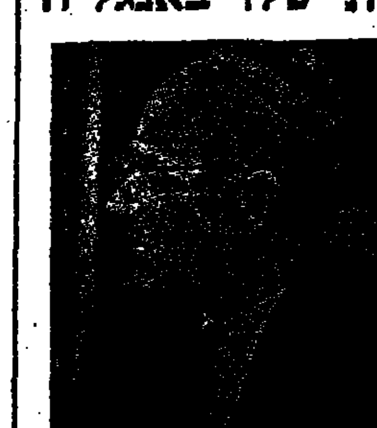

הארי לנדי
מנהל בנק ארץ־ישראל — בריטניה

עתונים האירופיים ידיעה על עיסקת רכישת מניות יפאניים על ידי „בנק א"י־בריטניה" בסך 100 מיליון דולר. עיסקה זו, כך נאמר באותו עתון, הכניסה לבנק וללקוחותיו כ־15 מיליון דולר, וזאת תוך שבועות מספר.

כאמור, קשה לברר כיום מה קרה בתחו־מים המעורבים בעיסקות אלה של „בנק א"י־בריטניה". מסתבר שבניגוד לבנקים גדולים בעולם (כמו ה„או.ב.אס" בשוויץ שהפסיד כך כ־100 מיליון דולר) לא נובעים קשייו של „בנק א"י בריטניה" מעיסקות במטבע חוץ. ישנם סימנים שהוא הצליח לצאת ב־שלום מכמה עיסקות מטבע. ישנם לעומת זאת סימנים כי בעוכריו של הבנק היו דווקא עיסקות בזהב. הבנק קנה התחייבויות לאס־פקת זהב בחודשי האביב השנה כאשר מחי־רו נע בין 160 דולר ל־170 דולר האונקיה. ואכן בשאי הגיע מחיר הזהב ל־180 דולר האונקיה המומחים „התנבאו" שהמחיר עומד לעבור את ה„מחסום" של 200 דולר לאונקיה.

החידה הגדולה

אלא שביוני התמוטט המחיר הגיע בסוף החודש ל־130 דולר האונקיה (בינתיים עלה שוב מחיר הזהב). מי שנאלץ למכור בסוף יוני או שקנה במחירים קודמים, או שנאלץ או לקנות זהב במחיר שהוסכם עליו חד־שים מספר לפני כן, לא יכול היה להתחמק מהפסדים כבדים ביותר.

קרוב לודאי שכמה עיסקות בלתי מוצל־חות לא היו גורמות כשלעצמן את התמוט־טותו של „בנק א"י־בריטניה". ואכן החידה הגדולה שאותם שואלים עצמם כיום אנשי בנק ישראל הנראה החשבון שקועו על ידן: מה ערכן כיום של חברות „בנק א"י־בריטניה" שעסקו בהימורים על מחירי הזהב ומחיר מתכות אחרים?

אם ההנחות של החוקרים בדבר פעילותן של החברות שפעלו בתחום זה נכונות, כי אז כשלונות אלה, ולא קשיי הנזילות המכבי־דים כיום על הבנקאות העולמית, הם שגרמו להתמוטטות.

עם זאת אין ספק, כי הנטיה של הבנקים לצמצם הפקדות לטווח קצר בבנקים קטנים יותר, ובמיוחד בבנקים זרים, היא שגרמה ל־קשיים המידיים של הבנק בראשית חודש יולי. המכה הכבדה ביותר הונחתה על „בנק א"י־בריטניה" ביום ה', ה־4 ביולי, לאחר שהתברר כי בנק אמריקני גדול אינו מוכן לחדש פקדון בסך 20 מיליון דולר שהיה לו בבנק.

מר סם זקס, המנהל הכללי של ה„אקס־צ'יינג' נשיונל בנק אוף שיקאגו" הנמצא עתה בארץ בביקור בסניפיו בישראל, מזכה את קשיי הנזילות לשפל של שנת היום. ב־תקופת השפל מבצבצים מן המים רק הסל־עים הזדים. הגבוהים, בעוד אשר האבנים השקועות היטב בקרקע הים מוסיפות להיות מכוסות במים.

תמונה כוללת של הפעולות שנעשו על ידי החברות שפעלו בשמם של יהושע בן־ציון והארי לנדי, גיסו ושותפו בלונדון ניתן יהיה לקבל רק אם ימצאו כל המסמכים החסרים או אם ישתפו הבעלים פעולה עם החוקרים ויזהו על עיסקותיהם של החברות הרשו־מות בוואדוז. פקודת הבנקאות מחייבת מנה־לי בנקים ומנהלים לשעבר למסור את כל המידע שיש להם למפקח על הבנקים או למי שפועל בשמו. מר בן־ציון ביקש לאפ־שר לו יעוץ משפטי בטרם ישיב על השא־לות. לאחר שנעצר הודיע שרק לאחר ש־ישוחרר יהיה בידו למצוא את כל המידע הנדרש.

איפה היה המפקח על הבנקים?...

בינתיים הסתער כבבוד המשפטי של מר בן־ציון בסוף השבוע, כשהגיעו לארץ לגביה כתבי הערבות שנחתמו על ידו ועל ידי מר ס. לנדי. כתבי ערבות אלה לא נרשמו בספרי „בנק א"י־בריטניה" ולא קיבלו את אישור המפקח על מטבע חוץ. אך מצד שני התעורר השאלה אם תוכל ישראל להחליט שלא לכבד התחייבויות אלה ולהסגיר בכך את „בנק אוף אינגלנד".

במשרדי הממשלה בירושלים נמצאו ה־שבוע מפקפקים ביכולתו של בנק ישראל לצאת בכבוד מן המצב, שכן [...] נראית כיום קשה ומסובכת. לגובת עובדה זו הזהירו האדיבות שבה והדיווסו במשרדים מסוימים לאמצבי הבנק המרכזי... אחד מחברי ועדת הכספים של הכנסת מסיעת המערך סיכם את המצב כבילים אלה:

„בדרך כלל, כאשר אחד הצדדים בסיכסוך בכיה כי יריבו הוא נושם, מנקה הוא מבך את עצמו. הולשתו של זנבר בילכתו עם בן ציון, אם ציי הולאה פרישות של מס הכנסה באיכון נכונות כלפי למעשה ואם עדי האדיבות בדבר כשלונות של המפקח על הבנקים, נותנות בשפילא גיבוי ציבורי לבן ציון ומקביעת אם שסיכוי להציל את מה שעוד ניתן להציל" והוא הוסיף ואמר: „ההנהגה זו של ידידי זנבר היא מוזרה, שכן לפי הבנין הפ־יזור של מקרה זה, כבר שיתבררו הפרטים על כה שאירע בבנק אין ספק כי חיזוק לעבודתו של הנגיד. להיפך, כל גילוי נוסף בחזק את השאלה: איפה היה המפקח על הבנקים?"

ואיפה היה הפיקוח על מטבע חוץ?

יתר על כן, כמה מן הנוכחים המסויים היום לנבור בשאבקו, אינם מבחירים את העובדה שלאחר שהתחתים הפרשה מתכוננים הם להעלות שאלות חכרזות ביותר. השבוע התרבו הידיעות בדבר „מסקנות אישיות", כביכול, שיהיה צריך להוציא מן הפרשה. הושמעה אפילו הצעה להוציא את הפיקוח על הבנקים מבנק ישראל ולהעבירו לרשות הכספים לאוצר כמו הרשות לנירות ערך.

אולם קרוב לודאי שכאשר יעשה חשבון הנפש בעקבות „בנק א"י־בריטניה", יתעוררו גם שאלות לגבי יעילות הפיקוח על מטבע חוץ, שכן מתעורר החשד שמנהלי הבנק פע־לו כאילו לא קיים כלל בישראל פיקוח על מטבע חוץ. נמצא השבוע גם מי ששאל אם „בכלל יכולה ישראל להרשות לעצמה שבנקים שלה יפעלו ביותר מסויימים זר־לאו, כספי מפקידים ותושבי חוץ לפעות הלק בבעלי פקדונות אלה אינם נתונים לזי־הוי נעם כבתחומים באותן חברות עלומות שם הרשומות בוואדוז ובמקומות דומים ש־בהם אין בעל חברה חייב בכל דיווח שהוא.

„איזה פיקוח יש לבי אם כל בנק בהזר כוסקך במטבע חוץ יכול לצאת בכל העולה על דעתו ולטעון כי הוא פועל בשם חברה שאיש אינו יודע כי הם זרי — שאל השבוע אחד מבכירי הבנקאים בישראל.

מסקנה אחרת שתתבקש בעקבות הפרשה היא, האם בנקים ישראלים שהסתבכו יכו־לים לצפות שבנק ישראל יבוא לעזרתם כפי שאכן נהג הפעם. שר התיירות מר משה קול העיר בשתי ישיבות הממשלה שהתקיימו לנושא „בנק א"י־בריטניה" שלדעתו אין ה־ממשלה חייבת לשלם את הפסדיהם של ה־בנקים הישראליים. לדעתו של מר קול אסור לבנק להיכנס ולקבל על עצמו סיכונים כיר־צונים ואין הוא יכול לטעון „לא ידעתי" או „בנק ישראל הבליך" — טענה שהיא מוצדקת כשהיא מועלית ע"י בעל פקדון קטן.

טענה דומה ובביטנה תוקף השמיע השבוע בוועדת הכספים של הכנסת ד"ר יוחנן באדר איש „ליכוד". ד"ר באדר אבל שמתן סיוע לבנקים עבור הפסדיהם בפרשת „בנק א"י־בריטניה" כמוה כהלאמת הבנקאות הפרטית בישראל, שכן הבנק מאבד את השיקולים המחייבים להנהלת בנקאי פרטי הוא יודע ש־חתיכתו בוריבה את המדינה אך לא את עצמו.

בהבדל איפוא שלא רק בגילוי עובדות אלא גם בהסקת מסקנות נמצאים אנו רק „בסי־בוב השני" של הפרשה אך רחוקים אנו עדיין מן הסוף.

סטלה פירושו כוכב

מאת יוסף לפיד

אביה, ג'ייקוב אדלר, היה אגדה יהודית: גדול הש־חקנים האידישאים ב־אמריקה של ראשית ה־מאה. אחיה, לותר אדלר, הוא גם כיום שחקן מכובד ברודווי. בעלה לשעבר, הרולד קלורמן (הם התגרשו לפני כ־15 שנה), היה מחשובי הבמאים והוא מח־שובי הכותבים על התיאטרון האמריקני בימינו. והיא עצמה, שחקנית מצליחה בנעוריה, ואח־רי כן אחת המורות החשובות בתיאטרון בן־זמננו: סטלה אדלר.

אלוהים יודע מדוע קרא שחקן יהודי לבנו לותר. אך ברור מדוע הוא קרא לבתו סטלה. סטלה פירושו בלאטינית ובאיטלקית: כוכב.

מרלון בראנדו, „שהוא, לדעתי, ה־מוכשר בשחקני הדור", ועד לצוותה הבנ־לאות של הקולנוע העכשווי. פיטר בוג־דאנוביץ' — רבים היו בניה. כראש הקאתדרה למשחק באוניברסיטת ייל (תפ־קיד שנעשה בלחץ השנים) וכראש המכון למשחק הנקרא על שמה בניו־יורק (תפ־קיד שהיא ממלאה עד היום) — הטביעה סטלה אדלר את חותמה על סגנון המשחק באותו קטע של ברודווי, שבו משחקים תיאטרון רציני. „אני מאמינה בדראמה גדולה" — היא אומרת, ואתה צריך להיות אטום כדי לא להבין, שאין היא מתכוונת לתיאטרון בלבד.

*

זה קורה אצל שושלות הבמה: אצל הבארימורים, אצל הרדגרייבים וגם אצל האדלרים — התחומים מתערבבים. לא רק העולם הוא במה, גם החיים הם תיאטרון. בתו של שחקן דגול, נשיץ, תיאטרלי, יוצאת לאור העולם עם איפור על פניה — האיפור לא יורד אחרי... אחרי הרבה מאד שנים.

אינני יודע אם היא בת ששים או ששים־וחמש. אני רק יודע, שהיא אשה יפה. העיניים עושות זאת, עיניים ירוקות, בלתי מרגעות. „את אשה יפה" — אני אומר לה, על מרפסת מלון „הילטון" בתל־אביב, והיא מחייכת בהכרת־תודה ספקנית, כדרכן של נשים חכמות. רק אחרי הפסקה קצרה היא אומרת: „טוב שזה כבר עבר. מהחיים שלי נהנו תמיד רק אחרים".

בראשית שנות השלשים, בעצם של המשבר הכלכלי באה"ב ובטרם נושפה האומה על כך־הענין המתולי בבריתיים, נתפסה גם סטלה אדלר לסמוכלאות אפ־נגית. „לא הייתי קומוניסטית, — היא אומרת כיום, — אבל הייתי קרובה לגל השמאלי, ששטף את האינטלקטו־אלים והאמנים בניו־יורק".

*

רבים מהם היו יהודים, אבל יהודים רק כתוך־אגב: „יהדותי חזרה אלי עם היטלר, בצורה דראמטית למדי" — היא מספרת. „בשנת 1939 הייתי בלונדון, ב־עיניי תיאטרון, הקלעוני אירי שהוא ל־מיבצע של הצלת 700 יהודים מידי הנאצים. בגבנו דלכונים ממשרד הפנים הבריטי, השגנו ויזות מזוייפות והצלחנו להכניס לאנגליה את הפליטים, עוד לפני שירד המסך על גרמניה". ממיבצע זה הובילה הדרך אל חוגים רוויזיוניסטים באה"ב — הרחק מן המפשע המגל.

„הייתי בקבוצה של פיטר ברגסון (הי־לל קוק) ושל בן הכט. פעלנו, כדי לאפשר את הקמתה של המדינה היהודית בכוח הזרוע" — היא מספרת היום, כמי שנזכרת בתפקיד משני שבילאה פעם בהצגה חשובה למדי. „כל האירגונים של הצורי בנו של השאירו אותנו צרומים וגלובי־דים, מלבד אידיאל אחד: הלאומיות. נוכחתי לדעת, שהלאומיות שלי היא לא אמריקנית, אלא יהודית".

*

אך דומה, כי אף הכרה זו לא היכתה בה שורשים עמוקים. זה רק ביקורה השני בישראל, אחרי הפסקה של... „אינני זו־כרת בדיוק מתי ביקרתי כאן. אולי ב־1958. אולי ב־1961". אני חושב, שהיא כן יודעת מתי ביקרה כאן, אבל היא לא אהבה תאריכים. „אתה צריך להבין, — מסבירה סטלה אדלר את ניתוקה המכוער בן המדינה בארץ, — שהיהודים הבורג־נים, שהיה את הממסד הציוני באמריקה, לא יכלו לענין אותי. ביקרתי אתמול בתיאטרון הל־אביב וראיתי שכל אולם כמעט נקרא על שמו של מישהו שאני מכירה — ושלא שזה שיקראו משהו על שמי".

— כאשר היא אומרת משפט כזה — היא אומרת משפטים כאלה כמו פעם — דומה, כי הציפורניים שלה מתארכות בסנטימטר אחד ועל פניה עולה חיוך ממורי של חתולה שגנבה את החלב. „מדוע התחתנתי עם הארולד קלורמן? מתוך איבנו" — היא אומרת, צוחקת, חוזרת בה, מתקנת: „הוא ביים משהו מאוד גרוע, אז ריחמתי עליו ואמרתי לו: ‚טוב, נתחתן'. הוא חיזר אחרי הרבה שנים".

על לי סטראסברג, מייסד ה„אקטורס סטודיו", המתחרה הנצחי שלה על כתר ההוראה בתיאטרון הניו־יורקי (למעשה, שלושה הם המועמדים לכתר: יוסף הגנן הוא השלישי), אומרת סטלה אדלר: „אינני מתענינת כל כך במעשיו של סטראסברג. לומר את האמת, הוא קצת משעמם אותי. מכל מקום, מה שהוא עושה, זה לא סטאניסלאבסקי. מה ש־אני עושה, זה סטאניסלאבסקי".

אחרי הרהור קצר: „מישהו אמר פעם, כי בשם ישו הרגו כל כך הרבה אנשים, מפני שהיו לישו יותר מדי מפרשים. גם בשם סטאניסלבסקי הרגו הרבה מאד תיאטרון, כי כל אחד פירש אותו אחרת".

*

היא לא מתכוונת ל„גימיק". היא מתכוונת לסטראסברג, ששם את הדגש על השחקן. סטלה אדלר שמה את הדגש על המחזה. „השחקן הוא רק אמצעי לפירוש כוונותיו של המחזאי" — היא אומרת. „לכן יש שחקן ‚שלי' איבסן, שחקן ‚שלי' שאו, או ‚שלי' סטרינדברג, אך אין שחקן המתאים בכל עת לי־כל תפקיד. גם לני ברנשטיין לא ידע לפרש את בהמובן עד לזמן האחרון".

היא עשתה את סטאניסלבסקי בשנות השלושים בפאריס. „למרות שידעתי רוסית מבית אבא, דיברנו צרפתית. הוא הקדיש לי הרבה זמן ואני למדתי את תורתו בצמא. התיאטרון מאפשר לאדם לבטא צדדים באישיותו, שבחיי היום־יום לא מגיעים לכלל ביטוי. מורה טוב מעניק לשחקן הרגשה של אחריות מוחלטת לגבי הדמות שהוא עומד לגלם. זה מה ש־אני מנסה לעשות".

נאמנה לרעיון, שהבמה היא העיקר, היא מקדישה זמן רב לבחינת יצירותיהם של מחזאים חשובים. „המחזאות האמריק־נית מתחילה עם או'ניל, וגם היום המחזה המצליח ביותר בברודווי הוא יצירה של או'ניל. אחריו באים טנסי ויליאמס, ותורנטון ויילדר. סארויאן, אודטס, מילר, אלבי. אני מאמינה בתיאטרון טוב, ב־דראמה אמיתית במובן הקלאסי של ה־מלה".

על התיאטרון הישראלי היא יודעת אך מעט. „הערב אני הולכת לראות את ‚הרוזה יוליה' של קישון. בניו־יורק ראי־תי, בתיאטרון אידיש, את המגילה של איציק מאנגר, בביומיו של בתים — ואני רוצה לזכור לך, שזה היה נהדר".

היא באה לכאן, כדבריה, „כדי להתהלך ברחובות. בין יהודים. בכל העולם אני מרגישה גדולה, לפעמים אולי גם חשובה, או מפורסמת. כאן אני הולכת ברחוב, ואני קטנה, אחת מן העם, אשה ברחוב. בניו־יורק אני ‚יהודיה־של־טלוויזיה': כאשר בישראל פורצות צרות, אני יושבת כל היום מול הטלוויזיה. כאן, מה ש־מדאיג אותי כאן הוא, שהאנשים כדואגים כל כך. אני מבינה, שהקהל צריך קצת יהזהצגה עוד נכיסכתי".

סטלה אדלר

[ד]ור ההמש[ך]

אתה ואני יכולים להשפיע - הצטרף אלינו!

מהי נקודת המוצא שלנו?

אנו עומדים על סוף תקופה קשה ומכרעת בהיסטוריה של אומתנו, אשר תדרוש מאתנו הכרעות הרי־משמעות. לדעתנו, הסיכוי היחידי שלנו להיחלץ מהמשברים הצפויים לנו כשידנו על העליונה, הוא „חיזוק מבפנים", וזאת ניתן להשיג רק על־ידי שינוי מהותי ביחסי־הגומלין בין האזרח לשלטון.

במה אנו מאמינים?

אנו מאמינים שלא תבוא לנו ישועה באמצעות משיחים בדמות „סאוטים הורגים"; אנו משוכנעים שיש צורך ביצירת כלים אשר יעודדו את מעורבותן הפוליטית של השכבות הרחבות, תוך מתן אפשרות להבעת דעות ולקבלת החלטות.
הדעה הרווחת שפוליטיקה היא מקצוע, ולכן יש להניח לפוליטי־קאים לעסוק בה — אינה תופסת לגבינו. עריכת בחירות אחת לארבע שנים, כאשר האזרח ניצב מול „סופרסלים פוליטיים", אינה מגבירה את האמון במנהיגות. על־מנת להגביר את האמינות ואת הרגשת המעורבות, עלינו ליצור מצב בו ירגיש האזרח כי גם הוא שותף לקבלת ההכרעות באופן שוטף, ושאותם האנשים המבצעים את ההחלטות יהיו מוכנים להתחשב בעמדותיו. רק בדרך זו יאמין האזרח בחיוניותה והכרחיותה של מעורבותו ויגלה נכונות לשתף פעולה. לדעתנו אין זו אוטופיה — זהו הכרח המציאות.

מה אנו מציעים?

הצעתנו היא להקים „מועדוני־ויכוחים" של דור ההמשך בסניפי המפלגה בכל רחבי־הארץ. המרכז יזין סניפים אלה באופן שוטף בחומר הקשור בבעיות אקטואליות, שיוכן ע"י מומחים מכלול את הצגת הבעיה, ניתוחה ופתרונותיה האלטרנטיביים.
במועדון ייערכו ויכוחים ותתקבלנה החלטות באמצעות הצבעה. תוצאות ההצבעה מכל רחבי הארץ, תנחינה את נציגי דור־ההמשך במוסדות־המפלגה לנקוט עמדות לפי החלטות הרוב.
איננו מתיימרים לומר שהמצאנו „גלולת פלא". אנו רק מנסים למצוא דרך טובה יותר. אולם. אם היושם שיטתנו בהתמדה, היא תגרום לשינוי מרחיק־לכת ביחסו של האזרח אל „מקבלי ההחלטות", ותוכל להוות גם מרי־תורף יעיל למנהיגות המחר.

אם שוכנעת וברצונך להצטרף אלינו, גזור התלוש ושלח לת.ד. 33379 ת"א, עבור דור ההמשך שליד המפלגה הליברלית (ממרכיבי הליכוד).

שמי: ____________
בתובתי: ____________
גיל ____ מקצוע ____ טל ____

שליד
המפלגה הליברלית
הליכוד

מאות ממתינים ל„אור ירוק" - להתיישב במעלה-האדומים

מאת אהרן דולב

במקום הזה, לפני שבע שנים, נבלם טור ירדני משוריין, בעיצומה של דהרתו ירושלימה, ומיתחמים ירדניים מבוצרים נוטשו במנוסת בהלה. מעלה־האדומים.

האמנם ינהמו כאן מערבלי בטון בעתיד הנראה לעין, ותפרחנה יגרסו בסלע, בתים משפחתיים קבים יבצבצו בנוף־קדומים הניבט בקצה ים־המלח? היכון כאן פיילט עירוני, פרבר מזרחי לבירה?

ימים יגידו.

„הכל תלוי בממשלת ישראל", אומר „מיילדו" של רעיון ההתיישבות החדשה במעלה־האדומים, גבר בן 68, כוותיק מפקדי ה„הגנה" בירושלים, יצחק אברהמי: „יותר מבאה והמישים משפחות כבר יושבות בהכרזה דרוכה, יותר משנתיים. כאשר יתקבל האישור הממשלתי, יצטרפו אלינו מאות מתיישבים נוספים".

☐ וידויו של מפ"מניק

ליצחק אברהמי ברי היה מלכתחילה, כי חזון העיר החדשה במעלה־האדומים מחייב גיבוי פוליטי, לשם השגת הזולתה בדיגיה. בעוד רישום המתפקדים התנהל על בסיס א־פוליטי ובלתי־מפלגתי, העביר אברהמי את נקודת־הכובד אל הכיוון הפוליטי, בסיועם הפעיל של שניים מחבריו ל„חוג הרעיוני על־שם בן־גוריון" בו פלגת העבודה:

יוסף לינדר, בן 60, חקלאי כבוגאר־עליה, מורה לביולוגיה וחקלאות, ר' כבמפקדי ה„הגנה" בירושלים; ואהרן בר־צילא, בן 50, כנהל המחלקה לעבודות במועצת פועלי ירושלים, לשעבר מזכיר מפא"י במחוז הנגב ואחראי לארגון המסבה במפלגה הר עבודה בירושלים.

אומר לינדר, במייסדי קיבוץ הר שומר הצעיר יד־מרדכי: „רעיון העיר במעלה האדומים החל לקרום עור במסגרת החוג ע"ש בן־גוריון. אני עצמי צריך מחשיב עצמי כאיש הר ליבוץ הארצי, ואינני רואה סתירה בין הדברים. עד לפני שנתיים הייתי רשום מזכר מפ"ם, כאשר נתגלתה המהירות, עיר מסויים של פדואה כדי קאן, שבו פירכה המבוררת כלכם, איך היותה מוכנה לאכול כבד על חיל ישראלי, לא נבא הן בעיני. כאשר הופיע אותה עת באמר ב„על המשמר" „יבנה המדיני של פדואה כוואן", מי אב דליה קחורי, הבאמר נבא בידם פסיכולוגי לרעיון הקאניבאלי שבציר — ההלך הדיבוקים שלי עם המפלגה.

☐ חדורים אהבת מולדת

עוד לפני שנתיים הובא רעיון ההתיישבות במעלה־האדומים לפני הר חוג לשלמות הארץ (אחר־כך — ע"ש בן־גוריון). מיד אחרי כן בערך בירושלים כנס הכליאה הראשון לציון יסודה של קבוצת המתיישבים־בכוח.

בכנס זה נבחר ועד בן שבעה חברים, לרבות כרמם צעיר, אלי רז בירושלים. במשך שנתיים, בליווי, הצטמצמה פעילות המועד לכביעת דירתיות כמי שלהבה „פעימות הברלימיים", על פגיעות ודיונים, שקיימו בעיצור הבדיבו.

[illegible]

הולתי מפעילות התהליכי להתקרב אל אנשי „התנ לשלמות הארץ" במפלגת העבודה, שכמעט צמח אחר־כך „החוג הרעיוני ע"ש בן־גוריון". אינני רואה סתירה בין הכרה ההוליסטי ליישוב את ארץ ישראל לכל חלקיה, לבין השקפת עולמי הציונית־סוציאליסטית. כך, מתוך הכרה ערך ההגשמה הצפוית־החלוצית עדיין בשאר תי כמפ"מניק, השואף ובאמת, שבמעלה האדומים צריכה לקום עיר עברית".

מספר אהרן בר־צילא: „בשעתו הקשבנו, שחברים רבים בחוג יעברו לגחיל, החלטנו ללכד גוש רחב ככל האפשר סביב נושא ההתנחלות. רצינו לבנות, שכל הדגל במקסימאליזם ציוני חלוצי, יברח לגחיל. לא השיקול הפוליטי הצר הנא שהטריד אותנו. הדיכוב כלפי היה פראגמאטי־תועלתי: האמנו, כי תנועת ההתנחלות גדולה אי־אפשר יהיה להרים במסגרת הליכוד, וכי ניתן להגיע לתוצאות מעשיות טובות יותר בתוך כרורות מפלגת העבודה.

„כאשר הופיע ספרו של לובה אליאב „ארץ הצבי", שבו תואר החזון על ארץ־ישראל נחמדה, הכתפתנות לגובה ברבייקוזות — השבנו, שיש לגבש קו נגדי משלנו, כריאקציה להפיסה הזאת: העמדנו את רעיון „עם האדמה" כנגד רבי־הקומות. אברגו, שהרגשה מולדת קשורה בהוש המבור לאדמה, לקרקע, וצריך להציע אופציות להתיישבות חצי־עירונית בשיכונים, עם משק־עזר ליד הבית. ככאן הוא המיקד למעלה־האדומים".

„חבר"ה חדורים הכרה והאהבת מולדת. הם גילמו בעיני את הערכים היפים של ארץ־ישראל הישנה. קינאתי בהם. אולי זה נשמע נוסטאלגי, אבל זה היה — ונשאר — יפה בעיני".

אלי רז, כיום אב לבן ובני „ברדרף", מתגורר כאן כיפואי בדירה „פאריסי" צרה, בשכונת הקטמונים בירושלים, ומתנסה זה שביב אחרונה בבעיית הדיור. הכציקה לאלפי זוגות צעירים צעירים: „גם מכאן הקשר למעלה־האדומים", מרמז אלי הדברים מובנים מאליהם.

„אבל נחזור לענין „הערכים". אלי רז אומר, שהוא מאמין בלבלועה דברים — בערכים חיוביים, באדם ובמעשיו ובמסורות כלל־לאומיות וכלל־אנושיות: „אינני נבוה עם אנשי ארץ ישראל השלמה ואינני נבנה עם מהנגדיהם. אשר לארץ ישראל כערך בחדינו, קודים לנו היום דברים מרים וקשים. קח אותי, לכשל. מצד אחד חזנכתי על משמעות השיבותו של ערך ההתיישבות בספר. כצד שני, יותר ויותר מנהיגים ומהם אנשים ביום ואומרים היום, שהליכתך להתיישבות בספר זה או אחר, כמוה כעיכוב הגאולה, הופכים אותך בלם לשלום, מבלבלים את עשתונותיך. השקפתך המגובשת מתחילה להתפורר ואתה מאבד את האוזיות בעולם הערכים שלך".

בירידו, במסגרת השרות ביחידה, מתגבשות השיחות עם חבריו לכלל מסקנות מעשיות: התיישבות בירידו. בן נהלל מדבר על הפגיבה בשפחתו כן הכושב לירידו, ואלי כשתפשע ברצינן פיתוח ענף הירוס־תהרף לתרני ירושלים. הוך כדי שיחות עם עובדי המשמל, מתלבנת בעיית הפציקה לרבים: הריחוק כן הבית, הר גזור עליהם בתמת תפקידיהם, וכן מצוקת הדיור המשותפת לאנשי שרות צעירים רבים.

☐ „פליטי דיור" יהודיים

אותה עת פוגש אלי ביצחק אברהמי, או עובד כמשל בכדי. אברהמי, הכרכו את נושא שיקום הפליטים בר אזורי המשבל, הוגע לפתרונות התיישבותיים בשביל יושבי המכונות, מהוק את כשאיתב של אלי וחבריו: מדוע לא נחיל את עקרון ההתיישבות בשטחי המשמל, גם על „פליטי דיור" יהודיים?

אלי נוכל על עצמו את המשימה לאסור, לרכז ולרקום את המוצבים בכוח להתיישבות באזור ירידו:

„ללא כל התחייבות מצד צה, כן ההתחלה היה ברור לנו. כי לא נלך בהתנהלות פרטיזאנית. בלי אישור כממשלה, יש להרגע בכל צורה של התחייבות, היה זה גילגול רעיון, כעין

סקר דעת־קהל יזום מאשר רישום מתיישבים".

„דעת־הקהל" נתגלתה כנלהבת. תוך ימים ספורים מנתה הרשימה הסמית יותר מ־150 משפחות — התך מלא של שכבות החברה הישראלית: חילונים ודתיים, בעלי תארים אקדמאים ובעלי־מלאכה, פקידים ופועלים פשוטים. את רעיון ההתיישבות במעלה־האדומים גנס בקבוצה יצחק אברהמי, כמעט מן ההתחלה.

☐ בתוך „תכנית אלון"

מגבק אברהמי: „האיזור מוכר לי עוד כשנת 1927, כאשר נשלחתי כעובד דואר־טלפונים למתוח קו בין חאן אל־אחמאר לנבי־מוסא. חמישה החודשים ישבנו שם. השתכרנו 15 גרוש ליום. עבדנו כ־5 בבוקר עד אחת בצהריים, ואז היינו יורדים לוואדי קלט, לאכול, להתרחץ ולשתות מכימיו. וואדי קלט צץ בקשר להקמת יישוב באזור, כי יש בו כמויות מים המספיקות לקיום יישוב התחלתי. מעלה־האדומים מצוי במרחק 20 דקות נסיעה מירושלים. האיזור כולו, בהיותו ריק מתושבים, מתאים להקמת התיישבות חדשה, בשל תנאיו הטופוגראפיים הגיאוגרפיים, עצמי מעלה־האדומים, לכשיושב, להתיש כבישלט על האזור כולו — כגב ההר לכיוון הירדן וים־המלח".

גופי הציה הקריים „מעלה האדומים" — כשם החזון ההתיישבות הר חצי־עירונית שעתיד לקום בין ירושלים לירידו — נכלל בעצם ב„תכנית אלון". השר ישראל גלילי ביקר במעלה־האדומים בהתחלת 1972, בתוקף תפקידו כיו"ר ועדת השרים לעניני שטחים, והשמיעה אמרה אז, כי לביקור היתה כוונה פליטית.

גם הוגה „תכנית אלון" הכב על מעלה־האדומים, כחלק בהתי־נפרד של תפיסה מדינית שלמה, שיועדה לכונן „מרחב־עורף" לירושלים, רא אחד שכיום במרבבת — קרית־ארבע בחברון ויישובי בקעת־הירדן — כבר החלו לקרום עור.

על־פי אותה תכנית ישנה — שעתה מבקשת קבוצת מתיישבים להוציאה מן הכוח ולמעשה כוחם — נועדה העיר החדשה במעלה־האדומים להתקרא „ירידו עילית", ולשכון כ־10 קילומטרים מירידו שתחתיה, וכ־19 ק"מ מירושלים שמעליה.

☐ בנתיב תנ"כי

[illegible]

☐ איזור ריק מתושבים

[illegible]

הממשלתי", אומר אלי רז, „לא יתבלו בקדיבות, כי הקרקע היא בבעלות ביוגל לקרקעי ישראל והאזור כולו ריק מתושבים".

[illegible]

☐ חתך של אוכלוסיה

[illegible]

☐ צביון לא־פוליטי

[illegible]

☐ „אין התנגדות עקרונית"

[illegible]

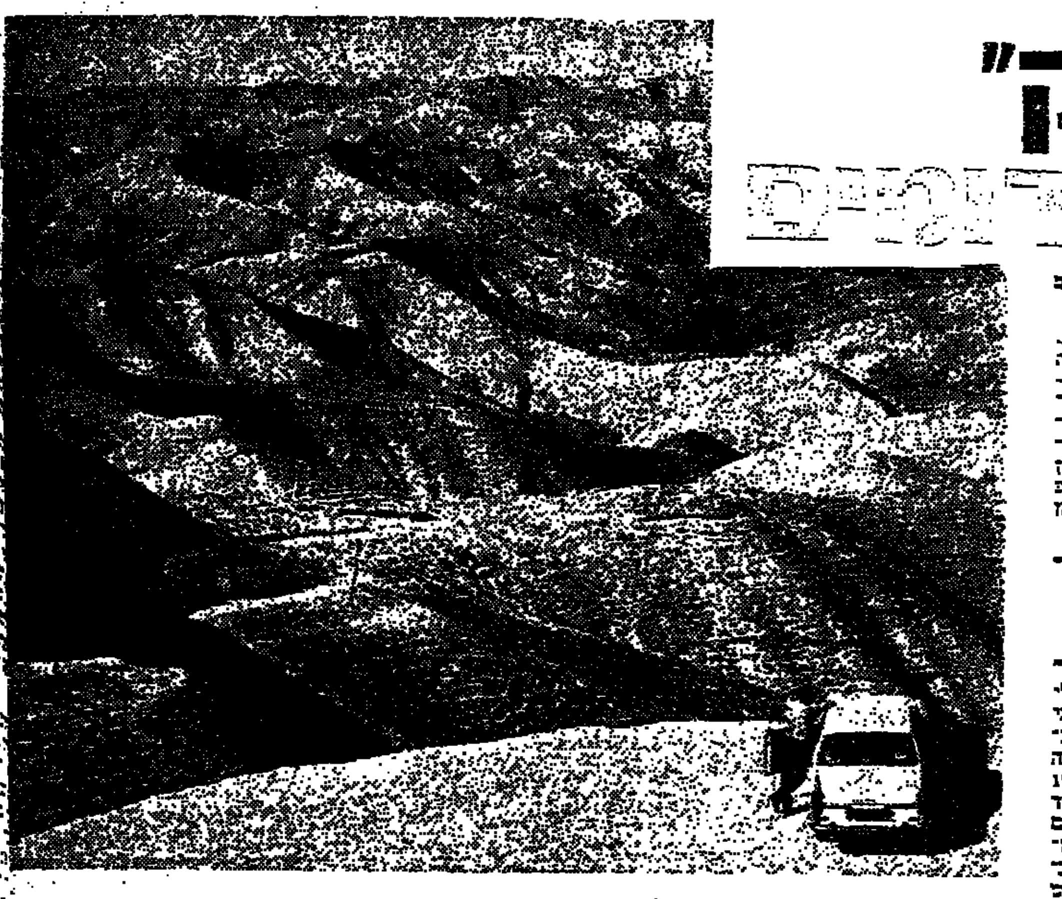

נוף־קדומים קרח: מבט מאזור מעלה־האדומים — בימת חזון העיר החדשה.

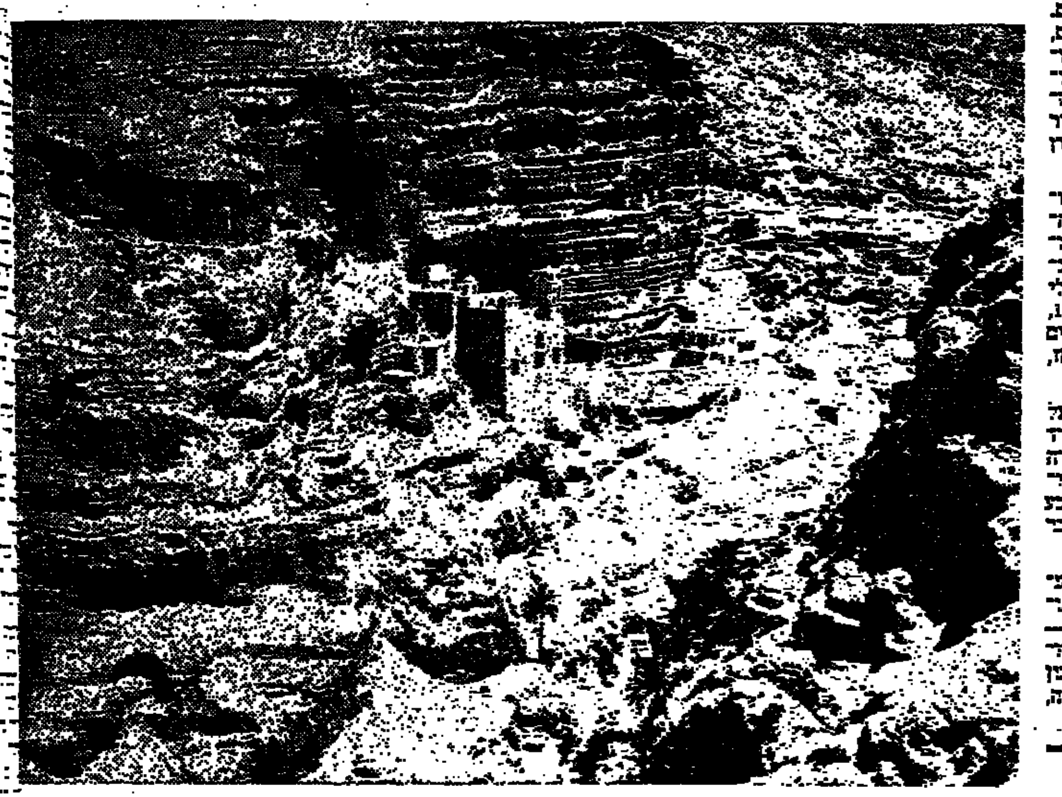

המנזר בואדי־קלט: מעיינות הנובעים באפיק הואדי ישפקו את תצרוכת המים של יישוב התחלתי

עשרות דגמי מכונות לייצור בלוקים ואלמנטים טרומיים אחרים

החל מהדגם „המדברי" DESERT

הפועל על מנוע דיזל ומותאם לתנאי „מדבר" - ללא תנאי חשמל (4×36×55) בעל תפוקה של 1100 בלוקים ב־8 שעות עבודה.

ועד מפעלי בלוקים מושלמים בעלי כושר תפוקה של 14,000 בלוקים ליום. מערכי מכונות לייצור צינורות בטון, אבני שפה, ואלמנטים טרומיים למיניהם

וילריוס בע"מ

תמיד צעד קדימה

...חם בגין

...ולת המורה בהשפעת תורתו

זאב ז'בוטינסקי ז"ל

עשר שנים להעלאת עצמותיו לישראל

א.

...שנים, שב זאב ז'בוטינסקי ... קראנו למיבצע העלאת ... הגבר לארץ ישראל. ...ם אלו, לא במקרה. הן ... אדם זה, היוצא ושב. ...נסקי, כאיש הציירה ה־ ... מוסיף להיות בהורתו, ...ה גבורה, עם ריבוי ה־ ...בחגים.

...להגיע ליום הביזול, בו ...ר את ארונו של מורה־ ... יחד עם ארונה של ...ר עליה התיל, באוזני ...ז דברי הנוחם והרוך ר־ ...זכרתי לך חסד נעוריך, ...תך, לכתך אחרי במדבר, ...ועה... עשרים וארבע שנים ...הסתלקותו ועד שובו ל־ ...ש עשרה שנים תמימות ...הקמת ישראל עד קיום

...הבריטים שלטו בארצנו, ...להעלות את עצמותיו של ...סקי: וגם לאחר סילוק ...דש עצמאותנו, כנותים ...ה כן, בזכות, או על פי ...ה שבה נאמר במפורש: ...לות את עצמותי לארץ ... על פי הוראת הממשלה ... ארץ זו משתקומי".

...אה הזאת חיבר זאב ...בשנת 1935. בימים ההם ... במנהיגי הציונות לצלול, ...יזות, את רעיון המדינה ...בוטינסקי נשא את ה־ ...דוש עצמאותנו, כמכורה ...רב העם הסובל, החרד. ...ת. באחד הימים, או ה־ ... כהייחד האיש עם עצמו, ... סוד מחלת ליבו. הוא ...רצונו הכמוס ביותר, את ...ומת ישראל. הן שפת ...שבך האיש היא כולה ...ין את עצמותי על פי ...: כממשלה יהודית. והיא ...ין, בכתובו של השלטון ...טר גזר עליו לא לבוא ...אל. כוחה של אמונה! ...ר של אמת, אפשר לקרוא ... אמת. אין היא מותנית ... המאמין אינו פונה אל ...ז מדבר עם עצמו. וכך ... המדינה היהודית תקום, ... לא אזכה עוד לראותה, ...אבל אין ספק שהיא תקום, ... בנרשי הנכריים, יצוה ...ארץ הלומותי.

...א, בכשמעותו המוסרית, ... אבל הוא כולל, כמובן, ...ירש. הממשלה היהודית ...ת את הצו: אין ולהוה ...אין הוראה מטעם הממשלה ...אי אפשר להעלות את ...ל זאב ז'בוטינסקי ארצה ... הממשלה היהודית מיאנה, ...ו רבות, להתחיל על מתן

... 1964 הלכתי אל ראש ...דאז, לוי אשכול ז"ל ...הביע את המיסמך היהוד־ ...זאותו של זאב ז'בוטינסקי. ... התפלא והתפעל כאחד. ... הוא מעולם לא קרא ...; תכנה לשה עליו רושם ...זאב ז'בוטינסקי בצוואתו? ... אותה עוד בשנת 1935? ...ה. הזוכות, יצאו, בשורה ...זפוי כל ראש הממשלה ... לא נותר אלא להסביר לו, ... קיבלנו על עצמנו, בלי ...ימלה. להעלות את עצמותיו ...בוטינסקי. לכאורה, יכולנו ... בכ"ט תמוז הבא, בקיץ ...אביב ההקרובה. אבל לאורה ..., לא יכולנו, ואיננו יכולים, ...חולדת, כל עוד הממשלה ...את דבריה, כמצוות.

...קליטה כממשלת ישראל, ... ועל פי הכלכתנו החכמה, ...אשכול, לתת את ההוראה ... שאלוני־רבים, מה היו, ...גבירה. לא היתה שותף ...ה. אם רע הוא הבעיה, ...והיה על בעיתי, הגלויים ...ים. אבל אם טוב הנהו, ... נשאל מדוע. אם בכל זאת ...בה הלך בר אשכול אל ...כלין בפניהם לקיים את ... ז'בוטינסקי, אוהב, אפילו ... שנים, כי היא, הצוואה ...ניתנו לעבוה את הכוכ. ...ר את שאלתי התוורה: ...כתב? כוחה של אמונה

ב.

...מה זה, ירשה לי הקורא ...ך עניק זכרונות קצר. ...ין הלוחם של שנת 1940. ...ונה להוך המבהר המבוק ...ולזותיה בלבה של אירופה ...בה גם, האפל שים בהוכה ...ת האדם. הוא כבש ארצות, ...ה, גם הצבא הצרפתי, אשר ...הורדן, רוסקי, פריס נפלה. ...האפלים הגיעו לחופי ה־ ...האטלנטי. הרדה סכו הפי־ ... פני האדמה.

... הוא נלכד, נהפס, כל ...מו עליו, השיגהו בין ה־ ...בערב, הגיע לריכותיו ה־ ...הצאביום, כשביד היהודים, ...אקומיניום, מהדיב היהודה, ...שראל הספר הלבן... כאן ...?

... הם — אם נקרא להם ...ת אכרנו, כה ביכאנו? — ... לפתע, זאב ז'בוטינסקי. ...ב, כעבור 34 שנים, אפילו ... אז חשך עלינו עולמנו, ...האבין לי, כי לא הבליצה ...א ביפוי אביתי להבתיכה

אנושיה. זאב ז'בוטינסקי היה מייסדה וראשה של תנועתנו, הציונית, ה־ממלכתית, הלוחמת. הוא היה מורנו באידיאל חיינו, אף בהילכותיהם. כפיו שמענו תורה; יצקנו מים על ידיו. אבל הוא היה יותר כנשיא, אפילו יותר מבורה; הוא היה לנו נושא התקוה. אמנם כן, ככל הימים הקשים — וכמה היו לבני דורנו ימים קלים? — נשאנו אליו עינינו, באמון של בני תורין, בתקוה חרישית, כי הוא ימצא את הדרך; כיצד להגשים את הציונות הממלכתית, איך להציל את העם מן המצוקה, מן הסכנות האיומות. בכ"ט תמוז ההוא, מלפני ל"ד שנים, משהלך מאתנו נושא־תקוות־העם, בכל ארצות סבלותיו, שאלנו את נפשותינו, מה יהיה מעתה, על התקוה עצמה? עמנו היה, לא צר על סף התהום, כפניה החזיר ז'בוטינסקי, אלא כבר בתוכה, גם אם עדיין לא הגיע לתחתיתה, ואנו לא מצאנו, בימי הצער והיגון, תשובה לשאלה, אשר לא נתנה מנוח לנפש האבלה.

במרוצת הימים, בקיימנו את צו החיים, מצאנו את התשובה. היכן התקוה? הוזה אומר, בתורתו של ז'בוטינסקי ובהגשמתה. נברוך בצו הכליה, שניתן נגד עמנו על ידי אוייביו. נילחם לשחרור ארצנו, להקמת מדינה יהודית, להצלת העם היהודי. נפעיל את כל התבונות, אשר הוא נטע בליבנו, על פי דוגמת חייו, במעשיה, בנאום, במאמר, בספר, בשיר. אמונה בצידקת עניננו, בסתור ה־שאיפה: נכונות לסבול למען התורה הצדק, למען הצלת עם והשבת ארצו; אהבת ישראל ואהבת ארץ ישראל; מסירות נפש. בעזרת תכונות אלו, ש־מהן נוצר האדם הלוחם על ענין צודק, בצא למערכה הגורלית, נתביר בה, ובעזרת השם נוכל.

כך עשינו. הדרך נסללה על ידי זאב ז'בוטינסקי. אחר מותו, הוספנו ללכת בה. תנועתו מילאה תפקיד חשוב, חיוני, בהוצאת עמנו מעבדות לחרות, בהצלתו מסכנת כליה, אשר ריחפה מעל ראשו, גם בארץ ישראל. כוחה של האמת, ושל האמונה ב־צדקתה.

ג.

בקשר עם משנתו המדינית של זאב ז'בוטינסקי, יש הטוענים ל־דביקות בעקרונות, שנקבעו לפני הרבים שנה ומעלה. התשובה היא, כי אין סיפון מנותק יותר ממציאות החיים של האדם, בהתפתחותו. אין בוכן שום אומץ לנכונותה של אידיאה. יכול שתעבור תקופה ממושכת מאוד, ורעיון מסוים יוסיף להשפיע, להיות „אקטואלי". כן להיפך. יש ו־כעבור זמן קצר ניתנת הוכחה, כי להבחות, שהיו בשעתן כפורסכות, אין עוד יסוד. כדאי להביא בספר דוגמאות, כדי להצדיק את האבחנה ההכובה הזאת.

השבת ניתנה לנו לפני אלפי שנים. זהו, בודאי, אחד הרעיונות הכופלאים, שלהם זכה האדם. עובדה היא, כי כאשר אבותינו שמעו לקול: זכור את יום השבת לקדשו, הם היו לא רק בעטים אלא היחידים, אשר אליהם הוא הגיע. בימי קדם, לצד התרבות המבריקה, התפתחו ציוויליזציה אדירה של בבל ופרס, של יוון ורומי. אבל העמים הגדולים, אשר הדיכו ופיזהו אותנו, לא ידעו יום מנוחה שבועי. הרעיון הזה, שהוא כה חשוב לאדם ולחברה, היה נחלת ישראל סבא, ובנינו קיבלוהו עמים רבים. הנצרות והאיסלם בחרו להם יום שבוע אחרים לבנותיהם, למען קיום בנחות „ל־הבדיל", העצם כצידם. כפי שהיתה יצירה להם. אבל המקור היה ידוע גם להם.

הקומוניזם ניסה להינתק מן המקור הזה, או הלאומי. בראשית המהפכה נקבע יום מנוחה נייד. אלה נחו ביום א', אחרים ביום ב' או ג', וכך כל ימות השבוע, על פי חלוקה למגזר כפעלים, בהנהרה נוכח לדעת גם אלה, אשר התייכרו לשנות סדרי בראשית, כי אי־אפשר לו לאדם העובד בלי מנוחה שבועית קבועה. ביימנו, אין עוד ארץ — מלבד פינות אפלות של יצירה עד לא נודע — שבה אין „שבת", בצורה זו או אחרת. רעיון עברי מקורי היה לנחלת האנושות כולה, אחרי כ־מאה והבישים דורות.

לעומת זאת הזוכה, ועבירה מן העולם. „בנאוה" שניתנה לאנושות לפני כ־הכיפה דורות בלבד. כוכס זה, כי המהפכה החברתית, הקומוניסטית, תבוא לא בארצות המתקדמות, ה־מפותחות, אלא במדינה המפותחה, התעשייתית. במדינות אלו, הבט, יתפתחו שני ההליכים, של ריכוז ההון

בידי מעטים התרוששות גוברת של הרבים, אשר יוליכו, באופן בלתי נמנע, „לנישול המנשלים". היום יודעים הכל, כי ראש המרכסיסטים שוא דיבר. המהפכה פרצה בשתי מדינות נחשלות, חקלאיות, הלא הן רוסיה וסין. ואילו במדינות המתועשות יש לצד ריכוז ההון גם הפצתו, לא התרוששות כללית מלווה אותן אלא רמת חיים עולה, ושום מפלגה קומוניסטית לא הצליחה עדיין לתפוס בהן את השלטון.

אביא דוגמה, משטח אחר, קרובה יותר אלינו. עד לפני שמונה שנים בלבד הבהירו כל דוברי ישראל ה־רשמיים, כי הקווים, שנקבעו ב־הסכמי שביתת הנשק ברודוס, הם הגבולות הקבועים של מדינת ישראל. מאז 11 ביוני 1967 ועד עצם היום הזה שבים ומודיעים ראשי המדינה, לרבות ראשי הממשלה ושרי החוץ, כי הקווים הם מעולם לא היו גבולותינו, כי הם אינם ניתנים להגנה, כי לעולם לא נשוב אליהם. תשע עשרה שנה התהלך בקרבנו „עקרון" מדיני כמויים, ולא נותר ממנו אלא זכר העצם.

בגללי חוקת ההלכה, אזכיר עוד מאורע אחד של ימינו. זוכר אני היטב את היום, בו אחד מראשי מפ"ם עלה על בכת הכנסת, והכריז בבטחון ובהתלהבות, כי ברית המועצות היא מולדתנו השניה. אין לשכוח, כי במפ"ם דאז היתה כלולה אחדות ה־עבודה דהיום. יוצא, כי ציבור גדול, חשוב, קיבל את הכלל של שתי מולדות, בעוד המעצמה הקומוניסטית היא השניה בהן. חלפו מאז פחות מעשר שנים. היו מסטר התהפכה. סטאלין מת. ברושצ'וב השמיע את גילויו. ומה נותר מן ההכרזה ה־עקרונית ההיא? כמדיב אחר של מפ"ם היה נאלץ להסביר, כי האימרה על המולדת השניה לא היתה אלא פליטת פה...

אפשר היה להוסיף דוגמאות, מן ההיסטוריה של עמנו או מן תולדות העמים. הכוכחות בצליל, כי לא הזמן קובע את נכונותו של הרעיון, אלא הרעיון נבחן, בכל עת, על פי נכונותו.

ד.

מה למדנו מזאב ז'בוטינסקי במשנתו המדינית? ארץ ישראל שייכת, בזכות, לעם היהודי. ב־ארץ ישראל יש להקים מדינה יהודית. לאחר שהיא תקום, תהיה שליחותה ההיסטורית: שיבת ציון. ריכוז מחדש של בני העם במולדתו. בארץ ישראל יהיה רוב יהודי ומיעוט ערבי שיהוי יהנו בשיוויון זכויות. מדינת היהודים תשאף להיות למופת לצדק חברתי.

אדמה, נתבונן בעקרונות האלה, שאותם למדנו מנעורינו, לפני חמישים ועד לפני 33 שנים, ונשאל, הטובים הם גם היום, או עבר זמנם?

הזכות לארץ ישראל. בעיה זו עומדת במרכז חיינו. ציבור אדיר, בפלגות שונות, הגיע למסקנה, כי למען הבטחת עתידנו יש לקיים זכות ע. מעולם לא היה עיקרון זה כה אקטואלי כבו בימים אלה, שבהם עומדת האומה לפני מיבחנים גדולים, גם המתנגדים לרעיון שלמות הארץ נאלצים להבטיח, כי הם לא יקבלו על עצמם ביתור מחודש, אלא ימסרו את ההכרעה בידי העם. לכל הדעות, זוהי היום השאלה המרכזית, בה משולב בטחון האומה והסיכוי לשלום אמיתי.

שיבת ציון, ממזרח וממערב, היא נשמת אפנו. לנגד עינינו התחולל הנס של ראשית השיבה מברית המועצות. הכל מבינים, כי התהליך ההיסטורי הזה, אשר שייפסק: יש לנו היום רוב יהודי בארץ ישראל. השאיפה היא, כי ירוכז בה רוב היהודים.

צדקת עינינו עולה מכתבי „ה־ישנים" של זאב ז'בוטינסקי. ביכיו, בשנות השלושים, היו לערבים חמש, או שש מדינות. והוא הסביר, בפשטות ההגיון, כי מי שדורש מדינה שביעית, בעוד לעם היהודי אין אלא ארץ קטנה אחת, אינו תובע צדק אלא הכבעת היאבון רב. לתביעה כעין זו אין להיכנע. בטיעון החשוב הזה לא חלו, מאז ועד היום, אלא שינויים כמותיים. היום יש לעם הערבי 19

מדינות, והן רוצות כי ארץ ישראל תהיה למדינה ערבית. מספר 20. העמידה על זכותנו לארץ ישראל, מול שאיפת ההתפשטות הערבית בה על גולתנו ההיסטורית, היא הגורם המכריע להבטחת הרוחנו.

בשטח החברתי, דוחה זאב ז'בוטינסקי את „הסליחות" של המתבוללים, אשר טענו לחסנה לעמים אחרים, כיצד להשיג את הצדק ביחסי אנוש. הוא הסביר כי בארץ ישראל יש להגשים את רעיונות הצדק החברתי, שישמשו דוגמה ממשית לעמים אחרים; כי מציון תצא תורה ו־דבר ה' מירושלים. לכך ישנם ביכים אלה, בנגעים עמוקים בארץ. הרעיון הוא עתיק, אך לא חלה עליו שום התיישנות. הוא כולו גם בן זמננו.

...נוחה על משכבך, מורנו ורבנו, לצידו של הרצל, אשר את דגלו, לאחר שנשמט מידיו, הנפת ברמה ונשאת באהבה רבה, עד לומן האמרת עלי אדמות. תורתך זהרת בצדקתה, באמיתותה. נוסיף לפעול להגשמתה.

הרצל בתעלת סואץ (ראשון העומדים מימין), במסעו לארץ־ישראל עם חברי המשלחת הציונית (אוקטובר 1898)

כאשר קפריסין הוצעה להרצל...

מאת משה דוד

צירוף נסיבות „פר־קאנטי": באותו חודש עצמו, שאנו מ־ציינים בו מלאות שבעים שנה לפטירתו של בנימין זאב הרצל, כובש האי קפריסין את הכותרות — והלא מעטים נותנים את דעתם על כך, שבחיפושיו אחר מקלט־לילה לבני־עמו הנרדפים והנלחצים, חשב הרצל גם על... קפריסין.

ואר, גם בשעה שהשתדל אצל הבריטים, כי יפתחו את שערי קפ־ריסין לפני היהודים שלו, היתה ארץ־ישראל מתוך־תפלו וראש־שונו, ממש כשם שהוסיפה להיות זמרכה אחרי־כן, כאשר שקע במו־שת אוגנדה (או מוזאמביק). או לפני־כן, כאשר נשא ונתן עם השול־טן התורכי על ארם־נהרים. הרי גם בעיצומו של המו"מ המסועף של „יהודה הנצרית" — כלומר על אי־זור אל־עריש, שבצל חצי־האי סיני וקפריסין אמור היה לנחות את תחום התיישבות היהודים — נשא את נפשו להשיב מידי התורכים את ה־„הינטרלאנד" של חיפה, שישמש גלעין למדינת היהודים לעתיד.

● חזונו של דויד טריטש

הצדק ההיסטורי מחייבנו לציין, כי קפריסין — יחד עם איזור אל־עריש שבסיני — כחלק ממשנת הת־יישבותם של היהודים ב„ארץ־ישראל רבתי", צצה לראשונה בחזונו של דויד (דייוויס) טריטש (1870) זה, שלכד מדלי החברה ה־זו הצטרף לתנועה הציונית מ־ראשיתה, דגל — בניגוד לציונות „המדינית" של הרצל — תחילה ב־התיישבות יהודית „בעשית". עוד ב־שנת 1900 הביא טריטש לקפריסין 11 כורים יהודים מאוקראינה כדי ליישבם שם, אלא שהנסיון העלה חרס. שלוש שנים אחרי־כן ניהל טריטש מו"מ עם הבריטים על נושא זה בשם „החברה היהודית להתיישבות במזרח" שהוא היה מייסדה, אך גם פה נכשל. אכן, כנציג של הרצל עם השלטונות הבריטיים על התיישבות היהודית בחצי־האי סיני, ש־נתקיימו באותה תקופה, נראו בעיניו כ„קבלה תכניתו על־ידי הרצל — בלעדיו והדבר גרם לקרע ביניהם. לימים שינה טריטש את דעותיו, ונזה את הציונות „הבעשיתי" ודבק ב„מאכסימאליזם ציוני", שהכיל אח־דים כרעיונותיו של הרצל. הוא כת ב־1935, ברכתיים שבארץ־ישראל. בחזור אל הרצל. הקשרים שקשר הרצל עם ממשלת לונדון, באמצעות העתונאי הציוני י. לאופולד גרינ־ברג, העילו שיתמן, בראשיה יוזל

1902, לבירת בריטניה כדי להעיד כמומחה בפני הוועדה המלכותית ל־כניסת זרים (היינו יהודים) לאנג־ליה. הרצל ניצל את ההזדמנות כדי לבוא בדברים עם ראש בית־רוט־שילד הלונדוני, הלורד נתנאל מאיר רוטשילד, שהתנגד לרעיון התיישבות היהודים בארץ־ישראל, אך לעומת זאת היה לו עניין ברעיון ליישבם בתחומי הקיסרות הבריטית. ביומנו מתאר הרצל את הפגישה עם רוט־שילד כבד־האוזן, וכיצד, לאחר שתיית הקפה, הוא מגלה לו, כי יש ברצונו לדרוש מן הממשלה האנג־לית צ'ארטר להתיישבות.

● סיני, אל־עריש וקפריסין

„אל יגיד צ'ארטר", יועץ לו רוט־שילד, „למלה זו יש כיום צלצול רע".

„נקרא לזה בשם הטוב בעיניך", משיב המנהיג הציוני, „רצוני לייסד קולוניה יהודית על אדמה בריטית ו־קח את אוגנדה!"

„לא. יכול אני להשתמש רק ב־זה..." ומפני שהיו עוד אנשים ב־חדר, הוא כותב על פתק: „חצי־האי סיני, ארץ־ישראל המצרית, קפ־ריסין", ומוסיף: „האם אתה מס־כים?"

רוטשילד שוקל ברשוב בחיוך ו־עונה: „מאוד!"

הרצל רושם ביומנו: „זה היה הנצחון". ואמנם הלורד רוטשילד התמיד ביחסו החיובי להצעה זו זאת.

בעדותו לפני הוועדה המלכותית טען הרצל, כי בעיית הגירה של הזרים (היהודים) לבריטניה תבוא על פתרונה אם תציע ממשלה לונדון טריטוריה להתיישבות עצמאית של היהודים. אמנם, המטרה הציונית היא ארץ־ישראל, — כשם שהמטרה בתכנית באזל — אך בנסיבות מיו־חדות, מתוך הכרת הצורך להושיט עזרה דחופה להמוני יהודים, תראה התנועה הציונית חובה לעצמה לב־סות, כתוך שמירה על תכניותיה ועל עקרונותיה, להקל על גורל היהודים הנרדפים בדרך אחרת. בשיחה בין הרצל לבין יו"ר הוועדה, שהתקיימה למחרת היום, שבו העיד בוועדה, גילה לו הראשון, כי במושג טריטו־ריה להתיישבות נתכוון לקפריסין ו־לחצי־האי סיני, כלומר לאזורים ה־נתונים לחסות בריטניה והקרו־בים לארץ־ישראל.

טריטש הוא אשר הפנה את תשו־מת־לבו של הרצל להבלי־ארץ אלה שנים אחדות קודם־לכן. נתיתה ה־עניין גברה בעיניו לנוכח כשלון המו"מ עם התורכים. אף קיווה, כי ההתיישבות היהודית באותם אזורים תעורר את השולטן להיכרים בשא־לת ארץ־ישראל. ב־12 ביולי 1902, במכתב „פרטי וסודי" אל הלורד רוטשילד, הוא מביא לידיעתו את הקווים הכלליים של התכנית „להת־יישבות בשביל היהודים הנדכאים — בחצי־האי סיני, בארץ־ישראל ה־

מצרית וקפריסין". השתדלותו של גרינברג סללה לפניו את הדרך לראיון רשמי עם מיניסטר־המושבות הבריטי, ג'וזף צ'מברליין, ב־22 ב־אוקטובר אותה שנה.

דוד (דייוויס) טריטש

זכות ראשונים

● בין הרצל לצ'מברליין

השיחה עם „ג'ו הגדול", „האדון המהולל של אנגליה", כשם שמכנה אותו הרצל, עמדה בסימן „הקשבה לאדם" מצד אדם, שמגיד הוו בדרך־כלל „מסיכה הידלת־תנועה". אבל הקסם ההרצליאני פעל את פעולתו גם על המסיכה היא נתעוררה ל־חיים. הרצל גולל באוזני שר־המוש־בות את קורות השאלה היהודית, המו"מ עם השולטן וכירוב, ואחרי־כן „הגעתי ...אל הטריטוריה שבי־קשתי מאת אנגליה: קפריסין, אל־עריש וחצי־האי סיני".

„הוא אמר קודם־כל, שיש בידו לדבר רק על קפריסין", כותב הרצל, „השאר אינו נוגע לו, כי אם למי־ניסטריון לענייני חוץ. ואולם בנוגע לקפריסין העניין הוא כך: חיים שם יוונים ומוסלמים, ואת רגלי אלה אין הוא יכול לדחוק לטובת מהגרים חדשים. להיפך, מחובתו היא לעמוד לימינם. אם יקומו היוונים — אולי בתמיכה יוון או רוסיה — ויתנגדו לכניסת היהודים, יבטל כל הקושי. הוא עצמו, אמר צ'מברליין, אין לו כלום נגד היהודים — אדרבא, בתנאגה היו, אילו זרם בעורקיו אפילו אגל־דם יהודי אחד. הרעיון הציוני חביב עליו, הוא נכון לעזור, אבל „אצלנו הכל גלוי, ואם יתעורר ענין קפריסין, תקום מיד סערה".

הרצל משיב, כי בכל־זאת אין הכל בפוליטיקה נעשה בגלוי, והוא פורש את תכניתו „ליצור קודם־כל בקפ־ריסין תנועה בשבילנו. צריך להז־מין אותנו לבוא שמה. את זה אכין על־ידי חצי־תריסר שליחים. לאחר שנייסד את „חברת־היהודים המזר־חית" עם חמישה מיליוני לישיים בשביל סיני ואל־עריש, יתעורר בלב בני קפריסין החשק להוריד את גשם הזהב גם על האי שלהם. המוסלמים ייצאו משם, היוונים מוכרים את אחוזותיהם ברצון ובמחירים טובים ויוצאים לאתונה או לכרתים".

● „מקפצה לארץ ישראל"

דומה היה שהרעיון מוצא חן בעי־ני צ'מברליין, — עד 1914 החזיקה קפריסין כטריטוריה תורכית תחת שלטון בריטי — אבל על אל־עריש וסיני נבצר מכנו לדבר (זה שייך, כאמור, למשרד־החוץ), ויש לשמוע את דעתו של הלורד קרומר, שליטה הבריטי של מצרים הכד־ווית, אבל הוא, צ'מברליין, נוטה חסד לעניין העקרוני. סופו של דבר שצ'מברליין הבליח צל התכנית ל־יישוב אל־עריש וסיני באוזני מי־ניסטר־החוץ הבריטי, הלורד לנסד־דאון, ובעקבות המו"מ נדרש הרצל על־ידי משרד־החוץ הבריטי לשלוח ועדת־חקירה לחצי־האי סיני והבטחה לו, כי אם הדו"ח יהיה חיובי, תכ־ין ממשלת בריטניה תכנית בפני הממשלה המצרית. כידוע, קבעה וע־דת החקירה שהתכנית יכולה להת־בצע רק אם תסכים מצרים להעביר כמויות־מים ניכרות לאזורי ההתייש־

בות מן הנילוס. המו"מ המתמשך עם הנציב העליון הבריטי קרומר ועם ממשלת מצרים נסתיים בכי רע. קאי־היר דחתה את התכנית ובעקבותיה הלכה לונדון.

אגב, בפגישה שניה עם צ'מבר־ליין, שנתקיימה ב־23 באוקטובר 1902, הודיע שר המושבות הבריטי להרצל, כי כבר יישר את הדרך עם משרד החוץ וכי סידר לו פגישה, באותו יום עצמו, עם לנסדאון, אך כאשר ירצה הרצל את דבריו באוזני מיניסטר החוץ, „אל־נא ידבר על־אודות קפריסין. חלק קפריסין ש־בדבר נוגע אלי. רק זאת יגיד לו כי המושבה שבתכניתו אין לה Jumping-off place (שטח קפיצה) שתהא מכוון כלפי אדמת השולטן ועוד ירגיע את מיניסטר החוץ של הוד מלכותו, כי אין בכוונתו להפוך את אל־עריש למקום שממנו יעשו על ארץ־ישראל. באמרו כל אלה, צחק צ'מברליין „במלוא פניו", אך הלא גם בחדרי המדינאים לא תמיד ה־מהתלה היא ראשית פסוק ומוסר.

● אוגאנדה, מוזאמביק

קפריסין כרוכה היתה באל־עריש ובחצי־האי סיני לכל אורך המו"מ עם הבריטים. ב־13 במאי 1903, כא־שר כבר הבגר נהרצת, כי המו"מ נכשל, כותב הרצל ביומנו: „...הנגי־ני עד מוזאמביק. אני רוצה לנסות להשיג מאת ממשלת פורטוגאל ה־דוחקה בכסף את הארץ הזאת, ש־אינה מכניסה כלום, בעד „חברת צ'ארטר", על־מנת שאכסה עתה את הגירעון ואחר־כך גם אשלם תשלום שנתי. אך את מוזאמביק איני רוצה לרכוש אלא כחומר משא להחלופין, כדי לקבל בשבילה מאת ממשלה אנגליה את כל חצי־האי סיני עם מי הנילוס בקיץ ובחורף ו א ו ל י גם את קפריסין, ודווקא חי־נם" (ההדגשה שלי — מ"ד). ב־20 במאי 1903 שוחח לאופולד גרינ־ברג עם צ'מברליין ועורר מחדש, בשמו של הרצל, את עניין ההת־יישבות בקפריסין. מיניסטר המוש־בות לא שינה את דעתו, כי קפריסין אינה נוחה להתיישבות יהודית אוו־טונומית, ובמקום זה הציע שטח באפריקה המזרחית — את רעיון או־גאנדה העלה צ'מברליין עוד בשיחה עם הרצל ב־23 באפריל 1903, אלא שאיש־שיחו השיב אז בשלילה ב־הדגישו את חשיבות הקירבה ה־גיאוגראפית אל ארץ־ישראל — ה־פעם נכון היה הרצל להאזין: ה־פוגרום בקישינוב שפך אור־הודות על מצב היהודים במזרח־אירופה וה־צורך לבצוא בבהירות „מקלט לי־לה".

פרשת אוגאנדה היא עניין לעצמו, אך ב־26 במאי 1903 עדיין רושם הרצל ביומנו לאמור: „היום בבו־קר המבורך עלה בדעתי: אולי אפ־שר היה לברוא מין טרסט של כל חברות־הישוב הפורטוגאליות שהגיעו כנראה עד משבר. אולי תשמונה להחליף את המניות הרעות שלהן במניות של חברת־ישוב גדולה. פרטי (ציר פורטוגאל בוינה — מ"ד) אמר לי, כי החברה של מוזאמביק היא כמעט ריבונית. יש לה בתי־הגנה וכו'. אפשר שהייתי יכול לדרוש אופציות ולקבל בעד אלה אחר־כך את מי הנילוס וקפריסין" (ההדגשה שלי — מ"ד).

הרצל קיווה, כי המדיניות האנג־לית תהיה עשויה להסכים — בתוך שהאינטרס העצמי שלה מחייב זאת — להבטיח לה נקודת משען בסבי־בת תעלת סואץ על־ידי ריכוז של כוח יהודי באותה סביבה. התכניות של התיישבות בקפריסין ובאל־עריש היו פועל־יוצא של גישה זאת, אבל תוחלתו של הרצל נכזבה. „אנגליה הגדולה, אנגליה החופשית, אנגליה הצופיה על־פני כל הימים, היא תבין לנו ולשאיפותינו", קרא הרצל בקונ־גרס הרביעי שכינס בלונדון ב־1900. אך אנגליה ל א הבינה, מתוך ש־אותה שעה לא היתה נכונה לפעול לשם קידום עניינה של הציונות ב־תורכיה. — הרצל שינה את הכיוון על מאבקיו המדיניים. הרעיון ה־קפריסאי ירד, כמובן, מהפרק, וכמו רעיונות אחרים שביקשו להשיב תשובה של־ארעי למצוקת היהודים הם נושא למשחקי דמיון ושגיונות, שההיסטוריון נתפס להם כדי להשיב את נפשו העייפה.

הייתי אסיר ישראלי בכלא עיראקי בימי ההפיכה

פרקי זכרונות — מאת ד"ר יהודה תגר

מפקד הכלא, אחר הפיכת יולי 1958, כינס כל האסירים הפוליטיים וקרא באוזנינו: „אנחנו ואתם עשינו את המהפיכה" ● אני, כישראלי, נתבקשתי „להביע תמיכה והזדהות" עם ההפיכה ● יהודי בגדאד הסתגרו בדירותיהם „עד יעבור זעם" ● רוצח „בעל מוניטין" הציע להובילני אל החופש - דחיתי הצעתו ונשארתי עוד שנתיים עד שהשלטון החדש שחררני

יהודה תגר נשלח לעיראק בשליחות לאומית, בתום מלחמת השיחרור. אחר שפעל שם זמן־מה, נתפס ונידון למוות. מאוחר יותר הומר גזר־דינו למאסר עולם עם עבודת פרך. כעשר שנים היה תגר אסור בכלא העיראקי. בתקופה זו התרחשה מהפכת קאסם ב־1958, שהשבוע מלאו לה 16 שנה. תגר למד על ההפיכה והמשטר החדש בכותלי הכלא ועל כך הוא מספר בפרק זכרונות. בינואר 1960 שוחרר יהודה תגר מן הכלא. מאז מילא שליחויות נוספות מטעם המדינה, השתלם במדעי המזרח וזכה לתואר דוקטור על עבודתו על המופתי הירושלמי.

בשעות הבוקר המוקדמות של ה־14 ביולי 1958 התחוללה בעיראק מהפכה, שפתחה פרק חדש בהיסטוריה המודרנית של מדינה זו. זאת טרם ידעתי אז, כשם שלא שיערתי, שבעקבות הפיכה זו יוקדם בהרבה תאריך שיחרורי מהכלא, שצריך היה לחול ביולי 1974 — כלומר, בחודש זה.

הייתי ישראלי יחיד בקרב קבוצה של כ־30 יהודים — מיעוטם ציונים, רובם אסירים בגלל פעילות קומוניסטית — בכלא בעקובה הידוע־לשמצה. בכלא זה רוכזו כל האסירים הקומוניסטים בעירק. הקצין פ., מפקד בית הסוהר, ...

[illegible]

המלך ודודו ו„השועל הוותיק"

[illegible]

שינה שלווה

[illegible]

„אנו — ואתם"

[illegible]

התלהבות — והירהורים

[illegible]

החרדה היהודית

[illegible]

כל ה„כישורים" להיות קרבנות

[illegible]

הצעה מידי רוצח

[illegible]

חיילים עיראקיים עומדים במסדרון הרוס של ארמון המלך בבגדאד אחר ההפיכה של יולי 1958

[illegible]

ביקורי קצינים

[illegible]

דמותו של קאסם

[illegible]

ראש־ממשלה... לעתיד

[illegible]

„גרירה בחבל"

[illegible]

מתוכניות רדיו ניקוסיה

מאת כרמלה לכיש

[illegible]

איחוד וקידום הליכוד

אתה האזרח הקיצוני להילופי שלטון ולהקמת ממשלה בשבירוה הליכוד

התפקד

והצטרף לפעולה למען:

— איחוד חטיבות הליכוד לתנועה לאומית ליברלית רחבה.
— הנהגת בחירות אישיות ותשאיות לכל תפקיד ציבורי וביטול העדום המינויים.
— גיבוש ופירוט הבניות הליכוד בתחומי בטחון, חוץ, חברה וכלכלה.
— הצגתו של צוות הנהגה לאומי, כאלטרנטיבה לממשלה הנוכחית.

במטרה לקבל את אימון העם בבחירות הקרובות

תן ידך לשינוי

איחוד וקידום הליכוד

ירושלים — ת.ד. 2579
תל־אביב — ת.ד. 26285
חיפה — ת.ד. 457
באר־שבע — ת.ד. 2018

קיטנת הוד הכר — הר הכרמל חיפה. קיטנה חצי יום יומית ופנימיו. מחזור א' מלא. נמשכת ההרשמה למחזור ב' — 24.7.74

קיטנת הוד הכר — רח' זניה 25 חי. טלפון 253901

במחיר מוזל קרוונים איטלקיים הגררי — ריביירה בע"מ — עיר המכוניות — כביש החוף

אופנת רייבו רמת־גן — ביאליק 46. כל דגמי הקיץ והחורף האופנ למכירה חיסול בהנחה של 50—60% עד 14.8.74

מושבים! הנהלת חשבונות ממוכנת — מאזני יעוץ מוסמך לכל הכנסה וכל הקשור בזה. טלפון 24876—053

„איני רוצה במו"מ קואליציוני כי הדבר עלול להתפרש כאילו הממשלה הנוכחית אינה מסוגלת לנהל את ענייני המדינה" ● מאחורי הקלעים של המו"מ בין המערך למפד"ל ● מי מימן את נסיעתו של ח"כ מנחם הכהן לארה"ב ● מי „רמז" לליבראלים־העצמאים להתעקש ולאיים בפרישה אם יתקבל הנוסח של „גיור מדורי דורות" ● צעירי המפד"ל עשו „תרגיל": הידפו מן הלחץ האופוזיציוני, כדי להוציא את הרוח מן ה„שידוך" המתורקם ● האם שיקוליו של רבין לגבי שיתוף המפד"ל הם פנימיים בלבד או גם שיקולים של מדיניות חוץ? ● איך תגיב המפד"ל?

מדוע [ס]גר [ר]בין את [ה]דלת [ב]פני [ה]מפד"ל

יהושע ביצור

[ח]דשים רבים חיזרה מפלגת העבודה אחר המפד"ל, כדי להשיג את הסכמתה ל„שיתוף". ברגע המכריע, המפד"ל אמרה „כן", [ו]ה העבודה ... כרעה תחתיה.

ה בשעת האמת? הרי הכל ... הזמן: הרב הראשי שלמה ... מארה"ב, ואמר גלויות הב־ ... באמתחתו הנוסחה הגואלת ... יהודי". בכל המתנות הובן, ... גוהצו כל הניגודים, ונותר ... הפורמאלי של חתימת ההס־ ... מפד"ל ראתה בכך את „האור ... מבהיק לה ב„היכל שלמה", ... מפלגת העבודה נשמו לרווחה, ... זה תקופת „בין המצרים" ה־ ... אריע, שהחזיקה אותה במתח ... בגלל הרוב הצמוק של ה־ ...

החלו כבר להוג את סיום ... ברוגז הקצרה, שהאפילה על ... ה ההיסטוריה", התכווצם הכל ... סים.

...לא נקבל החלטה"

השבוע בישיבת סיעת ה־ ... שכת מפלגת העבודה. ראש ... יצחק רבין, שהטב בראש ... לא עשה רושם שהתלבט ... אשר קם והציע בפשטות: ... בל החלטה" — והכך מתם ... ל על אפשרות צירוף המפ־ ... זה הרגשה כאילו מהלך זה ... אש.

..., כי הימים האחרונים הביאו ... מכריע בהלך הרוחות אצל ... ין ושותפיו בצמרת החדשה ... ידה. במשך כל החודשים ה־ ... האלה עבדו הצדים רבין, ... רעם וצדוק בראש המגמה ... כל הכוחות הנדרשים להידוש ... עם המפד"ל. המצב סביב ... ם קודר: התגברות פעילות ... (שמיר, נהריה); חידוש ... ינות ערב; לחצים אמריק־ ... ן השגת הסדר עם ירדן; ... הבעיה הפלשתינית; מדי־ ... לית חדשה הנעוברת בשורה ... דיבורים לאין־סוף על חול־ ... שלה, הנשענת על רוב שכל־ ... יוהד של קול.

בצורה אופיינית לנו, עברו ... ה של הציבור תוך זמן ... י יסודי. יצחק רבין החל ... בחלוף החודש הראשון של ... בראש הממשלה, בהתייחסות ... עברת הולכת מצד הציבור ... דבר נבע כנראה מן הכמיהה ... גבורי, שבאה על סיפוקה. ר־ ... ישה שגיאות בראשית כהונ־ ... רווח לקהל. הוא החל להר־ ... להפגין יותר בטחון עצמי ... הרם.

...נוניה — או טיח

... ההתרגים הוא החל לחשוש ... השותפות עם המפד"ל עלול ... קטנוניה, או במקרה הטוב ... על פני הבעיות — והדבר ... מנהיה ביוקרה שהחל לצבור ...

... צמו ביטא זאת בצורה בהי־ ... אמר רק שני משפטים, ב־ ... בישיבת הסיעה השבוע דיין ... במעט שלוש שעה רצופות. ... תקפות שהוטחו מכל העברים ... הפשרה עם המפד"ל — ב־ ... צרות השגתו ולא על תוכנו ... בין וקבע בפשטות, כי נוכח ... והעניין עדיין אינו בשל ל־ ...

... השני היה אמירת האמת: ... רצה בפתיחת כרים קואליצי־ ... המפד"ל, כי הדבר עלול ל־ ... בציבור, כאילו הממשלה ה־ ... מרגישה, שאינה מסוגלת ל־ ... ענייני המדינה".

... בתוך העניין. רבין אינו רוצה ... רושם, שאינו מסוגל לכלכל ... פד"ל. הרי ההיפך הוא הנכון: ... מתנהלים במסגלה הזאת על ... וח. אין בה סערות והתנג־ ... עם כניסת המפד"ל לממשלה, ... האוויר הגח להשתבה עד־ ... למועד. יצופו הבעיות ה־ ... העיקר — יהיו בעיות עם ה־ ... המדיניות השונה בהכליה של ... השוללת בחריפות ועקרוניות ... על גחלת אבות ביהודה ... וכל זאת בשעה שמאחורי ... מצבים הירדנים ומצפים בקוצר ... הסיפוח אתם. הבעיה ... צצה לפתע בכל חריפותה. ... המוצהרת של המפד"ל דווקא ... זו היא — קיצונית יותר מ־ ... ק הליכוד.

זאת ועוד: תחושת הבהלה, שתקפה את המערך אחר שתקציב המדינה אושר לפני כשלושה שבועות ברוב של שלושה קולות בלבד, וגם זאת בחסדי היעדרות חברי רק"ח, נמוגה אט־אט. סיעת המערך בכנסת למדה לחיות עם מציאות של מתח פרלמנטרי, ובדרך כלל השכילה לגייס רוב בטוח בהצבעות. עזר בכך לא מעט הפיצול הפנימי בין סיעות האופוזיציה, שכל אחת מושכת לכיוון אחר, חוסר היכולת של הליכוד, המפד"ל והחזית התורתית להחזיק את רוב חבריהם בארץ ובמשכן הכנסת.

לעומת זאת פיקד היו"ר החדש של סיעת המערך, ח"כ משה ורטמן, בהצלחה טקטית ניכרת על דרכי הגיוס של חברי הסיעה. וכך רווח למערך מן המועקה, שהשתלטה עליו בימי בראשית של ממשלת רבין.

דוגמה בולטת: לפני שבועיים יצאה משלחת פרלמנטרית של הכנסת לביקור רשמי באיטליה. כתום שישה ימי הביקור, עלו שלושה חברי המערך שבמשלחת על המטוס הראשון, שהמריא מרומא ללוד. ואילו שלושה נציגי סיעות האופוזיציה פתחו ברומא בטיול מהנה וממושך ברחבי אירופה.

זה ההבדל. אנשי הליכוד לא חיפשו דרך להפלת הממשלה. אלא חיפשו להם בני־זוג בסיעת המערך, שיתנו להם „אליבי" להיעדר מן הכנסת. המערך ראה את הנעשה סביב — והחל לחשוש לגורלו.

○ לא בוער...

משנרגעו העצבים, נמוגה במהירות גם תחושת הדחיפות לגבי צירוף המפד"ל. לא בוער. ד"ר בורג וד"ר רפאל הפגינו תשוקה עזה כל כך לשוב אל שולחן הממשלה, שממנו נושלו, עד כי ראשי המערך השתכנעו בנקל כי יוכלו להשיג את שירצו בכך — לעתיד לבוא, כרגע זה לא דחוק עוד.

את משמעות הלכי־הרוח הללו קלטו עד מהרה בצמרת הליברלים העצמאיים. חוסר ההתלהבות של המערך להשתדך ברגע זה עם המפד"ל נתן לשריה קול האומץ ולחבריהם הזדמנות להופיע כלוחמים נמרצים בשער, נגד כל כניעה למפד"ל. הם הרהיבו עוד להטיל „וטו" כביכול. ומן הצד האיצה בהם בלי הרף שולמית אלוני, בהתבטאויות שונות, כי זו שעת הכושר לבלום את המפד"ל השנואה עליה.

האמת במערומיה היא, כי סיעת ל"ע לא אמרה בהחלטה, כי תפרוש מן הממשלה אם יתקבלו תנאי המפד"ל לגבי „מיהו יהודי". היא רק קבעה בלשון דיפלומאטית, כי לא תוכל להשלים עם כניעה כזאת. כאשר שאלתי את כל הח"כים של ל"ע, אם פירוש הדבר עזיבת הממשלה במקרה של הסכם עם המפד"ל בנוסח „גיור כדת" — השתמטו מתשובה.

הפירוש, כי ל"ע תפרוש מן הממשלה בעקבות חתימת ההסכם עם המפד"ל — בא מצמרת העבודה... היה זה להן מוזמן, אשר בא להצדיק את כבודי המערך בעיני ראשי המפד"ל, כי אכן רצו בצירופה, אבל ל"ע...

מזכ"ל העבודה, השר אהרן ידלין, טען, כי המפתח הוא בידי ל"ע. זה אולי נכון. אבל מי שסובב את המפתח וסגר את המנעול — היו ראשי העבודה.

בינתיים עוד הספיקו להסתבך בפרשת שיגורו של ח"כ הרב מנחם כהן לארה"ב, כדי לקיים שם „קונסיליום" עם הרב גורן והרב סולובייצ'יק, תוך שלושה ימים טס לניו־יורק וחזר כשם עם הבשורה, כי „סגר את המעגל". הכל כבר „מונח בכיס". כעבור שבוע התברר, כי מעגלי חוץ־לארץ משום מה אינם נסגרים בארץ.

○ מי נתן ברכת הדרך?

במערך התחוללה סערת רוחות סביב שליחות בהזורין זו. ח"כ חייקה גרוסמן ביטאה את הכעס הכללי, כאשר שר הסיעה בישיבת הסיעה כלפי הרב מנחם הכהן: מי נתן את ההרשאה? מי נתן לך את ברכת הדרך?

הרב הכהן נרגז ונרגש. גם הטילו עליו את „העבודה השחורה" וגם תקפו אותו על שהעמיס את המשא הזה על גבו. הוא קם והצהיר, כי יצא לשליחות זו על דעת המפלגה, וזו לא היתה יוזמה פרטית שלו.

כאן נתגלה המזכ"ל ידלין כ„גבר". כאשר המדחום עלה בלי הרף בחדר סיעת המערך, תוך בליל צעקות, שבהסראה המערך עוסק הרב גורן בהרכבת קואליציה ובחלוקת תיקים, כאשר ראשי העבודה רצים אליו השכם והערב בדיוק כמו ראשי המפד"ל — קם ידלין והודה, כי הוא שביקש מח"כ הרב הכהן, שעמד לצאת במילא לארה"ב, לבוא בדברים עם הרבנים גורן וסולובייצ'יק, כדי לבחון תגובתם להסדר הגיור המוצע.

מה שידלין לא אמר הוא — כי הרב הכהן „עמד לצאת לארה"ב" מפני שקיבל כרטיס־טיסה לצורך זה בבית מרכז מפלגת העבודה ברחוב הירקון.

○ המחותן הראשי — קרח

ראשי העבודה נוכחו לפתע, כי נתפסו בתנועת מלקחיים בין המפד"ל והרב גורן.

האומללים ביותר היו, בסופו של דבר, ראשי המפד"ל. כל מעשה המרכבה, שעליו טרחו בשיחות, מגעים, התייעצויות, בירורים והבהרות — כלא היה.

המחותן הראשי שיצא קרח היה ד"ר רפאל. הכרת פניו העידה על המשבר שעבר עליו למורת אי־ההחלטה בסיעת המערך, שירדה עליו כרעם ביום בהיר. הוא ניהל בהתמדה מרתונית את המגעים עם השרים צדוק, ידלין וברעם. כל יום הניח בשקיקה עוד לבנה, עד שיגיע העמוד לגובה שולחן הממשלה. הוא אף סילפד את נסיונות ההידברות עם הליכוד והחזית התורתית, כאשר סילפן לח"כים התורדים לרבנן וחרדי גר, והודיע להם, כי היעדר משיחות מועדון סיעות האופוזיציה צריך להבהיר להם, כי הגוש האופוזיציוני הלוחם לא יקום ולא יהיה. הוא נתן את ברכתו לנסיעתו של ח"כ מנחם הכהן. והנה, כאשר עמד לברך על המוגמר — התמוטט הכל. בלהט רב הוא מטיל את עצמו עכשיו למלחמה האופוזיציונית, כדי לנקום במערך.

○ הצעירים — עם פלאטפורמה

לעומת זאת, השכיל לנהוג ד"ר בורג. הוא עמד מן הצד. הוא לא הסתיר, כי עזה תשוקתו לשוב אל הממשלה, אבל לא נקף אצבע, לא הכריז הכרזות. הוא השאיר את כל המלאכה על כתפיו של ד"ר רפאל. חשבונו: אם יצטרפו לממשלה, הוא יהיה ראשון השרים של המפד"ל. לא יצטרפו — למה יאמרו עליו, כי רדף וחזל אל השולחן?

מי ששפשפו ידיהם בהנאה גלויה היו צעירי המפד"ל. האמת לאמיתה היא, כי הם לא נאבקו כלל על גירסת „מיהו יהודי", אלא מלחמתם מכוונת להקמת ממשלת חירום לאומית. האידיאולוגיה שלהם היא, כי יש לשחרר את המפד"ל אחת ולתמיד מכבלי הזיקה ההיסטורית אל המפא"י, על גילגוליה השונים, במחיר התקרבות אל הליכוד — על בסיס הפלטפורמה המשותפת של שלמות הארץ.

ואם עשו את המהלך, שאולי תכריע בהערכה כולה: תחילה הם ניהלו מלחמת חורמה אופוזיציונית נגד המערך, תוך שיתוף הדוק עם הליכוד. הנה נוכחו לדעת, כי התוצאה היא, שהמערך נתפס לבהלה והעלה בלי הרף את המחיר שהוא מוכן לשלם בעד הצטרפות המפד"ל לקואליציה. יצא, איפוא, שזבולון המר ויהודה בן־מאיר עלו על הבריקדות. ואחר הסתערויותם הנועזות על המערך — טיפסו ד"ר בורג וד"ר רפאל בגב חיות מעל גבם אל שולחן הממשלה.

○ התרגיל הצליח

ברגע הנכון, לפני שבועיים, התייצבו זבולון המר ויהודה בן־מאיר על „רוורס". הם נוכחו, כי אופוזיציה חברת מצעירים דוחפת את המפד"ל, בסופו של דבר, אל זרועות המערך. הם החליטו, איפוא, לבלום את ההסתערות האופוזיציונית. לפתע נהיו רגועים ומתונים. אין צעקות ואין התנפלות.

התוצאה: באישור המדיניות הכלכלית החדשה זכה המערך בכנסת ברוב מוחץ של 53 נגד 37, כשהמפד"ל נמנעה מכל ההצבעות ואף לא הגישה הצעות סיכום כלשהן.

תוך יומיים־שלושה נרגע המערך, „תפס בחוץ". בספסלי מפלגת השלטון נשמו לרווחה. ההצבעות פגה. ההצבעות כבר לא יורדות לחייהם. אין כבר צורך לגייס את המפד"ל בכל מחיר להצלת הממשלה. הכל בסדר. המפד"ל יכולה להמתין. כרגע אפשר להסתדר בלעדיה.

המר ובן־מאיר חייכו שלשום בסיפוק: התרגיל הצליח. ד"ר בורג וד"ר רפאל נשארו בחוץ. המפד"ל לא נרתמה לעגלת המערך. עכשיו אפשר יהיה להיאבק ביתר־שאת נגד ויתורים ביהודה ושומרון.

כך ירד המסך על הגדולה בהצגות הקואליציה. המערכה הבאה תוצג קרוב לוודאי רק אחרי החגים הבאים עלינו — על הממשלה ועל האומה דציה — לטובה.

תוספת היוקר ניצלה - השכר 'עוקר'

בעלי שכר של 2000 ל"י ומעלה ישלמו יותר משהיו צריכים אילו עוקרה מחצית תוספת היוקר ✶ מגמת שר האוצר החדש - היטלים ישירים ✶ המעסיקים קובלים, שהמילוות הנוספים כופים עליהם חישובים לוליינים

מאת אריאל ויינשטין

„ט בילת האש" של שר האוצר החדש, מר יהושע רבינוביץ, הוכתרה השבוע בהצלחה, לכאורה. כשהוא מהלך על חבל דק בין ההסתדרות, שסרבה בעקשנות לעקור את מחצית תוספת היוקר מן „הלוקשים" של השכר, לבין המעסיקים, העביר בממשלה את הצעתו האלטרנטיווית: מילוות־חובה נוספים, להשלמת הספיגה החדשה בסכום של 4 מיליארד ל"י, שתהווה מרכיב עיקרי ב„צינונו" של המשק הרותח.

ציבור המפרנסים גם הוא לא יבחין, לכאורה, בהבדלים שבין עיקור תוספת היוקר לבין המילוות החדשים. אמנם, המילוות החדשים יועברו לאוצר כאחוז מן ההכנסה השכר, ולא כאחוז קבוע מתוספת היוקר המוגבלת בגג. לכן יצטרכו בעלי שכר גבוה יותר לשלם למילוות החדשים סכומים גבוהים יותר מ־104 ל"י המקסימליות שהיו צריכים לשלם אילו היתה ההסתדרות מסכימה לעיקור מחצית תוספת היוקר החדשה, המסתכמת ב־207 ל"י. עומס נוסף זה של עשרים־שלושים ל"י לחודש, בהשוואה לתכנית העיקור המקורית, יפול על בעלי הכנסות ושכר מעל ל־2600 ל"י — „שדי שאינו נורא כל כך.

מבט כולל יותר על התכנית השלמה מצדיק עיון נוסף בכמה מסעיפיה, למרות היותה סופית, כדברי אנשי האוצר.

■ נטייה להיטל הישיר

בראש ובראשונה בולט השתף שחל במדיניות הפיסקאלית, מפאת ההטייה לעבר היטלים ישירים, הנגבים מן השכר וההכנסות. אחר שבמשך שנים פעל האוצר להפחתת היטלים ישירים, הוא יגבה בקרוב שיעור שולי מקסימאלי של 87.5 אחוז. במלים אחרות, בעלי הכנסות בינוניות־גבוהות וגבוהות, יצטרכו להפריש למס־הכנסה ולמילוות 87.5 אגורות מכל לירה נוספת שתגיע לידיהם.

מדיניותו המוצהרת של השר ספיר, שנזקק לסיועה של „ועדת אשר", קיבלה, איפוא, תפנית חדה של 180 מעלות. במיוחד בולטת התכחשות הזו לעבר היטלים ישירים, אחר שלפני שלושה חודשים בלבד הופעל שלב נוסף ב„רפורמה", שעיקרו היה הפחתת הנטל, ובכלל זאת ביטול מילווה־הבטחון. שיעור שולי חדש כה גבוה של גבייה ישירה ודאי מוצדק בשעה זו, מנקודת הראות של עשיית צדק סוציאלי ומיצוי משאביהן של שכבות־רווחה. אולם, כל מי שקרוב למערכת השומה והגבייה יקבע, כי נסיון להשאיר בידי מפרנסים אלה 12.5 אגורות בלבד מכל לירה של הכנסה, או 20 ואפילו 25 אגורות ללירה ברמות יותר נמוכות, עלול להחטיא את המטרה מכמה בחינות. הוא יגביר את הרצון להעלים את ההכנסה ויכניס למעגל המשתמטים רבים, שיצדיקו את מעשיהם ב„חוסר ברירה" כביכול, ב„אטימותם של השלטונות" ועוד.

■ רבע — מילוות שיוחזרו

יתר על כן, מומחים ומפרנסים, המסוגלים לתרום למשק יותר מאשר בהווה על ידי עבודה נוספת ו„האלטרנות" יצרניות, עלולים להימנע מכך, בנימוק הגיוני של העדר כדאיות. שהרי מזמיני העבודות לא יהיו מסוגלים לשלם להם 600—700 ל"י בעד יום עבודה, כדי שבחשבון סופי יזכו בנטו של 150—170 ל"י, ואילו הם לא יאותו לפחות מכך. לא מן הנמנע, ששני הצדדים יגיעו להסדרים „מתחת לשולחן", הרחק מעיניהם המודאגות של אנשי מס הכנסה, המצפים לשווא להכנסה נוספת בקופה.

האדם, שהוא גורם הייצור החשוב ביותר העומד לרשותו של המשק יעמיק את האבטלה הסמויה. היא תגבר דווקא בקרב מפרנסים ומומחים, היכולים להשיג הכנסות גבוהות יותר, ובשל כך מסוגלים לתרום תרומה גדולה למשק.

אנשי האוצר מודעים לסכנות המשמעויות הטמונות בהגדלת המס השולי. הם מדגישים את הכוונה לקיים את המדיניות הזו „באורח זמני", עד סוף מארס 1975, וכן את העובדה, כי 22.5 אגורות מכל 87.5 השוליים יהיו מילוות, שיוחזרו בעתיד לידי משלמיהם.

זהו „הכרח בל יגונה" — אמר אחד מראשי האוצר, בעוד עמיתו מצביע על אי־יכולת להטיל את מס־הערך המוסף לאלתר, בשל פיגורים בהכנה ו„רגיחתו" של המשק.

■ חישובים לוליניים

בעייה נוספת נוגעת לכאורה ל־50 אלף מעסיקים בלבד, שיאלצו ליתן ללוליינים בכל הנוגע לחישובי מס. כבר כיום שקועים הם במערבולת של חישובים, בשל המיגוון הרחב של מושג השכר. מן „השכר" הזה, שכל קבוצת שכירים עושה מאמצים נואשים, כדי לברר מהותו אצל הקבוצה האחרת, שומה על המעסיקים לחשב את שעורי הבטוח הלאומי, הכוללים תת־חישוב לגבי פקידים, פועלי בנין ופועלי תעשיה. קרן ההשתלמות, חישובי הוק, התוספות הרטרואקטיביות, דמי הבראה וניכויים המתלווים אליהם, הם עצמם עלולים לבלבל את חשבי המשכורות, המוצפים בהצעות לעבודה.

על כל אלה נוספו עתה המילוות. המעסיקים נהפכים במהירות למוסדים על ידי השלטונות ויצטרכו לחשב בשבילם שני מילוות־חובה מנוכים מן השכר ושני מילוות־חובה מרכוש, המשולמים על חשבונם בתור „מילוות מעסיקים".

„זהו טירוף, פשוט כמשמעו" — אמר אחד מבין 48 אלף המעסיקים הבינוניים והקטנים, המחשבים את השכר ואת הניכויים בצורה ידנית, לא במחשבים. אך גם אלפים המעסיקים המאורגנים, הזקוקים לשרותים ממוכנים, יעמדו בפני קשיים, הכרוכים בהכנסת פריטי חישוב חדשים באמצע השנה לתוך „שדות המיכון" הרוויים.

■ סיבוך ובילבול

בשאלת שאלה: על שום מה בחרה הממשלה ל ה ו ס י ף שני מילוות, ולא להגדיל את שני הקיימים, את „מילווה המעסיקים" ואת „מילווה המלחמה"? התשובה בעצם, מן הסתם, בדרישות שונות, שבאו מההסתדרות ומהמעסיקים, ובהשערה, שגם דעתה של הממשלה נתבלבלה עליה מרוב „הערכות מצב". בקביעה, שהמילוות החדש יגבה על השכר המקובל „משעות נוספות", בעוד המילווה הישן חל עליהם, ובהחליטה להגדיר את מילוות המעסיקים החדש כעבור עשר שנים, בעוד „הישן" מוחזר כעבור ארבע שנים — סיבכה הממשלה את המיבנה האירגוני.

כדי לא לעורר עוד יותר את מערכת הניכויים והחישובים, נראה לנו, שהכנסת תהיה חייבת להכניס שינויים בהחלטות הממשלה, אם על ידי האחדת תקופת ההחזר ואם על ידי האחדת בסיס הגבייה, כדי למנוע הוספת שני מילוות על הקיימים. שאם לא כן, ייכנסו מעסיקים קטנים נוספים למעגלי ייאוש, ובמקום להסתבך בחישובים, יבחרו להעסיק עובדים חדשים בתנאי „קבלנות", המאפשרים „גמישות" רבה בתשלומי מס ויוצרים בסיס רחב לפעילות שלומה „מתחת לשולחן".

האחדת המילוות חשובה מבחינה נוספת, הקשורה בהעברת תעודות זכות למשלמים ובהחזרתם לעתיד. אין זה סוד, שכבר כיום מתקשה „בנק ישראל" להנפיק ולהעביר את התעודות לידי אלה, ששילמו את המילוות בעבר. חלק ניכר מן הזכאים לא קיבל עד כה לידיו את התעודות המתייחסות לגביית מילוות־חובה משנת 1970. „בנק ישראל" מתקשה באיתור הזכאים גם מחמת החלפת הכתובות. ובינתיים עוד גדלה מערכת המילוות.

העמסת עול נוסף על הבנק הממלכתי, המחוייב להנפיק תעודות שונות, המתייחסות לארבעה מילוות, תפגע לא רק בו, אלא גם בציבור המשלמים, הכפוף למיצוי החוק על ידי הגופים הממלכתיים.

■ הסופגים — והנספגים

„צינונו" של המשק הרותח הלוחץ על שוק העבודה מתעים בהיקפי ספיגת הכספים מן הציבור ובמידת הצימצומים בתקציבים הממלכתיים והציבוריים. בעקבות החלטותיה האחרונות של הממשלה, נראה לנו, שהתכנית הכלכלית מעמיסה את הנטל הכבד ביותר לא על המפרנסים והחברות, כי אם על שלטונות המס במשרדי האוצר. שהרי על משרדי מס־הכנסה ומס־הרכוש הוטל להגדיל את ההכנסות ב־2.7 מיליארד ל"י.

אותו חצי מיליארד ל"י יהא עליהם להביא לקופה תוך מימוש המושג המעורפל — „העמקת הגבייה", שפירושה לחץ גדול יותר על המפגרים בתשלום, לצמצם את חובותיהם, ועל המפרנסים בכלל, להתקרב למס אמת.

אילמלא שמענו בתחילתה של כל שנה את הסיסמה „העמקה" מפי ראשי המשרד הכלכלי המרכזי, היינו אולי מתפתים להאמין, ש„תפירה" נוספת אכן אפשרית במבדיה המתוכננים.

נוסף ל„העמקה" ולמילוות, הוטל על המשרדים להביא 200 מיליון ל"י ממס־הרכוש החד פעמי על הרכוש. לחברי ועדת הכספים של הכנסת, ששמעו בזה אחר זה את טיעוניהם של המלונאים, האיכרים, בעלי הבתים, המעסיקים והקבלנים, ניתנה ההזדמנות להעריך את פוטנציאל הגבייה הטמון במס הזה. נציגי הקבוצות האלו הצביעו על היעדר אמצעים נזילים לשם תשלום ועל העוול שנגרם להם בעצם החיוב, בעוד קבוצות אחרות זכו לקבל פטור. בהופיעם לפני הוועדה, ביקשו החקלאים פטור למטעים, המלונאים — לבתי המלון, ובעלי־בתים — לציוד בשביל בנכסיהם, בטענה כמעט אחידה, שכל אלה הם בשבילם כמו „מכונות", כלים ליצירת פרנסה.

„מדוע תעשיין פטור מלשלם מס בעד ציוד במפעל, ואני אהיה חייב לשלם בעד המלון שלי, הבית־צור מכבע זר זה" — שאל אחד מראשי הענף, אחרי הישיבה.

ועדת הכספים של הכנסת תצטרך להידרש במלוא הרצינות לסוגיה זו. אך גם אם תחליט להחיל את המס על קבוצות אלו, ספק אם הוא יגיע לקופות מקורדי המס בקצב שהאוצר מבונה לו.

■ איך גובים מיליארדים?

הנה כי כן, על מערכת המסים, שזכתה לביקורת חריפה בפי ראשי ההסתדרות, על היותה נחשלת ומפגרת במיצוי הפוטנציאל הקיים, הוטל עתה להביא מיליארדים נוספים לקופה. היעלה בידה למלא את הציפיות היומרניות האלו?

כיצד העריך שר האוצר להשלמת התכנית, המערערת את מערכת הגבייה ומעמיקה את עיוותי המס? בעקב אחר הליכי קבלת ההחלטה של השר רבינוביץ מצביע על השוני הרב בינו לבין שר האוצר הקודם, מר פנחס ספיר. השר החדש מייחס לבירור חשיבות עליונה להשגת מכנה משותף עם הדרגים הפוליטיים. מבעיד הנושאים עם ההסתדרות, שבחלק מהם לא שוהה בצמרת האוצר, התייעצויות התכופות עם עמיתיו השרים ועם ראשי מפלגתו, העלו את יוקרתו בעיניהם. ואת סיכוייו להעביר את רעיונותיו ללא קשיים ביותר. עוזרו של אחד השרים סיפר לנו, שהשר הכלכלי שלו החל לבקש חומר מקיף, הבהייחס לנושאים שאינם קשורים דווקא בתפקודי משרדו. כשנתבקש להסביר את דרישותיו, ציין אותו שר, שהוא חש אחריות רבה, בשעה שהוא מתבקש על־ידי השר רבינוביץ לקבוע את עמדתו. לכן, ברצונו לעיין בחומר ולחדור לעומקם של הנושאים. ההתחשבות ה־

(סוף בעמוד 26)

פרסום כרך

דב גולדשטין | ראיון השבוע עם פרופסור **יובל נאמן**, נשיא אוניברסיטת תל־אביב

המכסימום שישראל יכולה לתת לפלשתינאים הוא דו־ריבונות בשטחים ואין לנו מה לנהל מו"מ בז'נווה על עצמאות פלשתינאית

אני רואה סימנים מדאיגים של „צ'כיזאציה" של ישראל, דוגמת הטענה הגרמנית על חבל הסודטים, שהכניעה לה גרמה חיסול עצמאותה של צ'כוסלובקיה ● לפלשתינאים לא נשקפת סכנת השמדה, אבל ישראל לא תוכל להתקיים אם ממזרחה תקום מדינה פלשתינית אויבת ● חשובה לי זכות ואפשרות קיומה של ישראל, יותר מכל הצדק של הפלשתינאים ● במשטר של דו־ריבונות יישב צה"ל על הירדן ומשטרת ישראל ושרותי הבטחון שלה ימנעו טרור מיהודה ושומרון ● הערבים יבחרו באזרחות ישראלית או ירדנית, כרצונם ● מי שיגלה במאבק הזה רצון חזק יותר — הוא שינצח ● יש בקרבנו ליברלים שהצדק הפלשתינאי חשוב להם יותר מהקיום הישראלי והרגישות הזאת לאשמתנו, כביכול, חושפת אותנו ללחצים ● אצלנו מי שתומך בפלשתינאים הוא מתקדם ומי שדואג ליהודי בריה"מ הוא ריאקציונר, המתנגד ל„דיטאנט" ● סאדאת יעדיף את ההסדר המדיני על פני מלחמה נוספת, גם אם בעייתם של הפלשתינאים לא תיפתר, אבל אם יחליט לפנות לדרך המלחמה, לא יימנע ממנה גם אם נוותר בשאלת הפלשתינאים ● גם לסורים יש חשבון סורי ולא חשבון פלשתינאי ואילו חוסיין הוכיח את עומק רגשותיו כלפי הפלשתינאים בספטמבר 1970

בראיון הקודם עם פרופסור יובל נאמן נשיא אוניברסיטת תל־אביב, הפלגנו ל־תוך הלילה. היה המעיין הזה, של רעיונות ודעות ו־מחשבות, שופע ובלתי נדלה. ככל שנקפו השעות, היתה קשת הנושאים מתגוונת, ו־בדים חדשים משתרגים מתוך הענפים. וכך, כאשר באה באותו ראיון שעתם של ה־פלשתינאים, שלדידו של ה־ישראלי לעולם אין היא שעה יפה, אך תמיד אקטואלית ומעיקה, היתה כבר השעה דחוקה ומן הנושא לא העלינו אלא על קצה־המזלג.

נמנינו אז וגמרנו, כי ייחוד לנושא ראיון ביוחד. עתה שהעניין חוזר ו־נדחק אל ראש־הכותרות והממשלה מתכוננת לייחד לו דיון מקיף, חזרתי אל פרופ' נאמן, להרחיב את היריעה.

— ניכסון וברז'נייב דיברו בהצהרת סיכום על „האינטרסים הלגיטימיים של הפלשתינאים", סאדאת אומר, שלא ירדנים, לא סיני, לא רמת־הגולן היא שורש הבעייה, אלא הפלשתינאים. בישראל עצמה מתרחבת הזיקה הפוליטית להידבר עם הפלשתינאים. נדמה, שישראל נמצאת עתה בעיצומה של התקפה מדינית פלשתינאית. האם הכל לעמוד בה בלא להינזק?

השאלה אם נוכל לעמוד בהתקפה הזאת, שרבים מתייצבים מאחוריה, היא נוקבת ומכרעת לקיומנו. התשובה היא: יותר משזה תלוי בעוצמת ההתקפה, שהלך ונגבר עם הזמן, זה תלוי בכוח העמידה שלנו. אם גם אנחנו ניתפס בעניין זה לרפיון־דעת, לסילוף הראייה המבוגרת, לאיזה רגש של רחמים ולאפליה של עמיית־צדק עם הפלשתינאים — אני נאלץ, לצערי, לחזות סכנות גדולות, שמצד עוצמתן והיקפן טרם ידענו שכמותן. ישראל נמצאת בעניין זה תחת לחץ בינלאומי אדיר, פסיכולוגי באופיו בשלב זה. ראשי הלוחצים הם, מלבד הפלשתינאים עצמם וארצות ערב, ברית־המועצות, חלק ממדינות אירופה, חלקים בציבוריות האמריקנית, ארגונים ואיגודים עוגים במקומות שונים בעולם. גם הליברלים שבקרבנו — ולא הייתי רוצה, שמן ההגדרה הזאת תשתמע נימה של לגלוג או המעטת־ערך בתחומי חיים אחרים — בהפסו לצמית [illegible] הזאת, כאשר הם נפגשים עם עמיתיהם בחוץ־לארץ, יש להם איזה הרגשה, שהם [illegible] לפלשתינאים הם נושאים על שכמם את העוול הזה וכאילו כל עוד לא בא על תיקונו. אין הליברליות שלהם [illegible] לזר של עמיתיהם.

הסודטים והפלשתינאים

אף על פי שההיסטוריה לא חוזרת על עצמה, כדאי לציין בה, כדי להבין ולהסיק לקחים. בהיסטוריה קצרת־המועד [illegible] דוגמה טראגית אחת, שמרכיבים קווים שלה בצבעים זהים יותר ויותר למה שמתרחש עתה סביב הבעייה הפלשתינאית — אני מתכוון לצ'כוסלובקיה, הסודטים שלה והיטלר. הדור שלנו, שגם בקרבו רבים העוסקים בהתייחסות לסוגיה הפלשתינאית, כבר ודאי אינו זוכר את בעיית הסודטים וכיצד טיפל בה העולם התרבותי דאז. רבים מאוד מהאנשים הצעירים שלנו עוד לא חיו אז, בני דורי זוכרים את התקופה על זוועותיה. כדאי לזכור: מספרם של הסודטים היה כשלושה מיליון. ההנחה הזאת היא בקירוב: הפלשתינאים מונים, כי גם הם כשלושה מיליון [illegible], בני־קבוצות שונים בעולם. [illegible] ישבו הסודטים בגבול ארץ, שהיא אותו הבסיס [illegible] על צ'כוסלובקיה. הנה עוד הווה בקרית: אי אפשר יהיה להגן על ישראל, אם ממזרחה, קילומטרים ספורים ממרכזי האוכלוסין, התעשייה, [illegible], החינוך והתרבות, תהיה מדינה עוינת [illegible] בלתי נסבלים [illegible].

אבל נחזור גם עוד קצת להשוואה ההיסטורית: היטלר וגבלס, [illegible] בנגינת התעמולה האדיר של הרייך השלישי, הצליחו [illegible] בתוך שלוש שנים, ב־1936 עד 1939, את העולם כולו, שהסודטים נפגעו עוול נורא בכך, שזכות־ההגדרה העצמית [illegible], נגזלה מהם ברשעות. אני זוכר את הצהרותיו של מנהיג הסודטים הגרמניים, קונראד הנליין, שהסודטים רוצים להיות תחת משטר גרמני ואין למנוע מהם זכות אלמנטארית זאת.

בעצרות שלום וכנסים [illegible] באירופה [illegible] לא עזרה העובדה, כי הסודטים היו במדינה בעלת משטר דמוקראטי מובהק, שבתחומה נשמרו זכויותיהם בקפדנות. ולא הועיל [illegible] העולם הנאור מעובדה, כי [illegible] המשטר הדמוקרטי [illegible] לכל זכויותיו של האדם. אנשים נאורים בעולם נפגעו: „באמת! איך יכול העולם להשלים עם עוול נורא כזה לסודטים! [illegible] לתת להם להיות כרצונם! אסור להמציא את העוול הזה!" [illegible], אפילו, לציין כאן את [illegible]

בגבבים, ביחס של העולם, אז כלפי הסודטים והיום כלפי הפלשתינאים.

הרוסים גרשו אותם

ועוד הווה מזעזעת אחת: גם אז טען העולם, לרבות בני־ברית רשמיים של צ'כוסלובקיה, כלפי בת־בריתם הקטנה: „השתגעתם?! תסכנו את שלום העולם כולו בגלל איזה חבל־ארץ, שיושבים בו שלושה מיליון אנשים, שממילא הם רוצים לחיות תחת משטר גרמני?! בגלל זה אתם רוצים לשטוף את כל העולם בנחלים־של־דם?!"

הצ'כים, מופקרים ומבודדים לגורלם המר, ויתרו. לא היתה להם ברירה אחרת. שנה אחת לאחר סיפוח הסודטים לגרמניה, בא הקץ על צ'כוסלובקיה העצמאית. הנסיבות היו כאלה, שמאבדן־עצמאות זה לא התאוששה עד היום הזה. באותו רגע שצ'כוסלובקיה נאלצה להתקפל בחבל הסודטים — נגזר דינה להתקפל התקפלות מחולטת ומלאה.

ההיסטוריה נקמה בסודטים את „נקמתה הקטנה": אין להם היום זכר בעולם. הרוסים, בלי להגיד צפצף, סילקו אותם מצ'כוסלובקיה והפכו אותם לחלק מעשרה מיליון פליטים גרמניים, שזרמו לאחר המלחמה לגרמניה המערבית. הם נקלטו שם, בקרב בני עמם, ומאז אין כלל סודטים. אי־אפשר גם כאן שלא לראות את ההיקש הפלשתינאי: הפתרון של מיליוני הפלשתינאים היה ונשאר ולעולם אינו יכול להיות אלא זה: חיים במדינות בני עמם הערביים, בעשרים המדינות העצמאיות שלהם, שחלקן משופע עושר גדול ואמצעים אדירים ואדמות בהן, כלוב וסעודיה, משוועות לכוח־אדם להפרחת השממות הכבירות שלהן. ואמנם, לא מן הנמנע — ואני מאמין שאם נוהג נבון זה יקרה — שכשם שהפלשתינאים נמצאים היום בכותרות הראשיות ומרעידים כל־כך הרבה ניבים רגשניים העולם דואג, שנרגיש כלפיהם את כל רגשי האשמה האפשריים ואת כל הרגשנות, שהמצפון היהודי הרגיש שלנו קולט ומסגל לעצמו — יבוא יום וכל הבעייה לא תהיה קיימת כלל.

„צ'כיזציה" של ישראל

— האם בגלל [illegible] הזאת, [illegible] אין לה ברגע זה יותר [illegible] מן בעיית הפלשתינאים?

לא, בהחלט לא. היום הבעייה קיימת, מאוד קיימת ואני בהחלט אינני מציע להתעלם ממנה או להתכחש לה. הכוחות העובדים היום מאחורי הבעייה, הכוחות הבונים את מאגריה ומקיימים אותה, אפשר להשוותם עם הכוחות, שעבדו מאחורי הסודטים. ואם אנחנו רוצים לראות את הענין נכוחה, בבלוי ובלי אשליות, אנחנו חייבים לשאול את עצמנו שאלה אחת: האם אנחנו רוצים למנוע מאתנו את [illegible] של הטענה, שאנחנו עושקים את הפלשתינאים ולהפקיר בכך את גורלנו אנו; או שאנחנו רוצים להחזיק [illegible] היטב, בלי סנטימנטים [illegible], בהנחה, שקיומנו שלנו הוא לנו השאלה העיקרית ולא קיומם של הפלשתינאים [illegible] שלהם והסיפוק הלאומי שלהם. שהרי בניגוד [illegible] לנו — ואת לזכור, כאשר מדברים בבוהחים של צדק לשומת עוול — אותנו אין איש עומד להרוג ולהשמיד, בין שיוסיפו לשבת תחת [illegible] של ישראל, בין שיהיו בקרב אחיהם הערביים. רק לנו צפויה הסכנה הזאת — הגיד ובצורה הריאלית ביותר.

מה שמציק עלי מאוד ומבשש לי גורם לדאגה גדולה ולצער גדול, הוא שאני רואה סימנים מובהקים לצ'כיזאציה של מדינת ישראל, לא רק מצד גורמים בינלאומיים בעלי משקל, אלא גם מצד חלק מהציבור האינטלקטואלי שלנו. הרגיש יותר לאפשרות, שאנחנו עושים עוול לפלשתינאים, מאשר לוודאות, שאם לא נקום [illegible] בלתי מקובלת על הפלשתינאים ועל העולם, [illegible] — כוונה לנו, שאנו מסכנים את קיומנו.

זו, איפוא, הצ'כיזאציה [illegible]. לא [illegible] היא [illegible]: במלחמת יום הכיפורים היו כל מדינות אירופה, פרט להולנד ולדנמארק, מוכנה להצטרף לפילוסופיה של צ'מברלין הבריטי, בערב מלחמת העולם השנייה, ללא כל קושי ולהפקיר אותנו לגורלנו [illegible], שאנחנו, בגלל עקשנותנו להיות ולהתקיים, מסכנים את שלום־העולם כולו ואין לנו הזכות לעשות זאת, [illegible], בשלום שוחר־שלום.

רוחו של צ'מברלין וחוסננו הפנימי

— האם אין סיבה, כי חלק ממדינות אירופה, לפחות, נוטה להוזר בו מההתייחסות הצ'מברלינית הזאת?

לא, אין! להיפך: אני מביא בחשבון, כי הלחץ הזה עלול להתחזק וללבוש [illegible] קיצוני עוד יותר. הכסף הערבי האדיר לא כבש עדיין את [illegible], שבאמצעותם תגבר השפעתו [illegible] גורמים פוליטיים לעניינו. הוא ישכלל את השפעתו בעולם. הוא [illegible] בנפט הערבי, שיוצא לעצמו אפילו השפעה מכרעת בעולם, שאינו יכול להתקיים בלעדיו. הנה עד [illegible] האמריקני, מר סיימון, אורחנו הנכבד, התבטא קשות כלפי השאה הפרסי וכינה אותו „אמם

משוגע". הוא לא אמר מלה בגנותו של פייסל, מלך סעודיה, שהוא, כידוע, [illegible]. וכל־כך למה? מפני שהשאה, בביקורו בארצות־הברית, העז להגיד, שלא היה בעצם אמבארגו של נפט מן המזרח־התיכון והוא הוסיף לזרום לארה"ב, אלא התעכב בדרך על־ידי מי שהתעכב, כדי להרבות [illegible] ורווחים.

— יש כאן איזה מצב פאראדוקסאלי: על פי ההגיון אפשר היה לצפות, כי ככל שארגוני המחבלים הפלשתינאיים יוסיפו הרג של נשים וילדים, באכזריות נוראה, יאבדו כל סיכוי לזכות באיזו הבנה שהיא מצד ישראלים. והנה, דווקא לאחר [illegible] עקבה־דם בקרית שמונה, במעלות ובנהריה, מתרבים האישים בישראל, בכל המפלגות, המדברים על זכויותיהם של הפלשתינאים ועל ההכרה להידבר אתם. כיצד זה קורה?

אני חושש מאוד, שאנו מתקרבים לימים, שבהם, גם בתוך ישראל, יהיה זה מאוד לא פופולארי שלא להבין בזכויות הפלשתינאיות ובבעייתם. צר לי להגיד, שהתעמולה הפלשתינאית מצאה בישראל אוזן קשבת [illegible] הדמים הנקיים, שהפלשתינאים שופכים, בגלל של טרור אכזרי. זה, בעצם, כפי שאמרתי לך בתחילת שיחתנו, הגדולה־בסכנות: שלנו אין החוסן הפנימי לעמוד מול התעמולה הערבית־פלשתינאית ואנחנו נחשפים לפני סכנותיה.

לקח קפריסין

— הערבים [illegible], שההודים הם שהמיאו את המרות, [illegible] למזרח־התיכון.

זהו שקר תעמולתי וגם, מפליג בגסותו! לארגוני המחתרת היהודיים, במלחמתם נגד הבריטים, היו הרבה לבטים ועולם שלם של [illegible] הנשק, והם הקפידו עליו. ההגנה, שהיתה הגדול בארגונים, פגעה רק באובייקטים, שהפריעו לעלייה ולהתיישבות. האצ"ל פגע רק באובייקטים צבאיים או [illegible]. ואפילו הלח"י, שכלפיו טענו בשעתו, כי הוא הפחות אחראי [illegible], פגע רק בחיילים בריטיים ולפעמים לא [illegible] — באורח.

לא רק ההיסטוריה [illegible] מה קורה כאשר נכנעים ומתקפלים, אלא גם ההווה הקרוב. הנה [illegible] עתה ההפיכה בקפריסין, [illegible] ובמצב [illegible] שבין יוון ותורכיה. קרוב למאה שנה, מ־1820 ל־1920 בערך, היה מאבק קשה נמרץ בין שתי המדינות. זה היה, בעצם, מאבק לעצמאות של יוון. [illegible] השנים האלו היתה הנהגה [illegible] של אוכלוסין [illegible]: מיליוני יוונים, שחיו בתורכיה, העתיקו ליוון. לעומתם, מיליוני תורכים, שחיו ביוון, עברו לתורכיה. זו היתה דוגמה קלאסית לחילופי אוכלוסין. וזה בדיוק מה שקרה בין ישראל לארצות ערב, בדיוק! חילופי אוכלוסין. אנחנו קלטנו יהודים רבים מארצות ערב. ארצות ערב היו צריכות לקלוט את הערבים. יהודים, שיצאו מארצות ערב, [illegible] רכוש [illegible]. לפחות הכסף הזה — הרבה יותר מזה — היה צריך לשמש לשיקום ולקליטת הפליטים הערביים, בארצות ערב הגדולות.

לקח אחר, [illegible] בולט מאוד:

קום בעייה של מיעוט לאומי בעולם לא נפתרה פתרון [illegible]. [illegible] ניתנו לבעיית איזו חלוקה, אבל בעיית קאשמיר ובנגלדש היו גורמים למהומה ולבלהבה. הענין עוד לא סודר עד עכשיו. בקפריסין ניתנו להסדיר את הניגודים [illegible]. לא על־ידי חלוקה [illegible], אלא בחיים בנפרדים. התוצאות [illegible] בפני עצמן. ארץ כבלגיה, [illegible] היתה צריכה להיות מאוחדת, סובלת מההמולות בין הפלמים והוולונים. [illegible] נשיא זאיר, [illegible], כאשר הארץ [illegible], קראנו לגורם לפירוקה. אמר הנשיא [illegible]: „אני [illegible] הבלגים [illegible]".

בדינות ערב, [illegible] באצות

איפה הם היו מאז 1948?

ברור, אם כן, הבעייה איננה רק שלנו ושל הפלשתינאים. אין פתרונות אידיאליים לבעיות האלה. קשה מאוד [illegible] כאלה, [illegible] בגלל הנסיבות. ואין אנו יכולים לבעיות כאלו [illegible], מאשר [illegible] על צבענו את כל [illegible] לבעייה הפלשתינאית. אנחנו יכולים [illegible], בתידענו הטוב, [illegible] להתייחס [illegible] אל הבעייה הזאת. אבל להתחלה במה־גיה, שהפתרון כולו מוטל עלינו, ואנחנו צריכים למצוא אותו על חשבון [illegible] ועל חשבון [illegible] ילדינו וזכויות לחיות?!

העולם היום, לא נקפו אצבע, 26 שנים, לקלוט את הפלשתינאים, למרות כספן הרב ועושרן ושטחיהן הכבירים. איפה היה העולם הנאור הזה, אותן תשע־עשרה שנים, מאז 1948 עד מלחמת ששת הימים, כאשר הפלשתינאים לא היו תחת חסות המשטר הישראלי?! הלא אז יכלו ארצות ערב להקים מדינה פלשתינאית, בשטחים, שלא היו ברשות ישראל! המדינות הערביות לא עשו כך, מפני שלא גורלם של הפלשתינאים טורד את מנוחת המנהיגים הערביים, אלא רצונם להפוך את הפלשתינאים לחוד־החנית בנסיונן לפגוע בישראל ולהשמידה.

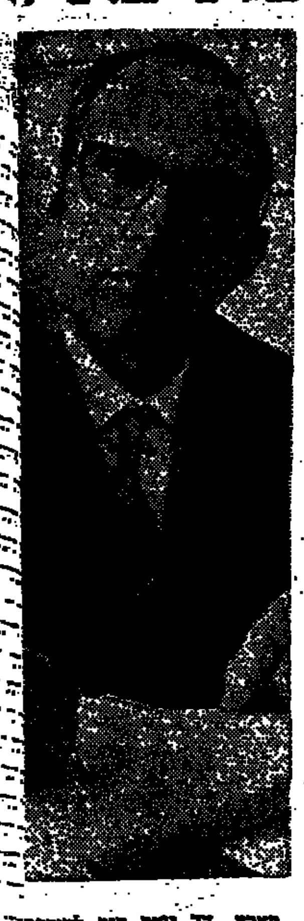

פיסיקה ו...יהודי ברית־המועצות

כל ימות השנה מאלץ פרופ' יובל נאמן להתהלך בשביל־הזהב של כורח־הפשרה: לחלק את הזמן בקפדנות בין העיסוקים, הנגזרים עליו על־ידי תפקידו כנשיא האוניברסיטה — כסף ומינויים ואנשים ופיתוח ובניין וניירת והמתאות — לבין אהבתו הגדולה: הפיסיקה. [illegible] עתים לזה וגם לזו [illegible] תמיד בהרגשה, כי הפיסיקה יוצאת מקופחת. לפני חודשים אחדים נתפסה דעתו: „ברחתי לחודשיים וחצי לארצות־הברית. שני ירחים ועוד חצי של דבש עם הפיסיקה. הסתתרתי לי באיזה מקום. קראתי עתון ישראלי פעם בשבוע. לא פתחתי ראדיו ולא טלוויזיה. רק פיסיקה. היה נפלא. הייתי נעול בעולם הזה, למעט דבר אחד, שממנו אין אני בורח לעולם: הטיפול ביהודי ברית־המועצות. הסובייטים אומרים, שאני מארגן את כל הצרות שלהם בברית־המועצות. זו הפרזה. אבל קצת צרות שהיו להם, אני, ואחרים, עמדנו מאחוריהן. וזה נראה לי כל־כך חשוב וכל־כך [illegible], שאפילו הפיסיקה איננה יכולה להרחיק אותי ממנו".

[illegible] סיפור, אומר לי פרופ' נאמן, הייתי צריך לטוס מניו־יורק לפרנקפורט [illegible], לפני זמן קצר. [illegible] אודות לטיסה המיועדת שלי וכאשר באתי [illegible] להפש אפשרות להכניס אותי במטוס אחר. נמצאה רק אפשרות אחת: במטוס של „לופטהנזה". [illegible] המטוס היה [illegible] עד אפס־מקום, [illegible] מקום אחד — ליד שר הנפט של ארץ ערבית, [illegible]. לא, לא סיפרתי לו, שאני ישראלי. לידו ישב יועצו, פלשתיני, לפי כל הסימנים. מאחוריו ישבו שני שומרי ראש גברתניים. לא היה [illegible] להזדהות ולצורך [illegible]. התפתחה שיחה. בעיני השר הערבי הייתי שווייצרי. הוא דיבר יפה אנגלית. היועץ הפלשתיני נתן לי את כרטיס־הביקור שלו. אם במקרה אזדמן בארץ־הנפט שלהם...

שיחה עם שר נפט ערבי

התגלגלה שיחה על יחסי ישראל־ערב והפלשתינים. שיחה מרתקת. אמר לי שר הנפט: „הבט אדוני, זה כבר לא אפשרי להרוס [illegible] בישראל [illegible] אותה. רבים מתושבי ישראל נולדו בה. אין להם לאן לחזור. אבל ישראל מוכרחה להסכים לשיבה של הפליטים הערביים. זה לא יפה מה שעשו למסכנים האלה". אמרתי לו: „מחצית האוכלוסיה בישראל, כך קראתי בעתונים, היא מיוצאי ארצות ערב. גם להם אין לאן לחזור, שהרי ארצות ערב [illegible] להיפטר מהם ולא ירצו לקבל אותם בחזרה". הוא נזעק: „לא, לא, זה לא נכון. זה שקר. זו תעמולה. אין דבר כזה".

הוא פיתח איזה רעיון של הקמת פדראציה בין מדינה פלשתינית לבין ישראל, אבל לא פירש אם הכוונה היא לעשות זאת עם חוסיין או בלעדיו. שאלתי, בתמימות: „ומה עם ירדן המלך שלה?" כאן התערב היועץ ואמר: „מה?! חוסיין?! חוסיין הוא אבר זר בגוף הערבי. ב־1970 הוא הרג פלשתינים באלפיהם. איזה שליט ערבי אמיתי יכול להרוג את בני עמו?!"

מן השיחה הזאת ומאחרות, ועל יסוד עיון וקריאה, נדמה לי, שיש עתה בעולם הערבי הכרה גוברת, כי אי־אפשר לסלק יהודים מארץ־ישראל, אבל לעומת זה ישנה התעלמות מהעובדה, כי בין ישראל לארצות ערב היו חילופי־אוכלוסין, כפי שקרה לא־פעם במלחמות בין עמים וארצות.

רגשי אשם מעוותים

— פרופ' נאמן, האם ישנו איזה [illegible] שאפשר להצביע עליו מה שאתה מכנה „צ'כיזאציה של ישראל"?

בכל היושר אני חש, כי הבעייה היהודית והישראלית, בעיית הקיום הפיסית, ללא מליצות, עדיין לא נפתרה: היא קיימת [illegible]. [illegible] הציוני הוא [illegible]. [illegible] היום [illegible] לפני עשרות שנים. [illegible] לקהילות יהודיות בעולם. הם אחים [illegible]. אבל לצערי רב אני מוצא,

בארץ, זה יותר חזק לצדקה מצוקתם של הפלשתינים, מא־יהודי ברית־המועצות. ולשכוח [illegible] איזו רוח, [illegible] זה מעשה [illegible], אנושי. אבל לדאוג ליהודי זה ריאקציונרי, נגד ה„דיטאנט", בעד [illegible] המלחמה הקרה, תמונה המעוותת, המעוולת. [illegible]: מה שצריך [illegible] יהודי — משאיר אותו קר. יש לעולם, מספיק סיבות [illegible] רגשי־אשם כלפינו. במקום [illegible] מרגישים רגשי אשם כלפי [illegible] — בגלל הפלשתינים.

— מה שאתה מציע הוא [illegible] רגשי האשם האלה [illegible] לפי קנה־המדה [illegible] לישראל וליהודים, [illegible] הבינלאומית, שלא תשמור על [illegible] את [illegible]?

הסכנה מן המזרח

אנחנו איננו יכולים להיות [illegible], כאשר [illegible] שאלות היסוד של קיומנו. [illegible] „הכסף והרכה" של [illegible] כבר סיפרתי לך [illegible] שעשינו בצה"ל, כאשר [illegible] סאנקים ביהודה [illegible]. התוצאות של התרגיל [illegible]. החזית הצפון־מזרחית [illegible] עיראקים, הסורים הירדנים — [illegible] במספרים בלתי [illegible] אי־אפשר כלל לתאר מה [illegible] אילו חלק קטן מהכוח [illegible] מוצב ביהודה ובשומרון. [illegible] באופן קבוע עם צבא מגויס. הסכנה לביתוק [illegible] המדינה. אין להעלות כלל [illegible] דעת, בגלל לחץ פוליטי [illegible] שישראל תסכים להוציא את [illegible] מהירדן ומיהודה ושומרון. שום פתרון של [illegible] וכל של חוסיין על הפרדת כוח [illegible]. שום פתרון כזה! [illegible] את עצם קיומנו, [illegible]! אינה יכולה להתקיים [illegible] מצד כוחות צבאיים [illegible] מסוגלים לנתק את תל־אביב [illegible] ירושלים, את כל ערי [illegible] ולא יכול להיות דבר כזה!

ולא די בצד [illegible] צה"ל על הירדן ובתוך יהודה [illegible]. צריך לדאוג גם לצד [illegible] הפנימי. טרור מיהודה ושומרון [illegible] להיות בגדר של אסון לישראל [illegible] לעצמך את המצב בגבול [illegible] כאשר הוא שורר לאורך [illegible]: מחדרה לרמלה, למשל [illegible] פרוזדור ירושלים. [illegible] היתה יכולה להתקיים! וזה המצב שהפלשתינים [illegible] ירדן [illegible] לפעול [illegible]. אבל מציין שהשלטון הירדני לא [illegible] שחוסיין עצמו, בלחץ [illegible] פייסל ואחרים, לא [illegible]? אין ערבות כזאת ולא [illegible] להיות. אסור לנו להתעלם [illegible] שבירדן [illegible]. זה בהחלט יכול [illegible] אתה יכול לתאר לך כיצד [illegible] אם, חלילה, יוכלו המחבלים [illegible] מתוך יהודה ושומרון? [illegible] לקוות, שמדינה [illegible] עצמאית, כביכול, תהיה [illegible] מארגני המחבלים [illegible] בה?

שלטון בית או דו־ריבונות

— אם צה"ל יישב על הירדן [illegible] משטרת ישראל [illegible] ביהודה ובשומרון, מה [illegible] אתה, מציע לתת לפלשתינאים?

[illegible]

(סוף בעמוד 26)

ב"ג הציע: הוא - מזכיר המפלגה, אני - ראש הממשלה, תנאי שייבחר שר חוץ אחר ושר בטחון אחר

מיומנו של משה שרת
ראש הממשלה ושר החוץ

פרק חמישה־עשר

א', 3.6.1956

א

...משה — יותר נכון הבוקר — ...נו בארבע. קמתי בשבע. בשמונה בא [לוי] ...ל לברר את המצב. גם הוא שמע כבר על ...התפתחות האחרונה — זאת אומרת עמדת ב"ג ...לת הישארותי בממשלה כשר חוץ — ורשמתי ...כי אינו מוכן לאסור מלחמה עליה. כל דא־...היא לענין מזכירות המפלגה, אך כששמע ...תי להכנס במרץ רב לפעילות מפלגתית מבלי ...ת מזכיר, נוח דעתו. אף על פי כן ביקש ...א „מסגרת" שאהיה נתון בה ולא קיבל דעתי ...חוקא נבחר לי להשאר נטול כל מעמד רשמי, ...לנפשי לעסוק באותם עניני מפלגה אשר ...משכני אליהם, טען כי עלי להתחשב לפחות ...המזכירות. עניתי כי אני ממילא חבר בה.

...כשיצא הרגשתי כי היתה זו שיחה בעלת ...מכריע, שקבעה או העמיקה שני מסמרות: ...תי מהממשלה וכניסתי לעניני המפלגה לא ...ניר. — — —

ב־9.30 התייעצות בחדר ב"ג, עם אשכול ..., על אופן הסדרתן של הוצאות נסתרות ...יתק. לא הוצא הגה ביני לבין ב"ג על הענין ...ר"י העומד על הפרק.

לפני ישיבת הממשלה גיליתי לזאב שרף את הענינים לגבי עתידי ובזמן הישיבה הכסרתי פתקאות בשאלות על נוהל הגשת ההתפט־... אם מגיעה לשר המתפטר קיצבה כלשהי ועוד ... ערכתי לעצמי רשימת הצעדים שעלי לנקוט ...ע ההתפטרות וחיסול הענינים במשרד. — — —

באמצע ישיבת הבוקר נודע על הריגת יהודי ...בדים בביצורי הר הצופים באש ירדנית ואילו ...בת אחה"צ הובאה הידיעה כי האיש נפל ...ן טעותנו בעברנו את הקוים. נתתי הוראות ...שם כי עברנו את הקוים בטעות — למען ...ת ולמנוע מסקנות מסולפות בקרב ציבורנו. עם תום הישיבה ב־7 ביקשני ב"ג להכנס ל־...ו לביתה. התאזרתי להיות שקט ונוח וגם ...יחתי. אף הוא היה רוגע לחלוטין וידידותי ...ר, אם כי לא גילה סגור לבו ולא אמר את ...ת לאמיתה עד שהבאתיו לידי כך. פתח וסיפר הציע לשאול [אביגור] הסדר: הוא עצמו יהיה ...כיר המפלגה על מנת שאני אשוב להיות ראש ...משלה, אך בתנאי כי יהיה שר חוץ אחר ושר ...חון אחר. הנימוק הוא: כי גם בהיותו מחוץ למג־...ה ירצה להשפיע בעניני בטחון ומדיניות חוץ ...בטיח כי קוויהם יהיו כשורה. לכן לא יוכל ...יה לי להכריע באלה כראות עיני אלא יעמיד ...ים בצדי שיטו את הוויות לצדו (לא בדיוק כך ...ת את הדברים אבל זו היתה משמעותם ה־...רית).

בלבול וסילוף

שאול אמר לו כעבור זמן, כי אין החברים ...ילים פתרון זה (ידעתי כי שאול דוחה את ...עה המשונה בו במקום). ובכן הוא חוזר להצעה ...גני אהיה המזכיר. אפשר היה אולי להמנע מ־...ל זה אלמלא הפירסום המפורץ [בעתונות]. משהוצא הרעיון בדבר מועמדותי לרשות ה־...ג, נשתלהבו במפלגה התקוה לכזכיר רב־מעלה ...כו כל כי שקצה לכמה מאותה רמה, ואפילו ...זה ארך, אינו בא בחשבון באשר יגרום אכזבה. „שמע לתמהונו מחברים" (אמרתי לו זאת ...מי!) כי אני חושש לאי־שיתוף פעולה ביני ...נו. אינו מבין מקור החשש — הן תמיד ...נו יחד ואף על פי שהיו בינינו חילוקי דעות, היחסים היו תקינים. הוא מבטיחני נאמנה ...ל הכוונות כי אקבל ממנו כל עזרה שבעולם.

מכאן עבר להיאור הסכנות הפנימיות הנשק־...לנו. די כי 11 מקומות בכנסת יעברו מרשות ...ות לכעין תנא מפא"י לאופוזיציה ותקום קוא־...יה ימנית. הוא בטוח כי אם בגין ו„הכלליים" ...ו להקים ממשלה, יצטרפו אליהם הדתיים ...ילו השמאל שב„פועל המזרחי" לא ירהיב עוז ...שו לעמוד מנגד. נוכח חזות קודרה זו כהתחייב ...מן הצלת, ואני האיש. עם זה אין רשות לאנשי ...ם אנס הוא לי — הריני חפשי, אבל או המפלגה ...הא עליה? ובוב, אלמלא הפירסום אפשר ...ה לכנס עצה אחרת, אבל במצב הנוכחי וכו' וכו'.

א', 10.6

ה

סערה שעורר בעתונות ענין ...התפטרותי שככה במקצת הבוקר, אך ישיבת ה־...משלה העלתה שוב גל של ניחומים והכרות. — — —

התכוננתי במשרד בהגיע לקראת סקירתי ה־...מרצית בישיבה ובדקתי עם תקוע כהזר מניו־יורק ...שלבי התמוטטות בדיוני מועצת הבטחון.

ארתור [לוריא] ויעקב [הרצוג] נכנסו לשאול ...לומי. עוד מספיק עצה כה יש לעשות כדי ...תעביר את רוע הגזירה ואני משדלם להניח ידיהם ...א לעצות דבר.

יעקב סיפר משיחתו עם ב"ג ביום ה' בערב. ...מר לו: „ראה נא כיצד מ.ש. עובד בימים אלה, ...ילו לא קרה דבר, עינו צופיה כבקודם על כל ...נעשה במשרד הוא דואג לכל דבר. הוא מופת לכולנו כיצד יש לנהוג בשעה קשה. לדבריו החויר ב"ג בשמעו את הדברים ואמר: „כלום זהו כעלתו היחידה?" אחר נשתתק והתחיל מתהלך אנה ואנה עד שנפטר יעקב והלך. — — —

אחרי השאילתות [בישיבת הממשלה] דיווחתי על מועצת הבטחון ותקוע מילא אחרי. ב"ג הוסיף משלו והשתוממתי על הבלבול והסילוף. שוב דן את [מזכ"ל או"ם] המרשילד ברותחין על שהעלים בדוחו למועצת הבטחון את הקשר בין פינוי ניצנה לבין חופש השיט. נלאיתי לתקן סילוף זה וביקשתי לעבור עליו בשתיקה, אך [ישראל] בר־יהודה בי־קש לדעת אם הוקענו כלפי המרשילד עצמו את מעילותיו בדיבורו ואז הוכרחתי להבהיר כי כדבר הזה לא היה כלל — אמנם חטא חטא המזכ"ל במידה של איפה ואיפה בינינו לבין הערבים, ועל כך יש לקטרג, אך אין בשום פנים להוכיח כי הפר הבטחותיו — להיפך, בפירוש הגיד מראש כי לא יפרש ענין השיט, אלא ישאיר את ענין פינוי ניצנה פתוח, ואף אמנם כך עשה. ב"ג לא עירער על דברי אף במלה אחת, אף על פי שלפני דקות מספר הצטייר מדבריו תאור אחר לגמרי של המצב.

תהפוכות ותחבולות

להלן הודיע ב"ג כי בשוב [ראש מטה משקיפי או"ם] בירנס יזמינו וידבר עמו משפטים כך וכך. הכריז על כוונותיו בפסקנות, כאילו חדלתי אני להתקיים. העירותי כי אני מניח כי תהיה לנו התייעצות לפני השיחה עם בירנס בהתאם למקובל. ובכן על מה ישוחח עם בירנס? קודם כל יכריז ב־אוזניו כי הפרדת ענין ניצנה מהשיט היה לא תהיה. תמהתי על כוונה זו — הן זה עתה דיווחתי לממשלה על הודעת המזכ"ל לנו כי יעורר שאלת ניצנה רק באבגוסט ודווקא בצמידות לשיט, למה איפוא נפתח בריב עם בירנס? טען ב"ג: הן תקוע אמר כי בירנס חוזר לנהל אתנו מו"מ בענין זה! עניתי כי לא היו דברים מעולם, תקוע לא אמר דבר וחצי דבר בכיוון זה. התברר כי ב"ג לא הבין את דברי תקוע וראה מהרהורי לבו, כשהוא שש אלי קרב מיותר בתכלית.

זאת ועוד: ב"ג גילה בינתיים שצרפתיה הודיעה עליה בלשון מפורצת לממשלה: או"ם פלש לארמון הנציב ולשטח שמסביב ללא כל זכות וגם ה„לגיון" תפס פינה באותו שטח שלא לפי הסכם שביתת הנשק. הוא ידרוש מבירנס החזרת המצב לקדמותו. כשהודעתי כי מצב זה שב"ג מתריע עליו קיים ועומד משנת 1948 היתה תדהמה מסביב. שאלתי אחר־כך בפיתקה את גולדה [מאיר] — לפי דברי ב"ג, מתי לדעתה נעשתה ההפרה? ענתה כי על כל פנים הרושם היה כי המצב הוחמר לפני זמן קצר.

ולבסוף, תוך כדי חזרה בפעם העשרים על הסיבוכה של ניצנה, אגב השתלהבות הולכת ועו־לה, הכריז ב"ג כי הכרחי סוף סוף להקים נקודה ישובית בבארותיים ומסר התראה כי בשבוע הבא יביא את הדבר לאישור הממשלה. אמרתי בשקט: „הן הדבר אושר!" בהם ושאל: „באמת?" אישר המזכיר כי אמנם כן הדבר. חזרתי אף אני וקיימ־תי את העובדה, רק הוספתי כי בעקבות האישור הבצעי בשאלה כי ביצוע ההחלטה יידחה עד לאחר גמר הדיון במועצת הבטחון. אמר: „ובכן, אפשר להעלות את הנקודה?" אמרתי: „ודאי, זה כשבוע שיכולה לעשות זאת."

באותו רגע נשמע קולו של שר החקלאות [קדיש] לוז מקצה השולחן: „הן הנקודה קיימת ועומדת!"

ואחרי הכל אינני יודע אם נתנו כל חברי ה־ממשלה את דעתם על כל התהפוכות הזכרון, העדר־עי הידיעה והתחבולות ההצלמה ההסתואה שבאו כאן לידי גילוי בבידה כזו של גיזון תוך דקות כה מעטות.

שרשרת ארוכה

למען היושר יצויין כי ב"ג פתח את הפריצה בהוקעה נמרצת של כשלון פנימי. כל השבוע שעבר רוששה העתונות ידיעות על מעשי תוקפנות ערביים — יריות מצד ירדן, שריפת קבה שלנו על־ידי הסורים. ב"ג הודיע כי אנו הייבו אשמים בהקריות אלו. טרקטור שלנו עבר את הקו וגרם ליריות ירדניות. שריפת הקבה פרצה בגלל אי־זהירות שלנו והסורים הכו לכבותה מפחד פן התפשט האש ותאכל בשדותיהם. הוא נתן הוראות חמורות כי דובר צה"ל לא יפרסם ידיעות שלא נבדקו, המסעירות לחינם את דעת הקהל, מסלפות את התמונה וגורמות לנו בזיונות אצל או"ם.

הסכבתי על שרשרת ארוכה של הקריות בדו־יות ומסולפות ועל מקרים רבים שאירעו באשמתנו ועלו לנו בדמים ועל פריצות גדר של אנשינו שגר־מו לאסונות הכבדים ביותר והם שהשפיעו על כל מהלך המאורעות והרמו חלקם למשבר הבטחוני בו אנו נתונים עכשו. — — —

הישיבה עברה לדון בתקציב מטבע חוץ. עוב־רה בטרם הסתיים. אמרתי לעצמי: הבה וארגיל את ההרים לפריצה. באתי הביתה ולא מצאתי את צפורה. כשבאה התפלאה כי הקדמתי. דווקא ביום א' אני רגיל לאחר לארוחת הצהריים. אמרתי לו אבי היה הייתי אומר לה: „מאמוצ'קה, יה ראסטרויין" [ברוסית — אמא, אני „מצוברח"] והיא היתה מתעצבת אל לבה ושואלת: „או מה סבייה סלו־צילוס ניפריאטנוסט?" [ברוסית — קרה לך משהו לא נעים?].

וכך נסענו לת"א, ליום השנה של אליהו [גולומב]. אספנו את המשפחה משדרות [רוטשילד] 23 ובאנו לבית הקברות הישן. בעמדנו בין קברות אליהו [גולומב] מזה ודב [הוז] ורבקה [הוז־שרתוק] מזה מדדתי בעיני את המקומות הפנויים בתוך הצפיפות היתרה של המצבות מסביב, הקצי־תי מקום לצפורה [גולומב] ליד אליהו וקבעתי את הברירה בין שני מקומות בחבשכה של אותה שורה לבין שני מקומות בפינה אחרת — לי ולצפורה. כבר החלטתי פעם לא להקבר בהר הרצל, אלא דווקא בת"א — בפינה זו.

דרשתי וחדלתי

משחזרנו לשדרות 23 וישבנו לשתות תה פתח הדור הצעיר בנושא העומד על הפרק. דודיק [דוד גולומב] מסויג כל הזמן מהסכמתי לדחות את ההתפטרות. אשר [ידלין] תובע בכל פה בירור ב„ועדה המדינית". הוא ושלמה הלל ואהרן רמז עומדים לדרוש זאת רשמית. אמרתי לו כי אף אני דרשתי וחדלתי, כדי שלא לגרום למשבר עוד יותר חמור על־ידי התפטרותו של ב"ג. אשר ניסה לטעון כי בירור בוועדה יביא לידי הבהרות בינינו. אבוי האמין!

נסיעה זו לבית הקברות שימשה ראשיתו של הוס שנהרזו עליו תוליות נוספות. כיון שנקלעתי לת"א נסעתי לערוך ביקור של ניחום אבלים אצל השר משה שפירא אשר מתה עליו אמו. כבצאתי ברצב בן המתרחש חקר ודרש והשתמטתי מהתש־בות ברורות. ניסה לרמוז כי אולי לא נורא אם ב"ג יסתלק ואני אשוב להיות רה"מ. זוהי כנראה ה־משאלה המקננת בלב רבים מחברינו החרדים. הרסתי אשליה זו על־ידי הסברת תורת גיהינום הזוועה [משהרתו], לדעת מ"ש, אם יהיה ב"ג מחוץ לממשלה]. — — —

בבית דגרתי על תיקים עד הרחק אחר חצות. שכבתי אכול השפלה. לפי ההגיון הקר נבון עשיתי בדחותי את התפטרותי, אך הרגשה כי בשארתי תלוי בהגינו של אדם והוצה לועופי רוחו מחוללת בבהי.

מפי חנה זוכר [עתונאית „דבר" בירושלים] שמעתי פרט כלבב: ב"ג עצמו טילפן להרצל ברגר [כעורכת „דבר"], לבל על סילופי עבודה בפירסומי „דבר" והוסיף: „מדוע אינכם עובדים בקשר עם כוהה? הוא היה מעמידכם על העובדות לאמיתן". הסתבע כדברי ב"ג כי הכל חלק וכופכם בין לנינו. אמרתי לעצמי: האמנם הוא מועלה על דעתו כי יצליח להכתיקני ולהציג את התפטרותי כנובעת בהיערכות חדשה בתוך המפלגה? הן הוהרתיו כי התפטרות באה בגללו ואילו כניסתי לעבודת המפלגה היא תוצאה של ההתפטרות ולא סיבתה. מכוי וגמור עמדי להודיע זאת ברבים במועד הנכון, אך מי יודע איזו סערה יעורר הדבר בבעתו ובפני איזה לחץ עודני עתיד לעמוד כדי להביאני לידי ביתור האמת.

יום ב', 11.6

ע

תוני הבוקר שוב דשים בי לרגל השאילתה של ברזילי, אשר היא והתשובה עליה נתפרסמו ברבים. בכל זאת יש תקוה כי לשבועות הקרובים תשתרר הפוגה עד שיתחולל הסער מחדש. — — —

התייעצות על הרכוש הרוסי — ענין מסובך מכל בחינה ירושלמית וממלכתית, יהודית ומדי־נית. הביצור „קרמלין" בטבורה של ירושלים! לעומת זה, — הנלך עם ברוחים בקרי ללא התחש־בות בתוצאות?

הכנסתי את גדעון [רפאל] ואת יעקב [הרצוג] בסוד פנייתם של ידידינו אלינו בהצעת שי־תוף־פעולה לסיגור באצר. עם כל היות ההצעה טבועת ממקור גבוה, טרם הוברוה מדת רצינותה.

גדעון [רפאל] הזכיר לי מכתב ששלחתי לאר־בעת החברים שהוטל עליהם במפלגה לשכ־נעני לא להסתלק עם הקמת הממשלה החדשה ע"י ב"ג. באותו מכתב הודעתי מראש, כי אני שומר לעצמי את הזכות להביא לידי הכרעה בממשלה כל ענין שאהיה מחולק בו עם ב"ג. במדה שעיקר טענת ב"ג נגדי עכשו היא על שום שהעזתי לשרות עמו בממשלה ולהכריע נגדו בכוח רוב שעמד לימיני, הרי בפירוש התריתי על כך והברור היה לו כי נכנסתי לממשלה בתנאי זה.

תכתיב מחושב

אגב כך שאל גדעון מה קרה לאותה הרצאה שעמדתי למסור במרכז [מפא"י] לפני בחירתי מחדש לממשלה כשר החוץ. סיפרתי לו, כי עד שהגיע תורה של אותה ישיבה, נמצאתי בחזית פא־ריס ורינוח וחזרתי לירושלים שעות מספר לפני הצגת הממשלה החדשה לפני הכנסת.

חקרתי את יעקב ביחידות על עמדתם של טדי [קולק] וראובן [שילוח] בכל הפרשה. [של סכסוך ב"ג־שרת והדחת הראשון את התפטרות השני]. הוא נאבק עם עצמו והתקשה מאד לענות אך מה שהיצלתי מפיו גרם לי עוגמת נפש מרובה, עם כל ההבדל שהיה בידיעת אלה בין טדי לבין ראובן, לטובתו של הראשון.

ועתה מסלידה אותי כל הזמן השאלה — היכן אוהד [אבריאל] בכל המרקחה הזאת, הלא מאד לא שקט. צפורה בייחה כי הוא נעלם מעיניה ולא בא אף פעם במשך כל ימי המשבר.

אחה"צ בכנסת ישיבה עם גולדה, [מרדכי] נמיר ו[ראובן] ברקת בעניני ארגון העבודה הבינלאומי. פגישתי עם גולדה — כאילו לא קרה דבר. — — —

ב„מעריב" מאמר גיבור ביותר. פותח כאילו בסניגוריה עלי שאין אני כלל אותו אנטי־אקטי־ביסט מושבע כפי שמתארים אותי. לעומת זה, כל כוונות ב"ג לדידי אך לטובה והרי כמזכיר ה־מפלגה אשפיע על מדיניות חוץ לא פחות מבהיותי שר. כל הצרה היא שיש לי עוזרים גרועים אשר מחולשתי איני מסלקם והריהם אונסים אותי לפעול שלא כהכרתי. עוזרים אלה הם שהשפיעו עלי לא להתפשר בעוד שאני עצמי הייתי מוכן לכך. המא־מר כולו אינו רכילות סתם ובשום פנים לא גיבוב דברים, אלא פרי תכתיב מחושב וממאיר. האמנם אוהד? — — —

מוריק [מאיר בראלי] טילפן. הציקתו רוחו והוא מוכרח לבוא ולהתפרק. סיפר על מה שרוחש מסביב לענין — פרטים ופרטי פרטים. הוא בטוח כי אוהד הוא אבי המאמר ב„מעריב". התחמץ לבי למשמע הצערה זו והייתי כאוטם אוזני. צפורה, ש־בלבה מקנן זה כבר אי אמון לאוהד, האמינה. בין השאר אמר מוריק: גם אם ילקח ממך תואר שר החוץ, יש לך תואר נעלה ממנו, אותו לא יוכל איש לגזול ממך. התואר זה הוא: משה שרת.

„הוועד הערבי"

כל הערב ישבתי על ניירות — כהאמץ להכ־ביח סערת רוחי בעבודה כזוית. לצפורה היה הלילה ליל שימורים. בן זוגה אלן מאיירס ניו־יורק בא לביקור. מטוס ק.ל.מ. נתאחר והגיע קרוב ל־3 אחר חצות. צפורה שכבה לישון בהקדם. עמדתי כל הזמן בקשר עם לוד. באחת העירותיה, כהגיע תה, והיא יצאה במכוניתה יחד עם הנהג יוסף. הכתכתי בעבודה ושכבתי אחרי שהגיעו. צפו־רה ואלן הגיעו בחמש בבוקר.

קרוב לחצות באה השלישיה: ארתור [לוריא], יעקב [הרצוג] וגדעון [רפאל]. האחרון דירבנם לבוא. נסער מהישיבה של „מעריב". בא בהצעה גואלת: על צמרת משרד החוץ להתפטר. הוא ה־ראשון מוכן לזה ואז יגלה את האמת ברבים. גערתי בו על מחשבת כשל זה. מה יאמרו הבריות: צדק בעל המאמר שמשרד החוץ לא ידע לסלק עוז־רים גרועים — הנה לאחר שנודע הדבר זנו לבוטב התחיל מסלקם. ואשר לפירסום — הרי זו רק הוספת שמן על המדורה, סבך בבוער בבעלי ריטום ועל [אפקטיביות — והידרש על כ"ת] של שכנוע לגבי הציבור. אין ברירה אלא להתאפק ולשתוק. ארתור ויעקב תמכו בי וגדעון קיבל את הדין. רק על סילוף אחד ב„מעריב" הגבתי. נישנתה שם הגירסה הנפסדת כי תוצאות מועצת הבטחון באו כשילון המדיניות שנהגתי. טילפנתי להרצל ברגר והמצ־תיו לסתור פירכה מטומטמה זו. — — —

יום ג', 12.6

ל

— — ליאו [כהן, מבכירי סגל משה"ח] בא להשמיע זעקת שברו אף הוא ביקר אצל משה שפירא ובבאו מדוכא משיחתו אתו. מה אפשר לעשות? הוא שוחח עם [אהרון] בארט ומצאו נבוך ואובד עצות. אמרתי לליאו כי לשוא יטריח „אנשים שהיה". הגורם היחיד שיש לו חשיבות ממשית באותו כהונה היא מפלגת „הפועל המזר־חי", אך לא אני אבוא לדרבנם לפעולה.

כמה וכמה אנשים באים וטוענים אלי בימים אלה כי לא יתכן מערכה ציבורית נגד סילוק מבלי שאני אעמוד בראשה. לכולם אני אומר כי צאתי למערכה ציבורית הוא הרע ברובו. זה יהיה סוף החורבן וההתפוררות של המפלגה ושל שארית הממלכתיות והאחראיות בישראל.

מכתבים המפצירים בי לא להתפטר נמשכים ומגיעים. — — —

אחר הצהריים ישיבה ממושכת ורבת־ענין של „הועד הערבי העליון": [זיאמה] דיבה, [יהושע] פלמון, [איסר] הראל, [יהושפט] הרכבי. ראש המדברים היה ג'וש [פלמון] שחזר ממסע והרצה ארוכות וחשובות. נתהדק הקשר עם [אדיב] שי־שכלי ונקבעו מסמרות לגבי שיתוף פעולה אתו לאחר שיחזור (אם יחזור!) לשלטון בסוריה. הוחוד קוים להתקשרותנו עם ידידינו על רקע זה. עמיתי איסר בחוץ־לארץ פנו אלינו בהצעת טיכוס עצה משותף לגדיעת גאון עוזו של נאצר ואין כתבנית הסודית יאה לפתוחן המרים אתם. אישרתי התקש־רות נסיונית עם קבוצה מצרית מסויימת. הובהרו סיכויים ממשיים לפעולה משותפת עם מפלגת „האומה" בסודן, שאחד ממנהיגיה עומד לבקר ב־ארץ לשם שיחות יותר מעמיקות.

ראיתי את הגלגלים שהנעתי והנה הם במלוא תנופתם ואת הסיכויים והנה בהתרחבותם ושאלתי את עצמי שוב ושוב מה יהא על כל אלה אם וכאשר אפרוש.

„לטובת המפלגה"

עוד בבוקר טילפן פתאום אוהד [אבריאל] וביקש שיחה. כאילו הרגיש בחוש כי שמנו לב להעדרו מביתנו כל הימים העכורים האלה. בא לפנות ערב וישב שעה. דיבר על לבי בלהט כי איאות לקבל עלי להיות מזכיר המפלגה. אין דאגתו להוליק ולהפות על המשבר ביני לבין ב"ג, אלא אך ורק לטובת המפלגה. התייצבותי בראש תעורר גל של התרוממות רוח. תתחולל מהפכה מוסרית וכו'. יש לי כל הסיכויים לבצר לי מעמד של מנהיג העם וכיוצא באלה. הדפתי התקפה זו באופן המחו־לט והגמור ביותר — שוב משום שאין התפקיד הולם את יכולתי ונטיותי וכן משום שהניגוד ביני לבין ב"ג דן תכנית זו מראש לכשלון חרוץ. מאד ביקשתי להתרשם כי אוהד היה כן בשידוליו הנרגשים. צפורה נשארה בלתי־משוכנעת.

בא [העתונאי] הומר ביגארט ערב צאתו למשי־מה בקפריסין לכמה שבועות. „ניו יורק טיימס" הטיל עליו להכין „פרופיל" עלי, בן 2500 מלה. נראה כי בדעתם לפרסמו מיד עם התפטרותי. הרי שעורתי נדרשת לחיבור ההספד עלי. חשב כי מינה וביה אתחיל לענות על שאלותיו בדבר פרקים שונים של חיי וכבר הציג שאלה — כיצד התגברתי על הניגוד בין „הנאמנויות" בימי שלטון התורכים. סירבתי לדבר. הצעתי כי יבוא אלי אחרי שובו מקפריסין ואז אמצא ערב פנוי ואספר מה שאספר בהרחבת הדעת. לא אעשה זאת בחפזון ועל כל פנים לא עכשו. טען כי הענין דוחק אך לא בעניני. ודאי יאסוף חומר ממקורות אחרים והשם ירחם על מה שיצא מתחת ידיו המגוהכמות.

יצאנו עם אלן בן דודנו לטיול, סרנו ללורים [דינה וארתור לוריא] וזכינו בן ההפקר בארוחת ערב. כאן נודע לי ענין משונה שגרם לי רוגז רב. עמדתי לקבל מחר את השגריר הקנאדי בקר־דרמט, זה היושב באתונה ומבקר עכשו בארץ, ולשוחח אתו בעניני הסילונים, והנה נתברר כי מר־יס פרלמן פלש לפתע לעניני דיפלומטיה והציע לב"ג לקבל את השגריר. ב"ג ניאות ועכשו נוצרה בעיה. אמרתי מיד כי אני מבטל את פגישת ה־שגריר אתי, יראה את ראש הממשלה הסל. לא יכולתי הבין מה עניינו של מ"פ להתערב בעני־נים לא לו. את פסיכולוגי הוא כי כהחילה כבר ההצלבות מקומי כשר החוץ.

נתחוור הסוד

בשובי הביתה כבר חיכה זיאמה ארן. ראיתי בעיתיים ב„ידיעות אחרונות" הכתב הרכילות על התפטרותי. נסופר כי „ההפוגה" בענין זה עומדת להסתיים וביום ה' אגיש התפטרותי. אגב אורחא הנני זוכה עם בבכה בעיתות — בין השאר על שבהלתי במיבצע כנרת, שהשריע את ישראל וגאל את הכנרת משיעבוד לסוריה, ר"ל. והנה אך נכנסתי הביתה והטלפון מצלצל. סר־פי ב„הארץ" שואל כה אמת בשמועה כי אני עומד להתפטר ביום ה'. אמרתי כי אין לי אלא להודות על המודע — אני עצמי לא שמעתי על כך דבר.

(המשך בעמוד הבא)

עיקר טענת ב"ג נגדי על שום שהעזתי לשרות בממשלה ולהכריע נגדו בכוח רוב שעמד לימיני

„אנשים חשובים טיכסו עצה כיצד לסתום פי המרכז ולגנוב דעת התנועה"

(המשך מן העמוד הקודם)

בא נמיר ונכנסנו לישיבה של ועדת מינוי להרכבת מזכירות המפלגה. הפכנו והפכנו עד שגיבשנו לנסיון רשימה של תשעה: ב"ג, מ.ש., לבון, אלמוגי, יצחק שפירא, אפרים ריינר, שלמה הלל, [ראובן] ברקת, חנה למדן.

עוד לפני הצהריים הגיעתני הזמנה מב"ג לישיבת „ועדת התשעה" מחר אחה"צ. תמהתי לשם מה. עכשיו גם נמיר וזיאמה תמהו. הן בכנסו את הישיבה לא ידע ב"ג כי נצליח להכין עד אז הצעה כלשהי.

ממילא התקבר בראשי ענין הזמנת התשעה עם הפירסום ב„ידיעות" ושאלתי עצמי אם אין בדעת „הזקן" לשנות שוב טעמו ולדרוש התפטרותי לאלתר.

מנמיר, שנשתייר לאחר לכת זיאמה [ארן] וחזל חוקרני על „המצב", הסתבר לי כי הסתבכו הענינים בהרכבת הועדה המרכזת בהסתדרות: אין להרכיבה בטרם יוברר אם היא נבנית מסביב לנמיר או ללבון. האם זוהי, אפוא, הסיבה לכינוס התשעה? אם כך, שוב פירושו הכרעה לגבי צאתי מהממשלה.

ושוב חזרתי ושיננתי לעצמי: עליך להחזיק מעמד עד הסוף, עליך להחזיק מעמד ויהי מה! [גרשם] שוקן [„הארץ"] טילפן מת"א לבקש אישור להודעת כך־פי על שיחתו אתי.

מאוחר בלילה הציצה חנה זמר: אף היא קלטה מיזנה כסה כי כנראה לא יהיה מנוס מההכרח התפטרותי. רבים עוגמת נפש באותו ענין: לפי חנה הולך שריה שפירא ב„ג'רוזלם פוסט" ומספר למקורביו כי פירסומיו — המאמרים ביותר! — בעתונו על התפטרותי ופיטורה הוכתבו לו על־ידי אהוד אבריאל.

כיון שחזרתי לכתיבת היומן שוב שכבתי אחרי שתיים. הוספתי להרהר בישיבת התשעה מחר ופתאום בקעה קרן אור בראשי ונתחוור לי הסוד: המטרה היא לקבוע סופית בחירה לבין להסתדרות, ז"א לקבוע סופית כניסת נמיר לממשלה, ז"א לקבוע סופית (במפורש או במשתמע, אין כל הבדל) [עקב היווצרות של „טרוף" של כפא"י] את יציאתי מתוכה, מבלי לחייבני דוקא על הגבת ההתפטרות לאלתר. בעיקר שיהא ברור ללא כל ספק כי נפל הפור והחרץ בראש כי יש להחליף את שרה בגביר כבר בממשלת ישראל.

יום ד', 13.6

ע — — — עד אמש טילפן לי טדי [קולק] כי בענין שגריר קנדה נפלה אי הבנה. על כל פנים ב"ג אינו יודע כלל על הענין כולו ואין לי כל סיבה לבטל את הראיון. כיון שכך בא השגריר ונגללתי לפניו פרשת הסילונים שאנו מתאמצים להשיג מידי ממשלתו. ניסיתי לגייס תמיכתו. — — —

מויש פרלמן הופיע ברגש וטעבני להסיר אבימה מצבנו. לא נכון כי היתה ידו בנסיון להזמין את מק־דרמוט הקנדי לראש הממשלה תוך פסיחה עלי וכך נצטייר לי הדבר הוכבתי כי בעדי מבלא את הפקידי כבר נוהגים התעלמות ממציאותי, אלא כוונתו היתה כי בכלל ראוי לבטל את שהותו של זה בארץ כדי לגיידו לרעיון מכירת הסילונים לנו. אגב כך התפתל מויש בכל הכנות בהבעת כשידותו האישית ללא גבול.

היום ב„ג'רוזלם פוסט" כתבה של אותו שריה שפירא הקובע פסקנית כי ראש הממשלה רשאי לבחור ולפטר שרים, כי אותו מישור שכל אחד ואחד היה רשאי להביע דעתו ולחלוק על ראש הממשלה, שהוא פרי המסורת הציונית, לא יכירנו מקומו בתקופה זו של סער וסרץ, בה כהתחייבות „הולמות כהדרות". שוב הבראה הפעם כבפעיפכיטסית!

„למהר ולסדר"

ב־4 „ועדת התשעה". הבעיותי נתאחרו במליאן. ב"ג פתח והודיע כי בא לידי מסקנה כי יש למהר ו„לסדר את הכל": השינויים בממשלה, הרכב המזכירות הרכב הועדה המרכזת. אכנם בתחילת שעבר דיבר על לבי כי אדחה את ההתפטרות עד הוועידה, בעוד שאני באתי לדרוש כמנו כי אכנס מיד את הממשלה לישיבה שלא כן המבקש למען אודיע בה על התפטרותי. עתה נוכח כי נהגתי בחכמה כשהצעתי זאת. עבה מדקותה של רכילות שפלה בעתונות והמצב מסתבך מיום ליום. יש לשים קץ לכל הבילבול הזה. אתמול היתה אצלו משלחת — מזכירי שלוש מועצות הפועלים הגדולות, נציגי ה„איחוד" ותנועת המושבים ומספר חברי כנסת, בכללם אהוד [אבריאל]. דרשו בכל תוקף להחזיר להציפ ביוכד יחדי. כשענה להם כי אין הדבר אפשרי וטוב להודיע בתכנית שאין לה כל סיכוי, אמרו כי על כל פנים יש לחתוך ולגמור ולהפסיק את ההבזה המפלגה כלפי פנים וכלפי חוץ. מצא אותם נתונים בהיסטריה לרגל הסערה הציבורית המתחוללת סביב הענין. אך הוא עצמו הגיע לידי מסקנה כי הכרח להביא את הענין לידי גמר דחוף עוד לפני שהופיעה אצלו אותה משלחת. היא רק חיזקה את ידיו להציע זאת בכל תוקף לועדת התשעה.

זבכן הוא מציע לכנס את המרכז ביום ז"א מחר, על מנת שיתיכבר בו הרצה על „השינויים" ואז, ביום א' יובאו הדברים לפני הממשלה.

אמרתי כי אין לנהוג בי קפיצות כאלו. הודעה במרכז פירושה פירסום. זו תהיה פגיעה בסמכות הממשלה. גם אחרים טענו כי ממילא אין ספק לכנס את המרכז למחר. הוסכם, אפוא, כי המרכז יכונס ביום א' אחה"צ ותתקיים ישיבת הממשלה שלא כן המבקש ביום ב' בבוקר לקבלת התפטרותי, ובו ביום אחר הצהרים תימסר עליה הודעה בכנסת.

נתעוררה השאלה מה יתחולל במרכז עם המצית הודעתי על ההתפטרות. הוקה על חברים רבים כי ידרשו דיון. אמרתי כי לא אני אדרוש זאת. ב"ג אמר כי אם יתחולל על דיון במרכז, יש־ התפו בו אלה המחייבים דיון — חלקו לא יהיה עמהם והוא לא יאמר דבר.

הרגשתי עצמי מנותק מבעיה זו ואדיש לחלוטין כלפיה. הויכוח היה מפותל, משונה ועקר. למעשה ישבו אנשים טובים וחשובים אלה וטיכסו עצה כיצד לסתום את פי המרכז ולגנוב דעת התנועה — כל זה תוחת עקת האדם המסותר [בהתפטרות] מצד האיש היושב בראש. הבטתי לעצמי: הרי לך רודנות נוסח מפא"י — או נוסח ישראל.

הישיבה נמשכה כבר שלש שעות ומשהגיעה השעה שבע הלכתי הביתה. — — —

משהלכו [האורחים בבית מ"ש] אמרתי לעצמי הבה ואגש שוב למשרד ראש הממשלה. שמא עודם יושבים. הלכתי ואף אמנם מצאתי את הישיבה נמשכת. בהכנסי שמעתי את גולדה מזכירה איזה מכתב. שאלתי ונענתה כי קבלה מכתב מחברה אחת ותיקה, בת העליה השניה, המוכיחה אותה על פניה, כיצד זה ימלאנה לבה לרשת את מקומי? חשבתי, מה מאד צודקת אותה חברה. כל הימים האלה טוענים באזני זיאמה [ארן], זאב שרף ואחרים כי גולדה אומללה מאד, אבל לא היה לה מנוס מלבטל רצונה מפני רצונו של ב"ג. פעם הלכה אליו להודיע לו כי בשום פנים לא תוכל לקבל על עצמה את המשימה, אך מצאה אותו שרוי בדיכאון כזה שאמרה לעצמה, אם ידרוש ממני לקפוץ מהקומה החמישית — הריני קופצת מיד. בשאריתי בלתי מתפעל לחלוטין מכל חקרי הלב ולבטי הנפש האלה. דבר אחד הוא להסתלק מתפקיד אם אי־אפשר להמשיך בו. דבר אחר לקבל תפקיד על אף אי ההתאמה לו. או שמא סבורה גולדה בלבה פנימה כי היא באמת ראויה לאיצטלה? ושמא היא משוכנעת בתוכי לבה כי צדק ב"ג בסלקו אותי וכי מוטב באמת למדינה כי אחדל לכהונה כשר החוץ? על כל פנים, עוד ידידות אחת נקברה תחת עיי המפולת של המשבר שחולל ב"ג.

נוהל משונה

ב"ג הודיע לי כי בהעדרי הוחלט כיצד לנהוג במרכז: אם תיתלמש דרישה לערוך דיון, יוצע לבחור ועדה שהעניין יתברר בתוכה. לשם כך תוכרז הפסקה, הוועדה תתכנס מיד, וכתום הדיון בה תתחדש שוב ישיבת המרכז לשמוע מסקנת הוועדה. לא עירערתי על כל הנוהל המשונה הזה. נשאלתי מה בדעתי להודיע במרכז. אמרתי: „עלי להודיע לחברים כי נוצר מצב שאינו מאפשר לי להמשיך בתפקידי כשר החוץ". מיד ראיתי כי ב"ג נדלק. המלים „נוצר מצב" הקציפוהו. אמר: „ואני אודיע כי הצעתי לך להיות ראש הממשלה ואתה סירבת". אמרתי: „סתם סירבתי? קודם כל אמרתי לך כי איני מעלה על הדעת את התפטרותך בשעה זו; שנית, וזה העיקר, הן התנית תנאים מסויימים אשר אותם לא יכולתי בשום פנים לקבל". —

אז שאל פנחס לבון אם אסכים לבחירת ועדה אשר יחד אתי תקבע את נוסח הודעתי. כבשתי את הריתחה שהקפה אותי לשמע הצעה לא־הוגנת זו — אותי מסלקים, אני הולך, ועוד באים להכתיב לי מה עלי להודיע. אמרתי כי אני דוחה הצעה זו לחלוטין. אם יש לאחד החברים כה להציע לי — אדרבה, יציע, ואשקול. אך אני לבדי אחליט מה אודיע למרכז. בזה נסתיימה הישיבה.

חזרתי הביתה „גמור". אמרתי לצפורה: אין האיש הזה יודע מה הוא עושה — אין הוא יודע מה הוא שולל מהמדינה ואיזה חורבן הוא גורם.

דוד הכהן בא לשמוע מה התולם: סיפרתי לו. אמרתי: „האיש הזה הורס שני משרדים מפוארים — הטובים ביותר במדינה — משרד החוץ ומשרד העבודה".

אחר חצות טילפנו ארתור [לוריא] ויעקב [הרצוג] לשאול אם יוכלו לגשת ולשמוע. אמרתי אדרבה. סיפרתי להם על לוח הזמנים שנקבע. ביקשתי להבריק מיד למנכ"ל [וולטר איתן] כי יפסיק סיורו ויבוא עד יום ב' בבוקר. מיד לאחר ההודעה בכנס ברצוני להיפרד מהמשרד ועל המנכ"ל להיות באותו מעמד ובכלל רצוני שיהיה אתי בפרישתי. — — —

יעקב חזר לשיחתו עם ב"ג והטפים את סכנתו הנשנית [של ב"ג], כי לום אדם איננו בלתי־ותיר. כאן, לדעתו, שורש התסביך. מאחר שהוכחה הדבר לגבי דידו, חייב הוא להוכיח זאת לגבי דידי.

בין כך ובין כך, הוברר בסיכומו הסופי של יום זה עד כמה פזיזים בהרהורי לבם היו החברים שכפו עלי דחיית ההתפטרות תוך הענות להפצרת ב"ג בהנחה כי אם תינתן לו שהות — עתיד הוא לחזור בתשובה.

יום ו', 15.6

ב — — — צותוי הערב אהבול שוב הסיהוללות של סילופים ודברי בלע היוצרים רושם כאילו נאחזתי בקרני המזבח וסירבתי להתפטר עד שאילצוני. זאת ועוד: ב"ג דרש כי אתפטר לפחות מיד אחרי ההצבעה במועצת הבטחון אך אני דחיתי ועל־ידי כך שוב הממצאי ההדבנות מדינית לעיכות צעד רב־רדבב. באתי לידי מסקנה כי עלי להודיע בכנסת על ההפסרויותי הקודמות אבל ב"ג והחברים דחו אותן ועל־ידי כך להעביר אחת ולהמיד לפחות צד זה על הענין על אביתו. — — —

[השגריר הבריטי] ניקולס בא לכעין ביקור פרידה ערב צאתו לחופשת מולדת. סיפר הדיבה על [על־ אבור] נואר [הרמטכ"ל] הידידי שלפיהם אין הוא נגרר כלל אחרי נאצר ובודאי שאינו מכשיר צייתן בידו. אלא להיפך, הוא מלא פחד מפני התחלפותו על ברזן הבכרי והאה בו את עיקר הסכנה.

התיעצתי עם איסר [הראל] על ניסוח החבור בה לידידינו על הצעת שיתוף הפעולה לקיצוץ כנפי נאצר. כן בדקתי לפי הגובהו את מהסבר־ על גילוי טפחיים בכנסה והקיבלתי סבתו עדה במרץ. — — —

שבת, 16.6

ח — אורע היום — פתיחת תערוכה פורטינארי [צייר ברזילאי נודע].

הלכנו ל„בצלאל" כשהחמה קופחת על ראשינו. מצאנו את המקום שוקק אדם בכל המבואות והמסדרונות ואת האולם הגדול מלא מפה לפה עד שלא יכולות לגשת אל התמונות בתוך כוסו כל הקירות מסביב. לכתחילה הסכמתי רק לנכות, על מנת שלא אנאם, וביקשתי את משה טוב לדבר גם בשמי, אך למראה הקהל הגדול והתגייגי ולאחר היכרותי עם הצייר הסבתי שעלי לאמר מלים מספר. משעליתי על הדוכן נשמעו כרגיל מחיאות כפים. עמדתי כבר להתחיל והנה קרה דבר־מה בלתי צפוי. מחיאות הכפים התגברו פתאום, הלכו ורמו, עד שהפכו לתשואות סוערות ומרעישות שמיאנו להפסק. כבל לבה היה הדבר דומה — לאש רגילה באח המבערת שפתאום מתלקחת בה שלהבת הזקה הקך כדי הבעירה. כאילו לפתע עמד הקהל על ההזדמנות שניתנה לו להביע כמה — כאילו לפתע נדלק ניצוץ בלב רבים בפינות שונות של האולם, ותפרוץ הפגנה. ניסיתי לבלום את ההתלהבות בתנועות ידי, אך ללא הועיל. סאון מחיאות הכף עמד בעינו זמן רב עד שסוף סוף ניתן לי לפתוח פי, ואז אמרתי פסוקים אחדים בצרפתית לכבודו של האורח כנציג דגול של התחייה התרבותית והאמנותית המפליאה שאנו עדים לה בארצו יבשה.

קבלת הפנים הסוערת היתה לשיחה בפי כל. רבים שאלוני אם הבינותי משמעותה. נוכחתי והתהמתי לדעת עד כמה לא דבקו בקהל הרחב גלי הכתם הבאיש שהקציפו בעתונות ובאיזו מדה נהוגה דעתו של הציבור על תוכנם האמתי של הדברים הלא על לליפתם הכשאבת.

מתמרמרים ושותקים

אכגב היה זה קהל מובחר — כבכיל, תרבותי, ער: סופרים ואמנים, מורים ותלמידים, עובדי משכילה רבים וחטב שחרי דעה ואמנות. — — —

ואב שק לייתנו הביתה, עם כל היותו צבת אלי בלב ונפש יעב היותנו נפגיים שבע פעמים בכל יום ויום לא גיליתי אותו עד כה על התתפכרות אם כי ידעתי כי הוא יודע מה מהרהר. הפעם פיהתי בקרבא כבעניין שבחוץ ונתהך. הוא עצמו השכיל להגדיר את המצב: הכל בספלבה כמתמרמרים — ושותקים, זאת אומרת, מתקרמבים ומקבלים את הדין, כשהגיענו הביתה הגיישבתי אתו ובירותי שלבי הגיצע: בתור ישיבה מכבלה רגילה, היא ההיגה טוב שאילמות אך לא תיפול שום הכרעה; אחה"צ ישיבת המרכז בה"א — בה אודיע על התפטרות, שאלה גדולה בה יתחולל, כבאי לי להזה בישיבה; ביום ב' בבוקר ישיבת הממשלה שלא כן המבקש, בה אודיע על ההתפטרות והדבר ייקבע כעובדה; משיבה אלך הביתה ברגל, שכן אצא את בית רופא לכ כסר; בבואי הביתה אין ברצוני למצוא את משמר השוטרים, ויש לסדר עם מפקדת המשטרה את סילוקם למועד הנכון; ביום ב' אחה"צ תימסר ההודעה בכנסת; ברצוני להיפרד מעובדי המשרד בכינוס כללי לפני שיבוא הענין בכנסת — התפטרותי הופכה עובדה עם קבלתה על־ידי הממשלה ואינה טעונה אישור הכנסת, ולכן אין לי להמתין בפרידה עד לאחר מסירת ההודעה בכנסת. כן צמח מפריע מצד מזג האויר: אין במשרד אולם שיכיל את כל שלש מאות העובדים, ואילו כינוס בשעות הצהרים בחוץ קשה בגלל השמש החזקה ולכן מוטב לקיים את כינוס הפרידה בין הערבים. הבעתי לזאב את רצוני כי ישאר על משמרתו כמזכיר מדיני של גולדה עד לצאתו לאנגליה היה עצוב מאד.

„כך מגרשים?"

אחר הצהריים חיברתי סוף סוף את מיבוי ההוראות ל[אבא] אבן על הצעת שיתוף הפעולה לקיצוץ כנפי נאצר וציינתי הן הסתייגותנו לג רצינות כוונותיהם והן נכונותנו לעמוד בכיוון מסוריימים, בהם אנו פעילים ממילא. קראתי אלי יצחק נבון למען יראה את הטיוטה להר־ בינתיים לדבבני על המשבר ולא נגעתי. רק ש אם הוצע לי כי אפרוש לשנה לשם חיזוק המפלגה מובן כי לא הוצע לי כדבר הזה אבל תמהתי לע הרעיון, שאין מפרך כמותו: בידי מי יש להציע הפסקת שירותי לשנה — מניין הערובה כי אחזור אפילו כי ממשלה זו תישאר על כנה?

לצפורה סיפר יצחק כי „פולה [בן־גוריון] מזועזעת ובוכה": „כך מגרשים אותם? הן אותנו יכולים לגרש כך פעם!"

ארתור [לוריא] נכנס לברר כמה מינויים וסידורים במשה"ח אשר מוטב לקבוע מסמרות ב לפני שיחול חילוף המשמרות. סיפר על שיח עם גולדה. שוב אותו פיזמון עד כמה היא אומללה את ההצעה של ב"ג בדבר מינוי של אבן כ„ית מדיני" היא הגדירה כשיגעון. בחור היה מלכתו לה איזו פגיעה יש כאן בה וטוב כי הבינה ז

קבלת פנים רבת־עם [בבית מ"ש] ל[צ הברזילאי] פורטינארי. בין הבאים אורחים יק־ באמריקה, אייב ולויל פיינברג. ליל שאלה לצגים קרובות נערכות אצלנו מסיבות כאלו. פרתי לה על ארוחת־החיים המוספתי: „אבל מ בה זו היא האחרונה". לא הבינה.

זיאמה [ארן] נקלע למסיבה — הזמן ו החינוך. לא אמר דבר וחצי דבר על הרגשותיו. רק שאל באיזה עולם אני נמצא. אמרתי לו שיש בדעתי להגיד בכנסת.

לגרשון אגרון [עורך „ג'רוזלם פוסט"] רתי: „העתון שלי ושלך הפך לקרבן הנ־ כלי!" גרשון היה במצוקה נוראה וסמך אם שריה [שפירא] כודרך כך?" עניתי: „הוו מוכרח להיכנע לשריה כמו שאידן נכנע ל קיורי?"

כשנתפזרו האורחים — והבית המ להתכנס וקיים להתעמד בבית הזה — יצאנו לט כרגיל, כל האנשים הזרים שנתקלנו בהם בדר אמרו לנו שלום — הפעם, כך נדמה לי, בהק כוונה. בשובנו פגשנו בזלמן שזר כשהוא מ בהליכות כדרכו ומנפף בידיים אגב הילוכו. נע נו לאמירת שלום. אף לא מלה אחת בפיו הבתרותה, כאילו לא קרה ואין עומד לקרות סיפר כי הוא הולך לקבוע שיעור בחסידות הרב הן — זה מצטהו כדי שבוע בשבוע ב־ זה התחיל מדבר על לבי כי אצטרף לחב שאלתי: „מתי השיעור?" אמר: „בדיוק ב בערב והוא נמשך שעה אחת". שאלתי: „היכ אמר: „בבית הרב חן שהוא הבית השני מכ אמרתי כי אני מכיר את כל שכני ואין בהם הן. אמר: „באמת, זה קצת יותר רחוק, ו רבב"ך". העירותי כי השעה כבר שבע וחצי כזלמן איש המודות, הדורש את החיים ובבצעיו לקולא ולא לחומרה.

לאחר ארוחת הערב הופיע גדעון רפאל.

דעה אפיקורסית

כנהלך, כשהותי עם צפורה בפעם הראש על גולדה התפקיד שקיבלה על עצמה בסו סילוקי. אין להבין את האשה הנוגלה הזאת, בבחינת טובתה היא ולא מפאת חובתה ל הכבר ורע. היא יודעת היטב כי המשימה היא לראשה. מתוך נסיון הזיכרות של שנים עבודתי תסבוך בחיותה שיש בה לרגל היותה משכלת לכהנה — היא רגישה מאד למיגבלותיה הנוב בחוסר השכלה כללית, מאי יכולתה לנסח מהר היא בכתב, כאי היותה מורגלת להכין נאום כה ולדקדק בהגדרת צמדה מדינית וכו' וכו'. היא הוכל להכתיב מיברק של הוראות בעניין מס כל שכן לחבר תדריך מקיף בכתב — כל המלא אשר המכורד התרגל כי תיעשינה על ידי ו הימב. איך היא מקבלת על עצמה אחריות כ ולחוד קיימת הבעיה המוסרית של שיתוף פ מבחה בסילוקי והסכמתה לבוא במקומי ל הזהותי. כל הסיפורים על היותה „אומללה" וה שהיה „לקפוץ מהקומה החמישית" וכו' אינם מ בים ואינם מתרצים את הקושיה המוסרית הזאו

צפורה הביעה דעה אפיקורסית אשר לכה לה הזיתה ואמר כי אמרתי מי־יודע. היא הו כי בעמקי לבה סבורה גולדה כי היא ראויה ב לאיצטלת שר־חוץ וכל האומללות אינה אלא ה על האמת, אפילו כלפי עצמה.

[שלושה קוים מפרידים (— — —) מסמנים הש לצורך קיצור המתחייב אך ורק מטעמי קוסט־ נבחרים בעתון; בספר יובא היומן במלואו; בסו כ־יובבים — ההערות המלביה"ד יעקב שרת]

(C) כל הזכויות שמ

פרק ששה־עשר ואחרון — ב ר הבא, בגליון „מעריב של שב

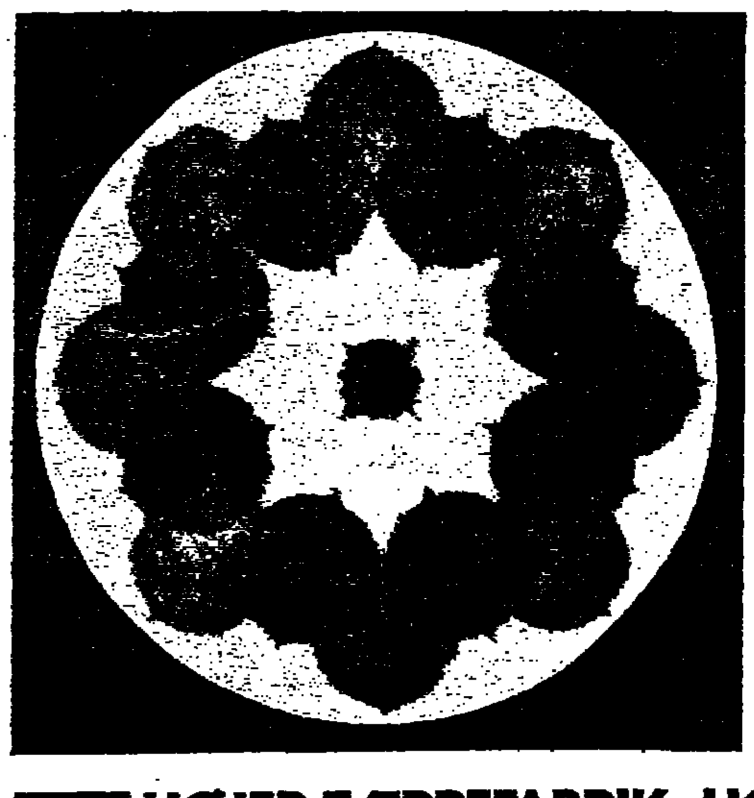

אל תחמיצו!
שטיחי הויֶיר
הנודעים מדנמרק
הגיע משלוח חדש
ימכרו במחיר הישן
מהמלאי הקיים בלבד.
דוגמאות בלעדיות שזכו
בפרסים ראשונים
בתערוכות בינלאומיות.
הכמות מוגבלת.
המכירה הבלעדית בצפון ע"י:
רהיטי הזורע
חיפה
חיפה רח' הרצליה 1,
טלפון 526616
HØJER TÆPPEFABRIK · HØJER, DANMARK
IMPORTED BY FOREIGN TRADE & DISTRIBUTING CO. LTD., JERUSALEM.

ב"ג ליניאל

המצלמה החדשה
CHINON 35EE
המחיר המומלץ 585.— ל"י
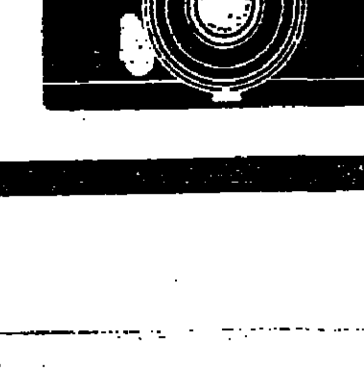
* אוטומטיות מלאה
אין צורך לכוון זמן או צמצום באור יום
* מיקוד מדויק
בעזרת מד־טווח
* אוטומטית
בצילומי פלש
כאשר מד־הטווח מכוון את הצמצם
להשיג בחנויות צילום מובחרות

צור־שלום, אגודה הדדית בע"מ
שדרות קרן קיימת 59, תל־אביב טלפון: 88־85־22

הודעה חשובה!

על פי בקשת רשם האגודות השיתופיות ערכנו מחדש את רשימת חברי האגודה והרשימה בעלי הזכויות בה.

חברי האגודה ובעלי הזכויות בה רשאים לעיין ברשימות הנ"ל, החל מ־1 באוגוסט 1974 ועד ל־1 לספטמבר 1974, במשרד האגודה, בימים ראשון, שני, שלישי וחמישי, בשעות 4—6 אחה"צ.

בעיד בזה את תשומת לב חברי האגודה ובעלי הזכויות בה, שאחרי התאריך 1 בספטמבר 1974, תערוך האגודה עפ"י החומר הנ"ל ועל יסוד הערות מבודקות כהיעשנה, רשימה סופית של חברי האגודה ובעלי הזכויות בה, בהתאם להוראות של רשם האגודות השיתופיות.

בשם ועד ההנהלה
יהודה חיים,
יו"ר ועד ההנהלה

דחפורי הקידמה נוגסים בקירות של מלון „פאסט"

מאת יחיאל לימור

הקידמה נוגסת אט־אט בריקמה ההיסטורית של ירושלים. „חתיכות היסטוריה" נגדעות מ־נופה של העיר, לקול שרשראות הבולדוזרים, ונהפכות לדפים מצהיבים בספרי־הימים.

אחר ביתו עוטף הירק העצים של פרופ' קלויזנר בתלפיות, אחרי בתי־האבות שב־משך שנים סימלו את הכניסה לבירה ואח־רי קלנוע „ציון" שהעניק לתושבי העיר שעות של צחוק ודמע — בא עתה תורו של מלון „פאסט", הניצב מול חומת העיר העתיקה, בואכה שער יפו. זה שבועות אחדים נוגסים הדחפורים בקירות הבית, בין שתי הקומות, הפועלים מהרסים בידי־הם את מחיצות הבניין, ששמו קשור ב־שמה של ירושלים מאז ראשית המאה.

התיירים והמטיילים הרבים, העושים ב־ימים אלה דרכם לשער יפו, כדי לשוטט בסימטאותיה המצלות והמפותלות של ה־עיר העתיקה, יכולים לצפות מקרוב ברג־עיו האחרונים של הבניין, שבעוד זמן קצר יהיה זכרון בלבד לירושלמים ותיקים. הללו יזכרו את הבניין, שלפני שש עשרות שנים היה המפואר במלונות העיר, עד שברבות הימים נהפך ל„סלאבה", מוכה עזובה ועוני.

● מעון לרמי־מעלה

אף ברגעיו האחרונים עוד זוכרים לבניין חסד נעורים, ומכנים אותו „מלון פאסט", אף כי חלפו כמעט ארבעים שנה מאז לנו בו אורחיו האחרונים. אך את ההיסטוריה לא ניתן למחוק במחי־יד — „פאסט" נש־אר בתודעה הכל כמלון.

ואמנם, ראשיתו מלון, ליתר דיוק: הנאה המכובד במלונותיה של ירושלים הקטנה, שאורחים רמי־מעלה נטו ללון בו, וביניהם חיים ויצמן, סוקולוב ולורד מלצ'ט. מש־פחת פאסט, בת לקהילת הטמפלרים הגר־

„מלון פאסט" ליד החומות

מנים, שהקימה את המלון, היתה אמונה על טיפול באורחים ואבי המשפחה אף היה סוכן נסיעות בירושלים של הימים ההם.

שנים אחדות פרח המלון ושגשג. מש־פרצה מלחמת העולם הראשונה וכוחותיו של הגנרל אלנבי הגיעו לירושלים וכב־שוה, ביקשו הללו לבחור לשכון בו. כלום היה בירושלים בניין נאה מזה של מלון פאסט? מטהו של הגנרל האנגלי השתלט על המלון, ושמו הוסב ל„מלון אלנבי". רק בראשית שנות העשרים הוחזר המלון לבעליו, אולם הוא העביר לידיים זרות, הפעם יהודיות. אף כי שמו הרשמי היה „מלון אלנבי", המשיכו הכל לכנותו „מלון פאסט", אולי מפני שהשלט הישן המשיך להתנוסס על הגג.

שנות השלושים לא האירו פניהם ל־מלון. במרחק של עשרות מטרים כמנו הוקם מלון פאר חדש, „פאלאס" — שבו שוכן היום משרד המסחר והתעשייה — וזה גזל את תהילתו ובכוח של המלון הוותיק, שנהיה כיושן קיבא. כלהבות ה־צלם הכניה הזקיקה מן הארץ את בנו של בעל הכלה, ואלדבאר פאסט, שהיה סוכן נסיעות בירושלים: ביום שפאסט להרות שנולד במרכבה הגרמניה של ירו־שלים, היה בעל אורחות גרמניה.

● צלב־קרס על הגג

אך גם בשנות השלושים, באותן שנים שבהן הונף בגלים דגל צלב־הקרס ה־נאצי, כשהוא מתנוסס בגג הבניין, בליבה של ירושלים — המשיך המלון להיות מר־כז להיבשי הבירה. בחוגי העדות הכר־בות בעיר — יהודים, מוסלמים ונוצרים — נהגו להיפגש בבית־הקפה שבבניין, הנות הסביסיות הצבעוניות, שם ניהלו שיחותיהם. המלון זכה גם לארח את עני־כהה של כהדין „רוטארי" הראשון ב־ירושלים, שאיגד חברים בני דתות שו־נות, ובכללם הקונסול הבריטי בירושלים, ד"ר כהנייך מאורי, סנסוס, קבים רבות אבר"ל כן, שגדבאיא כנרים.

השנים הרחו את אותותיהן בבניין ובמבו־לן לתקיפת האירות של „מלון אלנבי" — הוא „מלון פאסט" — ובשנות הפל־כים הוא נהפך לבניין מגורים וחנויות, בירנתן ליבבכר בזכרות ומספריזא. אחת מהן היתה חנותו של שעך „ריקה", שהביא לירושלים לראשונה את ב„פלאי הכעריב" — שפגן מצוות. הבקיק ישנים כתרחבתם ליקל כבגינה עובר.

משפרצה מלחמת השחרור, היה הבניין — שהוחזר קודם לכן לידי הכנסייה הארמנית, בעלת הקרקע — „לזירת קרבות". במהלך המלחמה הוא עבר מיד ליד, עד שחיילי צה"ל לא הדפו את אורחים ממנו, והציבו בו את עמדותיהם הקדמיות, כמה עשרות מטרים בלבד מעמדות הלגיונרים על חומת העיר העתיקה.

● „שיכון" לעולים

כשנדמו הדי הקרבות, הסתערו על ה־בניין עשרות משפחות עולים, כעוטות־אבציבים, שחיפשו קורת גג לעצמן. העלי־יה לבניין נעשתה ספק בעידוד השלטו־נות ספק תוך „העלמת עין", שכן להתי־יישבות יהודית מול החומה היתה חשיבות רבה.

עשרות המשפחות בבית השו לא אחת את מורא הלגיונרים החמושים, שבהם יכלו לחזות תוך פתיחת תריס. לפני תשע שנים נהיה המורא למבשות, כאשר לגיו־נרים ירדניים פתחו לפתע ביריה. המטר־חים הרצחניים — שנמשכו ארבע דקות — הפילו הרוגים ופצועים בשכונת מוסררה הסמוכה ופצעה קל בין דיירי הבית.

ההתקפה הירדנית הוספה עוד יותר את כבבו העלוב של הבניין, עבו עשרות כשפחות מרובות־ילדים ובעוטות־אכבציים. כבר לפני כן ביקשה העירייה לפנות את הדיירים, אולם רבים מהם התנגדו לפינוי, המשיכו לדור בבניין, בקרבת גדרות־התיל וקירות־הבטון שהוצבו בין שני חלקי ירושלים.

● השיחרור — והפיצוץ

שנתיים ימים אחרי כן פרצה מלחמת ששת הימים. ירושלים אוחדה, קירות ה־בטון קועקעו וגדרות התיל סולקו. „פא־סט" שב להיות בלבה של ירושלים. בניין מוכה גולות ועוני, שהשנים והמלחמות נתנו בו את אותותיהן. אך אחר שלושה חודשי שקט, באחד מערבי ספטמבר 1967, הזדעזע הבניין מהתפוצצות עזה. שאף בנס לא גרמה לקרבנות בנפש. כמה בתי־מלאכה ודירות בבניין ניזוקו קשה, והיה הכרח לפנות את דייריהם.

הפיצוץ ב„פאסט" זירז את התהליך ד־אילך את הרשויות להקדיש מאמצים רבים יותר לפתרון בעיית ה„מלון", שאיש לא היה עוד מוכן ללון בו.

גם מדיניות העירייה והממשלה, לשקם את כל אזור חומות העיר העתיקה — ובמיוחד את הקטעים לאורך הגבול, ש־נפגעו בשנים שבהן היתה העיר חצויה — לא הותירה כל ספק: יש לפנות את כל יושבי „פאסט", כדי להרסו. ואמנם, הוצא צו־הפקעה על המקום, והכנסייה הארמנית, בעלת הקרקע, קיבלה פיצויים בסכום של 500 אלף ל"י.

● מלון חדש תחת הישן

כשנתפנה הבניין הריק, אפשר היה לפ־נות לשלב הבא — הריסתו. אך קודם לכן פרסמה העירייה מיכרז, בו הוזמנו יזמים להגיש הצעות להקים מלון חדש, תחת מלון „פאסט". המלון החדש, כך קבעו רשויות התיכנון, חייב להיות בגודל ובגובה דומים לאלה של מלון „פאסט" הישן, כדי למנוע פגיעה בנוף הרציף של איזור שער־יפו, וכדי לבטוח ולשמור, ולו במקצת, כצביונה של ירושלים הישנה.

במיכרז זכו בעלי מלון „דבורה" בתל־אביב. תכניתם להקמת המלון עברה גלג־ולים ודיונים רבים, עד שאושרה לאח־רונה. המיניתן האישור להקמת המלון א־הרס — שיהיה מלון מפואר של חמישה כוכבים ובו כמאה חדרים וכשישים חנויות. ההיתר זכוכית ואבן — ניתן גם האישור להרוס את „פאסט". רשות הדיבור ניתנת לבולדוזרים, אשר החלו במלאכה.

לפני שלוש שנים ביקר בארץ, בפת ליכורים „כפלי", ואלדבאר פאסט, שנהיה בינתיים מלתאי בהאמבורג. בשיחה עם עתונאי סיפר פאסט: „כאשר סיירתי ב־1954 בירדן ובאתי לירושלים, הבניין היה אמנם בגבול שני חלקי העיר, אבל היה עדיין שלם...". 17 שנים אחרי כן כבר יעץ לו ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, „למהר ולצלם את המקום, כי העירייה עו־מדת לפנות את ההריסות" — אולם חלפו עוד שנים אחדות, עד שעצתו של קולק הספה לבביאות.

למראה הפועלים העושים בהריסה, נא־נח הבבות אליהו אלישר, מוותיקי ירו־שלים: „עם ישראל אינו יודע לשמור על ערכים והיסטוריה. בניין כזה צריך היה לשמור — — —".

אחרי 5 עבירות — מגרש...

בישיבת הועדה המרכזית של התאחדות הספורט הועלו „פרשיות" כלכליות, כגון התמוטטות „בנק ארץ־ישראל־בריטניה", הד־המסות מתשלום מס־אמות ועוד.

חבר הועדה, אברהם הסון, איש קיבוץ תל־יצחק, נקט לשון השוואה מעולם הספורט:

— בכדורסל — אמר — אחרי חמש עבירות עוזב השחקן את המגרש. ואילו בכלכלה שלנו, כפי שמסתבר, אחרי חמש עבירות מצליח אדם לרכוש את המגרש.

השחקן מצחיק — הצופות מרחמות

אף אם הוא שקוע בתפקידו, לא יכול ה־שחקן להימנע מלפזול אל הקהל, כדי לבחון תגובותיו.

סיפר השבוע השחקן שלמה וישינסקי, כי באחת הצגותיה של הקומדיה „שלוש מסי־בות" בקאמרי, צופה שחקן יצחק. הוא הציץ לעבר השורה הראשונה, וראה שתי נשים, שפניהן מביעות... צער הגדה.

וישינסקי התמתח והסתכל בהן שוב, עד שבכבישם נמצאו — הן אוהבי לו, לעבר ידה. הוא הבים וגילה, כי אחת כאובהוה זבה זה, כראה מוסגת היתקלות באביזר כלשהו.

כאשר אחת משתי הצופות הרחמניות שלפה ממחטה מארנקה, הבפנה בה — תפס וישינ־סקי את הרמז: כאילו היה זה בתפקיד, שלף ממחטה מכיסו וכרך אותה על אצבעו.

רק אחר כך הצטרפו שתי הצופות לצחוקו של הקהל.

מחמאה — שער!

המזכיר החדש הצעיר של מפלגת העבודה במחוז ירושלים, מר עוזי ברעם, הוזמן להרצות לפני מאות חברי המשמרת הצעירה בגליל, ביום בו נערכה תחרות הגמר על גביע העולם בכדורגל.

כדי לרתק את מאזיניו בשעות מתח כאלה, חילק עוזי ברעם את הרצאתו לשני חלקים: תחילה ניתח את המצב הפוליטי — ואחרי כן ניתח את משחקן של נבחרות גרמניה והולנד.

אחרי ההרצאה אמר לו אחד המאזינים: חבל שבזבזת זמן על הפוליטיקה. בכדורגל אתה מבין הרבה יותר...

הנוסחה הגואלת

בישיבת סיעת המערך בכנסת רבו ההפר־עות, בגלל שיחות שניהלו ביניהם חברי הסיעה. יו"ר הסיעה, ח"כ משה ורטמן, דפק בפטישו ודרש מכולם להתנהג כהלכה.

שיסע אותו ח"כ הרב מנחם הכהן: תבקש מכולם להתנהג „לפי המקובל בישראל מדור דור"...

צליפות ידידותיות

במזנון הכנסת נפגשו שר התחבורה, אהרן יריב, שהוא איש המערך, ומצליף סיעת הליכוד, מנחם ידיד.

אמר המצליף: שלום יריב.

השיב השר: שלום ידיד.

אווירא דגדרה

האיש שגילה, כי אקלימה של גדרה מיטיב עם חולי ריאה ואסטמה, הלך בשבוע שעבר לעולמו בשיבה טובה. ד"ר ארי' בן־גמן ז"ל עלה ארצה מיד אחרי מלחמת העולם הראשונה ונשלח על ידי ההסתדרות להיות רופא במושבה הבילויים. וכאן עמד על כשרונה כרופא למעלה מיששים שנה.

הוא אהב לספר כיצד בנעוריו — הוא נולד ברוסיה בשנת 1890 — כתב ללב טולסטוי וזכה לקבל ממנו תשובה, שבה הוא מביע דעתו החיובית על התחיה היהודית.

יותר־על־כן, לפני מלחמת העולם הראשונה, כאשר נסע ללייפציג שבגרמניה ללמוד רפו־אה, פגש שם, בין יתר הגולים הרוסים, גם את לנין. באותם הימים עדיין צידד לנין לדבריו — בהקמת מדינה יהודית בארץ־ישראל...

פגיעה בחופש העתונות

שעות ארוכות נמשך בבית המשפט המחוזי בתל־אביב הדיון בגורלם של ניירות ערך, שהופקדו על־ידי עורך־דין בבנק ארץ־ישראל־בריטניה. הדיון נערך ביום ו' שעבר — ונמשך עד סמוך ל־1.30 בצהרים.

בתום הדיון הממושך, ואחר שהשופט כר־לובנברג נתן את החלטתו, העיר עתונאי: „אני מבקש להעיר, שכל הדיון הזה היא פגיעה בחופש העתונות".

כאשר נתבקש להבהיר דבריו, אמר: „מלבד, שבימי ו' אין בית משפט — ולעתונאים יש חופש. ולכן הדיון הממושך הזה, פשוט פגע בחופש של העתונות"...

טעות במיספר

בימים אלה מודיע משרד התקשורת למנויי הטלפון, כי לפי הסדר ביחד עם מספר בנקים, יכול סניף הבנק, שבו חשבונו של המנוי, לשלם את חשבון הטלפון שלו.

ברשימת הבנקים, שמטעם משרד התקשורת בחוזר, נמצא גם... בנק א"י בריטניה.

„גברת רמת־גן" מקבלת משכורת בתל־אביב

רעיית של איזהו עיר גוש דן ברם קרב לעיר ונידים, אך רעייתו של ראש עיריית רמת־גן כבר מקבלת משכורת מעיריית תל־אביב־יפו. גב' זהה פלד, רעייתו של ד"ר ישראל פלד, מרכזת חוגים לבנות ולנשים בן השכונות, בכדי לתרבות ולנוער עיריית תל־אביב הלוויית בארבור, בדרך השלום בתל־אביב.

גב' פלד, הפרוצה בחוגים שונים על ניצור־לים, אירוח וטיפוח וכן — היא גם כתבה ספר בנושא זה — מכינה את הנשים לפתכן בארבור, ל„קפה, סימפסיה וקפה כהשבבה". בשעות לפני הצהרים. אחת לשבוע פעמה הביעתון גם לפנות ערב, לנערות, ואז הן מהכנות ל„קפה, ובאה והוזות יצירה".

הרצאות המדרכה ניתנות על ידי מומחים ידועים. הנשים שומעות הרצאות גם בנושאים פוליטיים, ואילו הנערות — בעיקר במלאכת־יד, אירוח, טיפוח וכן דקורציה פנימית.

את שכרה מקבלת רעייתו של ראש עיריית רמת־גן מן האגף לתרבות, לנוער ולספורט של עיריית תל־אביב, המפעיל את בית בארבור.

שעה אחת קודם

ח"כ פנחס שיינמן דרש השבוע בכנסת להחזיר את השעון לקדמותו, בגלל אי־הנוחות הנגרמת לאורחים מן היום הארוך, נוסף להילולי השבת המתרבים, מפני שה־שבת ארוכה יותר. שר הפנים, שלמה הלל, דחה את התביעה מכל וכל.

קטן ח"כ שיינמן: זוהי תביעה של חלק גדול של הציבור, ולפה שעה אחת קודם.

הגיב השר הלל: הרי זה בדיוק מה ש־עשינו. הזזנו את השעון בשעה אחת קודם.

כעת מותר

ח"כ פנחס ספיר, שנהיה „בשיא ההודהים", כיו"ר ההנהלה הציונית, הנהלת הסוכנות והמחלקה לעליה ולקליטה, הטורה באוזני משתתפי כינוס המחנכים היהודים מתפוצות הגולה, כי כמעט שהיה אחד מקהלם, כי למד בבית מדרש, שהיה „ספק בית מדרש למו־רים, ספק לרבנים. ומכאן — המשיך — נש־ארה בי הזיקה המיוחדת לצורכי הוראה. זו גם סיבה, שבעת גדולי בעולם, אספתי כספים לצורכי חינוך".

כאשר הזכיר ספיר את ההתנגדות שקמה מצד האופוזיציה ל„קרן ספיר", הוסיף בסי־פוק, שכאשר ועדת הכספים של הכנסת ערכה לו מסיבת פרידה, אמרו לו שני הח"כים ה־אופוזיציונרים, ד"ר יוחנן באדר וש. ארליך: „ספיר, אל תשכח, שבעת מותר לך כבר להתרים בעד „קרן ספיר"".

„זאת היתה הסאטיספאקציה שלי" — סכם פנחס ספיר.

מסיבה לידידים מחו"ל — לפי ההלכה...

מחרתיים בערב עומדת להיערך בכנסת מסיבה ל־120 ציר פארלאמנט פרו־ישראליים, באי תשע מדינות באירופה, ש־יקיימו כאן את ועידתם.

המסיבה, שתהיה „בשרית", תתקיים ב־„תשעת הימים" שלפני תשעה באב, שלפי ההלכה אין אוכלים בהם בשר, אלא אם כן בסעודת מצוה. לפיכך הציע סגן יו"ר הכנסת, מר פינחס שיינמן, כי בפתיחת המסיבה יסיימו מסכת מן התלמוד. ואז יתאפשר לכל הנוכחים לסעוד לבם במאכלי בשר, כדין „סעודת מצוה". מר שיינמן אף התנדב לסיים מסכת אישית במעמד נציגי הפארלמנטארים הגויים.

חלון־הראווה — והמציאות

בפגישת כתבים כלכליים בירושלים עם שר המסחר והתעשיה, מר חיים בר־לב, שאלם השר: מה נשמע?

— רע־רע־רע־בוביין, — ענו לו הכתבים.

— זה כבר ישן, — השיב בר־לב. — היום הסיפור הוא על גולדה וספיר. כאשר עזבו את הממשלה, היה להם פנאי, יצאו לטייל ברחוב תל־אביבי. ליד אחד מחלונות הראווה נעצרו והסתכלו על המחירים: חולצה 50 ל"י, מכנסיים 60 ל"י, שמלה 120 ל"י. אומרת גולדה לספיר: מה העם הזה רוצה? המחי־רים לא כל כך נוראים... משיב לה ספיר: את לא רואה שזאת כבסה?

הופעת־בכורה לשחקנית ותיקה

לשחקנית דליה פריילנד היתה השבוע „הופעת בכורה" — בבית המשפט המ־חוזי בתל־אביב. היא הופיעה, לראשונה ב־חייה, כעדה במשפט פלילי, משפטם של שלושת חברי ההנהלה לשעבר ב„הבימה".

בתום עדותה, אחר שנחקרה גם על־ידי הסניגורים, פנתה לשופט כב' דב לוין: „ש־מעתי, שהעדים מקבלים שכר הופעה. האוכל גם אני לקבל תשלום בעד עדותי?" השופט ביקש ממנה את טופס ההוצאות, כדי לחתום עליו ולאשר, שמגיע לה התשלום בעד עדותה.

כשקיבלה חזרה את הטופס החתום, הפיגה כישהו: זוהי גבר חתימה טובה... אולם דליה הציבה, שחתימת השופט מעניינת אותה יותר מהתשלום.

חי חי — „גוש" או מפא"י?

התכנסות שנערכה בביתו של שר התי־רות, אברהם עופר, כדי להחזיר את מפא"י ההיסטורית, עוררה פירושים רבים. הפירוש המקובל ביותר כיום הוא, כי ההתארגנות ה־שה זו של אנשי מפא"י לשעבר שבה קרו לסיומו של „הגוש", בראשות שר האוצר יהושע רבינוביץ, אשר יישב עד כה את ה־אינטרסים של מפא"י לשעבר במפלגת העבודה.

סיכם זאת ח"כ צבי גרשוני, ממשתתפי אס־פת הכינוס: הסיסמה עכשיו היא — הגו־כה, חיי מפא"י!

ברית מילה — נגד אפלייה

שר המשפטים חיים צדוק אמר השבוע, כי הוא אינו מסכים לגיור רפורמי המבוצע בלי ברית מילה. לדעתו, לא ייתכן שיהיו לנו יהודים שלא עברו ברית מילה.

השלים אותו ח"כ עדי אמוראי: זו תהיה גם אפלייה לרעה של כל היהודים האחרים.

מתן בסתר יכפה־אף ושחד בחק
חמה עזה
משלי כא

ישראל שלבר

[מכ]תב מדמשק — לרח' בן־יהודה בתל־אביב

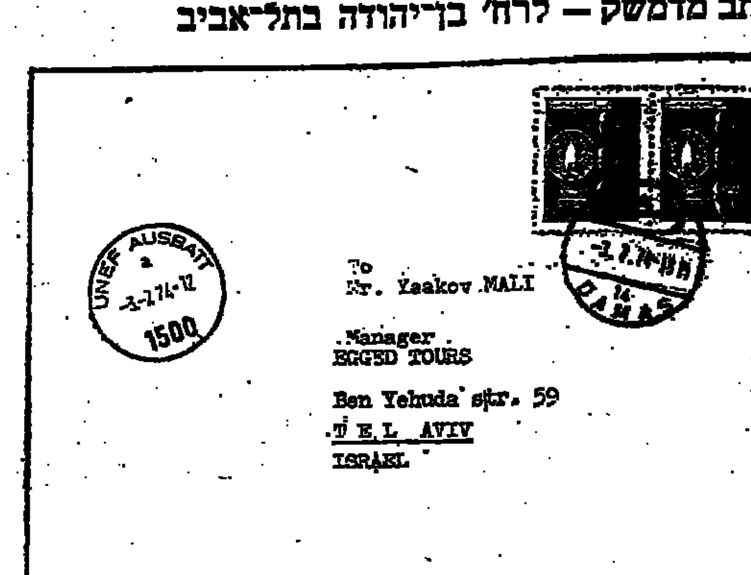

מעטפה כחולה, שעליה שני בולים של הרפובליקה הערבית הסורית, בערך נקוב 3 פיאסטר, עם חותמת של הדואר ה־[צב]אי — הגיעה בימים אלה לידי יעקב [מלי] ממנהלי „אגד", לפי כתובת ברחוב בן־יהודה בתל־אביב.

...תדהמה ראשונה למראה עיר־המוצא, ...ם וההוהבת — נתגלה, כי השולח הוא אנס גרהארד ברשינגר, כהגדה האוס־בכוח ההירוס על הארץ, הכוצב עתה ...הגולן.

...בשינגר: „בחודש־נובמבר שירותי ...דות תפלת סואץ והכרתי שם את הא...ים של „אגד", שהיו בשימוש צה"ל ב־בתוקף התפקידי לסגן בצבא האוסטרי, ...ממונה על הפיקוח בהעברת המזון ל־...ה השלישית המצורה של צבא מצרים. ...שתי אותך (את מלי מ„אגד") ושוחחנו ...פשרות של טיול. היית נחמד מאד והצעת ...חברי החיילים מזון ומשקים.

...ה אני מקווה שחזרת למשרדך בתל־... ואתה בריא ושלם. אותנו העבירו מ־...ים לרמת־הגולן. אנו מעוניינים מאד ל־...ג את חופשתנו בישראל — ואין זה סוד, ...דוד שלנו כ־500 קצינים וחיילים, ואנו ...וניינים מאד לראות את ישראל. לכן אני ...ופנה אליך, שתסדיר לנו סיור כזה, ...בוסים של „אגד". אנו מעוניינים במיל־... באילת ובאופירה — לצרות שוה רווק מהגולן..."

...הלת „אגד" החליטה לענות בחיוב ל־...

פאנוב גנב... את ההצגה

בהצגת הבכורה העולמית של הבאלט ה־חדש של מארתה גראהם, השבוע בתי־אטרון ירושלים גנב את ההצגה דווקא זוג רקדנים שלא הופיעו על הבמה. היו אלה ואלרי וגאלינה פאנוב, שבאו לחזות בבאלט המהדרי, שאינו בסגנון שהם ידעו ברוסיה. תרועות ומצלמות ליוו את הזוג פאנוב בכל. הובלטו גם הנשיקות שהחליפו עם מארתה גראהם וההשראות הסוערות שבהן נתקבלו על ידי כל ה„בני ובני" בירושלים, שבאו להצגת הבכורה.

בתום ההצגה החזירו בני הזוג פאנוב תשו־אות — לרקדני להקה בת־שבע ולשלושת

תתגי השכונה, יוצרי הבאלט החדש על־פי חלום יעקב, הכוריאוגרפית מארתה גראהם, המלחין ברכי סתר וצייר התפאורה דני קארון.

מארתה גראהם הפתיעה את כולם בהיותה זה ה„גולדגרוהה, „הגברת הראשונה של ה־מחול" הספיקה להחליף שמלה בדוקאר מפו־ארה ומנצנצת, שבה ישבה באולם, בין נשיא המדינה אפרים קציר ורעייתו נינה, בשמלה שחורה, הדורה בפשטותה, שבה עלתה לבמה לקוד קידות תודה למבריכה.

...ע ספיר — בפסוקים

...פגישה שקיים יו"ר הנהלת הסוכנות, ח"כ פנחס ספיר, עם פעילי עליה, לקראת צא־[תם ל]דרום אמריקה, המשיל באוזניו אחד ה־[מש]תתפים את המצב בגולה זו בפסוק מספר ...ל (ג, ז): „ובית ישראל לא יאבו ...ע... כל בית ישראל חזקי מצח וקשי לב המה".

...ב על כך משתתף אחר ברמזו על אי־... של ספיר: — קרא גם את המשכו של [ה]פסוק ותמצא תשובה לבעיה: „הנה נתתי ...יך חזקים לעומת פניהם, ואת מצחך ...ת מצחם... לא תירא אותם ולא תחת ...ם... לך בוא אל הגולה ודיברת אליהם".

נותרו 7 מקומות בלבד

בקבוצה היוצאת לארה"ב

ב־2 באוגוסט

במסגרת „טיול החלום האמריקאי"

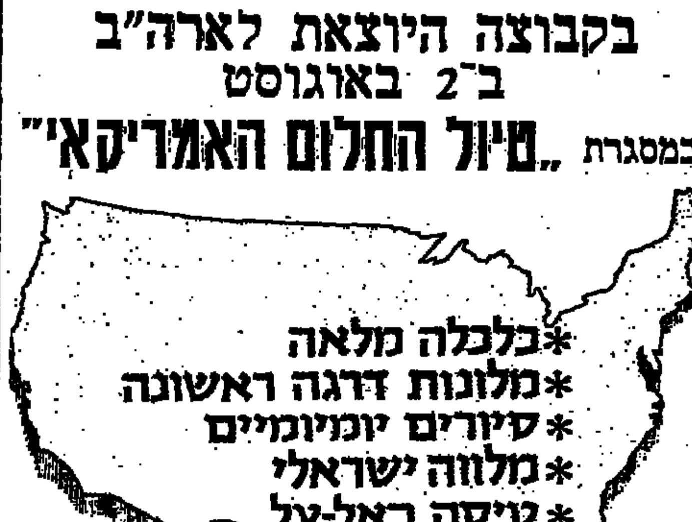

פרטים והרשמה:

אופירטורס

ירושלים — אגף מלון המלך דוד, במרכז התיירות, טל. 222777

תל-אביב — בית "אל-על", רח' בן־יהודה 32, טל. 591213

חיפה — דרך העצמאות 62, ליד ככר פריז, טל. 663011, 664292

صورة عن الأصل

مكة | سنة الأصل

ראיון השבוע עם פרופ' יובל נאמן

(סוף מעמוד 22)

עניינים מוניציפאליים, עבודות צי-בוריות. אבל בענייני בטחון, על כל סוגיו וגדרותיו — כלום! שום יותר: השאלה אינה של יפהביות-נפש, אלא של קיום. בענייני קיום — אין עם עושה פשרות מסוכנות.

— דיברת פעם על דו-ריבונות. מה תהיה אזרחותם של הפלשתינים ב-מין שלמו-ריבות זהוק כזה?

אין אני נלהב גם לדו-ריבונות. אבל שום פתרון אינו מלהיב. הא-ינטרס הלאומי של ישראל מחייב, שהשטחים יהיו חלק ממדינת יש-ראל, אולי עם איזו ברית פדראטי-ווית בין הפלשתינים לבינינו. אבל למען הפשרה, הבכוחיבים, שאפשר ומותר להסכים. לו הוא דו-ריבונות של הגדה המערבית: היא תחול על האזורים המאוכלסים של יהודה ו-שומרון. הלק בבעיית התושבים ייפ-תר על-ידי ישראל והלק על-ידי יר-דן. בפועל זהו המצב הנוכחי. נגיע למצב שתינתן יותר במשוה ליישוב הערבית של אזורים מאוכלסים.

— מה תהיה אזרחותם של התושבים שם?

לפי בחירתם. ישראלית או ירדנית.

— מה יהיה הזיקה הפוליטית של התושבים הערבים ואיך יבואו לידי ביטוי מאוויים ותחנות, הראשם בעיניהם צודקים?

תהיה להם זכות הצבעה לאחד משני הפרלמנטים, לפי האזרחות ש-יבחרו בה.

— האם יוכלו לכהן במשרות פו-ליטיות?

כן, לפי אזרחותם. אם הם יזכו בירדן לעמדות שלטוניות בכירות, יוכל להיות שיהפכו את ירדן ל-מדינה פלשתינית. האפשרות הזאת היתה קיימת גם לפני מלחמת ששת הימים, כאשר חוסיין נאבק קשות נגד הפלשתינים ביהודה ובשומרון.

— ישנה דוגמה בעולם למצב דו-ריבונות כזאת?

לא הייתי נרתע מן ההצעה, הד-איל היא בעיני המכסימום האפש-רי, גם אלמלא היתה דוגמה אחרת בעולם. אבל ישנן שתי דוגמאות כאלו: אזור ניהול משותף בין עי-ראק לכווית, וכן שלטון משותף ל-אנגליה ולצרפת באיי הניו-הברידס ה-חדשים באוקינוס השקט.

■ הזיקה ההיסטורית והכרח הקיום

— במקרה או במתכוון לא דיברת על הזיקה ההיסטורית שלנו ליהודה ולשומרון הטבועה את כל מבצעיו של מדינה המחזיק?

לא שאני מתכחש לזיקה ההיס-טורית. אני מרגיש חזק כאחד את הזיקה הזאת. לחברה האנושית מותר — ולעתים אף רצוי לה — לכלכל את עניניה לא רק על בסיס רציו-נאלי, אלא גם על שיקולים אי-רציונאליים. אבל אני רואה את הפר-בלמים הבטחוניים לא בזיקה ההיס-טורית ולא ברגשות, אלא בתחום הרציונאלי. העדיפות הראשונה היא לפיכך בטחונה, כי ישראל לא תוכל להתקיים אם במזרח תשכון מדינה פלשתינית. הבעייה שלנו היא עק-שות. עלינו להיות משוכנעים ב-יחס למה שאיננו יכולים להתפשר עליו — ולהתעקש. מי שרצונו חזק יותר הוא המנצח. הנוטה לרכרוכיות מבין טוב יותר את הצד שכנגד ופחות טוב את הצד של עצמו. זוהי הסכנה שבין את הפלשתינים ובהזדהות זאת נחטא לעצמנו חטא, שאין לו כפרה.

כאשר על כף אחת של המאזניים מונח הכרח הקיום שלנו ועל הכף האחרת הצדק הפלשתיני — הכף שלנו מכריעה לגמרי. לא איכפת לי, שלא תיפתר הבעייה הפלשתינית. זה אכזרי? זו האמת! איש אינו חכם להשמיד את הפלשתינים. מה שצפוי להם הוא או טמיעה בקרב אחיהם בעולם הערבי, או להיות יחד עם היהודים, תחת השלטון הי-שראלי. יש סיכוי שיפתרו תחת הסות זו וישתוו את הרגשות. לעו-מת זאת ראינו איך התנהלו החיים ברצועת עזה בשלוש-ארבע השנים הראשונות שלאחר מלחמת ששת ה-ימים. היתה שם בשנתיים רבים עש-רות ערבית, כזאת שהם חולמים עליה והצ"ל לא הירבה להתערב, אלא בענייני בטחון. היה שם ג'ונגל איום של רצח ואלימות.

— על יסוד השקפותיך אין לנו מבלל על מה לנהל מו"מ עם ה-פלשתינאים בתנועה ואין כל ערך להקה במגזה יותר בקרב ארגוני ה-מחבלים, כיתם לגיפור סיכויי ה-הידברות אתם?

לא. אין לנו מה לנהל אתם מו"מ על מדינה פלשתינאית, בשעתם ש-אנחנו יושבים בהם. נחזור בא כן ה-דברים האלה. הם אינם רציניים. אני מוכן לילך לפתח מדו-ריבונות ב-שטחים, אבל בשום אופן לא ליותר מזה.

— כך, בגישה כזאת איך תעמוד ישראל בלחץ האמריקני?

הלחץ יהיה לא רק בשאלת הפלש-תינים אלא בשאלות רבות אחרות. כותב שנציב סכר ללחץ הזה ולי-הודים, שנדרשים ממנו, בעניין ש-הוא לנו שאלת-חיים. ישראל יכולה לעמוד גם בלחץ הזה, אם תנהג ב-תבונה. גם אם המעצמה הערבית, ה-צבאית והכלכלית, תגבר, תוכל ישר-אל לעמוד בלחצים, בתנאי שתשת-חרר מתחושת האשמה כלפי הפלש-תינים ותבין, כי בנפשה הוא הדבר הזה.

— האם אתה יכול לתאר לעצמך התקפלות נוספת להסדרים פולימיים עם מצרים ובסוריה, בלא הענות פלשת-להבעייה הפלשתינית? אתה מאמין, כי מצרים וסוריה יסכימו, בתנאים מסויימים על פי שיקולי טקטיקה, להניח את העניין הפלשתיני לבעיה הצבאית?

מצרים היא המדינה הערבית ה-מנהיגה. היא אינה תלויה בפלשתינים ובמה שנעשה אתם. מצרים כבר הת-עלמה בעבר בפשרויות, כאשר ה-ענין עלה בקנה אחד עם האינטרסים שלה. היא הגיעה את סוריה, שותפ-תה למלחמה, בפני עובדה, בלי ל-התחשב בה ובלי לשים אליה לב. אם למצרים יהיה עניין בהסדרים נוספים עם ישראל — הבעייה ה-פלשתינית לא תמנע ממנה להתפשר עליהם. אם למצרים לא יהיה עניין בקידום הסדרים מדיניים והיא תפנה שוב אל האופציה הצבאית — כל הסדר עם הפלשתינים לא ימנע ממנה ללכת בדרך הזאת. השאלה היא מה תחשוב מצרים: שכדאי לה לצעוד לפתרונות מדיניים או לנסיונות מל-חמתיים נוספים.

— לאיזה כיוון, לדעתך, תמשיך מצרים לצעוד?

הדבר תלוי במידה רבה באמריק-נים. אם סאדאת ירגיש, כי הם מאפ-שרים לו ללחוץ על ישראל באיום הצבאי, תוך כדי הערמת קשיים על דרכה של ישראל בהשגת נשק חדיש והוספת איזון גובר בתמיכה המדינית, בין מצרים וישראל — הוא ילחץ. אם ירגיש, כי ארה"ב עומדת מאחורי ישראל ואינה מסכימה ללחץ צבאי עליה — הוא יפנה לכיוון המדיני. לדעתי, ישנו סיכוי סביר, שסאדאת יילך להסכם נפרד עם ישראל, ללא תלות כלשהי בבעייה הפלשתינית. הוא לא ימהר לסכן הישגים, שהשיג עד כה, בהרפתקאה צבאית נוספת. הוא ינסה באופן מרחיק לכת לפעול באמצעים מדיניים. אפילו אם יתייאש באמצעים אלה ויחליט לפנות אל דרך-המלחמה, הוא ינסה להרוויח זמן. זה נראה לי בטווח של שנה-שנתיים, וקרוב יותר לשנתיים. יותר מזה: אם בשנתיים הקרובות לא תהיה מלחמה, אפשר שהיא תידחה לטווח הזמן המסורתי במחזוריות המלחמתית של המזה"ת, כלומר — שש או שבע שנים. יכול להיות שתהיה במזה"ת הרגעה של שנים אחדות.

— מה יכול להיות השלב הבא בהסדר עם מצרים?

יכולה להיות עיסקה קוסמת מ-בחינתה של מצרים, ואף רצויה מ-בחינתה של ישראל. למשל: פינוי שדות הנפט של סיני ומסירתם ל-מצרים.

— תמורת מה?

תמורת הכרה מצרית בריבונותה של ישראל על שארם א-שייח' או הפסקת מצב הלחמה בין שתי המדינות.

— וגם סוריה, למען אינטרסים שלה, תוכל לזנוח את עניין הפלשתינאים?

עם סוריה המצב קשה יותר. אין לנו מה לתת לסורים בשלב הבא. אבל לגבי הפלשתינים אמר אסאד לאחרו-נה, כי פלשתין היתה המחוז הדרומי של סוריה. חשבונה של סוריה אתנו שונה, וכך גם חשבוננו עמה. אבל גם זה אינו תלוי בפלשתינים. ל-סורים אין שום סנטימנטים כלפי הפלשתינים ושום הסדר עם סוריה, אם יראה טוב ורצוי בעיני הסורים, לא יימנע בגלל הפלשתינים. החשבון הסורי הוא סורי ולא פלשתיני.

וחוסיין — הוא כבר הוכיח את עומק רגשותיו כלפי הפלשתינים, ב-ספטמבר 1970. אילו עשתה ישראל לפלשתינים אפס קטן ממה שחוסיין עשה להם — היו מוקיעים אותה ב-כל הבימות בעולם.

ומכאן שכל מדינה ערבית יכולה להגיע להסדר מדיני עם ישראל, אם יהיה לה ענין בכך, אף אם בעיית הפלשתינים תישאר ללא פתרון.

דב גולדשטיין

הפתיחה: מלחמה בשיתוף המחבלים

(סוף מעמוד 15)

המלחמה, לפתח הזקטריות של קרב, ולה-גיע לכיכלול-יותר בהפעלת גופים צבאיים גדולים. באימונים אלה מתרגלים שיטות קרב שונות.

מדינות ערב מוסיפות לקבל ציוד צבאי כואין מבריה"מ. עיקר האספקה הצבאית ה-רם לסוריה ולעיראק, אבל אחרי חודשים אחדים, שמבצו הסובייטים אספקה צבאית במצרים, חידשו באחרונה הזרמת נשק ל-צבאו של סאדאת.

○ שיתוף-פעולה סורי-ירדני

חשיבות ביחוד מייחסים גורמים צבאיים ובמחוגים לגבשים בין סוריה לירדן ובין יר-דן למצרים. בעבר נכשל חוסיין פעמיים בפ-ניאות, מבחינתו שלו: פעם, כשהצטרף ב-יוני 1967 אל סוריה ומצרים ותקף את ישר-אל, ושנית — כך מניחים ברבת-עמון — כשנמנע חוסיין מפעולה במלחמת יום-הכיפו-רים, ויצא ידי חובה בשליחת חטיבת-השריון מס' 40 ללחימה בחזית הסורית.

על-פי כל ההערכות יטול ירדן חלק פעיל במלחמה הבאה. ביקורים של אישים ירדניים בדמשק ושל אישים סורים בעמ-מן מעידים, כי שיתוף-הפעולה בין שתי המדינות האלה מתגבר והולך.

ירדן מתעצמת עכשיו בציוד צבאי חדיש מתוצרת ארה"ב — טנקים מטיפוס מ-60, תו-תחים ארוכי-טווח, טילי נ"מ, נגמ"שים וצ-יוד חדיש אחר. בצבא הירדני מתחוללת עכ-שיו מהפכה, המשנה את פניו ואת ציודו, ובעוד זמן לא-רב יהיה צבא מאומן ומצויד היטב. אז יעמוד לרשותו של חוסיין כוח צבאי, שאין להתעלם ממנו. וצפוי שיטול חלק במלחמה הבאה בחזית המזרחית, בצד כוחות עיראקיים וסוריים.

○ איומי-ההפתעה מקאהיר

מתמונת המצב הכללית אין להוציא את לבנון, כממשלת ביירות צפויה לאחריה בלח-צים של מדינות-ערב, שביקשו לשגר אליה כוחות צבאיים להגנתה. קשה לדעת, כיצד תעמוד ממשלת לבנון בלחצים כאלה בע-תיד, אם תפרוץ מלחמה.

הפתעה, שמכריזים עליה מראש-הנגנות, איננה הפתעה — ולכן יש מומחים צבאיים המתייחסים בביטול לאיומי של שר-המלחמה המצרי אחמד איסמעיל, כי יש בידי מצרים להפתיע את ישראל גם בסיבוב הבא. הם רואים איומים אלה כחוליה ב,,מלחמת העצבים" של מצרים נגד ישראל בהתקרב ה-מועד הצפוי לחידוש השיחות.

אף על פי כן מצביעים המומחים ה-צבאיים האלה על אפשרויות, הצפויות במק-רה של מלחמה — אפשרויות שישראל כחוב-בה להיערך לקראתן.

○ ,,קל מצליחת התעלה"

עדיין זכורות ההכרזות בקיץ אשתקד, מפי אישים צבאיים, כי ,,לא תהיה שוב מלחמת-התשה" — והנה אחרי מלחמת יום הכיפורים התפתחה מלחמת התשה בחזית הדרום, ובצ-פירה המורה הרבה יותר — בחזית הצפונית.

בתשובה על שאלה בדבר המצב הטאקטי של צבא מצרים אחרי הסכמי ההפרדה אמר שר המלחמה המצרי, כי ,,מבחינה צבאית המצב טוב הרבה יותר משהיה לפני מלחמת אוקטובר. אנו בקיימים עתה מגע יבשתי עם האויב, ותעלת סואץ וקו בר-לב שוב אינם מכשולים מבחינתנו". איסמעיל הוסיף, כי תפיסת הגבעות בסיני תהיה פעולה קלה יותר מצליחת תעלת סואץ ומכיבוש הביצורים הישראליים בגדות התעלה.

ישראל נערכת עתה לקראת אפשרות כזאת של מיתקפה צבאית כוללת בקווי החזית ה-ציוריים. שיטת ההגנה הנוכחית בסיני מוג-דרת כ,,הגנה גמישה", שבה משולבים אמצעים דינמיים. כלומר, קו ההגנה נשען לא רק על מכשולים ועל ביצורים, אלא גם על כוחות ניידים מוכנים. שיטת ההיערכות מאפשרת ליכולת הגנה באופן הבכבית, שמיגיסום של הכוחות יחד לאויב.

כדי להתגבר על גורם ההפתעה, נבנה הקו הישראלי באופן שיוכל לקלוט כוחות נוס-פים, ואף את כל צה"ל המגוייס. בניגוד למלחמת יום הכיפורים נמצאים עתה סמוך לקווי החזית כוחות גדולים, המוחזקים ב-כוננות ובאימונים. על פי מקורות קצרה ייהפכו כוחות אלה, תוך זמן מינימאלי, ל-כוחות לוחמים.

○ הפתעה — מהי?

הפתעה היא מהלך של כוחות, בשעה שהאויב איננו מצפה לכך, באופן שפעולת הכוחות משפיעה השפעה מהותית על זירת הקרב ועל תגובות האויב. כלומר: הפתעה בזמן, במקום ובשיטה — כפי שהיתה במלחמת יום הכי-פורים: התקפה בשתי חזיתות בעת ובעונה אחת, במועד שלא ציפו לכך, תוך הפעלת כוחות גדולים, בשיעור בלתי-צפוי. מכאן מתחייבות מסקנות לגבי צרכי הפעולה האפ-שריות של סוריה, ירדן ומצרים, אם תפרוץ המלחמה.

אין להוציא מכלל אפשרות, שהמהלך ה-צבאי הראשון — אולי כבר בסתו השנה, סמוך לכינוס ועידת ז'נבה, או כשיחול משבר בדיונים המדיניים — יהיה תרגיל מלחמת ההתשה. צורת מלחמה זו אין פניה להכריע, אך היא גורמת לישראל נפגעים, שהיא רגי-שה להם ביותר, ומחייבת ריכוז ממושך של כוחות ומאמצים. היו הצלחות בלתי מבוט-לות למצרים במלחמת ההתשה, שנסתיימה באוגוסט 1970, ולסורים במלחמת ההתשה שנמשכה 80 יום עד סוף מאי השנה; ואין לבטל את האפשרות, שהאויב יבחר שוב במלחמה קווית, שבה מופעלים כוחות מוגב-לים, בעיקר כוחות סטאטיים.

במסגרת כזאת עלולות ממשלות ערב להפ-עיל את ארגוני-הטירור כגורם צבאי פעיל, שתכליתו שיבוש החיים בתוך ישראל, לאור הצלחתם של המחבלים בארבע פעולות ההת-אבדות שלהם בצפון.

מלחמת התשה והפעלת המחבלים עלולות להיות רק צעד צבאי ראשון, מבוא למיתקפה צבאית כוללת; ובמיתקפה צבאית כוללת רואים עכשיו את החזית המזרחית כגורם פעיל. לכן על ישראל להיערך למלחמה בכל החזיתות. המשימות, שיוטלו על צה"ל, יהיו בלימת האויב ומיתקפה מוחצת עליו.

יעקב ארז

על מדינה שלישית בין הים והמדבר

(סוף מעמוד 16)

שפעלו כאן נוצרה הבעיה הפלשתי-נית.

אך דווקא הלך מחשבה זה הוא ה-נותן מקום להניח כי ניתן לפתרה ללא קושי. אם רק נוכל להראות כי ההצלחה האמיתית גואלת בהלי-כי של גורם פלשתיני אחד, כיוון ישנם ביום אחד זה לגורם הפלשתיני ה-בכוד והחשוב ביותר. אפשרות זו נתונה אך ורק בידינו ולא בידי אחרים. השאלה היא כמובן אם נוכל להתפכחות הכללית שחלה ב-קירבנו בשאלת היחס לבעיה הפלש-תינית, אפשר לקוות כי הבוחר גם המתה ליום כהולכים כדרכים מלכר-צוחיים. דומה כי עדיין לא מאוחר מדי ליטול את היוזמה.

עם הפלשתיני, זה היושב בשט-חים הסמוכים לירדן, שיאוף לעצמ-אות מדינית בשטחים בהם הוא חי.

עצמאות מדינית זו יכולים הפלש-תינים לקבל רק מידי ישראל, ובזה כיוזה. בידי שלל מדינה פלשתינית לא תהיה עכשיו במחיר על מנת לחברה כפי ממשלת ישראל, כי עליה להקים מדינה פלשתינית מבחוץ ל-ירדן. לשם כך, אין צורך בכניסה נוספת על זו של אחרים. אך לשם הקמת מדינה פלשתינית אין ספק כי תקום בציגות כזו, אם אכן תוכיח ישראל העזה והתלות בביצועה ל-ביצוע.

הספקות המתעוררים אצל רבים מאתנו למכבע רעיון כזה קשורים לשאלת הסדרי הבטחון לימבתי הפרי-בהה על מדינה פלשתינית, הפוליטית בין המדבר והים, לבסיס צוויין ל-ישראל.

זו היא כמובן שאלה מאד מרכ-זית ובעלת חשיבות שאין לה ערוך. אולם טעות היא להניח כי בכיוה שמדובר בירדן, הרי התשובה לשא-לה זו מונחת בכיס, וכי כל אותן ההסוכות שאין הדמיון בתקבה ל-הפליזן שעה שמדובר בהקמת מדי-נה פלשתינית, אין להן אחיזה כ-שמדובר בפתרון ירדני. שאלת ה-יחסים בין ישראל לשכנותיה, סדרי הבטחון ההדדיים ושאר שאלות ה-מעוררות בין מדינות שכנות, כולן חייבות בדיון רציני ואחראי. אולם כרגע השאלה הקשורה לשלב קודם היא: האם ברור לנו, כי מדינה ירדנית, המשתרעת לבין גבולות עיראק וסעודיה וסוריה ועד הגבול המזרחי של ישראל היא ערובה בט-חונית טובה יותר מאשר מדינה ש-גבולותיה מצומצמים בין הירדן ו-גבולה של ישראל?

אין כל סיבה להניח כלאחר יד, כי דוקא מדינה ירדנית כזו תהווה גורם מרגיע יותר מאשר מדינה פלש-תינית, כשאנו מקבלים מראש כמובן שבכל מקרה יש צורך להקים סדרי בטחון הדדי המניחים את הדעת כי שהם-לעצמם. מדינה פלשתינית ה-קשורה עם ישראל לא רק בסדרי בטחון הדדי אלא גם בכלכלה, ב-סדרי התחבורה שלה, בזיקה לנמלי ישראל וכדומה, קשרים שיש בהם ממש, יתכן מאד שתהווה ערובה טו-בה יותר לעתיד לבוא מאשר מדינה ירדנית שאינה קשורה כל כך בישר-אל.

מדינה פלשתינית כזו רק ישראל מסוגלת להבטיח לפלשתינים, ואין כל ספק שאם הצעה כזו תועלה על ידי ממשלת ישראל ברצינות, תקום בעקבותיה מנהיגות פלשתינית אח-ראית שתקבל על עצמה את ניהול המשא ומתן בעניין זה, אף אם תמ-צא עצמה משום כך בעימות עם אש"ף. עדיין לא מאוחר לנבוה מהלך כזה.

מתתיהו פלד

תוספת היוקר

(סוף מעמוד 13)

יוצרה בעמדותיהם של ראשי המשק וגל צפיותיו, ולעתים מסיבה על כב-לת ההתדיינות של בוחרים במשרדו על הצעות המתבגלות חדשות לבקר-ים, אולי היא שהוליכה את התהל-כות הבלתי-רצויות.

עם זאת, כמובן, אין להתעלם מן הלחץ הכבד לעמד בו שר האוצר, הן מצד דעת הקהל, התובעת הגנה בידיה למצבו המכביד של המשק, והן בהכות סיבות אובייקטיביות. ל-דוגמה: ההיה ההכרעה לגבי מס ערך-מוסף, בשאבבייה הקודמת, לא היתה ביד השר החדש אפשרויות אלטרנטיביות רבות.

■ התקציב — והבנייה

אנשי האוצר מצביעים על התייק-בית לבה שגלה בדיונים עם ראשי ההסתדרות, שקיבלו על עצמם, הלכה למעשה, את החלטת הממשלה בדבר הקיצוצים בתקציב, הבנבים עם ראשי מצוד הבנייה, בימי איבצים הבנייה המדיניות ההתקפ של מחירי כילואר-ליי, צירם בניטקום.

ראשי המשק, המודים לאומם ש-התכנית בסילה על עסקיהם, מצבי-עים ביתומים בכבע דאגה והערבה בירידה על היעדר ההקדשות בישום הולכות הממשלה לצמצם את הבנייה. צווי האיסור וההקפאה אמנם הוצאו. אבל בשדה ועל הפיגומים נמשכות העבודות בתנופה מלאה, כאלו דבר לא קרה.

קבלן ירושלמי הציג באמצע ה-שבוע מכתב מארגנה, המצביע על אפשרות להמשיך בבניית דירות גדו-לות. יתר על כן, ,,המדברים גם על היתר שיינתן להמשיך בבניית דירות גדולות, לכל מי שבידיו התקשר עם דיירים פוטנציאליים".

כך השר החדש, מר אברהם עו-פר, ,,לקח את הנושא ברצינות" — אבר פקיד בכיר במשרד האוצר, הר-ביבין, שיעלה בידי השר החדש ל-הצליח במקום בו נכשלו קודמיו להמצבצם על ידי צווים מנהליים המשק-הים את הבנייה.

אריאל וינשטיין

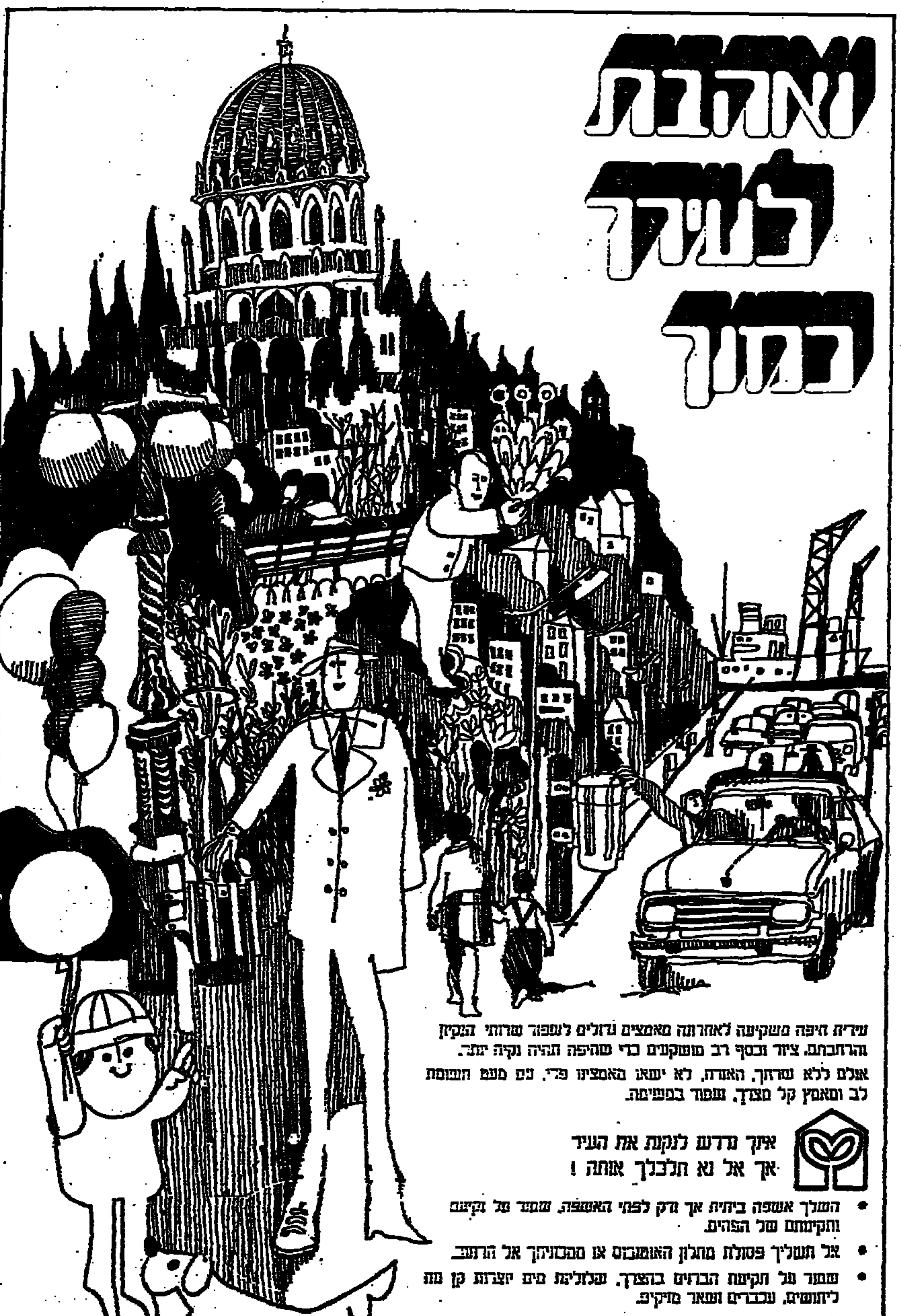

עירית חיפה משקיעה לאחרונה מאמצים גדולים לשפור שרותי הנקיון והרחבתם. ציוד וכסף רב מושקעים כדי שהיפה תהיה נקיה יותר.
אולם ללא שיתוף, האזרח, לא ישאו מאמצינו פרי. כי מעט תשומת לב ומאמץ קל מצדך, עומד במשימה.

איך נדע לנקות את העיר
אך אל נא תלכלך אותה!

- השלך אשפה ביתית אך ורק לפחי האשפה, שמור על נקיונם ותקינותם של הפחים.
- אל תשליך פסולת מחלון האוטובוס או ממכוניתך אל הרחוב.
- שמור על תקינות הברזים בחצרך. שלוליות מים יוצרות קן מוח ליתושים, עכברים ושאר מזיקים.
- לפינוי אשפה מחשר, גרוטאות או מקלט בבקשת "עזרה ראשונה" בנושאי נקיון - התקשר למוקד הנקיון בעיריה טל. 64565 ונשמח לסייע לך.

תן יד לנקיון חיפה

למכירה בדמ"פ
חנות להלבשת נשים
גדולה + גלריה, מבוססת ובעלת שם,
במרכז רמת-גן.
בהצעות רציניות להתקשר טל. 201028
בשעות 19.00—22.00.

בשכירות חודשית לתקופה ארוכה
בית ישן בן 12 חדרים
זקוק לתיקונים
ברחוב הנביאים — ירושלים
עם נוף על העיר העתיקה
מתאים לבית-ספר, מוסד וכו'.
לצלצל 02-38486 — בערב

כל רזי הבישול פרושים לפניך בסדרת ספרי הבישול הנפלאה

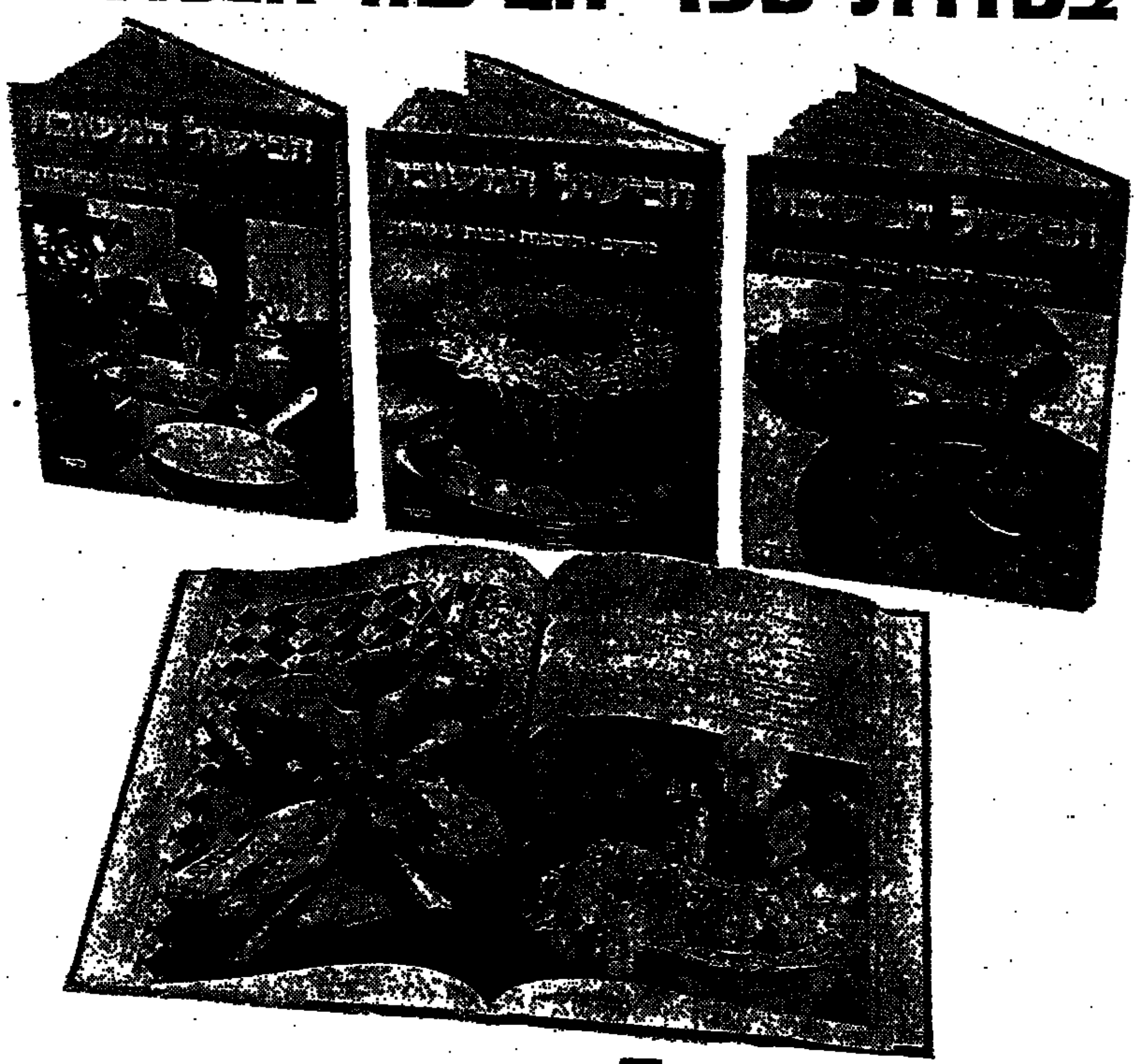

הבישול המשובח

עורכת הסדרה ומרשמים ישראליים: ליליאן קורנפלד

סדרת הפאר של ספרית מעריב מבוססת על סדרת מאכלי עמים של TIME LIFE

כרך ראשון: מעורדי תיאבון • מנות ראשונות
כרך שני: מרקים • תוספות • מנות עיקריות
כרך שלישי: עוגות • מנות אחרונות

סדרת ספרי בישול הפותרת את כל בעיות התפריט: לחג, לשבת, ליום חול, לקבלת אורחים וכן מבחר מגוון של עוגות, חטיפים, למסיבות ולכל מאורע משפחתי.

סדרת ספרי בישול צבעוניים המוציאה אותך מתוך השיגרה ומחדירה עניין חדש במטבח.

סדרת ספרי בישול המביאה לביתך, לבד ממאכלים ישראליים גם מבחר מתכוני העולם: מהונגריה, צרפת, נורבגיה, טורקיה, מצרים, תימן ועוד. מיגוון מאכלים העושים כל עקרת בית לאשף המטבח.

סדרת ספרים המבוססת על סדרת מאכלי העמים של TIME-LIFE ומותאמת לתנאי הארץ ע"י עורכת הסדרה — ליליאן קורנפלד.

ספרי הסדרה מצופים בחומר מיוחד להגנה בפני לכלוך ורטיבות.

פרס מיוחד

כל הרוכש את 3 ספרי הסדרה במלואה עד תאריך 10.12.74 ישתתף בהגרלת הפרסים:

- **טיסה ללונדון** (הלוך וחזור — לא כולל מסים)
- **תנור בישול ואפיה- אמקור דגם 4000**
- **מערבל אמקור**
- **מערבל אמקור**

1. ארבעה מהספרים יעלו בגורל. המספרים הזוכים יפורסמו בהודעה מיוחדת בעתון „מעריב". על בעלי הכרטיסים לבדוק אם הם בין הזוכים.
2. ההגרלה תיערך ביום ג', י"ז בטבת תשל"ה 31.12.74, בשעה 3 אחה"צ, בבית מעריב, רחוב קרליבך 2, ת"א.
3. הפרסים יימסרו לזוכים כנגד מסירת כרטיסי ההגרלה הזוכים בשלימותם — לא יאוחר מאשר עד התאריך 1.3.75. לאחר תאריך זה יפוג תוקפו של הכרטיס.
4. זכות ההשתתפות בהגרלה זו אך ורק לרוכש את 3 ספרי הסדרה במלואה לא יאוחר מתאריך 10.12.74.

אל על נתיבי אויר לישראל

מחיר שלושת ספרי הסדרה במלואה
-.90 ל"י

מחיר כל ספר במכירה בודדת **-.33 ל"י**

• המחיר לתקופה מוגבלת בלבד.

להשיג בחנויות הספרים או ישירות באמצעות תלוש זה

תלוש הזמנה

לכבוד
„ספרית מעריב" ת.ד. 20208 תל־אביב
א.נ.,
הריני מזמין בזה את ספרי הסדרה הבאים:
☐ מנות ראשונות
☐ מנות עיקריות
☐ מנות אחרונות
מצ"ב המחאה ע"ס.........ל"י מס'.........
בנק ....
שם ....
כתובת ....
תאריך......... חתימה.........

* סמן את הספרים ברצונך לרכוש...

לאביב,
...

למכירה
חלקה 204
בגוש 4268
372 מטרים
ע"י ראש העין
קיבוץ עינת
מחיר הקרקע
-.100,000 ל"י
ידידה בת סעיד חרמס
רח' שלום שבזי תל־אביב
רח' שלמה מולכו 15 ת"א
(משעה 8 עד 4)

עשה כסף
אם הנך בעל המצאה מקורית
בשטח משחקים, צעצועים ומרוכה
פנה אל
ג.כ.ג/ג
יבוא מוצרים בינלאומי
תל־אביב, ת.ד. 1104
טל. 751048, 759848.

כתיבה במכונה
תלמדו ב־12 שעות
בבי"ס למסחר
„רימון"
ת"א, רח' דיזנגוף 85
טלפון 281985
שיטת עיוורת
פיקוח ממשלתי

מערכות סטריאו
אצל פוטר
סטריאו ספורט
בן יהודה 8 תל־אביב
יותר זול!

מכבשים אקסצנטריים, הידראוליים ומכבשי בורג
אל־חיל בע"מ
טל: 03-293303

למכירה לילנד דבל בקאקס
שנת יצור 63
מנוע אחרי שיפוץ כללי
למנות טל. 2297—051

לכל המעוניינים בגיור
...

תשבץ „מעריב" מס. 194

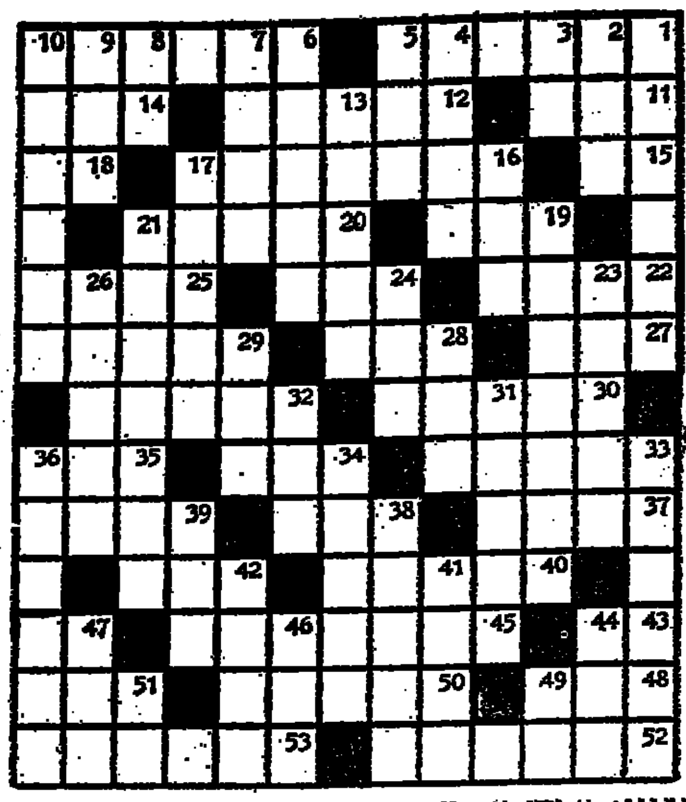

מאוזן: 1) ומהן, 6) ...אי בבריה"ם, 11) ..., 12) חרק, הדומה ב...יתי־חיל לנבלה, אך שד... ממנה בבבנה גופו, 14) ... בבזהית, 15) צד מע... 16) ..., 18) זע, חרב, 20) פרי הדר, בירת אירן, 24) הגר... כבוהך, 25) פרי סוב...ופי, 27) בן בנו של ..., 28) הרשים ביאוגר... 29) היל, רצוה, 30) הדגנים, 32) מהבבת, 33) מין אבן, קחום, 34) הזות, חודה, 35) צו ה...בר, 37) גה, 38) הביקה, לפיתה, 39) סוף, 40) הר... הר קל, 42) קרה, 43) ענן, 45) יצירה מוסיק...לית, 47) ספר כריתות, 48) הקדש, 50) זה בא...רץ יפן, 51) עם הארץ, 52) צמח בר במשפחה ה...מורכבים, 53) כינוי ערבי להילולה גדולה.

מאונך: 1) מדינה מוסלמית, 2) אבן מן ה...אבנים שהיו בחושן של הכהן הגדול, 3) אדון, 4) בצולק, מלא גומות או אבעבועות, 5) צמח בר...שם, 6) מין דג, 7) בשם, 8) פעוטות, 9) מינה, 10) השתרשות, 13) שינוי מש...טר בכוה, 16) איבר ר...אית, 17) אריג דק, 19) אי בים התיכון, 21) בירד...ה: קרקס, 23) הכבה, 24) בעל חיים, 26) שב...טים יודעי מלחמה בהדו, 28) מקל, 29) בהמה, 31) בעל האימרה: „עוד בנ...הון כוח — האבדנו", 32) הלך בכלי יריה, 33) ג...ביע קטן, 34) עיר בישר...אל, 36) צמח מלאכותי כיוצר מתאית של עץ ה...מעובדת בשמן בפריתי ובנהר מעבל („ויסקוזי"), 38) מושב עובדים בשרון, 39) זמן ההקפה של הא...רץ סביב השמש, 41) מו...השי, 42) כנוי לארץ יש...ראל, 44) יודע דבר על בוריו, 46) אגל, 47 עם, 49) רצועה, 51) ההמס.

פתרונות החידונים הקודמים

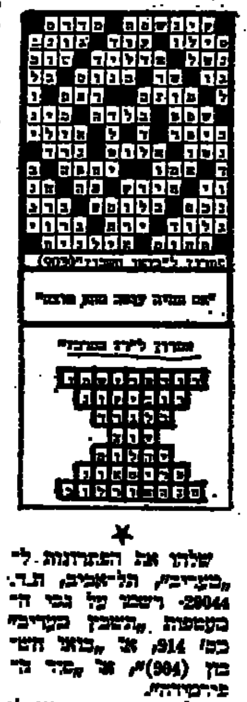

שלחו את התשובות ל־„מעריב", תל־אביב, ת.ד. 20044 ורשמו על גבי ה...מעטפות „תשבץ מעריב" מס' 914, או „בואו חשבון (904)", או „סוד ה...פירמידה".
שלושים ספרים יוגרלו בין הפותרים.
אביבה שלמה

בואו חשבון (904)

מתי	נבונים
אבן	איום
	ביאו
	לאזן
	נמבע
	מעין
	מים

האימרה: 8ק4 8ה937 4304 70ב8
ה62,9831 מ 70ב8 342ב5

...בפעולת חילוק זו החו...פר הספרות באותיות. ...א את ערכה של כל ...ת ורשום את האותיות ...המאימות במקום הספ...רות בשורה למטה. אחר כך צרף את האותיות וה...רי מיצגות אימרה של לא...ריצפיקה.

סוד הפירמידה

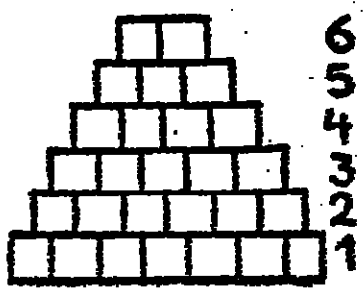

...רשום בכדבך 1 מלה ...ת שבע אותיות בהתאם ...גדרה. הורד ממנה אות, ...ה את הסדר — אם צריך ...ורשום בכדבך 2 מלה ...ע עש אותיות בהתאם ...גדרה. המשך בדרך ד...יעד המדבך ה.

הגדרות: 1) מעבר בהרי האלפים, המקשר בין שוייץ ואיטליה, 2) זבחן, 3) דג מאזורי הצ...פון, 4) בונה הפשי, 5) בהר בצפון צ...ה, 6) הב...ליב ...

חדש בישראל
ספות הנהפכות למטה מספרד
חדרי שינה באירופה וברזיל
15 דוגמאות בגבעים ובורה שונות
החל ב—.2700 ל"י למכירה מיידית
„טומה" רח' בן יהודה 92 תל־אביב טל. 231421
אולם התצוגה רח' סמולנסקין 1, תל־אביב
(פינת בן יהודה) בכיכר המושבה.

הזדמנות גדולה
מכירה פומבית
של המלאי
שמלות וחליפות
חדישות ביותר!
מבחר עצום!
מחירים ללא תקדים!
ת"א, רח' נחלת יצחק 59

LIFE
תכנון והנדסה תעשייתית — לייף בע"מ
מפרץ חיפה
הצעה
לנהול חדר אוכל ל־100 עובדים, תכנה ר...
הגשת ארוחת צהריים בלבד. כולל: אספקת האוכל והגשתו, נקיון חדר האוכל וכליו.
פרטים נוספים אפשר לקבל במשרדי החברה, או בטלי 04-720126.
את ההצעות יש להגיש עד 15.8.74.
אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

בהזדמנות מגרש!
ע"י רחובות (צמוד לכביש)
-.19,000 ל"י
הבינלאומית להשקעות, אלנבי 116 ת"א

בנקים - על בולים

פינת הבולאי

לרגל תפיסת „בנק ארץ־ישראל־בריטניה", והשערוריות שעברו על בנקים אחרים בעולם — נקדיש כדורנו זה לבנקים על בולים.

25 שנה לבנק החסכון בהונגריה

במלאת 25 שנה לייסוד של הבנק המרכזי בפיליפינים הונפקו ב־3 בינואר ש.ז. 3 בולים בערך נקוב של 15, 60 סנט 1.50 פ. המציגים את בניני הבנק הישן והחדש, סמל הבנק ואת הפיתוח הטכנולוגי שנעשה בעזרת הבנק.

הלירה שהונפקה בידי הבנק הדרום אפריקאי

במלאת 150 שנה לבנק בבואנוס איירס הונפק באוגוסט...

שנה בינואר 1973 בול זכרון בערך נקוב של 50 פ. המציג מטבע שהונפק ע"י הבנק ב־1827.

50 שנה לבנק בקולומביה

בקולומביה נוסד הבנק המרכזי לפני כ־50 שנה. במרץ 1973 לציון המאורע הונפקו 10 בולים בערך נקוב של 5, 7, 9, 10, 12, 17, 20, 30, 50, 90 פ. המציגים שטרות כסף של המדינה ובנין הבנק.

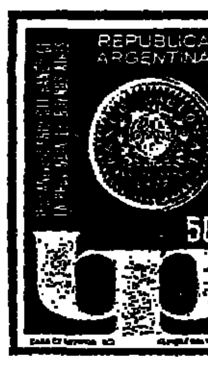

150 שנה לבנק בבואנוס איירס

במלאת 25 שנה לבנק המרכזי של הרפובליקה הדומיניקנית הונפקו ב־23 באוקטובר 1972 3 בולים המציגים בנין הבנק, שטר כסף של פזו אחד, כתיאור נומיסמטי שבאה ה־15 חיה ב־5 דשים ומטבע של 50 פ. מ־1947.

בנין הבנק המרכזי בפקיסטן מופיע על 2 בולים שהונפקו ב־1 ביולי 1973 בערך נקוב של 20 פ. 1 ר. והוקדשו לחגיגות יובלו של יסוד הבנק.

150 שנה להבטאת באמריקה צוינו על בול כיוחד שהונפק ב־5 באפריל 1967 בערך נקוב של 4 סנט והמציג מפתחות ומנעולים עתיקים ותרשים המסמלים שלבי התפתחות הבנקאות משנת 1817.

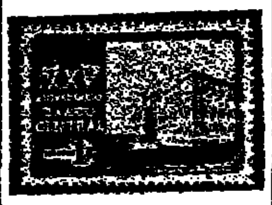

25 שנה לבנק ברפובליקה הדומיניקנית

100 שנה להנפקת מטבע הלירה ע"י בנק דרום אפריקה צוינו על בול שראה אור ב־6 באפריל ש.ז. בערך נקוב של 9 סנט והמציג את המטבע משנת 1874 ועליו דיוקנו של טומאס פרנסואה בורגרס.

במלאת 25 שנה לבנק החסכון בהונגריה הונפק ב־1 בפברואר ש.ז. בול בערך נקוב של 1 פ. המציג שטר כסף ומטבעות וסמל החסכון.

ועידת הבנקאות באוסטריה

בריקודים — אליל המסחר והכספר (המסורת של הבנקאות) מופיע על בול אוסטרי שהונפק לציון הקונגרס הבינלאומי של בנקאים שנערך בוינה ב־1961 בערך נקוב של 3 שילינג.

„יום הבנקאות הלאומי" בארגנטינה צויין על 4 בולים שהונפקו ב־1963 בערך נקוב...

ג'אנינו — מייסד הבנק האמריקני

של 1.75, 4, 6, 12 רפ. המציגים את הבנק האינדונזי ואת אל ההצלחה והשפעה „ארכיה דאנבורה".

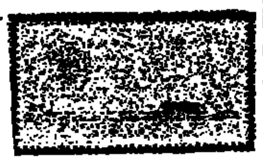

הבנק החדש בפיליפינים

במלאת 125 שנה לבנק הלאומי ביוון הונפקו ב־1966 4 בולי זכרון המציגים את דיוקנו של הבנקאי הצרפתי ז'ן גבריאל איינרד (1775—1863) על בול של 1.50 דרכמות, את גאורג סטוורוס (1778—1869) שהיה מנהל הבנק, על בול של 2.50 דרכמות, הבנין המרכזי של הבנק — 4 דרכמות ומטבע של 25 דרכמות שהיה בשימוש ב־1867 על בול של 6 דרכמות.

הבנק של פקיסטן

הבנק של כאוריציוס מופיע על בול שהונפק ב־12 במארס 1973 בערך נקוב של 1 ר. הוקדש ל־5 שנות עצמאות של האי.

50 שנה לבנק הלאומי של קולומביה צויין על בול שהונפק ב־1 באוקטובר 1973 בערך נקוב של 2 פ.

150 שנה לבנק בנורווגיה

במלאת 70 שנה לייסוד הבנק של אמריקה הופיע ב־ד"ב ביוני 1973 בול זכרון של 12 סנט המציג את דיוקנו של המייסד והנשיא הראשון של הבנק, אמאדו פ. ג'יאניני.

הקונגרס השנתי של מנהלי הבנק לפיתוח המדינות האסייאניות שנערך בסיאול בירת קוריאה הדרומית, צויין על בול של המדינה המארחת שהונפק ב־9 באפריל 1970 בערך נקוב של 10 וון והמציג את סמל הבנק ושטרות ומטבעות.

כמו כל איזכור על מאורע, מטבעות ושטרי תהילה מופיעים על 3 בולי דרום קוריאה לעזרת הבנק המרכזי לפיתוח המדינה. אחרי מלחמת קוריאה, הערך הנקוב של הבולים — 10 וון כל אחד.

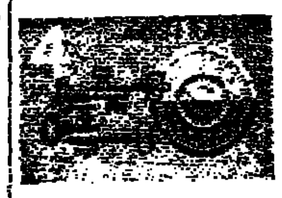

150 שנה לבנקאות באוסטרליה

בנק לפיתוח ארצות אפריקה הוקם ב־1964. במלאה 5 שנים לייסודו הופיעו 6 מדינות אפריקניות, סיירה ליאונה, דאהומיי, חוף השנהב, קמרון, ניגריה ובורונדי, את פעולות התנפקו בולים המציגים את ההישגים של הבנק בתחום הפיתוח, היצוב הכלכלי והכספי בע במדינותיהן.

במלאת 150 שנה לייסוד הבנק המרכזי של פינלנד הונפק ב־12 בדצמבר 1961 בול בערך נקוב של 30 פ. המציג את בנין הבנק.

בנין הבנק המרכזי של קפריסין מה ריקה מופיע על 4 בולים שהתנפקו ב־1938 בערך נקוב של 1, 3, 10, 75 סנט.

הבנק של יוון

בנק אנגליו ייסודו ריקה שנוסד ב־1863 כדי לייצב איזון כלכלי במדינה המפותחת כמוכן הבנק המרכזי, צויין את מלאת 100 שנה לייסודו בהנפקת בול זכרון בערך נקוב של 10 סנט. הבול ראה אור ב־25 ביוני 1963.

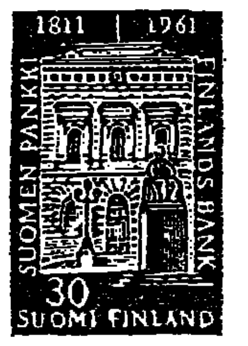

הבנק של פינלנד

במלאת 150 שנה לייסוד הבנק של נורבגיה הונפקו ב־14 ביוני 1966 2 בולים בערך נקוב של 30, 60 אירה, המציגים את בנין הבנק והשטרות הבנקאיים.

אליעזר בן

ישראל בבית האירופי

שחמט

בסיבוב האחרון של האולימפיאדה שירבו השונטים לי עם ישראל — ונותרו „שולחנות יתומים"...

באשקה המסכמת של ... ראו לבאו באיזור מס' 9 של פיד"א (מקום אסיה) ... לאירופה ... ...

מכאן ואילך אנו משתייכים לאיזור מס' 2 באירופה — יחד עם שוודיה, נורווגיה, פינלנד, דניה, איסלנד, שוויץ, אוסטריה ואיי פארו. בראש האיזור הזה עומד ד"ר דוראהיל מאוסטריה, שגילה את גישתו העקיפה ונכונותו האוהדת לישראל כאשר הקפא את הנסיון הרוסי לסלק אותנו מהתחרות לאליפות אירופה לנוער.

העברתנו לאיזור האירופי לא רק תקל על ישראל מבחינה כספית, אלא תביא גם לשיפור של השחמט אצלנו. כמו בכל המקומות הקצרים („במיוחד לכרטיסי אסיה) תהא אפשרות לשחקנינו ליטול חלק בתחרויות רבות. ההתיישבות הקודמת לאסיה לא עזרה לנו באמצעה, שכן איזור צבאי זה ... במבינה שחמטית. ... אולם כאן היתה צריכה להכי ארצות ... — מונגוליה, הודו, פרס, ... ישראל. ... ...

רק פעם בשלוש שנים, במסגרת התחרויות המוקדמות לאליפות העולם, היתה נערכת התחרות המשותפת לכל מדינות האיזור. לצורך כך בדרך כלל לא היה פעם שישראל תיפגש באיזור זה. עתה נבחר ... ...

לא מאהבת ישראל הסכי... כה לפני הנהלת הקונגרס, אלא באין ברירה. לפיד"א הצטרפו כמה מדינות ערב השוכנות באסיה המערבית לחופו של הים התיכון. היה ברור שהן לא תסכמנה להיות במסגרת אחת עם ישראל. הזדמנות זו ניצל ישעיהו ושיבץ אותנו באירופה. עתה סלולה לפנינו הדרך להשתתף לא רק באליפות אירופה לנוער, אלא גם באליפות נשים וכן בגביע אירופה לאלופות לי־גה. זה יעשיר את השחמט שלנו ולכן חייב לדאוג ה־איגוד.

השיטה השווייצית

ריבוי הקבוצות המשתתפות באולימפיאדה הביא את קונגרס פיד"א לכלל החלטה, שהאולימפיאדה הבאה תיערך לנסיון לפי השיטה השווייצית. היא תהיה בת 13 סיבובים, או לכל היותר 15 סיבובים. שיטה זו תנוהג לנסיון באולימפיאדה הבאה, ב־1976. אח"כ יוחלט על שיטה קבע.

טרם הוחלט היכן תיערך האולימפיאדה הבאה. על הפרק עומדות הצעותיהן של ישראל, שוודיה וארגנטינה.

סיבוב אחרון בליגה

מחר ייערך הסיבוב האחרון בליגה הלאומית ויוחלט כמה שחקנים בהרכבי הקבוצות (לירחון ומשתתפי אולימפיאדה הסטודנטים). בליגה הלאומית ייפגשו שתי המובילות: בת ים ואוניברסיטת ת"א. היאבקים האחרים: רמת גן — „לסקר" חיפה, „אלדקליין" — „לסקר" ת"א, חפר / נתניה — טכניון א', „הפועל" ירושלים — מרכז הנוער, טכניון ב' — „רובינשטיין".

● ירושלים: תחרות בזק וסיום אליפות העיר ייערכו בבית העם ב־4.8. להירשם במחי התרבות העירונית, אצל סיגלוב היסקין.

● תל אביב: העולה החדש יעקב זילבר זכה באליפות „לסקר" עם 9 מ־11. הוא עורך בכיצרון כשחקים סימולטניים. להירשם במועדון.

„השועל הזקן" בפעולה

לקרב הבא במלווה גם רקע פיקנטי. שני היריבים היו בזמן־מה תיוך לקראת סיום הקרב וציוקלמית השוצה ע"י ניידורף בדבר במספר המהלכים שעד נהרו להם ולכן הפסיד בזמן. אח"כ התלונן על כך ציוקלמית ודרש לבטל את התוצאה, אך ניידורף השיב: „ליתה, ספרתי".

[illegible]

עצמאי!

145. (ב) לא מסר אדם דו"ח ופקיד השומה סבור שאותו אדם חייב לשלם מס רשאי הוא לקבוע לפי מיטב שפיטתו את סכום הכנסתו החייבת של אותו אדם ולשום אותו לפי זה אלא ששומה זו אינה משפיעה על כל אחריות אחרת של אותו אדם על שלא מסר דו"ח או שהוגיש למסרו.

הקירות והעונשים (3) ס"ח 393
227. שר המשטרה רשאי להסמיך פקיד שומה לעניך הקירות או תיפושים לשם מניעת עבירות על פקודה זו או לשם גילוין, ופקיד שומה שהוסמך כאמור יהא רשאי —
(1) להשתמש בכל הסמכויות הניתנות לקצין משטרה בדרגת מפקח ומעלה לפי סעיף 2 לפקודת הפרוצידורה הפלילית (עדות) 2, וסעיפים 3 ו־4 לפקודה האמורה יחולו על הודעה שרשם כאמור;
(2) להשתמש בסמכויות שוטר על פי סעיף 17(1)(א) לפקודת הפרוצידורה הפלילית (מאסר וחיפושים) 3, למעט תפיסת כל רכוש שאינו מסמכים.

קנס על אי הגשת דו"ח ס"ח עבג-תשכ"א 188.(א) לא הגיש אדם דו"ח במועד שנקבע בסעיף 132 או במועד אחר שנקבע במקרה של דחיה לפי סעיף 133, רשאי פקיד השומה להטיל עליו בעד כל חודש של פיגור קנס של 3 אחוזים מסכום המס לשנת המס האחרונה שלגביה הוא נתחייב בתשלום מס לפי סעיף 145; לא היה אותו אדם חייב במס בשנת מס קודמת רשאי פקיד השומה להטיל עליו בעד כל חודש של פיגור קנס של 50 לירות.

מנע מעצמך צרות!

אם אתה עצמאי ואינך מנהל ספרים היית חייב להגיש הדו"ח השנתי שלך על ההכנסה בשנת המס 1973 עד סוף יוני 74.

החל ב־1.8.74 יוקטו צעדים נמרצים נגד המפגרים בהגשת הדו"ח השנתי ומוטב לך לא להימנות עליהם.

אל תאחר עוד יותר!

מלא את חובתך!

הגש הדו"ח השנתי שלך מייד!

אגף מס הכנסה ומס רכוש

לשכת הפרסום הממשלתית

משרד ראש הממשלה

השרות לשמירת איכות הסביבה

ביום רביעי, 24.7.74, בשעה 10.00 לפנה"צ תתקיים בבית שלום, רח' אחד העם 9 ירושלים

הרצאתו של

S. DAVID FREEMAN,
Director, Ford Foundation
Energy Policy Project

בנושא:

"Energy and the Environment: Lessons from the American Experience"

הצבור מוזמן

לימודים

חינוך על־יסודי · בי"ס לאכסטרנים · בגרות • • • רדיו אלקטרוניקה · פקידות · חשבונאות • • •

תלמידי תיכון
למדו אנגלית באוגוסט!

לאור ההצלחה הגדולה בעבר שוב מציע סייט אנד סאונד קורס אינטנסיבי לחודש אוגוסט שהוכן במיוחד עבור תלמידי תיכון. כל הכיתות עם מזוג אוויר.

במשך חודש אוגוסט תוכל:

- ✱ לדבר ביתר חופשיות ✱ תעשיר את אוצר המילים
- ✱ תשפר את הדקדוק

הקורס יתקיים מ־28.7.74—23.8.74

הכתות. נפגשות שלוש פעמים בשבוע בשעות הבוקר מ־9.00—12.30.

רק תלמידי בי"ס תיכון יתקבלו לקורס.

ההרשמה לקורס המתחיל ב־28.7.74 מתקיימת בימים 21.7.74—25.7.74 בין השעות 4.00—7.30 אחה"צ.

מכון סייט אנד סאונד נמצא בשמוש משרד הבטחון, חברות גדולות ומפעלים.

דמי הרשמה 20 ל"י

סייט אנד סאונד

אלנבי 98, תל־אביב
טל: 624281

בכל מקום בו אתה נמצא אנחנו אתך

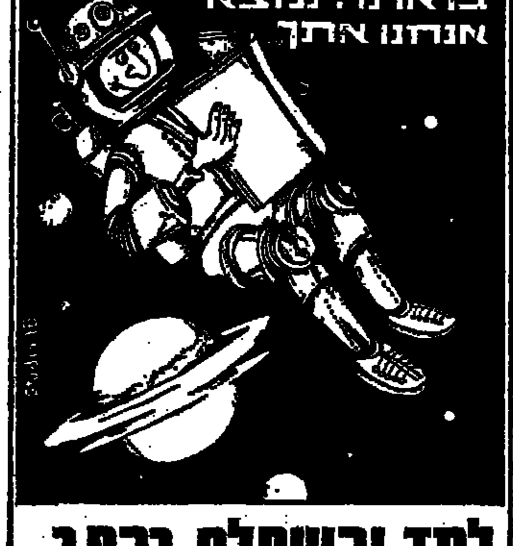

למד והשתלם בכתב
מבחר מגוון של נושאים.

- ✱ אלקטרוניקה
- ✱ חשמלאי מוסמך
- ✱ שרטוט

בתנאי תשלום מיוחדים

- ✱ הנהלת חשבונות
- ✱ טלביזיה (למהנדסים, הנדסאים וטכנאי טלביזיה)

נערוך מפגשים כתותיים בצורה משולבת.

לחייל מילואים משוחרר עפ"י החוק — לימודי חנם

פרטים והרשמה: כל יום בין השעות 08.00—19.00 וביום ו' עד השעה 13.00

תל־אביב, רח' בוגרשוב 66, טלפון 225690; 225795; 264193; 267436

האם אתה מתעניין בגראפיקה? האם אתה מוכן ללמוד את אמנות הגראפיקה בביתך במנוך המכו? סטודיו ש/ש בשתוף המכונים האמריקאים להשכלה בכתב יכתם בביתך את כשרונך והתאמתך למקצוע הגראפיקה!

לכבוד
„מכונים האמריקאיים להשכלה בכתב", ת.ד. 28124 תל־אביב, למס' 77
אבקשכם לשלוח אלי, ללא כל התחייבות כספית מצידי, חוברת הסברה ומבחן התאמת כשרון למקצוע הגראפיקה.

1 שם .... כתובת .... טל. ....

המכונים האמריקאים להשכלה בכתב

אנגלית, צרפתית, ספרדית, גרמנית ועוד בביה"ס לשפות,
היחיד שברשותו מעבדה לשונית מסוג
Audio Active Comparative

לבחירתך: קורסים, שעורים פרטיים ומעבדה אישית בהשאלה

לחיילים משוחררים עפ"י החוק — לימודים חינם

חייל מילואים משוחרר
למד חינם
רדיו - אלקטרוניקה - טלוויזיה

אנו מציעים לך את הזכות ללימוד חינם המוענקת לך על ידי הממשלה.

הלימוד משולב בעבודה מעשית במעבדות המכון, כאשר הלומדים מתקנים ובונים במו־ידיהם — טרנזיסטורים ומכשירים אחרים.

הבוגרים יעמדו בבחינות משרד העבודה לקראת התואר:

אלקטרונאי תקשורת ג.

פרטים והרשמה 9—1 לפנה"צ, 4—7 אחה"צ

המכון להכשרה מקצועית

- תל־אביב — רח' סלומון 7 (תחנה מרכזית).
- רמת־גן — רח' ז'בוטינסקי 61 (ליד קולנוע רמה)
- חיפה — רח' ביאליק 17 (פינת רח' הרצל)
- חולון — רח' סוקולוב 48 (ליד הסופרמרקט)
- פתח־תקוה — רח' ההגנה 17 (במרכז)
- ירושלים — רח' אגריפס 8 (מול קולנוע עדן)
- רחובות — רח' יעקב 3 (מול אגד)
- רמלה — (במוסד תקוותנו) רח' נורדאו 5
- באר־שבע — רח' החלוץ 86 (מול קולנוע שביט)

משרד העבודה · המכון להשתלמות מקצועית משולבת · אורט ישראל

אוניברסיטת תל־אביב

בית הספר לעבודה סוציאלית
מודיע על הרשמה

לקורס־תעודה
למנהלי שרותים לקשישים

תכלית הקורס: הכשרת מנהלים וממלאי תפקידים מרכזיים לשרותים לקשישים (בתי־אבות ושרותים קהילתיים).

תכנית הקורס: לימודים עיוניים (גרונטולוגיה, מינהל סוציאלי, סוציולוגיה של מוסדות, תכנון ופתוח שרותים לקשישים, בריאות וחולי בזקנה וכו').

לימודים מעשיים הכשרה מעשית במסגרת מוסדות טפוליים לקשישים ובמערכות שרותים קהילתיים.

משך הקורס: 12 חדשים (3 סמסטרים).

תנאי קבלה: התכנית מיועדת לבעלי השכלה אקדמית במדעי החברה וההתנהגות, עבודה סוציאלית, בריאות הצבור, רפואה כללית, מנהל צבורי ומקצועות רלבנטיים אחרים. עדיפות תנתן למועמדים המופנים על ידי ארגונים ומוסדות המפעילים שרותים לקשישים.

תלמידי הקורס יופנו למוסדות בתחום השרותים לקשישים לבירור אפשרויות של מלגות ו/או הבטחת העסקה עם גמר הקורס.

הקורס מיועד להתחיל ביום 24.10.74.

ההרשמה תסתיים ב־30.8.74 המועמדים מתבקשים לפנות בכתב למשרד ביה"ס לעבודה סוציאלית, בנין נפתלי, חדר 616, טל. 416111/573 בין השעות 9—14.

בפיקוח משרד החינוך

נמשכת ההרשמה לכיתות ט׳.י׳.י״א׳.י״ב׳.

תיכון ברק מעניק לך: ✱ תעודת בגרות ממשלתית ✱ תעודת גמר ממשלתית ✱ תעודת בגרות־ליפודי:

אלקטרוניקה, מחשבים, שרטוט.

יום לימודים ארוך הכולל שעורי עזר באנגלית ובמתימטיקה.

חוגים: ציור, דרמה, צילום, ספורט: כדורגל, כדורסל

תלמידי ט׳ ורוב תלמידי י׳, י״א׳, י״ב׳ פטורים משכר לימוד

הרשמה א׳־ה׳ 10—12 לפנה"צ.

ת"א, רח' החשמל 27 (ליד התחנה המרכזית) טלפון: 421098

שיעורי קיץ · מעבדה לשונית
שיעורים פרטיים
באנגלית ובצרפתית
לתלמידי תיכון
בקבוצות של 4 תלמידים
5.- לירות לשעה

מכון ישראלי לשפות

- תל־אביב: אבן גבירול 30, טל. 252337
- רמת־גן: שפירא 4 פינת ארלוזורוב 83 (ליד כפר עליון) טל. 723466
- חיפה: נורדאו 30, טל. 667040

אוניברסיטת תל־אביב

היחידה לרישום ולקבלה
מודיעה על
המשך הרישום המאוחר לפאקולטות למדעי הרוח והאמנויות לשנת הלימודים תשל"ה, ללימודים לקראת התואר בוגר אוניברסיטה לחוגים הבאים:

הרישום יתקיים בין התאריכים 14.7.74—31.7.74

הפאקולטה למדעי הרוח

מקרא ● תלמוד ● לשון עברית ● ספרות עברית ● פילוסופיה יהודית ● היסטוריה של עם ישראל ● ארכיאולוגיה ותרבויות המזה"ת הקדום ● פילוסופיה* ● לימודים קלאסיים ● היסטוריה כללית ● היסטוריה של המזה"ת ואפריקה* (למגמת אפריקה בלבד) ● בלשנות שמית ● אנגלית ● בלשנות ● גיאוגרפיה* ● גיאודזיה וקרטוגרפיה ● שפה וספרות צרפתית

הפאקולטה לאמנויות

אמנות התיאטרון ● קולנוע וטלביזיה ● מוסיקולוגיה

בעלי תעודת בגרות המעוניינים בלימודים בחוגים הנ"ל, מתבקשים לפנות אישית למשרד הרישום בבניין מכסיקו, קריית האוניברסיטה ברמת אביב, ולהביא איתם את תעודותיהם.

שעות הקבלה — בימים א'—ה' בשעות 08.00—14.00 בימי ד' גם בשעות 15.00—17.00. טל' 3—2—41159

* יתקבלו רק מועמדים שממוצע ציוני הבגרות שלהם הוא 7 לפחות.

משרד העבודה · משרד החינוך והתרבות · המכון המשולב להכשרה טכנולוגית · אורט ישראל

SECOND CHANCE

היחידה לכתות קדם

נמשכת ההרשמה לכתות הכנה מיוחדות בקר וערב

- ★ קדם מכונאים
- ★ קדם הנדסאים

מתקבלים בוגרי י"א

למעוניינים תינתן הכנה מיוחדת לקראת בחינות בגרות חיצוניות.

לחייל מילואים משוחרר עפ"י החוק, לימודי חינם.

בעת ההרשמה יש להציג:

- ● תצלום של תעודות השכלה
- ● החייל המשוחרר יציג 2 תצלומים מתעודת זכאות ללימודי חנם
- ● 40.— ל"י דמי הרשמה

בפרטים נא לפנות:

כל יום בין השעות 08.00—19.00, וביום ו' עד השעה 13.00 תל־אביב, שד' דוד המלך 39, טל' 264193; 267436. שד' ההשמונאים 6, טל' 32634. ירושלים, רח' יפו 66, טל' 226455. חיפה, רח' הנביאים 20, טל' 666182, 664671.

חיל הים
פנימיה למכונאות ימית

הכשרה קדם צבאית

חיל־הים פותח פנימיה למכונאות ימית עבור נערים העומדים להתגייס לשרות חובה בצה"ל

הפנימיה ילמדו הנערים את מקצוע המכונאות הימית ויעסקו בו במסגרת שירותם בחיל־הים. לאחר מכן יוכלו להצטרף למקצוע זה לצי הסוחר.

הקורסים כוללים אימונים ולימודים עיוניים ומשכו כ־10 חודשים.

המסיימים בהצלחה יגויסו לשרות סדיר בחיל־הים.

מתקבלים נערים בגיל 16½—17½ בעלי השכלה של 10 שנות לימוד לפחות.

החניכים בקורס לא יידרשו לשלם כל תשלום ויקבלו בעת הקורס מגורים, מדים, מזון והטבות שונות (שקם, תסיעות).

החניכים בקורס יקבלו דמי כיס בסך —.65 ל"י

למשוחררי חיל־הים אשר סיימו קורס זה ניתנת עדיפות בקבלתם לעבודה בלקורסים של צי הסוחר.

תמורת הקורס יהיה על החניכים להתחייב לשנת קבע.

פרטים והרשמה בלשכות הגיוס האזוריות.

המעוניינים לקבל פרטים בכתב יפנו אל דואר צבאי 1074, צה"ל.

לימודים

השכלה אקדמאית בכתב
חינם
לחיילים משוחררים

לפי החלטת משרד החינוך והתרבות, חיילים משוחררים הלומדים במוסדנו לקראת תארים אקדמאיים של אוניברסיטת לונדון, יהנו מתשלום שכר־לימוד מאוצר המדינה עפ"י סעיף 7 לחוק החיילים המשוחררים.

* גם לחסרי תעודת בגרות
* הלימודים בתכתובת — בביתך ובזמנך הפנוי
* הלימודים לקראת תארים אקדמאיים של אוניברסיטת לונדון, המוכרים בישראל ובעולם ומאפשרים המשך לימודים אקדמאיים לתואר שני.
* אינך קשור לשנת לימודים ותוכל להתחיל כבר עכשיו ללמוד לקראת אחד התארים:

מינהל עסקים * כלכלה * סוציולוגיה * מדעי המדינה * חשבונאות ומימון * משפטים * מתימטיקה * גיאוגרפיה * היסטוריה * פילוסופיה * אנגלית * צרפתית.

לכל התלמידים — מכינה טרום־אקדמאית

ידיעון (חינם) ישלח עפ"י פניה לת.ד. 11030 תל־אביב או לטלפון 247296. שעות הקבלה כל יום בשעות 9.00—13.00 ובימים א', ג' גם בשעות 5—7 אחה"צ במשרדי WOLSEY HALL OXFORD רחוב בר־כוכבא 28 (ע"י ככר דיזנגוף) תל־אביב.

גמר ההרשמה 26.7

אוניברסיטת תל־אביב / בית־הספר להנדסאים — משרד העבודה / משרד החינוך והתרבות / [illegible]

בית הספר להנדסאים של אוניברסיטת ת"א

מודיע על פתיחת רישום לשנת הלימודים תשל"ה ללימודי יום ולימודי ערב לקראת התואר הנדסאי

במגמות:

1. אלקטרוניקה
2. אוטומציה ובקרה
3. מכונות
4. מחשבים

מתקבלים:

1. בוגרי בתי־ספר מקצועיים ארבע שנתיים במגמות מקבילות.
2. בעלי תעודת בגרות במגמה מתמטית־פיסיקלית.
3. בעלי תעודת בגרות במגמות אחרות לאחר בחינות מתאימות.

הרישום והפרטים:

ללימודי־יום בשעות 09.00—12.00 בכל ימות השבוע.
ללימודי־ערב בשעות 18.00—19.00 בימים א', ב', ד', ה'.
במזכירות בית־הספר, רח' האוניברסיטה 30, רמת־אביב.
טלפון: 414069.

האוניברסיטה לכלכלה ולמדעי החברה

נפתחה ההרשמה
ללימודי ערב אקדמאיים

מוסד ציבורי
האוניברסיטה לכלכלה ול־מדעי החברה היא מוסד ציבורי שנועד לאפשר לאנשים עובדים לרכוש השכלה אקדמית בשעות הערב.

תכנית לימודים נוחה
הלימודים הסדירים מתקיימים 4 פעמים בשבוע מ־5.30 אחה"צ. כל סטודנט יכול להכין את לימודיו לפי קצב התואם את אפשרויותיו.

תנאי קבלה
רשאי להתקבל כל בעל תעודת בגרות ישראלית או כל תעודה אחרת שוות ערך. יתקבלו גם בעלי תעודת בגרות חלקית, אשר יעמדו בבחינות השלמה תוך תקופה שתיקבע ע"י ועדת הקבלה.

כלכלה | **מינהל עסקים** | **עתונאות ותקשורת המונים**

חשבונאות — כולל הכנה לבחינות רואי חשבון

* לקבלת פרוספקט מפורט ללא כל התחייבות פנה אל האוניברסיטה לכלכלה ולמדעי החברה, ת.ד. 17054 תל־אביב 61170.
* פרטים נוספים והרשמה במשרדי האוניברסיטה, בנין בי"ס תיכון חדש, רח' חיפה 81, תל־אביב.
* מועדי הרשמה: בימים א'—ה' מ־9 בבוקר עד 13.00 ומ־17.00—20.00.

לימוד חינם בהתאם לחוק חיילים משוחררים תשל"ד
שכר הלימוד מוכר כהוצאה לצורך זיכוי מס.

התעשיה האוירית לישראל בע"מ — נמל התעופה ע"ש בן־גוריון
משרד העבודה — האגף להכשרה והשתלמות מקצועית

נמשכת ההרשמה לקורסי:

★ עיבוד שבבי

מתקבלים מועמדים משוחררי צה"ל בעלי השכלה של 8—10 שנות למוד לקורס של 4—6 חודשים

★ מבנאות מטוסים

מתקבלים מועמדים משוחררי צה"ל בעלי השכלה של 8—10 שנות למוד לקורס של 4—5 חודשים

המשתתפים בקורסים יקבלו מילגות

המעונינים מתבקשים לפנות בכתב או אישית אל:
יחידת התעסוקה, התעשיה האוירית לישראל בע"מ, נמל תעופה ע"ש בן־גוריון

למדי מקצוע ב־3 חדשים
במקום מגוריך — בכל הארץ

נקבנות בשיטת IBM

מקצוע שאין בו אבטלה והשתכרות טוב יותר. לאחר שנבחינך תוך 3 חדשים, נפנה אותך להקים עבודה מתאים ללא תלות בגיל והשכלה

לימוד
בוקר · צהרים · ערב
לפי בחירה

קורס כתבנות **חינם** למעונינות
· תעודת הסמכה ·

פרטים והרשמה במשרדי
"המכון להכשרה מקצועית"
בשעות 9—1; לפנה"צ 4—8 אחה"צ

תל־אביב [illegible] — ירושלים [illegible] — רמת־גן [illegible] — רחובות [illegible] — חיפה [illegible] — רמלה [illegible] — חולון [illegible] — פתח־תקוה [illegible] — באר שבע [illegible]

קורסים מזורזים

למבוגרים ● לנוער ● קורסי בוקר/ערב
ההרשמה לכל הקורסים מסתיימת השבוע

הנהלת חשבונות
בהדרכת רואי חשבון מוסמכים ● מבחני גמר בבית הספר ● סוגים: 1, 1+2, 2, 3.

ניקוב בשיטת I.B.M.
● כולל קורס חינם בכתבנות ● קורס מזורז ב־6 שבועות נפתח ביום חמישי

פקידות ומזכירות
קורספונדנציה ● כתבנות ● חשבונאות
כתיבה במכונה בשיטה עיוורת

הכנה לקבלת סוג מטעם משרד העבודה. ● תעודות הסמכה ● הפניה לעבודה

אחריות להצלחתך

שרוטל

תל־אביב רח' דיזנגוף 82 (ליד ככר דיזנגוף)
תל־אביב אלנבי 140 (ההגנה המרכזית), טל. 615314
ירושלים כורש בן־הלל 10 (פנת בן־יהודה) טל 222748
רמת־גן רח' ז'בוטינסקי 54 (מול רמה) טל. 734335

עיצוב־פנים
אדריכלות־פנים

נפתחים קורסי־ערב בתל־אביב • בחיפה בירושלים • בבאר־שבע

מתקבלים רק בעלי כשרון ונתונים מתאימים לאחר מיון קפדני.
בוגרי הקורסים יקבלו הפניה למקומות עבודה מתאימים בהתאם להישגיהם.

חיילי מילואים משוחררים — לימוד חינם

לקבלת פרטים נא לצלצל:
לטל. 739193 ת"א ולטל. 669041 חיפה.

לכב' המכון להכשרה מקצועית,
ת.ד. 36239 תל־אביב (למספר 3)
נא לשלוח לי פרוספקט על קורסי עיצוב ואדריכלות פנים.
שמי........ גיל....
כתובתי........
1

אולפן עקיבא נתניה — מרכז ללימוד השפה העברית, תרבות ישראל ידע הארץ
משרד החינוך והתרבות — המחלקה לחינוך מבוגרים

תיירים אורחים מחו"ל ומתנדבים

נצלו את שהותכם בארץ להעמקת רשמיכם ולהידוק קשריכם עם ישראל
הצטרפו למחזור אינטנסיבי מיוחד:

שלושה שבועות
עברית מדוברת למתחילים
(במסגרת פנימיה)

פתיחה: 4.8.74

תיירים הגרים בנתניה ובסביבה יתקבלו גם כתלמידים אקסטרנים.
פרטים והרשמה: אולפן עקיבא, חבצלת השרון, ע"י נתניה, טל: 053-24506.

בית ספר גבוה לציור בתל־אביב
רח' קליבר 5, טל. 57348, ת.ד. 29191, ת"א

החלה ההרשמה לשנה"ל תשל"ה למחלקות ציור חפשי וציור מונומנטאלי

תכניה בתודית ופרטים במשרד ביה"ס בימים א'—ה' בשעות 1—9 לפנה"צ ובימים ב' ו־ד' בשעה 6—4 אחה"צ.

חיילים [illegible] משוחררים [illegible]

ההנהלה

עירית ירושלים

הלשכה לעליה וקליטה — המחלקה לחינוך

עירית ירושלים בשיתוף עם משרד החינוך והתרבות, מודיעה על

פתיחת אולפן קיץ לתלמידים בגילים: 6-14

(בית ספר יסודי)

האולפן יפתח ביום ט"ז באב תשל"ד (4.8.74), במקומות הבאים:
בבי"ס ממלכתי "גבעת־שפירא", גבעת שפירא.
בבי"ס ממלכתי "בית־הילד", רח' ז'בוטינסקי.
בבי"ס ממלכתי דתי "רמות אשכול", רמות אשכול.
בבי"ס ממלכתי דתי "אהלינה דה רוטשילד", רח' אוסישקין.

פרטים והרשמה בלשכה לעולי [illegible] רח' הלל 6, [illegible] טל: 08 22 23

משרד העבודה • משרד החינוך והתרבות — **המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית**
* **מכללה בין אזורית, אחוה** — מועצה אזורית באר טוביה

מודיעים על פתיחת ההרשמה לשנה"ל תשל"ה

במסלולים ובמגמות הבאים:

★ הנדסאים וטכנאים
לימודי בוקר / ערב
במגמות: מכונות, ייצור, בנין.
משך הלימודים:
הנדסאי יום — שנתיים. ערב — 4 שנים.
טכנאי יום — שנה אחת. ערב — שנתיים.
מתקבלים מועמדים בעלי 12 שנות לימוד.

★ כיתת הכנה להנדסאים וטכנאים
לימודי ערב
משך הלימודים: שנה אחת.
מתקבלים מועמדים בעלי 11 שנות לימוד.

★ מדריכים מוסמכים
לימודי ערב
במגמות: מכונות, חשמל, עץ, מכונאות, תפירה.
משך הלימודים: שנתיים.
יתקבלו בוגרי בית ספר מקצועי תלת־שנתי ובעלי שלוש שנות נסיון בתעשיה במקצועה.

★ מדריכים מוסמכים להוראה
לימודי ערב
משך הלימודים: שנה אחת.
מתקבלים מדריכים מוסמכים בפועל, בוגרי בי"ס מקצועי ארבע שנתי.

★ כיתת הכנה למדריכים מוסמכים
לימודי ערב

* תלמידי הבוקר זכאים להלוואה בתנאים נוחים.
* מלגות קיום ופטור משכ"ל — לזכאים בהתאם לחוק "החיילים המשוחררים".
● פרטים נוספים: במזכירות המכללה כל יום בין השעות 8.00—2.00. טלפון: 055-96283, ת.ד. 85 קרית־מלאכי. בכניסה למושב ינון.

לימודים

רדיו אלקטרוניקה · פקידות · חשבונאות • • • ...ינוך על־יסודי · בי"ס לאקסטרנים · בגרות • • •

חייל מילואים
בשירות או משוחרר
נצל את זכותך ללימוד חינם

אנו מציעים לך את הזכות ללימוד חינם, המוענקת לך על ידי הממשלה, ללימוד מקצוע או להשלמת בחינות הבגרות.

אם עדיין לא השתחררת, תאפשר לך שיטת הלימוד שלנו בכתב ללמוד במקום שירותך ולהמשיך לאחר מכן בביתך, לפי הקצב והיכולת האישיים שלך.

לבחירתך הקורסים הבאים:

- ✶ בגרות
- ✶ מוקדמות
- ✶ גרפיקה
- ✶ עיצוב פנים
- ✶ תכנות י.ב.מ.
- ✶ פרסום ויחסי צבור
- ✶ רדיו אלקטרוניקה

גזור התלוש המצורף, הדבק ע"ג גלוית דואר או שלח במעטפה סגורה.

1
לכבוד
המכונים האמריקאיים ת.ד. 28124 ת"א
עבור „חייל מילואים או משוחרר"
מעוניין בקורס: ______
שם ______ גיל ______
כתובת ______ משרה/משוחרר ______

המכונים האמריקאים להשכלה בכתב

קע

עיריית חיפה
משרד החינוך והתרבות

מפעלי הקייט הציבוריים בחיפה
הודעה על המשך ההרשמה לקייטנות בגני הילדים

האוניברסיטה העברית בירושלים

ביה"ס לחקלאות ע"ש לוי אשכול — הפקולטה לחקלאות ברחובות
המחלקה לכלכלה חקלאית ומינהל

מילגות לתלמידים לתואר שלישי (Ph.D.)

המחלקה לכלכלה חקלאית ומינהל מרחיבה את עתודת המורים במקצועות המינהל. במסגרת תוכנית זו קיימת אפשרות של מתן מספר מצומצם של מילגות ללימודים באוניברסיטאות מוכרות בחו"ל.

מועמדים יכולים להיות בוגרים או מוסמכים מצטיינים במקצועות הכלכלה, מינהל, סטטיסטיקה, מתמטיקה וחקר ביצועים או מדעי החברה. תתקבל גם מועמדותם של הלומדים כבר לתואר שלישי.

— קבלת המילגה מותנית בהתחייבות לחזור לעבודה במחלקה.

בקשות, בצרוף מהלך חיים ורשימת ציונים, יש לשלוח עד ל־20.8.74 אל: — ד"ר יואב כסלו, המחלקה לכלכלה חקלאית ומינהל, הפקולטה לחקלאות, ת.ד. 12, רחובות, מיקוד 76100.

האם ברצונך לעבור לשטח האלקטרוניקה או הטלוויזיה?

בכל מקום בארץ

לחיילי מילואים משוחררים לימוד חינם

אנו עוזר לך להשיג משרה משתלמת כטכנאי אלקטרוניקה או טלוויזיה

אין צורך בידיעות קודמות. תוך זמן קצר תעשיר בשעות הערב באחד מהמקצועות הבאים:

- ✶ טכנאי שרות טלוויזיה — 6 חודשים
- ✶ טכנאי רדיו וטרנזיסטורים 9–12 חודש
- ✶ אלקטרונאי 18 חודשים
- ✶ תכנות מחשבים אלקטרוניים

הפנייה והכוונה לעבודה

פרטים והרשמה 9–1 לפנה"צ 4–7 אחה"צ

המכון להכשרה מקצועית

תל־אביב: רח' סלומון 7 ...; ירושלים: רח' אגריפס 8 ...; רמת־גן: רח' ז'בוטינסקי 41 ...; רחובות: רח' יעקב 3 ...; חיפה: רח' ביאליק 17 ...; רמלה: (בבוסר הקונתה) רח' נורדאו 5; חולון: רח' סוקולוב 40 ...; באר שבע: רח' ההלן 86 ...; פתח־תקוה: רח' ההגנה 17 ...

תכנות מחשבים

נפתחים קורסי ערב
בתל־אביב • בחיפה
ירושלים ובאר־שבע

מתקבלים רק מסיימי 12 שנות לימוד על פי נתונים מתאימים — לאחר מיון קפדני.

בוגרי הקורסים להכשרת מתכנתים בכירים, יקבלו הפנייה למקומות עבודה מתאימים בהתאם להישגיהם.

לחיילי מילואים משוחררים — לימוד חינם

לקבלת פרטים נא לצלצל: טל. 739193 ת"א וטל. 669041 חיפה

1
לכב' המכון להכשרה מקצועית
ת.ד. 28125 תל־אביב (למספר 111)
נא לשלוח לי פרוספקט על הקורסים להכשרת מתכנתים בכירים.
שמי ______
גיל ______
השכלה ______
כתובתי ______

המכון הישראלי לספרות לקוסמטיקה

מכון דיאנה

קורסים ל־
ספרות נשים
ספרות גברים
קוסמטיקה

ת"א ריינס 1 (כנר דיזנגוף) טל. 226066

ג
גינת

החלה ההרשמה לקורסים הבאים:

- סמינריון למנהלי חשבונות מדופלמים
- הנהלת חשבונות סוגים 1, 2, 3
- פקידות (לפי תוכנית הלימודים החדשה)
- כתבנות עברית ואנגלית

- ✶ הלימודים בפקוח משרד העבודה
- ✶ לימודי חינם לחיילים משוחררים
- ✶ מבחני הסוג המקצועי נערכים בביה"ס

פרטים והרשמה: גינת, רח' בן זכאי 6 (ע"י אחד העם 35) טל. 624775
שעות מזכירות 8–1 — 17–19

מועצת פועלי ת"א
הסתדרות הפקידים
ביה"ס לחשבונאות ומינהל ע"ש גינת

למד חינם לתעודת בגרות!

בתכנית המיוחדת G.C.E.

שכר הלימוד ימומן ע"י משרד החינוך והתרבות לזכאים במסגרת החוק לחיילים משוחררים תשל"ד 1973

- ✶ 4 מקצועות בלבד
- ✶ אין חובת בחינה במתימטיקה
- ✶ הלימודים בתכתובת.

לקבלת חוברת הסברה נא לפנות למשרדי

WOLSEY HALL OXFORD

רח' בר־כוכבא 28 ת"א, טל. 247295, ת.ד. 11030 ת"א עבור „בגרות".

גמר ההרשמה 26.7

...רד העבודה | משרד החינוך | ויצ"ו עולמית | מועצת פועלות

...ון הממשלתי להכשרה טכנולוגית | בית ספר לגננות ולטכנאות נוף

...מודיעים בזה על פתיחת ההרשמה למגמה לטכנאי נוף

...בבית הספר לגננות ולטכנאות נוף בפתח־תקוה

...בלים בעלי תעודת בגרות מבתי ספר עיוניים, מקצועיים חקלאיים, או תעודת גמר מבתי ספר מקצועיים חקלאיים.
...מדים יועמדו לפני ועדת קבלה.

הלימודים — שנת לימודים מוגברת במסלול יום.
...ם הרשמה — במשרד בית הספר, רח' אחד העם פתח־תקוה, טל. 915931 בין השעות 8.00—11.00.

...צמה יש להביא — תעודות המעידות על השכלה מתאימה
פנקס מילואים או תעודת שחרור מצה"ל
תעודת זהות
3 תמונות
דמי הרשמה בסך — .40 ל"י.

־גרפיקה־

נפתחים קורסי ערב בתל־אביב • בחיפה

מתקבלים רק בעלי כשרון ונתונים מתאימים לאחר מיון קפדני. בוגרי הקורסים יקבלו הפניה למקומות עבודה מתאימים — בהתאם להישגיהם.

לקבלת פרטים נא לצלצל לטל. 739193 ת"א, טל. 669041 חיפה.

או מלא וגזור

(1)
לכב' המדרשה לגרפיקה ולציור
שליד „סטודיו ציור", ת.ד. 36239 תל־אביב
נא לשלוח לי פרוספקט על קורסי גרפיקה
שמי ______ גיל ______
כתובתי ______

משרד החינוך והתרבות
המחלקה לחינוך מבוגרים

אולפן עקיבא נתניה
מרכז ללמוד השפה העבריה
תרבות ישראל ויזע הארץ

השתלמות בשפה העברית — 4 שבועות

פתיחה: 29.7.74

קורס אינטנסיבי לותיקים ולבוגרי אולפנים הזקוקים להשלמה כללית של ידיעותיהם בלשון.

- ✶ שפור התבעה בכתב ובעל פה.
- ✶ דקדוק וגסות.
- ✶ כתיב.
- ✶ פרקים נבחרים בתנ"ך ובספרות.
- ✶ קריאת עתון.

הקורס מתקיים בתנאי פנימיה במלון הדר

תושבי נתניה והסביבה מתקבלים כתלמידים אקסטרנים

פרטים והרשמה: אולפן עקיבא, חבצלת השרון, ע"י נתניה, טל: 053-24506.

...רד העבודה | משרד החינוך והתרבות | אורט ישראל

המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית

...נמשכת ההרשמה לשנת הלימודים תשל"ה
לבית ספר „אורט" לטכנאים תל־אביב

רחוב שפע טל 12, טלפון 264292

בלימודי יום וערב

- ✶ אלקטרוניקה
- ✶ חשמל
- ✶ מכונות
- ✶ בנין
- ✶ תעשיה ומנהל
- ✶ מיכשור ובקרה

...י קבלה: מתקבלים בעלי תעודת בגרות, או תעודת גמר ארבע ...נית, בבתי ספר מקצועיים ותיכוניים.
...ואות: ללומדים בלימודי יום תנתן הלואה בסך 2,000 ל"י לשנה.
...ר משכר לימוד ומילגות קיום: בהתאם לחוק חיילים משוחררים

גמנסיה ריאלית

הרשמה לשנת הלימודים השלישית לבתות בוקר י', י"א, י"ב

תיכון עיוני במגמות: הומניסטית, ריאלית, ביולוגית

ומגמות מקצועיות: רדיו אלקטרוניקה וטלויזיה, גרפיקה ✶ שרטוט

כל המגמות כוללות הכנה לבחינות בגרות הנערכות על־ידי משרד החינוך. הלימודים בהתאם לחוק הפיקוח.

✶ נמשכת ההרשמה לקורסי ערב בכל המגמות.
הוראת על ידי מורים אקדמאים בעלי נסיון ✶ סטיפנדיות.

פרטים והרשמה: בשעות לפנה"צ מ־1—9, בשעות אחה"צ מ־5—7.
ת"א: רח' ברנר 17, פינת אלנבי 55, טלפון 285592 ✶ ר"ג: ביאליק 12

למכירה בהזדמנות
ספסלים, כסאות וציוד משומש לבתי־ספר
טלפון: 285863

כתיבה במכונה
תלמוד ב־12 שעות בבי"ס למסחר
„רימון"
ת"א, רח' דיזנגוף 85
טלפון 281985
שיטה עיוורת
פיקוח ממשלתי

„קרים"

עשי בעצמך בחודש
חולצות חצאיות שמלות

מעתה שורט ומכנסים
התחלת הקורס 25.7
שמרי מקומך להופעת הקיץ

תופרת סלון
צייר/ת אופנה

מודליסט/ית
מתכנן/נת אופנה
התחלת הקורס 25.7

תל אביב
בי"ס טכני למקצועות האופנה
אלנבי 19 טל. 59408

גזרון/נית קונפקציה
חולצות ומכנסי גברים
בגדי ילדות

תפירה בכתב
לבגדי נשים ולבגדי ילדות

☐ נא לשלוח לי שעור לנסיון לבגדי נשים
☐ נא לשלוח לי שעור לנסיון לבגדי ילדות
שם ______ גיל ______
רח' ______ עיר ______
ת.ד. 4402 ת"א

בידור

לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע

תיאטרון ססגוני מציג

בובות העץ של אריק

חביבות הילדים בסדרת הטלויזיה "הצריף של תמרי"

מעצב בובות בנוי ותלבושות אריק סמית
במאי: יוסי גרבר

"הכתר של מלך סין"

"תחרות הפרסים של פוקסי"

כתב: מיכאל אוהד

קולות
יוסי גרבר, שמעון ישראלי, אבנר חזקיהו, אילי גורליצקי, ביהה רבינוביץ, גליה ישי

ת"א אלהמברה	ב' 23.7	10.00	פתח־תקוה שלום	ב' 30.7	10.00	חולון רינה	ב'	4.00
גבעתיים שבים	ב'	4.30	ירושלים בית־העם	ב'	4.30	רחובות ב. העם	ב' 6.8	10.30
אשדוד דקל	ד' 24.7	10.30	ת"א בית החייל	ד' 31.7	11.00	ראשל"צ תפארת	ב'	4.00
אשקלון אתגר	ד'	4.00	ת"א בית החייל	ד'	4.00	ק. ביאליק סביון	ב' 13.8	10.30
עכו ברימור	ה' 25.7	10.00	הרצליה דוד	ה' 1.8	10.30	חיפה שבים	ב'	4.30
ק. אתא שבים	ה'	4.00	כפר־סבא עתל	ה'	4.30	ת"א בית החייל	ד' 14.8	11.00
חדרה חן	ב' 29.7	10.30	באר־שבע גילת	א' 4.8	10.00	ת"א בית החייל	ד'	4.00
נתניה אתגר	ב'	4.00	קרית בת שמשר	א'	3.30	ת"א בית החייל	ה' 15.8	11.00
			בת־ים מצפות	ב' 5.8	10.30	ת"א בית החייל	ה'	4.00

גזור ושמור

תיאטרון ססגוני מציג:

חוה אלברשטיין והפלטינה

ת"א בית אליהו (אהל) הערב יום ו' 19.7 ב־9.45
מחר מוצ"ש 20.7 ב־8.30
יום א' 21.7 ב־8.30
כרטיסים: "רוקי", "לאן" והסוכנויות. כל' אהל: 283894

אילי גורליצקי, תמי ספיבק, לידי לוקוב
אילי תשאלי לאלוהות בקר?

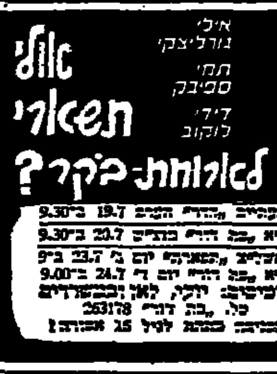

הערב יום ו' 19.7 ב־9.30
מוצ"ש 20.7 ב־9.30
יום ג' 23.7 ב־9
יום ד' 24.7 ב־9.00
כרטיסים: "רוקי", "לאן" והסוכנויות. 263178

התיאטרון מארץ עוץ

היפות בהצגות הילדים לחופש הגדול

הַיְּדִי בת־ההרים

תל־אביב "בית החייל"	יום א' 21.7	ב־4.30
רעננה "ארמון"	יום ב' 22.7	ב־4.30
פתח־תקוה "שלום"	יום ג' 23.7	ב־4.30
חיפה "אורה"	יום ד' 24.7	ב־4.30
ראשל"צ "תפארת"	יום ה' 25.7	ב־4.30
תל־אביב "בית החייל"	יום ב' 29.7	ב־4.30

שמלת השבת של חנהל'ה

צפת "גליל"	יום ד' 24.7	ב־4.00
עכו "ברימור"	יום ב' 29.7	ב־4.00
חיפה "אורה"	יום ג' 30.7	ב־4.30
ראשון־לציון "ימון"	יום ד' 31.7	ב־4.00
תל־אביב "בית החייל"	יום ה' 1.8	ב־4.30
חולון "אביבים"	יום א' 4.8	ב־4.30

כרטיסים: "צהרי" 31688 ובכל משרדי הכרטיסים בארץ
פרסום בלקין

התיאטרון הלאומי הבימה — זה, זו יוליה; דלתות דופקות; מי הוא מה?
התיאטרון הקאמרי תל אביב — שלש מסיבות; ה־ש־ח־ף
התיאטרון העירוני חיפה — נמר חברבורות; התקוה האחרונה של רחוב נחמני

התיאטרון הלאומי הבימה הבימרתף
מי הוא מה? (7 סיפורי צ'כוב)
בימוי: א. חפץ תפאורה: באייר
בביצועו של נסים עזיקרי
הערב יום ו' 19.7 ב־9.30 ✱ מחר מוצ"ש 20.7 ב־9.00
יום ו' 26.7 ב־9.30

תיאטרון מציג
יהודה ברקן
בקומדיה המשעשעת
נשבר לי...

מאת: עדה בן נחום
במאי: אברהם דור
תפאורה: לידיה בינקוס גוי
עם: אורית ברוך, יוסף לוי, לואיס רוזנברג, נתן זאבי

הקומדיה הכובשת את כל הקהל
הצגות מבוגרים
ספק: אברהם לוריא טל. 248012

קולנוע דרייב־אין טל. 477177
הקולנוע ללא בעיות בית־ביסיטר, חניה, פרטיות, אויר ואוירה
מציג החל ממוצ"ש 20.7

בשעה 8.00
לכל המשפחה
סרטו הנפלא של וולט דיסני

"המטה המעופפת"
"BEDKNOBS AND BROOMSTICKS"

בשעה 10.00
✱ לי מארווין
✱ ג'ין פונדה
במערבון הבידור

"קט בלו"
"CAT BALLOU"
שירים: נט קינג קול

בחצות:
מוצ"ש 20.7 ✱ דייויד לין — "הגשר על נהר קוואי" BRIDGE ON THE RIVER KWAI
יום א' 21.7
יום ב' 22.7 ✱ לי מארווין ✱ רוברט ריאן ✱ ג'ק פלאנס — "המקצוענים" THE PROFESSIONALS
יום ג' 23.7
יום ד' 24.7 ✱ וולטר מתאו ✱ אינגריד ברגמן — "פרח הקקטוס" CACTUS FLOWER
יום ה' 25.7

קצת אחרת

קולה וגליב עם שלמה גרוניך, שם טוב לוי, שלמה יידוב
יום ו' 19.7 תל־אביב "צוותא" בחצות
מוצ"ש 20.7 ת"א "מועדון התיאטרון" ב־10.30
יום ג' 23.7 תל־אביב "צוותא" ב־9.00

יוסי בנאי
בערב שירים ומונולוגים
ברצוף של צוענ

לתושבי באר־שבע
אולם "קרן" הערב יום ו' 19.7 ב־9.30
לתושבי תל־אביב
באולם "אהל" (בית ארלוזורוב) מחר, מוצ"ש 20.7 ב־9.30
יום ג' 23.7 ב־9.00
כרטיסים: "רוקוקו" ויתר המשרדים
ובערב ההצגה בקופת "אהלי" טלפון 283894

טיפות הגשם
להיטי ברט בכרך

כרמלה קורן
ולהקת רקדנים

ת"א בית החייל יום ב' 29.7 ב־9 בערב — ראשל"צ תפארת יום ד' 31.7 ב־9 בערב
ת"א בית החייל יום ב' 30.7 ב־9 בערב — ת"א אלהמברה יום ה' 1.8 ב־9 בערב
כרטיסים לקהל הרחב בכשרד "צהרי" 31688 ובכל משרדי הכרטיסים בארץ.

א. ברנזון מציג:
"כמו חייל"
11.30 — 9.30
בהשתתפות: רפי גרנות, שלומית אהרון, אמנון ברנזון

נבוכים

ת"א "בית ביתי אמריקה" הערב 19.7 ב־10.45

צוותא לתרבות מתקדמת

ליל שבת 19.7	ב־9.00: זה הכל בינתיים (בינתיים זה הכל) — יהונתן גפן ודני ליטני. בחצות: "קצת אחרת" — עם שלמה גרוניך, שלמה אידוב, שם טוב לוי.
שבת 20.7	ב־11.11 בבוקר: שדרה 11:11 בתכנית: באך — ברהמס — עב: התמונות הקאי־מריות תולון. המבצה: מגדי רוזן, סולנים: רימה פרלשטיין — כנור, שלמה נדהר — חלילית, מיכאל מלצר — חלילית, נגינת באך בעוגב — ואלרי מיישקין.
מוצ"ש 20.7	ב־8.30 וב־10.30: זה הכל בינתיים (בינתיים זה הכל).
יום א' 21.7	ב־8.30: גיורא פיידמן בתוכניתו "מוסיקה נשמה יהודית".
יום ב' 22.7	ב־9.00: זה הכל בינתיים (בינתיים זה הכל).
יום ג' 23.7	ב־9.00: "קצת אחרת".

לתושבי חיפה והסביבה
מארחת **אילנית**
גדי יגיל בליווי תזמורת
הערב יום ו' 19.7 ב־9.30
קולנוע "שביט" חיפה
כרטיסים להשיג במשרד "גרבר" והערב בקופת קולנוע "שביט" טלפון 85345

תיאטרון השמש
שירי תיאודורקיס

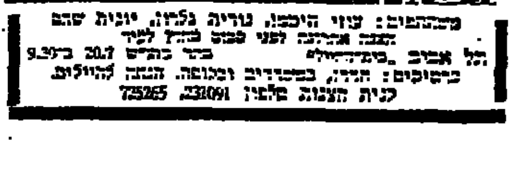

תל אביב "בית החייל" מוצ"ש 20.7 ב־9.30

פטפונים B.S.R.‏ ‎144, 128 מקצועיים
(אפשרות לראש מגנטי) תצוגה ומכירה
פוטרסטריאו פספורט רח' בן־יהודה 8 תל־אביב

השבוע בבתי הקולנוע

תל־אביב

שבת: 9.30 ,7.15 | ימי חול: 9.30 ,7.15 ,4.30

...7.30, 9.30 רוברט רדפורד ... הסינדיקט ...
...שבוע 8 דונלד סתרלנד ... ג'קלין ביסט המבוק
...שבוע 3 שייקה אופיר ... אבל אל באה
...7.10, 9.40 שבוע 8 ... היום ... הנוקם
...7.30, 10.00 שבוע 12 ... פרפר
...שבוע 2 ג'יימס קאן ... מה עד חצות
...8.15, 10.15 שבוע 4 ... ללא רכושה
...6.30, 9.00 שבוע 13 ... מילס אתנוס
...7.30, 9.30 שבוע 10 ... פרנק פרפיקו
... אין: ... המעופפת ... כאם באלד ... הגשר על נהר קוואי
...שבוע 3 בקים ... האהבה
...7.30, 9.30 שבוע 2 הצגת ... האם אלה החיים
...זכור: ... בבוא הנשים
...9.30 פרסי על וולס ... השבעה הנבחרים
...7.30, 9.30 שבוע 4 ... ארציה ותום סוייר
...7.30, 9.30 שבוע 2 ... של ד"ר ד"ר
...7.30, 9.30 שבוע 4 ... בפתרים ...
...7.30, 9.30 ... במערב
...7.30, 9.30 בכורה ארצית ... הזהב
...7.30, 9.30 שבוע 2 ... עיניים גדולות
...שבוע 2 ג'ק למון ... חמים וטעים
...7.30, 9.30 שבוע 3 ... לי אף אחד
...בכורה ארצית ... לאהבים
...שבוע 3 אינגמר ברגמן ... וחישות
...7.30, 9.30 שבוע 3 ... לי אף אחד
...7.30, 9.30 ברט ... אלן דילון ...
...7.30, 9.30 שבוע 4 ... מרקס בדרך מערבה
...שבוע 5 אוליבר ריד ... הכוכבים
...שבוע 3 ג'ק פלנס ... בדאום

יפו

...7.15, 9.15 הלמוט ... צ'רלי וואריק
...7.30, 9.30 ג'ורג' סגל ... אהבה את גרושתי

בת־ים

...9.30 ,7.30
...סמי דיוק ... במלכודת
...ג'ורג' ... של דולפין
...סבוין: ... בין ...
...שבוע 2 ...
...אליזבט טיילור ... של אשה יפה

חולון

...9.30 ,7.30
...שייקה אופיר ... אבל אל בואו
...ריצ'ארד ...
...שרה מילס ...
...תורכן ... החיים
...שבוע 2 אודרי זהר, אריק ... עיניים גדולות

רמת־גן גבעתיים

...9.30 ,7.30
...שבוע 3 פרנט של ... רד המנחים
...שבוע 2 שייקה אופיר ... אל בואו
...שבוע 2 9.30 ,7.30 ... זהר בושא
...אנתוני קווין ...
...גריאוד: ... הפסח
...שבוע 3 בקים ... האהבה
...שבוע 2 9.30 ,7.15 ... בשר ...
...בקים ... מעצרים
...שבוע 2 גלנדה ג'קסון ... אהבת החיים
...לואי דה פינס ... רבי יעקב

קרית אונו

...7, 9.15 ... בדרכנו ...

ירושלים

במוצאי שבת: 9.30 ,7.30 | בימי חול: 9.00 ,7.00 ,3.45

אדיסון: 9.00 שבוע 2 הסרט התורכי הנודד האמריקאי
אורגיל: שבוע 2 אורי זוהר אריק איינשטיין עיניים גדולות
אוריון: שבוע 3 דליה פרידלנד שריה
ארמון: ברברה סטרייסנד כך היינו
אדנה: קליף ריצ'רד הריסה אותי גבוה
הבירה: ג'ולי כריסטי, דונלד סתרלנד המבט
חן: פרנס היל, הנרי פונדה קוראים לי „אף אחד"
ירושלים: ג'ין הקמן, שלי וינטרס הרפתקאה בפוסידון
מיטשל (הה' טבריאס): 8, 10, אלן דילון שני גברים בעיר
סמדר: 6.45, 9.00 אדוארד פוקס נשיא על הכוונת
עדן: שבוע 4 פול ניומן העוקץ
רון: שבוע 3 שייקה אופיר אבל אל בואו

רמלה

הבנדל: 7.15, 9.30 יול ברינר הכתש

לוד

אורליה: 7.30, 9.30 אנתוני ג'יוראדרו איך עשו ללא אש
נהדרית: 7.00, 9.15 הסרט התורכי הער הצעיר

ראשון־לציון

בשעות: 9.15 ,7.15
גמבה: שבוע 2 לואי דה פינס רבי יעקב
ראשון: שבוע 3 ג'ורג' סגל אהבת החיים
תרצה: 9.00 הרודה
תמאנית: 7.15, 9.30 אנתוני ג'יוראדרו איך עשו ללא אש

נס־ציונה

נוה: 7.15 9.15 יום הימים

רחובות

בשעות: 9.45 ,7.30
בית הפועלים: דליה פרידלנד שריה
מדר: לואי דה פינס רבי יעקב
חן: ג'ולינאו ג'מה גם מלאכים אוכלים שעועית

אשדוד

בשעות: 9.30 ,7.30
אולימפיה: עדנה לב מתנה משמים
אסתר: 7.30 רצח בירח הדבש 9.30 נשים כנכבים
אשדוד: הכל נשאר במשפחה
דגון: ג'ורג' סגל, גלנדה ג'קסון אהבת החיים

קרית מלאכי

בשעות: 9.30 ,7.30
פיזור: ג'ים בראון פלומר מבה שנית
הוד: כוסה סי מטון

אשקלון

רחל: 8.00, 10.00 וולטר מתיאו השומר הצהוב

אופקים

בית־העם מרהבים: 8.15, 10.00 אדוארד פוקס נשיא על הכוונת

נתיבות

שבוס: 8.30 כל אגרוף בדוהר 10.00 סנדיקות ושמה קוסר

אור יהודה

גליל: 7.30 גם לי קוראים טריניטי 9.30 ברונקה בנמגביה

חיפה

במוצאי שבת: 9.00 ,6.45 | בימי חול: 9.00 ,6.45 ,4.00

אודרי: יהורם גאון קזבלן
אורה: שבוע 2 שייקה אופיר אבל אל בואו
אמפי: 6.45, 9.15 דסטין הופמן סטיב מקווין פרפר
אבטיה/אמרין: מיסודה של ניסמרבנות
ארמון: 6.45, 9.15 פול ניומן העוקץ
בית רוטשילד: ג'ון פיני היכשוק — פרנור
גלאור: שמש אדומה
חן: 7.00, 9.15 לפי ספרו של סולז'ניצין במעגל הראשון
כרמל בכים: הסרט התורכי מבחוק הגורל
מוריה: נולרי חן פרפרים הם חמישים
מירון: העקרב המנוחה
נוף: 6.30, 9.00 פרס הקרפה הריגה המשפחה
עצמון: שבוע 3 טרנס היל קוראים לי „אף אחד"
פאר: 7.00, 9.15 שמש בשלג
רון: שבוע 2 אורי זהר, אריק איינשטיין עיניים גדולות
שביט: רוצחי המוסמך
שמסוי (נוה שאנן): צ'רלי צ'פלין אורות הכרך
בית העם (ק. חיים): ולטר מתיאו צ'רלי וואריק
הדוכל: (קרית חיים) 8.30 דסטין הופמן פרפר
בכורן (ק. ביאליק): 7.15, 9.30 וולטר מתיאו צ'רלי וואריק
ציון (ק. ים): 6.45, 9.15 דסטין הופמן, סטיב מקווין פרפר
זהר (ק. מבטיח): 7, 9.15 ז'אן פול בלמונדו היורש
יזבל־אוד (ק. טבעון): ג'ורג' סגל אני אוהב את גרושתי

עכו

גרשון: 7.00, 9.00 הסרט ההורכי הכוימה

קרית־שמונה

הרמון: 6.15, 8.30 הסרט התורכי זהרה
שליר: 6.45, 9.00 קלינט איסטווד עיר ושמה ביתגום

עפולה

חן: 6.30, 9.00 עיר אהבתה אהבה
קולנוע: 7.00, 9.15 סמיתן בוינר בשיקה השנות

פרדס־חנה

דקל: 7.45, 9.45 לאורה אנטונלי איזה כין שורה

חדרה

בשעות: 9.30 ,7.30
חדרה: הכופר
תוף: שבוע 2 לואי דה פינס רבי יעקב

נתניה

שרון: 7.00, 9.15 טרנס היל שלושה סובים ואחד נוכל

הרצליה

בשעות: 9.30 ,7.15
תפארת: 7.30, 9.30 מירי דארק ההבדלה של המגל השחורה
דוד: רוג'ר מור חיה ותן למות
הינל: פוזות דקמרון
תפארת: 7.45 וויויאנו לי הלף עם הרוח

רעננה

אורות: 7.30, 9.30 ז'אן פול בלמונדו ד"ר פופול

כפר־סבא

סבל: 7.30 9.30 אייל ביומן מלכודת הזהב
הדר: 9.00 ג'ים בראון פלומר מבה שנית
חן: 7.00, 9.30 דסטין הופמן סטיב מקווין פרפר

פתח־תקוה

בשעות: 9.00
אורון: ג'ים בראון סלדור
הדר: שבוע 2 אודרי זהר עיניים גדולות
היכל: פול אנגבור 24 שעות של מנחי
שרון: רוצח בשעה המנוחית

חמים וטעים
SOME LIKE IT HOT
מרילין מונרו
טוני קרטיס
ג'ק למון

שבוע 2
„סינמה 1" (ירון)
9.30 ,7.15 ,4.30

תום סוייר
ג'וני ויסמוך (משפחה שלמה)

שבוע 4
ליון
אבן גבירול 30 ת"א
8.00 ,6.00 ,4.00

מועדון קולנוע הוד

הערב
בשעה 10.00
צ'ארלס ברונסון
בסרט הפעולה
„בשם החברים"
דיזנגוף 101 ת"א

לחברה דת"ים
ערבי בידור

ב"ה במוצ"ש 20.7
מהשעה 9.00

באולם בני־ברית
רח' קפלן 10 ת"א
(ליד הקריה)

בתוכנית הזמר
אבי גוף
וזמירות עם הזמר
חיים צדוק

מועדון התיאטרון

הערב ערב סגור
בתור ב־8.30
„שחקנים נגד הקהל"
היום, החזון
בתור ב־10.30
„קבלת אהרונה"
שלמה גרוניך — מסנתר
שם טוב לוי — חלילים
שלמה יידוב — גיטרות
Lee עושה אנשים יפים

סרטי חצות
... (ירון)
הלילה 19.7 ב־10.00
בה נשמע דוכ
עם ביבה פפריפני
...
הלילה בחצות בכורה
עם ליזה מינלי

קולנוע „שרון" נתניה
טל 22909
ממוצ"ש 20.7
בשעות: 7.00 ,9.15
כוכבי טריניטי:
* טרנס היל
* באוד ספנסר
* אלי וואלך
„שלושה טובים ואחד נוכל"

ערב ערב ב־10.30 סרטי פגז
בקולנוע חן
(כיכר דיזנגוף, תל אביב)

יום ראשון 21.7
אלן ארקין, אודרין הפבורן — בסרט המתח הקלאסי
„בודדה באפלה"

יום שני 22.7
קנדיס ברגן, אוליבר ריד
„כנופיית ההפקר"

יום שלישי 23.7
פאול ניומן, ז'קלין ביסט, אנטוני פארקינס
בסרטו המופלא של ג'ון יוסטון
„השופט רוי בין"

יום רביעי 24.7
קנדיס ברגן, אנטוני קווין, מייקל קיין, אנה קא.
„משחקים אכזריים" („המגוס")

יום חמישי 25.7
אליוט גולד, נטלי וד, דיאן קנון
„בוב וקארול, טד ואליס"

סינמטק ת"א
ק' בן יהודה

הערב ב־10.00
נורן ביטי — גולדי הון
„השוד האלגנטי"
הערב ב־12 אלן ארקין
באחד הסרטים היפים ביותר בתולדות הקולנוע „צייד בודד הוא הלב"

ק' גת

הערב ב־10 וב־12
קנדיס ברגן,
פיטר בויל (ג'ו)
בודדה בכרך

... קון באקסים
במוצ"ש
20.7.74
להקת
הקונסולים
עם הזמר
דוד רפאל
...

רשות השידור
מופע פומבי
„דירה לשניים"

ערב של שעשועונים וחידונים נושאי פרסים
לקהל ולזוגות נבחרים
ביום שני 22.7.74 בשעה 22.00 בדיוק
באולם „בית הסתדרות המורים" רחוב בר־סרוק 8, תל־אביב.

* עורכים ומפיקים: שמואל שי וזאב ענר
בין הפרסים:
* 90 אלף לירות לרכישת דירה לזוג הזוכה
* —5,000 לירות לזוג „חביב הקהל"
* —1,000 לירות יוגרלו בין הצופים באולם שישתתפו בבחירת „חביב הקהל"
* פרסים לקהל באולם בכל מופע פומבי
* 500 לירות למשיב נכונה על חידון של שמואל רוזן
* 10 פרסים לקהל (של —50 ל"י כ"א) בשעשועונים שונים
* 500 לירות פרס טלפוני למאזין בבית
* כל הפרסים מתנת בנק הפועלים

בתוכנית ישתתפו:
* מר כאמל מנסור — יועץ הנשיא לעניני דרוזים
* אורחים במסכת
* הזמורת בניצוח: — מרטין מוסקוביץ
* כרטיסים: „הדרן", אבן־גבירול 90, תל־אביב.

אורח, שלם את אגרת הרדיו והטלוויזיה!

ב„חאן" הירושלמי

היום, יום ו', 19.7 בשעה 3.00 אחה"צ	סרט לילדים „הסטנגר"
בשעות 22, 24	סינימוד־חאן „טכין במים" — פולנסקי
מוצ"ש 20.7 בשעה 8.30 בערב	* שחקנים החאן מציגים: „הפרשים" מאת: איסכילוס
בשעה 10 בערב	„אהבה ושלום" עם: דרורה חבקין
בשעה 12 בלילה	מועדון סרטי חצות „המשע האחרון לשנטה קרוז" עם: שנטה ברנר
יום ב', 22.7 בשעה 8.30 בערב	*שחקני החאן מציגים: „שחקנים נגד הקהל"
יום ג', 23.7 בשעה 9.00 בערב	"Nine Parts of Beauty" A Musical in English about Jerusalem הצגה מוסיקלית באנגלית על ירושלים
יום ד', 24.7 בשעות 7.30, 9.30	* ערב פולקלור לזמירים עם „ענבל"
יום ה', 25.7 בשעה 8.30 בערב	* שחקני החאן מציגים: „הפרשים" מאת: איסכילוס

* המופעים המסומנים בכוכב נתמכים ע"י ...

מועדון סנסט sunset club
מועדון מצעדי התאטרון הלאומי
לילות מועדון כפר המכביה

נפתח המועדון האקסלוסיבי החדש
ביום שישי ושבת לצלילי הזמורת:
„הצליל הגבוה"
במוצ"ש 27.7.74 פתיחת כפר הילדים
והשעשועים שבמועדון כפר המכביה.
פרסים במודעות

מועדון התיאטרון
תל־אביב • רח' מנדלי 7 • טל' 230039

„מחשבות"
האדם הרציונלי והאגואיזם הנאור
פאנל בהשתתפות הקהל
ד"ר משה קרוי, פרופ' י. ליבוביץ,
ד"ר זאב בכלה, ד"ר אילן אשל
מנחה: צבי יסוד, עורך „מחשבות"
יום ד' 24.7.74 ב־9.00 בערב
כרטיסים בקופת התקרון
Lee עושה אנשים יפים

לך ולכל משפחתך
בילוי ומנוחה
בבריכת „הניצחון"
בחולון

מועדון 2.2 במבניון

יום שישי 19.7.74
* שני פרשי קולנוע
* ריקודים לצלילי תקליטים
בהנחת בגליל:
עיני אוספיות, היפנוזה וטלפתיה
עם ג'וקי ארקין, אבישלום דרורי ופרופ' בלק
תחרות לקהל ותקליטים בסוף הערב
בימי שלישי וחמישי המועדון פועל כרגיל,
הכניסה לסטודנטים לבנות בלבד

אבישלום דרורי מתפנט
חולים ל:
* היפנוזה שימושית
* גמילה מעישון בעזרת היפנוזה
* לימוד אנגלית בעזרת היפנוזה
* הרזיה בעזרת היפנוזה
* בעיות ??
פרטים תל־אביב
טלפון 266349

התיאטרון הזמני מציג
בעלי במילואים

הערב חיפה
„אורה" 9.15
יום ב' 22.7
נהריה „הוד" 9.00
יום ג' 23.7
רחובות בית העם 9
יום ד' 24.7
ה. מלאכי „הוד" 9.00
ת־א טל: 222753

קולנוע לימור
ת"א, רח' אבן גבירול 30
... ב־17.00 ו־10.00 ...
בסרט המתח
„הארגון"

מועדון דרייב־אין
בת־דרדרה
הערב בשעה 10.00
* דילאים ...
* אלף ...
* ... הוקינס
בהרכב של ...
„הגשר על נהר קוואי"
"THE BRIDGE ON THE RIVER KWAI"

מועדון הסטודנטים
המפגש
רח' המסגר 51 תלאביב
בתכנית:
* הזמר שפי קשת והמנגנון
* נסוטת הנשרים
כל יום שלישי ערב הכרויות לצלילי תקליטים
הכניסה רק עם הצגת תעודות

השרש הטוב
בקולנוע „מקסים"
הערב ב־10
הרפתקאה
בפוסידון"
ג'ין הקמן * שלי וינטרס

קולנוע פריז
חצות
הלילה ב־10.00 ...
קלינט איסטווד
...
„פיפה"

חופשה עד חצות
"CINDERELLA LIBERTY"
ג'יימס קאן • מארשה מייסון
(הסנדק) (אני אוהב את גרושתי)
ו־אלי וולאך

מפיר על אהבה בלתי צפויה.
סרט לאלה החושבים שאינם מסוגלים להתאהב שנית...

שבוע 2
הצגה בכורה ארצית
בקולנוע „בן־יהודה" בתל־אביב
4.30 — 7.30 — 9.30
כלך | סרטי פורום העולם

סבן־טלית מציגים:
אריס סאן

בתוכניתו: ישן וגם חדש

8.8 נהריה „הוד"
9.8 חולון „רינה"
10.8 צפת „צליל"
12.8 נס־ציונה „אמפי"
13.8 ק. אונו „שביט"
14.8 ראשל"צ „תפארת"
16.8 כ. סבא „עמל"

תל־אביב	חיפה	ירושלים
„אלהמברה"	„ארמון"	„בנייני האומה"
יום ד' 7.8	יום ה' 15.8	מוצ"ש 17.8
בשעה 8.00	בשעה 9.15	בשעה 9.00
כרטיסים:	כרטיסים:	כרטיסים:
„רוקוקו" ויתר המשרדים	„קופת חיפה"	„כהנא"

הפקה סבן טלית טל. 299152
לארגונים ומוסדות טל. 248824

היכל בידור ביפו
מועדון התיאטרון
בהנהלת אלי צבאלי
רח' יוסף 47 טלפון 660900 642542

המהפכה האחרונה באירופה
הגיעה אלינו!!
הסקסטריז משוודיה
* DE-GANG
במופע אירוטי נועז, חובה לראותו...
* LES "FUNNY" MARIONNETTES
תיאטרון המריונטות העליז — מפאריס
* ריקי גל
* רוברט רוברט
— כנר קומי מפריס
מנחה ומבדר: פרדי דורה

שחקני החאן מציגים:
„שחקנים נגד הקהל"
... הערב 9.30 בבית רוטשילד — חיפה
מחר 20.7 8.30
בתמרון התיאטרון — ...
„הפרשים" / איסכילוס
מחר 20.7 8.30 בחאן הירושלמי

הגשש החיוור

יפו „אלהמברה"	הערב 19.7 ב־9.45
צפת „צליל"	מחר מוצ"ש 20.7 ב־9.45
נתניה „שרון"	יום ה' 25.7 ב־9.30
ק. ביאליק „סביון"	יום ו' 26.7 ב־9.45

הולצות הגשש
להשיג בחנויות
„איווניר",
רח' דיזנגוף 129
רח' אלנבי 31
תלאביב

שירעס
שייקה בזליל - אברהם הוד
בקומדיה המופלאה
...

חולון „רינה"	הערב 19.7 ב־9.45
חיפה „שביט" מחר מוצ"ש	20.7 ב־9.45
ת"א „בת־דור"	יום ב' 22.7 ב־9.00

להקת „בוורת"
סיפורי פוגי

נהריה „הוד"	הערב 19.7 ב־9.45
ירושלים „בית העם"	מחר 20.7 ב־9.45
חיפה „שביט"	יום ב' 22.7 ב־9.30
בנ"ים „בת־ים"	יום ג' 23.7 ב־9.30
ירוחם „מירה"	יום ד' 24.7 ב־9.30

מודיעין

זמני הדלקת נרות:

	ערב־שבת	מוצאי־שבת
ירושלים :	19.07	20.26
תל־אביב :	19.25	20.24
חיפה :	19.19	20.29
באר־שבע :	19.22	20.19
אילת :	19.19	20.22
גב־רמון :	19.30	20.31

יום ששי, כ"ט בתמוז תשל"ד ✶ 19 ביולי 1974 ✶ שקיעת החמה: 19.46 ✶ זריחתה מחר: 5.47

- פרק יומי : דברי הימים א, יג
- משנה יומית : מגילה, ב, ה—ו
- דף יומי : חולין, סד
- הלכה יומית : שבת, שסג, כב—כד
- פרשת השבוע : מטות—מסעי

יום שבת, ר"ח, א' באב תשל"ד ✶ 20 ביולי 1974 ✶ שקיעת החמה: 19.45 ✶ זריחתה מחר: 5.47

- פרק יומי : דברי הימים א, יד
- משנה יומית : מגילה, ב, ז—ח
- דף יומי : חולין, סה
- הלכה יומית : שבת, שסג, כה—כו
- פרשת השבוע : מטות—מסעי

בטלוויזיה

ראה „ימים ולילות" עמודים 46, 47

ברדיו

ראה „ימים ולילות" עמודים 46, 47

בתי־קולנוע

ראה עמוד 33 ✶ מבחר סרטי השבוע — ראה „ימים ולילות" עמוד 39

רכבת

מירושלים
- לתל־אביב — 07.52, 10.58, 12.52, 14.13.
- לחיפה — 07.14, 12.12.
- לבאר־שבע דימונה — 7.52, 12.12.

מתל־אביב
- לירושלים — 7.00, 10.06, 12.08, 14.00.
- לחיפה — 6.40, 8.00*, 8.52, 9.40, 10.44, 12.30, 13.16*, 13.36, 14.50*, 15.42*, 16.00*, בבוקר 21.00*, 22.50.
- לנהריה 8.00*, 13.16*.
- לבאר־שבע — 6.33, 9.02, 13.00.
- לדימונה 9.02, 13.00.

מחיפה
- לירושלים 6.50, 11.50.
- לתל־אביב 6.25*, 7.10*, 7.55, 8.42*, 9.53, 11.30*, 12.33, 13.23*, 14.10, 15.00, 15.50*, במוצ"ש 20.58*, 22.42.
- לבאר־שבע ולדימונה — 6.50.
- לנהריה — 6.30, 9.08*, 14.34*.

מנהריה
- לחיפה ולתל־אביב — 5.57, 7.47, 10.38*.
- לירושלים, לבאר־שבע ולדימונה — 5.57.

מדימונה
- לתל־אביב ולירושלים — 6.18, 12.47.
- לחיפה — 6.18.

מבאר־שבע
- לירושלים 6.47, 13.17.
- לת"א 6.47, 9.28, 13.17.
- לחיפה 16.18.

* רכבת מהירה.

מטוסים

[illegible]

מספר הטלפון כדי לוודא מועדי המראת מטוסים ונחיתתם — 03—614656

עזרה!

משטרה
ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה, הרצליה, אשדוד, אשקלון, באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — 100; אילת 2444; חדרה — 22444; טבריה — 20444; קרית־שמונה — 40444.

מכבי אש
ירושלים, ת"א, חיפה, פ"ת, הרצליה, אשדוד, אשקלון, רחובות — 102; רמת־גן — 742222; בני־ברק — 781133; גבעתיים — 723333; ראשל"צ — 942223; חולון — 842112; אילת — 2223; באר־שבע — 2222; חדרה ונתניה — 22222; טבריה — 20222; נצרת — 922222; צפת — 5522; קרית־שמונה 40133.

מגן דוד אדום
ירושלים, תל־אביב, חיפה — 101; אילת — 102; רמת־גן, בני־ברק גבעתיים — 781111; חולון — 843133; הרצליה — 981333; נתניה — 23333; רחובות — 951333; ראשון־לציון — 942333; אשדוד — 22222; אשקלון ובאר־שבע — 3333; חדרה — 22333; פתח־תקוה — 912333; נצרת — 54333.

עזרה ראשונה נפשית
02—69911.

רופאים

תל־אביב והמרכז
ד"ר הר־אבן, אפשטיין 6, טל' 443281.
מד"א טל' 614333, שירות אמבולנסים ובמקרים דחופים, טל' 101, בין השעות 8 בערב עד 7 בבוקר.

עזרה ראשונה לטיפול בשיניים
בהרצאת ההסתדרות ברח' שינקין 31 ת"א, טל' 288098 בערבי שבת 17.00 אחה"צ — 21.00. בשבת 09.00—13.00 לפנה"צ.

קופ"ח „מכבי"
תל־אביב ששי : (מ־14.00 אחה"צ עד 07.00 בבוקר ל־מחרת) מד"א טל' 101.
שבת : (מ־07.00 עד 20.00 ב־ערב) ; ד"ר מרק דונה (כל־לי), החשמונאים 4, טל' 248228 ; גבי ד"ר קנטורק (ילדים), ארלוזורוב 47, טל' 236256 מ־13.00 אחה"צ עד 07.00 (בבוקר) מד"א טל' 101.

גבעתיים :
ששי : (מ־14.00 עד 19.00) : ד"ר רכלר (כללי), רמת־חן שלם 18/2, טל' 763896 ; ד"ר גרייבר (ילדים), ר"ג עוזיאל 93, טל' 741652 ; (מ־19.00 עד 07.00 בבוקר) רופא תורן במ.ד.א. ר"ג ה־גלגל 42, טל' 781111.
שבת : (מ־07.00 עד 20.00 ב־ערב) : ד"ר פוטשקין (כל־לי), רמת־חן הראל 4, טל' 744364 ; גבי ד"ר גינסבאום, ר"ג אהרונסון 23, טל' 769377 (מ־20.00 עד 07.00 ביום א') רופא תורן ב־מ.ד.א. ר"ג הגלגל 42, טל' 781111.
עדי : מ.ד.א. טל' 057-97222.
פתח־תקוה ; טל' 912333.
בת־ים : טל' 863333.
לוד : טל' 962133, מ־19.00 ביום ו' עד 06.00 בבוקר יום שבת, ומ־19.00 בשבת עד 06.00 בבוקר יום א'.
נתניה : טל' 4—2333.
אשדוד : טל' 22222.
חולון : טל' 843133.

קופ"ח „מרכזית"
תל־אביב : מד"א, טל' 101.
בני־ברק : מד"א : טל' 781111.
בת־ים : מד"א, טל' 863333.
חולון : מד"א, טל' 843133.

ירושלים והדרום
קופ"ח „מכבי" שרות לילה
מד"א, טל' 523133, שירות אמבולנסים ובמקרים דחופים, טל' 101, בין השעות 8 בערב עד 7 בבוקר.

קופ"ח „מרכזית"
שירות רפואי לילה מ־8 בערב עד 7 בבוקר, מד"א, טלפון 523133.

חיפה והצפון
רופא תורן כללי (ילדים), טל' 254530 ; ד"ר פרידמן (כללי וילדים), רח' הלל 43, טל' 524922 ; מד"א : טל' 101, מ־9 בערב עד 7 בבוקר.

קופ"ח „אסף"
רופא תורן כללי וילדים — טלפון 254530.

קופ"ח „ביכורות"
נצרת : ד"ר עטאללה, טלפון 54096.
קריות : מקסי ביאליק, טלפון 711515, 713232.

קופ"ח „מכבי"
חיפה : תורנות לילה : מד"א, טל' 101, מ־20.00 עד 07.00. שבת (מ־13.00 עד 07.00 ב־בוקר יום א') מד"א טל' 101.

בתי־חולים תורניים

ירושלים : בקור חולים (יל־דים); שערי צדק (פנימית), הדסה (נשים, כירורגית, עי־ניים, כירורגית פה, א.א.ג.).
שבת : שערי צדק (ילדים) ; בקור חולים (נשים) ; הד־סה (כירורגית פה, א.א.ג., פנימית, עיניים, כירורגיה).

תל־אביב :
ששי : הדסה (פנימית).
שבת : איכילוב (פנימית).

חיפה :
ששי : רמבם (כירורג, תאו־נות, פנימית, ילדים, עיניים, אף אוזן גרון, נוירוכירור־גיה, מחלות נפש, כירורגיה פה ולסת) ; רוטשילד (גינקו־לוגיה).
שבת : רוטשילד.

בתי־מרקחת

ירושלים :
ששי : כאיר, רח' יפו 44, טל' 233592 ; אל זהרא, רח' אל זהרא, טל' 283543.
שבת : ד"ר פרקש, רח' ה־מלכים 28, טל' 36084.
מוצ"ש : אופלסקה, רח' יפו 110, טל' 224021 ; אל סנטראל, רח' צלאח א־דין, טל' 282196.

תל־אביב :
ששי : בבלי, רח' דיזנגוף 174, טל' 222386 ; פרנקל, רח' המלך ג'ורג' 28, טל' 223721.
שבת : גרוסו, רח' שינקין 27, טל' 2844791 ; גורדאו, רח' בן־יהודה 183, טל' 242673 ; יאפי, רח' יהודה הלוי 67, טל' 612474.
מוצ"ש : גרינברג, רח' המלך ג'ורג' 46, טל' 226208 ; צפון, רח' יהודה המכבי 33, טלפון 449995.

חיפה :
ששי : בלפור, רח' מסדה 1, טל' 662289.
שבת : בלפור, רח' מסדה 1, טל' 662289.

רמת־גן ובני־ברק :
ששי : הכגן, רח' ביאליק 30, טל' 723674.
שבת : גרמות, רח' ביאליק 50, טל' 722237.

חולון ובת־ים :
ששי : אסותא, רח' סרום־פלדור 4, חולון ; בלפור, רח' בלפור 90, בת־ים.
שבת : עזרא, רח' בלפור 135, בת־ים ; נאות שושנים, רח' באולים 44, חולון.

באר־שבע :
שבת : רמב"ם, שכון ד' מרכז.

פתח־תקוה :
ששי : מרכז הפרח, חובבי ציון 40, טל' 911078.
שבת : רסל, רח' רוטשילד 89, טל' 911406.

הרצליה :
ששי : כפר שמריהו, מרכז מסחרי.
שבת : ככר ויצלין, רח' ויגטיט 142, הרצליה.

נתניה :
ששי : נתניה, רח' הרצל 11, טל' 22842.
שבת : תרופה, רח' הרצל 2, טל' 28656.

אני פשוש

הצגה לילדים
מאת: ע. הלל
בהשתתפות:
רפי גרנות
שלומית אהרן
עזרא דגן
בתינה וילציר

„חדוה, דמיון קסם והומור שופעים בשירי „אני פשוש" ההצגה מהנה ומרתקת ומתאימה לכל הגילים עד 80"
משה דור — „מעריב"

22.7 יום ב' כפר־סבא „עמלי" ב־16.00
23.7 יום ג' ת"א „בית־החייל" ב־16.30
25.7 יום ה' טבעון „יובל אור" ב־16.30
26.7 יום ו' חיפה „שביט" ב־16:30

כרטיסים להשיג אצל „יוקי" — „הדרך" — ו„קסטל".
מפיק א. ברנזון 441908 — 448345

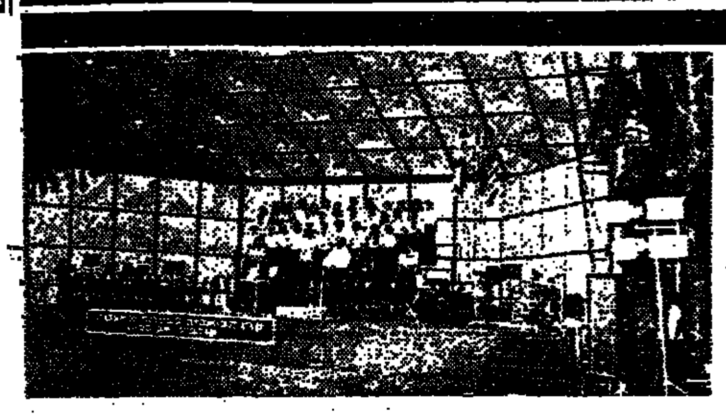

קרן תל־אביב לספרות ולאמנות | אמנות לעם ת"א־יפו
מיסודן של עירית ת"א—יפו והאגודה לקידום אמנות לעם

„צלילי גן"

פתיחת העונה בפארק הירקון
מוצאי שבת 20.7 בשעה 8.30 בערב
התזמורת הקאמרית חולון
בהרכב מורחב
המנצח: **שלום רונלי־ריקליס**
עם הסולן **מאיר רמון** — נגן קרן בתזמורת הפילהרמונית
בתכנית: וו. א. מוצארט, בנימין בריטן
מנחה: דן כנר
בחלק השני מופע **להקת גייסות השריון**
הכניסה חופשית
תחבורה צבורית וחניה לרכב פרטי מובטחות!
הכניסה לפארק ממגרש החניה של גני התערוכה.

מוזיאון הארץ

תל־אביב
מזמין את הקהל לבקר באגפיו השונים:

בקרית המוזיאונים רמת־אביב:
- מוזיאון הזכוכית
- מוזיאון קדמן למטבעות
- מוזיאון הקרמיקה
- מוזיאון לאתנוגרפיה ולפולקלור
- מוזיאון למדע ולטכנולוגיה
- מוזיאון הכתב
- הפלנטריום ע"ש לסקי (הרצאות יומיות: 11.00, 12.00; ביום ו' גם ב־10.00, בשבתות סגור)
- חפירות תל־קסילה — עיר ישראלית מתקופת המלכים
- בית נחושתן — ממצאי חפירות תמנע.

ביפו רח' מזרץ שלמה 10
המוזיאון לעתיקות תל־אביב־יפו

תל־אביב. רח' ביאליק 27
המוזיאון לתולדות תל־אביב־יפו
(בשבתות הכניסה סגור)

שעות הביקור:
בימים א'—ה' מ־9.00 עד 16.00
ביום ו' מ־9.00 עד 13.00
בשבתות מ־10.00 עד 14.00
בשבתות הכניסה חפשית

גבי עמרי
בקומדיה המוזיקלית ... בני הדוקטור

בני הדוקטור

הערב יום ו' 19.7 הרצליה דוד ב־9.15
מוצ"ש 20.7 ת"א אלהמברה ב־8 וב־10
יום ב' 22.7 ת"א אהל ב־9.00
יום ג' 23.7 קרית אונו שביט ב־9.00
הפצה: יוקי (לאן) 222445

הסינמטק הישראלי

בית עובר העירה, רח' פרוגבדינה 4

רובר ברסון — ז'אן פייר מלוויל

20.7	ב־20.00 :	ליאון מורין כומר — ז'אן פייר מלוויל
	ב־21.45 :	הנידון למוות ברח — רובר ברסון (דובר צרפתית ללא תרגום — דיאלוגים מועטים)
22.7	ב־17.00 :	צבא הצללים — ז'אן פייר מלוויל
	ב־19.00 :	הכייס — רובר ברסון (מוסיקה: לולי)
	ב־21.00 :	המעגל האדום — ז'אן פייר מלוויל
24.7	ב־17.00 :	לילה מעל העיר — ז'אן פייר מלוויל
	ב־19.00 :	הנידון למוות ברח — רובר ברסון (מוסיקה: מוצרט)
	ב־21.00 :	ליאון מורין כומר — ז'אן פייר מלוויל
25.7	ב־19.00 :	צבא הצללים — ז'אן פייר מלוויל
	ב־21.00 :	סופה של נערה (מושט) — רובר ברסון (מוסיקה: מונטוורדי)
26.7	ב־14.30 :	המעגל האדום — ז'אן פייר מלוויל (יוקרן במוזיאון ת"א)

לנוער — 25.7 ב־16.30 : איש העטלף עם אדם ווסט

(נא לשים לב לשעות ההקרנה)

טל. משרד: 284425 - טל. קופה: 235865

האגודה לקידום תרבות

התיאטרון לילדים ולנוער

„הרפתקה בקרקס"

מאת: ג'יימס אמברוז בראון
עברית: עדה ברנחום
בימוי: אורנה פורת
תפאורה: לידיה פינקוס־גני
תאורה: ברציון מתיק

המשתתפים (לפי הא"ב): מוסקו אלקלעי, מישו הרובינאן, פנינה ולצלה, יוסי חן, נטע פלחקי, ודבורה קידר.

24.7.74 תל־אביב אולם נחמני 16.00
31.7.74 תל־אביב אולם נחמני 16.00

ההצגות בתקיימות בשיתוף עם עירית תל־אביב.
כרטיסים ניתן להשיג במשרדי הכרטיסים וביום ההצגה בקופת התיאטרון.

משרד החינוך והתרבות, רח' צבי בנימין 1 תל אביב טל. 51409

אגודת הסטודנטים אוניברסיטת ת"א

מועדון בר־מינן

מארח הערב, ליל שבת 19.7.74, את הזמרה
✶ רותי נבון
✶ להקת הסגנונות
ריקודים לצלילי תזמורת
✶ עונות השנה

באודיטוריום בר־שירה:
✶ יום ו' בשעות 24.00 ; 22.00 סרט מעולה
✶ יום שבת בשעה 21.00 סרט מעולה

במוצ"ש 20.7.74 ריקודים באולם ממוזג אויר לצלילי תקליטיה עשירה

הכניסה עם תעודת סטודנט בלבד!

עירית חיפה
האגף לתרבות, נוער, חברה וספורט
מרכז לתרבות וחברה ע"ש אבא חושי

יריד אמנים

מה־20 עד 25 ביולי 1974
במרכז להרבות וחברה ע"ש אבא חושי בנוה־שאנן
אמני ציור, פיסול, קרמיקה, ותכשיטים יציגו וימכרו מיצירותיהם.
פתיחה חגיגית — במוצ"ש 20 ביולי שעה 19.30 בתכנית: להקת „שוקולד מנטה מסטיק"
היריד פתוח לקהל הרחב, ביום הפתיחה עד חצות ובימים א'—ה' בין השעות 17.00—23.30.
בואו בהמוניכם
תחבורה: אוטובוס מס' 15 מרדר; 28 מהכרמל

בימת המלחינים מארחת:

את **מתי כספי** בשיריו

בחלק א':
אנה סמושי ✶ צביקה קראוזר ✶ צמד האחיות
מנחה: פיני קורן

מוצ"ש 20.7 בית מפעל הפיס ב־9.30 בערב
רח' הפטמן 3 ת"א

כרטיסים במשרדים „לאן" (יוקי), „קסטל", „הדרך" ובערב המופע בקופה, החל משעה 8.00 בערב

דני פלק מציג

ערב פאראפסיכולוגיה עם אבישלום דרורי

כל אשר רצית לדעת על ההיפנוזה
- הניתן לפתור בעיות חוסר אונות?
- הניתן לשבר ריכוז וזכרון?
- הניתן להגמל מעישון.

בעזרת היפנוזה?
פרופסור בלק טלפטיה, קריאת מחשבות

חיפה „ביתנו" הערב יום ו' 19.7 ב־9.15
כרטיסים: „מכבי", לחיילים בקצין העיר

דני פרץ מציג
שירי אהבה שלום וספורי רחוב
ערב שירי דהרה תבקין

ת"א „בית לפידי" הערב יום ו' 19.7 ב־10.30
ירושלים „בנייני האומה" מוצ"ש 20.7 ב־10.00
כרטיסים: הדרך, קסטל, ובקופות ביום ההופעה. טל. 252691
המשרד: רח' דוד המלך 8 ת"א טל. 266349, 265092

מעריב ספרות • אמנות • ביקורת

...ש־הספרות

...ר־זוטא של ...שפיר ז"ל

מאת
י. זמורה

...יש־הרוח, איש־הספר, או איש־הספרות שהצרפתים מיטיבים להגדיר בשם (homme de l...) משמעו — ענין־תמיד ...לו אמנותי, זיקה מובהקת, גם שלא ... לכל תופעה מקורית בתחום היצירה, ...מניה־וביה בין כשרון לכשרון, יכולת ...לעצבו־ולנפשו, בין אמנות למלאכה, להגדיר את כל אלה, להעמידם על טעמם, ותחושת־הבנה עזה, בלי הת־ ...דוקא, או תחושת־דחיה, בלי חלחלה, ... א.ד. שפיר היה בתוכנו איש־...

...היה — דק, מפותח, כולו תהליך ...ת, שכן כמוהו כאינסטינקט עירן. ...היה להתגלגל ולהגיע להיות מבקר בעל שעור־קומה ובעל יחוד, אלא ...מכוון לכך. רק מזמן לזמן העריך

ספר מן הספרים, כדבר יוצא־מן־הכלל; מספיק היה לו, שהוא חי לעצמו־הוא את חויית ההערכה והביקורת, ומזמן לזמן היה מגלה לזולתו, במגע אינטימי של שיחה, הקנה להבדין את אצילות־בינתו, אצילות הבנתו (והוא היה תמיד בעל שיחה נאה).

ועוד מסוגל היה לכתוב יום־יום — שיר, סיפור, מסה — כמו שעשה בעת שהיה שותף לעריכת „טורים", אבל הוא לא רצה בכך, ולא היתה לו שאיפה לכך, שכן היה בו תמיד משהו מן ההתרשלות, מחוסר יזמה; בספרות אחרת היה נמנה כישהו

א.ד. שפיר

הדוגמא לכלל־הספרות, שהיה מטפיל אותו, מבצל אותו לשם כך.

הוא ידע את כוחו והכיר את סגולותיו, היה בטוח בעצמו, אך לא התגאה בזה, ולא בקש להפיק רווחים כלשהם; במובן זה, היה בו דבר־מה מאופיו של א.ב. גנסין, שלא רצה לעמול מחוץ לעמל הספרותי, גם לא לשם פרנסה סורחא; עבוד היה, בתת־הכרתו, שמן־הדין ומן־הצדק הוא שיתפרנס מכתבו היוצר, ולא עוד, אלא שמישהו זולתו, בלי להגדיר פה, — חייב לפרנסו, להעסיקו, להפיק תועלת מכשרונותיו; מכאן אי־הסתגלות לחברה, נעימת הטענות הד־מענות, במפורש ושלא במפורש, ומכאן אי־אלה סכסוכים־שמסילא, עם החברה, או שליחיה, העסקנים בעולם הספרות.

*

הוא היה מתרגם טוב, חשוב מאוד, למקור טוב וחשוב, משום שהבין נכונה, מתוך תחושה, כי תרגום טוב הוא רק זה התופס את המקור, ולא זה התולה בו סבר־לות של עצמו כמחבר שותף; אצלו זיקה עמוקה ומעמיקה ללשונות — אידיש, גרמ־נית ואנגלית — והיתה הבנה לדקות וגם למורכבות, וכיוון שידיעתו בלשון העברית היתה ידועה שבאהבה ושבהנאה — ידע תמיד למצוא את הסגנון, את המלים ואת הצרופים התואמים ללשון מן הלשונות, שלה נזקק.

מעולם לא בקש להגיש את האני־המתרגם שלו, שכן הרגשה זאת לעולם היא להפסיד של המקור; האני שלו היה מודגש, וגם כאן לא לשם הפגנה, בדברי המקור של עצמו, ודי היה לו בכך, די והותר.

מתוך כל הגיל ברור שהיה גם שירי־ספרן־ומחמיר לגבי תרגומים טובים, רשי־לים ובלתי־תואמים, גם אם המתרגמים היו בעלי־שם, כי לא ידע משוא־פנים בתחומי יצירה.

*

א.ד. שפיר היה מספר, אוטוביוגרף בעיקרו; הכם היה, והבחין היטב בבעלי־אופי שנקלעו בדרכו, קרובים כרחוקים, השכיל לבנות בסיפוריו המעטים — בעלי־אופי מובהקים; נוסחו היה נוסח של זכרונות, פסיפס של זכרונות, בלי כל כרו־נולוגיה, אלא אדרבא — הוא טרף את הכרו־נולוגיה; גם הנופים שהעסיקו בתאורים, גם מבנה הסביבה — הכל היה בנוסח זכרונות, מלווים הגיגות, הערכות ומסקנות שיאמר־זמן; ועל הכל הטביע חותם של איש־הרוח, אינטלקטואל עד־תכלית; אם תרצו — מספר בנוסח ר.מ. רילקה ב„מלטה לאורידס בריגה".

*

הוא היה משורר, בעל הגות לירית; שיריו מפוזרים וכבר נשכחו, בין גליונות „פתוח" ו„סודיים"; בכל אחד מהם המבא ברק, אבל מוצנע ומובלע; שיריו היו שונים משירה הפאתוסים־אצמיים של לאה גולד־ברג וגם משיריו הדראמתיים של אברהם שלונסקי — ודומה, כאילו לא בזמנם ולא במציאותם השורה שירו.

ספר שירה יחיד, „מרום הרים", קובץ ברכה לעצמו; הוא מחזור שירים על נושא אחד, — אהבה; אהבה שהיתה, שבאה עליו כמו סופה גדולה, כטייפון; כל המחזור שר־פע להט, מתלקח ועולה, עולה ומתלקח, ודומה הוא בטעמו ובמבנהו למחזור שירים קלאסי עתיק; כל האווירה באמת של מרום־הרים; על הספר עבור בשתיקה, קוראים ומבקרים גם יחד, והוא היה ראוי, ועדיין ראוי, לשימת־לב־הדעת מיוחדת, ראוי הוא להיות ספר־כיס וספר־זמרה לצעירים ולאוהבים.

מלבד האהבה הלוהטת והבלתי־שכיחה שבשירים אלה, אתה מוצא חכמת־לשון האמנות־לשון בדירות מאוד.

כשאני תוהה על מהותו של א.ד. שפיר, מתחזקת בי הסברה, שהיה בו משהו מן הקנאות ומן הנזירות, אפעי״ שהיה גם בעל יצרים עזים מאוד, ושמא — הא בהא תליא. היה בו משהו מגלגולו של א.ב. גנסין, גלגול שזהו תגדל, בתוכן ובצורה. עוד ילקטו את דבריו, עוד יוקירום ועוד יעריכום כראוי לו.

סופר עברי באפריקה לפני 90 שנה

מאת
משה דור

מקרב אפריקה השחורה, המשוחררת הד־משתחררת, עולים עתה הדי תרעומת על הגט שהשליכה בשעתו בפני ישראל, כמו קולות תרעומת על מקח־וממכר שעשתה עם הערבים, אילי־הנפט, שהשטיעו עליה הבטחות לצורך ניתוק־היחסים ולא עמדו בהן. מי שבודק את תולדות היבשת, בוודאי שאינו יכול שלא לשים את לבו אל האירוניה הכרה: הערבים, אשר הישמו את האוכלוסיה כוש־הצור, דורות על דורות, במכרם את מיטב בניה ובנותיה לעבדים ובהרגם אותם לפי חרב — הם המתייצבים בראש המסע האנטי־קולוניאליסטי, הם בניפי הסיסמאות מסוג „אפריקה לאפריק־נים".

והנה, באלה הימים, ובעקבות הרתיחה האפריקנית הזכירני חוקר־הספרות והביבליו־גראף בצלאל קרסל „חובי" יען שהוא נושא בי. בשעתו פרסמתי ב„מעריב" כאמור על־אודות הגנראל צ'ארלס גורדון, מי שהיה מושל הסודאן המצרי (למעשה האנגלי) ונהרג בנפול חארטום בידי חילות המאהדי המתקוממים. אז בא אלי ב. קרסל בטענה קשה: כיצד לא הזכרתי את שמו של גצל זליקוביץ, סופר עברי אשר נמנה עם משלחת־הצבא שיצאה לשחרר את הגנראל גורדון הנצור בחארטום. המשלחת אכנם איחרה את המועד, אך מדוע ייגרע חלקו של זליקוביץ?

עכשיו — כאשר סודאן שוב „בחדשות", ואף חבש היא אתיופיה תופסת את מקומה ב„אקטואליה" — בוודאי שהגיעה השעה לפרוע חוב זה.

ואמנם, סיפורו של בצל זליקוביץ סיפור כשלא הוא, הראוי להיפקד, ולוא רק בר־כות ספרו העברי „ציורי מסע" — רשימות מסע במדבר ארץ כושי, שיצא בוואשה בשנת תרמ"ט. יסודות הספר הלא־רגיל הזה נטועים ברשימות שכתב זליקוביץ מן הסו־דאן, בשנת 1885, בשביל „המגיד" ו„המ־ליץ" והוא זכאי איפוא גם לכתר של רפור־טר זריז וכשרוני. אולם בכך אין די: בצל זליקוביץ היה גם בעל הכרה „אנטי־קולוניא־ליסטית" ו„אנטי־אימפריאליסטית" שאין לטעות בה והיא הטביעה חותם בל־יימחה בתולדות חייו.

בקצרה, זליקוביץ נולד ברישובה שבפלך קובנה ב־א' דשבועות תרכ"ג (24 במאי, 1863) — אף תאריך זה, שהוא מציין ב־הקדמתו ל„ציורי מסע", בספק הוא, שכן קיימות גם שתי גירסות אחרות — ונתחנך בישיבות קרלין, מיר וטוריאגן בטרם יצא לפאריס „גן התוכמה" לקנות בה דעת. שם למד בחוג־הישיבה תורה כפי גדולי המזר־חנים, יהודים ולא־יהודים, ונתבהה בבלש־נות הכזרת, ביחוד אגיפטולוגיה. ראשיתו בכתיבה עברית היתה שדופה והסתת־יהוד: כלכבו דרך כאשר רוח ההרפתקנות, שלא הניחה לו כל ימיו — לפני בואו לפאריס סבב בתוניסיה, אלגירה ומארוקו, ותוך כדי קנית הלשון הערבית מפי התושבים המקומיים כמעט שנהרג בוויכוח עם מוס־למים קנאים — הניעה אותו להצטרף אל המשלחת הצבאית האנגלית, שיצאה לסודאן כדי לשחרר את חארטום הנצורה. העילוי הליטאי משמש מתורגמן מערבית לאנגלית ולהיפך, בדרגת „שר מאה" של כבוד — Honorary Lieutenant — ורואה מקרוב את המסע לאורך הנילוס, ממצרים עד לב הסודאן. רוב הכתבות שהוא שולח אבדו ולא הגיעו להמודהן, אך גם המעט מעיד על עין בוחנת, לב עותה ותחושה לשונית רעננה. זוועות המלחמה מזעזעות אותו — במסע־של־דבר זכה להצטיינות מאת המצביא קיטשנר — ולא זו בלבד, הוא מזדהה עם הילידים החוהות כפליגה. ברשימותיו, וגם בספרו, חוזרת שוב ושוב הקושיה־הדעה: מה לאנגלים באפריקה? מדוע צריכים הכושים לשלם את מחיר ההתפשטות האימפריאלית של המלכה ויקטוריה? הכלל, יחסיו עם המפק־דים עליו משתבשים, והגיעו הדברים לידי כך, שזליקוביץ „התפטר". הוא חוזר לפאר־יס — דרך חבש — ושם הוסיף להשתלם בלשונות המזרח ובשפותיו העתי־קות. אך דעתו לא נחה עד שחולל שערוריה פוליטית מן המדרגה הראשונה. הוא טען, כי ידועה לו תעלומת העלמו של העתונאי המפורסם אליהור פן, שסיקר את המערכה בסודאן מטעם עתונו של רושפור, „לה לאנטרן". האיל — סיפר זליקוביץ — ומן כתב דברים שאינם עולים בקנה אחד עם המדיניות הבריטית, שכר המפקד הראשי של חיל־המשלוח האנגלי רוצחים ערביים, שקיבלו את שכרם מידי ממשלת לונדון, והם העבירו את פן לעולם שכולו טוב.

הסיפור ראה אור בעתונו של רושפור, בחתימתו המפורשת של זליקוביץ, — והה־בלשן שלנו מצא עצמו נושא לבקשת הסגרה מאת ממשלת בריטניה. רושפור, הד עורך, יצא להגן עליו ודרש בבית־הנבחרים שצרפת תעמוד לימינו. האנטישמי דרומון תקף אותו בספרו „צרפת היהודית". זליקו־ביץ גורש מצרפת.

הוא נסע לאמריקה, משמש לזמן קצר פרופסור ללשונות המזרח באוניברסיטת פנסילוואניה, ולאחר שגם שם עולה הקאר־יירה שלו על שרטון,*) — אף כי הוא לוכתו מחקרים, בצרפתית ובאנגלית, בי־שטחי התמחותו — הוא עובר לניו־יורק ונעשה לעתונאי ביידיש, המפרסם מאמרים פופולאריים בענייני יהדות ורומאנים־של־קיטש, „על־פי בקשת המו"לים ולא לפי רוחי". ב„הדואר" העברי הוא מפרסם, מ־עת לעת, זכרונות מן הסודאן, מוציא את ספרו „ציורי מסע", מתרגם לעברית את „תורת בודהא". הוא נפטר ב־1926. „אדם בעל ידיעות וכשרונות", כתב עליו א"ר מלאכי, „שהיה ביכולתו לתת דברים בעלי ערך בכמות ובאיכות, פירש דבריו לפרוטות".

נחזור אל „ציורי מסע". הקורא־אומן כדרך שקראתי אני, את הדברים, חזקה עליו שהופעלי מכוח הציור, מעושר הפשטה, בכלל: הפליאה ומצליחה לקרוע אותם ולהגיע לכלל ביטוי רענן וחדש, מן ההשתתפות הנפשית של היוצר במאורעות ובאנשים שהוא מתאר ומעומק הרגש הד־מסכה בדברים. „בזליקוביץ לנו דבר עם משורר עברי", כותב מיכה יוסף ברדיצ'־בסקי על „ציורי מסע", „אשר הרים לנס את השפה העברית, ואנו ביחס אליו אך סופרים יהודיים אנו. השירה האמיתית אשר לנו, שרבות עמלו בה לשכללה ולבנותה, איננה אלא שירה יהודית, שהיא לא תיתכן בלי שפת התלמוד ובלי הויות הקבלה ותב־לי הנפש של הארמית־היהודית. לה עומק ותאים, ועל הכל פרוש צעיף. אולם שירתו של זליקוביץ — עוד תלך קוממיות, היא שירה חוזיה, לה רב מהד העברית הקדומה, מהעברית הגלויה ולא בעלת הד־צירופים"... (ההדגשות במקור). ובמקום

ג. זליקוביץ'

אחר הוא אומר: „אין לי (לזליקוביץ) עינים שונות, כי אם עין אחת בהירה, ולו אוזן קשבת לרחשי העולם". אגב, גם יל"ג הוקיר ביותר את כשרונו העיוני של זליקוביץ ועודדו להמשיך ולכתוב את „סי־פוריו הנפלאים אשר רוח שירה צוה מסע־מת אותם".

זליקוביץ הפליג בתגובה במיטבו בקטע בבא: „מנוסה שאגנה הופעת של קלבא ונצל כל אשר בה. הכוכבים מסתולות הפיצים אשר גבהם; הכוכב לפרומי השמים המהורים ונתיב החלב ההגעס ברקיע הד־שמים כרקמת כסף בטליה שבלה תכלת. בארצנו, ארץ־הצפון, לא יאירו הכוכבים בד־אור־יקרות כזה, הרקיע איננו כולו תכלת כעין הרקיע הנשר עתה על ראשנו. מברום הפוסה, אשר שם נסענו אהלינו, הבטנו על האור המשתרע לרגלינו כראי מוצק, ועינו כולו שלאבן ושלו. מעבר האור נגבה נראו תרצפות הרים לבושי מיכלול וירקרק הרזי. בכל האי הנלמוד דממה בעימה של־מת, דממה — וקול אשמעה".

ואילו זליקוביץ ההוגה יפה לו הקטע הזה: „אל נא תאבין איפוא הקורא באמור לך: ארצות „פראים" הן ארצות אפריקה. דומים להפראים אשר באהלי אפריקה הפנימית תמצאו גם בהיכלי אירופה המהוסמה. האם

(סוף בעמוד 37)

...סברדליק

...שה תמלילים

...זהב, הביאו חמר
...ר נכסף
...ת אילנו.

...נפתח בגעשים.

...של נשיקת־הכן,
...ידם, חבוי,
...סע מבואות עתיקות
...עובר־הארה של גופך.

...ה את שעבודה ומשעבדת את עצמה
...נושכת ונושמת בדיוק.
...עד שלש ונגלית ערומה לעינים.

...רדיות: עודד סברדליק ומשה דור

א. ד. שפיר

אחד בסתיו

(מן העזבון)

הקיץ מת כמו בן־אדם.
אך אין בוכים אותו כמעט.
הכל יודעים: הרחק אי־שם
עתה הוא ילד שנולד.

רק יש אחת, שלא ישלה,
כי לא חלם זה כבר בליל
את אגדת שובך אליו.
הדרון פניו כבן אבל.
והוא אשר מאד נכסף
ליום זהב, לרום נופל...

והוא ישטף בין הרוחות
ולא ידע לאן פניו
לקיץ שאינו רחוק,
למות הסער במותו.
או לחלום גופה בסתו.

פתאם ירעד משאון יערות.
פתאם ירוץ נפשו לזרק
אל סבך־האילנות השם. —
כאלו קיץ שם ואח...

דן ארנון

שני שירים

בנתיב הבשמים

בנתיב־הבשמים
דרומית לקברי־ההוזים
לשרידי הגמלים
הגמלים הבהירים מכי־הגורל.
בנתיב־הבשמים בואכה חצרמות
חלמנו בנתיב־הבשמים
על גני הים הדרומי
על ילדי אלהים
ילדי הגנה גוערי הדקלים.
שאביהם החזיר לפני עדן
את נשמתו לישימון
חזון עולי־רגל בצפרו
ומארת הולכי־הנתיב
בברכך הקדמון.

נעליים

הנעלים הגבוהות
שחוקות־העור
הללו מקבילות לצד הבור.
שהביאן אבי
בארון־הזכוכית.
שעל־כן בכל זאת
נותר דבר
(אנכי בן מאמן לאבי)
שעל־כן לא נותר אלא הוה.

סיפור קצר

...גורים

...זק אורן

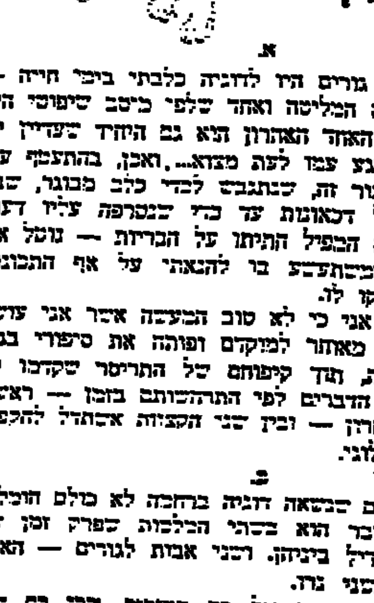

א.

לכבה עכשיו גורים היו לדוניה כלבתי ביתי חיה — ...ריסר שהיא המליטה ואחד שלפי כתב סיפורי היא ... והנה זה האחד האחרון הוא גם היחיד שעדיין יש ...די לקיים כבע עמו לעת מצוא... ואכן, בהתעכבי עלי ... נוטל אני גור זה, שנתגבה לכדי כלב מבוגר, שבע ...ווגו ואכול דאגות עד כדי שנטרפה עליו דעתו ...לכלב בוסה הכפיל התיתו על הבריות — נוטל אני ... גור זה ומבתעבע בו להתאהי על אף התכונות ...תות שהעניקו לו.

...לא שסבור אני כי לא טוב המעשה אשר אני עושה ... אני מקדים מאחור למוקדם ופותח את סיפורי בגור ... על דוניה, תוך קיפוחם של התריסר שקדמו לו. ...איפוא את הדברים לפי התהוותם בזמן — ראשון ... ואחרון אחרון — ובין שני הקצוות אשתדל להקפיד ...סדר הכרונולוגי.

ב.

...ריסר הגורים שבבאה דוניה ברחובה לא כולם הומלטו ... אחת, המדובר הוא בשתי המלטות שפרק זמן של ...ם ימים מבדיל ביניהן. ושני אבות לגורים — האחד ...רם ושם השני גרה.

...עבלה היו צאצאיו של רם בבורים. שכן רם היה ...נגדו בוקסר ודוניה כלבת רועים היתה. רם היתה לו ... הבבית, דומינו בגילה הוסיף. שהגיעה על גזעו

הטהור מכל טוהר, ודוניה — אף כי לכל הדעות יפהפית היתה — חזקה עליה שגזען דקדקן היה מוצא סירכה באחד מדורות אבותיה, ועל כל פנים לא יהיה לה מסמך הכשרסט את אילן היוחסין. רם בקולרו הצטלטל עיטור, שהוענק לו כפרס ראשון בתחרות כלבים כל־ארצית באשקלון ודוניה לא היה לה בקולרה אלא מספר הנחושת שניתן לה מטעם העיריה. רם גזעו היסודי אפור היה אלא שהורקע ורוצע עסים צהובים־ירקרקים עד כי נדמה היה כי כתונת פסים לו, ואילו דוניה כל כולה שחורה היתה, פרט להלקת צואר מלפנים וקצות כפות הכרעיים שלבנים היו, ואלמלא כמה כתמים חומים בירכיים ובלחיים — זכר לאחת מאמות אמותיה שסרחה — היתה לעולם נראית כדיפלומט שלבש זה עתה סמוקינג, לבובה וכפפות, מוכן ומזומן לארוחה חגיגית.

כחצי שנה היינו משוטטים ארבעתנו על פני הסלעים, שהיו אז בעיבורה של ירושלים, ועתה מרכזה, פארה והדרה הם; דוניה ורם, אני ובעליו של רם — אדריכל בדימוס, מאותם מתי מספר שבין עולי גרמניה, שעלו ארצה בשנות העשרים. הוא היה מספר לי על המושבים והשכונות שתכנן ומתפאר בסגולותיו ובשכלו של רם. ואני הייתי עוקב אחרי הבזמוטים של שני הכלבים ומשחקיהם; יש שהיו מתרוצ־צים ומתלקלקים ברוך ובעדנה, יש שהיו תוקפים זה את זה באזכריות מעושה, מסתערים בלי לפגוע ונושפים בלי לנעוץ שניים, יש שהיו עורכים התחרויות ריצה למרחקים גדולים על פני החרולים והקכשונים שעל אדמת הטרשים, ויש שהיו מתייצבים זה בצד זה ומזיזים עיניהם בעולמו של הקדוש־ברוך־הוא — אזניהם כרזיות לצלילים ובני צלילים ונחירי חוטמיהם הלחים מתרחבים כשפע הריחות הנספגים בהם ומעצבתם.

ואולם כשבאה עונת־תאוותה של דוניה גמרנו אומר — האדריכל ואני — כי יש להפריד בין הדבקים, שכן תערובת של מין בשאינו מינו כגון זו — כלבת רועים ובוקסר — אין לה מקום בעולמו של הקדוש־ברוך־הוא ומי יודע אם ימצא מי שיהיה מוכן לקבל גורים אלה.

כשלושה שבועות היו השניים סגורים בהסגר זה כלפי זה. יום אחד פרץ רם את הרשתות שבחלונות ביתו והגיע אל מתחת לגזוזטרה שלנו. היתה דוניה עומדת למעלה, בזקפה על אחוריה, כבוהה כרעיה הקדמיות על מעקה הגזוזטרה, בזיחה לאחור את אזניה הארוכות ומייללת יללות שוברות לב, ואילו רם יושב מתחת לגזוזטרה, אזניו הקצוצות זקופות כשני כהולשים שחורי־שוקים כספר לימוד של באונטומיה, ראשו כוטה קימעה הצידה כבכו מזהק אל דוניה ועם כל יללה הנפלטת כפיה בעצבות עונה מתוך כצמוצץ, ונדמה, כי דמעה נסחטת מהן, מתגלגלת על לסתו העליונה ונספגת בנשכת אפו הסופגני.

רומיאו ויוליה במהדורה כלבית שהועלו קרבן על מזבח טהרת הגזע!

באותם הימים היה לי שכן ולו כלב רועים גזעי, שחור פרווה, כולו מלא און ותעצומות. ביום האחד עשר, השנים עשר והשלושה עשר לתאוותה של דוניה, ממש לפי כל הלכות הטיפול בכלבים (הלא הן כתובות בספרים המוקד־שים לנושא זה) עלינו כולנו — שכני וכלבו ואני וכלבתי — אל גג ביתנו וערכנו חתונה כדת וכדין; לא חסרו אפילו [illegible] כבר, עצמות דשנות וביסקוויטים. ארבע [illegible] לבו של השכן את כלבתי, דוניה [illegible] שכפאו [illegible] כי שרשרת כלבים [illegible] אשר אמרו [illegible] זר לא יבין זאת [illegible] מילות תיאור.

כעבור [illegible] כהצה דוניה ללדת [illegible] גורים, [illegible] עד אחד בני תערובת: [illegible] שורם אפור, רצוע פסים [illegible] קמצה כשל כל הבוקסרים [illegible] ואוזניהם ארוכות כבל [illegible] כי אביהם [illegible]

[illegible] האהבה של הביאולוגיה [illegible] לאלוהים [illegible].

שבועיים היניקה דוניה את גוריה, ובשבוע השלישי בא ידיד ותיק של האדריכל בדימוס אחד מפעילי הגרעת המדבבים, ונטל את כולם עמו. כל מאמצי לברר את מקומות פזורם עלו בתהו.

ג.

עבור שנתיים. רם מת מדלקת כליות. השכן עקר בירושלים יחד עם כלבו. שבועות כספר התהלכנו לבדנו — דוניה ואני על פני הסלעים צופים אלי המצלבה שבמורדה אשר מתחתינו ושקועים זה במחשבותיו וזו בתצפיתיה, שלגביהן היתה מסתייעת לאו דווקא בחוש הראייה, אלא בחוש ההכרעה הריח. ואכן, היא היתה הראשונה להבחינה בזוג הכפול שהלך לקראתנו: עוד אדם ועוד כלב — הפעם כלב רעים, גדול כדוניה, גבוה, צנום ממנה. גם פרוותו שונה היתה כזו של דוניה; קצרה ולא חלקלקה, וצבעה לא שחור, כי אם כעין המשמש. כלב זכר הוא השני גזו ובעליו עובד מדינה השמו יאשה. כיון שגם אני עובד מדינה הייתי, נתקשרה ידידות בינינו על רקע הדירוג והמינהל הכללי, והכלבים אף הם נתחברו זה לזו. אלא שהפעם ניכר היה כי גרו אוהב את דוניה אהבת [illegible] דוניה — אף שהיא ביתה בצניעותה ופעמים אף כלהבת עצמה בריצותיו — לבה בל עמו. לבוא מכרכר הוא סביבה ודוקר היקר כלבים אלגנטי! יקבת היא על עכוזה בראש זקוף, בעצלתיים עוקבת אחר תנועותיו ואפילו זנבה — זו מטוטלת החיוך הכלבית — אינו מתנענע אלא קמעה קמעה, בקצהו העליון בלבד. יש שרוהב לבו של גרו מגיע עד כדי כך שהוא מביא עצם דשנה כעצמיו שלו ומגישה לה בתינת הרי שלך לפניך. או אז נוטלת דוניה את העצם בין כרעיה הקדמיות, מקפלת את האחוריות מצמידה גחונה אל הקרקע ופותחת בגירום כמי שממלא תפקיד חשוב שהוטל עליו — בכובד ראש, באחריות... ובעצבות — ואינה זזה ממקומה עד אשר לא נשאר מן העצם אפילו פירור אחד. ואם תוך כדי גירומה שלה מנסה גרו לעשות כוונו הן ולדחוף את העצם דחיפה קלה ברגלו שלו, — רבו ללחום ושעשועים בעת ובעונה אחת, — משמיעה דוניה חרחור מאיים נטול כל חוש הומור, והלה עומד עליה וצופה באורך רוח היאך מתנת ידו הולכת ונעלבת בפיה בלי שהיסתנג מכנו אפילו פלישת תודה אחת.

וכשהמליטה דוניה שבעה גורים — כולם קצרי פרווה וצהובי גון — לא היה די הלב בדדיה, וביום השלישי להיוולדם נמצאו שכובים בחיקה ללא רוח חיים באפם — כל השבעה פרט לאחד יחיד, שהאריך ימים עד חודש אחד, ובעוד חודש אחד נדרס בצאתו לראשונה בחייו מבית אמו.

ד.

אם בשל מה שעלה בגורלם של הגורים ואם בשל סיבות אחרות, שאינן שמורות בזכרוני, נתפוגגה הידידות בינו לבין בעליו של גרו. הוא פינה את הכסה וכך נתגלגלו הדברים שבאותם הימים נתודעתי לסופר דגול, הרבה גדול מבני בנים ופי כמה בתורה, בחכמה ובינולת, וכיוון שחובב טיולים היה נתלוה כמעט בכל יום לטיול עם דוניה, אף שמסכנו לא חיבב כלבים כלל ועיקר, ואפילו פוחד היה מהם. וכך היה אומר: „את אהבת ישראל שבי איני מחלק עם שום יצור בעולם שאינו מישראל ויהא אפילו כלבי".

אני, שהכרתו של סופר כה גדול, הזמינה לי מאד, ניסיתי ככל יכולתי לדובבו בעת הטיולים, אך הוא שדברן היה מטבעו, היה מכווץ כה מחריש רוב הזמן. כיון ששתיקתו גרמה לי אי־נוחות הייתי אני מדבר, ואף שחלק ניכר מדברי הוקדשו לספרים של ספריו, שהערצתים בלב ונפש, שמתי לב שאין הוא מקשיב לקילוסי ודעתו מוסחת מהם.

(סוף בעמוד 37)

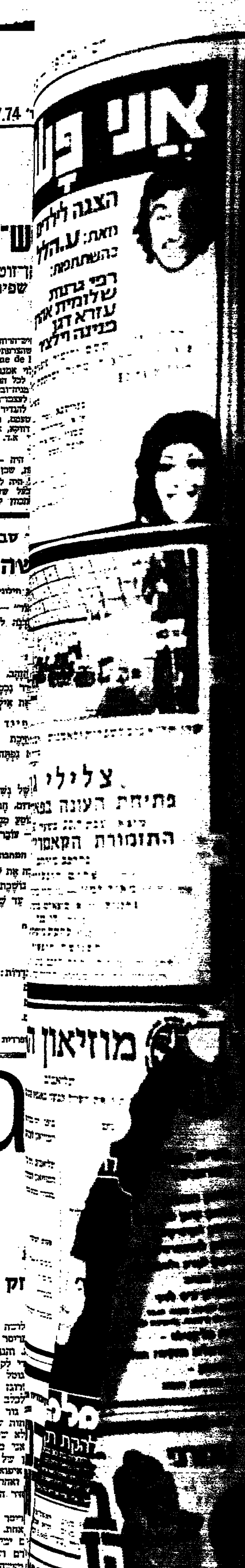

صورة من الأصل

המלים שבחיינו
השגותיהם של צבועים
מאת הוראציוס

ד"ר א. קרונפלד, איפטילוי, מיצינן, שולח לי מדרש־שמות. לא המלים שבחיינו, כי ה ש מ ו ת שבחיינו מושכים את לבבו ולפתות סיפור אחד שמצא, לדבריו, ב„ספר המוהר" (במבוא: „אודיסים אגד קוריוזיטיס") ראוי להישמע:

יום אחד גילה פלוני, בן המאה השבע־עשרה, כי אותיות שמו, אנגדי פוצ'וס, נסדרות גם בצורת „פנדי א־ריום". לא נתקררה דעתו עד שנטש את ביתו, יצא למחוז אוורן שבה נמצאת ריום, שבר מפרקת אדם תוך משע ו נ ת ל ה לבסוף בכלא ר י ו ם שבאוורן, צרפת.

שם המשחק (מאקברי, במקרה זה) הוא „מתוגרמה", או „שכולי־אותיות".

מיסטיקנים שבין הנוצרים טוענים כי פילטוס, ששאל את ישו מה ששאל, ידע גם את מ י שאל. „קויד אסט וריטאס" („מהי אמת ?") נסדר להם, בחלופי אותיות, כ„אסט ויר קוי אדסטס" („האיש הניצב לפניך...").

זו הצורה המשעשעת, התבונה של עקומי־כתובים. משולה, נאמר, ללוטו מש־פחתי. המודים יותר הם משחקי ההאוארד של הקוביוסטוסים הליטראטיים, המסר־סים דברים מדעת, מסלפים במתכוון.

לסוג זה של „גאמבלינג" (אם נאמר על פרודון האמנויות היפות שהוא קאזינו ועל הבקורת שהיא מאפיה) קוראים האנגלים „גארבלינג".

„גרבל" (Garble) הוא לצטט שלא ביושר, לשבש את שורות הכתוב, ללקט מובאות שאינן כתקונן. גלגול המלה הספרדית „גרבילר", שנשתבשבה מן הער־בית — גארבלה. „גידבל" היא מסננת של ראשי־בשמים.

לגרבל, כשמע, הוא לצטט ציטוט סלק־טיבי. מנופה כביכול בנפה, מסונן במס־ננת.

ליוונים היתה מסננת משלהם. קריניין, סנן. מכאן במיתותה של הוראה, הבחן, שפט, הבדל בין טוב ורע. תודי של דין, תודה של הולמה, וחדר של מחזה בתי־אטרון נקרא משום כך ק ר י ס י ס. מעמד שבו נחתכים הדברים, לטוב או לרע. שעת הקריסיס (או ה„קריזה" בלשון שכורי־הסמים שלנו) היא תמיד ק ר י־ס י ת, שעת ה מ ש ב ר. מכאן מצב קריטי, נקודה קריטית, שבת קריטי, התלמה קריטית, קריטיקה, קריטיקן, קריטריון, קריטיקוס. ניתה של דין, פסק־דין, גזר־דין מתגבגת ברומית גם לבת־דודתה של קריניין — קרימן. לשון מסננת, שמוצאה כאמור ערבי. איך הגיעה לרומי, בדרך הסמים, אינני יכול לאמר. מכל מקום נתונת „קרימן" את הקרימינולוגיה, והאינ־קרימינציה (ההאשמה, הפללה), והדיס־קרימינציה (הבחנה, הפליה). אך בחזור לקריסיס, שהכל יודעים כי מוצאה מעולם מושגי הבמה.

הקריסיס, הוא, כאמור, מעמד הקריזה בתיאטרון, רגע שבו נחרצים הדברים לש־בט או לחסד. אלא שבצד הקריסיס, יש בתיאטרון היפוקריסיס.

„היפו" היא הפוכה היווני של „היפר", כדרך ש„סוב" היא הפוכה הלטיני של „סופר", „סופרא". היפו — תת, תחת, מתחת. היפוכונדר הוא, דרך משל, מי שחושש כביכול במעיו (מתחת לכבד, מושב המלנכוליה). היפותיזה — הנחה, השערה שאין לה כסוי נסיוני. היפופוט־מוס — אך לא, „היפוס" הוא פשוט סוס ואין לו כל שייכות ל„היפו"!

מיהו שמביא עתה את מחזה התיאטרון לידי קריסיס? לא שחקנו הראשי? שחקן המשנה, או שחקן־הלוואי מסייע לו בכך עם ש מ ש י ב על מליצותיו? משחק, כנ־גד משחק־משנה, את תת־משחק. קריסיס, כנגד היפוקריסיס.

לימים נעשה ההיפוקריט שם נרדף ל־צבוע. בצדק רב, הייתי אומר! אדם שאינו מהסס להשיב לך, לחלוק על דבריך — או שאינו יודע מהו סח, או שאינו מאמין אפילו לדברי עצמו! אין ספק שכוונותיו זרות, טרטיף! עושה מעשה זמרי ומבקש לו שכר כפנחס! אלו היה חכם קצת יותר, היה מסכים עמך ודאי בכל ומי שמסכים עמך, אינו חייב להשיג עליך השגות, לעזאזל! ההיפוקריטים הללו. יכבדו אלה בכבודו!

ספרים חדשים
עיון ראשון

שירה

שירי עת של אלתרמן

טורי ה„רגעים" של נתן אלתרמן שראו אור בשעתם בעתון „הארץ" בין השנים 1934 — 1943 היוו מעין פרוזדור ל„טור השביעי" שפירסם המשורר מפברואר 1943 ב„דבר" — כונסו בשני כרכים, על פי סדר הופעתם. בכרכים אלה מובאים כל שירי העת והעתון של המשורר למן „סקיצות תל־אביביות" ועד „עוברות השנים". המהדירים לא השמיטו דבר ורק חילקו כל כרך לב־דורים תקופתיים, ששמותיהם הושאלו מן השירים עצמם. בסוף כל כרך מובאות הערות, המאירות את עניני השירים לקורא שאינו בקי בתולדות אותם ימים. (נתן אל־תרמן „רגעים", כל כתבי נתן אלתרמן, הוצ. הקיבוץ המאוחד, תל־אביב, תשל"ד, ספר ראשון 318 עמ' ; ספר שני 352 עמ').

הספר העשירי

ספרו העשירי של חיים גורי הוא אסופת שירים, שהוגשה לדפוס ביולי 1973 ורואה אור בימים אלה. בחמשת שערי הספר נאספו ארבעים ושמונה שירים וחותם אותו שיר שנכתב בניסן תשל"ד ושקוע בחותם מלחמת יום־הכיפורים. (חיים גורי, „מראות גיחזי", הוצאת הקיבוץ המאוחד, תשל"ד, 68 עמ').

איש ושילה שלו

„גם אם ירחיק אדם / לכרכי הים או מעבר / לקו הירוק / ישא נפשו אל שילה שלו / הנער שומע, קוראים בשמו / ואין איש עמו / אין איש , בחשכה". קטע זה מתוך שיר הפתיחה לקובץ שיריו החדש של זרובבל גלעד מסמל את אופי השירים שכונסו בו ואת הלך נפשו של המשורר. השירים המכונסים בספר נכתבו בשנים 1970 — 1973 וטבועים בחותם המציאות הישראלית של שנים אלה. (זרובבל גלעד, „בעמק שילה", הוצאת הקיבוץ המאוחד, תשל"ד, 80 עמ').

„מחשבים ודרכים"

שני מחזורי שירה. באחד מעלים בראות ותחושות, המעוגנים בתיאורים ריאליים דקים מחיי הכלואים והעקורים בכיבוד ובאזור — בלדות עגנוניות, הנסמכות על גיבורי יצירותיו של המספר ועל תוכן סי־פוריו. (ק.א. ברתיני, „מחשבים ודרכים", הוצאת מוסד ביאליק, ירושלים, תשל"ד, 92 עמ').

שירי ניכור

אסופת שירים של אורי ברנשטיין, ובה שירים שנכתבו בשנים 1967 — 1973. שירי תהיה, ניכור ועצב. באסופה כחמישים שירים, שנסדרו בשלושה שערים, הראשון ללא שם ושני האחרים: „על רוח באמצע התורף, באמצע הבגים" ו„שירים ממכביקי" (אורי ברנשטיין, „כולם כעשים בודדים", הוצאת „סימן קריאה" מפעלים אוניברסי־טאיים להוצאה לאור, תל־אביב, תשל"ד, 68 עמ').

שירי עידו בסוק

קובץ ראשון של משורר צעיר, המוקדש לאביו. שמונה עשר שירים שמגוון נושאיהם רחב, אך בכולם ניכרה אישית חזקה של תהיה. (עידו בסוק, „אחר הסוסים רציני", הוצאת הקיבוץ המאוחד, תל־אביב, תשל"ד, 32 עמ').

לירקה הונגרית

פואימה של משורר הונגרי, בעקבות ספר יונה, שמבין שורותיה משוועים בצי־אותו האקטואליה של העולם ותהפוכות חייו האישיים של המשורר. תרגם מרדכי אבי־שאול, שהקדים מבוא על המשורר ו־יצירתו. (מיהאי באביטש, „ספר יונה", הוצ. מפעלים אוניברסיטאיים להוצאה לאור, תל־אביב, תשל"ד, 29 עמ').

מן הגניזה

ירושתו השירית של נחום בן יעקב הד־מעירי, משורר בן המאה השלוש־עשרה, המכילה חמישה עשר שירים, כהם שלושה עשר שירי קודש ושני שירים על טהרת האקטואליה. („שירי נחום", יוצאים לאור על פי כתבי־יד ודפוסים, בצירוף חילופי נוסח, ביאורים ואחרית דבר בידי יונה דוד, הוצאת „עכשיו" ירושלים, תשל"ד, 48 עמ').

שירים לאורך החוף

מהדורה שלישית לספר שירי נתן יונתן, מוקדשת לבנו של המשורר, שנפל בצריח במלחמת יום־הכיפורים. (נתן יונתן, „שירים לאורך החוף", הוצאת ספריית פועלים, תל־אביב, נדפס מאמבה, תשל"ד, 194 עמ').

סיפורת

אדם בזרם הגורל

ספרו הראשון בעברית של סופר הונגרי, עולה, שקבע את ביתו בישראל וזכה בשנת 1971 בפרס הרצל על מפעלו הספרותי. זוהי מהדורת סיפורים קצרים שבה עבר כחוט השני מ־יבוב האדם הנסחף בזרם הגורל העיוור, בצילה הגאיים של המלחמה. מוד־גה של ראיה ריאליסטית נוקבה וסמליות פיוטית. (פלוי לדאני, „חלון ברקיע", הוצאת „מסדה", רמת־גן, תשל"ד, 220 עמ'. המחיר 18 ל"י).

ממראות ישראל

קובץ סיפוריה השני של המספרת ובו מגוון נושאים, מגוון עולמות המשקפים את ישראל של שנות השבעים. כל אחד מגיבורי היה חותר בדרכו אל מנת האושר הקטנה המוקצבת לו כשהוא עובר בדרך זו תלאות ותהפוכות. (שולמית לפיד, „שלוש שוטים", הוצאת „מסדה" רמת־גן, תשל"ד, 152 עמ'. המחיר 13 ל"י).

עיון ומחקר

פרקי דוסטוייבסקי

ארבעה פרקי עיון ביצירותיו של דוס־טוייבסקי, פרי עטה של לאה גולדברג, כנ־בי בן הזמנו. (לאה גולדברג, „הדראבה של העדינה", פרקי דוסטוייבסקי, הוצאת ספריית פועלים, תל־אביב, תשל"ד 138 עמ').

ביאליק וסופרי דורו

קשרי המשותפים של ביאליק עם סופרי דורו וכן „מלחמותיו" בתופעות ואישים באים לביטוי בספר רב־היקף, פרי מחקר ועבודה שנים של סופר שהקדיש את עצמו לחקר ביאליק וכתביו. בספר, המופיע לציון מאה שנה להולדת המשורר וארבעים שנה לפטירתו, מובאים מכתבים שבין ביאליק לבין סופרי דורו, וכן תצלומי־מכתבים והגהות. (משה אונגרפלד, „ביאליק וסופרי דורו", הוצאת „עם הספר", תל־אביב, תשל"ד, 352 עמודים כפולי טורים).

ספרי זיכרון

לזכר הנופלים במערכות ישראל

לקט דברי ספרות וכתובים מעזבונם של נופלים במערכות ישראל הוצא לאור על־ידי המח' לחינוך חברתי באגף הנוער של משרד החינוך והתרבות. החומר נועד להעלות זכר גיבורי ישראל, שמסרו נפשם על תקומת המדינה ובטחונה. („מגש הכסף", ליקטו ג. רון־פדר וא. כימון, הוצאת המחלקה לחינוך חברתי, משרד החינוך והתרבות, ירושלים, תשל"ד, 84 עמ').

כתבי־עת

מורשה ז'

הקובץ השביעי של „מורשה", כתב עת לעניני תורת ישראל, עם ישראל וארץ ישראל, מוקדש למלחמת יום־הכיפורים. בקובץ מאמרים ורשימות שנכתבו על־ידי ראשי ישיבות אל הלוחמים בחזית, דברי הגות ומכתבים שנכתבו על ידי מגויסים בשעת־הקרב ובקווי הפסקת־האש. („מורשה", חוברת ז', תשל"ד, הוצאת המחלקה לחנוך הצעיר במפד"ל, בשיתוף המחלקה לחינוך ולתרבות תורניים בגולה של ההסתדרות ה־ציונית העולמית, ירושלים, 172 עמ').

עיונים בחינוך 3

הגליון השלישי של כתב־העת „עיונים בחינוך" מוקדש כולו לסימפוזיון על ספרות ילדים ונוער, שנערך באוניברסיטת חיפה בחנוכה תשל"ג. ערכו את הסימפוזיון בית־הספר לחינוך של האוניברסיטה והחוג להכשרת עובדי הוראה במשרד החינוך והתרבות. נטלו בו חלק עורכי עתוני ילדים, משוררים, סופרים, ציירים, פסיכולוגים ואנשי חינוך. („עיונים בחינוך", כתב־עת לעיון ולמחקר בחינוך, ניסן תשל"ד, העורך ד"ר אביר כהן, הוצאת בית־הספר לחינוך של אוניברסיטת חיפה, 140 עמ').

ציור ופיסול 7/6

במתכונת כפולה, בשל תקופת המלחמה, עוסקת החוברת בתגובות ראשונות על מלחמת יום־הכיפורים — ציורים ורישומים שנעשו על־ידי חיילים מגוייסים או ציירי בעורף. בהשוואה ליצירות אלה, שהן פרי ההתרשמות והמיידיות, נראים ציורי הילדים המובאים בחוברת כמדע מדויק. כן מובאים בחוברת מונוגראפיה מקיפה על אלברט ג'אקומטי, המודרים הקבועים ושתי מנות נוספות למלחמה — והתוכי עץ של אהרן סגל בעקבות מלחמת־העולם הראשונה. מיצירות גיאורג גרוס. („ציור ופיסול", רבעון לאמנות פלאסטית בעריכת דן צלקה, יוצא לאור על־ידי אגודת הציירים והפסלים בישראל, ת"א, חוברת 7/6 תשל"ד, 4 עמ').

ביקורת ופרשנות 4—5

דיונים ביצירתו של ש"י עגנון, מחקר בשירת ימי הביניים, עיונים בספרות ההשכלה, יסודות בשירה ובפרוזה, ומאמרים באנגלית. („ביקורת ופרשנות", עריכת אברהם שאנן, הוצאת המחלקה לספרות עברית ולספרות העולם, אוניברסיטת בר־אילן, רמת־גן, אדר תשל"ד, 104 עמודים כפולי־טורים).

קולנוע 74

גליון ראשון של כתב־עת חדש, המתכוון להופיע אחת לחודשיים. תכונתו של מעין זה, המוקדש לאמנות הקולנוע, מו... אצלנו זה שנים, אף כי נעשו בעבר נסיונות בתחום זה על־ידי יחידים (גרינברג, „קשת" וכדומה). עתה נעשה במאמץ מאוחד של מספר גורמים להוצאת כתב־עת זה, המביא בגליונו הראשון חומר מגוון מן הנעשה בעולם הקולנוע בכלל ובקולנוע הישראלי בפרט. („קולנוע 74", בהוצאת המכון הישראלי לקולנוע, רך בפועל מבר פלוצקי, גליון מס' 1, 1974, 128 עמ').

דאר אויר
מספרות העולם
מאת סינדבאד

✶ באמריקה — משורר גומר ומספר מתחיל ✶ באנגליה כבוד לסופרים נערצים, כסף לסופר מרתק ✶ שנים שהתאבדו — סילביה האמריקאית, אלכסנדר הרוסי ✶ רומאנים חדשים — מצרפת ומהודו.

בגיל 86 נפטר בימים אלה ג'ון קרואו ראנסום, מחשובי המשוררים האמריקאיים, שנודע באירופה הוגנה ובמבט־הביטוי ה־אופק של יצירתו. הוא מת בגאמבייר שב־מדינת אוהיו, במקום שם עומד קניון קולג' כבשנתו שימש בו פרופסור לשירה.

הוא מיעט לכתוב — „ביותר ביותר" מכיל רק 50 הובאות ליצירתו — אך בהשפעת היה בעל השפעה עצומה כמייסד האסכולה של המשוררים מדרום ארה"ב. בקבוצה נמנו אלן טייט ורוברט פן וורן. הוא זה, שקרא „הפליגייטיס", התקומים על ביבוי הדורי־הסמכות ייליס לסגולותיו של הדרום הכפרי, אף כי לא בנימה רומאנטית.

רבים היה נחשב כאחד גם כבקר ספרותי בן הדרגה הראשונה, המפרסים ביכולתו ייסדיו בשיא העיטוס את עצרו של גוומא־ביקורת. בכתב־העת „קניון רוויו", שהוא יסד ב־1939 (הוא חדל להופיע ב־1970), הכניס לבה שנודע ב„הביקורת החדשה" — ניתוח קפדני של הטכסט וריקמת המלה הכתובה.

הוא זכה בפרסים ובכיבודים רבים, לרבות פרס בולינגן — שהוענק לו מטעם אוני־ברסיטת ייל — פרס האקדמיה הלאומית של המשוררים ופרס הספר הלאומי.

✶

רומאנים על רקע הקאמפוסים האמריקניים, או על פער הדורות, או כאלה הנכתבים כנעת המהפכה — יש בהם כדי להמחיש הספרים רבים. אולם אף־על־פי שאת „הסל־תמה בין הכיתיים" אפשר לסווג בכל אחת מן הקטגוריות הללו, קידמו המבקרים, ב־ארה"ב ובאנגליה, בסבר פנים יפות את הר־ומאן של אליסון לורייה.

ההנאה, שרומאן זה גורם לקורא, בוקעת קודם־כל לזכות הכשרון שהמחברת האמרי־קנית מציגה בו את הילדים האמריקניים שלה המעוררים שאט־נפש, אותם אורחים (שאינם כשלכים) ב„בית־ההארחה" של הד־ריום, וכן לפאתוס שהיא משווה למנ גיבור־יה בגיל־העמידה, הטיפוסים — שעל שמם קרוי הרומאן — בעודם מתאמצים לאתר את מקום־הימצאם. תיירי־זמן בעולם שנעשה זר ומפלצתי בעיניהם.

עלילת הרומאן סובבת סביב בריאן סיים, מדען הבריטי, שמסתבך עם הלכידה שלו, מבקשה להיעזר בחלום ממש בעור שינוי מן הצורך לשאתה לאשה. בינתיים דוחקת בו אשתו, שלפתע עבורה על החותם שהטביע הזמן ביופיה, פעם בכיוון זה ופעם בכיוון אחר. אף־על־פי שהרומאן בא לעולם במדינה שבה קצב־החיים הוא כה מואץ — יש בו נשימה ארוכה, התורמת לכוחו האמנותי.

✶

זולת הניכור הנדיר שחשו איש כלפי רעהו, היה לסופרים האנגלים סומרסט מוהם ויו וולפול לפחות דבר משותף אחד: שניהם למדו בימי־נעוריהם ב„זה קינג'ס סקול" שבקנטרבורי.

בימים אלה חלק בית־הספר כבוד לזכר שני תלמידיו המפורסמים, ובמסגרת ספ־ריתו של שבוע ימים הציג את כתבי־היד שהכינים נתנו שי לצור־מוצבתם המדוגה.

אוסף מהם כולל את כתב־היד של הרו־מאן הראשון שלו, „ליזה מלאמבת", וכן גם מסמכים מידי ליטוויו, המוכיחים שהוא לא היה כה אומלל בבית־הספר כשם שהיה מתון בשנים שלאחר־מכן.

באוסף הענקי של כתבי־יד של סופרים בן המאה הי"ט והעשרים, שליקט וולפול, חסר רק יוצר אחד: סומרסט מוהם.

וולפול מעולם לא סלח למוהם את תיאורו האכזרי שצייר על פיו — הלא הוא אלרוי קיר — ברומאן המהולל שלו, „עוגות ושיכר".

✶

ועוד באנגליה: לפני ארבעים שנה היה ויקטור קנינג פקיד שהשתכר 17 שילינג ו־6 פנס לשבוע. אגב, תקתוק על מכונת־כתיבה בשעות, כתב גם רומאן שהתקבל לפירסום — הוא נטש את עבודתו על־מנת שלא לחזור. „בעבידי הזוהרוני שלא אקבל פנסיה, אבל אני לא רציתי פנסיה".

הספר הראשון, „מר פינצ'לי מגלה את אנגליה שלו", הביא לו, באוגדן גב, כ־30 אלף ליש"ט. עכשיו, ארבעים שנה וארבעים ברעץ, לאחר מצטה (האחרון, „האיזה ה־ בדרוס"), עוזה זה הופיע) הוא יהל קוראים המפוזר על־פני כל העולם, לרבות יפאן, הוא חי את חיו של סופר מצליח, בביה־שמוה שהוסיף למעון־מגורים בבוסת דיבון, מעל לנהל כקפע דגי אילתיה ודבקן, שבו הוא משליך הכה בין פרק לפרק של ספ־רי־המתח שלו.

„אני כיספור־סיפורים כפשוטה. מדי שנה אני כותב ספר. הדבר דורש כבני כשלושה חודשים ומביא לי כ־30 אלף ליש"ט לשנה. צריך שלושה דברים — לבאל: כבון, כח ומזלג — ואני מסוגל לטוות עלילה מסבי־בם. אינני סובל וחנאים הגותים, שמתב־ריהם סבורים, כי מתוקי כליים עושים אותם למשהו כיתור. אני פשוט פונה לה לצ־בור את ההכנסה בעבור כספי. היתה לי תקופת־התכווצות קשה, אותן שנים בין 19 ל־25, שאי־אפשר להמיכן עוד. כמהו־הני מתפקד על מכונת־כתיבה בעיר בעידי־ירי מצחקים סכימים".

✶

סילביה פלאת נולדה בארה"ב ב־1932 ואיבדה עצמה לדעת ב־1963, בעודה באנגליה לכשורר האנגלי טד היוז. מאז יצא לה שם על שירתה ועל הרומאן שלה, „אגרטל הפעמון".

עכשיו נוספה אבן נוספת לבניין המיסתיקה ביצירתה ובחייה: „מבט קרוב יותר ב־אריאל: זכרונות על סילביה פלאת" שנכ־תבו בידי נבל האנפר פטיינר, עם אחרית־דבר מאת ג'ורג' סטיינר.

זכרונותיה של הגברת סטיינר כתיעודים לימים שעשתה סילביה פלאת בסמינאר־קיץ באוניברסיטת הארווארד בשנת 1955. היא נפגשה שם עם פרופסור צעיר לביולוגיה בשם „אירווין" — אביה של פלאת היה פרופסור לביולוגיה באוניברסיטה בבוסטון, אך מת בעודה ילדה — ואף־על־פי שלא היה בו כל דבר כזה, נצלה סילביה ברעתה. בקיצור, לילה אחד הקי אותה וביתק את בתוליה. היה לה שקורות שהצריך טיפול רפואי, אך היא לא ניתקה את קשריה עם ארתור — להיפך.

זוהי גילוי־הכהרת של זכרונות, אך אפשר לטעות בהם ולהגיע לכלל מסקנה שהם סנ־סאציוניים. האהבה שנגה לגברי: אלה הם זכרונות הכתובים באהבה, בכשרון ובסיפ־קציה, המשפים הרבה מן האפל המורכב כמיה לסילוויה פלאת, נטייתה המשפטית למלאנכוליה, החקירה הפצבית שגילתה כלפיה אבה, כשרונותיה הכגולים והבעייתיים ושונותיה אחרות הנופכה אף על דכוה טראגית זו, שכל הצלחותיה לא בנבו את איריתה בידי עצמה.

✶

„אלכסנדר בלוק: הנסיעה לאיטליה" הוא שם מחקרה המעניין של הדוקטור לשר א. רונל, שהופיע באחרונה מטעם אוניברסיטת קורנל באוהיו.

בלוק, המשורר הרוסי הגדול (בין השאר מחבר „שנים עשר", המבין להמהפכה הב־בולשוויסית, בכבכה תאכזוב לגברי וכן קצי אחריכן) ואשתו של באיטליה שבה כבועזה בבאר ויזי 1909. הנסיעה בצרקה ביניש של כבוכר איש האמנות שפקד את המשורר, ובבידיה כמייכה בפסיעה לשב ריפוי. בכבון זה הנסיעה הצליחה: בלוק זהר הביתה כשהוא מחובק. לפנות באיטן [illegible], קרוסיה היא מלימנבלת פרחה בר אירופה. הנסיעה כתיעה היטב: זולת הי שירים, מבציים גם כאמביים. „מקום של אמנות", ימיוה של מכתבים לידידים ול־קרובים. בסך־הכל נכתבו 16 שירים, כגוים בהם — על ונציה ופירנצה — בדעות מוד זרים ביציאמורים. יש בהם עניין מיוחד כפני רוהם בגילים את גלעיני אמדים בן [illegible] של הקיפתיקהי הד־בלוק של בלוק.

הכרונות ההסבות של ד"ר רונל בפרישה לא תביד עלי יפה, אך „הביקור האיטלקי" נודעה לו השיבה רבה בהתפתחותו האמ־נותית של אלכסנדר בלוק והתבגרות בכתי־רותו, כרי... יכולהנה, להאיר במקצתם הר־ספרותיים הביוגראפיים.

✶

סומרסט מוהם

הצלאת הרקע והצביונים יוצאי־הדופן בכבי ההסדרוי במסיקה את ביקי גאי־ליסאק בבירה רבה הולכת, בד בבד עם נושא הבהלה. [illegible] — ביותר לתוצר צירופי זה, שכתיבתו היא קפ־דנית ותמכיה עד כדי בקשות — ובפרט הדבר אמור בפרקים כגון העלולות לגמור אימון כזיר על נביתנתי: הגראן גאוינטל הגבוי. הבפייה המכרעת היא זו כל בביאת [illegible], שבה היראה העלילה המבכית בלילה בפה אחד צב השמית־עביניו על היבבי. בפציך ההיה. „האדם הבגלי", הוכיח ביהו גאי־ליסאק שהכבר אפשרי.

העלילה הוציבית כספרת על אדם היוצא בכית־הצלכין שבי צעה זה המכבזה אכתו הכבם לאלמר לרבדי הרפתקיה עם. בכה גביה, רופא יאציל עידר וגוהה־לבות. כל אחת מן הבויות הללו יש בה קסם בכלה לגבי, יבדבבה היא כזהדה את הויצהר שעליו להצבה לקריאה המוקצה בעבר להן. אך כל שהבתוב, הבפי עליו באימן כזה, ביאה לי בזהר, כן הוא נכה לדעה שהדרך הכובה — על־ידי בבה. לבסוף לא בתר בכונת הדייך לו לבליס־פייר — להוציא [illegible].

ביתבאן פועלים שני יסודות הבבביתים לבבין זה ביבוי האירופים זהן מכוכבם לי הוליכבו שלל: הבחירה הזויתית של כל הבנית הבבנה, בניגוד למעבבים המשתפ־שים בין הפציכה; וסיפור־עלילה הבכיון — בהסתבבו בבדית ה„אמהי האינטיבי" — כלפי הדבה העיקרית. ואמירה כתעבה כמו בחולם, הקשיות כתרבות, האפשרויות נתונות — וכל אותה עת אנו חשים בכ־ הידוד, המפליא לרקום את היסודות גדים למיקשה אחת מושלמת.

✶

„כפרי, חיי" הוא דיוקן של תושבי כפר מקופח באוריסה, פחות או יותר בין כלכותה ומאדראס שבהודו. זה פראפולה מהאנטי (הספר יצא באנגליה בהוצאה בריטית) הוא בן־הזקונים של משפחת־איכרים מקומית ואדם ראוי־לציון שיוזו לו כל יתרונות הומרים הצליח לים את תוך־לימודיו כאדריכל ולעבד מקצועו מטעם מועצת להגדיו רבות. כך הזל כציר וכבר הציג תערוכות ב תבל שונים. הוא גם רקדן, המגלה ביותר ביחסים שבין ציור ותנועה.

אפשר היה לשער שאדם כזה ממקום־הולדתו־גידולו, אך הוא דווקא מסור לכפרו בכל לבו, ומעה לפת הה־צורך לחזור אליו. הוא מקיים יחסים טובים עם כל תושבי הכפר, ומשום בכירים כל חייו. לא נצרך להציג להם לות. הוא פשוט העלה על הכתב את התהיות בעזרו כשוטט על־פני הכפר.

צאה היא לא רק דיוקן אינטימי של כפר הודי, אלא גם תזכורת למה העולם הכפרי בתמידותו להשתתרר החיים המשפחתיים.

פראפולה מהאנטי כתב ספר יפה בלא אהבה, המרתק את הקורא הוא גם את ספרו להפליא.

סילביה פלאת

האנציקלופדיה העברית
המרכז: רמת־גן, דרך ז'בוטינסקי 21, טל. 734202/3
סניף ראשי: תל־אביב, רחוב הרצל 2, טל. 56628

הופיע כרך כ"ו

ערכים: סכות — עמר אבן אל אעץ

מן הערכים שבכרך: סכות, סליחות — לשונות, סנהדרין, סעד — רווחה חברתית, סעדיה גאון, ספורט, ספנות וכלי שיט, ספקטרום, ספר ומו"לות, ספרד, ספריה, ספרנות, סקוטלנד, סקנדינביה, סרטן, עבדות, עבודה, עבודות, עברית (לשון, ספרות), עגנון, עופות, עטלפים, עין, עם־ישראל.

הצטרף אל רבבות מנויי האנציקלופדיה העברית
בתנאי חתימה נוחים ובתשלומים

קשת
רבעון לספרות, עיון וביקורת
בחוברת החדשה
בסיס־טילים 612
סיפור חדש מאת
א. ב. יהושע
216 עמ', המחיר: 10 ל"י
החתימה לשנה: 30 ל"י
„קשת", רח' ביאליק 9, טל. 53040, ת"א

הופיע:
המבוכה, המחאה והמוצא
יעקב חזן
מסה מעמיקה בבעיות־היסוד של הווייתנו לאחר מלחמת יום־הכיפורים.
בהוצאת ספרית פועלים

המחדל המחריד מכולם
כיצד הפקירה המנהיגות את ההמונים היהודים באירופה
קרא
כחש
מאת בן הכט
מהדורה שלישית
12 ל"י. בכל חנויות הספרים

פרס לספרות ומחקר
ע"ש זאב ז'בוטינסקי
ועדת הפרס תשל"ד מטעם המכון
ע"ש ז. ז'בוטינסקי בישראל
מודיעה תקנות הפרס:

א. הפרס הוא בסך —.2000 ל"י (אלפיים) וינתן לפי המל־צת חבר השופטים בעד יצי־רה ספרותית בפרוזה או ב־שירה או מחקרים על נושאים לאומיים של תנועת התחיה, מלחמת השחרור ומערכות יש־ראל, שנתפרסמו בעברית ו־יצאו לאור בצורת ספר בשנ־תיים האחרונות.

ב. כל ספר המוגש לדיון חבר השופטים יכיל לא פחות מחמישה גליונות דפוס בגודל רגיל ויש להגישו בחמישה טפסים עד יום י"ב אלול תש־ל"ד (30 באוגוסט 1974), לפי הכתו־בת: ת.ד. 21174, תל־אביב.

ג. אין הפרס ניתן ליצירה או מחקר שכבר זכה בפרס אחר.

ד. הפרס ינתן במעמד פומ־בי, ביום הולדתו של זאב ז'בוטינסקי ב־י"ב בתמוז תשל"ה או במועד סמוך לו.

ביקורת

יסטוריה יאטרונית עוותת

מאת ישראל גור

מנדל קוהנסקי, התיאטרון העברי, מאנגלית: אביב מלצר; הוצאת ויידנפלד וניקולסון, ירושלים, 1974.

ל האיני צמוד ל„מהכוח" קבוע בכתיבת ביקורת, ולפי שסבור אני כי טיבו ואופיו של הספר הם הצריכים להכתיב, בין השאר, את הבניה־ביקורתו, הריני מוצא לפתוח את רשימתי על ספרו של מנדל קוהנסקי במבנין לדוגמה (חלקי, כמובן) שגיאות הפקטיות הפיגייניות שהספר בהן. לאחר מכן — „אשכיר את...

כאשר הכותב דן בהצגת „בלשצאר" אשר ע"י אנשי תנאי"י בברלין בשנת — הריהו מוסיף את ההערה הבאה: „...של ההצגה בצבירות פורסם ב־1915, ...הרר, בעריכת יעקב פרישמן" (268). ובכן, לידוע שגיאות בהערה כתבי־העת שהמחזה פורסם בו הוא ...שעורכו היה דוד פרישמן, וזה קרה 1904.

כשהכותב דן בהצגות של „הבימה" „המבול" מאת ברגר (מוסקווה), הוא כותב, בין השאר: „ועל מי שהלהיט את הכתיבה ל„הדיבוק", ...המשיכה לחבר לחנים התאימים" (4)- מילנר, כידוע, חיבר את המוזיקה ...ש" ולא ל„הדיבוק".

כשמר קוהנסקי כותב על „התיאטרון ...ייי (1922), הוא מגלה לנו, בין ה־ ...„שחקן חדש נוסף היה אי־...

שעתה זה סיים את לימודיו בגמנסיה „הרצליה" (עמ' 59). פלאי־פלאים: קוטאי עצמו לא ידע עד כה שלמד אי־פעם בגמנסיה „הרצליה".

(4) כשמחברנו מתעכב על סיורה של „הבימה" באירופה בשנים 1929—31, הוא כותב: „כשנתיים ימים ארך סיורה של „הבימה" באירופה, ואת הפעם בהצלחה ...הה בהרבה מזו של שנת 1925" (עמ' 106). בשנת 1925 עוד שהתה „הבימה" במוסקווה.

(5) וכשהוא מתעכב על מסע „הבימה" לארצות־הברית בשנת 1948, הריהו מגלה כי נטלה עמה שלוש הצגות: „הדיבוק", „הגולם" ו„אדיפוס המלך" (עמ' 128). „הבימה" נטלה עמה למסע זה ארבע הצגות. הרביעית שלא הוזכרה ע"י קוהנסקי היא „כתר דוד".

(6) כשהוא מתויק בראשיתו של התיאטרון הקאמרי הוא מכיר את „העולם בו אנו חיים" לקארל צ'אפק (עמ' 136). מחזה זה נכתב, כידוע, בידי האחים קארל ויוסף צ'אפק.

(7) מר קוהנסקי מוסר לנו את תוכן המחזה („ההזה הנני", האומר — בין השאר: עתה קיבוץ שבא העירה בהיפרש אחרי היים לשירים יוהר..." (ההדגשה שלי — י"ג; עמ' 143). אילו זה היה כך — האם היה נקרא המחזה (והסיפור שעל־פיו עובד) בשם „חדוה ואני"?

(8) על „לי־לה־לו" אומר המחבר ש„הועלה בהצגת־ריביו גדולות־ממדים" (עמ' 152). היכן הועלו הצגות גדולות־ממדים אלו? באולם „ישה הפך"?!

(9) „ב־1958" — אומר היסטוריון־התיאטרון שלנו — „לרגל יובל הארבעים של הלהקה („הבימה" — י"ג) העניקה לה הכנסת את התואר „תיאטרון לאומי" (עמ' 175). לא הכנסת העניקה ל„הבימה" תואר זה, כי אם שר החינוך דאז, ז' ארן, בשם הממשלה.

(10) מחברנו מסכם את הצגת „חבק" לחנוך לוין כהצגה משותפת להתיאטרון החיפני ולקאמרי" (עמ' 236). לקאמרי לא היה חלק ונחלה בהצגה זו.

(11) כשהוא מתעכב על פעילותה של להקת־הקבע בחאן הירושלמי, הוא מזכיר, בין השאר, את „ויוצק" מאת ברג (עמ' 238). להקת־החאן נטלה לעיבוד את הטקסט של ביכנר ולא את האופירה של ברג.

(12) לפיוזתם השניתיים של המחבר הוסיף מצידו המתרגם העברי: בישראל מופיע, כידוע, כתב־עת לאמנות־התיאטרון בשם „במה", אך המתרגם מכנה אותו בעקשנות בשם „הבימה"; וכיו"ב, מחזה של אוסטרובסקי בתרגומו של שלונסקי שהועלה ע"י תיאטרון חיפה בשם „חכמים היזהרו בטיפשותכם", מכונה ע"י המתרגם „די טיפשות בכל איש חכם".

(13) באותה הפרקים מתמך הכותב על מאמר של מרים ברנשטיין־כהן שפורסם ב„במה" מס' 12—11, ואילו מר קוהנסקי מפנה את קוראיו לחוב' מס' 12—11 של... „מאזנים" (עמ' 269).

(14) דברי־הלוי למעגונת שמספר כשר־פעים אף הם בשגיאות: (א) תמונה של ניחזה שיין בתפקיד קבלנית ב„הדיבוק" מוכתרת כדומה מהתפקה המקורית במוסקווה; (ב) ליד תמונה של סצינה מתוך „בולתיים מגורות" ע"י תיאטרון „זוית" מצויינת שנת 1935; (ג) ליד תמונה מתוך „ריצ'ארד השלישי" — עם יוסף מגלא חזית שרון — נאמר שההצגה הועלתה ע"י התיאטרון העירוני חיפה, אלא שבמקרה זה, מדובר בגירסת מילוא להתיאטרון „אוהל"; (ד) ליד תמונת־הסיום של „נעדריה של ודרהילה" מסומן: „במחזה של חנוך לוין שהועלה ב„הבימה" ב־1974". ב„הבימה"?!

(15) תכונות משגיאות נגזרות אלו (שרק את מיעוטן הבאתי כאן) הן מעשי־ההתעלמות של המחבר. למשל: (א) בפרק על „הכמאמא" אין מוזכר כלל שמו של יצחק כוזייק, האיש היוצר המפורסם ביותר של תיאטרון מאטיריו זה, הן כבמאי והן כמחבר־התכבויות שלו (ג' יצחקי); (ב) לאורך כל הדיון ב„אוהל" אין מוזכר כלל שמו של שחקן גדול, מגדולי השחקנים בישראל, אחד משני עמודי־התווך של תיאטרון זה (לציוה של מאיר מרגליה ז"ל), האיש שגילם את המלך ליר ואת ירמיהו ואת שלמה המלך ושלמי הסנדלר ואת הרבי מנייישבה ואת ביישטסטליבצב ועוד ועוד — והלא הוא: שמחה צמבל ז"ל; (ג) בפרק־הפתיחה שבו מתעכב המחבר על פעילותה של אגודת חובבי הבמה העברית ביפו — אין הוא מזכיר כלל את שמו של י"ח ברנר (העלמה זו היא סימפטומאטית בעיני לאופי הספר כולו); (ד) מר קוהנסקי מזכיר בספרו דבר־קיומו של ארכיון להתיאטרון בתל־אביב (עמ' 231); מקוק הללים מהקוראים דבר קיומו של ארכיון ומוזיאון לתיאטרון ביהדי שלים — מוסף מפעל שקלס לתגוד ארכיונים המתייחסים הן לתיאטרון העברי והן להיאטרון היידי?

טעויות ושגיאות אלו שמנענו לעיל — מעט מהרבה — דיין להטיל ספק במהימנותו של הספר שלפנינו. אך לא בשל כך כבאתי לנבון לפתוח בהן את רשימתי. בעיני־רוחי אני יכול לתאר לעצמי היסטוריון־פרופיסור „בסתור" המרבה בשגיאות תוך ציון פרטים, ועם זאת — בהיותו איש בעל שאר־רוח ואיש תרבות עמוקה — מיטיב לקלוע לעיקר ולמסור את המהותי.

אך בספר־תולדות שעיקרו סקירות גמולות שאר־רוח ואין בו קליטה לעיקר ואף לא השגה עצמית־ומקורית של הכותב — לא נותר למבקר אלא לפתוח במסכת־שגיאות, כדי להסיר מכשולי מסיגגות של המבקשים מידע תיאטרוני. בספרו של קוהנסקי יש יותר מידע מאשר היסטוריה.

הכאן המקום להעמיד על ראשית־תהמאת: כמי שמפרסם לעתים מזומנות בעתונות היומית ובהיזוד עד לעבודה שגם דברי אלה יראו אור בעתון יומי — בודאי לא אבוא להטיל דופי בעבודה־העתונאי. ועם זאת, כאשר מבקר־תיאטרון מפליט יום אחד לכתוב היסטוריה תיאטרונית המשתרעת על שמונים שנה בערך — עליו לזכור כי הוא נכנס לתחום שונה מתחום עיסוקו הרגיל. איני מתעלם, כמובן, מהקושי המיוחד שבכתיבת היסטוריה תיאטרונית לעומת כתיבת היסטוריה ספרותית. מהיסטוריון־התיאטרון — לעומת היסטוריון־הספרות — נבצר הדבר „לקרוא" הצגות חיות שהועלו לאורכן של עשרות שנים (כותיאומים תיאטרוניים אולי יותקנו בעתיד את המעוות). בכל זאת עומדים לרשותו טקסטים של מחזות וכן ספרות ביקורתית ומחקרית ענפה על ההצגות החיות. מכל אלה, שומה עליו — להעמיד תמונה מקיפה ובעלת דגשים מתאימים.

מ' קוהנסקי העמיד, אולי, תמונה — אך תמונה חסרת־עיון, גמולת־דגשים ונעדרת אבחנה בין עיקר וטפל. אנה למד מספרו שהוא לא קרא הרבה בספרות התיאטרונית העברית המצויה, הזויקית כל־כך לכתיבת ההיסטוריה של התיאטרון העברי. אין כל סימן שעיין בסידרה הראשונה של חוברות „במה" (1948—1933) שבעריכת גרשון חנוך, בהן נכללו, בין השאר, מסות־יסוד של ביאליק, בובר, ושכמן ואחרים של אמנות התיאטרון העברית ותפקידיה. הוא בקושי עיין בכרכי „במה" הנוכחיים. הוא בהחלט לא עיין בחוברות של „תיאטרון ואמנות" (מיסודה של מרים ברנשטיין־כהן) שהופיעו בין השנים 1925—28. אין זה מקרה שהפרק הטוב ביותר בספר שלפנינו הוא זה המוקדש לתולדות „הבימה", כי מחברו עיין היטב בקובץ „בראשית הבימה" — בתוך צמח ב־ווזון ובמעשי". הפרק מושתת ברובו על מובאות מקובץ זה.

אם יש עניין בשמונים שנות היסטוריה של התיאטרון העברי הרי הוא בעיקר, קודם כל, בהיקף מעמיק של סוגיות מסויימות, כגון: (א) „אצלנו האצלנו" (שם ההקדמה של מנחם גנסין לספרו — שהוא ספר־הזכרונות המעולה ביותר שיצא עד כה מתחת ידיו של שחקן עברי); (ב) הישגים אמנותיים בעלי משמעות בינלאומית (כגון „הדיבוק"); (ג) התיאטרון כאבן־יסוד בתרבות העברית המתחדשת; (ד) המחזה הארץ־ישראלי המקורי; (ה) הקלאסיקה ואימוצה בתיאטרון העברי, וכו' וכו'. ואילו בספרו של קוהנסקי — הסוגיות נקברות תחת הררי הפרטים המספריים, שבסופו של דבר אינם חשובים לספר־תולדות. סקירותיו אינה יודעת הגות עיוניות, תחת זאת היא מלאה קביעות שרירותיות, ולעתים גם רכילותיות. „שלום עליכם" — כותב היסטוריוננו — „היה רווח בשנות השלושים בקרב העולים שעדיין לא התערו בארץ. בניהם, שנולדו וגדלו בישראל, דחו תווילה, בשאיפתם ליצור ערכי־תרבות משלהם, כל מה שמקורו בגולה" (עמ' 189). מנין שאב מר קוהנסקי מידע מסולף זה? לא רק אני שגדלתי בארץ דוחה מכל וכל קביעה שרירותית זו; אני מתכבד בזה להפנות את מחברנו לספר „חברים מספרים על ג'ימי"; יעיין נא, בדבריו של ג'ימי על שלום עליכם — וילמד על הלכי־הרוח העמוקים והאמביוולנטיים של הדור שנולד וגדל בארץ.

מר קוהנסקי מרבה למסור תכנים של מחזות מקוריים שהועלו בתיאטרון הישראלי, מבלי להבדיל בין סגולותם האמנותיות של אלה לבין אפסותם האמנותית של אלה. כיו"ב הוא מקפח את משה הלוי בכך שהוא מתעלם ממאמציו להמחזת יצירות מרוחת עבריות ויהודיות. אחד המאמצים הללו מצא את ביטויו במחזה „בסימטאות ירושלים" (עפ"י הסיפור „מזה של אשה") ליהושע בר־יוסף — אחת ההצלחות הגדולות של „אוהל". כאשר עלה המסך על הצגה זו, נתנו לראשונה הקהל כף למראה התפאורה (של מירון סימה). וזה המקום להעיר שאין בספר דיון בהתפתחות התפאורה בתיאטרון הישראלי.

מה שעשוי היה להיות החלק החיובי ביותר של הספר — דהיינו, מתן רשימת ההצגות של „הבימה" ו„אוהל" והקאמרי ו„זוית" ותיאטרון חיפה — שובש במידה רבה גם הוא, וזאת בשל השמטת הצגות או בשל ציוני שמות. למשל (שוב: מעט מהרבה): ברשימה של התיאטרון הזוטני הושמטו ההצגות: „אגדות למבוגרים", „פיגמאליון", „חכמים היזהרו בטיפשותכם", „המצוד המלכותי של השמש" ו„ציד המכשפות". ברשימה של „הבימה", ליד „פרופיסור מנהיים", רשום כמחבר: האנס שייר. המחבר לא טרח לבדוק ולהעלות שהמחבר הוא במחזה „פרופיסור ממלוק" מאת פ' וולף, ורק בשל הדאגה ליהודי־גרמניה (המחזה הוצג ב„הבימה" בשנת 1934) שונו שמות המחזה והמחבר. כיו"ב — „בת־יפתח" שהועלה ב„הבימה" הוא גירסה משותפת של קלרה בשוורץ ומאקס ברוד, ואילו קוהנסקי ציין רק את שם הראשונה. ו„אוהלי" בשנת 1966 לא היתה הצגה מחודשת, כפי שמציין קוהנסקי, אלא הצגה חדשה בבימוי חדש. ברשימת ה„אוהל" אין המחבר מציין, כמובן, כי ל„ה־פריס — מחברים של „מעשה בחייט" ו„משי ולחמי" — הוא פ' לובה; ו„סירת־הבדבור" בקאמרי (עם בימת השחקנים) הוא כאת ציבוב ולא באזה אריגיל; ו„הם יגיעו מחר" בקאמרי בשנת 1972 לא היתה הצגה מחודשת כי אם חדשה. ומחבר „משחקים בקאריף" בתיאטרון „זוית" הוא אריה חן ולא אריה כהן. כל רשימת־ההצגות מובאת בצורה מרושלת מאוד, ללא דיוק בשמות המחברים והמחזות, וללא ציון הבמאים, והתפאורנים והמלחינים, הכל — כי חלק זה לפחות עשוי היה להטות את כף הדין במשהו לזכותו של הספר.

מעגל סגור

מאת זוהר שביט

ישעיהו קורן: לוויה בצהרים. הוצ' סימן קריאה, תשל"ד. 156 עמ'.

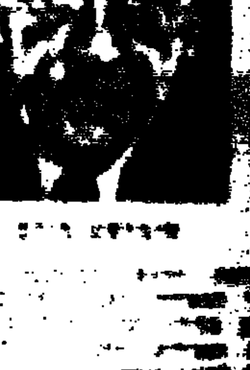

...רים שמרגישים אותם ולא צריך [לד]בר" אומר אביו של טוביה ארליך ...שהוא מסרב להסביר את החלטתו ... לעזוב את המושבה. קביעה זו ... החוקים המהורים בעולמה ה־ ...המושבה. ובלי בזמן גם את הסכ־ ...הסיפורית של ישעיהו קורן. ...שהה כבר תפשה מקום נכבד בפרוזה ...הצעירים בני־הארץ, ואולי מותר לחלק ...„ספרות המושבה" לשתים: ספרות ...ת הוותיקות וספרות המושבות הצעי־ ...לו. ואלו הפכו מזמן לערים, אך בכל זאת יש הבדל כלשהו, בעיקר באווירת המקום, בין גדרה, למשל, לכפר־סבא (שהיא, כמדומני, מקום ההתרחשות של „לוויה בצהרים") וההבדל מורגש בעיקר על ידי בני המקום. ברומן שלפנינו, על כל פנים, נתפסת המושבה כעולם סגור ותחום, עולם דיקאדנטי בעל חוקים וקצב־חיים משלה, מאוכלס דמויות תמהוניות, אחוזות טירוף שבשתיקה. המושבה היא עדה סגורה, ושלא כמו בקיבוץ (נב„ספרות הקיבוץ") אין גיבוריה שקועים בעולם אינטלקטואלי, בתוך המתח שבין אידיאה ומציאות, פרט וקולקטיב וכו'. גיבורי המושבה הם אנשים „פשוטים" יותר, ארציים, מדברים בהגיגות־ידיים ובלמיזות; מרגישים את הדברים ואינם צריכים לדבר עליהם, לא כל שכן להסבירם. בעולם קטן וסגור זה אין מקום לזר, הנעשה קורבן או שעיר־לעזאזל. כאשר בן המושבה, טוביה, חוזר אליה מהעולם הגדול הוא מתאקלם מחדש ובמהירות, אבל אשתו, הגר, שבאה מבחוץ, לעולם לא תוכל להיות לחלק מהמושבה הזאת. אף־על־פי־כן, אין בעימות־הסיפור המיוחדת פתאל־יוצא הכרזי מתפשיה זו של המושבה — ואף לא מתפלילה, השגרתית כביכול, כאווירת השעבום ההוד־גוניות המתפסת פורקן אלים. מציאות דומה מופיעה ב„סיפורי מושבה" אחרים (שעיצובה הושפע לא מעט מסיפורי פוקנר) ביתר אגרסיביות (למשל, „אחרי התגים" של יהושע קנז). קביעתו של ארליך האב כי „יש דברים שמרגישים אותם ולא צריך לדבר עליהם" מייצגת, איפוא, בראש ובראשונה, את עולמו הפנימי של קורן. ואכן, הדרך שבחר לו המספר־הציור הציבה בפניו כמה קשיים. המגמה השלטת כיום בספרות העברית איננה מקבלת, כי דברים שחשים בהם אינם צריכים פירוש ודיבור. יש נטיה לחשוש, כי שתיקתם של הגיבורים, הדיבור המרומז, הבגלה רק ספה, המשתמט מאמירה ישירה בעניינים „רלוואנטיים" ושיחות של „השקפת עולם" וכו', עשויות להתפרש כאילו אין לסופר מה לומר, אין בפיו דבר „בעל משמעות". יש נטיה להפוך את הגיבורים לסמלים ואת הסיפור לאליגוריה. לזכותו של ישעיהו קורן ייאמר כי לא נעתר מפני הסכנה שיתואר לסופר „מינורי" או אפילו „מוגבל" בכוחו, והשבח הראשון המגיע לו הוא על יכולתו להתאפק ולא להפוך את הכפר הערבי הנטוש ואת הגבול העובר ליד המושב לציורן הסכיי, אך הבוטה, של הרומן. איכותו של הרומן נמדדת לדעתי בהישארותו בתחום עולמם הפנימי של הגיבורים, בתחומי עלילה „מינורית" לכאורה. ואם בשום כך לא יזכה הרומן להד שהוא ראוי לו עשוי מחברו להתנחם בכך, כי אחרי חלוף הגל ה„מיטא־ריאליסטי", יבוא גם תורו „להיחשב".

עניינו של הספר, מרכזו, הוא הנסיון לפריצת המעגל הסגור, לחילולו של התחום. הגר ארליך נמשכת אל הכפר הנטוש ואל החיילים המוצבים בו. היא מתקשרת אל אחד החיילים, זה המספר תכיף בשורה, ורוקמת איתו מערכת יחסים סתומה, ספק מציאות וספק הזיה. בד־בבד היא מתקשרת אל הילד יפתח, האדם היחיד במושבה, „הילד־אישי", כפי שמגדירה אותו אמו, המתקרב אליה. כשמגלה יפתח את טיב יחסיה של הגר עם החייל נפגעת תומתו. העולם הסגור, הפרטי, שבנו השניים נהרס על ידי חדירתו של השלישי, החייל האלמוני. הילד נעלם וכעבור כמה שבועות של חיפושים מתגלה גופתו בבור — והגר נאלצת לעזוב את המושבה. המושבה, נוסף השגור כבר, אנשיה, טיפוסיה, משמשים רק רקע לבניית מערכת היחסים הפרטית, הכמעט סיקסית־מיתית, בין השלושה: האשה, הילד, והחייל האלמוני. עלילות הסיפור מתפתחות באמצעות שתי עלילות מקבילות: סיפורם של טוביה והגר וסיפורם של יפתח ושורה, הגר ויפתח, המקשר בין שתי העלילות. הגר ושורה דומות זו לזו בכך, ששתיהן זרות במקום, ושתיהן נעשות על „הכא קרמון" זה. הקשר הסמוי מתגלה תודות לה בהולדתו של ילד מפגר לשרה, שהוא מסלבת למוסד אך מרוחה בסופו של דבר לוותר עליו. עיבע זה הוא רק הקדמה לעונש האמיתי — למותו של יפתח, אף כי מות זה אינו משנה דבר במושבה. באיפוק רב מתוארת סקאטיות זו בסצינה שבה נכנס בולקין למספרה ומבקש להתבשם בבושם כריזנטמות (ע' 156).

בתוך המהלך האיטי של ההתרחשות, המצטרפת מהרבה פרטים, המתוארים בקונקרטיות רבה, מצטבר המתח על ידי כמה גורמים שניתן לתארם כאופן מסירת האינפורמציה, היחסים בין הדמויות, דרך הציאור ובכתיבת תוקי העולם הפנימי המסגר של הקורא. אתאר כאן בקצרה את המאפיינים הללו ההופכים את הרומן, שלמראית עין הוא סיפור קונבנציונאלי מאוד, ליצירה בעלת ייחוד ואיכות.

האינפורמציה על הדמויות המרכזיות נמסרת לקורא טיפין־טיפין ולכן מתעוררות ציפיות, שבחלקן נשברות במהלך הקריאה. בעוד שעל הדמויות המשניות נודע הכל, כביכול, הגיבורה המרכזית, הגר, נדמית בעמודים הראשונים לאשה מבוגרת, שקטה, כמעט זקנה, ורק כעבור זמן מתבהר שפניגו אשה צעירה, החשה עצמה זקנה, וכי במושבה מכלים אותה גברות, רק משום שרואים בה נטע זר. רק אז יכול הקורא להבין את האינפורמציה שנמסרה לו קודם לכן. ככל שמרבה המספר בתיאורן של הדמויות המשניות הסובבות את הגר כך עולה המתח בספר ועולות הציפיות לדעת יותר על העתיד להתרחש בעולמה. מרגע שעולה התמונה, הכמעט סוריאליסטית, של מחלקת החיילים בכפר הנטוש, ברור שיקרה משהו. תוך קריאה מוצא עצמו הקורא הנבון לקריאה האיטית, לשים לב לפרטים, הטפלים לכאורה, הבונים את רבדיו של הסיפור. יש כאן התאמה מוצלחת בין אוירת הסיפור ואמצעיו הספרותיים כשה„שעמום" אינו משעמם. למעשה נמסרים לנו הפרטים כדי שאנו ניתן לעצמנו את הדין־וחשבון על פירושם. כשם שהגיבורים מדברים ביגם לבין עצמם בלי „לדבר במפורש" כך מגלה הסופר את שיחתו עם קוראיו. לעתים ניכרת הערה בטכניקה זאת, למשל, בסיום „הפתוח" מדי, כאשר חלק מן ההתרחשויות נשאר אוורירי מעט וניכר לפעמים חסרונו של התיאור הדיבור הישיר והגלוי. מכל מקום, לפנינו יצירה שלמה ולשונה תואמים זה לזה, ללא הירגנות, ללא קריצות כלפי מעלה וכלפי הביקורת. הקורא אינו חש בכל רגע שהוא קורא „ספרות" מודעת לעצמה ומכריזה בקול על מודעותה. אינני יודעת אילו כתרים יקשרו לראשו של ישעיהו קורן אבל אני בטוחה שהספר ימצא לעצמו את אוהביו, וגם זה משהו למי שאינו זועק ומיבב להזדהות או לקריאות הידד. אציין עוד את הפורמאט הנאה בו פותחה הוצאת „סימן קריאה" את ספרי הפרוזה המקוריים בהוצאתה.

פרים דשים לדים

מאת שולמית לפיד

...בוריה יזהר: בית על סף השמים. הוצאת הקיבוץ המאוחד, 1974, ציורים: דני קרמן.
...אריקה לבדאו: אבא מת, הוצאת צ'ריקובר, 1974, ציורים: שמואל בק.
...ביצה נפתלי וגליה רבינוביץ: אני ואתה, הוצאת יבנה, 1974. ציורים: איה שמואלי.
...שבתי קפלן: אנו הזוזות, הוצאה יבנה, 1973, ציורים: אריה ...לזור.

...יזהר היא מבוגרת הבספה מוכ־ ...ועולם הדמיון שלה הוא עולם מבשו־ ...עוד שהמציאות היא ההיב מהוססת, ...גבול בין הריאלי לדמיוני פרוץ וה־ ...זה לזה בכוח ללא אתראה וללא ...כאשר הקצב ביאק והכוכבים חריר־ ...ר, יודע הקורא, כי עבר אל החלום, ...ב־תעתועי הדמיון. בכוחה זה בין ...למציאות עשוי להכניס קורא כבד־ ...ההערה בתוך ספרי ילדים, אך הוא ...ספיה ילדה כבן עשר, שבשבילו נכתב „בית על סף השמים".

הגיבור הוא ילד בן אחת־עשרה, תושב עפולה. אביו נפצע בתאונת עבודה והוריו נוסעים לארה"ב לשם ריפוי. הילד נשלח לפנימיה בירושלים, שם מתגוררים שלושת דודיו, אחי אמו. בהגיעו לפנימיה מתברר, שהיא סגורה בגלל שביתת מורים. סיפור המעשה משתרע על שבועיים ימים, מבוא הילד לירושלים ועד שוב הוריו ופתיחת שערי בית הספר. במשך הזמן הזה עובר הילד מביתו של דוד אחד לביתו של השני והשלישי, ובביתו של כל אחד מהם הוא עובר תהליך של התוודעות והתמודדות עם מציאות זרה, בצורת חלום ופתרון החלום במציאות.

דוד אחד הוא זקן תמהוני, המנגן בלילה במאגום, מציג את עצמו כאינדיאני ואת בעלת־הבית שלו כ„מכשפה זקנה". בחלומות של הילד הופך כינוי הגנאי לישות מאיימת המשפיעה על התנהגותו אף בשעה שהוא ער, פאגום הוא כלי נגינה או בזוהרה, והאינדיאני מופיע בראש להקת רוכבים כאשר הוהר רוכב על קרן ירח.

בבית דוד ב' אכלה הכלבה „תקוה" את ולדותיה והדודה לקחה בהלם. ובבית דוד ג' גדלה ילדה „כמו הפונה באמצע הכבים". הגיבור ובת־דודו נכלאים בבדרך עזוב על־ידי חבורת פושעים צעירים, העוסקת בגנבת כלבים. ליל חרדה עובר על הילדים, עד שיחולצו מבביים והכל יבוא על מקומו בשלום.

בתרגום הפשי נמצא, כי הגיבור הוא ילד בודד, הנכנס לבבוא החליפי הורים בבית קרובים, שאינם שדים במיוחד לאספו לביתם, ונקלע לבבבים בלתי צפויים. המחברת אינה נוגעת כבעס בהגיגותיו הרגשיות של הילד והעלילה נשזרת בכבין כרוניקה ספרראדית. העלילה הבמיית, מתרחשת, כאמור, בתחום הדמיון: בחלומות התורגים מתחום הבנתו ותפיסתו של הגיבור, נהפכים בחלומו למציאות, המבוארת על־ידי חוקיות המיוחדת לה לעצמה בלבד.

„בית על סף השמים" הוא סיפור סוריאליסטי, המוציא את חיי היומיום מהקשרם. העלילה מורכבת כנדבכי התרחשויות מקבילים ועל רצף אסוציאטיבי, ההולם יותר שירה מאשר סיפורת.

■

השכול קשה לתפיסה למבוגרים, ומה עוד לילדים. כאשר נוסף לפחד ולאיום החשים הילדים גם בנוכחות של המאם, הם נאלצים לעקוף את הנושא ולהתמודד בכוחות־הם עם רגשותיהם, תחושותיהם, אבדנם.

אריקה לבדאו, פסיכולוגית המטפלת בילדים, בגשה להדריך את האם השכולה בשיחה עם ילדה. הנחת היסוד בספר „אבא מת" היא: ושאינו יודע לשאול — את פתח לו. באחרית־דבר מסבירה המחברת כי „הילדים פוחדים לשאול את הקרובים להם ביותר, כי הם חוששים להכאיב להם... הילדים אינם שואלים גם משום שאין ביכולתם להגדיר את רגשותיהם או לנסח את השאלה... הילד חש את מציאות המוות הרבה יותר מאשר אנו מתאימים לעצמנו. אין לחכות עד שהילד יתחיל לשאול. עלינו לעזור לו ולהוביל אותו בגילוי לב אל המציאות כמות־שהיא" (עמ' 51).

אריקה לבדאו ערכה לפני המבוגר תיאור של שיחות על המוות ועל חבה. השיחות מתכוונות שלב אחרי שלב, לבן ההתמודדות עם עצם המלה „מת" ועד קבלת הדין. הספר בא לסייע לאם להזבב ולהקל על ילדה, אך לא פחות מכך הוא יסייע לאם עצמה לדבר: „אבא מת. זה ליבה לבטא. ישנם דברים קשים לביטוי. הנה את המלה מת, מת" (עמ' 13).

במבט ראשון — הסגנון בוטה, מרתיע, מרגיז, כקיצם. אולי בשום שרוב הבריות מעדיפות קבלה בוזות עם צידוקי. במחשבה שניה, תקיפת הנושא ללא פניות היא כמעט הדרך היחידה, בלי תיבשוני התוכחות מיותרים. בסופו של דבר ינשע כל מבוגר על פי כוחו ואופיו הוקעו, האריקה לבדאו באה להתוות את הקו הישר בין שתי נקודות בררות מאד. היא עושה זאת ביושר ובאומץ והסגנון המסגנוי הולם היטב את המשימה הקשה שנטלה על עצמה.

דומה, כי אי־אפשר היה לבחור צייר טוב לציורי „אבא מת" מאשר שמואל בק, המנסה כל חייו ובכל ציוריו להתמודד עם נושאי המוות והשכול. הוא מתמודד עם הספירה האחרת בשפה שהוא לוקח כלים של מציאות מוכרת ומתרגם אותם, במהלך הדמיון והרגש, לשפת מציאות אחרת. היא נזור מלחבל ברגשותיהם של הילד או האם וכשתדל ללטף ולנחם במקום שאריקה לבדאו מגרשת את ספרי הספר במילים „מת, מתי". המוטיבים של בק מוכרים וכמו מופיעים בהקשר הספר הזה באור חדש; חיים שנהפכים לדוממים; דוממים שהם סמל לחיים. מבבות שיש בהן נשמה, כלים פצועים, שחר ובדידות שהתאבנו בדמות סימן־שאלה נצחי, שברונם של בתים שהפכו לגויות גשבה. (אגב, לא כהכן התגלגלה לידי במקרה חוברת „אפקים", בטאון של עתון „הבוקר" משנת 1948, ובה מצאתי ציורים על נושאי המוות והשואה, מצויירים בידי הנער שמואל בק, עם מאמר מאת א. סוצקבר, המגלה את הילד, ביכול הכהונות, לפני הציבור הארצישראלי).

דומני, כי הוצאת צ'ריקובר עשתה משגה חמור, בהוציאה את „אבא מת" בהוצאת אלי־בזמית בהדרה, שאינה הולמת את סגנונה ההמכובי של אריקה לבדאו ודישיבין המיגים של שמואל בק. לא יאה המאר למוות, וההדר בהקשר זה מבעית.

■

„אני ואתה" הוא ספר נוסף בסידרת ספרים חינוכיים שחיברה ביצה נפתלי (ומעם עם גליה רבינוביץ) לגיל הרך. לפי שיטתה, מביט הילד בתמונה, בעוד אמו, או הגננת, או הכהבת, היושבת לידו, מסייעת לו לתת ביטוי מילולי לרגשות ולבעיות המעסיקים אותו.

התמונות הצבעוניות הנאות של איה שמואלי מתארות את עולמם של בני שנתיים, שלוש וארבע. תינוק בעריסה, באמבטיה, צעד ראשון, נפילה, אכילה, טיול, מישחק. ברוב התמונות מתואר הילד במגעו עם הזולת: הורים ואחיות, ילדים בגינה, חברים בגן. כן מתוארים יחסיו עם המבוגרים: הורים ובני משפחה, השרברב, מוכר הירקות, שכנה. תגובת הילד, המתברגו בתמונה, חושפה את רגשותיו.

אורח בן שנתיים בביתו הביט בתמונה, בה נוכל ילד ירכן את כל הצעצועים לעצמו, בעוד שלידו עומדת ילדה ובוכה. תגובת הילד היתה: הילד טוב, כי הוא לא בוכה, ואילו הילדה היא רעה, כי היא בוכה. בתמונה אחרת מתואר ילד המפחד מפני הספר ובוכה. תגובת האורח הקטן: „הילד נורא רע, כי הוא מפחד". בתמונה אחרת גוזל ילד את אופניו של חברו ומכה אותו. תגובה בהי, בת שבע: „הוא מרגיש אשם ולא טוב לו בלב, אז הוא מרביץ".

„בדרש תבתבה", המלווה כל ציור, מדריך את ההורה או הגננת, כיצד לדובב את הילד וכיצד לעקוב אחר תגובותיו. התמונה היא נקודת־מוצא לפיתוח הקרנתו של הילד, לביסחה סקרנותו, לביטוי רגשות כמו שמחה, אהבה, קנאה, פחד, תוקפנות וחוליכי לבידה שונים.

ציוריה של איה שמואלי מאבחים וברורים, הולמים היטב את כמתון של המחברות. פעוט בן שתיים או שלוש יזהה את עצמו ללא קושי עם הילדים בתמונות.

■

„אנו הזוזות", בדומה לספרו הקודם של שבתי קפלן, „אנו הצפריים", — הוא קובץ של מעשיות ואגדות מתורגמות, רובן מזרחיות. כבר נאמר בעת שהופיע הספר הראשון, כי כבודו של ש. קפלן לא היה חסר מאום לו הופיע שמו כמהדיר, עורך, מקבץ ומתרגם, ולא כמחברו של ספר, שלמעשה לא הוא חברו. הסיפורים נחמדים, הבהירה בטוב־טעם, התרגום הגון ואין סיבה לשבוש גם מחלצות המחבר.

ב„אנו הזוזות" שלושים ושלושה סיפורים, שגיבוריהם — חיות. המוטיבים קלאסיים: חיה קטנה וחסרת־ישע המחפשת הגנה; ידידות בין חיה גדולה ואיכתנית לבין חיה קטנה חלשה; חיה קטנה שאיבדה את דרכה ומחפשת את אמה; גבורת החיות הקטנות הלוחמות בחיות הטורפות; שינוי סדרי הטבע אצל חיות גדולות המתביישות במחיצת האדם, או משתלטות על צפות קטן נהגנות לטרוף; התחרות ההמלכות את גרריה לדאוג לעצמם; ערמת חסרי־הישע במלחמת הקיום, ועוד ועוד.

רוב הסיפורים מתחילים במילים „ביער עבות", הנוף צפוני, בלתי־מוכר לילד הישראלי, מושך ומאיים: יערות־עד, ים קרח, הטייגה. סבא הזכב צצים, או יוצא היערה לאסוף פטריות, בעוד הילדים מתרחצים בקיץ ביובל הקטן ובחורף מחליקים על מגלשות ועל מחליקיים.

לכל מעשיה מוסר השכל. עולם המוסר האנושי כופה את חוקיו על עולם החיות. צדיקים ורשעים בחיות לא תמיד זוכים לגמולם, אך נקודת־המוצא הסיפורית היא חוש הצדק האנושי.

ילדים כבני שמונה ומעלה יזהו בנקל עם החיות הקטנות, הנאבקות על קיומן, ימצאו סיפוק בנצחונן ופורקן בפחדיהן.

אריה גלזר רשם בהומור שועל וארנב, כלב וזאב, צבי, ואריה, עכברוש וקיפוד, המאכלסים כאן את יערות הצפון.

ורים

(סוף מעמוד 35)

...רק זמן ניכר עד שנוכחתי לדעת שבמשך כל זמן אין זהו גורע עינו בכלביו וכל בעיניה בתונים — מתוך בוהק נאוה — לא לי אלא לה. כרותק היה באוזיקי התעניינות ואיכה באחד. אלמלא היה זה ...כה דגול, מכובד ועתיר שנות חיים, הייתי מחפש ...להזיל בבירוק זה, שכן נתברר לי כי נזה לי עם ...בלבדיו מאשר בהתצאה. כיוון שהיה דגול, מכובד, ...שנות חיים, עם ימים רבים נשאתי בעול, כהעיק ...זם ליום יותר, עד אשר להזהה דוגיה בסרכן הכבד ...בחוריה. באו לא הגיע הסופר לראשתגי. ואולם ...ים לאחר מיתה של דוגיה קיבלתי בכתב ספר עם ...ג גיבורו של הספר היה כלב. בעצים הם הספרים ...העברית שבהם להגבלת כה אדירה. כאות ואף אלפי ...ה נכתבו על כלב זה שהוא דמות דיאלקטית ורפלכ־ ...איזגנית הצ׳ניה, יצירית ומפולפלת, בודפת והודפת, מוקמת ונוכרת ומתגלמים בה כל הלכי הרוח ופרצי הזעם של תקופתנו. במיוחד בולטת דמותו של הכלב — אבוד הבבקרים למאותיהם ולאלוהיהם — לנוכח העובדה שגיבוריו האנושיים של אותו סופר רובם ככולם כמונסים בעצמם, דוכבים ובלולים...

אמר לי הרי לבי סמוך ובטוח שדוגיה כלבתי היא שהלילה דמות אוניברסלית זו, שאם לא כן אין אני רואה סיבה על שום מה שלח לי אותו דגול דווקא את ספרו על הכלב עם הקדישה והספרים אחרים, שיצאו מאז, לא שלח.

בכל מקום, יש שפשות על שעות מעיין אני באותו ספר ומחפש דמיון בין גיבורו לבין דוגיה — מחפש ואיני מוצא. ואף־על־פי־כן עובדה היא שזה הגור האחד היחיד משלושה עשר גוריה של דוגיה שהיה לאל ידי לבוא במגע עמו ולהעלות את זכרה של כלבתי האהובה, כפי שכבר אמרתי בראשית סיפורי.

וטוב אעשה אם אסיים את הסיפור במאמרו של ש״י עגנון ז״ל, לאמור: „הרבה יצטרך ההיסטוריון ליגע עצמו עד שימצא היכן מתחילים מעשי בני אדם והיכן מתחילים מעשיהם של כלבים".

סופר עברי באפריקה

(סוף מעמוד 35)

פראים הכה תעשה כדי בשביל שאינם נוהגים על ראשיהם צילינדר גבוה ככותר, ובמקום הביטא הזה כאבה קוכתי. יכינוי על ראשיהם מגבעת אדומה ונאה? האם פראים הכה יען כי לא יוכפו לשים רגליהם בבד על כנבלים קטנים וצרים בעור אחד, כבן אירופה המטלטל בשעוד כהוך צעד כדי שלא ירגיש בכאב היבלות אשר על בהונות רגליו? האם פראים הכה בני כוש בשביל שאינם קוראים ספרי־עגבים המציירים את האהבה כמו שעושים בני אירופה, אחרי שתורת האהבה הטהורה נגוזה בלבם בטבעם?... בעיני ראיתי איך הפראים האלה כיכים לספוד דמם כבים כנגד ארץ־אבותיהם ודרך־חייתם; בעיני ראיתי את שורי־צבאותיהם של שני המלכיגות, הקלים כנשרים וחזקים כאריות, אף כי בגדי־מלחמתם אינם נהדרים למראה, אינם מסולאים בפז ומרוקמים בזהב; בעיני ראיתי איך שרי־צבאות בריטניה, אשר למדו את תורת המלחמה על בוריה באוליסוס, נופלים שדודים לפני חרבות הפראים האלה, אף כי החרבות ההן אינן חבושות בתער־כסף מעשה ידי אומן; ובעיני ראיתי איך הצאל הלבן אורם מדם הלוחמים והשרים אשר נפלו ילא ומשיפי קוםי...

ובי שמבקש לספר על זליקוביץ אמן הסיפור הא נו ש י, יקרא־נא את „בת פרא קטן" שלו, שבו הוא נותן, בתמציתיות ובפשטות צחת־ביטוי, תיאור של קרבן־דמים על כהבת הבלתבה, שבה „הציוויליזאציה" ניצבה מצד אחד, ו„הפראים" מצד שני, הראשונה מנצחת.

„בעת אני חי על עפרי**) חותם זליקוביץ את תולדות־חייו והקדימות אם אוטוביוגרפיה, „היא אשר יקרה עלי רוחי העברי. ואת יתגבר בי החוקן לכתוב בשפתנו העברית, הלא אכתוב. כי אם יש לי קצה הערומות נגד הסופרים החדשים החוטאים בזדון או בשגגה נגד הרוח המקורי של שפתנו".

„הערומות" — תוקפן לא פג, לצערנו. עד עצם היום הזה, אף כי בגזירת הזמן האיצנטשיותי שלמי נדבה, כי הרבה יותר משישים וארבע שנים חלפו מאז צאת „ציורי מסעי" לאור בהוראה, בהוצאת „הביבליותיקה הגדולה" של בן אביגדור.

*) קרוב לוודאי, כי סיבת הדבר כרוכה בצד „האפל" של חיי זליקוביץ, שבא לא־פעם לידי ביטוי. „...בשביל מקרה לא־טהור במשפחתי החדשה ובשביל הרוח המצויה בחיי העתקתי אהלי משכני לניו־יורק הגדולה", כותב הוא עצמו במבוא לספרו. יש להניח, כי הכוונה לכך שקלקל עם נערה בת ט"ל, אולם כנראה לא משך ידו גם מבעירב.

**) בין השאר היה מתפרנס גם מתיבוד כתרונות־בספר בשביל מצות מאניפיניק", והמפעל לא נסיס להשתתף במגמוש שלך גם אותי מתו.

האנציקלופדיה העב...
...פיע כרך כ...
רבבות מנויי האנציקלופדיה
...נוחים ובתשלומים

صورة عن الأصل

هكذا من الأصل

נמאס לצייר תמונות יפות

מאת
רחל אנגל

עונה של קיץ ירדה גם על הגלריות, ואף כי בעטות מרשות לעצמן תנומת־קיץ ממש, כבר מרחפים פה־ושם פיהוקים ב־חללים של אולמי־התצוגה. קצב חילופי התע־רוכות הואט, ו"התערוכות־קיץ", שבהן מציגות הגלריות מבחר מאולתר פחות או יותר של יצירות, חלקן מתוך אוסף הקבע שברשותן, באות לא אחת במקומה של תערוכה יזומה, מתוכננת.

מין פתרון־ביניים מצאה לה גלריה יודפת. לאחר שנסתלקו להן בריכות הדגים המלו־חים, מגבעות־הלבד, העניבות המשומרות, והמלפפונים הכבושים של אביטל גבע מתוך חלל הגלריה, הרכיבה הנהלתה של זו איזו תערוכת־קבוצה שקטה, מעין יצור־ביניים המשלב סממנים של תערוכה יזומה עם סממני תצוגה מאולתרת. במשך החודש מר־צגות כאן שלושים עבודות, מעשה ידיהם של ששה אמנים צעירים, רובם לא מן הנודעים ביותר.

המאפיין את עבודותיהם של המציגים כאן הוא הרצון ללכת בדרכי־יצירה חדשות, או מוטב אולי לומר כך: אי־הרצון להוסיף לצייר כפי שצייר עד כה. העבודות הן, היית אומר, בסימן "נמאס לנו לצייר תמונות יפות".

ואתה מוצא כאן דפים של רישום על לוח דיקט צבוע לבן ותכלת, כשקווי־הרישום נרשמו בעפרון (ביני מהבה כיין), או דפים מעורדי־עניין מספר 9 עד 12, העשויים כל אחד בדרך מיוחדת לעצמה (יפתה ברקין). ויש ציורים שעיקרם אותיות, אותיות כ־אותיות האלפבית העברי, מהן המצטרפות למלה או למשפט, לקטעי משפט שנמחק, לחלק של מלה שנקטעה.

על אף כל הרצון הטוב להימנע מציורים יפים ולעצב רק קומפוזיציות של קווים עצבניים וכתמים תוקפניים והקירות־עפרון ברוטליות — לא יכלו גם צעירים אלה להמלט מתמונות נחמדות־מראה פה ושם (של יהפ אשר, למשל).

פסלת וציירת

עם התרבות בגלריות נמנית זו השייכת לעירית תל־אביב, (האגף לתרבות, לנוער ולספורט), והכוונה הפעם ל"בית מניה ביא־ליק". כאן נפתחה זה עתה תערוכת־יחיד של מריב נעמן, פסלת וציירת שחזרה לארץ לפני כשנה לאחר שהיה של שמונה עשרה שנים בארה"ב.

הרואה תערוכה של פסלים וציורים שנעשו בידי אמן אחד, שואל את עצמו, האם לפניו פרי כפיו של מי שבעצם פסל או צייר? התערוכה אינה משיבה מפורשות על שאלה זו. אך דומה שהציור, שהוא התחום עיסוקה המאוהר יותר של האמנית, משכיל להביא לידי ביטוי כחות רבים ומגוונים יותר בנפשה.

הפסלים — פסלונים לאמיתו של דבר — הנם פיגורטיביים, אולי פיגורטיביים מדי, כמעט נטורליסטיים, כזה הוא ראש אשה, למשל, עשוי עץ מהגוני. או דמויות העשויות חימר. יש פסלונים שנימה אכספרסיוניסטית מציינת אותם, ראש הגבר, למשל — פסלון מאורך, עשוי שיש. יש בעלי נימה פרימי־טיבית־קדמונית; פסלון הדמות, למשל, הבז־כיר במידת מה את האדירה העולה מפסל נמרוד של דנציגר.

תאוות הצבע באה לידי ביטוי בבדים גדולי־הממדים, המופשטים בעיקרם — כופ־

מיכל נאמן — נימים — (רישום)

שטים גיאומטריים, כגון מס' 7, או 21, מופשטים גיאומטריים־ליריים כגון מס' 8 או 16. לפעמים דומה עליך כאילו הצורות ה־מופשטות מרחפות על פני צורה, על נופי־טבע — בתמונה מס' 1, למשל, ובה ים כחול־ירוק, שמש צהובה־אדומה ושמיים כל־אי אור; או בתמונה מס' 33 II, למשל, בה פסים אפקיים בחום, אדום, סגול, לבן וגוני התכלת והכחול למיניהם, כשכל פס כזה בעין רובד של נוף: אדמה, פרחים, עציים וקצף כחול פני הים. רבות מן הקומפוזיציות הצבעוניות הללו מצטיינות בריסט ובשקיפות, כאילו מגינה רחוקה עולה מהן.

האקוורלים הקטנים

גלריה צ'מרינסקי מציגה בתערוכת יחיד כשלושים ציורים של הציירת ספירה פינס, מורה בחוג לאמנות בבית ברל ובבית הספר צ"ש בן צבי בכפר סבא. הגב' פינס השתתפה בזמנו בתערוכת אמני הקבוץ שנערכה בלונדון. זוהי תערוכתה הראשונה בארץ.

רוב הציורים המוצגים כאן מצטיינים ב־תקיפת צבעיהם — אדומים וכחולים בעי־קר, בצירופיהם עם לבן. ציור אחד קטן כירה סובה את העין — "דמות בכתולי שמו" — ה"דמות" כאן מרומזת בלבד, ב־קוי רישום דקים כחוכים בצהוב ושחור, כשבצד חוטים של ממש, חוטי־כותנה, הוד־בקו על פני הציור. צבעו של הציור עצמו כחול כבעט כולו, כחול של ים, ולובן של קצף גל מדגיש אותו.

ועוד ציור נחרש בזכרון: "צל" שמו, והוא ציור גדול־מידה, כולו שחור ולבן, צורות אבסטרקטיות נחלות, נספכות בהגרעות איטיות מלמעלה למטה, אלכסונית.

בעוד שהתצוגה העיקרית של תמונות ה־תערוכה הזאת מתקיימת באולם־התצוגה ה־גדול, נלווה אליה מבחר של דפים צבעוניים קטנים על פני קירות הדרי־הכבוא הקטנטן. תוספה זו כתנה את העין יותר מן "המנה העיקרית". למשל: אקוורלים וציורי פגדה בשילוב אקוורל (כגון זה המכונה "קומפו־זיציה", והוא עשוי באדום, כחול, אפור ולבן). או ציור מס' 26 בסגול, ירוק, כחול ולבן, בעל שקיפות ובעל קלילות מרחפת. קילאי אחד קטן מעורר תשומת לב, כמו גם "תיאור נוף" בשחור־לבן ודף קטן א[illegible] — באדום, סגול ואפור.

בהמתו של ראסין

מרכז התרבות של שגרירות ארה"ב בת[illegible] אביב פתח לאחרונה "תערוכת עיצוב ה[illegible] האמריקני" שבה מוצגים ספרים מובח[illegible] של שלוש קבוצות: 100 ספרי ילדים מש[illegible] לשנים 1972 / 1971 של מכון Alga (American Institute of Graphic Arts) 48 ספרים טובים ביותר לשנת 1972 של Alga 20 ספרים טובים ביותר לשנת 1973 של [illegible]sn. of American University Presses) הרי זו תצוגה צבעונית שובת־לב. בצד ספרים שעצם נו[illegible] "חוותי" (כגון "ששים שנות [illegible] 1972 — "1912" של אנדרה קארט[illegible] וכו'), מונים את העין גם שאר הכ[illegible] בתכונות־שער נאות, בצפיפות צדוד[illegible] באות הטובה, בעיצוב הכולל. בדרך [illegible] מושכים תשומת לב במיוחד ספרי [illegible] טובי־המראה ואחד מהם בביחוד — "הבהמה של מסייה ראסין", מאת טומי [illegible] גרר שחיבר את הסיפור וצייר את התמ[illegible] קשה להחליט באילו משני התחומים מ[illegible] הוא יותר. גם הסיפור, גם התמונות נ[illegible] מאד ללבך (המבוגר־הילדותי), אך [illegible] התמונות טובות הרכיון ויפות־הצבע [illegible] להשוואות נוגות של רמה וכשף עם ה[illegible] הממוצע בתחום זה במקומותינו.

"עולם החוק" של אונורה דומייה

מאת
נעמי בנצור

מי שעיניו־ותיו לו עם עורכי־דין למיניהם, הסתקרן ודאי לא פעם, תוך כדי המתנה במשרדיהם, למראה דמויותיהם של שופטים יאשכנים, תובעים וסנגורים כפי שהם נר־אים בראי הפקים של הקאריקטורה. האוסף הבלא של קאריקטורות אלה, שהפכו כמעט לציוד־חובה במשרדו של כל עורך־דין ה־מכבד את עצמו, מוצג עתה במוזיאון ישראל. האמן שיצר אותן הוא אונורה דומייה, אחד הבצליפים החברתיים הגדולים של תקופתו.

דומייה (1808 — 1879) יליד מארסיי, שמש כצייר קאריקטורות בעיתונים צרפתיים שונים. בנעוריו אף נכלא על שצייר בעתון "לה־קאריקטור" את המלך לואי־פיליפ כד־מות רעבתן שאינו יודע שבעה. עיקר יצירתו פורסם החל ב־1835 בעתון "לשריוואריי". ארבעת־אלפי הדפסים שהופיעו במסגרת עתון זה מצטרפים למסכת חברתית ופוליטית חריפה ונועזת, שעל אף היותה קשורה לזמן ולמקום מוגדרים לא איבדה, למרבה הצער, את האקטואליות שלה עד היום.

התערוכה באולם הספריה של המוזיאון כוללת סידרה אחת מתוך הקאריקטורות של דומייה, בהן 39 הדפסים על הנושא "אנשי החוק". הקאריקטורות מריבות את המסך מעל מה שמתרחש מאחורי הקלעים של אולמות בית־המשפט. לנאשם, זה שגורלו מוטל על כף המאזנים, תפקיד של ניצב בלבד. הגיבורים העיקריים הם עורכי־דין רודפי בצע, שופטים המשחקים את משחק הכבוד והיוקרה שלהם, שוטרים קפואי־פנים, נעדרי רגישות אנושית.

עולם החוק, המקבל את בטויו המעשי באולמות בית־המשפט, הופך תחת ידו של דומייה לפארסה תיאטרלית. שמות הקאריקטורות אף הם אינם אלא רפליקות באותו תיאטרון סארקסטי: "אתה רעב, אבל אין זו סיבה. גם אני רעב מדי יום ביומו ובכל זאת אינני גונב" אומר שופט עב־בשר שידיו שלובות על בטנו התפוחה לאסיר מצומק הנשפט על־ידי שוכר קיבה. (לוח מס' 15). "ידידי, לא היה לנו מזל הפעם. אני מקווה להצליח יותר בפרשת הגניבה הבאה שלך" — דברו של עורך־הדין בעל ארשת חשיבות אל לקוחו המבוהל, אשר מובל בידי שוט־רים אל בית הסוהר לאחר שלא הצליח להוכיח את צדקתו. (לוח מס' 6).

הדמויות שדומייה מעלה משורטטות ב־קוים מדוייקים, הבלותים בקוקוו עדין לשם הבהק האור והצל. הרקע — כמותו כתפ־אורה תיאטרון — משורטט בקוים כלליים בלבד, המרכזים על המקום שבו מתרחשת הסצנה: הנה בבית הסוהר, דוכן העדים ב־בית המשפט, המסדרונות הארוכים, שבהם "בבריליבי" הצדדים השונים את פסקי־הדין.

דומייה עסק כידוע גם בציור לשמו. הדמות החוזרת רבות באקוורלים ובציורי השמן שלו היא דמותו של דון קישוט. ה־עובדה שביקורתו לא איבדה מן האקטואליות שלה [illegible] הן אותה הגברת, ואפילו לא בשינוי האדרת, כביכול עד כבה היה הוא עצמו, כבתקני־עולם רבים אחרים, דמות דון־קישוטית הנלחמת בטחנות־רוח.

"תבל שאשה נחמדה זו לא הסילה עלי להגן עליה... איך הייתי טוען שבעלה הוא נבל!"

האנושיות הגרוטסקית של מונטארייה

הפתעה נעימה צפויה לבא בתערוכתו של [illegible] מונטארייה בגלריה "גוהי" בירושלים. [illegible]

[illegible] יות מעקעקות הנראות כצאצאים רחוקים של קליי או חואן מירו. הן נבואות זומן של ההתרחשויות אנושיות המתפשטות דרך התוכו בהגוגה: הן אינן מד[illegible] זו עם זו — אלא מתוכתנות ומתנגשות; הן אינן אוכלות — אלא זוללות. על העובדה שהדמויות משורטטות במספר מצומצם של קוים ללא הוד־והיכר אישיים, הן מחייבות מענה. כמו בפאנטומימה תנועות הן המסגירות את מצבי־הרוח, סוג הפעילות, את המגע האישי. [illegible] זה בולט בטיבו אחד הציורים — "[illegible] (מס' 9): במספר כוזם של קוים הוא [illegible] אירוע חברתי אפייני, כבד דמויות [illegible] דרות, עוגבות, מרכלות, או סתם [illegible] שעות. יתרונה של יצירה זו ושל א[illegible] הדומות לה ברכותן, הוא בהבהרה [illegible] של "הנפשות הפעולות". בעבודות [illegible] לשמת זאת בולטת הדיסוסיאציה. [illegible] נבלמות על־ידי שפע של הצורות [illegible] ריות בצבעים שונים המכבידים על ה[illegible] וגחלים את השוסף־הלב מן העיקר. אחד מהם כתוייב מעצם הנושא (כ[illegible] "הקטסטרופות" — מס' 4 — הדמויות [illegible] כנגובות לעיבה כל פלאי־הפלאים שהן [illegible] צות כשרוהליהן) אין בכך הפרזה [illegible] כשהוא בא רק לשם ההפארת הצורני[illegible] אך גורע ומטשטש בציורים את הערכים [illegible] כרוכים שבהם.

בעיסים לעיין הציורים על לוחות עץ [illegible] כרים הרק אצל האמן. בציורים אלו מצליח לשמור על קלילות הרישום ואת [illegible] של צבע העץ הטקסטורה [illegible] עצות אותו הסכון [illegible] מפרטים, יסוד[illegible] לוהי ביצירתו.

הדור הצעיר במפד"ל

מורשה

תודת ישראל - עם ישראל - ארץ־ישראל

הופיע קובץ ח' קיץ תשל"ד

בהוצאת הדור הצעיר במפד"ל, בשתוף עם המח' לחינוך ותרבות תורניים בגולה של ההסתדרות הציונית העולמית

בין מנהיגות דתית רוחנית לבין מנהיגות מעשית פוליטית
שיחה עם הרה"ג שאול ישראלי
שיחה עם ד"ר זרח ורהפטיג
הרב שלמה זיבובסקי — דעת תורה בהלכה

הלל והודיה
הרב אריה סטריקובסקי — הלכות יום העצמאות ויום ירושלים
הרב אבשלום קאיר — ברכת הגומל לחייל החוזר מן המלחמה

מורא ומקדש
הרב ישראל יוזן — האם "תהי המערכה" ראשים להתנדב
יהודה עידשי — לבעיית יעידה ומקומה של לשכת הפרוכה בבית שני

אמונות ודעות
הרב אברהם קורמן — מצוה ואלוכות
משה קב — גלות או גאולה

צדקה וחסד
איתמר ורהפטיג — צדקה של אשה נשואה
הרב אברהם ביק (שאולי) — ה"חפץ חיים" — הלכה והליכות במדף הספרים
הרב חיים כלוב ברוש — אב הבנים שמחה

על זא ועל הא

הקובץ במחיר — 4 ל"י ניתן להשיג במחלקה לדור הצעיר במפד"ל ת.ד. 22233 תל־אביב וב"מורשה" — אבן גבירול 166 תל־אביב.

לכל המעוניינים בגיור

[illegible]

משרד החינוך והתרבות — המח' לתרבות תורנית
יד־ושם — רשות הזיכרון לשואה ולגבורה

כנס עיוני על הנושא
"מוטיבים דתיים בספרות השואה"

ייערך ביום א', ב' מנחם־אב תשל"ד, 21.7.74, ביד־ושם, הר־הזיכרון, ירושלים.

ירצו:
ד"ר יוסף בר־אל — האמונה מול ביעיה הספרותית באוידש
מר יחיאל גרנטשטיין — הזהות והמוטיבים הדתיים בספרות העברית
ד"ר דב לנדאו — הקשר בין הקדושה המסבוליות והשואה

ינחה: ד"ר יונה בן ששון
אחרי ההרצאה יתקיים דיון

הכנס ייפתח בשעה 17.00. נא לדייק!

הערה: תחבורה ליד־ושם בקווי האוטובוס מס' 12, 18, 20, 24, עד להר הרצל. משעה 16.30 עד שעה 17.00 תהיה הסעה מהר הרצל עד ליד־ושם.

עירית תל־אביב־יפו

הצעות לפרס ביאליק,

לספרות יפה ולחכמת ישראל שנת תשל"ד

הצעות לפרס ביאליק של עירית תל־אביב—יפו מתקבלות לעיון ועדות השופטים.

יתקבלו ספרים בסוגים "ספרות יפה" ו"חכמת ישראל" שיצאו לאור במשך שנתיים שקדמו לשנת מתן הפרס.

הספרים יש להגיש בארבעה עותקים, למנהל הפרסים העירוניים, בית העיריה, בככר מלכי ישראל, חדר מס' 1223,

עד יום ששי, ה' אלול תשל"ד — 23.8.74.

לפי תקנות פרס ביאליק, רשאים המחברים שזכו בפרס זה עד לפני חמש שנים, לחזור ולהציע לדיון ועדות השופטים את ספריהם החדשים שיצאו לאור בשנתיים האחרונות.

הוצאת הקיבוץ המאוחד
הפצה: רח' נהרדעא 15, טל' 225222, ת"א.

בשיתוף עם משרד החינוך והתרבות — המחלקה לתרבות תורנית
הופיעו ספרי עזר למורה, למדריך, לתלמידי תיכון ולתלמידי ישיבות

אברהם שטאל / בין אדם לחברו
לקט מאמרי חז"ל וסיפורים ממקורות ישראל ומתרבות העמים.

אברהם שטאל / דמויות בתרבות ישראל בימי הביניים
פרקים מתומצתים של תולדות ישראל. לקט מקורות על גדולי ישראל בימי הבינים.

יהושע הורביץ / הרמ"א
(רבי משה איסרלש)
מונוגרפיה על חייו ופעלתו של אחד מגדולי ישראל בימי הבינים; הוגה־דעות מורה־הלכה ואחד מגדולי המפרשים.

הוצאת מסדה בע"מ

ספרים חדשים

חן הארץ
מאת: אפרים תלמי
פרקי מסע הוף בנוהבי ארץ־ישראל. מוגשים לנוער יחד עם ההרהה בולהה ולידעת הארץ. המיועד לנוער [illegible]

חלון ברקיע
מאת: לסלו לדאני
מהרהות ליכוריים, שמרכזה האדם הנכתי בשום הגורל הוך כיסופים בהמירים לשבחה ולינפי. ראויה ריאליסטית ופמלות מוסית, עשר בהבים לירים ופילוסופיים גם יחד. הסופר נודע כבר כצעיר ביצירותיו שפורסמו בקביעות בארץ מוצאו הונגריה. והשתקע עלותו בישראל.

שלוות שוטים
מאת: שולמית לפיד
פתיחת סיפורים, המהויב את קובץ סיפוריה השני של המחברת. מבין בנואים, מציג עלילות המשוק־פים את ישראל של שנות השבעים.

לילדים ולנוער

מסעות גיורא הראשון
מאת: רוחמה צור
האוריו ומהשבותיו של הנער גיורא, במסעותיו הרבים באפריקה, כעלים בבכתבים לגלי, תבוו הטוב שמהתולים. היכמת השתרה המופלאת, כפי שהיא נראית בעיני הנער.

אני אוהב לטייל
מאת: אפרים תלמי
ציורים: תרצה טנאי
שירים ברמזים לילדים בגבים מאים. הסגנים אהבה מהלה למולדת ולנופיה. פנינה ליכר ערכים הכושר הסתכלות מכוקה.

מיכלי
מאת: ימימה אבידר־טשרנוביץ
ציורים: אלונה פרנקל
סיפור חביב על חוויותיה של ילדה ישראלית באמ־ריקה. מגוקה.

קריאת ספרים ללא תשלום:

בסט סלרים חדישים ביותר, רומנים, ספרי מתח ומערבונים, לקריאה ללא תשלום.

לקוראים בשפות אנגלית וגרמנית
איך?

חייג — 621561, או — 613442,
בימים ג' רה', בשעות 2—8 לפנה"צ
ובימים א' רד', בשעות 7—4 אחה"צ.

הופיע בכריכה קלה

יצירת המופת של המאה ה־20

כמעין המתגבר

מאת

איין ראנד

להשיג בכל חנויות הספרים ודוכני הספרים בארץ

הפצה: גד חברה להפצה
רח' צ'לנוב 33, טל' 823702

מרכז ההסברה
שירות הפרסומים

הופיעה מהדורה חדשה של הספרים

העדויות במשפט אייכמן

סיפורם של 106 עדים מישראל ומחוצה לה המגוללים בעדויותיהם את פרשת המאה הנגבות
✱ שני ספרים המכילים יחד 1254 עמודים
✱ כריכה קשה
מחיר שני הספרים: 30 ל"י
✱ להשיג בכל חנויות הספרים
✱ להזמנות מרוכזות יש לפנות אל שירות ההפצה של פרסומי הממשלה, יש לצרף לכ מכולה בסך 3 ל"י.

גלריה לאמנות שלייפו

הרצליה, רחוב סוקולוב 31, טלפון 984180

מבחר יצירות של אמנים ישראליים ידוע

יוחנן סימון, עולה בן חיים, שמואל בק, רוזה, י. כ. סלימה, קוסוגוי ואחרים.

קריאה לאחינו היהודים במדינת ישראל

בשם התנועה היהודית הקונסרבטיבית, המייצגת למעלה ממחצית הקהילה היהודית הדתית המאורגנת ברחבי תבל, אנו קוראים לאחינו היהודים במדינת ישראל לא להכנע לדרישות של המפד"ל לשנות את חוק השבות הנוכחי.

עליכם לדעת, שמראשית דרכה, התנועה הקונסרבטיבית דבקה בהלכה, ומעולם לא הורשה לרב קונסרבטיבי לכהן בתהליך הגיור אלא אם הוא ממלא את דרישות ההלכה.

ללא ספק, הנכם מבינים שכוונתו האמיתית של השינוי המוצע בחוק השבות אינה לשמור על ההלכה או לחזק את אחדות העם היהודי, אלא פשוט מאד למנוע מתן הכרה בישראל לגיורים הנעשים בגולה על ידי רבנים לא אורטודוכסים.

הננו משוכנעים שהשינוי המוצע, בנוסח זה או אחר, ייצור בעולם היהודי, פילוג רב עוד יותר מזה שיצר בישראל.

אנו רואים את מאמצי המפד"ל כראויים לגנאי. אנו, כקהילה היהודית הדתית הגדולה ביותר בעולם, רואים כחובתנו לשלול כל מאמץ של כל חוג בישראל המבקש ליחס לעצמו מונופול בחיים היהודים הדתיים ברחבי תבל.

אירוניה היא, שהמפד"ל, המותקפת תמידות על ידי חוגים אורטודוכים קיצוניים מבקשת עתה להדביק בחוגים יהודיים אחרים את השם „בלתי כשר".

אנו מציינים לשבח את אותם שרי הממשלה וחברי הכנסת העומדים איתן בהתנגדותם לסחטנות גלויה, ועל ידי כך מסייעים בעד שמירת האחדות והאינטרסים של עמנו באשר הוא שם.

אנו קוראים לאחינו היהודים במדינת ישראל לשלול טענות שחצניות של חוג כל שהוא בישראל, באמריקה או בכל אתר ואתר בעולם שהוא הוא שומרה ומפרשה הבלעדי של ההלכה.

הרימו קולכם והצהירו שלא תרשו מונופול ביהדות!

הרימו קולכם והצהירו שהנכם נחושים בדעתכם לשמור על אחדות עמנו.

שעת משבר ושעת מבחן היא. למען עתיד עמנו לא נחשה.

בתי כנסת מאוחדים באמריקה

ארתור לוין, נשיא
הרב ברוך סגל, מנכ"ל

איגוד בתי כנסת עולמי

שמחה ראטשטיין, נשיא
דוד צוקר, סגן נשיא

כנסת הרבנים

הרב מרדכי וקסמן, נשיא
הרב זאב קלמן, מנכ"ל

מצלמות מסרטות
אצל פוטו סטריאו ספפורט בן־יהודה 8 ת"א יותר זול!

לנופש ביולי ובאוגוסט עם „און"
הצעות מיוחדות - מוזלות
באילת על חוף ים סוף
בתי מלון מפוארים, ממוזגי אויר. —.45 ל"י ליום לינה וארוחת בוקר לאדם בחדר זוגי, כולל מיסים:

הסלע האדום **** מסבה מעולה, בריכת שחיה, חדרים עם טלויזיה ופריג'ידר (תמורת תשלום נוסף), חצי פנסיון —.65 ל"י ליום כולל מיסים.
מוריה **** על שפת הים, בריכת שחיה, שרות מעולה, ארוחות צהרים/ערב מיוחדות במחיר —.25 ל"י + מיסים.
מלכת שבא **** על שפת הים, בר, מסעדה מצויינת, בריכת שחיה מפוארת.
נפטון **** על שפת הים, בריכת שחיה מפוארת, דיסקוטק, חצי פנסיון —.65 ל"י ליום כולל מיסים.
—.36 ל"י ליום לינה וארוחת בוקר לאדם בחדר זוגי, כולל מסים:
בקעת הירח *** מלון הנופש החדיש למשפחה, מסעדה בשרות עצמי, שתי בריכות שחיה על שפת הלגונה.

בטבריה על שפת הכנרת
מרחצאות מרפא חמי טבריה — ממוזגים, בתקופה זו מחירי הנחה מיוחדים ופרסים.
גולן **** מפואר ומחודש, משקיף על הכנרת, 62.50 ל"י ליום חצי פנסיון, כולל מיסים.
אסטוריה *** נעים ונחמד, במרכז העיר —.70 ל"י ליום פנסיון מלא כולל מיסים.
חן *** מסבה ושרותים טובים, חדרים עם מיזוג אויר —.65 ל"י ליום פנסיון מלא, כולל מיסים.
עדן ** פנסיון לכל אחד, שרות מעולה, —.55 ל"י ליום פנסיון מלא, כולל מיסים.

בים המלח
פאן אמריקן ***** המפואר והחדיש במלונות ים־המלח, —.174 ל"י לזוג חצי פנסיון + מיסים.
גלי זהר **** הידוע בטיב השרות, סמוק והאוירה בריאה —.160 ל"י לזוג ליום פנסיון מלא, כולל מיסים.

במשרדינו מאה הצעות נוספות של בתי המלון בכל רחבי הארץ!
שדותינו ניתנים ללא כל תשלום
פרטים נוספים והרשמה — בסוכנות הנסיעות ובחברות הנופש בארץ:
„און" ארוחות ונופש בע"מ
תל־אביב: אלנבי 113, 612567 | ככר דיזנגוף: ריינס 4, 248306
חיפה: הרצל 2, 645404 | נתניה: הרצל 4, 22947
ירושלים: שמאי 8, 224624 | רחובות: הרצל (פינת יעקב) 951155

תהב
חברה להנדסה ולבנין בע"מ
חיפה, רחוב הרצל 29, טל. 04-642593, 04-668274
אנו בונים
בחדרה: דירות יוקרה וקוטג'ים. במרכז העיר
בנהריה: דירות 2, 4 חדרים, ברחוב קפלן.
בעפולה: דירות 2, 4, 5 חדרים, מרפסות סלון לרחוב ולפסון או לגן ציבורי. 3—4 כיווני אויר.
בקרית־חיים: דירות 4 חדרים במרכז.
לכל הדירות:
* משכנתאות בלתי צמודות עד —.40,000 ל"י.
* תכנון מעולה.
* סטנדרט בניה גבוה.

מורי הגאוגרפיה
פתרון להוראת אירופה בחטיבות הביניים, בשיטה של הקירה ולימוד עצמי
אירופה
מאת דן שמעון
עבודת התלמיד מתבצעת כולה בתוך הספר בלי צורך בדפי עזר.
מחיר החוברת —.6 ל"י בלבד.
*
בהזמנות נא לפנות אוניברסיטת חיפה — מפעל השכפול טלפון 253884—04

מרכז הבניה הישראלי
הרצאה
תל־אביב - בית המהנדס
רח' דיזנגוף 200
ביום שלישי 23.7.74 בשעה 20:00
תתקיים הרצאה על הנושא:
„מבנים טרומיים מפוליאסטר משורין בסיבי זכוכית".
המרצה: ארכ' א. קינסברונר.

קרית התעשיה ע"ש י.מ. סלומון, יהוד
מציעה למכירה
במרכז איזור התעשיה ביהוד
מבנים לתעשיה ומלאכה בכל הגדלים, בקומות מרתף, קרקע וקומות עליונות.
*
כניסה — נובמבר 1974
השקעה בטוחה ובדאית
*
פרטים: „מראות נוף" בע"מ, רח' נורדוי 7 פתח־תקוה, טלפון 903882, בין השעות 19.00 — 16.00

מעונינים לקנות
מכונית מסחרית או מיניבוס
הנומג הנשל F 30
או
מרצדס L-307
נא להתקשר לטלפון 02-527967

הרושת הגדולים ביותר במזרח הרחוק המייצרים
...בידים (דיקטים), ופנלים
...ות סטנדרטיות בעובי 3 עד 20 מ"מ) ...באיכות ובמבחר העשיר ביותר — מיוצגים על ידינו בארץ.
...כיים מתבקשים לפנות: גילנור בע"מ ת.ד. 44550 ...: 86845/6/7, טלקס: 4535 (אנגלית), דרך הים 5, חיפה.

...פיעה חוברת ראשונה
של
...ירחון חיל־הים לנוער
...ות מרתקות על
...סיפור מאחורי סיפורן של ספינות ...דבורג
...יפור של מתנדב ליחידות הלוחמה ...עירה הימית
...ל הים במלחמה
...אוצר האבוד של ה„אנדריאה דוריה"
...כרישים — אימת הים
...ה חדש בצי העולם
...הסיפור המלא על הפלגת ספינות הטילים ...אפריקה ועוד מאמרים ורשימות על חיל ...ים ונושאי ים...
...ים יקרי ערך לחותמים
...חתימים
...הפלגות על כלי שיט של חיל הים
...אביזרי ציוד של ספורט ימי
...רטיסי כניסה חינם להופעות של להקת ...חיל הים
...ספרים לפי בחירה
...תקליטים של שירי ים
גזור ושלח
...בוד
שרד הבטחון,
...הוצאה לאור — מחלקת התפוצה
...' בי מס' 29, הקריה, תל־אביב
...לפון 516—210
...לשלוח לי במשך שנה, בדי חודש בחודשו, את ...לי ים", ירחון חיל הים לנוער.
שם ...
כתובת ...
...צרף בזה שיק/המחאת דואר על סך 15 ל"י.

דרושים

מהנדסים · טכנאים · כימאים · שרטטים · מחסנאים · ... · סוכנים

עבודה בטחונית מעניינת בדרום הארץ מוצעת

לאנשים בגיל 25—40, שהנם בעלי השכלה תיכונית, המעורים היטב בחיי הארץ.
הכרחית ידיעה טובה מאד באנגלית (רצויה שפת אם וכן שפה זרה נוספת) ורשיון נהיגה.
* תנאי שכר הולמים + תוספת שכר מיוחדת והקלות במיסים.
* השתתפות גדולה בדיור (באחת מערי הדרום).
* רכב צמוד.

קיימת אפשרות להעסקה קבועה, או עפ"י חוזה לשנה. (עם אפשרות להארכה).

מועמדים בעלי נתונים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב לת.ד. 33232 ת"א מיקוד 61330 (עבור מס' 7) ולציין פרטים אישיים וקורות חיים.

האוניברסיטה העברית בירושלים

מודיעה על משרה פנויה של:

ראש לשכת הרקטור

מכרז מס' — 242/74

תאור התפקיד — ריכוז עבודת לשכת הרקטור, כולל הכנת סיכומים מפגישות ומעקב אחר ביצוע החלטות, ריכוז נתונים בנושאים שונים לצורך דיון והחלטה, ניהול תכתובת עפ"י הנחיות הרקטור, קיום קשר בדרג בכיר עם גורמים באוניברסיטה ומחוצה לה, טיפול בנושאים שונים לפי קביעת הרקטור.

דרישות התפקיד — ידיעה מושלמת של עברית ואנגלית (קריאה, כתיבה, דיבור) רצוי צרפתית וספרדית, השכלה אקדמית, רצוי בתחומי המינהל או במשפטים. נסיון רבגוני במינהל וארגון ובקיום קשר ומגעים עם יחידים וארגונים שונים. כושר הבעה בכתב ובע"פ לרבות הכנת דו"חות והכירים. יכולת ניהול הכתבה באופן עצמאי.

הדרגה — בהתאם לכישורי המועמד.

*

על המעוניינים לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים ושמות ממליצים עד תאריך י"א באב תשל"ד, 30.7.74 אל: — מחלקת כח אדם, קרית האוניברסיטה העברית, ירושלים, מיקוד 91 009 ולציין על המעטפה „מועמד למשרה מס' 242/74".

לבנק דיסקונט לישראל בע"מ

דרושה

כתבנית אנגלית

*

שעות העבודה 8.00—14.30

*

בקשות בכתב בציון השכלה, גיל, מצב משפחתי ונסיון נא להפנות אל ת.ד. 25089 מיקוד 62500 תל־אביב עבור כתבנית אנגלית.

דירה בצפת מחכה לבחור צעיר

עם רקע טכני בקרור חשמל או מכונאות

המוכן לגור בצפת ולעבוד במפעל גדול

לפנות בכתב בפירוט קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 1469 תל־אביב, עבור מס. 167.

חברה מבוססת ודינמית

מחפשת כלכלן

המעוניין להתקדם ולהשתלב בעבודה מעניינת ורבת אתגרים בתחום הקמת פרוייקטים חדשים

דרישות התפקיד: —
- כושר ביצוע
- יכולת להשתלב בצוות
- תואר במינהל עסקים
- ידיעת עברית ואנגלית על בוריין ייחשבו יתרון

השכר בהתאם לכישורי המועמד

*

מועמדים רציניים יפנו את קורות חייהם בכתב יד לת.ד. 545 תל־אביב ויציינו „עבור כלכלן".

— סודיות תישמר —

וישיי־ישראל בע"מ

חברה לאלקטרוניקה

דרושים

מנהל חשבונות ראשי

בעל נסיון של 5 שנים לפחות. ידיעה טובה בשפה האנגלית.
למועמד המתאים יוצעו תנאים טובים.

מזכירה

הכישורים הדרושים: השכלה תיכונית, נסיון של שנתיים בעבודה, ידיעה טובה של השפה האנגלית, הדפסה בעברית ובאנגלית.

בדבר פרטים נא לפנות למחלקת כח אדם של „וישיי ישראל בע"מ" רחוב האחים בלאוגרונד 3, תל־אביב (בסביבת המכבי בן־אביגדור) טלפון 29062.

שירותי רכב בע"מ

גיבורי ישראל 82 ת"א טלפון 38995

CHRYSLER SIMCA

לעבודה במשרד המוסך

דרושה

פקידה טכנית

המשרה כוללת:
* קבלת קהל
* הכנת חשבונות ללקוחות

על המועמדת להיות:
* אדיבה, מסודרת ואחראית
* בעלת כתב יד נאה וברור

המעוניינות תפנינה אישית או טלפונית אל יוהר

למפעלי תבורי קריסטל

דרוש

באיזור נהריה וישובי הצפון

סוכן עצמאי למכירת משקאות קלים

בעל מחסן ורכב מתאים לחלוקה

*

לפנות בטלפון 063-77985 או למפעל ברח' הגלעד פרדס חנה.

דרוש מהנדס בנין

בעל נסיון של מספר שנים בבצוע

לעבודה בגליל

— תנאים מצוינים למתאים —

•

להתקשר לקביעת ראיון לטל. 414277/8 תל־אביב.

הילטון תל־אביב

דרושים:

1. **סגן מנהל אחזקה**

הכישורים: בוגר הטכניון, בעל תואר מהנדס מכונות או מהנדס אזרחי

2. **טכנאי מיזוג אויר וקרור**

הכישורים: בוגר בי"ס טכני, 3 שנות נסיון לפחות בעבודה מעשית

•

נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים למח' המנגנון, מלון הילטון, גן העצמאות תל־אביב

הטכניון

מכון טכנולוגי לישראל

מודיע על המשרות הפנויות הבאות:

באגף ארגון ותכנון

1. **מנתח מערכות**

מס' המשרה: את"ר/162.

2. **מתכנת**

בעל נסיון בהמיה של 2—3 שנים
מס' המשרה: את"ר/163.

3. **ארכיטקט**

בעל נסיון של 2—3 שנים.
מס' המשרה את"ר/164.

*

מועמדים מתאימים העונים לדרישות יפנו בכתב בציון קורות חיים, נסיון קודם ומס' המשרה עד יום ו' 2.8.74 אל אגף כח אדם, קרית הטכניון, חיפה מיקוד 32 000.

לחב' איתוגג בדרום (איתוואג) בע"מ

דרושים:

מנהלי חשבונות סוג ד'

עם שנתיים נסיון

לעבודה במחלקת הנהלת חשבונות.

נא לפנות בכתב למח' כח־אדם ת.ד. 17 פרדס־חנה.

דרושים:

1. **מהנדס בנין**

כישורים: גיל 30—40, נסיון מקצועי של 5 שנים.

2. **מנהל חשבונות ראשי**

כישורים: מנהל חשבונות מדופלם, נסיון מעשי של 5 שנים לפחות.

*

לפנות בכתב בצירוף קורות חיים למשרדי חב' ע.מ.י.ת רח' מוריה 5, חיפה.

למעבדה מבנית

דרוש

מהנדס מכונות

לעבודה בפיתוח נושאים לא שיגרתיים המקיפים תחום פעולה נרחב

* מקום העבודה בתל־אביב.
* **דרישות:** כושר ניהול עצמאי של פרוקטים החל בתכנון וכלה בייצור. שנתיים נסיון.
* **מסגרת:** עבודה במעבדה משוכללת המתכננת ומיצרת אבי־טיפוס בכל שטחי המכניקה.
* **בתשובה נא לפנות לת.ד. 17021 ת"א מיקוד 61170 (עבור ב.א.) בצרוף קורות חיים ונסיון מקצועי.**

— סודיות מובטחת —

„דקה פלסט בע"מ"

רחוב דב 14, גבעתיים.

דרוש:

מפעיל אקסטרודר

לתפקיד אחראי משמרת
לעבודה במשמרות

— תנאים טובים —

לפנות במקום או להתקשר: 727565.

מכון התקנים הישראלי

המחלקה לבנין

דרוש

איש יעול

לתפקיד של פיתוח, יישום והפעלה של מערכת נוהלים ושיגרת מעקב על עבודות מחלקת הבנין.

רצוי בעל נסיון בעבודה עם מחשב. הדרגה והשכר יקבעו בהתאם לכשורים.

לפנות למנגנון מכון התקנים רחוב האוניברסיטה 42, רמת־אביב טלפון: 413151. שעות עבודה: 7.30—14.30

לחברה קבלנית גדולה בחיפה

דרוש

מנהל עבודה

מעולה

בעל נסיון רב רצוי בשכונים

תנאים בציינים למתאים

טלפון 04-529349 04-531871

למפעל טכנולוגי עתיר מדע

דרוש

הנדסאי/טכנאי

בשטח:

אלקטרוניקה/חשמל/מכונות

לתפקיד: מהנדס מכירות שדה

כישורים מרשים:
רכב, נסיון קודם במכירות.

המעוניינים יפנו בכתב יד בפירוט קורות חיים לת.ד. 902 בני־ברק.

לחברת הלן קרטיס בע"מ

דרוש

נהג משאית

כישורים:
- קריאת אותיות לועזיות
- אחראי
- נסיון 5 שנים

נא לפנות טלפונית למר קמינסקי או ינובסקי טל. 254433, 255763.

מור־המכון למידע רפואי

דרושות לעבודה במערכת אלקטרונית לבדיקות רפואיות רב־שלביות

★ **דיילות רפואיות**

שתוכשרנה במקום להפעלת מיכשור הבדיקות.
הכישורים הדרושים: העדפה בוגרות או אחיות מעשיות, הופעה נאה. עדיפות תינתן לחיילות משוחררות שעסקו בשירותן הצבאי ברפואה.

★ **כתבניות באנגלית**

להזנת פרטי הנבדקים למחשב ידיעת השפה העברית על בוריה הכרחית.

העבודות למשרה מלאה. תחילת העבודה בסוף חודש אוגוסט. תנאים טובים מובטחים למתאימות.

נא לפנות בכתב בצירוף פרטים אישיים ונסיון קודם לת.ד. 938 בני־ברק, בציון התפקיד.

דרך ז'בוטינסקי 7 בני־ברק ת.ד 938 טל 799164

גסטטנר ישראל בע"מ

דרושות:

1. **מנהלת חשבונות**

סוג ג'
עם נסיון בחברה מסחרית

2. **פקידה להנהלת חשבונות**

נא לפנות רח' צבי 5, רמת־גן (ע"י כבר עליות) טלפון 727121

לאחים מקיר בע"מ

דרושים

1. **פקידה למחלקת שרות** ליום שלם
2. **טכנאים לקופות רושמות**
3. **צעיר עם קטנוע** —ללימוד מקצוע

לצלצל טלפון 23 01 22

דרושה

כתבנית עברית

ליום עבודה מלא (לא מפוצל)

לפנות למר זאב טלפון 93-35437

דרושה

בחורה/סטודנטית

להצגת מוצר חדש בסופר־סל בת"א

המשכורת — בשעות: מ־9.00—13.00 19.00—16.00

טלפון 053-27704

להוצאת ספרים דביר

דרושה

פקידה וכתבנית מעולה

רצויה גם ידיעת הלשון האנגלית וכתיבתה נוסף על העברית.

נא לפנות בכתב־יד, בפירוט קורות חיים אל ת.ד. 149 תל־אביב

למפעל תעשייתי בהרחבה בנצרת עילית דרושים:

1. **מנהל חשבונות**
2. **פקידה כתבנית**

תנאים טובים למתאימים

נא לפנות בכתב לת.ד. 675 נצרת עילית: טלפונים: 065—54752/3.

דרושה תופרת

למחלקת לכרטיסים למכונה ...

וגהצנית

תנאים טובים

לפנות: ...

רח' ... 18 תל־אביב

למשרד מהנדסי בנין

דרושה

פקידה / מזכירה

למשרה מלאה

שנתיים נסיון • המלצות

טל. 04-244823

דרושים

מהנדסים · טכנאים · כימאים · שרטטים · מחסנאים • • • מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים • • •

מ.ג. אלקטרוניקה בע"מ

מפעל עתיר מדע המתמחה במיכשור ומערכות אלקטרוניות בתחום האלקטרוניקה הרפואית. המוצרים משווקים לבתי־חולים בכל רחבי העולם

דרושים

★ **מזכירה למחלקת מכירות**

הכישורים הדרושים: ידיעה טובה בהדפסה אנגלית, ידיעת השפה העברית.

★ **פקיד/ת רישום וניהול כרטסת מלאי**

רצויה ידיעת השפה האנגלית.

★ **עוזר/ת למנהל חשבונות**

עם נסיון וידע כללי בהנהלת חשבונות (סוג ד'). חשובה ידיעת השפה האנגלית.

5 ימי עבודה בשבוע

תנאים טובים למועמדים המתאימים

נא לפנות עם פירוט השכלה ונסיון אל: מ.ג. אלקטרוניקה בע"מ, קרית ויצמן, ת.ד. 102 רחובות, טל. 956751.

— סודיות מובטחת —

להברת נשיונל בישראל

דרושים

1. **טכנאים** למערכות סטריאו
2. **טכנאים** למקלטי טלויזיה

בעלי נסיון

נא לפנות אישית בין השעות 17,00—16.00 לרח' אבן גבירול 18 תל־אביב

NATIONAL

דרושה מזכירה

לחצי משרה

שליטה מלאה עברית, אנגלית כולל הדפסה

טל. 288402 בין השעות 8—13

לשנתיל תשל"ה

דרושים

בפנימיה לנוער חדש „בית הלן קלר" ת"א

1. מדריך־מרכז־חינוכי־תגבורתי — משרה שלמה.
2. מטפלות־מדריכות — משרה שלמה.
3. מדריך לעבודה חלקית (ש־עות 07.30—05.30, 23.30—21.30) לינה במקום חובה.
4. עובדת מטבח היודעת בישול — כשרה שלמה.
5. מדריך נוער לעבודה חלקית ב־שעות אחה"צ.

רק בעלי הסמכה זכ־ין קודם יגישו בקשה בצירוף המלצות לת.ד. 9001, ת"א. או טלפון 03־31181, 03־31526

מפעל תעשייתי גדול

בענף החשמל

מחפש

מנהל סניף

לחו"ל

מועמדים בעלי רקע טכני ושליטה מלאה באנגלית, מתבקשים לפנות בכתב בצירוף תולדות חיים לת.ד. 23031 ת"א, עבור: „מנהל סניף".

— סודיות מובטחת —

מיקרואלקטרוניקס מפעל לרכיבים אלקטרוניים בע"מ

MICROELECTRONICS LTD

דרושים

חרט מעולה

חרטים מתחילים

מסגר כלים מעולה

מכשירן מעולה

כרסם מעולה

חשמלאי מוסמך

לעבודה מעניינת ומגוונת

נא לפנות למח' כ"א, רח' הפס"ס 4 (בול טבפי) אזור תעשיה, חולון. — טלפון: 8—7—851186

מפעלי ניר אמריקאיים ישראליים בע"מ

דרושה

פקידה/כתבנית

במשרדנו בתל־אביב למח' המניות

הכישורים הדרושים:

* ידיעת כתבנות אנגלית ועברית
* נסיון של מספר שנים בעבודה.

שעות העבודה 16.30—8.00

נא לפנות בכתב אל ת.ד. 20181 תל־אביב 61200, עבור „פקידת מניות".

ניר מעולה לכל מטרה

דרוש

משקיע

(פעיל או שקט)

לחברת הובלה

עבודה קבועה

השקעה החל מ־250.000 ל"י

לפנות לטל. 30344 ת"א או לכתוב לת.ד. 21095 ת"א עבור „משקיע".

סודיות מובטחת

מוסד הטכניון למחקר ופתוח בע"מ

מודיע על המשרה הפנויה הבאה: —

במכון המתכות הישראלי

טכנאי או הנדסאי כימיה

במעבדה לקורוזיה וטיפולי שטח, לעבודות מחקר וייעוץ תעשייתי.

הכישורים הדרושים: טכנאי כימיה בעל נסיון בעבודה מעבדתית או תעשייתית. עדיפות תינתן למועמד בעל נסיון בעבודות חשמל ובעבודות מכניות.

מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב, בצרוף קורות חיים, פירוט ההשכלה והנסיון המעשי ליחידת המנגנון, מוסד הטכניון למחקר ופתוח בע"מ, בית הסנט, קרית הטכניון — חיפה — 32000, עד יום ו' 26 ביולי 1974, בציון מספר המכרז 74/74.

דרוש

למעבדות מחקר ופיתוח בת"א

קניין

לעבודות מעניינות בשטח האלקטרוניקה

כישורים:

* רקע טכני הכרחי.
* רצוי בוגר בי"ס מקצועי.

בתשובה נא לפנות לת.ד. 17021 ת"א מיקוד 61170 עבור ב.א. בצירוף פרטי השכלה ונסיון קודם.

— סודיות מובטחת —

[redacted]

למפעל למוצרי נייר בתל־אביב

דרושים

1. מפעילים למכונות אוטומטיות
2. חותך מקצועי במכונת חיתוך (גיליוטינה)
3. פועלים לעבודות שונות
4. עובדי דפוס ברוטציה

המעונינים יפנו בכתב לת.ד. 1106 תל־אביב ויוזמנו לראיון אישי. משכורת מלאה ותנאים סוציאליים ישולמו משך תקופת ההכשרה.

[redacted]

דרושים

נהגים

בתנאי שותפות

1. לסמי טריילר
2. לחייבר

לפנות לטל. 30344 ביום, 846923 בערב.

לחברת ביטוח בתל־אביב

דרוש

פקיד מקצועי

למחלקת הרכש

בעל נסיון בענף ביטוח כלי רכב של שנה לפחות.

*

לפנות בכתב־יד לת.ד. 29494 ת"א למסי 100

בתי זקוק לנפט בע"מ

דרושים

לתכנון מתקנים כימיים

א. מהנדס אזרחי מנוסה
ב. מהנדס כימאי מנוסה

אחראי לתחנת כיבוי אש

בעל השכלה טכנית עם כושר ניהול צוות עובדים וידיעת השפה האנגלית

רואה חשבון

בוגר הפקולטה לראיית חשבון

מהנדס אזרחי או מכונות

לעבודה בעריכת חוזים ותקציבים, רצוי בעל נסיון במשא ומתן עם קבלנים

מנהלי חשבונות

מנתחי מערכות

עורך דין

כסגן ליועץ המשפטי

פקיד רכש לאגף האפסנאות

ידיעת השפה האנגלית הכרחית

*

מועמדים מתאימים יפנו הצעותיהם לת.ד. 4 חיפה (מיקוד 31000) עבור מחלקת המנגנון.

משרד החינוך והתרבות אגף הנוער היחידה להדרכה ולכח אדם

מכון לחינוך הנוער מיסודו של פנחס רוטנברג (השלוחה בצפת)

למרכז הדרכה רב תכליתי לעובדי נוער העומד להיפתח בצפת.

דרושים:

1. **מנהל**

כישורים: נסיון של 5 שנים לפחות בחינוך הלא־פורמלי, השכלה אקדמית במדעי ההתנהגות או השכלה דומה, נסיון בהוראה ובמינהל חינוכי.

2. **מנחים**

כישורים: השכלה אקדמית במקצועות החינוך, ידע ונסיון בחינוך הלא־פורמלי, יכולת ונסיון להנחות עובדי נוער בעבודה מעשית.

בדבר פרטים יש לפנות למנהל בית רוטנברג, ת.ד. 6015 (שד' הנשיא 77) חיפה, טלפון 80597.

דרושות

★ **מזכירה כתבנית**

אנגלית עברית

★ **פקידות/כתבניות**

עברית אנגלית

נא לפנות לטלפון 475151 קו פנימי 15

אלקטרוניקס

רוטשילד 11 תל־אביב

למזנון הכנסת

דרושים/ות

מלצרים/יות מנוסים

וקופאית

4—5 ימי עבודה בשבוע, בימים א'—ה'

כתיבה בעברית הכרחית.

קביעת ראיון טלפון 61211, גב' הורביץ.

הדחך חרושת ברזל בע"מ

דרוש

מנהל עבודה

לצוות של 50 עובדים

ת.ד. 10144 חיפה, טלפון 721298, חלוצי התעשיה 13, מפרץ חיפה.

למפעל תעשייתי במפרץ חיפה

דרושים

עוזר למנהל עבודה

צעיר, בוגר בי"ס מקצועי, אחר שרות צבאי.

מכונאי

לאחזקת מכונות תעשייתיות. בעל נסיון של 3 שנים לפחות.

מנהל חשבונות עצמאי

בעל נסיון של 5 שנים.

הצעות נא לפנות לת. ד. 1145 — חיפה

למוסד בנקאי

דרושה

כתבנית נשיונל

בעלת נסיון של 3 שנים לפחות, לעבודה קבועה במשמרת שניה החל משעה 13.00 עד 19.00

תנאים טובים למועמדת המתאימה

רצויה ידיעת קריאה באנגלית

נא לפנות אל יעקובי, טלפון 59114, תל־אביב

למפעל קונפקציה יהדע לגברים בתל־אביב

דרושים

1) עובדות אברלוק
2) גוזר קונפקציה
3) חייטים למכנסים

לפנות טלפון 58614 בין השעות 7—16.00.

לחברת בניה

דרושה

פקידה כתבנית

בעלת נסיון

טל' 443181 ת"א.

מפעלי ארפדון בע"מ

אזור התעשיה הרצליה

דרושים

אורגים

— לנולים כבדים

סוללות

— לעבודה במשמרת אחת

לפנות למפעל. טלפון 958929.

לביה"ס תיכון מקצועי „עמל" לתעופה ע"ש הולץ רח' קיבוץ גלויות 150 תל־אביב

לשנת הלימודים תשל"ה

דרוש

מורה מקצועי

(מדריך למסגרות יד במשרה שלמה)

על המעוניינים לפנות להנהלת בי"ס טל' 823432

קבלן חשמל

מבצע

עבודות חשמל בבנין ותעשיה

לפנות בין השעות 16—19

טל. 611494 ת"א

דרושות

נקבניות ל־I.B.M

מכונה אנגלית

ל־M.D.S (גוהוק) מכונה עברית

למשרה מלאה במשמרת יום, למשרה חלקית במשמרת שניה. אפשרות לעבודה בקבלנות.

*

לפנות טלפונית 265259 ת"א בין השעות 8—9 בבקר.

PHILIPS data systems מחשבים

דרושים

מתכנתים

לשפת אסמבלר R.P.G־ו

טכנאי־שרות למחשבים

בעלי רקע מכני חשמלי או אלקטרוני.

מפעילים

להפעלת מחשבי משרד של „פיליפס".

הצעות בכתב בציון רקע ונסיון ת.ד. 9... תל־אביב.

בית חולים ביקור חולים, ירושלים

דרושה

שבבת לבורנטית מוסמכת

לעבודה במשמרת ערב ומשמרת לילה

לפנות למזכירות, טל. 223141, שלוחה 13

דרוש

דפס אופסט

לרולנד 70/100

בעל וותק מקצועי

טלפון 32892

לחברת גדול אלקטריק דרושה

פקידה

בעלת נסיון, אחרי צבא, עם ידיעה בשפה האנגלית. ידיעת השפה העברית, כולל הדפסה — הכרחית.

מקום העבודה בהרצליה.

נא לפנות לטל. 937961 לחיה.

דרושה מזכירה

לניהול משרד

הדפסה באנגלית וידע בהנהלת חשבונות — חובה

טל. 03—54732 מ־9.00—15.00.

דרוש

טכנאי שיניים מעולה

לעבודות זהב ופלסטיק

לכנות דחוף 612827

תנאים טובים

למכבסה מוך בע"מ ירושלים

דרושים

עובדים למח' ניקוי יבש

נא לפנות למר לוין, טל. 522108

דירה בצפת מחכה לבחור

סוכן עצ... למכירת משקאו...

מנהלי חשבונות סוג ד'

1. **מהנדס ב...**
2. **מנהל חשב...**

מנהל עבודה

כתבנית עברית

هكذا من الأصل

דרושים

נוהנדסים · טכנאים · בינאים · שרטטים · נוחסנאים · פקידים · פקידות · אסיסטנטים · סוכנים

A SUBSIDIARY OF CONTROL DATA CORPORATION
אלביט מחשבים בע"מ

דרושים:

תכנתים

בעלי נסיון

לתפקידים הבאים:
★ פתוח מערכות
★ בדיקות איכות של תכנה
★ FIELD SUPPORT ללקוחות
★ תכנות בנושא תקשורת

דרוש ידע בשפת אסמבלר.

לפנות בצרוף קורות חיים מפורטים ת.ד. 5390 חיפה, מחלקת כח אדם. סודיות מובטחת.

לחברת שיווק ושירותים ארצית
דרוש
למשרד הראשי בתל-אביב

מנהל מכירות בכיר

★ בעל נסיון בארגון וניהול רשת שיווק ענפה.
★ כושר משא ומתן.
★ יחסי ציבור וידע באדמיניסטרציה.

התפקיד המוצע הינו בעל אתגר ורב פעילות. המועמד שייבחר יקבל תנאים הולמים.

★

נא לפנות בכתב עם פירוט נסיון קודם וקורות חיים לת.ד. 11010 ת"א, עבור „מנהל מכירות".
— סודיות מובטחת —

למשרד רואה חשבון
דרושים
• מבקר/ת חשבונות
• מזכירה כתבנית
נא לפנות בכתב עם פרוט תולדות חיים אל ת.ד. 4631, תל-אביב. טלפון 622444

למפעל תעשייתי בחולון
דרושים
1) מלחימים
2) מבלטנים לפח
לפנות לטלפון 854695, 855992

אוניברסיטת בר-אילן

מודיעה על משרות פנויות:

1. **מזכירה**
מכרז מס' 74/74
הדרישות: ידיעת השפה העברית על בוריה; הדפסה מעולה; ידיעה טובה אנגלית; נסיון בעבודה.

2. **פקיד מכני**
מכרז מס' 75/74
הדרישות: השכלה תיכונית; בעל נסיון של שנתיים לפחות בעבודה משרדית.

3. **אחראי להחזקת בניינים**
מכרז מס' 76/74
הדרישות: בעל נסיון בעבודות אחזקה שגרתיות; יכולת ביצוע של תיקונים שוטפים.

4. **שרברבים ומסגרים**
מכרז מס' 76/74
הדרישות: בעלי נסיון של 5 שנים לפחות.

5. **מדפים מולטיליט**
הדרישות: בעל נסיון, רצוי בוגר בי"ס מקצועי לדפוס.

הדרגה תיקבע בהתאם לכישורים.
נא לפנות בכתב בציון מס' המכרז אל אוניברסיטת בר אילן, ר"ג מח' המנגנון

תעשיות אלקטרוכימיות **פרוטארום** ת.ד 929 חיפה מיקוד 31000

דרושים:

1. **מהנדס ייצור או טכנאי ייצור בכיר**
הכישורים: לאחר צבא, ידיעת אנגלית, בעל יוזמה וכושר ארגון, רצוי בעל נסיון בהפעלה ופיקוח על שיטות שכר עידוד.

2. **עוזר למנהל אספקה**
הכישורים: בוגר בי"ס תיכון, עדיפות לבעל השכלה גבוהה יותר, דינמי, בעל מחשבה בהירה, אחראי ודייקן, כושר הבעה בכתב ובעל-פה בעברית ואנגלית, ידע בהנה"ח.

3. **עוזר בכיר למנהל אספקה**
הכישורים: בוגר בי"ס תיכון, עדיפות לבעלי השכלה גבוהה יותר, נסיון בניהול מחסן גדול, ידע בהזמנות ציוד טכני מחו"ל, ביטוח ותעבלה יבשה.

4. **שרטט/ת מכונות**
לעבודה במחלקת הפיתוח.
הכישורים: טכנאי/ת שרטט/ת מכונות, צנרת ומבני פלדה, ידיעת אנגלית הכרחית, עצמאי/ת, נסיון של לפחות 3 שנים.

המעוניינים יפנו בכתב תוך פרוט ידיעות מקצועיות ונסיון קודם.
— סודיות מובטחת —

אלביט מחשבים בע"מ (CONTROL DATA)
דרוש
מהנדס אלקטרוניקה / מחשבים
לפתוח מערכות ספרתיות מבוקרות על-ידי מחשב.
בעל נסיון של 3 שנים.
●
בתשובה נא להתייחס למשרה מס. ש/2034.

דרושה
עוזרת למנהלת חשבונות
בחברה מסחרית גדולה בת"א
בתנאים טובים
נא לפנות אל המר טל' 34549

קריסטל
תעשית מכונות ותנורים בע"מ
רח' החילזון 12, רמת-גן, טלפון 721126

דרושות
★ **מרכזנית**
בעלת נסיון
★ **פקידה**
למחלקת השרות
לעבודה עם קהל ועבודות משרד כלליות
לפנות אישית לפי הכתובת למר ארבל

למוסד ציבורי בירושלים
דרושים
1. **מנהל חשבונות**
— (סוג ג'—ד') לעבודה קבועה, בדרגה י"ב—י"ג אחיד.
2. **שומרי לילה**
(העבודה משעה 22.00 עד 08.00), הדרגה ז' אחיד + תוספת לילה.
3. **חצרן**
לעבודות שונות, הדרגה ח' אחיד + תוספות.

מעוניינים מתבקשים לפנות בכתב לת.ד. 71 ירושלים בציון פרטים אישיים וקורות חיים (נא לציין מספר טלפון, ולציין סוג העבודה המבוקשת).
— רק פונים מתאימים ייענו —

לחברת שרות כלל ארצית
דרושים:
• **אינסטלטורים**
• **חשמלאים**
• **זגגים**
לעבודות שונות בתל-אביב והאיזור, בחיפה והקריות, בירושלים ובראשון לציון והסביבה.
— תנאים מצויינים למועמדים המתאימים —
לקביעת ראיון נא לפנות טלפונית ל: 03-252529, 03-442662, 04-724611, 02-66240
— בשעות העבודה —

דרושה לעבודה בניו-יורק
בת 18-21
ותהיה מהדרייה, לבת שנתיים, להשגחה על 3 ילדים בגיל בי"ס שאבים עבודה.
דמי נסיעה, מגורים ומשכורת מובטחים.
המעוניינות יפנו בכתב ת.ד. 3399 תל-אביב ויציינו מספר טלפון והמלצות.

למפעל „אורלייט" נס-ציונה
דרושה
מזכירה
עם נסיון של 3—4 שנים לפחות היודעת להדפיס היטב בעברית ובאנגלית.
נא להתקשר לטלפון 950366 בשעות: 08.00 — 14.00.

תדיראן שיווק המוצרים בע"מ
לסניף תל אביב
דרושים
טכנאי שרות למקררים
— נסיון קודם של 3 שנים
— בעל רכב פרטי
מתאימים יפנו בכתב יד לכתו. נא אדם ת.ד. 36265 ת"א (לציין 11/74).
— סודיות מובטחת —
TADIRAN תדיראן

לעבודה בחיפה
דרוש צעיר
דובר רוסית או רומנית
בעל השכלה אקדמאית (או סטודנט המסיים לימודיו) ואחרי שירות צבאי מלא. המוכן להשתלב במסגרת קבועה ומעניינת.

בדבר פרטים ניתן לפנות ת.ד. 2133 חיפה מיקוד 31 000 ולצרף קורות חיים.

— רק פונים מתאימים ייענו —

לביה"ס הרב נתיבי וביה"ס טכנאים „עמל" נהריה
לשנת הלימודים תשל"ה
דרושים
מהנדס אלקטרוניקה במשרה מלאה
טכנאי/הנדסאי
להדרכת מקצועות האלקטרוניקה (משרה חלקית)
מהנדס מכונות
במגמה טכנאות מכונות במשרה חלקית
על המעוניינים לפנות להנהלת ביה"ס טלפון 04—921264.

דרושים לעבודה במשרד עו"ד
1) **עו"ד צעיר**
(רצוי נסיון בנזיקין)
2) **כתבנית**
מנוסה
(אפשרי לא מבוגרת, או לחצי יום)
טל. 9—240269

לרואה חשבון
דרושה פקידה
לכתבנות ולתיוק
תנאים טובים
●
לפנות: ת.ד. 4402 ת"א, מס. 174.

דרוש
טכנאי קרור ומיזוג אויר
לעבודות שרות והרכבה
טל' 822574 בשעות העבודה.

בית החולים אליין ירושלים
דרושות
1. **מזכירה רפואית**
למשרה מלאה
2. **כתבנית**
למשרה מלאה
מועמדות מתבקשות להתקשר טלפונית למזכירות בית החולים טל. 02-412251

דרושה
מטפלת מעולה
אשר תתגורר ותהיה בקביעות במחיצת משפחה ישראלית בת 3 ילדים בצרפת ובישראל (כ-8 חודשים בשנה בצרפת ו-4 חודשים בישראל) עדיפות לבעלת ידיעה טובה בצרפתית ו/או באנגלית.
לפרטים נא להתקשר טלפונית 03—287775 בין השעות 8.30 עד 13.00.

תכנון והנדסה תעשייתית — לייף בע"מ **LIFE**
דרושים
שרטטים/ות
לשרטוטי צנרת וציוד
שפת השרטוטים אנגלית ועברית
★
נא לפנות בכתב לת.ד. 1031 חיפה

דרושה מפעילה
בעלת נסיון למכונה להנהלת חשבונות או ליבטי, לעבודה על ציוד אלקטרוני חדיש.
לפנות „הדיקולור", אחד העם 20, תל-אביב

ציון חברה לביטוח בע"מ
דרושות
עבור סניף בעתיים
1. **פקידה כללית**
בעלת נסיון של שנה אחת לפחות בעבודה משרדית.
2. **נערה**
הערה: שעות העבודה מבוצעות 5 ימים בשבוע. נא להתקשר טלפונית לקביעת ראיון לטלפון 34 34 52

דרושים
1. **דפס אחראי**
למכונת פרנקנטל
2. **מעמד לעתון**
אפשר לפי שעות
דפוס „ראש פנה" רח' ראש פנה 19 תל-אביב טל. בערב 736383

תדאה פיתוח טכנולוגי ואוטומציה בע"מ
דרושים
מכשירן -
שלוש שנות נסיון בתחום הרכבה מכנית.
חרט -
שלוש שנות נסיון בחריטה מדויקת.
המעוניינים מתבקשים לפנות למשרדי החברה ברח' הירקון 8 בני-ברק או בטל. 787121/2/3

לחברת נפט דרושה
מזכירה-כתבנית
אנגלית ועברית
★
נא לפנות לטלפון (03) 262191 תל-אביב.
למועמדת המתאימה תנאים טובים.

לבית-חולים על הכרמל
דרוש/ה פקיד/ת קבלה
עם ידיעת גרמנית או אנגלית
שעות עבודה רצופות. אפשרות דיור במקום.
★
בקשות בכתב יד בלבד נא לשלוח לת.ד. 1468 חיפה, עבור מס' 361.

דרושה
אסיסטנטית
(סייעת) עם נסיון
למרפאת שיניים
ת.ד. 2150 ירושלים עבור 450.

להברת ב.ב. בע"מ
דרושים סוכנים
בתל-אביב, נתניה, ואיזור השרון
רח' בצ' 4, תל-אביב, דיזנגוף בית ק.ק.ל.

לחברת בניה ארצית
דרושות
קבוצות שלד
לעבודה באיזור המרכז ובאיזור קרית מלאכי
טל' 446705 תל אביב.

בית החולים „בקור חולים" ירושלים
דרושות
א) **מיילדות מוסמכות**, בתנאים נוחים.
ב) **מזכירות רפואיות מוסמכות.**
ג) **אחות מוסמכת אחראית למחלקת ילדים א'**
לפנות למזכירות בית החולים, רח' הנביאים 47 בשעות 1—8 לפנה"צ, טלפון 223141 שלוחה 13.

למשרד גדול בת"א דרושה
כתבנית עברית
מעולה, בעלת נסיון
שעות העבודה מ-8.00 עד 2.00
טלפון 59431 לבקש את אראלה

דרושים
נדסים · טכנאים · בינאים · שרטטים · מחסנאים ••• מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים •••

טכניון
ון טכנולוגי לישראל
יע על המשרות הפנויות הבאות:
כז המחשבים
משגרת קלט/פלט
הכשירויות הדרושות: השכלה תיכונית; כושר מגע עם קהל; ידיעת השפה האנגלית.
הערה: העבודה הינה במשמרות.
מס' המשרה: מר.מח.ד/171.

ניל למחשב 370/168
הכשירויות הדרושות: השכלה תיכונית; שליטה באנגלית ויכולת קריאת חומר טכני; רצוי נסיון בהפעלת מחשב.
הערה: העבודה הינה במשמרות.
מס' המשרה: מר.מח.ד/107.

ון למצב מוצק
טכנאי
הכשירויות הדרושות: בוגר בי"ס מקצועי; ידע במכניקה ואלקטרוניקה; נסיון בעבודה בבית מלאכה מכני.
מס' המשרה: מ.מ.ד/143.

ולקה לביולוגיה
לבורנט/ית
הכשירויות הדרושות: רצוי בעל/ת תואר B.Sc. בביולוגיה עם התמחות בגנטיקה.
הערה: המתעמד/ת יעבוד בגנטיקה של דר' סופילה.
מס' המשרה: ב.ד/172.

ולטה להנדסה אזרחית
מזכירת שמח
הכשירויות הדרושות: השכלה תיכונית לפחות; ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין כולל הדפסה; נסיון קודם בעבודות פקידות וניהול משרד.
מס' המשרה: אז.ד/170.

לקה למדעי המחשב
הנדס תוכנה (Soft ware) בכיר
הגדרת התפקיד: עבודות פיתוח מעניינות בתכנות מערכות.
הכשירויות הדרושות: יוזמה, כושר הדרכה, מקוריות ונסיון של 5 שנים לפחות.
משרה: מ.המח.ד/166.

ולקה להכשרת מורים
פקידה בתבנית דו-לשונית
הכשירויות הדרושות: השכלה תיכונית; ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין כולל הדפסה; נסיון קודם של 3 שנים לפחות בעבודות משרד.
מס' המשרה: הכמו.ד/167.
*
דים מתאימים העונים לדרישות יפנו בציון קורות חיים, נסיון קודם ומס' ה עד יום ו' 2.8.74, אל אגף כח אדם, הטכניון חיפה מיקוד 32 000.

מפעל אלקטרוני בחיפה
דרושים:
★ **טכנאי אלקטרוניקה**
בעל נסיון, רצוי רקע בבבי"ס ו/או מיקרו-גלים.
★ **מזכירה מנוסה**
ידיעות באנגלית, כולל הדפסה — הכרחית.
לקביעת ראיון, נא להתקשר עם דינה טלפונית: 03-785125.

מכון ויצמן למדע
בודה חלקית באיזור אילת
דרוש
הנדס או טכנאי אלקטרוניקה
בעל רכב, לטיפול ואחזקת מכשירים מדעיים.
מועמדים יפנו בכתב למחלקת המנגנון, ת.ד. 26, רחובות, 76100.

חברת יבוא ושיווק
דרוש/ה
הל/ת חשבונות עצמאי/ת
בעל/ת נסיון. למשרה מלאה
לפנות טלפונית 52904, או לת.ד. 29300 ביב, בין השעות 15—9, לגב' עפרה.

לאמנור בע"מ
מוצרי בית חשמליים בית-שמש
דרושים:
* **מהנדסי מכונות** לתכנון ופיתוח, רצויים בעלי נסיון בעבודות פח.
* **טכנאי מכונות** לתכנון ופיתוח, רצויים בעלי נסיון בעבודות פח.
* **טכנאי מכונות** ליישום תהליכי ייצור ודגמים חדשים. (אפשרי גם מנהל עבודה בעל נסיון רב).
* **טכנאי ייצור** להכנת תיקוני זמן
* **מודד זמן** למדידת נורמות ייצור
* **חשמלאי** לתפקיד חשמלאי המפעל
* **מבלטנים** עצמאיים ועוזרים

מתאים במיוחד לתושבי רמלה, ראשל"צ, רחובות וירושלים.
הסעה מובטחת
על המעונינים לפנות, בכתב, בצרוף פרטי קורות חיים ונסיון קודם בעבודה לאמנור בע"מ, ת.ד. 79
אזור התעשיה בית שמש
(סודיות מובטחת)

לבנק דרושים
א. בתל-אביב
1. **כתבנית עברית** מעולה
2. **מזכירה כתבנית אנגלית** (עם ידיעה סבירה בשפה העברית)

התפקידים הנ"ל לעבודה בשעות רצופות

ב. בסניף ראשון-לציון
1. **פקיד חשבונות**
2. **קופאי מחליף בסניפים**

התפקידים בסעיפים ב' 1-2 לעבודה בשעות מפוצלות
*
בדבר פרטים יש לפנות לת.ד. 30405 ת"א.

דרושים
מרכיבים עצמאיים
ובעלי נסיון למזגני אוויר למכוניות.
חשמלאים לשרות
בעלי רשיון לקטנוע.
בקשר לפרטים נוספים נא להתקשר למחלקת מיזוג אויר, טלפון
03—891541

המרכז הטכנולוגי — יזרעאל
(אזור עפולה)
דרושים
מורים מדריכים
למקצועות:
1. מנועים (חצי משרה).
2. עבוד שבבי ורתוך (משרה שלמה).
3. למודים עיוניים: חוזק חמרים וטכנולוגיה (חצי משרה).

המען. המרכז הטכנולוגי מועצה אזורית יזרעאל טלפון 065-22956 כל יום עד שעה 12.00.

למפעל לבניה טרומית בירושלים
דרושים:
* **מכונאי אחזקה**
* **חשמלאי אחזקה**
* **מחסנאי**

— רצוי עם רשיון נהיגה
נא להתקשר לטלפון: 02-288613
02-283667

למשרד אדריכלות בירושלים
דרושים
שרטטים/הנדסאים
בעלי נסיון בתוכניות עבודה ופרטים
טל' 02-38077.

למשרד אדריכלי נוף
דרושים
★ **אדריכל נוף** או **אדריכל**
★ **שרטט/ת** מעולה (לשרטוט אדריכלי)
לפנות: משרד יהלום—צור
תל-אביב
רח' שמעון התרסי 23
טל. 442920

למפעל תעשייתי גדול באזור רחובות
דרושה פקידת מזכירות כח אדם ומנהל
בעלת נסיון
תנאים טובים
לעבודה 5 ימים בשבוע
לפנות לת.ד. 23000 תל-אביב

למוסד צבורי
דרוש/ה
עובד/ת בכיר/ה
לתפקיד ריכוז טיפול בעבודות בניה
רצוי מהנדס/ת או טכ־נאי/ת בעל/ת ידע מקצועי ונסיון דומה בעבודות דומות.
נא לפנות בכתב יד לת.ד. 4265 תל אביב עבור משרה מס' 112.

למסעדת החומה בירושלים
דרושים:
1. **טבח**
2. **טבחית**
3. **מלצר**

(בלי שבתות וחגים)
באה בחשבון עבודה מפוצלת
לצלצל מיום א' טל.: 02-61255/6 02-39632

לחברת אלקטרוניקה
דרושות
מזכירות
לשפות אנגלית/עברית
עיקר העבודה באנגלית וכוללת כתבנות. עדי־פות לבעלות שפת אם אנגלית.
לקביעת ראיון נא לטלפן 611866/7/8 או 623795 תל-אביב

למפעל מתכת בחיפה — דרוש
מהנדס מכונות
לתפקיד:
עוזר למנהל ייצור
לפנות בכתב עם פירוט נסיון קודם לת.ד. 484 חיפה

איש מכירות מנוסה
בענף התמרוקיות ר' בתי מרקחות, שולט בשפות ובעל רכב
מחפש מוצרים נוספים להפצה
בהצעות רציניות בל־בד לפנות ת"ד 16540 תל-אביב למספר 10.

דרושות
מטפלות ועוזרות
לגננות מנוסות
למעונות-יום בתל-אביב
נא לפנות לת.ד. 4265 תל-אביב עבור משרה מס' 120.

דרושה מפעילה
למכונה להנה"ח
רצוי אוליבטי
אפשר גם אחה"צ.
*
טל. 623875

לסניפנו בלוד
דרושה
מזכירה עצמאית ומנוסה
ליום עבודה מפוצל
תנאים טובים
למועמדת המתאימה
נא לפנות
בטלפון 962147, 971157.

לעבודה בתל-אביב
דרוש מנהל
בית מלאכה
לנהול צוות גדול ודינמי של טכנאים במעבדת פיתוח מיכנית
נושאי העבודה:
ייצור אבי טיפוס
בכל שטחי המכניקה.
הכישורים הדרושים:
* נסיון של 5 שנים לפחות בניהול בית מלאכה מכני.
* בעל כושר ארגוני עם נסיון של הפעלת צוותות.

בפרטים לפנות לת.ד. 17021 ת"א מיקוד 61170 (עבור ב.א.) בצירוף קורות חיים ופרטי נסיון קודמים.
— סודיות מובטחת —

דור כימיקלים בע"מ
מפעל המתנול
דרושים
1. **הנדסאי כימיה**
2. **רתך צנרת**

תנאים טובים
למועמדים המתאימים
●
נא לפנות בכתב לת.ד. 10036 מפרץ חיפה או טל. 04-726953.
— סודיות מובטחת —

לקונצרן תעשייתי
דרוש
רואה חשבון צעיר לתפקיד ניהולי בכיר
מועמדים מתאימים יפנו בכתב לת.ד. 33384 תל-אביב (מח' כח-אדם) בצרוף קורות חיים ונסיון מקצועי.
— סודיות מובטחת —

לבי"ס תיכון מקצועי
"עמל" א'
שכונת ויצמן רמלה
דרוש
אפסנאי ראשי
על המעונינים לפנות להנהלת בי"ס
טלפון: 965205.

דרוש איש מכירות
בענף המתכת
לפנות טל. 53078 תל-אביב

התעשיה האלקטרו-אופטית בישראל בע"מ
אל-אופ חברה עתירת מדע בקרית ויצמן רחובות
דרושים
* **הנדסאי אלקטרוניקה**
בוגר ביה"ס להנדסאים ובעל נסיון בשטח תספרותי והציוד בדיקה.
* **הנדסאי או מכונאי מכונות**
לעריכת סדרי פעולות בעיבודים מכניים (חריטה כרסום), בוגר בי"ס מקצועי בעל נסיון בעיבוד שבבי.
* **הנדסאי או מכונאי מכונות או ייצור**
לבצע בחינת עלות מוצרים בעל נסיון של מספר שנים בעיבוד שבבי.
* **אלקטרונאים**
בוגרי בי"ס מקצועי במגמת החשמל ואלקטרוניקה, לאחר שרות צבאי.
* **מכשירנים**
בוגרי בי"ס מקצועי במגמת החשמל ואלקטרוניקה, לאחר שרות צבאי.
* **נקבנית**
בוגרת קורס נקבנות.
* **מלחימות**
בעלות נסיון, להרכבת מערכות אלקטרוניות. למועמדות המתאימות תנאים טובים ביותר.
* **חרט**
בוגר בי"ס מקצועי בעל נסיון של מספר שנים בחריטה מדוייקת.
* **עובד מדור כלים ומתקנים**
בוגר בי"ס מקצועי בעל נסיון בחשתות.
* **חרטים**
בעלי נסיון, לעבודה בשעות הערב.
* **עובד**
בוגר בי"ס מקצועי במגמת מכניקה עדינה, בעל נסיון בעיבוד שבבי.

תנאי קידום למועמדים המתאימים
לפנות בכתב בצרוף קורות-חיים למח' כח-אדם ת.ד. 1165 רחובות (מיקוד 76110) טל' 956975
— סודיות מובטחת —

לרגל ההגדלה וההרחבה
דרושים
1. **מהנדסי מכונות בכירים**
לפיקוח על הקמת מתקנים כימיים
רצוי נסיון של 5—10 שנים
2. **מהנדס מכונות לתכנון**

תנאים טובים למועמדים המתאימים
*
על המעונינים לפנות בכתב בצרוף קורות חיים לת"ד 1809, חיפה, „עבור מנגנון".
— סודיות מובטחת —

דרוש
עוזר להשתלמויות וחשבונות
תאור התפקיד: רכוז נתונים סטטיסטיים בנושא השתל־מויות, עריכת דו"חות ובקורת חשבונות בנושאי השתלמויות, עריכת ומעקב תקציב היחידה, תקציב פנסים, בקורת חשבונות, ניהול כרטסת מכנסים ועריכת תחזים.
כישורים דרושים: רצוי אקדמאי, הכרחי ידע בחשבונאות, בתקציבים ובבקורת חשבונות.
הדרגה המוצעת: י"א בדירוג האחיד (או דרגה 1 בדירוג מח"ר).
מקום העבודה: אזור המרכז.
נא לפנות לת.ד. 7057, תל-אביב (עבור י.א.) ולצרף פרטי השכלה ונסיון מקצועי.
— סודיות מובטחת —

هكذا من الأصل

דרושים

מהנדסים · טכנאים · בנאים · שרטטים · חשמלאים · [illegible] · אסיסטנטים · סוכנים

מכתשים באר-שבע
מפעלים כימיים בע"מ

דרושים: לאגף הנדסה

★ **מהנדסי כימיה בכירים**
לתפקיד מהנדס תהליך ומהנדס פרויקט.

★ **מבקת**
על ביצוע עבודות עפר ובנין.
יועדף טכנאי בנין בעל נסיון של שלוש שנים לפחות.

★ **מהנדס מכונות בכיר**
לריכוז הבניות פיתוח ושירותים טכניים.

למחלקת אחזקה

★ **חשמלאים**
הכישורים: בוגרי בתי ספר מקצועיים במגמות חשמל. בעלי ידע מפורט במערכות פיקוד ובקרה, קריאת תכניות חשמל מורכבות, ידע במנועי חשמל, בעלי רשיון „חשמלאי מוסמך", נסיון בעבודה, בתעשיה כימית.

★ **צנרים-שרברבים**
לתפקידי הקמת מערכות צנרת במיתקני תעשיה כימית ואחזקתן.
הכישורים: רצוי בוגרי קורס שרברבות ו/או בעלי נסיון בעבודות צנרת במפעלי ייצור.

★ **פוליאסטר**
למקצוע חדש עבודה בחומרים פלסטיים.
הכישורים: נסיון קודם בעבודות צנרת.
הבחירה למקצוע זה תינתן תוך כדי העבודה.

★ **כתבנית - מעולה**
בשפה עברית בעלת נסיון רב בהדפסה.
תנאים טובים מובטחים למועמדים המתאימים.

סודיות מובטחת
מועמדים יפנו בכתב בצירוף נסיון קודם ופירוט קורות חיים למחלקת כח אדם ת.ד. 60 באר שבע 84100.

הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ

למרכז המיכון
דרושים

● **בוגרי/ות תיכון**
שיוכשרו לתפקידי ביקורת
אחרי שרות צבאי

● **נקבניות**

● **עובדי מסלקה**

העבודה במשרות הנ"ל הינה במשמרות

לשם קביעת מועד לראיון נא לפנות טלפונית 62 33 12 קו פנימי 57 עד שעה 13.00.

ההנהלה המרכזית: רח' לינקולן 18, ת"א

עקב סיבה משמחת
התפנה מקום במוסדנו

לכתבנית עברית מעולה

יש לנו צוות צעיר ודינמי
ועבודה מלאת ספוק.

פני אלינו עוד היום!

בצרוף קורות חיים ופרוט
ניסיונך לת.ד. 21014 ת"א
סודיות מובטחת

עובדים דרושים
בעלי ידע טכני
אלכם
המפעל העוסק בייצור והרכבת בקרבת מכוני איזור הרכב

לקביעת ראיון נא להתקשר טלפונית לטל. 723625 או לפנות במקום, רח' היצירה 18 ר"ג

אוניברסיטת תל-אביב

דרושים/ות

למח"ש לחינוך / פרויקט נס"ע
גרפיקאי
בעל נסיון של שנה-שנתיים באיור ובביצוע עבודות גראפיות שונות. העובד יועסק עפ"י חוזה מיוחד, במשרה מלאה.

למחלקת המנגנון / מדור משכורת
פקיד/ת משכורת
רצוי ידע בהנהלת חשבונות ובהכנת משכורת בשיטת המיכון.

למחלקת הכספים
מנהל חשבונות
סוג ג' או ד' בעל נסיון של מספר שנים.

לפקולטה למדעי החברה
מזכירה - כתבנית
לעבודות משרד שונות, כולל הדפסה בעברית ובאנגלית.

למרכז מרשם
נקבנית מוהק
בעבודה לפי שעות.

*

על המעוניינים לפנות בכתב, בצרוף קורות חיים, ופרטים על נסיון בעבודה לענף כח אדם, מחלקת המנגנון, אוניברסיטת תל-אביב, רמת אביב, עד ליום 26.7.74.

לאמקור בע"מ
דרושים

✱ **מזכירה - כתבנית**
בשפות עברית ואנגלית, עם נסיון באר בן משרה, לתפקיד אחראי.

✱ **כתבנית עברית/אנגלית**

✱ **מנהל - חשבונות**
לטיפול בעניני יבוא.

✱ **מפעילה** למכונה להנה"ח „בשיונל" (רצוי נסיון ב„אקוקסה")

שעות העבודה 07.30—16.00

נא לפנות לאמקור בע"מ, גיבורי ישראל 98 תל-אביב, או להתקשר טלפונית למספר 31411 לשם קביעת ראיון.

(סודיות מובטחת)

עירית אילת
אגף מהנדס העיר

לעירית אילת דרוש
מהנדס עיר

הכישורים הדרושים:
1. מהנדס אזרחי או אדריכל בעל תואר ראשון לפחות.
2. נסיון רב בתכנון וביצוע עבודות הנדסה ובנין עיר.
3. ידיעות בחוק התכנון והבניה תשכ"ה.
4. כשר הבעה בכתב ובעל פה. ידיעה השפה העברית על בוריה.
5. כושר לקיים מגע עם קהל.
6. כושר יכולת ונסיון בניהול והפעלת צוות עובדי אגף ההנדסה.

הדרגה תקבע בהתאם לכישורי המועמד, וכן תנתן עזרה בדיור.
הצעות בכתב יש לשלוח למזכיר העיריה.

ג. כץ, ראש העיריה

NCR
למחלקת חשבונות
דרושה פקידה
עם ידע בכתבנות עברית
תנאים טובים ✱ עבודה יציבה

נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים ל־ נ.א. מיטוחך ובניו בע"מ ת.ד. 1089 ת"א 61000 עבור מס. 42—10.

— סודיות מובטחת —

לפנימיה לילדים בגיל הרך
באזור תל-אביב
דרוש/ה מנהל/ת

הכישורים הדרושים:
נסיון בניהול מוסד חינוכי,
ידע פדגוגי, כושר ניהול צוות עובדים,
דיור במקום אינו הכרחי.

לפנות בצרוף המלצה לת.ד. 4265, תל-אביב עבור מספר 107

דרושים
מתכנתים
עם ידיעת שפת NEAT—3
בעלי נסיון של שנה לפחות.
*
לפנות בכתב לת.ד. 33077 ת"א

למפעל מתכת גדול בחולון
דרושים
מבלטנים

תנאים מצויינים

●

טלפון 842180
רח' המרכבה 18,
אזור התעשיה,
חולון

דרושה
מרכזנית
להפעלת מרכזיה אוטומטית

*

נא להתקשר טלפונית למס' 03)298165) עד לשעה 14.30.

דרוש
ל„אדם וחוה" בע"מ
יצרני ויצואני חולצות
סוכן
בעל קשרים בחנויות למכירה בשוק המקומי (רצוי בעל רכב).

נא לפנות לאדם וחוה בע"מ, שץ 8 תל-אביב, טל. 220631 בין השעות 8.30 — 12.00

למשרד תכנון בראשון-לציון
דרושים:

★ **מהנדס בנין**

★ **הנדסאי קונסטרוקציה**

בעלי נסיון בתכנון
לפנות טלפון 945383

מנהלת חשבונות
עם נסיון (רצוי אצל רואה חשבון)
דרושה למשרד להנהלת חשבונות
משכורת טובה
טלפון 297321
15—18 בלבד

לביה"ס היסודי
בקבוצת גבע
דרושה
מורה לכתה א' ומורה לאנגלית

טל. 065-77744

דרושה
גרפיקאית לבצוע
עם ידע ונסיון בעבודה
לחצי יום
טל. 259668 בין 6—4

למשרד בתל-אביב
דרושה
נקבנית
למכונה להנהלת חשבונות
לפנות טל: 251262

מזכירה מנוסה
דרושה
לניהול משרד
עברית — אנגלית
טל. 448625 (03)

לסניף ירושלמי של חברת ביטוח דרושה
פקידה / מזכירה
עם ידע מקצועי
טל. 232263 (02)

תדיראן

למפעל הסוללות ברחובות
דרושים

1. מבקר איכות
לעבודה בשטח מקורות כח מיוחדים.
יוצאי המ"ם לבדיקות ומדידות חשמליות.
(טל. 950055).

2. מבלטן
בנית מבלטים להזרקת פלסטיק וחלקי מתכת שונים.

3. כרסם
למחלקת אחזקה לייצור חלקים למכונות ייצור.

4. מזכירה
מתן שרותי מזכירות למהנדסים ולמנהלי פרויקטים.
ידיעת הדפסה בעברית ואנגלית.
5 ימי עבודה בשבוע.
תנאים סוציאליים טובים.

מועמדים מתאימים יפנו בכתב לת.ד. 648 תל-אביב (מחלקת כח-אדם) ב־ צרוף קורות חיים ונסיון מקצועי. או טלפונית 950056 רחובות.

סודיות מובטחת

---

1. **טכנאי / הנדסאי מכונות**
למחלקה המטפלת בייעוץ ופתרון בעיות בכלי הירוק לעיבוד שבבי.
כישורים: נסיון בעיבוד שבבי, ידיעת השפה האנגלית ו/או גרמנית. רצוי בוגר בי"ס מקצועי.

2. **טכנאי ייצור**
למחלקת הנדסת ייצור לקביעת נורמות וחקר עבודה במחלקות ייצור.
כישורים: נסיון בחקר עבודה בתעשיית המתכת. רצוי בוגר בי"ס מקצועי.

מפעל גדול באיזור חיפה מציע עבודה טובה ומעניינת בתנאי שכר טובים

■

נא לפנות לת.ד. 1371 חיפה מיקוד 31000.

לחברה קבלנית פרטית בחיפה
דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות
סוג ג'-ד'

תנאים טובים למועמד/ת המתאים/ה

*

רק בעלי נסיון יפנו טלפונית:
ל־04-524161, 04-535380.

אוניברסיטת בר-אילן
מודיעה על משרה פנויה של
זואוטכנאי
לעבודה בבית חיות
מכרז מס' 72/74
הדרישות: בוגר הכורס הזואוטכנאי; השכלה תיכונית (בגרות רצויה); נסיון של שנתיים לפחות בעבודה עם בעלי חיים (עדיף חיות מעבדה); גיל עד 35.
הדרגה תיקבע בהתאם לכישורים.
נא לפנות בכתב בציון מס' המכרז אל פחי המינהל, אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן.

למושב שתופי כפר חיטים
דרוש רפתן מנוסה
לנהול רפת של 200 חולבות
מובטחים דיור ומשכורת נאותה.

לפנות בכתב בציון המלצות ותולדות חיים לכפר חיטים ד.נ. גליל התחתון.

סודיות מובטחת.

לחברה גדולה בחיפה דרושה
פקידה להנהלת חשבונות
היודעת להדפיס במכונת אודיט 1502
לפנות לת.ד. 9005 חיפה

לחברת „יבוא רכב ארצית
דרוש
עובד אחראי

לנושאים:

★ **מעקב הזמנות**

★ **טיפול בהעברת רכב**

★ **אחריות להכנת רכב ומסירתו**

● נסיון מנהלי קודם

● ידע טכני בכלי רכב, יתרון

● שליטה מלאה בעברית וידיעת השפה האנגלית

מוצע

— עבודה עם צוות דינמי בחברה מבוססת

— מקום העבודה בתל אביב

— התנאים יקבעו לפי נתוני המועמד

פנה לת.ד. 1425 חיפה בצרוף קורות חיים ותעודה.

— סודיות תשמר —

הודעה על משרות פנויות
לבית-ספר מקצועי תיכון גדול באיזור תל-אביב

דרושים

1. **ספרן(ית)**
הכישורים: שליטה מוחלטת בעברית, ידע בסיסי באנגלית. עדיפות תנתן בוגר(ת) שלב ב' של אס"י.

2. **פועל/מחסנאי**
לעבודות שונות, כולל הכנת חומר ו עזרה בניהול רישום כרטיסי מלאי.

3. **פועל גנה/גנן**
לאחזקה ופתוח הדשאים והגן של ב הספר.
אין חובה של נסיון קודם — הכש תינתן במקום.

מועמדים מתאימים יפנו בכתב בצרוף קור חיים למנהל בית-הספר, ת.ד. 6066, תל-אב

מכשירי רחובות בע"מ
קרית ויצמן רחובות
דרושים:

1. **כרסמים**
בעלי נסיון של שנתיים לפחות.

2. **חרטים**
בעלי נסיון של שנתיים לפחות.

3. **מכנאי אלקטרוניקה**
בעלי נסיון של שנתיים לפחות.

4. **עוזר לחשב**
מנהל חשבונות מדופלם.

נא לפנות בכתב ל„מכשירי רחובות בע"מ" רחובות.

מהנדס מכונות
בעל נסיון של 5 שנים לפחות
מנהל חשבונות
דרושים לתעשיה גדולה באזור חול

●

נא לפנות לת.ד. 2905, ת"א.

גרב יפה
דרוש מדפיס
לדפוס מודרני
לפנות: גרב יפה בע"מ ת.ד. 80, עפולה

עורף מעריב

המשרד הראשי: בית מעריב רח' קרליבך 2;
הסניף המרכזי לקבלת מודעות בת"א: שדרות רוטשילד 33. מ־8 בבוקר עד 6 בערב

מחיר מלה: ביום חול — 2,30 ל"י בערבי־שבתות וחגים — 3,— ל"י

כל מה שאתה מעלה על דעתך, ועוד הרבה יותר — תוכל למכור ולקנות בלוח מעריב

"מעריב" מפרסם אלפי מודעות "לוח" מסחריות ופרטיות עד כמה שזה אפשרי לראות לפי שתוכן המודעות לא יטעה ולא יוליך שולל. בכל מקרה שמנוסח: תחזית את החיפוש, אנא פנה למכון למסחר הוגן, רחוב אחוזת בית 3 תל־אביב עם קטעי המודעה ומספר פרסום על המקרה.

אולמות

למכירה מרתף מואר למשרד, לעסק, למלאכה בשדרות חן — 243712

דרוש בשכר תרשי אולם לתע־שיה כ־200 מ"ר בסביבות כבר השרון יפו. לפנות: תלפיות ת.ד. 8078 יפו. 822917

אולם למכירה בבבלי ת"א — 80 מ"ר, טלפון 440812, בשעות 16—19

בהזדמנות למכירה אולם 100 מ"ר קומה י"א סביבת תחנה מרכזית הדשה ת"א 32397

בשכירות 1000 מ"ר, כוח, טלפון, קומה ב', מעלית, מתאים ל־ אלקטרוניקה וכו'. כ"כ באזור, ברמה 200, 300, 600, 1000 מ"ר. אלכסנדר, עליה ג, תל אביב, טלפון 612288, בשעות 10—12

להשכרה, למכירה ולהחכרה — אולמות תעשיה במרחב ת"א 625629

(המשך המדור בעמוד 7)

משרדים

מבני תעשיה

נרשמו לנישואין

ע"י הרב פנחס אדירי עטרת — גדרות

לקראת החגים

בתי מלאכה

בשכירות 2—1 חדרים ברחוב נחה שאנן 5 תל־אביב 238014—02

עסקים

להשכרה לעונת הקיץ מזנון לילה מזנון + בר + בית קפה 150 שולחנות 600 כבאות על שפת הים לרציניים בלבד 857406

(המשך המדור בעמוד 7)

חנויות

הלוואות

(המשך המדור בעמוד 7)

חרטים ומסגרים

מספרות

יהלומים

זבנים

הכשרה לעבודה

ביקוש עבודה

גזירה ותפירה

עוזרות ומטפלות

חפש לך עיסוק קיץ אחר
באמצעות אלפי המודעות המתפרסמות בלוח מס' 1
עורף מעריב
הלוח הנפוץ ביותר במדינה
בעתון הנפוץ ביותר במדינה

עבודה

עות עבודה

פקידים

המשך הצעות עבודה בעמוד 7

מודעות ל־ לוח מס' 1 עורף מעריב מתקבלות:

בתל־אביב: בית "מעריב" מחלקת המודעות רח' קרליבך 2; סניף "מעריב", תל־אביב, שדרות רוטשילד 33; בסניפי "דחף": דיזנגוף 116 (פתוח עד חצות), אלנבי 123, בן־יהודה 7

בירושלים: סניף "מעריב" רח' הלל 14/16; סניף "דחף": רח' יפו 43 ובכל משרדי הפרסום

בחיפה: סניף "מעריב" רח' הנביאים 32; סניף "דחף" הרצל 11 ובכל משרדי הפרסום

בבאר־שבע: סניף "מעריב" רח' הפלמ"ח 81; סניף "דחף" רח' ההסתדרות 78

בכל סוכנויות "מעריב" בארץ ובכל משרדי הפרסום.

עורך מעריב

המשרד הראשי: בית מעריב רחוב קרליבך 2;
הסניף המרכזי לקבלת מודעות בת"א: שדרות רוטשילד 33.
מ־8 בבוקר עד 6 בערב

מחיר מלה: ביום חול — 2.30 ל"י בערבי־שבתות וחגים — 3.— ל"י

דירות

ברעננה בית דו־משפחתי ברחוב ביאליק 4½ חדרים —125,000. „תור אבנרי" אחוזה 106 רעננה. 928576, 926495.

ברעננה ובכפר־סבא 3—5 חדרים, „דירודירות", רעננה, אחוזה 100 טל' 921963, כפר סבא ויצמן 66, טל' 927541.

ברעננה 3—5 חדרים „דירודירות", הרצל 30, — טלפון 053-25195.

ברעננה דירות פאר וקוטג'ים „אמריקודירה", אחוזה 115 (מול הסופרמרקט).

ברחובות 3 חדרים לכניסה מיידית קומה ג', דירות „גולד", הרצל 185 במסג' מול המשטרה. 856959

2 חדרים ק"ב חזית, 2 מרפסות, נבוה חזית, „ברמליה" אלנבי 122 טל' 614513.

למכירה או בשכ"ח קוטג' 230 מ"ר, צמוד הרצליה רמת־השרון. 33838

בחולון 3, 3½, 4, 5 „שירותי" 841084 — 852084

דו־משפחתית, ברמת־החייל מבר בה יפה, + שטח לבניה — 477015

(המשך המדור בעמוד 7)

1-1½ חדרים

למכירה דירת חדר וחצי בצפון תל־אביב משופצת ומסודרת יפה, טלפון 442270 בין השעות 17—20.

דירת חדר קוטג'ים במרכז פ"ת קומת קרקע 85,000 טלפון 918354.

1½ ע"ש בצפון ת"א במצב טוב. בערב 239881.

דירת 1½ + מרפסות במצב מצוין בת 3 שנים ע"ש. — 224114 בעבודה 441466 בשבת ובערבים.

דירת 1½ ק"ע בשר' חן בת"א 419851 ל"י טלפון 150,000.—

(המשך המדור בעמוד 7)

2 חדרים

2 חדרים פאר ליד 4 כ"י הי המשכנים רמת־גן, שמור, לא בשבת.

קבלני בנין

ל„דירות ג'ונדי" אין מתחרים! במחיר! במגורי! בשפורה!! ראשון לציון הרצל 59, התקוה הרצל 187, פתח־תקוה חיים עוזר 28.

קנה דירתך בחברה טובה ב„דירות גונדי" בראשון לציון, ברחובות ובפתח־תקוה.

בבת־ים 2½ חדרים שלש מרפסות ק"ד חדשה מקבלן כניסה מיידית „דלמו" ירושלים 24/א בבת־ים.

2½ חדרים

3 חדרים

3½ חדרים ויותר

בקרית אונו, 3 חדרים גדולים + שיפוצים. 756686, 200,000.

בהרצליה 3 חדרים חדשה — 471301 לשבת 165,000.—

בבבלי 3 הדרים + הול ארוחות, חזית, גבוהה, אינטרקום, — 03-294143.

וילות ובתים

בשכר־חודשי

בדמי מפתח

דירות מרוהטות

דירות להחלפה

דירות להשכרה

דירות למכירה

(המשך המדור בעמוד 7)

שוק מעריב

המשרד הראשי: בית מעריב רחוב קרליבך 2;
הסניף המרכזי לקבלת מודעות בת"א: שדרות רוטשילד 33.
מ־8 בבוקר עד 6 בערב

מחיר מלה: ביום חול — 2.30 ל"י בערבי־שבתות וחגים — 3.— ל"י

מכירות

בית מרקחת!!! רהיטים ד' כל מיני אבזורים. נחלת יצחק 68, 253715 9.00—13.00.

דלת הזזה 260X360, 3 כנפיים, שולחן מאלוני 80X120. טלפון 08/737660 14.00 אחרי

האמבטים מאסט ארטפי: הספקה לבנין ראובני, לוביניטסקי, מנקה, פינצ'ר מכוירים מיוחדים 913980

להשכרה מכונת דגל לבנירות בתוצרים שונים, טל. 524850

דירות מרוהטות

הדר יפה + שמורת בשכונת אבו־גבירול 184, בקומה 3 רוטי.

2 חדרים יפים בצפון לתיירים 229656

ביקוש דירות

מחסנים

מזגני אויר

תנורי חימום

תנורי בישול ואפיה

רהיטים

למכירה ארון 4 דלתות. טלפון 242650 גב בשכונות.

מכונות כביסה

טלוויזיות

קניות

מכונות תפירה

שירות

חיות בית

מטבעות ומדליות

צילום

בולים

הלבשה

תריסים

כלי נגינה

מקררים

מגרשים

חקלאות

טרקטורים

שעורים

דודי שמש וחשמל

ספרים

(המשך המדור בעמוד 7)

צורח מעריב

המשרד הראשי: בית מעריב רחוב קרליבך 2; הסניף המרכזי לקבלת מודעות בת"א: שדרות רוטשילד 33 מ־8 בבוקר עד 6 בערב

מחיר מלה: ביום חול — 2.30 ל"י בערבי־שבתות וחגים —.3 ל"י

כלי רכב

מכוניות למכירה

1966—1967

1964—1965

עד 1963

1974

1972—1973

1970—1971

1968—1969

המשך מכוניות למכירה בעמוד 7

התעמלות ומסג'ים

טיולים

מכוניות להשכרה

ביקוש מכוניות

אופנועים וקטנועים

בתי ספר לנהיגה

אביזרי רכב

שרותים

ריהוט משרד

אולמות למסיבות

הובלה

מק B-81
שנת יצור 1963
ארגז ברזל
במצב מכני מצוין.
טלפון יום: 820846
שבת: 448983

תעודות מלווה

שונות

נופש

בלונדון, פלט לישראלים ... רים עברית, ... Lodge, 8 Prince ... Terrace, London W.8. Tel. 937-8306.

קייט

צורח הנגב

דירות למכירה

בשכון שלושה חדרים + מ"א 76 מ"ר, קומת קרקע, טלפון: 057—97027

בעומר דירת 4½ חדרים 10 מ"ר מתאים להשכרה חדרים. טל' 057—97404

וילות ובתים

וילה גדולה למכירה בבאר שבע בבירה סיידית. 057—78117 ,03—223696

דירות להשכרה

להשכיר דירה ריקה 3 חדרים במרכז ערד, לרגל ... 03—614668

ביקוש דירות

מכוניות למכירה

הצעות עבודה

עסקים

פרסומים

צורח נתניה

דירות למכירה

דירות מרוהטות

קייט

נופש

אביזרי רכב

פרסומים

צורח רחובות

דירות למכירה

דירות להשכרה

הצעות עבודה

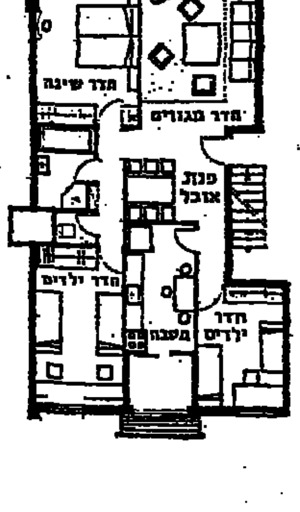

דירות בחיפה!

החלה מכירת דירות שלב ב'

אנו בונים דירות בנות 3-4 חדרים במורדות נוה־שאנן
ברח' חטיבת כרמלי

- בצוע ברמה גבוהה
- נוף פתוח למפרץ חיפה
- גנון ומדשאות מסביב למבנים
- חניון למכוניות ליד הבית
- קשר ישיר לקרית הטכניון
- משכנתא עד 40.000 ל"י

אבני־רום
חברה הנדסית לעבודות בנין ופתוח בע"מ
חיפה, רחוב הנמל 48, ת.ד. 1591 טל. 664456

עורף מעריב

המשרד הראשי: בית מעריב רחוב קרליבך 2:
הסניף המרכזי לקבלת מודעות בת"א: שדרות רוטשילד 33. מ־8 בבוקר עד 6 בערב

מחיר מלה: ביום חול — 2.30 ל"י בערבי־שבתות וחגים — 3.— ל"י

עורף חיפה

סניף „מעריב" לקבלת מודעות בחיפה:
רחוב הנביאים 32. פתוח מ־8 בבוקר עד 7 בערב

שידוכים

[illegible]

דירות

[illegible]

קבלני בנין

[illegible]

דירות למכירה

[illegible]

וילות ובתים

[illegible]

דירות להשכרה

[illegible]

דירות מרוהטות

[illegible]

חדרים מרוהטים

[illegible]

ביקוש דירות

[illegible]

דירות להחלפה

[illegible]

עסקים

[illegible]

חנויות

[illegible]

משרדים

[illegible]

מבני תעשיה

[illegible]

מחסנים

[illegible]

המשך ←

חוגים

[illegible]

בת זוג

[illegible]

בן זוג

[illegible]

President, P.O.Box 1100
Briarcliff Manor,
New-York 10310

דירות בחיפה!

החלה מכירת דירות שלב ב'

אנו בונים דירות בנות 3-4 חדרים במורדות נוה-שאנן ברחוב חטיבת כרמלי

עמ חיפה

(המשך מן העמוד הקודם)

מכוניות למכירה

מכירות

הצעות עבודה

מגרשים

חקלאות

טרקטורים

הודעות

מכונות כביסה

חיות בית

קניות

ספורט

שטיחים

שמלות כלה

שעורים

ביקוש עבודה

השקעות

נופש

מסעדות

פרסומים

רהיטים

מקררים

טלוויזיות

ביקוש מכוניות

קטנועים

בתי ספר לנהיגה

כלי נגינה

המשך „לוח חיפה" בעמוד 7

עיריית חיפה

האגף לתרבות, נוער, חברה וספורט

המחלקה לתרבות בשיתוף עם המחלקה לנוער וספורט

השבוע במרכזי התרבות בחיפה רבתי

(26.7.74 - 19.7.74)

* במות שבת — א' באב, 20 ביולי 1974

מרכז לתרבות ע"ש פבזנר רח' פבזנר 54 — בשעה 11 לפנה"צ — „המשא ומתן על עבר הירדן" (מתוך פרשת השבוע) פרופ' נחמה ליבוביץ

מרכז לתרבות ע"ש רוטשילד מרכז הכרמל — בשעה 11 לפנה"צ — „החסידות" פגישה עם הסופר יצחק אלפסי לרגל הופעת ספריו. דברי הערכה: הסופר מאיר אורין. מנחה: חיים יעקבוביץ

מרכז לנוער „תרמוך" רח' חרמון 10 — בשעה 9.00 בערב — „דרכי רש"י והרמב"ן בשימוש במדרשי חז"ל" — פרופ' נחמה ליבוביץ

הרצאות לעם

* בית עממי ליבשיץ קרית חיים מזרחית — יום א' 21.7.74 צבי הרשפר: „התחישבות היהודית בשעה 7.00 בערב ברמת-הגולן" (בליווי שקופיות).

בית ליגת נשים בישראל רח' יל"ג 3 — יום ד' 24.7.74 במה לרפואה ציבורית: „התרופות והשלכותיהן על האישיות" — ד"ר ש. שטיינברג (המכון הבולוגי — נס ציונה) בשעה 8.00 בערב

שיעורי קיץ אוניברסיטאיים (המשך)

במרכז לתרבות ע"ש אורדשטיין, רח' י.ל. פרץ 20

התחלת השיעורים: בשעה 7.30 בערב

אנרגיה גרעינית — מהותה ודרכי ניצולה

(ע"י מרצים בכירים במחלקה להנדסה גרעינית, הטכניון)

יום א' 21.7.74 ביקוע גרעיני והגובת שרשרת

יום ב' 22.7.74 כורים גרעיניים — שחרור מבוקר של אנרגיה

יום ג' 23.7.74 דלק גרעיני — אפשרויות ייצור ופיקוח

יום ד' 24.7.74 מדידה ובקרה בהעשיה באמצעות קרינה גרעינית

יום ה' 25.7.74 סיכומים וסיכונים באנרגיה גרעינית

* הרעיון המשיחי והתנועות המשיחיות

ד"ר ישראל אלדד (שייב)

יום א' 21.7.74 צמיחת הרעיון המשיחי במקרא והתפתחותו בימי בית שני

יום ב' 22.7.74 ישו ובר-כוכבא: שני נסיונות משיחיים בשעת החורבן

יום ג' 23.7.74 התנועות המשיחיות בין בר-כוכבא וימי הרמב"ם, (בעיקר מכתבים, דוד אלרואי, המשיח מתימן)

יום ד' 24.7.74 דוד הראובני ושבתאי צבי

יום ה' 25.7.74 הציונות כתנועה משיחית

* בשיתוף משרד החינוך והתרבות, המחלקה לתרבות תורנית

טמפרא

TEMPERA

רב מכר בישראל ובעולם כולו

להשיג אצל סוכני טמפרא:

תל-אביב	„געש", אבן-גבירול 52	טל. 03-269381
ירושלים	י. וולף, ברסירא 10	טל. 02-226519
חיפה	טמפרא, מוריה 60	טל. 04-252100
חדרה	פרידנברגביש, שד' פלסרין	טל. 063-22716
זכרון-יעקב	טוקר שלמה	טל. 063-99102
נהריה	אחים פולק, ככר העיריה	טל. 04-921139
נתניה	פוזנר, אליהו קראוזה 6-8	טל. 053-24595
רחובות	להט תצוגה, בית הפועלים 6	טל. 03-958001
באר-שבע	קרונמן גרשון, פסג' פאר הנגב	טל. 057-77010
ערד	אקלים ערד, אזור התעשיה	טל. 057-90105

נתיבי נפט בע"מ

מכרז מכירת ציוד מכני 1024/74

מוצעים בזה למכירה הטרקטורים שפרטיהם רשומים להלן:

1. טרקטור שופל 922 קטרפילר
2. מפלסת מוטוגריידר קטרפילר
3. מפלסת מוטוגריידר קטרפילר

את הציוד הנ"ל אפשר לראות ביום א' 21.7.74 בין השעות 11.00 עד .00 בחברת ... בת"א, רח' יפת 38, יפו.

ביפסי ההתחייבות אפשר לקבל במשרדי החברה ברחוב הארבעה 18, תל-אביב. על המציעים לציין את המחיר המוצע לגבי כל טרקטור בנפרד.

את ההצעות יש להכניס לתיבת המכרזים לא יאוחר מיום ו' 26.7.74 בשעה 2.00 לפי הכתובת הנ"ל ולצרף המחאה לפקודת החברה בגובה 10% מערך ההצעה. אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה אחרת

הגיעו פטיפונים B.S.R. תצוגה, מכירה

אצל סטריאו פספורט — בן יהודה 8 תל-אביב

לוח ירושלים

סניף „מעריב" לקבלת מודעות בירושלים:
רחוב הלל 14/16, פתוח מ-8 בבוקר עד 6.30 בערב

חדרים מרוהטים

חדר יפה, מרוהט בוילה בקרית־יובל סביבה שקטה 412583.

דרוש/ה שותף/ה לדירה נהדרת ברחוב עזה. להתקשר בערבים בלבד. 33624.

חדר מרוהט, כניסה נפרדת בשכונת־רחביה. טלפון 60940 — 222699.

דרושה שותפה לדירת 2 חדרים מרוהטים ע"י האוניברסיטה. 63563.

ביקוש דירות

דירות להחלפה

דירות להחלפה

להחלפה דירה בירושלים ל־שבועיים באוגוסט לדירה קרוב לים 02/35782.

קייט

עסקים

חנויות

משרדים

מבני תעשיה

מכוניות למכירה

ביקוש מכוניות

קטנועים

אביזרי רכב

מכירות

מקררים

רהיטים

כלי נגינה

טלוויזיות

הצעות עבודה

הכשרה לעבודה

ביקוש עבודה

מגרשים

שעורים

שרותים

טפטים

שטיחים

תריסים

שמלות כלה

מכונות כביסה

חיות בית

הלוואות

חוגים

פרסומים

קבלת מודעות ב„מעריב" — ירושלים רחוב הלל 14/16 — פתוח מ-8 בבוקר עד 6.30 בערב.

שונות

המשך „לוח ירושלים" בעמוד 7

וילות ובתים

דירות להשכרה

דירות מרוהטות

לוח אשדוד

דירות למכירה

ביקוש דירות

מקררים

דירות

וילות ובתים

פרסומים

דירות

קבלני בנין

דירות למכירה

השבוע במת...
התרבות בחיפה
...74 - 19.7.74

טמפרא
EMPERA

נתיבי נפט ...
סכרז סבירת ציוד ...
1 טרקטור שופל 922 ...
2 מפלסת בוטגרייד ...
3 מפלסת בוטגרייד ...

B.S.R. ...
...ספורם

هكذا من الأصل

דרושים

לגיבה בע"מ
יצרני ויצואני אופנה
דרך יפו-ת"א 25, טל. 59555, ת"א
דרושים
1. מנהל כח אדם
2. סגן מנהל חשבונות ראשי
3. מזכירה למנכ"ל
4. איש בקורת איכות

תנאים טובים למועמדים המתאימים.
לפנות במקום למר סיני

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל

אגף כח אדם מודיע על המשרה הפנויה הבאה:
במחלקת הקניות
קניין
הגדרת התפקיד: ביצוע רכישות הטכניון בחיפה ובסביבתה, קיום מגע שוטף עם כל ספקי הטכניון, טיפול בחשבונות ותיקי רכישה, איתור מקורות הספקה ובדיקת המתרחש בשוק המקומי.
הכשירויות הדרושות: כשר גופני מעולה, שליטה מלאה בשפות עברית ואנגלית, כשר ניהול מו"מ עם ספקים מקומיים, ידע בסיסי בסטטיסטיקה, רצוי רשיון נהיגה.
מספר המשרה: מת.קנ.ד/23.
*
מועמדים מתאימים העונים לדרישות יפנו בכתב בציון קורות חיים ונסיון קודם עד יום 26.7.74 בציון מספר המשרה, אל אגף כח אדם, הטכניון.

למפעל תעשייתי מתפתח באזור השרון
דרושים לעבודה במשמרות:
- מכונאים תעשייתיים
- חשמלאים תעשייתיים בעלי רשיון
- מכשירן

המעונינים יפנו בכתב לת.ד. 510 ת"א בצרוף פרוט נסיון קודם וקורות חיים

RAPAC רפק
דרושה
1. **פקידה כללית**
לעבודות מזכירות, בעלת יכולת קריאה באנגלית
2. **נערה בנ"ל**
מקום עבודה תל-ברוך
נא להתקשר טלפונית 477115-6-7.

כור מתכת בע"מ
דרוש
פקיד תשובי שכר
נסיון של חמש שנים לפחות בחשובי שכר במשכורות במפעל גדול
נא לפנות למחלקת כח אדם, [illegible] אזור התעשיה חולון, טל. [illegible]

הסתד' נשי מזרחי באמריקה
„עליה" — בי"ס חקלאי דתי
פתח-תקוה
לשנה"ל תשל"ה דרושה
אם בית / מטפלת
במשרה מלאה.
המעונינות יפנו למוסד „עליה", רח' הרב הרצוג 16, פתח-תקוה, טל. 922157, 914436.

לחברת השמירה דרושים
אחראי צוות
למפעל בטחוני באיזור יבנה
עבודה קבועה בשעות הלילה, מעניינת ובעלת אתגר
● רשיון נהיגה וטלפון בבית — יתרון
תנאים טובים למועמד המתאים
לצורך קביעת מועד לראיון נא לטלפן לסניפנו באשדוד: 25873, 31490 בשעות לפני הצהרים
שמירה • אבטחה • חקירות
מערכות אזעקה

למעון השתבלות בנערים עזובים בסביבת הרצליה, דרושים:
א. **עובדת מטבח**, לתורנות [illegible] הגשת ארוחות, רחיצת כלים, דאגה לנקיון המטבח. מתאים לאלמנה או בודדה בגיל 40—50 ללא מגבלות משפחתיות.
ב. **שוער** — למשמרת ערב 10—3.
ג. **מדריך למלאכת יד**, [illegible] בעבודת אחה"צ.
לצלצל 981—937 או ת.ד. 507 נוף ים.

מוסד מסחרי גדול מחפש בת"א
- **מרכזת משרד**
הכישורים: השכלה תיכונית, נסיון של שנתיים לפחות בעבודה משרדית. גיל: רצוי מעל 35
- **כתבנית עברית מעולה**
שעות העבודה 7.30—16.00
— תנאים טובים —
נא להתקשר בטלפון, תל-אביב 39955 קו פנימי 357.

לביח"ר עסים ברמת-גן
דרוש מסיק
בעל נסיון
לפנות בשעות העבודה למפעל ברחוב ז'בוטינסקי 35 רמת-גן.

למוסך סוסיתא בת"א
דרושים
מכונאים מעולים
נערים
חשמלאי מעולה
+ נערים
תנאים טובים
טל' 254641

בנק אגוד לישראל בע"מ
מחפש
עוזר למבקר פנימי
השכלה אקדמאית (מלאה או חלקית)
העבודה כרוכה בנסיעות
בעלי כישורים מתבקשים לשלוח קורות חיים בכתב יד לת.ד. 27569 תל-אביב, עבור משרה מס' [illegible]

למשרד רואה חשבון
דרושים
1. בוחנים
2. בוחן - מרכז
בעלי נסיון מקצועי המעונינים בעבודה מגוונת. אפשרי פתוח התמחות.
להכתב לסניף מעריב שד' רוטשילד 35 ת"א למס' ר/5455/6.

לויצ"ו תל-אביב
דרושה עובדת לספריה ניידת
ל-5 ימי עבודה בשבוע
ידיעת השפה העברית ושפה לועזית — הכרחית
לקביעת ראיון נא להתקשר לטל. 257321/96

אורט ישראל
לבית-ספר „אורט" באשקלון
דרושים
1. מנהל פדגוגי
2. מורה לחינוך גופני
3. מדריך לאלקטרוניקה
4. מדריך לחשמל
5. מורה לאנגלית
6. מורה לגיאוגרפיה

בדבר פרטים נא לפנות למנהל ביה"ס „אורט" אפרידר, אשקלון, טל. 051-2735.

לבנק מסחרי
בעבור סניפיו באזור ת"א
דרושים:
1. **פקידים צעירים**
בעלי השכלה תיכונית לאחר שרות צבאי, המוכנים ללמוד את מקצוע הבנקאות.
2. **פקידים**
בעלי נסיון בעבודה בנקאית.
3. **פקידים לתפקידי קופאים**
המעונינים יפנו בכתב לשם קביעת ראיון לפי הכתובת מנהל המנגנון ת.ד. 352 ת"א

לחברת ביטוח בתל-אביב
דרוש אחראי
למחלקת ביטוח כלי-רכב
הכישורים הנדרשים:
1. נסיון בעבודה מעשית בביטוח כלי רכב של 3 שנים לפחות.
2. כושר ארגון ופיקוח על המחלקה.
3. עצמאיות בעבודה.
*
נא לפנות בכתב יד בצרוף פרוט הנסיון הקודם לת.ד. 29494 ת"א למס. 200

לחברה אלקטרונית גדולה
דרושים
* מנהל חשבונות/חשב
* עוזרת להנהלת חשבונות עם ידיעה בהדפסה

לפנות טלפונית: 53241־51748 ת"א.

דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות
למשרה שלמה
אפשרי יום עבודה מקוצר — למועמד המתאים
לפנות ת.ד. 4758 חיפה

לחברה ארצית ליבוא ושיווק מזון
דרוש מנהל
בעל נסיון של מספר שנים בשטח זה. ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין, הכרחית. בהצעות נא לפנות לת.ד. 9142, תל-אביב
— סודיות מובטחת —

למפעל מתכת בתל-אביב
דרוש כלכלן
לתפקידי יעוץ, במשרה חלקית
בפרטים מלאים לפנות: ת.ד. 24040 תל-אביב

לחברה קבלנית
דרושים באזור תל-אביב
★ **טפסנים עצמאיים**
לעבודה בשכר יומי
★ **טפסנים מעולים**
לעבודות סימון
(אפשרית גם עבודה חלקית לפנסיונרים)
★ **בחורים צעירים**
ללימוד בניה מתועשת
לפנות: טלפון 62 22 11 תל-אביב, למדור כח-אדם של פת' בניה.

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל
בפקולטה להנדסת מכונות
דרושים
מדריכים משתלמים לתואר D.Sc.
אסיסטנטים משתלמים לתואר M.Sc.
בכל שטחי הנדסת מכונות
לקבלת פרטים נוספים נא לפנות לד"ר דיין — הפקולטה להנדסת מכונות, קרית הטכניון, חיפה 32 000.

אוניברסיטת חיפה
דרושה גננת
מוסמכת ומנוסה
לעבודה במעון היום
בשעות אחה"צ (12.00—18.00)
●
המעונינות תפנינה בכתב לממונה על כח אדם באוניברסיטת חיפה.
בדבר פרטים — טל. 254411 שלוחה 24

עיריית פתח-תקוה
המחלקה לתרבות וחינוך — מועצת פועלי פתח-תקוה
להזמורת הנוער המרכזית לכלי נשיפה
דרוש
מדריך - מנצח
בעל נסיון של 5 שנים וכישורים מתאימים, ידיעה בעיבוד חומר והתאמתו להרכב נתון.
על המועמדים לפנות בכתב למחלקת התרבות העירונית, חדר מס. 422 בבנין העיריה, [illegible] עד ה-25 באוגוסט 1974.

למפעל תעשייתי בת"א
דרושה
פקידה עצמאית
לעבודות משרד שונות
כתיבה במכונה עברית ואנגלית
שעות העבודה 8—16
[illegible] 823483 תל-אביב

י. ציגלר מ. שדון ושות' בע"מ
דרושים
1. מנהל חשבונות סוג ד'
נסיון של 5 שנים לפחות
2. פקידה כתבנית
לחצי יום [illegible]
— תנאים טובים למתאימים —
[illegible] תל-אביב, טלפון 447241—3 [illegible]

לחברה נשיונל בישראל
דרושה
מנהלת חשבונות
סוג ג' - ד'
בעלת נסיון
למשרה מלאה
לפנות טלפונית למס' 280078 למר גולדברג
NATIONAL

גבור — מפעלי טקסטיל בע"מ
דרוש
טכנאי "יצור"
מתחיל
בעל רכב
לראיון, לפנות טלפונית לסוניה, 259241 תל-אביב.

לחברת יבוא גדולה בענף האלקטרוניקה
דרוש
מנהל מעבדה
בעל נסיון
לניהול מעבדה בת כ-15 איש.
המעבדה עוסקת במערכות סטריאו, מקלטי טלויזיה וכו'.
נא לפנות בכתב לת.ד. 6433 ת"א.
סודיות מובטחת!

לחברת תכנון ופקוח בהנדסה אזרחית
דרושים:
★ **מהנדסים אזרחיים**
★ **טכנאים ושרטטים**
לעבודה קבועה או חלקית, בתנאי שכר טובים
מקום העבודה תל-אביב, או חיפה
לפנות בת"א, טלפון: 252416

למוסד רפואי אקדמי
דרוש/ה
מזכיר(ה) בכיר(ה)
ל-2/3 משרה, השכלה לכל הפחות תיכונית, ידיעת עברית ואנגלית, כולל הדפסה במכונה, בעל(ת) יוזמה ונסיון בארגון.
ת.ד. 432 — ירושלים

למשרד התיירות בתל-אביב
דרושה
מזכירה כתבנית
בשפה העברית. רצויה ידיעת הדפסה באנגלית.
נא לפנות אל משרד התיירות, רחוב מנדלי 7 תל-אביב, לגבי מרקוס — טל. 234581, 03/223268.

דרושים

מהנדסים · טכנאים · בימאים · שרטטים · מחסנאים • • • מנהלים · פקידים · לבורנטים · אקיסטנטים · סוכנים • • •

למפעל תעשייתי גדול במפרץ חיפה

דרושים:

מהנדסי מכונות

נסיון של 5 שנים לפחות רצוי בתעשיה הפטרוכימית, נסיון בתכנון צנרת, בציוד בעיות כח וחום. העבודה דורשת תאום עם מתכנני הנדסה כימית, הנדסה אזרחית, מיכשור וחשמל. ידיעה טובה של השפה האנגלית — הכרחית.

מהנדס מכשור ובקרה

בעל נסיון של לפחות 5 שנים בתעשיה הכימית, נסיון בעבודת תאום עם מתכנני הנדסת תהליך, הנדסת מכונות וחשמל. ידיעה טובה של השפה האנגלית — הכרחית.

מהנדס קדום פרוייקט

העבודה כוללת עזרה בהכנת לוחות זמנים בשלוב עם תכנון כח אדם להקמה, מעקב אחרי הזמנות ציוד, מעקב תקציבי וכו' בצוות המנהל פרוייקט הנדסי תעשייתי גדול. ידיעת השפה האנגלית — הכרחית.

עוזר למהנדס קדום פרוייקט

ידיעת השפה האנגלית (קריאה וכתיבה) — הכרחית.

טכנאי/שרטט חשמל ומכשירים

רצוי נסיון של שנתיים בתעשיה, הבנת חומר טכני בשפה האנגלית — הכרחית.

מהנדס הקמה ראשי

לעבודות הקמה של מתקנים תעשייתיים־כימיים בהיקף גדול. העבודה כוללת ניהול ותאום עבודות בשטח הקמת המתקנים במקצועות השונים. (הנדסה אזרחית, צנרת, מיכלים, מחליפי חום, מכונות, חשמל ומיכשור).

חשמלאים תעשייתיים

בעלי רשיון מוסמך.

מהנדס חשמל

לעבודה בשטח של מתקנים תעשייתיים־כימיים במערכות חשמל, זרם חזק ומערכות בקרה ופקוד. רצוי נסיון בתעשיה של שנה לפחות. ידיעת השפות עברית ואנגלית — הכרחית.

מהנדס/הנדסאי בכיר למכרזים וחוזים

לעבודה במסגרת פרוייקטים תעשייתיים־כימיים בנושא של הכנת מכרזים, חוזים ובדיקת חשבונות של קבלנים.
הכישורים הדרושים: נסיון בשטח הנ"ל של 3 שנים לפחות, ידיעת השפות עברית ואנגלית — הכרחית.

*

לדבר פרטים נוספים נא לפנות בכתב יד ובצרוף קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 767 חיפה, מיקוד 31 000.

עץ לבוד בע"מ
ETZ-LAVUD

דרושים

טכנאי ייצור
מסגרי אחזקה
מפעילים ובודקים
עובדי ייצור

העבודה במשמרות • תנאים טובים

לקביעת ראיון נא לפנות לעץ־לבוד בע"מ, מח' כח־אדם, טלפון 914931 או בכתב לת.ד. 38 פתח־תקוה.

לחברת בנין ארצית

דרוש למשרד הראשי

קופאי

הכישורים הדרושים:
* נסיון רב־שנתי בעבודה כקופאי.
* ידע בעבודה הכוללת מגע רב עם קהל.

נא לכתוב, בציון השכלה ונסיון מקצועי, לת.ד. 3119 תל־אביב עבור „קופאי".

סודיות מובטחת

לאשר פויכטונגר בע"מ

הנדסה חשמלית

דרוש

מכשירן תעשייתי

לאזור הדרום
נסיון של שנתיים לפחות
לפנות לת.ד. 4857 תל־אביב

לחברת תכנון המים לישראל בע"מ

דרושים:

1. מהנדס אזרחי

בעל נסיון והתמחות בעבודות תשתית (ביוב ו/או כבישים), עם נסיון של 3 שנים וידיעת השפה העברית, לעבודה בתחום תכנון כללי בפרוייקט גדול.

בקשות בכתב בצירוף השכלה, הכשרה ו־נסיון יש להפנות למחלקת כח־אדם, ת.ד. 11170, תל־אביב.

2. מהנדס כבישים

לעבודות פיקוח על ביצוע במרחב ירושלים.

3. מהנדס בנין

לעבודות פיקוח על ביצוע עבודות בניה במרחב ירושלים.

הכישורים הדרושים למשרה 2 ו־3, הן: בין 5—10 שנות נסיון באותם תחומים, וידיעה טובה של השפה העברית.

לפנות טלפונית למר עמנואל סל, טלפון מס' 02-221007 או בכתב לת.ד. 779, ירושלים.

לבנק לאומי לישראל בע"מ

דרושות

כתבניות מנוסות

לשפות:
עברית
עברית-אנגלית

לעבודה באיזור ת"א רמת גן.

נא לפנות טלפונית
למס' 52385, רותי.

לחברת בנין ארצית

דרוש/ה

מנהל/ת חשבונות

עצמאי/ת

נסיון: 1) של 5 שנים
2) של 3 שנים

עבודת רצופה

מועמדים דתיים מתבקשים לפנות לת.ד. 2770 ת"א, בציון פרטים אישיים ונסיון קודם.

FIAT

דרושים:

1) מנהל חשבונות
(בעל נסיון) סוג ד'.

2) מוכר לחנות חלקי חילוף

לפנות בכתב יד לת.ד. 9721 חיפה.

דרוש

טכנאי כימיה (גבר)

לעבודה במתקן חצי חרושתי
(פילוט פלנט)
— תנאים טובים —
לפנות בכתב למחלקת המנגנון „אביק" בע"מ, העשיות כימיות ופרמצבטיות, ת.ד. 2077, ר"ג.

האוניברסיטה העברית בירושלים

מודיעה על משרות פנויות של:

מנהל חשבונות - באיגוד הכספים

מכרז מספר — 152/74

תאור התפקיד — אחראי על טיפול בקלט במערכת הכספים הממוכנת החל משלב הניקוב ועד לאחר קליטות התאומר במחשב. אחראי על קשר ומעקב עם שרותי הניקוב, שרותי הניקוב הפנימיים של הנה"ח, רישומי מעקב בשלבי הטפול השונים, ניהול רשימות סטטיסטיות אחר קליטת התומר, קשר עם תוליה ההפעלה במחשב. תקוני שגויים ועוד.
דרישות התפקיד — ידיעת השפה העברית (ידיעת השפה האנגלית רצויה). השכלה תיכונית. נסיון בעבודה במערכת ממוכנת (עדיף מערכת הנה"ח). מנהל חשבונות סוג ד'. כושר ארגון ופקוח על צוות עובדים.
הדרגה — יב—יד בדירוג האחיד.

עובד מעבדה בהמטולוגיה - הפקו' לרפואה

מכרז מספר — 238/74

תאור התפקיד — עבודת מעבדה והכנת תרגילים בשטח מנגנון קרישת הדם, מנגנון הפיברינוליטי.
דרישות התפקיד — ידיעת שפות עברית ואנגלית. בוגר ביה"ס לעובדי מעבדות. נסיון של 2—3 שנים עבודה במנגנון קרישת הדם.
הדרגה — בהתאם לכשורי המועמד — בדירוג עובדי המעבדות.

על המעוניינים לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים ושמות ממליצים עד תאריך 30.7.74, י"א באב, תשל"ד, אל: — מחלקת כח אדם, קרית האוניברסיטה העברית, ירושלים, מיקוד 91009, ולציין על המעטפה „מועמד למשרה מס' ...." (בהתאם למספר המצוין בראש המכרז המבוקש).

האגודה לקידום החינוך
לפנימיות דתיות של האגודה בירושלים

דרושים

* ### מינהלן
משרה שלמה (משק ומינהל).

* ### עובדת סוציאלית
משרה חלקית (½—¾ משרה) עבודה בשעות אחה"צ והערב המוקדמות.

* ### פקידה - כתבנית
למזכירות בית־הספר, בעלת נסיון וידיעה משרדית.

*

מועמדים מתאימים (דתיים בלבד) מתבקשים לפנות בכתב בצרוף פרטים על עבודתם והכשרתם בעבר לפי ת.ד. 3591 ירושלים. נא לציין על המעטפה את התפקיד המבוקש.

דרושים במפעלנו באשקלון

* ### מכונאי רכב
מנוסה — אחראי למלגזות

* ### עוזר למנהל חשבונות
עם נסיון בתעשיה וידיעת אנגלית

* ### עובדי פיסטור

*

על המעונינים לפנות בכתב למנהל כח אדם בחברת יכין חברה לתעשית שימורים בע"מ, ת.ד. 4 אשקלון, או בטלפון (051)3373 (051)2198

לחברת „דאש"
תעשיות אלקטרו־פלסטיות (ישראל) בע"מ

דרוש

מבקר איכות

בפרטים להתקשר טלפונית 950447 או לפנות אישית למפעל בנס־ציונה אזור התעשיה א', בין השעות 8.30—4.30

לחברת בניה ארצית

דרושים:

מהנדס ביצוע
טכנאי ביצוע

טל' 4467703 תל אביב.

דרוש

מתכנן/מתכנת

בעל נסיון

לאחזקה ופתוח של נושאים מנוהלים במחשב
טלפון 258343 ת"א.

תדיראן

למפעל האלקטרוניקה בחולון

דרושים

1. מהנדס אמינות ואיכות

מהנדס אלקטרוניקה 5 שנות נסיון לפחות בבקרת איכות. ידיעה טובה בעברית ואנגלית כולל כתיבת דו"חות וכו"ב — הכרחית.

2. טכנאי/הנדסאי אלקטרוניקה

לעבודות פיתוח הנדסה בתחום תדירות גבוהה וקשר ספרתי. נסיון קודם של 3 שנים לפחות באחד מהתחומים האלה רצוי.

3. טכנאי ייצור

לקביעת מערכים, שלבי עבודה, זמנים, התקני ייצור. בוגר בית ספר להנדסאים / טכנאי ייצור. בעל נסיון במפעל תעשייתי. ידיעת אנגלית.

4. טכנאי/הנדסאי מכונות

תכנון חלקים / מערכות מכניות ומעקב הנדסי על ייצור מכשירי קשר צבאיים. בוגר בית ספר לטכנאים או הנדסאים, נסיון בעבודה דומה, ידיעת השפה האנגלית.

5. מחסנאי

לניהול וריכוז מחסן במחלקת ייצור מכשירי קשר אלקטרוניים. נדרש בעל רקע בעבודות מחסן שוטפות (רצוי מפ"ט בצה"ל) בעל השכלה תיכונית ו/או מקצועית (שנתיים לפחות) ידע ברכיבים אלקטרוניים.

6. מזכירה עצמאית

למחלקת הנדסה. ידיעה טובה באנגלית ועברית כולל הדפסה.

*

מועמדים מתאימים יפנו ישירות למפעל רח' השופטים 26 אזור, חולון או טלפונית 892244. לפניה בכתב: ת.ד. 648 (מח' כח אדם).

— סודיות מובטחת —

תדיראן תדיראן

למוסד ממלכתי בירושלים

דרושים

אלחוטני מורס

בעלי השכלה של 11 שנות לימוד לפחות, ובוגרי קורס אלחוטנים בצה"ל.

לעבודה קבועה ומעניינת

מעוניינים בעלי הכשרה מתאימה, מתבקשים לפנות לת.ד. 77 ירושלים (עבור אלחוטן).

ZENITH SINGER

למפעל זניט בירושלים

דרוש טכנאי אלקטרוניקה

למחלקת בקורת איכות ואמינות

הכישורים הדרושים:
* בוגר בי"ס 4 שנתי במגמת אלקטרוניקה.
* לאחר שרות צבאי.
* שליטה בעברית וידיעת השפה האנגלית.
* נסיון קודם בבקורת איכות ואמינות — יתרון.

המתעמדים המתאימים ישלחו בקשותיהם בצרוף פרוט השכלתם ונסיונם לת.ד. 7172 תל־אביב.

מהנדס מכונות בכיר

למשרד תכנון מבני

דרוש

מהנדס מכונות בכיר

לתפקיד ראש צוות תכנון למערכות מכניות עדינות.
הכישורים הדרושים: 1. רצוי בעל תואר שני.
2. 10 שנות נסיון.
לפנות בצרוף פרטים אישיים לת.ד. 33344/ג תל־אביב.

— סודיות ותשובה מובטחות —

דרושים

מהנדסים · טכנאים · בימאים · שרטטים · מחסנאים • • • פקידים · פנקסנים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים •

רפא"ל

רשות פתוח אמצעי לחימה

דרושים

מהנדסי אלקטרוניקה

— לתיכון ציוד בדיקה וסימולטורים, להעברת נושאי עבודה משלבי הפיתוח לייצור (משרה מס' 1).
כישורים דרושים: נסיון של שנתיים לפחות בנושאים דיגיטליים.
— לפיתוח מערכות אלקטרוניות (משרות מס' 2—7)
כישורים דרושים: נסיון של שנתיים לפחות בתכנון מעגלים ומערכות ספרתיות.

הנדסאי/טכנאי אלקטרוניקה

— לעבודות יישום — פיתוח (משרות מס' 8—15)
כישורים דרושים: הנדסאי/טכנאי מוסמך/בוגר בי"ס מקצועי 4־שנתי, בעלי נסיון קודם, רצוי בשטחי תעסוקה דומים.
— לעבודות מחקר ופיתוח בטכניקות מתקדמות (משרות מס' 16—23)
כישורים דרושים: הנדסאי/טכנאי מוסמך, בוגרי בתי ספר מוכרים; בוגרי ח"א במקצועות האלקטרוניקה.

אלקטרונאים

— לבחינת מערכות אלקטרוניות (משרות מס' 24—27)
כישורים דרושים: בוגר בי"ס מקצועי במגמת אלקטרוניקה, רצוי נסיון קודם.

טכנאי "יצור/מכונות

— לבקורת יצרני חוץ (משרה מס' 28)
כישורים דרושים: בוגר בי"ס מקצועי בעל ידע בקריאת שרטוטים, רצוי ידע בעבוד שבבי.

עובדים מקצועיים

— להרכבות מכניות, חיוט ווזד (משרות מס' 29—35)
כישורים דרושים: בוגרי ח"א במקצועות: ממ"ס/חמ"מ/חמ"ש.

מרכיבות ומלחימות לציוד אלקטרוני

— להרכבת לוחות מודפסים וחיוט (משרות מס' 36—40)
כישורים דרושים: רצוי בעלת נסיון קודם בהרכבה וחיוט.

עובדי/ות בקורת

— לעבודה בבקורת איכות (משרות מס' 41—45)
כישורים דרושים: בוגרי/ות בי"ס מקצועי או קורס לשרטוט בבי"ס לטכנאים. נסיון של שנתיים לפחות בבקורת או בעיבוד שבבי.

מקום העבודה: איזור חיפה.

לקביעת מועד לראיון אישי יש לפנות בצרוף קורות חיים, השכלה ונסיון מקצועי לת.ד. 9757, חיפה 31096 (בציון מס' המשרה המתאימה). רצוי לצרף מס' טלפון להתקשרות.

— סודיות מובטחת —

משרד העבודה — עמל — רשת עמל

לבי"ס לחניכים „עמל" עפולה

דרושים מורים במשרות חלקיות

לשנת הלימודים תשל"ה

* עברית * וחברה * מכונאות
* טכנולוגיה ושרטוט * קונפקציה
* מורה/מדריך לחינוך גופני * ממכר
* יועץ/יועצת חינוכית
* מחסנאי — רצוי בעל נסיון טכני — ½ משרה
* שרת — במשרה מלאה

על המעוניינים לפנות להנהלת בי"ס טלפון: 065-23305.

לחברת אורדע תעשיות רחובות

דרוש מחסנאי

לניהול מחסן חומר גלם
במחסן תוצרת גמורה
נסיון של 5 שנים לפחות

בדבר פרטים נא לפנות לטל. 956041

אלתא

התעשיות אלקטרוניות בע"מ

אשדוד

דרוש

ליחידת מיקרואלקטרוניקה

* טכנאי ייצור

בעל נסיון בניהול צוות ועבודות הרכבה ותיול מוליכים למחצה

● על המעוניינים לפנות בכתב ל־מחלקת התעסוקה של אלת"א אשדוד.

למפעל תעשייתי באיזור רמת־גן

דרושים

1. פקיד/ה לתשלומי שכר

בעל/ת נסיון קודם, למשרה מלאה.

2. פקידה למח' הכספים

ליום עבודה שלם.
ידיעה בהנהלת חשבונות רצויה.

3. כתבנית עברית

בעלת נסיון של שנתיים לפחות.
למועמדים המתאימים סיכויים טובים להתקדמות

לפנות בכתב יד ולציין המשרה המבוקשת ונסיון קודם לת.ד. 24081 תל־אביב.

— סודיות מובטחת —

תדיראן

דרושים

1. מהנדס אלקטרוניקה

לטיפול בבעיות הנדסיות וטכניות של מערכת קשר המצאות בשלבי יצור התחלתיים. רצוי מהנדס עם נסיון כטכנאי בתחום ה־R.F.

2. מהנדס אלקטרוניקה

לתפקיד
TEST ENGINEERING

אחריות על מחלקת בדיקה חש־מליות, יחידת מיכשור וכיול אלקטרונית, זכרונות ואוגרי הזזה, מעגלים אינטגרליים ליניאריים, טרנזיסטורים מיוחדים, מעגל L.S.I. יועדף בעל נסיון בתחום מוליכים למחצה ובעל פוטנציאל ניהולי.

3. איש שווק

PRODUCT MANAGER

בוגר מינהל עסקים בתחום שיווק, בעל נסיון בשיווק מוצרים תע־שייתיים ומכירתם. דרוש נסיון בתכנון פעילויות שיווק והכנסתם לביצוע שוטף תוך קיום מערכת בקרה. רצוי נסיון בפעילות בחו"ל וגישה מסחרית.

4. כוון מבלטים

(„סט אפ" — של מכבשים)

כוון המבלט במכבש ייצור של ראש סדרה, עצמאות בבצוע בדי־קה טיב של המוצרים. בוגר בית ספר מקצועי במגמה כבלטנות או מכונות. יועדף בעל נסיון קודם (אחרי שרות צבאי).

5. כתבנית עברית

למחלקת יבוא.

*

מועמדים מתאימים יפנו בכתב לת.ד. 648 ת"א (מחלקת כח אדם) בציון פרטים אישיים ונסיון מקצועי.

— סודיות מובטחת —

לחברה ציבורית גדולה בת"א

דרוש

מנהל חשבונות — חשב משכורת

סוג ג'—ד'

הכישורים הדרושים:
● ידע בסיסי בחישוב משכורת בדירוג האחיד, מהנדסים, מוסכמים למדעי ה־חברה והרוח וטכנאים, כמפורט בתקשי"ר.
● ידיעה מעשית בחוקי מס הכנסה וביטוח לאומי.
● ניכויים והפרשות בנוגע לעובדים שכירים.
● עריכת דוחות חדשיים ושנתיים.

הדרגה בהתאם לכישורי המועמד.

נא להתקשר לטל. מס. 52581 לקביעת ראיון עם מזכיר החברה, מר ב. בדן.

לקונצרן תעשייתי ומסחרי גדול באזור ת"א

דרוש

מנהל חשבונות ראשי

בעל נסיון, לניהול צוות עובדים גדול. עדיפות תינתן לבעלי ידע בהנהלת חשבונות בעיבוד מחשב.

נא לפנות בכתב בפירוט הולדות חייב ונסיון קודם לת.ד. 7095 ת"א עבור מספר 58.

לחברה פיננסית גדולה

דרושות נקבניות

בעלות נסיון של שנה לפחות

תנאים מצויינים
למועמדות המתאימות

לקביעת ראיון נא להתקשר לטל. 612731

דרוש

מנהל חשבונות

— לחברת טקסטיל בחולון

לכתוב בפרטים מלאים ת.ד. 2102 תל־אביב

יונה אושפיז מנועי חשמל בע"מ

למפעלנו בחולון אזור התעשיה

דרושים:

★ שרטט מכונות
★ מסגר מכונות

לעבודה באחזקה שוטפת

★ חרט מעולה
★ חשמלאים

למחלקת תיקון מנועים

★ שוליה — למחלקת הבלטה

*

על המעוניינים לפנות בשעות העבודה טל. 854102, או אישית, למפעלנו באזור התעשיה חולון, רח' הנגר 12.

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל

המדור ללימודי חוץ

מודיע על משרות פנויות במדור בתל־אביב

1. פקידה כללית

השכלה תיכונית, הדפסה מעולה תיוסה עצמאי בעברית, הדפסה באנגלית רצויה, משרה מלאה, יום עבודה מפוצל פעמיים בשבוע.

2. פקיד חשבונות

השכלה תיכונית וידע בהנהלת חשבונות, משרה מלאה, יום עבודה מפוצל שלש פעמים בשבוע.

*

נא לפנות: הטכניון, המדור ללימודי חוץ, רחוב ליסין 14, תל־אביב, טל. 268126/7, 266992.

למוסד הסתדרותי בתל־אביב

דרושים

לעבודה מלאה (8 שעות)

1. מנהל חשבונות

להישובי שכר

2. עוזר למנהל חשבונות

3. פקידה כתבנית

4. צעירים

לעבודה בתיקיון, לאחר שרות צבאי בעלי השכלה תיכונית.

בדבר פרטים נא לפנות לח' ת. למדן טלפון 245311, או בכתב לת.ד. 16193 תל־אביב.

מילם-ידע בע"מ

[illegible]

מציעה משרה

למוסמך או בוגר בביוכימיה

מנוסה במעבדה קלינית

בעל ידע ונסיון בטכניקות של מעבדה ביוכימית, רצוי גם נסיון בהפרדה וקביעת חלבונים.

בקשות בכתב, בצירוף קורות חיים, נא לשלוח אל הגב' פירלמן, מילם ידע בע"מ, קרית ויצמן, רחובות.

לקבוצת בנדת

דרושות

א. מורה מתנכת

לכתות יסוד

ב. גננת מוסמכת

● בהצעות נא לפנות למנהלת בית־הספר בקבוצת בנדת.

אוניברסיטת בן־גוריון בנגב

לשנת הלימודים תשל"ה (1.10.74)

דרוש:

במחלקה להנדסת חשמל

אסיסטנט

למעבדה למיקרואלקטרוניקה

(במשרה מלאה)

הכשורים: בעל תואר ראשון או שני, בוגר קורסים עיוניים ומעשיים בטכנולוגיה של יצור התקני מוליכים למחצה.

למועמדים מחוץ לבאר־שבע תנתן עזרה בדיור.

בקשות בצירוף תולדות חיים, תעודות וציונים יש לשלוח עד יום ו' 2.8.74, למזכירות המחלקה להנדסת חשמל, אוניברסיטת בן גוריון בנגב, ת.ד. 2053 באר־שבע, מיקוד 84120.

מכרז מספר 74/11

אוניברסיטת בן גוריון בנגב מודיעה על משרות פנויות: —

1. בספריה

א. עוזר למנהל הספריה למחקר ומקרים

(SYSTEMS LIBRARIAN)

תאור התפקיד: עורך סקרים על צרכי הקוראים ודפוסי התנהגותם בספריה. בודק אפשרויות ניצול אופטימלי של תקציבי הספריה ושטחיה על ידי שמוש בשיטות של חקר ביצועים. אחראי על שימוש במחשבים בספריה ומקשר בין הספריה ובין מנתחי מערכות ומתכנתים.

הכשורים הדרושים: ספרן אקדמי. ידע בשיטות מחקר, חקר ביצועים, ניתוח מערכות ותכנות.

הדרגה המוצעת: 1—3 בדרוג מח"ר.

ב. ראש מדור מיון וקטלוג

תאור התפקיד: מארגן ומנהל את צוות עובדי המדור. מטפל בבעיות מסובכות ובלתי שגרתיות. מכין דו"חות וסטטיסטיקות עבור מנהל הספריה. בודק הקטלוג והמיון של עובדי המדור. אחראי לחלוקת עבודה ל־עובדי המדור עפ"י קריטריונים מקצועיים. קובע מדיניות הקטלוג והמיון עפ"י תקני הקטלוג הבינלאומיים. מדריך עובדים חד־שים.

הכשורים הדרושים: ספרן אקדמי. נסיון של 5 שנים לפחות במיון וקטלוג. ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין, רצויה ידיעת שפות אחרות. כשר ארגון וניהול צוות עובדים.

הדרגה המוצעת: 5—6 בדרוג מח"ר.

ג. מקטלג בכיר

תאור התפקיד: בודק קיטלוג המקטלגים. מקטלג חומר מסובך. עוזר למקטלגים.

הכשורים הדרושים: השכלה אקדמית ב־ספרנות. נסיון של 3 שנים לפחות בקטלוג ספרים. ידיעת שפות.

הדרגה המוצעת: 3—4 בדרוג מח"ר.

ד. ממיין בכיר

תאור התפקיד: ממיין ספרים מסובכים. קובע מספרי מיון חדשים. קובע מונחים חדשים לקטלוג נושאים. עוזר לממיינים.

הכשורים הדרושים: השכלה אקדמית ב־ספרנות. נסיון של 3 שנים לפחות במיון ספרים. ידיעת שפות.

הדרגה המוצעת: 3—4 בדרוג מח"ר.

2. ביחידת שרותי המחשב

ה. אחראי משק והשבונות

תאור התפקיד: אחראי בפני ראש היחידה לענייני מינהל של היחידה כגון: תקציב, הזמנת ציוד, כח אדם והשבונות הלקוחות. עוזר לראש היחידה בהכנת תקציב היחידה ובסטטיסטיקה הקשורה לפעילות המחשב.

הכשורים הדרושים: בוגר תיכון או בי־ספר מקצועי. נסיון של שנתיים לפחות בניהול מלאי ותקציב. רצוי ידע במחשבים. מועמד ללא ידע בתחום זה יעבור קורס ביחידה. ידיעת השפה האנגלית.

הדרגה המוצעת: י"א—י"ג בדרוג האחיד

3. במחלקה לכימיה

ו. מתלמד לניפוח זכוכית

הכשורים הדרושים: בוגר בית ספר מקצועי. רצוי נסיון בעבודת ניפוח זכוכית או עבודה דומה.

הדרגה: תקבע בהתאם לכשורי המועמד

כל המשרות הינן מלאות

למועמדים מחוץ לבאר־שבע אשר יתקבלו בדרג י"ג ומעלה בדרוג האחיד והדרגות המקבילות בדרוגים האחרים, תנתן עזרה בדיור.

פניות בכתב בצירוף תולדות חיים והמלצות יש לשלוח עד יום ו' 26.7.74, אל מחלקת המנגנון, אוניברסיטת בן גוריון בנגב, ת.ד. 2053, באר־שבע, מיקוד 84120.

נא לציין על המעטפה מספר המשרה המבוקשת.

לחברת בנין ארצית

דרושים

מנהלי עבודה

לאיזור המרכז וירושלים

בדבר פרטים לפנות ת.ד. 2034 תל־אביב.

דרושים
מהנדסים · טכנאים · בינאים · שרטטים · מחסנאים • • • מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים • • •

דגם אלקטרוניקה בע"מ

בעקבות הרחבת פעילותנו בארץ ובחו"ל דרושים לנו:

מנהל מפעל
משרה 57

מהנדס בכיר בעל נסיון בניהול ואירגון מפעל אלקטרוני על כל מחלקותיו: יצור, בקורת איכות, רכש ואפסנאות. בעתיד ידרש להקים מפעל-בת דומה בארצות זרות. שליטה מוחלטת בשפות העברית והאנגלית.

מהנדס שווק בכיר
משרה 58

מהנדס אלקטרוניקה או חשמל בעל נסיון וכשורים בתחום השווק. ירכז את פעילות השווק בארץ, כולל מערכות מיובאות, יסייע בשווק מוצרי החברה בחו"ל וכן בפרויקטים בין-לאומיים. לאחר תקופת הכשרה מתאימה סיכוי שישלח לנהל אחד מסניפי החברה באירופה, דרום מזרח אסיה או אמריקה הלטינית. שליטה מוחלטת בעברית ואנגלית, שפה נוספת — רצויה.

מנהל יצור
משרה 59

הנדסאי/טכנאי אלקטרוניקה, חשמל או יצור לנהל קו היצור של המפעל, בעל כושר אירגוני ונסיון קודם בתפקיד דומה — יועדף.

טכנאי הנדסאי שווק
משרה 60

טכנאי או הנדסאי אלקטרוניקה או חשמל לשווק מערכות הדרכה מפיתוח עצמי ומיבוא בנושאי חשמל, אלקטרוניקה, N.C., מערכות פיקוד ובקרה, פניאומטיקה הידראוליקה וכו'. עדיפות תנתן לבעל נסיון קודם בשווק מוצרים הנדסיים ולבעלי רכב.

טכנאי אלקטרוניקה
משרה 61

למעבדת האלקטרוניקה, למח' בקורת איכות ולמח' שרות של המפעל.

חברתנו מתפתחת בקצב מהיר. אם מעמד, סיפוק מעבודה ותנאים כלכליים טובים במיוחד חשובים לך — הצטרף אלינו — עכשיו!!!

מועמדים בעלי כשורים מתאימים בלבד, מתבקשים לשלוח קורות חיים, תאור הנסיון והכשורים, בכתב יד לפי הכתובת: רח' בר-כוכבא 8, איזור התעשיה בני-ברק (טל. 786095) ולציין על גבי המעטפה את מספר המשרה.

משרד החינוך והתרבות
המחלקה לחינוך ותרבות ערבית

מכרז מספר 2
על משרות ניהול בבתי-ספר יסודיים לילדים ערביים

להלן רשימות משרות פנויות בניהול בבתי-ספר יסודיים לילדים ערביים שנת הלימודים תשל"ה—74/75.

התכונות הנדרשות מן המועמדים הן:

- השכלה ערבית, כללית ופדגוגית של 12 שנות לימוד, לפחות. רצוי בוגר בית-מדרש למורים.
- ידיעת השפה העברית
- סמיכות בהוראה.
- רצוי תושב המקום.
- 3 שנות נסיון בהוראה, שבהן הצליח המועמד כמורה ומחנך.
- כושר הדרכה בעבודה פדגוגית.
- ידיעה של עקרונות המינהל החינוכי, ידיעה של חוקי החינוך ותקנות החינוך.
- כושר מינהלי ונסיון בניהול משרד, החשבונות וכספים של מוסד חינוכי.
- כושר לקיים מגע עם גורמים ממשלתיים, מוניציפאליים ואחרים.
- כושר הבעה בכתב ובעל-פה.

מעוניינים להציג את מועמדותם ימלאו בשני העתקים „בקשה למשרת מנהל בבית-ספר יסודיים רשמיים", שאפשר לקבלה בלשכת מפקח האיזור. את שני ההעתקים יש לשלוח אל מפקח האיזור.

לפי הצורך יוזמנו המועמדים לשיחה עם ועדת בוחנים.

יום האחרון לקבלת הצעות מועמדים הוא יום ששי, י"א באב תשל"ד, 9.8.74.

תל-אביב—יפו

המפקח האיזורי על בתי"ס לילדים ערביים, משרד החינוך והתרבות, רח' דרך בן צבי 5, יפו.

מס' סד'	הישוב	שם המוסד	מס' הכיתות
1	אלמופגיר	אלמופגיר	9

נצרת

המפקח האיזורי על בתי"ס לילדים ערביים, משרד החינוך והתרבות, רח' פאולוס השישי 39, נצרת.

מס' סד'	הישוב	שם המוסד	מס' הכיתות
1	בית גן	בית גן ב'	18
2	כפר סומייע	כפר סומייע	11

אלעזר פלד
המנהל הכללי

הבנק הבינלאומי
הראשון לישראל בע"מ

דרושים

אקדמאים
בוגרי החוג לכלכלה

המעוניינים יוכשרו לתפקידי פקידות בנקאית וישובצו בתפקידים מתאימים.

שעות העבודה 13—8 — 18—16

העבודה באיזור המרכז (לא בתל-אביב)

לשם קביעת מועד לראיון נא לפנות טלפונית 62 33 12 קו פנימי 57, עד שעה 13.00.

ההנהלה המרכזית: רח' לינקולן 18, ת"א

חברה ארצית ותיקה לבניה ושיכון
מחפשת

מהנדסי בצוע
מעולים

בעלי נסיון של 5 שנים, לניהול פרוייקטים בסביבות תל-אביב, ירושלים.

רצוי בעלי נסיון בבניה מתועשת.

תנאים טובים למועמד המתאים

— סודיות מובטחת —

בהצעות נא לפנות לת.ד. 2034, תל-אביב

תדיראן

למפעל מוצרי חשמל
דרושים

עובדים
אשר להם נסיון
ביצור מקררים חשמליים

למועמדים המתאימים: —
- תנאי שכר טובים.
- שבוע עבודה בן 5 ימים.
- תנאים סוציאליים משופרים.
- הסעה לעבודה וממנה.

אם הנך עוסק כיום בתחום יצור מקררים וברצונך להתקדם נא פנה למפעל ברחוב הפלד 52 באזור, חולון.

סודיות מובטחת

תדיראן תדיראן

למכרות נחושת תמנע בע"מ
דרושים

- ✶ מכונאי דיזל ורכב כבד
- ✶ מסגרים מכניים

לעבודה באחזקת ציוד מכני כבד במוסך במכרה התת-קרקעי

משכורת בהתאם לרמה המקצועית החל מ-1,700 לירות ברוטו לחודש

המועמדים ידרשו להתיישב באילת ועזרה בדיור תנתן

מועמדים מתאימים יפנו לראיון אישית בכל יום ד' בין השעות 11.00—09.00 ו-18.00—16.00, למזכירות משרדי החברה בתל-אביב, הקריה, רח' ט' (מול קול ישראל), מצויידים בפנקס מלואים ותעודת שחרור מצה"ל

למפעלי פולגת
קרית-גת
דרוש

שתאי מנוסה

כמו כן נפתח קורס שתאים ומתקבלים בחורים אחרי צבא. דמי לימוד ישולמו בתקופת הקורס על-ידי המפעל.

בדבר פרטים נא לפנות בכתב לת.ד. 15, קרית-גת, למחלקת כח אדם.

בית הילדים של נשי בני-ברית ירושלים

דרושות מדריכות
במשרה מלאה

תאור התפקיד: פעולת הדרכה וטיפול במסגרת קבוצה של ילדים בגיל 8 עד 10 במסגרת החינוך המיוחד.

שעות העבודה — בעיקר אחה"צ והערב.

תנאים טובים — אפשרות דיור.

נא לפנות אך ורק בכתב לפי ת.ד. 16017 ירושלים.

אורט ישראל
לבית-ספר „אורט"-קנדי ירושלים

דרושים

1. **מורה למקצועות העץ**
— משרה מלאה
2. **מורה לאמנ גופני**
— משרה מלאה
3. **מורה לגרפיקה ומתווה למקצועות הדפוס**
— חצי משרה
4. **מדריכים לחוגים בשטחי האומנות והספורט**
5. **רופא**
— משרה חלקית
6. **עובד סוציאלי-קהילתי**
— משרה מלאה
7. **יועץ חנוכי**
— משרה

לפנות לבית-הספר רח' עיטם, מקור חיים, ירושלים טל. 02-65837.

דרושים

צעירים

לאחר שירות צבאי
ללמוד

הרכבת מעליות

• שכר עבודה גבוה + פרמיות מהיום הראשון

לפנות במקום:
ביום א' 21.7.74 ויום ב' 22.7.74
בין השעות 8 עד 10 בבוקר

מעליות ישראליפט
רח' הקישון 10, (אזור התעשיה) בני-ברק

מפעל גדול באיזור חיפה
מציע ל:

חרט כרסם

עבודה מעניינת ותנאי שכר טובים

(לבעלי נסיון ולבוגרי בתי-ספר מקצועיים תינתן עדיפות)

נא לפנות למחלקת כח אדם ת.ד. 1371 חיפה 31 000

לחברת ביטוח גדולה בתל-אביב
דרושים

פקיד/פקידה

למחלקת הפוליסות לעבודה בניסוח ובדיקת חומר בעיקר באנגלית.

הכישורים הדרושים: 12 שנות לימוד • אחרי שירות צבאי • קריאה וכתיבה באנגלית באופן שוטף • התמצאות בפעולות חשבוניות.

נא לפנות בכתב לת.ד. 1469 תל-אביב עבור מספר 197.

בירושלים
לחברת בנין ומלונאות דרוש

מנהל חשבונות
בכיר

תנאים מצויינים למועמד המתאים

נא לפנות בכתב יד בצירוף פרטים אישיים ונסיון קודם לת.ד. 1016 ירושלים עבור „מנהל חשבונות". סודיות מובטחת.

משרד האוצר
לאגף מס הכנסה ומס רכוש

דרושים

כ-200 עובדים ארעיים
למבצע מיוחד בתחום הגביה וההוצאה לפועל
בתקופה של 4-5 חדשים בכל רחבי הארץ

כמפורט להלן: —

המשרד	מס' עובדים דרושים	כתובת המשרד
● פקיד השומה ת"א 1	15	רח' לינקולן 9—7 מול מע"צ
● פקיד השומה ת"א 2	15	בית רומנו דרך יפו 9
● פקיד השומה ת"א 3	15	רח' פרץ 5
● פקיד השומה ת"א 4	15	מגדל שלום, אחד העם 9
● פקיד השומה ת"א 5	15	בית הדר דרך פ"ת 19
● פקיד השומה גוש דן	17	רח' ז'בוטינסקי 43 רמת-גן
● פקיד השומה ירושלים	17	בנין ג'ברלי רח' שלומציון המלכה
● פקיד שומה חיפה	20	רח' הנמל 65
● פקיד שומה נתניה	6	רח' סמולנסקין
● פקיד שומה פ"ת	6	רח' שפיגל
● פקיד שומה רחובות	6	רח' בנימין מס' 12
● פקיד שומה כפר-סבא	6	בנין המשטרה רח' טשרניחובסקי
● פקיד שומה חדרה	6	שדרות רוטשילד
● פקיד שומה אשקלון	5	מרכז נפתי בית סר"ב
● פקיד שומה באר-שבע	5	שכון ג' ע"י ביה"ס התיכון
● פקיד שומה רמלה	5	שדרות הרצל 112
● פקיד שומה נצרת	3	בנין הרוסים
● פקיד שומה טבריה	3	בנין המשטרה ק. שמואל
● פקיד שומה עפולה	3	רח' הנשיא 46
● פקיד שומה עכו/נהריה	5	רח' ויצמן 84, נהריה
● פקיד שומה צפת	3	רח' א' 51
● נציבות מס הכנסה	9	קרית בן-גוריון

שכרם החדשי הכולל של עובדים אלה יהיה כדלקמן:

	ללא שעות נוספות	כולל 25 שעות נוספות	כולל 40 שעות נוספות
● רווק	1050.—	1203.—	1295.—
● נשוי (אשה לא עובדת)	1061.—	1215.—	1305.—
● נשוי + 2 (אשה לא עובדת)	1153.—	1307.—	1401.—

המשכורות הנ"ל כוללות: שכר יסוד, תוספת יוקר תוספת משפחה, תוספת יחודיות, דמי שתיה, ושעות נוספות.

מועמדים בעלי השכלה של 8 שנות לימוד לפחות השולטים בשפה העברית (קרוא וכתוב) יפנו במישרין אל המשרדים המפורטים לפי הכתובות שפורטו לעיל, כל יום בין השעות 12.00—08.00.

חלק מהעובדים אשר ישתלבו בעבודתם כהלכה יקלטו במסגרת האגף בתפקידים קבועים בכפוף להוראות התקשי"ר ומסלול הקידום.

חייל משוחרר, סטודנט — אתגר זה מיועד לך!

הצטרף עוד היום למבצע המיוחד של אגף מס הכנסה

סטודנטים
וחיילים משוחררים
העומדים להתחיל לימודיהם:

דרושים מועמדים נוספים לסיירת הבטיחות במרחב תל-אביב

יתקבלו סטודנטים וחיילים משוחררים שנרשמו לשנת הלימודים תשל"ה, יוצאי צה"ל ובעלי כושר בריאות תקין.

המעונינים מתבקשים לפנות למפקדת סיירת הבטיחות, בכל יום בין השעות 8.00 עד 13.00, בדרך פתח-תקוה 158 תל-אביב, טלפון 267239. סטודנטים שכבר נרשמו מתבקשים להתקשר לשם קביעת מועד לראיון.

סטודנט! הבטח לעצמך הכנסה טובה וקבועה בשעות הפנאי!

משרד התחבורה — סיירת הבטיחות

למוסד ממלכתי לעבודה זמנית ברחבי העולם
דרושים:

- ✶ יוצאי יחידות קרביות בתפקידי פיקוד.
- ✶ בעלי השכלה של 11 שנות לימוד לפחות.
- ✶ בעלי כושר גופני מעולה.
- ✶ ידיעה בסיסית באנגלית.

המעונינים מתבקשים לפנות לת.ד. 17224 ת"א מיקוד 61170 בצרוף פרטים אישיים מלאים וקורות חיים.

מהנדסים · טכנאים · כימאים · שרטטים · מחסנאים · דרושים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים

מקור
שרותי מידע ישראליים בע"מ

אנו מחפשים:
- מהנדס פרויקט גדול בחו"ל — ארגון, מינהל, מספים
- מנהל אגף מינהל וכ"א — לחברה פרטית
- סגן חשב — כלכלן בכיר
- מנהל חשבונות ראשי — לחברה גדולה
- מהנדס מכונות בכיר — למפעל פרטי
- מזכירה ארגונית — עברית, אנגלית

ת"א · גורדון 65 · ת.ד. 11364 · טל. 248211

לחברה קבלנית לבנין
דרוש
מרכז לעבודות חשמל בענף הבניה

הכשורים הדרושים:
כושר נהול משא ומתן, נסיון בנהול צוותות עובדים, הבנה ונסיון באשור חשבונות, יכולת לשאת באחריות מקצועית לבצוע עבודות.

המעוניינים מוזמנים לפנות ל:
צוות ר"ל לבניה והשקעות בע"מ, רח' מונטיפיורי 32 ת"א
טל: 615316
או למפעל טל: 949694

למכרות נחושת תמנע בע"מ
דרושים
- הנדסאי מכונות
- חשמלאים — בעלי רשיון חשמל
- מסגרים רתכים
- מחסנאים טכניים

מועמדים מתאימים יפנו לראיון אישית בכל יום ו' בין השעות 09.00—13.00 ו־16.00—18.00, למזכירות משרדי החברה בתל־אביב, הקריה, רח' ט' (מול קול ישראל), מצוידים בפנקס מלואים ותעודת שחרור מצה"ל.

המועמדים שייבחרו יידרשו להתיישב באילת ועזרה בדיור תנתן.

כור מתכת בע"מ
דרוש מכונאי ייצור
בעל נסיון מעשי של 3 שנים לפחות בעבודה בתעשיה

לפנות לכתובת כתב אדם במפעלי חמת אזור התעשיה חולון רח' האופן 1 טל. 849111

לחברת בתי מלון
דרושים
1) מנהל/ת חשבונות
סוג 2 או 3
ליום עבודה מלא (15.30—7.30) בת"א
בעל/ת נסיון של 3 שנים לפחות
(רצוי בענף המלונאות)
2) מנהל/ת חשבונות
סוג 3
ליום עבודה מלא בבית מלון בירושלים
בעל/ת נסיון של 3 שנים לפחות
(רצוי בענף המלונאות)
בדבר פרטים וקביעת ראיון נא להתקשר טל. 03-622502

להברת יבוא
דרוש/ה עובד/ת
למח' הנהלת חשבונות
נא לכתוב לת.ד. 33157 תל־אביב
עבור מס. 836

המוסד לביטוח לאומי
נתפנתה משרה של
מנהל יחידת התכנון/התכנות

המקום:
המשרד הראשי, ירושלים.

הדרגה:
5 בדירוג מח"ר.

תיאור התפקיד:
מנתח ומתכנן מערכות, מיעץ ומדריך בנושאי ניתוח מערכות ומערכי מיכון; מנתח פעולות ומשימות חדשות של המוסד ומעריך את ביצוען; מתכנן הסבת מערכות מנהליות לעיבוד נתונים אוטומטיים; מנחה, מארגן ומדריך מתכנתים, ראשי צוותים ומתכנתים בביצוע פרויקטים ובפתרון בעיות מקצועיות; קובע נוהלי עבודה ותהליכי עבודה, ומתאם בין הצוותים בשירות, וביניהם לבין יחידות אחרות במוסד ועם גורמי חוץ.

התכונות הדרושות:
השכלה אקדמאית (תואר ב.א. לפחות); ידיעה טובה ונסיון רב בניתוח מערכות ובתכנות; הכרה טובה של הציוד והתוכנית של מחשבים אלקטרוניים; כושר אירגון, ניהול, הדרכה, ופיקוח על קבוצת עובדים מקצועיים בתחום תכנון ותכנות; כושר לקיים משא ומתן בדרג בכיר; כושר הבעה בכתב ובעל־פה; ידיעת השפה העברית על בוריה וידיעת השפה האנגלית כדי קריאת ספרות מקצועית.

הערות:
א. בקשות יש להגיש בטופס בקשה למשרה פנויה מוף 2115.
ב. מגויסים רשאים להגיש מועמדותם גם במכתב רגיל.
ג. יש לצרף לבקשות תעודות השכלה כנדרש ולפרט נסיון בעבודה.

את הבקשות יש להגיש למח' כח־אדם, המוסד לביטוח לאומי, שד' וייצמן 13, ירושלים עד לתאריך 13.8.74.

לחברה גדולה ליבוא משאיות
דרושה
פקידת רישום

הכישורים:
שליטה בשפות ... ית וגרמנית
ידע בניהול כרטסת מלאי
רצוי ידע בהדפסה בעברית.

על המעוניינות לפנות בכתב לחברה המיוחדת, רח' התעשיה 10, עבור „פקידה" או לפנות טלפונית 262457 כל יום בין 08.00—15.00.

לרשות השידור
דרושים
מנהלי חשבונות
לעבודה בירושלים

הכישורים הדרושים:
השכלה תיכונית, תעודת מקצוע, נסיון של שנתיים לפחות, ידיעת השפה העברית על בוריה רצויה ידיעת שפות נוספות.
המעוניינים יפנו למח' כח־אדם, רח' שרי ישראל, בנין „תוסי ירושלים" לשעבר.

אלקו
תעשיות אלקטרוטכניות ישראליות
דרוש
מנהל חשבונות

הכישורים הדרושים:
- סוג ד' לפחות בהנהח"ש.
- רמה מקצועית גבוהה.
- נסיון מעשי של שנתיים לפחות.
- ידע בהנהח"ש ממוכנת במחשב I.B.M. — יתרון.

תנאים טובים למועמד המתאים

נא לפנות אישית, דרך ז'בוטינסקי 23, רמת־גן, או טלפונית 727131.

לחברה קבלנית
דרושים דחוף:
טפסנים
מכל הסוגים
לעבודה בסביבות קרית מלאכי
פרטים בטלפון: 03-820105
בערב: 03-474215

לבנק גדול בת"א
דרוש
מנהל חשבונות

שעות העבודה רצופות

בקשות בכתב בציון השכלה, גיל, מצב משפחתי ונסיון, נא להפנות אל ת.ד. 25089, תל־אביב, מיקוד 62500 עבור „מנהל חשבונות"

למכון למחקרי נפט וגיאופיסיקה
דרושים
כימאים,
מפעילי סירות זודיאק
רק יוצאי חיל־הים
לעבודה בתנאי מחנה מספטמבר 74
תנאי שכר טובים

הצעות בכתב יש נא לשלוח לפי הכתובת המכון למחקרי נפט וגיאופיסיקה — ת.ד. 1717 חולון או בטלפון 845112 אל מר להן

NCR
דרושות
רשמות מוהוק
M. D. S.
עבור לקוחותינו בתל־אביב

מועמדות שתמצאנה מתאימות תעבורנה הכשרה ללא תשלום. מועדפות בעלות נסיון מוקדם בניקוב.

נא לפנות טלפונית בין השעות 8.30—16.00 למזכירות מחלקת ההדרכה טלפון 261151 קו פנימי 295, לקביעת מועד לראיון.

משרד החינוך והתרבות
אגף הנוער מחוז הדרום
דרוש
מנהל המכון להכשרת מדריכים בנגב

לניהול המכון להכשרת מדריכים בנגב
דרוש מנהל במשרה מלאה

מועמדים בעלי נסיון והשכלה אקדמית בחינוך יפנו בכתב עד 1.8.74 למשרד החינוך, אגף הנוער בבאר־שבע.

מגורים בבאר־שבע הכרחיים
עזרה בדיור תינתן

למפעל מזון גדול בתל־אביב
דרושים:
1. פקידת חישובים
לחישובי שכר ופרמיות
2. מסגר מכני
לעבודות אחזקה

בפרטים נא לפנות לת.ד. 138 ת"א 61000, או לטלפון 51531, בשעות העבודה.

איזה מקצוע תלמד
איזה משכורת תקבל
איך תקדם מעמדך
כשתבוא לעבוד במכרה התת־קרקעי בתמנע

מקצוע לאחר קורס מקצועי, תרכוש את מקצוע הכריה המודרני, המקיף קשת רחבה של נושאים, מקידוח ועד להפעלת כלים מכניים משוכללים.

משכורת ממשכורת ההתחלתית של 1938 ל"י, ברוטו (גם בתקופת לימודיך) תוכל תוך שנים ספורות להגיע למשכורת כפולה.

קידום לעתיד — מסלול קידום מקצועי פתוח. החל מכורה עצמאי, ועד למנהל משמרת.

דיור — לרווקים ולבעלי משפחות מובטח דיור.

לפרטים: המועמדים יפנו אישית למזכירות משרדי החברה בת"א — הקריה רח' פ' מס' 2 (מול קול ישראל) טל. 255451 בכל יום ד' בין השעות 9—11 בבוקר, 16.30—18.30 אחה"צ או למח' כח־אדם בתמנע וכן ליועצי התעסוקה ברחבי הארץ. יש להביא פנקס מלואים, תעודת שחרור ותעודת זהות.

בוא לתמנע לעתיד טוב יותר, לך ולמשפחתך

לשכת הפרסום הממשלתית

ארגמן
מפעלים לצביעת טקסטיל בע"מ
אזור התעשיה יבנה
למפעלינו דרוש:
קבלן מטבח
מנוסה
(במפעלנו מועסקים כ־750 עובדים)

מועמדים רציניים המבקשים לפנות בכתב תוך פירוט נסיונם והמלצותיהם למח' כח אדם לפי הכתובת הנ"ל.

למוסד ארצי גדול
(בסניפו בירושלים)
דרוש
מנהל חשבונות עצמאי
למשרה מלאה

הכישורים: נסיון מקצועי של 4—5 שנים לפחות. ידיעת השפה העברית. כושר הבעה בעל־פה ובכתב.

מועמדים בעלי נסיון כלנ"ל, יפנו בכתב בצירוף קורות חיים ותעודות לת.ד. 2063 ירושלים, מיקוד 91020 „עבור מנהל חשבונות".

דרושה מיד בחיפה
כתבנית
עברית/אנגלית

למשרה מלאה. עם יכולת לנהל ולארגן משרד עם השגחה מינימלית. נסיון במשרד מהנדסים יתרון. רצוי ידע בהנהלת חשבונות, אבל לא הכרחי.

להתקשר לראיון:
אינטל ישראל בע"מ, 662544 חיפה.

דרוש
מסגר עצמאי
לעבודה בלחמת השמל
— תנאי עבודה מצוינים —
לפנות לטלפון: 829266 — „הורדי בע"מ"

דרושים
הנדסאי/טכ'
אלקטרוניקה
להפעלה ואחזקה של ציוד אלקטרוני חדיש במעבדת נסויים משוכללת

יתקבלו מועמדים בעלי רקע ונסיון מתאימים, בעלי נסיון בסיסי במעגלים משולבים וציוד דיגיטלי ואנלוגי. תנתן עדיפות לבעלי נסיון.

תנאים טובים
למועמדים המתאימים

נא לפנות בצרוף קורות חיים ונסיון מקצועי אל: ת.ד. 9050 תל־אביב.

פקידה כתבנית
דרושה ליום עבודה שלם
לגוף רציני ולתפקיד רב ענין
— באוירה חברתית ונעימה —
הדרישות הן: רצינות ומסודרות.
בדבר פרטים נא לפנות טלפונית: 250231 — שלוחה 53, בשעות העבודה.

דרושים נהגים לסמיטריילרים
בעלי נסיון
לפנות טלפון 055-25980

למוסד רפואי דרוש למטרות מחקר:
1. מהנדס או תכנת
אחראי על יחידת (מיני) מחשב.
2. מזכירה
עם ידיעה טובה בהדפסות באנגלית (אפשרות חצי משרה).
טל. — 926902 בין 08.00—15.00